

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 07.09.2020

Pöytäkirjan kansilehti	1
1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
2 § Kokouksessa saadut selostukset	4
3 § Pöytäkirjan tarkastaminen	5
4 § Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirja ja päätökset	6
5 § Kaupunginvaltuuston 24.8.2020 pitämän kokouksen täytäntöönpanot	8
6 § Määrärahamuutokset vuoden 2020 talousarvion käyttötalousosaan ja investointiosaan	10
7 § Vuoden 2020 kaupunginvaltuuston asettamiin sitoviin tavoitteisiin tehtävät muutokset	15
- Sitovat tavoitteet 2020_muutosesitykset	16
8 § Eron myöntäminen Aki Härköselä Koivukylä-Korson kehittämistoimikunnasta varajäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen	24
9 § Eron myöntäminen Emmi Pajuselle valtuustovaliokunnan jäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen	26
10 § Eron myöntäminen Emmi Pajuselle tuottavuus- ja kasvuohjelmatoimikunnan jäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen	28
11 § Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja maakuntien perustamista koskevaksi lainsäädännöksi	30
- Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja maakuntien perustamista koskevaksi lainsäädännöksi	33
- Sote-lausunto, Tahvanainen, muutosesitykset	75
- Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja maakuntien perustamista koskevaksi lainsäädännöksi, KH 7.9.2020 _hyväksytty	118
12 § Lausunto valtiovarainministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle kuntalain väliaikaisesta muuttamisesta	159
- Luonnos hallituksen esitykseksi kuntalain väliaikaisesta muuttamisesta	161
13 § Vantaan kaupungin tietotilinpäätös 2019	176
- Tietotilinpäätös 2019, raportti	178
14 § Vastaus Faysal Abdin ja 35 muun valtuutetun aloitteeseen Kirnun tilojen säilyttäminen asukaskäytössä	287
- Faysal Abdin ja 35 muun valtuutetun aloite Kirnun tilojen säilyttäminen asukaskäytössä	290
15 § Rajakylän neuvolan lakkauttaminen ja toiminnan siirtäminen Hakunilan neuvolaan	292
- Vaikutusten ennakkoarviointi	297
- Työsuojelutarkastuksen tarkastuskertomus, kohde Rajakylän neuvola	302
16 § Vastaus Kimmo Kiljusen ja 31 muun valtuutetun aloitteeseen kansalaisuusjuhla Vantaalle	306
- Kimmo Kiljusen ja 31 muun valtuutetun aloite kansalaisuusjuhla Vantaalle	309
17 § Kårkulla samkommun -kuntayhtymän perussopimuksen muuttaminen	313
- Liite: Grundavtal 2021 / Kårkulla kuntayhtymän perussopimuksen muutos	315
- Liite: Perussopimus 2021 / Kårkulla kuntayhtymän perussopimuksen muutos	324

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 07.09.2020

- Grundavtal/Kårkulla samkommun kuntayhtymän 1.1.2011 alkaen voimassa oleva perussopimus	333
- Perussopimus/Kårkulla samkommun kuntayhtymän 1.1.2011 alkaen voimassa oleva perussopimus, käännös	341
18 § Vastaus Jenni Chen-Yenin ja 44 muun valtuutetun aloitteeseen englanninkielisten koulujen lisäämisestä	347
- Jenni Chen-Yen ja 44 muun valtuutetun aloite englanninkielisten koulujen lisääminen	352
19 § Lausunnon antaminen Helsingin hallinto-oikeudelle asemakaavamuutoksesta nro 002364 sekä tonttijaosta ja tonttijaon muutoksesta, 15. Myyrmäki / Kuohukuja 1–3, tehdyistä valituksista	354
- Lausunto nro 1	356
- Lausunto nro 2	359
- Valitus nro 1	362
- Valitus nro 2	368
20 § Latupuiston päiväkodin tarveselvitys	372
- Latupuiston päiväkodin tarveselvitys	374
21 § Vantaan kaupungin vastaus Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntöön / Harrikuja 002206	409
- Vantaan kaupungin vastaus Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntöön / Asemakaavamuutos Harrikuja 002206	411
- Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö_henkilötiedot peitetty	414
- Valitus 16.6.2020_henkilötiedot peitetty	415
22 § Vastaus Anssi Auran ja 32 muun valtuutetun aloitteeseen Kivistön suuralueen liikenneturvallisuuden parantamiseksi	418
- Anssi Auran ja 32 muun valtuutetun aloite Kivistön suuralueen liikenneturvallisuuden parantamiseksi	420
23 § Vastaus Jari Jääskeläisen ja 34 muun valtuutetun aloitteeseen kameravalvonnan saamisesta Päiväkumuntien ja Peijaksentien linja-autojen kääntöpaikalla olevan Suomen Pakkauskierrätys RINKI Oy:n keräilypisteelle	422
- Jari Jääskeläisen ja 34 muun valtuutetun aloite kameravalvonnan saamisesta Päiväkumuntien ja Peijaksentien linja-autojen kääntöpaikalla olevan Suomen Pakkauskierrätys RINKI Oy:n keräilypisteelle	425
Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus	431
Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen	432
Muutoksenhakuohje 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto	433
Muutoksenhakuohje 4. Hankinto-oikaisuohje ja valitusosoitus	434
Muutoksenhakuohje 5. Valitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa	439
Muutoksenhakuohje 6. Valitus rakennuskieltoa koskevassa asiassa	440
Muutoksenhakuohje 7. Valitus etuusto-oikeuden käyttämisestä koskevassa asiassa	441

Kaupunginhallituksen kokous

Aika 7.9.2020 klo 17.00-19.45
Paikka Kaupungintalo, Tikkurila

Osallistujat

Jäsenet	Läsnä	Varajäsenet	Läsnä
Multala Sari, puheenjohtaja	x	Kortesalmi Marilla	
Tahvanainen Säde, I varapuheenjohtaja	x	Nieminen Irja	
Norrena Vaula, II varapuheenjohtaja	x	Hölttä Heikki	
Abdi Faysal	x	Kähkönen Osmo	
Jääskeläinen Jouko	x (etäyhteys)	Ansalehto-Salmi Irja	
Kaira Lauri	x (etäyhteys)	Weckman Markku	
Kaukola Ulla	x (etäyhteys)	Hämäläinen Anu	
Niikko Mika	x (etäyhteys) klo 17.00-19.10, §:t 1-20	Kärki Niilo	
Orpana Anitta	x (etäyhteys)	Sieviläinen Marianne	
Pajunen Sirpa	x (etäyhteys)	Kuusela Minna	
Puoskari Pentti	x (etäyhteys)	Särkelä Jussi	
Rokkanen Sakari	x (etäyhteys)	Sami Kanerva	
Tyytjärvi Kati	x (etäyhteys)	Karinen Ville	
Nuorisovaltuuston edustaja			
Hoviniemi Matilda	x (etäyhteys)		
Muut osallistujat			Läsnä
Lindtman Antti, valtuuston puheenjohtaja			x (etäyhteys)
Orlando Carita, valtuuston I varapuheenjohtaja			x (etäyhteys) 17.00-18.37
Kauppinen Sirpa, valtuuston II varapuheenjohtaja			x (etäyhteys)
Viljanen Ritva, kaupunginjohtaja			x
Kalske Katri, apulaiskaupunginjohtaja			x (etäyhteys)
Åstrand Riikka, apulaiskaupunginjohtaja			x (etäyhteys)
Penttilä Hannu, apulaiskaupunginjohtaja			x (etäyhteys)
Aronkytö Timo, apulaiskaupunginjohtaja			x (etäyhteys)
Rainio Päivi, viestintäjohtaja			x (etäyhteys)
Ruusula Matti, talous- ja strategiajohtaja			x (etäyhteys)
Askola-Vehviläinen Sole, varhaiskasvatuksen johtaja			x (etäyhteys) 17.00-18.10
Ormio Hanna, hallintojohtaja			x (etäyhteys)
Kolju Niina, lakimies			x
Isotalus Birgit, hallintosihteeri			x
Yli-Leppälä Henna, pöytäkirjanpitäjä			x

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja Sari Multala

Pöytäkirjanpitäjä Henna Yli-Leppälä

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka 14.9.2020, Kaupungintalo, Asematie 7, 01300 Vantaa (Tikkurila)

Pykälät 12 ja 19 tarkastettiin ja hyväksyttiin heti kokouksessa.

Vaula Norrena

Anitta Orpana

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka 16.9.2020, Vantaan kaupungin internetsivuilla paatokset.vantaa.fi.

1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kaupunginhallitus 7.9.2020 § 1

Kaupunginjohtajan esitys:

Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

2 §

Kokouksessa saadut selostukset

Kaupunginhallitus 7.9.2019 § 2

Käsittely:

Kokouksessa annettiin seuraavat selostukset:

Kotihoidontuen kuntalisä, varhaiskasvatuksen johtaja Sole Askola-Vehviläinen
Rajakylän neuvolan lakkauttaminen ja toiminnan siirtäminen Hakunilan neuvolaan,
apulaiskaupunginjohtaja Timo Aronkytö
Tilannekatsaus Vantaan kaupungin koronavirusepidemiaa koskevista toimista, kaupunginjohtaja Ritva
Viljanen

Päätös:

Merkittiin tiedoksi saadut selostukset ja käyty keskustelu.

Kaupunginhallitus 7.9.2020 § 3

Kaupunginjohtajan esitys:

- a) valita kaksi pöytäkirjantarkastajaa toimittamaan pöytäkirjan tarkastus kaupungintalossa maanantaina 14.9.2020 klo 16.00 ja

Jäsenet	Kokous pvä
Abdi Faysal	10.8.2020
Jääskeläinen Jouko	24.8.2020
Kaira Lauri	10.8.2020
Hämäläinen Anu	24.8.2020
Niikko Mika	
Norrena Vaula, II varapuheenjohtaja	7.9.2020
Orpana Anitta	7.9.2020
Pajunen Sirpa	
Puoskari Pentti	
Rokkanen Sakari	
Tahvanainen Säde, I varapuheenjohtaja	
Tyystjärvi Kati	

- b) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) keskiviikosta 16.9.2020 lähtien.

Päätös:

Päätettiin

- a) valita Anitta Orpana ja Vaula Norrena toimittamaan pöytäkirjan tarkastus kaupungintalossa maanantaina 14.9.2020 klo 16.00, ja
- b) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) keskiviikosta 16.9.2020 lähtien.

4 § Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirja ja päätökset

RV/BI

Kaupunginhallitukselle on kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten lähetetty seuraavat pöytäkirja ja päätökset:

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen johtokunnan pöytäkirja nro 4/25.8.2020

Kaupunginjohtajan päätös

§ 117 Harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakeminen vuonna 2020

Hankintajohtajan päätökset

- § 72 Astioiden, aterimien, keittiötarvikkeiden, tarjoilu- ja säilytysastioiden sekä Arabia-littala-Hackman-Fiskars -valikoiman hankinta (hankinnan arvo Vantaan kaupungin osalta 10.000,- €/vuosi, alv 0 %)
- § 73 Geotekstiilien hankinta (350 000 € alv 0%)
- § 74 Keskeytysilmoitus osa-alue 1 verhojen ja verhotarvikkeiden hankinta (750 000 €, alv 0%)

Tietohallintojohtajan päätökset

- § 69 Päätös Vantaan kaupungin tekstityspalveluiden hankinnasta (332 857,6 euroa)
- § 70 Apotin asiantuntijaresurssien hankinta (34 200 euroa)
- § 71 Facta -sovelluksen riskien hallinnan toimenpiteiden hankinta (26 296 euroa)
- § 72 Forsante-Apotti vaiheen 2 integraation hankinta (46 687,50 euroa)
- § 73 Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirja ja päätökset
- § 74 Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirja ja päätökset

Työllisyyspalveluiden johtaja päätökset

- § 214 Yksinyrittäjien korona-avustuksen myöntäminen Pauxi:lle
- § 215 Yksinyrittäjien korona-avustuksen myöntäminen Zerec:lle
- § 216 Yksinyrittäjien korona-avustuksen myöntäminen Dekology:lle
- § 217 Yksinyrittäjien korona-avustuksen myöntäminen Sahatilei:lle
- § 218 Yksinyrittäjien korona-avustuksen myöntäminen Punainen Kuu Oy:lle
- § 219 Yksinyrittäjien korona-avustuksen myöntäminen Vilex:lle
- § 220 Yksinyrittäjien korona-avustuksen myöntäminen Sky Mainos:lle
- § 222 Yksinyrittäjien korona-avustuksen myöntäminen Casvux Oy:lle
- § 223 Yksinyrittäjien korona-avustuksen myöntäminen Mohamad Abdulrahman:lle
- § 231 Yksinyrittäjien korona-avustuksen myöntäminen Umar:lle
- § 232 Yksinyrittäjien korona-avustuksen myöntäminen SuperKo Oy:lle
- § 234 Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirja ja päätökset
- § 235 Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirja ja päätökset

Kaupunginhallitus 7.9.2020 § 4

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään olla ottamatta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi esittelyosassa mainitussa pöytäkirjassa olevia ottamiskelpoisia päätöksiä ja esittelyosassa mainittuja päätöksiä.

Käsittely:

Kaupunginjohtaja täydensi esitystään seuraavilla päätöksillä:

Tarkastuslautakunnan pöytäkirja nro 8/19.8.2020

Kaupunginjohtajan päätökset

- § 118 Vantaan osallistuminen Lähiöohjelman 2020-2022 avustushakuun hankekokonaisuudella "Raidekaupunkia rakentamassa"
- § 119 Lausuntopyyntö arviomuistiosta hallinnon automaattiseen päätöksentekoon liittyvistä yleislainsäädännön sääntelytarpeista

Työllisyyspalveluiden johtaja päätökset

- § 236 Yksinyrittäjien korona-avustuksen myöntäminen Juhla- ja lounaspalvelu Silvennoinen Oy:lle
- § 237 Yksinyrittäjien korona-avustuksen myöntäminen Metsänhoitoliike Keijo Jokelainen:lle
- § 238 Yksinyrittäjien korona-avustuksen myöntäminen Tmi Marun Soppi:lle
- § 239 Yksinyrittäjien korona-avustuksen myöntäminen Tmi Johanna Villanen:lle
- § 244 Yksinyrittäjän kielteisen päätöksen kumoaminen / TaijanOmainen/Hoiva

Hankintajohtajan päätökset

- § 75 Päätös hankintaoikaisuun kangasmaskien hankinnassa
- § 76 Hankintaoikaisu koskien osa-alueita 1 ja 3_Geotekstiilien hankinta (350 000 € alv 0%)

Tietohallintojohtajan päätös

- § 78 Päätös hankintaoikaisuun Esitystekniikan palveluiden ja laitteiden hankinta

Päätös:

Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

5 § Kaupunginvaltuuston 24.8.2020 pitämän kokouksen täytäntöönpanot

RV/HY-L

Kuntalain mukaan kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta (39 §). Päätökset voidaan panna täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, kuitenkin niin, että täytäntöönpanoon ei saa ryhtyä, jos valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi tai jos valitusviranomaisen kieltää täytäntöönpanon (143 §). Jos kunnanhallitus katsoo, että valtuuston päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, valtuusto on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen, kunnanhallituksen on jätettävä päätös täytäntöön panematta. Asia on tällöin viipymättä saatettava valtuuston uudelleen käsiteltäväksi (96 §).

Kaupunginvaltuusto teki 24.8.2020 päätökset seuraavissa asioissa:

- § 3 Eron myöntäminen Minna Atiyelle tarkastuslautakunnan varapuheenjohtajan tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen
- § 4 Eron myöntäminen Minna Atiyelle opetuslautakunnan jäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen
- § 5 Eron myöntäminen Sami Kanervalle opetuslautakunnan jäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen
- § 6 Eron myöntäminen Hanna-Leena Laitiselle opetuslautakunnan varajäsenen sekä opetuslautakunnan yksilöasioiden jaoston varajäsenen tehtävistä ja täydennysvaalin toimittaminen
- § 7 Eron myöntäminen Hanna-Leena Laitiselle ympäristölautakunnan varajäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen
- § 8 Eron myöntäminen Antti Annalalle ympäristölautakunnan varajäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen
- § 9 Valtuustovaliokunnan jäsenen täydennysvaalin toimittaminen
- § 10 Kaupunginhallituksen varajäsenen täydennysvaalin toimittaminen
- § 11 Kaupunkisuunnittelulautakunnan varajäsenen sekä rakennuslupajaoston varajäsenen tehtävien täydennysvaalin toimittaminen
- § 12 Asemakaavamuutos 002333 sekä tonttijako ja tonttijaon muutos, 63 Viertola / Mönkkösen kulma
- § 13 Vastaus Eve Rämön ja Pekka Raution sekä 38 muun valtuutetun aloitteeseen lasten ja nuorten harrastuspankin perustamiseksi
- § 14 Vastaus Juha Malmin ja 22 muun valtuutetun aloitteeseen Kivistöön tarvitaan väliaikainen terveysasema
- § 15 Vastaus Antero Eerolan ja 21 muun valtuutetun aloitteeseen Länsimäen terveysasemanpalveluiden ympärivuotinen aukiolo
- § 16 Vierumäen metsän luonnonsuojelulain mukainen rauhoittaminen
- § 17 Antero Eerolan ja 14 muun valtuutetun aloite Vantaalle uudet ohjeet vastuullisista hankinnoista
- § 18 Siri Ahokkaan ja 14 muun valtuutetun aloite Vantaa brändin mukaisen ulkovaatetuksen tarjoaminen kaupungin kasvatus- ja opetushenkilöstölle työkäyttöön
- § 19 Kati Tyystjärven ja 18 muun valtuutetun aloite Vantaan kaupungin liittymisestä Kaikukorttijärjestelmään

Kaupunginvaltuuston pöytäkirja 6/24.8.2020 on kokonaisuudessaan nähtävänä kaupunginvaltuuston extranet-sivuilla ja kaupungin internet-sivuilla.

Kaupunginhallitus 7.9.2020 § 5

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) todeta, että kaupunginvaltuuston 24.8.2020 tekemät päätökset voidaan panna täytäntöön,
ja
- b) lähettää päätökset ao. toimialoille toimenpiteitä varten.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu / ao. toimialat

6 § Määrärahamuutokset vuoden 2020 talousarvion käyttötalousosaan ja investointiosaan

VD/7192/02.01.00.04/2020

RV/MR/PK/HY-L

Talousarvion sitovuustaso on kuvattu harmaalla pohjavärillä

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan käyttötalouden määrärahamuutosesitys 2020

Sosiaali- ja terveydenhuollon menojen ilman erikoissairaanhoidtoa ennakoidaan toteutuvan 36,5 milj. euroa käyttösuunnitelmaa korkeampina.

Ylityshasta n. 16,3 milj. euroa muodostuu poikkeusolotilanteen aiheuttamista lisämenoista. Poikkeusolotilanteen merkittävimmät lisämenot koostuvat drive-in näyttienottopisteen menoista, hoitotarvikkeiden ja henkilösuojainten hankinnoista sekä suun terveydenhuollon liikelaitokselle myönnettävästä toiminta-avustuksesta. Säästöä on syntynyt vanhusten ja vammaisten päivätoiminnan keskeyttämisen johdosta käyttämättä jääneiden kuljetuspalvelujen menoista.

Vantaan lentokentällä järjestämän pandemiavastaanotto toiminnan palveluista arvioidaan syntyvän yhteensä n. 2,4 milj. euron menot, jotka valtio korvaa kaupungille.

Talous- ja hallintopalveluissa hallinnoidaan valtion rahoitteisia Tulevaisuuden Sote-keskus sekä Rakennemuutostus -hankkeita, joiden toimintamenosta ja vastaavasta valtion rahoituksesta arvioidaan kohdistuvan vuodelle 2020 n. 0,7 milj. euroa.

Toimialan oman toiminnan normaalitilanteen menomäärärahan merkittävimmät ylityshat muodostuvat vanhusten ja vammaisten kotona-asumisen tuen menoista (4,9 milj. euroa), lasten sijaishuollon palvelutarpeesta (yhteensä 6,7 milj. euroa), vammaisten erityisasumisen ostoista (6,0 milj. euroa) sekä Kaunialan sairaalan osto-palvelujen käytöstä (1,8 milj. euroa)

Tuloja arvioidaan kertyvän n. 0,7 milj. euroa käyttösuunnitelmaa vähemmän eli noin 41,3 milj. euroa, mikä sisältää sekä lentokenttätöinnistä saatavan korvauksen että Tulevaisuuden sote-keskus ja rakennusmuutostushankkeisiin saatavan rahoituksen. Erikoissairaanhoidon määrärahan arvioidaan toteutuvan käyttösuunnitelman mukaisena.

12 Sosiaali- ja terveydenhuolto, ilman erikoissairaanhoidtoa	TA 2020	MUUTOS 2020	UUSI TA 2020
Tulot	40 651 000	-700 000	39 951 000
Menot	-421 099 000	-36 500 000	-457 599 000
Toimintakate	-380 448 000	-37 200 000	-417 648 000

Sosiaali- ja terveyslautakunta käsitteli 17.8.2020 kokouksessaan määrärahamuutosesitystä.

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan käyttötalouden määrärahamuutosesitys 2020

Kasvatus ja oppimisen toimialan alaisissa bruttoyksiköissä tulojen arvioidaan ylittyvän 2,9 milj. euroa johtuen perusopetuksen saamasta avustuksesta tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin (syksyn osuus 2,1 milj. euroa suomenkielinen ja 29 441 euroa ruotsinkielinen), varhaiskasvatuksen

hoitopäivämaksutuottojen alentumisesta -1,5 milj. eurolla sekä kasvatuksen ja oppimisen toimialan saamasta korona -avustuksesta (syksyn osuus VK 346 700 euroa, PO 1,7 milj. euroa suomenkielinen ja 54 720 euroa ruotsinkielinen). Lisäksi varhaiskasvatus sai tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin omaa avustusta (KOTA) vuonna 2020, syksyn osuus 400 000 euroa.

Toimialan alaisissa bruttoyksiköissä menojen arvioidaan ylittyvän 4,6 milj. euroa. Perusopetuksessa ylitystä aiheuttaa uusien liikuntatilojen vuokrien ylittymisestä (80 000 euroa), uusien ilmanpuhdistimien hankinnasta (64 000 euroa) ja tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin saadun avustuksen vaikutus menoihin (2,1 milj. euroa). Lisäksi saatu korona -avustuksen syksyn osuus 2,1 milj. euroa tulokohdassa näkyviin palvelualuejaoiin. Menojen ylitykseen vaikutta myös varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin saadun avustuksen (KOTA) syksyn kokonaisavustuksen osuus on 500 000 euroa, joista omarahoituksen osuus on 100 000 euroa.

Perusopetus hoitaa myös esiopetuksen tasa-arvoa edistävät toimenpiteet, joten varhaiskasvatuksen määrärahamuutoksissa vähennetty varhaiskasvatuksen kehityksessä saamat tulo (149 625 euroa) ja meno (187 031 euroa) varaukset tähän.

Koronaviruspandemia aiheutti keväällä lisäresurssitarvetta erityisesti sosiaali- ja terveydenhoidon toimialalla. Keväällä perustetun resurssikeskuksen kautta varhaiskasvatuksen henkilökuntaa siirrettiin väliaikaisesti toiselle toimialalle ja nämä siirrot alensivat varhaiskasvatuksen menoja 867 588 euroa. Muutos sovittiin tehtäväksi keskitetysti kaupunginhallituksen esitykseen, joten opetuslautakunta ei ole sitä käsitellyt. Muutos on nyt otettu huomioon kasvatuksen ja oppimisen bruttoyksikköjen menoissa.

13 Kasvatus ja oppiminen, bruttoyksiköt	TA 2020	MUUTOS 2020	UUSI TA 2020
Tulot	27 760 000	2 940 000	30 700 000
Menot	-427 452 000	-3 779 000	-431 231 000
Toimintakate	-399 692 000	-839 000	-400 531 000

Kasvatus ja oppimisen toimialan alaisessa nettoyksikössä menot ylittyvät 1,67 milj. euroa. Varian saaman perusrahoituksen harkinnanvaraisen korotuksen (päätos vuonna 2019) osalta 1,67 milj. euroa ja erikseen erityisesti kohdennettuna lentokoneen hankintaan 120 000 euroa / irtain omaisuus. Em. korotusesitys käsiteltiin 14.4.2020 opetuslautakunnan kokouksessa.

Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö on 5.6.2020 myöntänyt Varialle 2 373 518 euron perusrahoituksen lisäsuoritepäätöksen opettajien palkkaukseen ja ohjaajien palkkaamiseen sekä opetuksen ja ohjauksen tukitoimiin. Varia kohdentaa kyseisen lisäsuoritepäätöksen vuosille 2021–2023.

Varia ei ole vielä saanut päätöstä koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseen. Haku päättyy elokuun lopussa.

13 Kasvatus ja oppiminen, nettoyksiköt	TA 2020	MUUTOS 2020	UUSI TA 2020
Tulot	1 800 000	0	1 800 000
Menot	-35 185 000	-1 668 000	-36 853 000
Toimintakate	-33 385 000	-1 668 000	-35 053 000

94 Irtain omaisuus	TA 2020	MUUTOS 2020	UUSI TA 2020
--------------------	---------	-------------	--------------

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala	2 770 000	120 000	2 890 000
-----------------------------------	-----------	---------	-----------

Palvelualueet tekivät huhtikuussa esityksiä vuoden 2020 säästökohteista ja koronavirusepidemian aiheuttamista menojen supistumista, jotka käsiteltiin kesäkuun opetuslautakunnan kokouksessa. Koronavirusepidemian aiheuttamat suurimmat menojen säästöt kevään aikana ovat ateria- ja puhtauspalvelujen (1,8 milj. euroa) ja Seuren palvelujen ostojen vähentymisessä (1,2 milj. euroa). Muina säästökohteina on materiaalin ja palvelujen ostojen vähentäminen mm. oppimateriaalihankinnat ja koulutus- ja kehittämispalvelut. Näitä säästöesityksiä ei määrärahamuutoksissa ole huomioitu.

Opetuslautakunta käsitteli 17.8.2020 kokouksessaan määrärahamuutosesitystä.

Kaupunkikulttuurin toimialan käyttötalouden määrärahamuutosesitys 2020

Kesäkuun ennusteeseen perustuen kaupunkikulttuurin toimialalla muutospaineet aiheutuvat erityisesti koronaviruspandemiaan liittyvistä tulonmenetyksistä sekä budjetoimattomien hankeavustuksien ja hankkeiden menoista. Kaupunginhallituksen 4.5.2020 antama velvoite vuoden 2020 talouden rajoittamistoimenpiteistä käsitellään ja raportoidaan erillisenä, joten näistä johtuvat menojen alitukset eivät sisälly näihin lukuihin, irtaimistohankintoja ja resurssikeskuksen henkilöstösiirtoja lukuun ottamatta.

Bruttoyksiköiden tulojen arvioidaan alittuvan 457 000 euroa. Kulttuuripalveluissa tulojen ylitys on 42 500 euroa, joka johtuu korona-avustuksista ja hankkeiden saamista tuista. Nuorisopalveluissa tulojen ylitys on 215 000 euroa, jonka aiheuttaa hankkeiden saamat avustukset. Liikuntapalveluissa tulot alittuvat 712 000 euroa koronan vuoksi suljettujen liikuntatilojen tulonmenetyksistä johtuen. Liikuntapaikkojen mainospaikkojen ja nimimyyntin tuloista syntyy budjetoimatonta lisätuloa.

Bruttoyksiköiden menojen arvioidaan ylittyvän 619 000 euroa. Kirjasto- ja asukaspalveluissa menojen ylitys 219 000 euroa johtuu infektiovarautumisesta. Kulttuuripalveluissa menojen ylitys on 199 000 euroa johtuen museoiden valtionosuuksien korotuksista, korona-avustuksista, hankkeiden tuloista ja infektiovarautumisesta. Nuorisopalveluilla menot ylittyvät 215 000 euroa johtuen hankkeiden menoista. Liikuntapalveluiden menot alittuvat 2 600 euroa resurssikeskuksen henkilösiirroista aiheutuvista henkilöstömenojen alituksen sekä seuroille avustuksina maksettavien mainosmyyntirahojen yhteisvaikutuksesta. Musiikkiopiston (nettoyksikkö) tulot ja menot ylittyvät 66 000 euroa korona-avustuksesta johtuen. Toimintakate ei muutu.

16 Kaupunkikulttuuri, bruttoyksiköt	TA 2020	MUUTOS 2020	UUSI TA 2020
Tulot	9 174 000	-457 000	8 717 000
Menot	-65 139 000	-619 000	-65 758 000
Toimintakate	-55 965 000	-1 076 000	-57 041 000

Irtaimen hankintojen määrärahan arvioidaan alittuvan 150 000 euroa. Alitus johtuu kulttuurikeskus Orvokin remontin viivästyisestä ja kalustamisen siirtymisestä ensi vuodelle sekä sovituista talouden rajoittamistoimenpiteistä. Kivistöön avattavien kirjasto- ja nuorisotilojen kalustaminen synnyttävät budjetoimattomia menoja.

94 Irtain omaisuus	TA 2020	MUUTOS 2020	UUSI TA 2020
--------------------	---------	-------------	--------------

Kaupunkikulttuurin toimiala	2 041 000	-150 000	1 891 000
-----------------------------	-----------	----------	-----------

Vapaa-ajan lautakunta käsitteli 18.8.2020 kokouksessaan määrärahamuutosesitystä.

Kaupunkiympäristön toimialan käyttötalouden määrärahamuutosesitys 2020

Joukkoliikenne

Joukkoliikenteen käyttötalousmenoihin on vuodelle 2020 budjetoitu 53,2 miljoonaa euroa. Poikkeustilanteen takia joukkoliikenteen menot toteutuvat huomattavasti talousarviota korkeampina. Toukokuussa 2020 HSL on arvioinut Vantaan maksettavaksi kuntaosuudeksi 67,2 miljoonaa euroa.

Koronapandemia on vaikuttanut HSL:n lipunmyyntiin. Poikkeustilanteen alkaessa HSL:n matkustajien määrä tippui noin 70 % ja HSL menetti lipputuloja noin 20 miljoonaa euroa kuukaudessa. Koko vuoden aikana HSL:n tulomenetyksen arvioidaan olevan noin 123 miljoonaa euroa ja matkustajamäärien jäävän vuoden 2019 matkustusmääristä 35 %. HSL on reagoinut poikkeustilanteeseen alentamalla palvelutasoa useilla alueilla. Tehdyt säästöt eivät kuitenkaan riitä kattamaan menetettyjä lipputuloja. Poikkeustilanteen pitkittyminen vaikuttaa ennakoimattomasti HSL:n tulokseen ja Vantaan kuntaosuuteen.

Tilanteen poikkeuksellisuuden takia HSL:n lipunmyyntiä sekä Vantaan kuntaosuutta on hyvin vaikea arvioida ja tilanne tulee muuttumaan syksyn aikana. Lisäksi HSL on hakemassa poikkeustilanteen myötä lisätukea joukkoliikenteen järjestämiseen. Mikäli tukea myönnetään, tuki pienentää kuntien maksamaa kuntaosuutta. Tuesta kohdistunee Vantaalle noin 15 %.

14 Joukkoliikenne	TA 2020	MUUTOS 2020	UUSI TA 2020
Tulot	12 700 000	0	12 700 000
Menot	-53 166 000	-13 985 000	-67 151 000
Toimintakate	-40 466 000	-13 985 000	-54 451 000

Tekninen lautakunta käsitteli 12.8.2020 kokouksessaan määrärahamuutosesitystä.

Kaupunginhallitus 7.9.2020 § 6

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle, että

- osiaali- ja terveydenhuollon vuoden 2020 menomäärärahaa sosiaali- ja terveydenhuollon oman toiminnan osalta korotetaan 36 500 000 eurolla ja tulomäärärahaa vähennetään 700 000 eurolla,
- kasvatuksen ja oppimisen toimialan vuoden 2020 talousarvion bruttoyksiköiden toimintatuottoja korotetaan 2 940 000 eurolla ja toimintakuluja korotetaan 3 779 000 eurolla,
- kasvatuksen ja oppimisen toimialan vuoden 2020 talousarvion nettoyksikön toimintakuluja korotetaan 1 668 000 eurolla,
- kasvatuksen ja oppimisen toimialan vuoden 2020 talousarvion irtaimen omaisuuden määrärahaa korotetaan 120 000 eurolla Varian lentokonehankinnan lisärahoitukseen,
- kaupunkikulttuurin toimialan vuoden 2020 talousarvion bruttoyksiköiden toimintatuottoja vähennetään 457 000 eurolla ja toimintakuluja korotetaan 619 000 eurolla,

- f) kaupunkikulttuurin toimialan vuoden 2020 talousarvion irtaimen omaisuuden määrärahaa vähennetään 150 000 eurolla, ja
- g) joukkoliikenteen vuoden 2020 käyttötalouden toimintakulujen määrärahoja korotetaan 13 985 000 eurolla.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu; esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

talous- ja strategiajohtaja Matti Ruusula, puh. 043 824 9254, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
talousarviopäällikkö Päivi Kandolin, puh. 040 626 7613, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

7 §

Vuoden 2020 kaupunginvaltuuston asettamiin sitoviin tavoitteisiin tehtävät muutokset

VD/7184/02.01.00.03/2020

RV/MR/PK/HY-L

COVID-19 koronaviruspandemia on vaikuttanut erittäin voimakkaasti ihmiskuntaan sekä maailmanlaajuisesti että Suomessa vuoden 2020 aikana. Tällä on ollut erittäin suuria vaikutuksia myös Vantaalle erilaisten yhteiskunnan rajoittamistoimenpiteiden, uudenlaisten palveluntarpeiden ja monenlaisten työllisyyteen ja talouteen heijastuneiden vaikutusten kautta.

Kaupunginvaltuusto päätti 11.11.2019 vuoden 2020 talousarvion hyväksymisen yhteydessä myös vuoden 2020 sitovista tavoitteista. Suomen koronavirusepidemian aiheuttama toimintaympäristömuutos vuoden 2020 aikana on niin merkittävä, että on perusteltua kesken vuotta tarkastella sitovien tavoitteiden muutostarpeita, jotta tavoitteiden tavoitetasot voidaan suhteuttaa vallitsevaan tilanteeseen.

Kaupunginhallitus 4.5.2020 § 8 päätti asettaa luottamushenkilötoimikunnan, jonka tehtävänä on toimia tuottavuus- ja kasvuohjelman valmistelun ohjausryhmänä. Lisäksi kaupunginhallitus päätti, että toimikunnan tulee esittää ehdotus vuoden 2020 kaupunginvaltuuston asettamiin sitoviin tavoitteisiin koronaepidemian takia tarvittavista muutoksista kaupunginhallitukselle 30.6.2020 mennessä.

Tuottavuus ja kasvuohjelmatoimikunnan työn valmistelua varten on perustettu työryhmä, joka tuottaa toimikunnan työtä tukevaa aineistoa. Ehdotus vuoden 2020 sitoviin tavoitteisiin tarvittavista muutoksista valmisteltiin yhteistyössä työryhmän ja kaupungin toimialojen kanssa ja esiteltiin tuottavuus ja kasvuohjelmatoimikunnan kokouksessa 8.6.2020. Toimikunta hyväksyi ehdotuksen esitykseksi kaupunginhallitukselle.

Tuottavuus- ja kasvuohjelmatoimikunnan ehdotus vuoden 2020 kaupunginvaltuuston asettamiin sitoviin tavoitteisiin koronaepidemian takia tarvittavista muutoksista on liitteessä merkattu punaisella.

Kaupunginhallitus 7.9.2020 § 7

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle tehtäväksi vuoden 2020 valtuuston asettamiin sitoviin tavoitteisiin koronaepidemian takia liitteen mukaiset muutokset.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Tuottavuus- ja kasvuohjelmatoimikunnan ehdotus vuoden 2020 valtuuston asettamiin sitoviin tavoitteisiin koronaepidemian takia tarvittavista muutoksista

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu; esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

talous- ja strategiajohtaja Matti Ruusula, puh. 043 824 9254, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Sitovat tavoitteet vuodelle 2020

KV 11.11.2019

Sitova tavoite vuodelle 2020	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2018 loppu	Mittarin tavoitetaso 2020	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit	Vastuhenkilö(t)
Turvaamme talouden tasapainon					
Strateginen tavoite 1. Turvaamme talouden tasapainon					
1.1 Hallittu käyttötalouden menokehitys	Toimintamenojen kasvu-%	4,3 %	Talousarvion 2020 mukainen	Lisääntyvät velvoitteet, palvelutarpeen kasvu	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Matti Ruusula
1.2 Onnistunut varainhankinta ja rahoitusriskien hallinta	budjetoidut korkomenot alittuvat, korkoriski duraatiolla mitattuna (nettolainanotto enintään budjetin mukainen)	korkomenot 2,32 milj. euroa, duraatio 1,8	Korkokulut enintään 3,1 milj. euroa Duraatio (korkoriskimittari) vähintään 0,9	Ennakoitua nopeampi EKP:n rahapolitiikan normalisointi, lainamarginaalien nousu, syvästi negatiivisen talletuskoron vaikutukset korkomeneihin kassan kautta, muut mahdolliset rahoitusmarkkinoiden kriisit	Kaupunginjohtaja, raportointivastuu: Pirjo van Nues
1.3 Kaupunki saa maanmyyntivoittoja vuonna 2020 vähintään 30 miljoonaa euroa	Maanmyyntivoitot	38,2 milj. euroa	30 milj. euroa Lisäksi seurataan maankäytön muita tuloja maanmyyntivoittojen ohella.	Tarjonta ja kysyntä	Hannu Penttilä
1.4 Kaupunkia rakennetaan ensisijaisesti kaupungin maalle	Kaupungin maaomaisuus uudiskaavoituksessa (vahvistuneet kaavat)	53 %	55 %	Kaupungin maaomaisuuden vähäisyys, maaomaisuuden sijoittuminen tarkoituksen mukaan sopimattomasti	Hannu Penttilä
Strateginen tavoite 3. Pidämme konsernin talouden hallinnassa					
3.1 Konserniohje uudistetaan ja kaupungin omistajapolitiikka yhtiöissä /kuntayhtymissä linjataan	Konserniohje uudistettu ja omistajapolitiikan linjaukset tehty	Konsernistrategia vahvistettu 17.11.2012	Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt konserniohjeen ja vähintään konsernijaosto on käsitellyt omistajapolitiikka - linjaukset --> Muutosesitys: Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt konserniohjeen ja omistajapolitiikan yleisen osan sekä konsernijaosto on aloittanut yhtiökohtaisten omistajalinjausten käsittelyn.	Linjaukset vaativat runsaasti valmisteluaikaa ja yhteistä sitoutumista virkamiesjohdossa sekä luottamushenkilöillä eri toimielimissä	Kirsi-Marja Lievonon

Sitova tavoite vuodelle 2020	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2018 loppu	Mittarin tavoitetaso 2020	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit	Vastuhenkilö(t)
Tiivistämme kaupunkia lähiluontoa vaalien					
Strateginen tavoite 4. Vahvistamme resurssiviisaasti nykyistä kaupunkirakennetta					
4.1 Vantaa on hiilineutraali vuonna 2030	Kasvihuonekaasut vähenevät Vuoden 2020 aikana on toteutettu investoinnit joilla kaupungin omien ja tytäryhteisöjen kiinteistöjen energiankulutus laskee 2 % vuoden 2019 tasosta (investointia seuraavan 12 kk aikana) Kaupunki luopuu merkittävimmissä kohteissa öljylämmityksestä	Kokonaispäästöt 1068 (1000 t CO2-ekv) ja asukaskohtaiset 4,7 (t CO2-ekv) Kaupungin omien ja tytäryhteisöjen kiinteistöjen energiankulutus 2019 Lämmitysöljyn käyttö 6600 MWh/a	Kokonais- ja asukaskohtaiset päästöt vähenevät 7 % Kulutustaso laskee 2 % vuodesta 2019 seurantajaksolla (12 kk investoinnin toteutuksen jälkeen) Lämmitysöljyn käyttö tasolla 3300 MWh/12 kk investoinnista (ei realisoidu kokonaan kalenterivuoden aikana)	Yleinen taloudellinen kehitys, valtion riittämättömät toimet päästöjen vähentämiseksi, valtakunnallisen sähkön alkuperä, kaupungin vähäiset resurssit	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Hannu Penttilä
4.2 Ekologiset viiheryhteydet säilyvät	Ekologiset yhteydet on huomioitu yleiskaavassa	Ekologisia yhteyksiä ei selvitetty yleiskaavassa 2007	Ekologiset yhteydet huomioitu yleiskaavassa 2020	Kumppaniriskit, taloustaantuma ja kaupungin maaomaisuuden vähäisyys	Hannu Penttilä
4.3 Joukkoliikenteen käyttö kasvaa	Kasvu vähintään 3 %	129 684 nousua arkivuorokaudessa	133 600 nousua arkivuorokaudessa	HSL-alueen kuntien erilaiset intressit ja lukuisat muutokset joukkoliikenneväyhykkeissä	Hannu Penttilä
4.4 Pyöräilyn kulkumuoto-osuus kasvaa	Pyöräilyn määrä kasvaa 3 % vuodessa	Pyöräilyindeksi * = 1000 (*pyöräilyindeksi kuvaa pyöräilymäärän kehitystä ja se määritetään laskentapisteen perusteella)	Pyöräilyindeksi =1030	Sään vaihtelu ja muutokset pyöräilyreiteissä esim. uusien pyörätieyhteyksien tai laatukäytävien rakentamisen ja kunnossapidon johdosta	Hannu Penttilä
4.5 Vantaan ratikan yksityiskohtainen suunnittelu käynnistyy	Vantaan ratikan yksityiskohtainen suunnittelu käynnistyy	Valtuuston talousarviopäätös Vantaan ratikan yleissuunnitelman laatimisesta	Vantaan ratikan yksityiskohtainen suunnittelu on käynnistynyt ja toteutusorganisaatiot päätetty	Valtion kanssa laadittavan MAL-sopimuksen raukeaminen	Hannu Penttilä
Strateginen tavoite 5. Hyödynnämme rohkeasti kaupunkikeskusten kehittämismahdollisuudet					
5.1 Asuntokaavoitus painottuu asemanseuduille ja joukkoliikenteen vyöhykkeelle	Asemakaavoitettu asuntokerrosala (netto) joukkoliikennevyöhykkeellä	70 %	80 %	Kumppaniriski	Hannu Penttilä

Sitova tavoite vuodelle 2020	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2018 loppu	Mittarin tavoitetaso 2020	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit	Vastuuhenkilö(t)
Strateginen tavoite 6. Vantaan kaupunkiympäristöt ja asunnot ovat kansainvälisesti kilpailukykyisiä					
6.1 MAL-tavoitteet toteutuvat ja uusi MAL-sopimusesitys valmistuu	Toteutamme Helsingin seudulla sovitun asuntotuotannon määrän ottaen huomioon perheasuntojen tarve (MAL-tavoitteet tarkentuvat laadittavan sopimuksen mukaisiksi)	2400 asuntoa, 265 000 kem2 / MAL toteutumat: valmistuneita asuntoja 4533, 170 536 kem2	Valmistuneita asuntoja 2 640 asuntoa vuodessa ja uutta asuntokerrosalaa 240 000 kem2 vuodessa	Tonttikysynnän heikentyminen, asuntojen sijoittajakysynnän vähentyminen ja kaupungin vähäinen maanomistus	Hannu Penttilä
Lisäämme kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa					
Strateginen tavoite 7. Kaupungin työllisyystilanne kehittyy parhaiten pääkaupunkiseudulla					
7.1 Työttömyys Vantaalla laskee	Vantaan työttömyysaste (%)	8,7 %	8 %. Tilanne 06/20: 18 % (sis. lomautetut) --> Muutosesitys: 14 %.	Talouskasvu heikkenee tai kääntyy laskuun.	Kaupunginjohtaja, raportointivastuu: Jaakko Niinistö
	Ulkomaalaisten työttömyysaste (%)	20,9 %	19,4 %. Tilanne 06/20: 33,8 % --> Muutosesitys: 27 %.	Ks. ed.	
	Pitkäaikaistyöttömien määrä (yli 12 kk työttömänä)	2381	2100. Tilanne 06/20: 2 968. --> Muutosesitys: 2550.	Riittämättömät resurssit työllistymistä edistävien palvelujen tuottamiseen (työttömyyden alentuessa palvelussa korostuu enemmän tukea tarvitsevien osuus). Talouskasvu heikkenee tai kääntyy laskuun.	
	Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä	1163	alle 910. Tilanne 06/20: 3145. --> Muutosesitys: 2000.	Nuorten koulutustaso jää edelleen alemmalle tasolle lähikuntien verrattuna samalla kun työmarkkinat vaativat yhä koulutetumpaa henkilöstöä.	

Sitova tavoite vuodelle 2020	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2018 loppu	Mittarin tavoitetaso 2020	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit	Vastuhenkilö(t)
7.2 Kunnan ja monialaisen yhteispalvelun järjestämissä aktivointitoimenpiteissä olevien määrä nousee	TYP:n (Työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu) asiakkaista aktiivitoimenpiteissä (%) Kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärä (N)	31,7 % 1761	35 % --> Muutosesitys: 33 %. 2000 --> Muutosesitys: 1600.	Asiakkaille ei ole tarjolla riittävästi palveluntarpeen mukaisia palveluja. Asiakkaille ei ole tarjolla riittävästi palveluntarpeen mukaisia palveluja.	Kaupunginjohtaja, raportointivastuu: Jaakko Niinistö
Strateginen tavoite 9. Yrityksille on monipuolisia ja vetovoimaisia työpaikka-alueita					
9.1 Vantaa on pääkaupunkiseudun nopeimmin kasvava yritys ympäristö	Yritysten ja työpaikkojen määrällinen kehitys	Yrityksiä: 11 998 (2018) Kansainvälisiä yrityksiä: 675- (2016) Työpaikkoja: 110 784 (2016)	Yritysten ja työpaikkojen lukumäärän kasvu 1,5 %. --> Muutosesitys: KV-yritysten määrä jätetään pois. Ei ole selvitetävissä. Uusi tavoitetaso: 0 %.	Talouden ja geopolitiikan yllättävät tapahtumat.	Kaupunginjohtaja, raportointivastuu: Jaakko Niinistö
9.2 Vehkalan ja Aviapoliksen työpaikka-alueet kehittyvät	Alueiden tontinluovutuksien määrä ja esirakentamisen tilanne	Vehkalan itäpuoli on esirakennettu. Aviapoliksen ja Vehkalan tontinluovutus on käynnistynyt ja ensimmäiset yritykset ovat aloittaneet toimintansa Vehkalan alueella. (v. 2018 loppu)	Vehkalasta ja Aviapoliksesta luovutetaan vähintään 4 tonttia rakentamiseen. Vehkalan länsipuolen esirakentaminen on valmis	Taloussuhdanteen kehittyminen. Aviapoliksen yleissuunnitelmien ja asemakaavamuutosten edistyminen	Hannu Penttilä
Strateginen tavoite 10. Vantaa tunnetaan tapahtumien kaupunkina					
10.1 Suurten tapahtumien määrä pysyy vähintään nykytasolla --> Muutosesitys: Suurten tapahtumien määrä	Tapahtumien määrä	28, kulttuuri 27, liikunta	30-32, kulttuuri 30, liikunta --> Muutosesitys: 17, kulttuuri 20, liikunta	Resurssit	Riikka Åstrand

Sitova tavoite vuodelle 2020	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2018 loppu	Mittarin tavoitetaso 2020	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit	Vastuhenkilö(t)
Edistämme asukkaiden hyvinvointia					
Strateginen tavoite 12. Hyvinvointierot vähenevät					
12.1 Tasoitetaan hyvinvointieroja ottamalla resurssien jakoperusteissa vahvemmin huomioon palvelujen käyttäjien erityiset tarpeet	Toimialatasoinen tarveperusteisen resurssin malli (kasvatus ja oppiminen)	Toimialatasoista mallia ei ole	Mallin luominen on käynnistetty	Pohjatietoja ei saada tarpeeksi tai allokaatio on vaikeaa	Katri Kalske
12.2. Kiusaaminen vähenee ja siihen puututaan välittömästi	Toteutetut kehittämistoimenpiteet Kiusaamisen raportoitu taso arvioidaan kouluterveyskyselyiden ja Kuntakymppin avulla	Nykyiset toimenpiteet	Lisätään ja tehostetaan kehittämistoimenpiteitä ja toimintaohjeita	Toimenpiteillä ei ole toivottavaa vaikutusta	Katri Kalske
12.3 Lastensuojeluilmoituksen jälkeisellä nopeasti tarjottavalla tuella saadaan vähennettyä huostaanottojen määrää	Huostaanottojen tarve vähenee	Vuoden aikana huostaanotettu 0,20 % Vantaan 0-17 -vuotiaista	Huostaanotettu vähemmän kuin 0,20 % Vantaan 0-17 -vuotiaista	Perheiden tilanteiden kriisiytyminen, kaupungin ehkäisevien palveluiden ja lastensuojelun toimet eivät kohdistu oikein	Timo Aronkytö
12.4 Nykyistä suurempi osa ikääntyneistä asuu toimintakykyisenä kotona	Omassa kodissa ilman palvelutarvetta tai kotihoidon turvin asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus kasvaa	93,1 %	93,4 %	Muistisairaiden määrän ennakoitua suurempi kasvu. Kotiin tuotavat palvelut eivät ole riittäviä	Timo Aronkytö
12.5 Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelmaa toteutetaan	Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman v. 2020 toimenpiteiden toteuttaminen	Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelma vuosille 2019-2021 hyväksyttiin kh:ssa 17.12.2018	Suunnitellut toimenpiteet vuodelle 2020 toteutettu -->Muutosesitys: Vuoden 2020 toimenpiteet toteutetaan säästötoimenpiteiden puitteissa	Resurssit	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Riikka Åstrand
12.6 Asunnottomuus vähenee	Asunnottomien määrä: nuoret, naiset ja miehet, maahanmuuttajataustaiset, pitkäaikaisasunnottomat	Asunnottomien määrä 11/2018 yhteensä: 246, joista: nuoria: 32 naisia: 50 miehiä: 196 maahanmuuttajia: 47 pitkäaikaisasunnottomia: 32	Asunnottomien määrä vähentynyt kaikissa mitattavissa ryhmissä	Ara- tuetun vuokra- asuntotuotannon merkittävä vähentyminen, taloussuhdanteiden huonontuminen, työttömyyden lisääntyminen	Timo Aronkytö ja Hannu Penttilä, raportointivastuu: Timo Aronkytö

Sitova tavoite vuodelle 2020	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2018 loppu	Mittarin tavoitetaso 2020	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit	Vastuuhenkilö(t)
12.7 Keskeyttäneiden määrä ammatillisessa koulutuksessa vähenee	Keskeyttäneiden määrän vähentyminen	Keskeyttäneiden määrä 606 henkeä, keskeyttämisprosentti noin 18	Keskeyttämisten määrän vähentyminen 25 prosentilla, noin 150 opiskelijalla	Keskeytysten vähentämisen nimissä opintojen laatu ja sisältö kärsivät	Katri Kalske
Strateginen tavoite 13. Suomen monikulttuurisin kaupunki hoitaa myös kotouttamisen parhaiten					
13.1 Kotoutumisen onnistuminen Vantaalla varmistetaan	Kotoutumissuunnitelmat laaditaan perheille ja työvoiman ulkopuolella oleville viipymättä ja arvioidaan vuosittain. Toimintamallit, joilla edistetään kotona olevien maahanmuuttajavanhempien suomen- tai ruotsinkielen oppimista	Maahanmuuttajapalveluissa seurataan vuoden 2019 aikana oleskeluluvan saaneiden ja kotouttamispalvelujen piiriin tulleiden uusien työikäisten asiakkaiden osalta: - osallistunut suomen kielen koulutukseen - oma vuokrasopimus - työllistyminen Lähtötasoa ei käytettävissä v. 2019 Kahdeksan Kotva-ryhmää ja Vanhemmat mukaan -hankkeessa mukana kaksi koulua	Tavoitetaso: - osallistunut suomen kielen koulutukseen: 92 % - oma vuokrasopimus: 91 % - työllistyminen: 5 % kaikki, 4 % naiset Kotva-ryhmien määrää lisätään kahdella (yht. 12 ryhmää). Mitataan myös osallistujien määrää. Vanhemmat mukaan -hankkeeseen mukaan kaksi uutta koulua (yht. 4 koulua)	Yleinen yhteiskuntakehitys, hallitsematon maahanmuutto. Kotouttamislainsäädäntö ja paikalliset tarpeet eivät tue toisiaan; yrittäjille ei luoda motivaatiota työllistää kotoutettavia. Erilaisten väestöryhmien vuorovaikutus ei toteudu Kotva toiminnan ja hankkeiden yhteensovittaminen päiväkodin normaaliin arkeen sekä toiminnan että tilojen näkökulmasta	Timo Aronkytö, Jaakko Niinistö ja Katri Kalske
Strateginen tavoite 15. Kaupungin tilojen sisäilmatilanne paranee					
15.1 Sisäilmatilanne paranee kouluissa, päiväkodeissa ja muissa kaupungin tiloissa	Kohdekohtainen riskinarviointi (oirekysely, olosuhtedemittaus ja rakennustekninen arvio)	Oirekyselyn 2018 mukainen riskinarvioluokitus	Sisäilmaselvitykset ja niiden edellyttämät välittömät korjaustoimenpiteet tehty suurien ja merkittävien haittojen kohteissa	Kohteita on paljon, eikä kaikkia toimenpiteitä ehditä tekemään. Ongelmien aiheuttajaa ei löydetä. Määrärahat eivät riitä kaikkien esille tulevien korjaustarpeiden toteuttamiseen. Korjaustoimille ei saada riittäviä väistötiloja. Yksilölliset erot ja herkistyminen sisäilman epäpuhtauksille	Hannu Penttilä

Sitova tavoite vuodelle 2020	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2018 loppu	Mittarin tavoitetaso 2020	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit	Vastuuhenkilö(t)
Olemme edelläkävijöitä palvelujen kehittämisessä					
Strateginen tavoite 16. Vantaan palvelut ovat laadukkaita, kustannustehokkaita ja vastaavat asukkaiden tarpeisiin					
16.1 Yksilölliset ja tarvelähtöiset opintopolut käytössä	Rakenne ja prosessit on kuvattu	Siirtymiä esiopetuksesta perusopetukseen ja perusopetuksesta toiselle asteelle ei ole tarkasteltu riittävästi	Siirtymien tarkastelu ja johtopäätökset tiedolla johtamisen ja palvelumuotoilun keinoin tehty	Yhteistyö ei suju	Katri Kalske
16.2 Terveysasemien vastaanotolle pääsy nopeutuu	Odotusaika terveysaseman lääkärin vastaanotolle kiireettömässä asiassa (3. vapaa aika lääkärille T3, mediaani, vrk)	27 vrk (potilaat joilla omalääkäri)	14 vrk (mitataan jatkossa myös potilailta, joilla ei omalääkäriä)	Palveluntarpeen lisääntyminen. Henkilöstön saatavuus ja pysyvyys	Timo Aronkytö
16.3 IT-ulkoistus tuottaa lisäarvoa kaupungille ja laadukkaampaa palvelua toimialojen käyttäjille	Asiakastytyvyisyys tietohallinnon palveluihin (toimialojen saaman palvelun laatu) Tietohallinnon oma arvio tilaajan näkökulmasta	Toimialan tyytyväisyys tietohallinnon palveluiden laatuun oli 2,8 (asteikolla 1-4)	2,9	Siirtymävaiheessa huomataan, että mallin tavoitteet on vaikea tavoittaa, koska malli on haastava. Vuosi 2020 kuluu vielä ns. As Is-vaiheessa, joten muutoksen pysyvämpiä vaikutuksia ei vielä nähdä	Kirsi-Marja Lievonon
Johdamme uudistuen ja osallistuen					
Strateginen tavoite 19. Johtaminen uudistuu muutoksissa					
19.1 Tikkurilan toimitilahanke etenee	Hanke edistyy suunnitellusti	Hankesuunnitelma on hyväksytty. Rakennuttajakonsultti on hankittu. Asemakaavaluonnos on tekeillä	Kielotie 13:n vanha toimitalo on purettu, uuden toimitalon toteutuskilpailu on ratkaistu ja toteuttaja on valittu. Asemakaavamuutosehdotus on hyväksytty	Kaupunkitasoinen sitoutuminen	Hannu Penttilä
19.2 Hallittu Uusi Vantaa organisaatiomuutos	Uudet toimialat ja palvelualueet ovat käynnistäneet toimintansa hallitusti ja asetetussa aikataulussa	Valmisteluorganisaatio toiminnassa ja linjaukset toimialarakenteeseen päätetty kaupunginhallituksessa	Uusien toimialojen ja palvelualueiden johtamisjärjestelmät ja johtamisen prosessit kuvattu ja toiminnassa. Uudistukseen liittyvät tilaratkaisut linjattu. 1.6.2021 aloittavaan uuteen toimielinrakenteeseen liittyvät muutokset viranhaltijaorganisaatiossa valmisteltu	Johtamisjärjestelmien ja uuden organisaatiokulttuurin luomisessa ei onnistuta. Johtamista tukevia tilaratkaisuja ei saada linjattua	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Kirsi-Marja Lievonon ja Hanna Ormio

Sitova tavoite vuodelle 2020	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2018 loppu	Mittarin tavoitetaso 2020	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit	Vastuhenkilö(t)
Strateginen tavoite 20. Henkilöstön voimavarat vahvistuvat					
20.1 Henkilöstön itsensäjohtamistaidot kasvavat ja esimiesten valmentavan johtamisen taidot kehittyvät	Kunta 10: työyhteisötaidot /tavoitteellisuus Kunta 10: lähiesimies kannustaa työntekijöitä yhteistyöhön	3,91 72,4 %	3,95 74 %	Esimiestyössä ei käytetä selkeitä tavoitteita eikä valmentavaa johtamista. Henkilöstön vastuunotto ja osaaminen ei kasva Ei hyödynnetä monialaista osaamista. Yksilöt kuormittuvat liikaa	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Kirsi-Marja Lievonen
20.2 Sairauspoissaoloja ennaltaehkäistään	Sairauspoissaolo-%	4,71 %	4,40 %	Terveysjohtaminen ei ole aktiivista. Henkilöstö ei pidä huolta työkyvystään. Työyhteisö ja johtaminen ei tue työssä suoriutumista	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Kirsi-Marja Lievonen
20.3 Vantaa käynnistää henkilöstöjohtamisen laatuhankkeen hyödyntäen työssä ulkopuolista konsultaatiota ja asiantuntemusta	Henkilöstön hyvinvoinnin ja vaikuttamismahdollisuuksien kasvu sekä myönteisen työnantajakuvan vahvistuminen ja rekrytoinnin tehostaminen	Työnantajan suositteleminen /Kunta10 lääkärit: 63,3 % varhaiskasvatuksen opettajat: 73,4 % sosiaalityöntekijät: 72,7 % Vaikutusmahdolliset lääkärit: 55,1 % varhaiskasvatuksen opettajat: 67,3 % sosiaalityöntekijät: 53,7 % Vapauden ja vastuun suhde lääkärit: 67,3 % varhaiskasvatuksen opettajat: 78,2 % sosiaalityöntekijät: 66,5 % Tyhjillään tai ei-kelpoisilla täytetyt vakanssit lääkärit: 13,43 % (tilanne 30.10.2019) varhaiskasvatuksen opettajat: 33,82 % sosiaalityöntekijät: 30,64 %	Kunta10 -kyselyssä työnantajakuva paranee, työhyvinvointi kasvaa ja työntekijöiden vaikuttamismahdollisuudet lisääntyvät ja rekrytointiprosessit onnistuvat nykyistä paremmin (Avoimien vakanssien suhteessa)	Laatuhanke ei ole riittävä keino tavoiteltujen tulosten aikaansaamiseksi	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Kirsi-Marja Lievonen

8 § Eron myöntäminen Aki Härköselä Koivukylä-Korson kehittämistoimikunnasta varajäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen

VD/5034/00.00.01.01/2019

RV/KK

Aki Härkönen on 10.8.2020 saapuneella kirjeellään pyytänyt eroa Koivukylä-Korson kehittämistoimikunnan varajäsenyydestä henkilökohtaisen syyn vuoksi.

Koivukylä-Korson kehittämistoimikunnan tehtävänä on osaltaan seurata ja keskustella alueen maankäytön, rakentamisen ja ympäristön kehittämistoimista Vantaan kaupungissa. Kehittämistoimikuntaan nimetään 11 luottamushenkilöä, joista yksi puheenjohtajaksi ja yksi varapuheenjohtajaksi, sekä henkilökohtaiset varajäsenet. Kehittämistoimikunta kokoontuu 2–3 kertaa vuodessa.

Kaupunginhallitus on 10.8.2020 § 12 ja § 13 päätöksillä nimennyt Koivukylä-Korson kehittämistoimikuntaan seuraavat henkilöt:

Varsinaiset jäsenet

Varajäsenet

Etunimi	Sukunimi	Etunimi	Sukunimi
Eve	Rämö, puheenjohtaja	Vaula	Norrena
Jari	Ahokas, varapuheenjohtaja	Mira	Vaahermäki (Kh 10.8.2020 § 13)
Jarmo	Elo	Juha	Simonen
Tuija	Haapalainen	Sanna	Huuskonen
Eeva	Helén	Liisa	Tilander
Marja-Liisa	Kari	Kylli	Lappi
Matti-Jussi	Partanen (Kh 10.8.2020 § 12)	Aki	Härkönen
Tuomas	Peltola	Heikki	Hölttä
Visa	Tammi	Jouko	Suvsalmi
Nina	Uskola	Eeva	Pitkänen
Merja-Liisa	Vasarainen	Virpi	Kuorikoski

Kaupunginhallitus 7.9.2020 § 8

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- myöntää Aki Härköselä ero Koivukylä-Korson kehittämistoimikunnan varajäsenen tehtävästä, ja
- toimittaa Koivukylä-Korson kehittämistoimikunnan varajäsenen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2019–2021.

Päätös:

Päätettiin

- myöntää Aki Härköselä ero Koivukylä-Korson kehittämistoimikunnan varajäsenen tehtävästä, ja
- nimetä Koivukylä-Korson kehittämistoimikunnan varajäseneksi Janne Rahikka jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2019–2021.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

talous- ja hallintojohtaja Jonna Hohti, puh. 043 8268687, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

9 § Eron myöntäminen Emmi Pajuselle valtuustovaluokunnan jäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen

VD/4731/00.00.01.00/2019

RV/KK

Emmi Pajunen on 26.8.2019 saapuneella kirjeellään pyytänyt eroa valtuustovaluokunnan jäsenen tehtävästä.

Hallintosäännön 23 luvun 1 §:n mukaan valtuusto asettaa vuosittain pysyvän valtuustovaluokunnan käsittelemään valmistelevasti valtuustossa vireillä olevia asioita sekä muita valtuuston työskentelyyn liittyviä kysymyksiä.

Valtuustovaluokunnan jäseninä ovat valtuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat sekä valtuuston kulloinkin päättämä määrä valtuuston valitsemia jäseniä ja heidän henkilökohtaisia varajäseniään.

Valtuustovaluokunnan puheenjohtajana toimii valtuuston puheenjohtaja ja hänen estyneenä ollessaan valtuuston I varapuheenjohtaja tai valtuuston II varapuheenjohtaja.

Valtuustovaluokunnan kokouksiin osallistuvat asiantuntijoina kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat sekä kulloinkin asian käsittelyn kannalta tarvittavat henkilöt.

Tässä määräyksessä mainitulla valtuustovaluokunnalla ei tarkoiteta kuntalain 35 §:ssä säädettyä valuokuntaa.

Tasa-arvolain 4 a §:n 1 momentin mukaan kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaluustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia.

Kaupunginvaluusto on 24.8.2020 § 9 nimennyt seuraavat henkilöt valtuustovaluokunnan jäseniksi ja henkilökohtaisiksi varajäseniksi:

Antti Lindtman	kaupunginvaluuston puheenjohtaja
Carita Orlando	kaupunginvaluuston I varapuheenjohtaja
Sirpa Kauppinen	kaupunginvaluuston II varapuheenjohtaja

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Sakari Rokkanen	Sami Kanerva
Sirkka-Liisa Kähärä	Minna Räsänen
Emmi Pajunen	Eve Rämö
Niilo Kärki	Kirsi Mäkilaine
Antero Eerola	Jari Jääskeläinen
Patrik Karlsson	Stefan Åstrand
Tiina Tuomela	Jouko Jääskeläinen
Jussi Vähäkangas (Kv 24.8.2020 § 9)	Juha Hirvonen (Kv 24.8.2020 § 9)

Pietari Jääskeläinen

Timo Auvinen

Kaupunginhallitus 7.9.2020 § 9

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle

- a) myönnettäväksi ero Emmi Pajuselle valtuustovaluokunnan jäsenen tehtävästä, ja
- b) toimitettavaksi valtuustovaluokunnan jäsenen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2019–2021.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätöksenvalmistelu; esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

10 § Eron myöntäminen Emmi Pajuselle tuottavuus- ja kasvuohjelmatoimikunnan jäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen

VD/4033/00.00.01.01/2020

RV/KK

Emmi Pajunen on 31.8.2020 saapuneella kirjeellään pyytänyt eroa tuottavuus- ja kasvuohjelmatoimikunnan jäsenen tehtävästä.

Kaupunginhallituksen 4.5.2020 § 8 asettama toimikunta toimii tuottavuus- ja kasvuohjelman valmistelun ohjausryhmänä, jolle raportoidaan säännöllisesti valmistelun etenemisestä ja jossa linjataan jatkovalmistelua. Toimikunnan jäseniksi nimetään kaupunginhallituksen puheenjohtajisto, vaaleissa valittujen valtuustoryhmien puheenjohtajat sekä lisäksi yksi jäsen kahdesta suurimmasta puolueesta. Toimikunta tekee ehdotuksen kaupunginhallitukselle Vantaan tuottavuus- ja kasvuohjelmasta 31.12.2020 mennessä. Toimikunta tekee kaupunginhallitukselle myös ehdotuksen kaupunginvaltuuston asettamiin vuoden 2020 talousarviossa vahvistettuihin sitoviin tavoitteisiin koronaepidemian takia tarvittavista muutoksista 30.6.2020 mennessä. Lisäksi toimikunta tekee loppuraportissaan ehdotuksen seuraavan valtuustokauden talouden reunaehdoista ja talouslinjauksista.

Toimikunnan työn tuloksia esitellään valmistelutilanteen mukaisina kaupunginvaltuuston strategiaseminaarissa elokuussa 2020.

Kaupunginhallitus on 10.8.2020 § 15 nimennyt seuraavat henkilöt tuottavuus- ja kasvuohjelma toimikunnan jäseniksi ja henkilökohtaisiksi varajäseniksi:

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Sari Multala (puheenjohtaja)	Marilla Kortesalmi
Säde Tahvanainen (varapuheenjohtaja)	Ulla Kaukola
Sakari Rokkanen	Sami Kanerva
Lauri Kaira	Anitta Orpana
Minna Räsänen	Pirkko Letto
Pentti Puoskari	Faysal Abdi
Emmi Pajunen	Eve Rämö
Vaula Norrena	Sirpa Pajunen
Antero Eerola	Kati Tyystjärvi
Niilo Kärki	Mika Niikko
Tiina Tuomela	Jouko Jääskeläinen
Jussi Vähäkangas (kh 10.8.2020 § 15)	Juha Hirvonen (kh 10.8.2020 § 15)
Patrik Karlsson	Stefan Åstrand

--	--

Kaupunginhallitus 7.9.2020 § 10

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) myöntää Emmi Pajuselle ero tuottavuus- ja kasvuohjelmatoimikunnan jäsenen tehtävästä, ja
- b) toimittaa tuottavuus- ja kasvuohjelmatoimikunnan jäsenen täydennysvaali.

Päätös:

Päätettiin

- a) myöntää Emmi Pajuselle ero tuottavuus- ja kasvuohjelmatoimikunnan jäsenen tehtävästä, ja
- b) valita Anniina Kostilainen tuottavuus- ja kasvuohjelmatoimikunnan jäseneksi.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

11 § **Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja maakuntien perustamista koskevaksi lainsäädännöksi**

VD/5525/00.04.03/2020

RV/TA/MR/KML/JL/S-AP/PH/HY-L

Sosiaali- ja terveysministeriö, sisäministeriö ja valtiovarainministeriö valmistelevat sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta ja maakuntien perustamista sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta hallitusohjelman mukaisesti ja ovat pyytäneet lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi. Lausunnot pyydetään 25.9.2020 mennessä.

Lausuntopyynnön mukaan pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelman mukaisesti Suomessa toteutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistus ja perustetaan sote-maakunnat. Uudistuksessa on hallitusohjelman mukaisesti tavoitteena kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja, turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveystalvet kaikille suomalaisille, parantaa palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta, turvata ammattitaitoisen työvoiman saanti, vastata yhteiskunnallisten muutosten mukanaan tuomiin haasteisiin ja hillitä kustannusten kasvua.

Lausuntopyynnön mukaan pelastustoimen uudistuksen tavoitteena on turvata pelastustoimen palvelujen saatavuus, kattavuus ja laatu myös tulevaisuudessa. Uudistuksen tavoitteena on kehittää ja tukea pelastustoimen valtakunnallista tehokkuutta ja yhdenmukaisuutta. Uudistuksella vastataan pelastustoimen haasteisiin vahvistamalla toimialan valtakunnallisia voimavaroja, kehittämällä toimialan johtamista ja ohjausta sekä tiivistämällä alan toimijoiden yhteistyötä. Tavoitteena on varmistaa myös, että maakuntien pelastuslaitoksilla on mahdollisuus tuottaa ensihoitopalveluja koko maassa. Näin varmistettaisiin jatkossakin pelastustoiminnan ja ensihoidon palvelutuotannon toiminnallinen ja kustannustehokkuus.

Lausuntopyynnön kohteena olevalla hallituksen esitysluonnoksella ehdotettaisiin säädettäväksi uuden hallintotason perustamisen ja toiminnan kannalta keskeiset lait, joita olisivat sote-maakuntalaki, laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä, laki pelastustoimen järjestämisestä sekä niiden yhteinen voimaannanolaki, sote-maakuntien rahoituslaki sekä ehdotukset kuntien rahoitusta koskevan lainsäädännön, verolainsäädännön, sote-maakuntien ja kuntien henkilöstöä koskevan lainsäädännön sekä eräiden yleishallintoa koskevien lakien muuttamiseksi. Perustettaville uusille sote-maakunnille siirrettäisiin vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä.

Lausuntopyynnön mukaan luonnoksen sisältämä sote-maakuntien laskennallinen rahoitusmalli perustuu pääosin tarveperusteiseen ja olosuhdetekijät huomioivaan rahoitukseen. Muun ohella lausunnoissa pyydetään kiinnittämään erityistä huomiota ja lausumaan siitä, kuinka rahoitusratkaisun eri määräytymistekijät vastaavat sote-maakunnille niiden lakisääteisten tehtävien rahoitustarvetta. Sote-maakuntien laskennallista rahoitusmallia tarkastellaan uudelleen lausuntopalautteen perusteella.

Kaupunginvaltuusto antoi 24.2.2020 § 6 lausunnon uudistukseen liittyvästä Uudenmaan erilliskäytöstä (lausunto Uusimaa-PKS-Helsinki sote-erilliskäytön loppuraportista).

Nyt lausunnot tullut kokonaisuus löytyy kaikkine materiaaleineen (yhteensä 1208 sivua) www.lausuntopalvelu.fi -sivulta.

Lausuntopyyntö sisältää yhteensä 90 kysymystä ja Vantaan kaupungin lausunnossa on vastattu esitettyihin kysymyksiin. Lausuntopyyntö on erittäin laaja ja osittain hyvin tekninen ja yksityiskohtainen. Jotta Vantaan kaupungin keskeiset huomiot tulevat paremmin esille, on lausunnon loppuun kysymykseen 89. "Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta" koottu päähuomiot uudistukseen liittyen.

Lausunto on valmisteltu toimialojen ja Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen yhteistyönä. Lausunnon valmistelussa on tehty yhteistyötä myös Keravan kaupungin ja muiden suurten kaupunkien kanssa.

Lausuntoa selostetaan kaupunginhallituksen iltakoulussa 7.9.2020.

Kaupunginhallitus 7.9.2020 § 11

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi liitteen mukainen lausunto esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja sote-maakuntien perustamista koskevaksi lainsäädännöksi.

Käsittely:

Kaupunginhallituksen jäsen Sakari Rokkanen esitti jäsen Jouko Jääskeläisen kannattamana lausuntoon tehtäväksi muutoksen seuraavasti: Lausunnon kysymyksen nro 46, sivulta 23, perusteluosio poistetaan kokonaan.

Kaupunginhallituksen I varapuheenjohtaja Sade Tahvanainen esitti jäsenten Faysal Abdi ja Vaula Norrena kannattamana lausuntoon tehtäväksi liitteessä eriteltyjä muutoksia.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen:

Ensimmäisessä äänestyksessä he, jotka kannattavat jäsen Rokkanen muutosesitystä, äänestävät jaa ja he, jotka kannattavat I varapuheenjohtaja Tahvanaisen muutosesitystä, äänestävät ei.

Tämän jälkeen suoritetaan toinen äänestys, jossa he, jotka kannattavat kaupunginjohtajan pohjaesitystä, äänestävät jaa ja he, jotka kannattavat ensimmäisessä äänestyksessä voittanutta esitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Ensimmäisessä äänestyksessä annettiin 6 jaa-ääntä (Multala, Jääskeläinen, Kaira, Niikko, Orpana, Rokkanen) ja 7 ei-ääntä (Tahvanainen, Norrena, Abdi, Kaukola, Pajunen, Puoskari, Tyystjärvi), joten puheenjohtaja totesi I varapuheenjohtaja Tahvanaisen muutosesityksen saaneen enemmän ääniä.

Toisessa äänestyksessä annettiin 6 jaa-ääntä (Multala, Jääskeläinen, Kaira, Niikko, Orpana, Rokkanen) ja 7 ei-ääntä (Tahvanainen, Norrena, Abdi, Kaukola, Pajunen, Puoskari, Tyystjärvi), joten puheenjohtaja totesi I varapuheenjohtaja Tahvanaisen muutosesityksen tulleen hyväksytyksi.

Päätös:

Hyväksyttiin kaupunginhallituksen muutettu esitys.

Liite:

- Lausunto esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja sote-maakuntien perustamista koskevaksi lainsäädännöksi

- Lausunto esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja sote-maakuntien perustamista koskevaksi lainsäädännöksi, muutosesitykset, Tahvanainen, muutosesitys
- Lausunto esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja sote-maakuntien perustamista koskevaksi lainsäädännöksi, KH 7.9.2020_hyväksytty

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu; esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

kaupunginjohtaja Ritva Viljanen, etunimi.sukunimi(at)vantaa.fi

Vantaan kaupungin lausunto esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja sote-maakuntien perustamista koskevaksi lainsäädännöksi

Taustatiedot

Onko vastaaja

- ☐ kunta X
- ☐ sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä tai yhteistoiminta-alue
- ☐ maakunnan liitto
- ☐ muu kuntayhtymä tai kuntien yhteistoimintaelin
- ☐ valtion viranomainen
- ☐ järjestö
- ☐ joku muu

Vastaajatahon virallinen nimi:

Vantaan kaupunki

Vastauksen kirjanneen henkilön nimi ja mahdolliset yhteystiedot

Lausuntovastauksen käsitelleen toimielimen nimi ja käsittelypäivämäärä

Vantaan kaupunginvaltuusto 21.9.2020

Kysymykset

Kysymyksiä uudistuksen tavoitteista

- 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?**

Vantaa pitää sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistusta sinänsä tarpeellisena. Tässä lausunnossa ja näissä vastauksissa tarkastellaan uudistusta erityisesti suuren kaupungin, Vantaan näkökulmasta. Uudistuksen talouslaskemissa Vantaan kaupunki on yksi niistä kunnista, jotka menettävät eniten. Lisäksi samalla kun luodaan yhtenäinen sosiaali- ja terveystoimi, luodaan esimerkiksi nykyistä suurempia raja-aitoja varhaiskasvatuksen ja sosiaalitoimen välillä. Monet nykyiset yhteiskunnalliset haasteet vaativat moniviranomaistoimintaa ja siksi yhtenäisten toimintaprosessien hajottaminen eri itsehallinnollisille organisaatioille sisältää riskejä.

Uuden hallinnon tason luominen ei kavenna väestön terveys- ja hyvinvointieroja tai paranna palveluiden yhdenvertaista saatavuutta.

Esityksen mukaan sote-maakunnat veloitettaisiin suunnittelemaan ja toteuttamaan palvelut asiakkaiden tarpeen edellyttämällä tavalla. Palvelut tulisi toteuttaa yhdenvertaisesti, yhteen sovitettuina kokonaisuuksina sekä lähellä asiakkaita. Uudistuksessa on todellisenä vaarana se, että kahden eri hallinnon tason, sote-maakuntien ja kuntien, väliin muodostuu raja-aitoja, jotka käytännössä vaikeuttavat tiedonvaihtoa ja vaikeuttavat asiakkaiden palvelutarpeiden katsomista yhtenä kokonaisuutena. Toisaalta vaarana on, ettei sote-maakuntien ja kuntien välille muodostu harmaata aluetta, jossa tehtävien, vastuiden ja resurssien jako on epäselvää. Esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon ja varhaiskasvatuksen tai opetuksen välisen yhteistyön ja tietojenvaihdon lastensuojelussa tulee olla saumatonta, vaikka ne jatkossa sijoittuvat eri organisaatioon ja eri rahoituksen alle.

Sote-maakuntien väliseen yhdenvertaisuuteen ei sote-järjestämislaissa tai sote-maakuntalaissa oteta juurikaan kantaa. Sote-maakuntien sisäiseen palveluiden saatavuuden yhdenmukaisuuteen lainsäädäntö viittaa usealta osin. Palveluiden yhdenmukaistaminen ei tarkoita automaattisesti palvelutason nousua, vaan palvelutason voidaan olettaa myös vähenevän eri kuntien palvelutasojen keskiarvoon. Sote-maakunnan alueella toimivien kuntien sosiaali- ja terveystalouden laadussa ja saatavuudessa on nykyisin huomattavia eroja. Laki vaatii ainoastaan, että sote-alueen asukkaille tarjottava palvelu on yhdenmukaista, mutta tämän tason määrittämistä ei ole säännelty. Laadullisen taso voi siis ihan yhtä hyvin laskea osalle väestöstä samalla kun se nousee toisille.

Uudistus ei edesauta sitä, että palvelut toteutettaisiin lähellä asiakkaita. Uusi organisaatio voidaan kokea etäiseksi ja vieraaksi vielä pitkän aikaa toiminnan käynnistymisen jälkeen. Todellinen vaara on myös se, että toiminta-aleen laajentuessa, valtionohjauksen kasvaessa ja todellisten päätöksentekomahdollisuuksien kaventuessa toimipisteitä joudutaan karsimaan ja siten todelliset lähipalvelut vähenevät.

Uudistuksessa on jätetty aivan liian vähälle huomiolle se, miten uudistus kohtelee kuntia ja erityisesti kasvavia kaupunkeja. Vantaan kaupunki tulee olemaan uudistuksessa yksi suurimmista häviäjistä. Uudistus kohtelee erityisen epäoikeudenmukaisesti kuntia, jotka ovat pystyneet esim. tuottavuustoimenpiteiden, rakenteellisten uudistusten sekä volyymietujen kautta pitämään sote-

kustannukset tarvevakioitua keskiarvoa alemmalla tasolla. Uudistuksen rahoitusmallilla on merkittävät vaikutukset Vantaan kaltaisen kaupungin taloudelliseen tilanteeseen, investointikykyyn ja palveluiden järjestämiseen.

Vantaa – Keravan sote-maakunnan näkökulmasta merkittävää on myös niin sanotun kaksinkertaisen hallinnon perustaminen. Molemmilla kaupungeilla on luonnollisesti jatkossakin omat kaupunginvaltuustonsa ja muut toimielimensä. Uudistuksen myötä näiden kahden kaupungin yhdessä muodostamalle sote-maakunnalle tulee valtuusto, hallitus, lautakunnat ja vaikuttamistoimielimet. Tämä aiheuttaa luonnollisestikin lisäkustannuksia.

Sote-järjestämislain 5 §:ssä säännellään palveluja järjestettäessä käytettävistä kielistä. Esityksen mukaan sote-maakunnan tulee taata palvelu molemmilla kansallisilla kielillä, mikäli alueella on yksikin kaksikielinen kunta tai kuntia, joiden kieli on eri. Useissa sote-maakunnissa tämä tulee tarkoittamaan kielivaatimuksen lisääntymistä alueen toimijoilla. Esimerkiksi Vantaa – Keravan sote-maakunnassa on sekä yksi- että kaksikielinen kunta. Lainsäädännön valmistelussa on otettu tämä huomioon lisärahoituksen muodossa, mutta ei ole otettu kantaa tämän vaikutuksista kokonaispalvelun laatuun.

2. Voidaanko esityksellä kehittää pelastustoimen palvelujen saatavuutta, yhdenmukaisuutta ja vaikuttavuutta valtakunnallisesti, alueellisesti ja paikallisesti? Varmistaako esitys pelastustoimen pelastustoiminnan ja sosiaali- ja terveystoimen ensihoitopalvelujen synergiahyödyt? Jos ei, miten ehdotusta tulisi kehittää?

Paikallisten pelastuslaitosten haasteiden lisäksi myös pelastustoimen valtakunnallisissa valmisteluissa ja järjestelyissä on suuria haasteita. Näihin voitaisiin vastata jo nykyllä lainsäädännöllä perusteella ilman tätä uudistustakin, mutta se vaatisi lisäresursseja. Nykytason mukainen pelastustoimen rahoitus ei tule riittämään jatkossa riippumatta siitä, tehdäänkö esitettyä muutosta vai ei. Ilman lisärahoitusta esitetty muutos heikentää pelastustoimen palveluja, koska esitetty pelastustoimen ohjausmekanismi olisi jatkossa nykyistä merkittävästi raskaampi.

Pelastustoimen merkittävät rahoituksen korotuspaineet johtuvat muun muassa kasvaneista ICT-kustannuksista, kuten lakisääteisen korkean turvallisuuden verkon (TUVE) käyttöönotosta, puutteista pelastustoimen palvelutasossa sekä osassa pelastuslaitoksia käytössä olevan varallaolojärjestelmän muutoksista. Esitetyt Indeksitarkistukset eivät riitä kattamaan näitä korotuspaineita.

Esitetty muutos tulee merkittävästi lisäämään valtiojohtoisuutta, koska esitetty pelastustoimen ohjausmekanismi olisi jatkossa nykyistä raskaampi. Esityksessä on nostettu esiin se, että sisäministeriöön tarvitaan lisää resursseja ohjaukseen, kykyä rahoituksen ja pelastustoimen valtakunnallisen suorituskyvyn arviointiin. Näitä sisäministeriön tarvitsemia resursseja ei missään tapauksessa saa vähentää sote-maakuntien pelastustoimen resursseista, sillä vastaavia valmistelu- ja seurantaresursseja tarvitaan myös kussakin pelastuslaitoksessa.

Pelastustoimi on jo ”maakunnallistettu” vuonna 2004 kun pelastustoimen palvelujen järjestäminen koottiin nyt suunniteltujen sote-maakuntien kokoiisiin kokonaisuuksiin. Näiden suurempien alueiden tuomat synergia- ja resurssihyödyt on jo ulosmitattu pelastustoimessa kuluneen 16 vuoden aikana.

Muualla Suomessa esitys mahdollistaa pelastustoimen ja ensihoidon synergian hyödyntämisen Uuttamaata paremmin, koska siellä ensihoidon ja pelastustoimen järjestämisvastuu olisi jatkossa samassa oikeushenkilössä (sote-maakunta), jolloin ensihoidon palveluiden tuottaminen olisi mahdollista jatkossakin sote-maakunnan pelastuslaitoksella. Harkinta ensihoidon palveluntuottajasta olisi sote-maakunnalla. Ehdotusta pelastustoimen ja ensihoidon osalta tulisi muuttaa siten, että ensihoidon tuottaminen sote-maakunnissa pelastuslaitosten toimesta olisi velvoittavampaa kuin nyt on esitetty ja näin voitaisiin varmistaa pelastustoimen pelastustoiminnan ja sosiaali- ja terveystoimen ensihoitopalvelujen synergiahyödyt.

Uudellamaalla esitetään ensihoidon järjestämisvastuun jäämistä HUS-maakuntayhtymälle (laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä Uudellamaalla, 5 § 2. mom. 4. kohta). Tällöin pelastustoimen ensihoidon synergian hyödyntäminen olisi epävarmaa, koska pelastustoimen ja ensihoidon järjestäminen ei olisi samassa oikeushenkilössä, vaan yhteistoiminta perustuisi ilmeisesti jo nyt voimassa olevan terveydenhuoltolain (39 § 2. mom.) mukaiseen sairaanhoitopiiriin ja alueen pelastustoimen väliseen yhteistoimintaan.

Uudenmaan osalta pelastustoimen ja ensihoidon järjestämisvastuu voisi olla uudistuksen tavoitteen mukaisesti samassa oikeushenkilössä, jos ensihoito säädetään sote-maakuntien vastuulle myös Uudellamaalla. Tämä edellyttäisi muutosta HUS-erillislainsäädäntöön.

Mikäli ehdotus säilyy nykymuotoisena, tulee huolehtia siitä, että terveydenhuoltolain ja muiden säädösten perusteella sote-maakunta (käytännössä pelastuslaitos) voi tuottaa Uudellamaalla ensihoitopalvelua jatkossakin.

3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Nykypäivän ja tulevaisuuden demokratia on paljon muutakin kuin äänestäminen vaaleissa ja vaalituloksen perusteella muotoutuvien toimielinten toiminta. Kunnissa on käytössä laaja paletti osallisuuden eri keinoja. Esitetyt viralliset toimielimet eivät riitä, vaan asukkailla tulee olla erilaisia mahdollisuuksia osallistua valmisteluun ja olla mukana muokkaamassa palveluita.

Uudistuksen myötä nykyiset lähipalvelut siirtyvät kauemmas kuntalaisista. Sote-maakuntalaissa säädetään, että sote-maakuntavaltuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen mahdollisuuksista, mutta ilman erillisiä toimenpiteitä toiminta-alueen kasvaessa myös osallisuus vaikeutuu. Mikäli uudistus toteutuu, onkin erittäin tärkeää huolehtia asukkaiden

aidoista vaikutusmahdollisuuksista. On myös vaikeaa arvioida, miten paljon maakuntavaalit kiinnostavat äänestäjää. Nykyisin äänestysprosenttien trendi on ollut laskeva. Jos ihmiset eivät äänestä, voidaan pohtia, millainen legitimizeetti uusilla sote-maakunnilla on.

Rakenteellisesti on erittäin ongelmallista, että sote-maakunnan alueellista itsehallintoa rajoittaa paljon suuremmassa määrin kuin nykyisiä kuntia valtion oikeus päättää mm. investoinneista ja pitkäaikaisesta lainanannosta sekä valtion rahoitus. Jos kansanvaltaisuutta haluttaisiin vahvistaa, tulisi valtion määräysvaltaa rajoittaa ja sote-maakunnalla tulisi olla oma verotusoikeus.

Kysymyksiä sote-maakuntalaista

4. Muodostaako sote-maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien sote-maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

- ☐ kyllä
- ☒ kyllä pääosin X
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Lakiesitys on sisällöltään hyvin lähellä nykyistä kuntalakia, joten sinällään sen voidaan katsoa olevan tarkoituksenmukainen. Ongelmana on kuitenkin kaksinkertaisen hallinnon muodostuminen. Vantaa – Keravan sote-maakunnassa molemmilla kaupungeilla on jatkossakin omat kaupunginvaltuustonsa ja muut toimielimensä. Uudistuksen myötä näiden kahden kaupungin yhdessä muodostamalle sote-maakunnalle tulee valtuusto, hallitus, lautakunnat ja vaikuttamistoimielimet. Tämä aiheuttaa luonnollisestikin lisäkustannuksia.

Esityksen henkilöstövaikutusten arvioinnissa todetaan, seuraavaa: ”Henkilöstö siirtyisi sote-maakuntien palvelukseen usean kymmenen eri työnantajayksikön palveluksesta. Palkkojen yhteensovittamisen tarve syntyisi, kun eri kuntien ja kuntayhtymien palveluksesta siirtyisi henkilöstöä saman sote-maakunnan palvelukseen, jolloin samasta tai saman vaativuustason tehtävästä maksettavan palkan taso voisi vaihdella. Kunta-alan osalta harmonisointitarpeen kannalta olennaista on, että jokaisessa kunnassa ja kuntayhtymässä on oma tehtävien ja palkkojen vaativuusjärjestelmänsä, josta ei ole olemassa valtakunnallisia tilastotietoja. Kunta-alan palkkatilastot kuvaavat valtakunnallisten työ- ja virkaehtosopimusten vähimmäispalkkoja koskevien palkkahinnoittelukohtien sisällä olevia eri palkkatasoja. Näiden vertailu ei kuitenkaan anna täsmällistä kuvaa uudistukseen liittyvästä palkkojen harmonisointitarpeen laajuudesta tai sen kustannusvaikutuksista, koska yksittäisen palkkahinnoittelukohdan sisällä on tosiasiallisesti usean eri vaativuustason tehtäviä.”

Käytännössä tämä tarkoittaa, että uudistuksessa tulee merkittävä palkkaharmonisoinnin tarve, jonka laajuutta tai kustannuksia ei ole voitu esitystä tehdessä arvioida.

5. Sote-maakuntalain 6 §:ssä säädetään maakunnan mahdollisuudesta alueellaan ottaa hoitaakseen sen lakisääteisiä tehtäviä tukevia tehtäviä sekä harjoittaa vähäriskistä liiketoimintaa, joka tukee sen lakisääteisten tehtävien toteuttamista. Tukeeko ehdotettu sääntely maakunnan itsehallinnon toteuttamista?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☒ **ei X**
- ☐ ei kantaa

Sote-maakunnille ei tule esittää lainkaan yleistä toimivaltaa, koska se voisi tuottaa ongelmia sote-maakunnan ja kunnan välisessä työnjaossa. Lakiesityksessä esitetyt lakisääteisiä tehtäviä tukevat tehtävät saattavat olla sellaisia, jotka kunta saattaa katsoa kuuluvan sille kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämistehtävänä. Määrittely on siis tulkinnanvarainen ja voi tuoda epäselvyyttä sote-maakuntien ja kuntien tehtävänjakoon.

6. Sote-maakuntalain 5 luvussa säädetään sote-maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

- ☐ Kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Sote-maakuntien asukkailla on teknisesti samat osallistumisoikeudet suhteessa sote-maakuntaan kuin kuntien asukkailla on suhteessa kuntaan. Se, miten ne toimivat käytännössä, on kuitenkin eri asia, ja mikäli uudistus toteutuu, on erittäin tärkeää huolehtia asukkaiden aidoista vaikutusmahdollisuuksista.

Nykypäivän ja tulevaisuuden demokratia on paljon muutakin kuin äänestäminen vaaleissa ja vaalituloksen perusteella muotoutuvien toimielinten toiminta. Kunnissa on käytössä laaja paletti osallisuuden eri keinoja. Esitetyt viralliset toimielimet eivät riitä, vaan asukkailla tulee myös sote-maakunnissa olla erilaisia mahdollisuuksia osallistua valmisteluun ja olla mukana muokkaamassa palveluita.

Uudistuksen myötä nykyiset lähipalvelut siirtyvät kauemmas kuntalaisista, ja ilman erillisiä toimenpiteitä toiminta-alueen kasvaessa myös osallisuus vaikeutuu.

7. Sote-maakuntalain 8 luvussa säädetään sote-maakuntien yhteistoiminnasta. Onko siitä esitetty säädettäväksi sote-maakuntien toiminnan ja yhteistyön näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

- ☒ **Kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei

Vastaa kuntalaisia olevaa kuntien yhteistoimintaa. Yhteistoiminnan säädöksissä tulee kuitenkin varmistaa, että Vantaa – Keravan sekä Keski-Uudenmaan sote-maakunnat voivat sopia, että toinen sote-maakunta voi myös vastata toisen maakunnan pelastustoimen järjestämisestä yhteistoimintasopimuksella. Tämä olisi verrattavissa nykytilaan, jossa Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen isäntäkuntana Vantaan kaupunki vastaa yhteistoimintasopimuksella seitsemän muun kunnan pelastustoimen järjestämisestä. Näin ollen Keski-Uudenmaan pelastuslaitos voi toimia jatkossa sekä Keski-Uudenmaan että Vantaa – Keravan sote-maakuntien yhteisenä pelastuslaitoksena, mikä on ollut tavoitteena pelastustoimen osalta Uudenmaan erilliskäytösvalmistelussa.

8. Sote-maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti sote-maakuntalakiin ja sote-maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko sote-maakuntien rahoitusmalli ja sote-maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi sote-maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esityksen mukaan sote-maakuntien rahoitus perustuisi valtion rahoitukseen eikä sote-maakunnille ehdoteta tässä vaiheessa verotusoikeutta. Sote-maakuntiin kohdistuisi myös tiukkaa valtionohjausta. Niiden kanssa vuosittain käytävissä neuvotteluissa ohjattaisiin sote-maakuntaa sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämistehtävässä. Neuvotteluissa olisi mahdollisuus antaa toimenpide-ehdotuksia koskien esimerkiksi tuotantorakennetta, vähäistä suurempia palveluhankintoja, vuokratyövoimaa sekä investointeja, jotka esitysluonnoksen mukaan olisivat luvanvaraisia ja tiukasti säänneltyjä. Valtionohjaus olisi varsin voimakasta, myös sote-maakunnan operatiivista toimintaa koskevissa kysymyksissä, mikä ei ole uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta

perusteltua. Vahva valtionohjaus on ristiriidassa sote-maakunnan vahvaa järjestämisvastuuta korostavan tavoitteen kanssa.

9. Sote-maakuntalain 3 luvussa säädetään muun ohella sote-maakunnan lainanottovaltuudesta sekä investointien ohjauksesta koko julkisen talouden tasapainon huomioon ottavalla tavalla. Turvaako ehdotettu investointien rahoitus- ja ohjausmalli tarpeellisten investointien toteuttamisen tarkoituksenmukaisella tavalla?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esityksen mukaan valtio ohjaa voimakkaasti maakuntien investointeja. Sote-maakuntien ja HUS-maakuntayhtymän mahdollisuus rahoittaa taseessaan olevien kiinteistöjen peruskorjausta sekä uudisrakentamista on valtion kanssa käytävien neuvottelujen varassa, koska valtiolta tarvitaan hyväksyntä pitkäaikaiseen lainanottoon. Tämä hankaloittaa erittäin merkittävästi sote-maakuntien ja HUS-maakuntayhtymän mahdollisuuksia pitkän tähtäimen investointisuunnitteluun. Lisäksi tämä saattaa toimia kannusteena toteuttaa peruskorjaus- ja uudisrakennushankkeita muutoin kuin omaan taseeseen.

10. Maakuntalain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

11. Muut vapaamuotoiset huomiot sote-maakuntalaista.

Lain perusteluissa tulisi tasaveroisesti huomioida sekä sosiaali- ja terveydenhuolto että pelastustoimi. Pelastustoimi ei ole osa sosiaali- ja terveydenhuollon toimialaa.

Kysymyksiä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista

12. Muodostaako sote-järjestämislaki tarkoituksenmukaisen yleislain julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiselle?

- ☐ kyllä

- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Kyseessä on yleislaki, jolla annetaan toimintaa koskevat yleiset säännökset, ja tarkemmat säännökset annetaan erityislaille tai alemman asteisilla säännöksillä.

13. Turvaavatko sote-järjestämislain säännökset sosiaali- ja terveystalvelujen yhdenvertaisen saatavuuden?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esitys ei ota suoraan kantaa eri sote-maakuntien välisten palveluerojen tasoittamiseen. Tämä on tarkoitus toteuttaa valtionohjauksen kautta. Uudenmaan erillisratkaisu muodostaa muuhun maahan verrattuna poikkeuksen perustason ja erikoistason integraatioon ja edellyttää järjestelmän ohjaukselta erityisiä ratkaisuja.

14. Varmistaako laissa esitetty tehtävien määrittely kunnan ja maakunnan osalta väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toteutumisen?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☒ **ei X**
- ☐ ei kantaa

Uudistuksessa on todellisena vaarana se, että sote-maakuntien ja kuntien väliin muodostuu palveluketjuja haittaavia raja-aitoja. Konkreettisenä esimerkkinä voidaan todeta lastensuojelu, joka on sote-maakunnan tehtävä, mutta johon liittyvät konkreettiset toiminnot ja palvelut ovat kuntien vastuulla.

Toisaalta ongelmaksi voi muodostua ns. harmaa alue, jolla sijaitsevia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtäviä ei ole selkeästi määritelty kummallekaan organisaatiolle.

Hyvinvoinnin ja terveyden seurantaan tarvittavan tiedon tuottaminen jakautuisi ehdotuksen mukaan osin kunnan ja osin sote-maakunnan vastuulle. THL ohjaisi tämän seurantatiedon keräämistä. Uudistus tarjoaisi mahdollisuuksia kehittää ja parantaa väestön hyvinvoinnin ja terveyden seurantatiedon keräämistä ja käyttöä. THL:n seurantatehtävään kuuluisi myös väestöryhmittäisten erojen seuraaminen ja arviointi. Tällöin terveyden ja hyvinvoinnin kehitystä ja siihen vaikuttavia tekijöitä sekä väestöryhmien ja alueiden välisiä eroja koskevat tiedot tulisivat nykyistä paremmin esiin. Yhteismitallisesti koottu ajantasainen tieto parantaisi edellytyksiä tietoon perustuvalle toiminnan ohjaamiselle. Yhdenmukaisesti koottu tietopohja mahdollistaisi myös esimerkiksi pelastustoimen ja sosiaali- ja terveydenhuollon tietojen yhteisen hyödyntämisen ja siten tukisi uusien, entistä vaikuttavampien, toimintamuotojen kehittämistä. Toiminnan tehostamiseksi sekä mahdollisten tietosuojaan liittyvien lainsäädännöllisten ongelmien välttämiseksi olisi hyvinvoinnin ja terveyden seurantaan tarvittavan tiedon tuottaminen siirrettävä palveluja toteuttavan sote-maakunnan tehtäväksi, ja varmistettava samalla, että kunta saa ne tiedot, joita se tarvitsee lakisääteisen tehtävänsä toteuttamiseksi.

15. Turvaako 8 §:n sääntely sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun toteutumisen riittävällä ja tarkoituksenmukaisella tavalla?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esityksen mukaan sote-maakunnalla on oltava riittävä osaaminen, toimintakyky ja valmius vastata sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä ja sen on huolehdittava asukkaidensa palvelutarpeen mukaisesta sosiaali- ja terveystalouden saatavuudesta kaikissa tilanteissa. Järjestämisvastuunsa toteuttamiseksi sote-maakunnalla on oltava palveluksessaan toiminnan edellyttämä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöstö, hallinnollinen ja muu henkilöstö sekä hallinnassaan asianmukaiset toimitilat, toimintavälineet ja muut tarvittavat toimintaedellytykset. Lisäksi sote-maakunnalla on oltava järjestämisvastuunsa toteuttamisen edellyttämä riittävä oma palvelutuotanto.

Esityksessä todetaan myös seuraavaa: ”Koska sote-maakunnalla olisi oltava järjestämisvastuunsa hoitamiseksi riittävästi omaa palvelutuotantoa, sote-maakunta ei voisi ulkoistaa laajoja alueellisia tai toiminnallisia kokonaisuuksia.” Tämä kohta on erittäin epäselvä ja tulkinnanvarainen, ja epäselväksi jää, mitä tarkoitetaan laajoilla alueellisilla tai toiminnallisilla kokonaisuuksilla.

16. Onko 12 §:n sääntely ostopalvelujen hankkimisesta ja 12 a §:n sääntely vuokratyövoiman käytöstä tarkoituksenmukainen ja toteutettavissa käytännössä?

- ☒ **kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Sote-järjestämislain 12 § on kattava ja ottaa huomioon erityisesti perustuslain 124 § mukaisen kiellon siirtää merkittävää julkista valtaa muille kuin viranomaisille. Ostopalvelujen salliminen on välttämättömyys sote-tavoitteiden ja terveystalouden toteutumiselle. Nyt esitetty lakiesitys ei vaaranna palveluiden hankkimista.

17. Ovatko 13 §:n mukaiset yksityistä palveluntuottajaa koskevat vaatimukset perusteltuja?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Pykälä saattaa tietyissä tilanteissa olla ristiriidassa hankintalain kanssa. Tämän vuoksi lainkohdan ensimmäiseen momenttiin olisi syytä lisätä, että ”Mikäli yksityinen palveluntuottaja hankitaan julkisena hankintana, yksityisen palveluntuottajan on täytettävä julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) 80 §:n ja 81 §:n säännökset.

18. Onko 16 §:n sääntely yksityisen palveluntuottajan alihankinnasta tarkoituksenmukainen ja toteutettavissa käytännössä?

- ☒ **kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Pykälässä on otettu kantaa sopimusoikeudelliseen hankkijan oikeuteen rajoittaa palveluhankinnan ketjuttamista tai asettaa sille rajoitteita. Sinänsä tämä on yleisten sopimusoikeuden periaatteiden mukaista jo ilman erillistä säännöstäkin, mutta tämän ottaminen osaksi sote-maakunnan toimintaa sääntelevää yleislakia antaa hankkijalle paremmat mahdollisuudet vedota tähän.

19. Onko sote-maakuntien yhteistyöaluetta ja yhteistyösopimusta koskeva 33–36 §:n sääntely kokonaisuudessaan tarkoituksenmukainen?

- ☒ **kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Yhteistyösopimuksella mahdollistetaan näiden palveluiden yksittäistä maakuntaa laajempi toteuttaminen, joka tähtää palvelujen mahdolliseen kustannustehokkuuteen ja palvelujen laadulliseen paranemiseen. Sopimukset tulee uusia valtuustokausittain ja vasta toissijaisesti voi valtioneuvosto ottaa sopimusneuvottelut johdettavaksi.

20. Turvaako 37 §:n sääntely kaksikielisten sote-maakuntien yhteistyöstä osaltaan ruotsinkielisten palveluiden saatavuuden?

- ☒ **kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Pykälä takaa ruotsinkielisten palveluiden turvaamisen ja toiminnan kehittämisen sote-maakunnassa ja eri sote-maakuntien välillä. Säännöstä tulisi kuitenkin muuttaa siten, että sääntely on kielineutraali taaten molempien kansallisten kielten yhdenvertaisen aseman. Kaksikielisissä maakunnissa tulisi turvata molempien kansallisten kielten toteutuminen ja kansalaisten perustuslain 6 ja 17 pykälien mukainen oikeus käyttää omaa kieltään asioidessaan viranomaisissa.

21. Onko 49 §:n sääntely valmiuskeskuksesta tarkoituksenmukainen ja perusteltu?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esityksessä todetaan, että HUS-maakuntayhtymä vastaa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 48 ja 49 §:issä tarkoitetusta varautumisesta häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin sekä sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskuksen tehtävistä. Helsingin ja

Uudenmaan sairaanhoitopiiri (HUS) ei toimi sosiaalipalvelun toimialalla ja siksi sen ei ole mahdollista toteuttaa sosiaalipalvelujen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumista eikä sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskuksen tehtäviä alueellaan asianmukaisesti.

Valmiustehtäviä koskevassa sääntelyssä olisi erittäin tärkeää analysoida nykyinen koronaepidemiatilanne ja sen pohjalta tehdä tarkoituksenmukaisin jako vastuissa ja tehtävissä valtion, HUS-maakuntayhtymän, sote-maakunnan ja kuntien välillä. Sädökset eivät saa sekoittaa kuntien valmiussuunnitteluvollisuutta.

Pykälän lopussa todetaan myös, että ”Erityisen merkittävässä häiriötilanteissa sosiaali- ja terveysministeriö voi ottaa sosiaali- ja terveydenhuollon johto- ja koordinaatiovastuun itselleen.” Tässä ei puhuta varautumisen johtamisesta, vaan koko sosiaali- ja terveydenhuollon johtamisesta. Missä tilanteessa tällainen johtovastuun siirto ministeriölle olisi perustelua?

22. Minkä sote-maakunnan tehtäväksi tulisi säätää ruotsinkielisten palvelujen kehittämisen tukeminen (31 §) koko maassa?

Ei kantaa.

23. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

24. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Tietosuoja ja rekisterinpitovastuu sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastiedoista.

Esityksen mukaan sote-maakunta olisi rekisterinpitäjä sen järjestämisvastuulle kuuluvassa toiminnassa syntyneille sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilasasiakirjoille. Tämän perusteella on kuitenkin vaikea arvioida, kuka on vastuullinen taho Uudellamaalla näistä tiedoista, koska uudistuksessa Uudellemaalle tulee useita vastuullisia toimijoita.

Esityksessä sote-maakunnan olisi huolehdittava sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen yhteensovittamisesta sote-maakunnan muiden palvelujen kanssa sekä edistettävä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen yhteensovittamista kunnan ja valtion muiden palvelujen kanssa. Miten tämä palvelujen yhteensovittaminen ja strateginen suunnittelu on kuntien osalta tarkoitus järjestää, kun kunnat eivät ole enää sosiaali- ja potilastietojen rekisterinpitäjiä? Kunnat eivät voi enää vedota lakiin sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä (552/2019) ja sen 41 §

mukaiseen tietojohdamisen, sillä tämä voidaan suorittaa ainoastaan kunnan omista tiedoista. Samainen laki ei myöskään mahdollista kehittämis- ja innovaatiotoimintaa yksilötason tiedosta (ainoastaan aggregoitu tieto). Epäselvää on, miten kunta tulee saamaan riittävät ja oikea-aikaiset tiedot vaaditun palvelujen yhteensovittamisen toteuttamiseksi.

Kysymyksiä pelastustoimen järjestämislaista

25. Lain 8 §:ssä ehdotetaan säädettävän pelastustoimen järjestämisen valtakunnallisista tavoitteista. Säännöksessä luetellaan asiat, jotka valtakunnallisissa strategisissa tavoitteissa on määriteltävä. Luettelo ei ole tyhjentävä. Ovatko säännöksessä luetellut kohdat tarkoituksenmukaisia?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

26. Mikä pitäisi lisätä/mikä pitäisi poistaa?

Pelastustoimen ICT-järjestelmien kehittämisen valtakunnalliset strategiset tavoitteet

Perusteluissa olisi huomioitava, että pelastustoimen ja turvallisuusviranomaisten yhteiset ICT-järjestelmät ja niiden kehittäminen ovat yksi iso pelastustoimen kustannuksia kasvattava kokonaisuus. Yhteisten tietojärjestelmien kehittäminen ei rajaudu pelastustoimeen tai sisäministeriön hallinnonalaan, vaan sillä on vahva rajapinta digitalisaation kehittämiseen Suomessa laajemminkin.

Tavoitteet pelastustoimen kansainvälisen toiminnan kehittämiseksi ja toteuttamiseksi

Pelastustoimen kansainvälinen toiminta osa Suomen kansainvälisiä sopimuksia, velvoitteita ja humanitääristä Suomi-brändiä, joka linkittyy myös ulkoministeriön ja puolustusministeriön hallinnonalaan ja on siksi valtioneuvostotasolla linjattava asia.

Tavoitteet pelastustoimen ja ensihoidon välisen synergian vahvistamiseksi

Valtioneuvosto olisi oikea taho ohjaamaan sisäministeriön ohjaaman pelastustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen ohjaaman ensihoidon yhteistä kehittämistä

27. Lain 13 §:ssä ehdotetaan säädettävän sote-maakunnan seuranta- ja arviointivelvollisuudesta. Lisäksi lain 16 §:ssä ehdotetaan säädettävän sote-maakunnan pelastustoimen omavalvonnasta. Onko sote-maakunnille ehdotettu seuranta-, arviointi- ja omavalvontakokonaisuus tarkoituksenmukainen?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

28. Pelastustoimen järjestämislain 5 pykälässä säädetään tehtävien kokoaminen suurempiin kokonaisuuksiin, jos se on välttämätöntä palvelujen saatavuuden, yhdenmukaisuuden tai laadun turvaamiseksi taikka tehtävien vaativuuden tai niistä johtuvien suurten kustannusten perusteella. Ovatko säännöksessä esitetyt koottavat tehtävät perusteltuja?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

29. Mitä kansainvälisessä pelastustoiminnassa hyödynnettäviä erityisresursseja (kalusto, muodostelmat) olisi tarkoituksenmukaista koota jonkun maakunnan/maakuntien hoidettavaksi?

Merellä tapahtuvaa pelastustoimintaa (Maritime Incident Response Group, MIRG) kannattaa jatkaa Varsinais-Suomen sote-maakunnan pelastuslaitoksen sekä Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen tuottamana, koska näillä pelastuslaitoksilla on jo siihen tarvittavat resurssit niin henkilöstön kuin kalustonkin osalta.

Rauniopelastustoimintaan (Urban Search and Rescue, USAR) kykeneviä muodostelmia olisi tarkoituksenmukaista koota siten, että Uudenmaan sote-maakuntien ja Helsingin pelastuslaitokset kokoavat yhden muodostelman yhdessä, Pirkanmaan sote-maakunnan pelastuslaitos kokoaa yhden muodostelman ja Pohjois-Pohjanmaan sote-maakunnan pelastuslaitos kokoaa yhden muodostelman. Näin muodostuisi yhteensä kolme muodostelmaa. Tämänkaltaisella sijoittelulla saataisiin katettua koko valtakunnan alue riittävällä laajuudella.

Teknistä pelastustoiminnan tukitoimintaa (Technical Assistance and Support Team, TAST) ei ole tarkoituksenmukaista osoittaa sote-maakuntien vastuulle, koska siihen toimintaan kuuluvat henkilöresurssit eivät pääsääntöisesti työskentele pelastuslaitosten palveluksessa.

30. Mitä kansainvälisen avunannon ja vastaanottamisen edellyttämiä toimintoja (hälyttäminen, varustaminen jne.) olisi tarkoituksenmukaista koota johonkin maakuntaan/maakuntiin ja jos kyllä, mihin maakuntaan/maakuntiin?

Kansainvälisten avustustoiminnan resurssien vastaanottamista ja lähettämistä varten perustettava keskus (Reception and Departure Centre, RDC) olisi tarkoituksenmukaista antaa Helsingin kaupungin, Vantaa – Keravan ja Länsi-Uudenmaan sote-maakuntien hoidettavaksi. Perusteluna tähän on se, että näiden alueella sijaitsevat Hangon satama, Helsingin satama sekä Helsinki-Vantaan lentokenttä, joita Suomeen tulevat kansainväliset avustustoiminnan resurssit todennäköisesti käyttävät.

Lisäksi on tarkoituksenmukaista antaa vastaava RDC hoidettavaksi myös Lapin sote-maakunnalle, jotta siellä pystytään vastamaan Barents Rescue -sopimuksen mukaisiin velvoitteisiin sekä ottamaan vastaan avustusmuodostelmia Ruotsista, Norjasta tai Venäjältä.

Pelastustoimen kansainvälisten toimijoiden kansallinen point-of-contact, erityisresurssien hälyttäminen sekä pelastustoimen kansallisen ja kansainvälisen tilannekuvan ylläpito tulisi antaa Uudenmaan sote-maakuntien ja Helsingin kaupungin pelastuslaitosten yhteiselle tilanne- ja johtokeskukselle.

Kansainvälisten muodostelmien varustaminen tulisi antaa tehtäväksi maakunnalle, jossa on jo ennestään kansainvälisen avustustoiminnan logistista toimintaa. Kansainvälisen Punaisen Ristin avustustoiminnan logistiikkakeskus sijaitsee Pirkanmaan sote-maakunnassa Tampereella.

31. Pelastustoimen järjestämislain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

5 § Tehtävien kokoaminen suurempiin kokonaisuuksiin

Pykälä on sisällöltään yhdenmukainen sote-järjestämislain 9 § kanssa. Sote-järjestämislaissa on pelastustoimen järjestämislaista poiketen lisäksi todettu, että ”muilla sote-maakunnilla ei ole päätösvaltaa 1 momentissa tarkoitetuista palveluista [suurempiin kokonaisuuksiin kootut palvelut], eivätkä ne saa järjestää, tuottaa tai hankkia muualta mainittuja palveluja. Vastaava rajausta tulisi olla myös pelastustoimen järjestämislain 5 §:ssä.

12 § Sisäministeriön aloite sote-maakunnan lisärahoituksen myöntämisestä

Sote-järjestämislain 50 § mukaan valtio voi osallistua sosiaali- ja terveydenhuollossa tarvittavan valtakunnallisen alueellisen valmiuden ja varautumisen kehittämiseen ja ylläpitämiseen tai poikkeuksellisten häiriötilanteiden hoitamiseen. Rakenne on kuvattu rahoituslaissa. Myös pelastustoimessa on vastaavia tarpeita. Pelastustoimen järjestämislain 12 § viittaa sote-maakuntien rahoituksesta annetun lain 12 §:ään, jossa ei käsitellä *lisärahoitusta* vaan *valtionavustusta*. Lisärahoitusta käsitellään rahoituslain pykälissä 11 ja 26. Sote-rahoituslain ja sen perustelujen mukaan valtionavustus ja lisärahoitus ovat kaksi erillistä mekanismia. Tarkoitetaanko pelastustoimen järjestämislain 12 §:ssä lisärahoitusta vai valtionavustusta?

Pelastustoimen järjestämislaissa tulisi olla lisärahoituksen esittämisen lisäksi myös mahdollisuus antaa valtion korvauksia (valtionavustus, rahoituslain 12 §) pelastustoimen valmiuden ylläpitämiseen ja häiriötilanteiden hoitamiseen, kuten sote-järjestämislaissa on tehty. Rahoituslain 12 § ilmeisesti mahdollistaa tämän, mutta tällaisen valtionavustuksen perusteita ei ole kuvattu pelastustoimen järjestämislaissa.

32. Muut vapaamuotoiset huomiot pelastustoimen järjestämislaista.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitosta ei tule jakaa kahteen osaan

On erittäin tärkeää, että lainsäädännöllä turvataan sote-maakuntien mahdollisuus tehdä yhteistyötä pelastustoimessa keskenään, jolloin Vantaa-Kerava ja Keski-Uusimaa voisivat hoitaa pelastustoimen palvelut yhteistyössä eikä nykyistä Keski-Uudenmaan pelastuslaitosta tarvitsisi jakaa kahteen osaan.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos on toimiva ja kustannustehokas, ja sen palvelut ja palveluverkko on suunniteltu ja optimoitu käsittäen koko nykyinen Keski-Uudenmaan pelastustoimen alue. Pelastuslaitoksen jako kahteen sote-maakuntaan ei toisi hyötyjä verrattuna nykytilaan.

Kysymyksiä voimaannolaista

33. Sote-maakuntien aluejaon pohjana on kuntaperusteinen maakuntajako, josta säädetään voimaannanolain 5 §:ssä. Onko ehdotettu aluejako tarkoituksenmukainen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen näkökulmasta?

- ☐ kyllä
- ☒ kyllä pääosin X
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Vantaa kannattaa edelleen kuntaperusteista soteuudistusta. Mikäli mennään sote-maakuntamalliin, ehdotettu Uudenmaan erillisratkaisun aluejako on tarkoituksenmukaisin.

34. Sote-maakuntarakennelain 3 §:n mukaan maakuntajako toimii nykyiseen tapaan myös muiden valtion aluejakojen perustana. Lisäksi maakuntajako toimii maakuntien liittojen toimialuejaon pohjana. Onko ehdotettu 5 §:n mukainen aluejako tarkoituksenmukainen muun aluehallinnon näkökulmasta?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

35. Lakiehdotuksessa Etelä-Savon ja Pohjois-Savon maakuntia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Enonkoski, Rantasalmi, Savonlinna ja Sulkava siirtyisivät Etelä-Savosta Pohjois-Savoon. Muutos vaikuttaa sekä sote-maakuntaan että valtion aluejakojen pohjana olevaan maakuntajakoon. Mihin maakuntaan näiden kuntien tulisi kuulua ja mitä vaikutuksia vaihtoehtoilta olisi lausunnonantajan toimintaa:

- ☐ Etelä-Savon maakuntaan
- ☐ Pohjois-Savon maakuntaan

Ei vastausta

36. Lakiehdotuksessa Uudenmaan maakunnan alueella sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaisi neljä sote-maakuntaa (Itä-Uusimaan sote-maakunta, Keski-Uusimaan sote-maakunta, Länsi-Uusimaan sote-maakunta, Vantaa - Keravan sote-maakunta) sekä Helsingin kaupunki, joka ei kuuluisi mihinkään sote-maakuntaan. Muiden aluejakojen osalta Uudenmaan nykyinen maakunta olisi yksi kokonaisuus. Onko ehdotettu sääntely aluejakojen näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

- ☒ **Kyllä x**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Vantaa kannattaa edelleen kuntaperusteista soteuudistusta. Mikäli mennään sote-maakuntamalliin, ehdotettu Uudenmaan erillisratkaisun aluejako on tarkoituksenmukaisin.

37. Turvaako väliaikaisten toimielinten kokoonpano ja laissa säädetyt tehtävät uudistuksen toimeenpanon (7 - 8 §)?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Väliaikainen toimielin koostuu kuntien nykyisistä viranhaltijoista. Uutta sote-maakuntaa rakennettaessa tämä voi muodostaa joissain tilanteissa intressiristiriidan tai jopa jääviyden. Nykyisessä epidemiatilanteessa ongelmaksi voi muodostua myös henkilöresurssien käyttö nykyisiä palveluita turvattaessa, epidemiaan vastattaessa ja uutta sote-maakuntaa perustettaessa.

38. Voimaannanolain 4 luvun mukaan sairaanhoitopiirien ja erityishuoltopiirien kuntayhtymät, sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtäviin liittyvä kuntien ja eräiden kuntayhtymien irtain omaisuus, lomapalkkavelka ja sopimukset siirtyvät sote-maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Omaisuusjärjestelyt lakisääteisten kuntayhtymien ja maakunnan välillä sekä kuntien ja maakuntien välillä tulee toteuttaa käypiin arviokirjoihin perustuviin velattomiin arvoihin. Tämä mahdollistaa kuntien kohdalla sen, että ne voivat sopeuttaa erityisesti niiden jäljelle jäävää tasetta ja siellä olevia pitkäaikaisia velkoja vastaamaan supistuvien (puolittuvien) tulojensa mukaista tilannetta. Tällä toimenpiteellä voidaan lieventää kuntien kriisiytymistä sekä varmistaa niiden rahoituksen saatavuus verorahoituksen supistuessa. Irtaimeen omaisuuteen luetaan kuuluvaksi myös sosiaali- ja terveystoimen toimintaan liittyvät osakeomistukset, joiden siirtymisen ehdot tulee olla määriteltävissä ja neuvoteltavissa erikseen päälinjauksesta poiketen. Pääkaupunkiseudun muusta maasta poikkeava kiinteistöjen hintataso tulee huomioida jatkovalmistelussa.

Kuntien sosiaali- ja terveystoimen kiinteistöjen jääminen siirtymävaiheessa kuntien omaisuudeksi edellyttää käypään arvoon perustuvan vuokratason käyttöä maakuntien kanssa tehtävissä vuokrasopimuksissa. Tähän on syytä laatia tarkka laskentamalli yhteistyössä kuntien kesken huomioiden alueelliset hintatasoerot. Kiinteistöjen ylläpidon edellyttämien investointien tekeminen kuntien toimesta edellyttää vuokralaisen pidempiaikaista sitoutumista kiinteistöjen käyttöön sekä kuntien riittävän rahoituksen turvaamista kyseessä oleviin investointeihin siirtymävaiheessa. Pidemmällä aikavälillä tulisi valmistella paikalliset ratkaisut mahdollistava toimintamalli, jossa kiinteistöt siirtyvät vastikkeellisesti maakunnille. Valmistelussa tulee huomioida myös muut kuin suoraomisteiset sote-kiinteistöt, joita on huomattava osa esimerkiksi Vantaan kaupungin sosiaali- ja terveystoimen toimitiloista.

Voimaanpanolain 22 § 2 momentin mukaan sote-maakunnalle siirtyisivät kunnan omistamat, sellaisen osakeyhtiön osakkeet, jotka kunta omistaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämistä tai tuottamista varten. Lisäksi edellytettäisiin, että yhtiön tosiasiallinen päätoimiala on sosiaali- ja terveystoimen palvelujen tuottaminen. Pykälän perusteluissa todetaan seuraavaa: "Sosiaali- ja terveystoimen palvelujen tuottamisena pidettäisiin myös sellaista osakeyhtiömuodossa toteutettua toimintaa, joka palvelee yksinomaan sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja jonka toiminta on välttämätön edellytys varsinaisten sosiaali- ja terveystoimen palvelujen tuottamiselle ja toteuttamiselle. Tällaisina ei kuitenkaan pidettäisi esimerkiksi kiinteistöosakeyhtiön tai ruokapalveluyhtiön osakkeita, mutta niitä ovat erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon potilas- ja asiakastietojärjestelmien toimittamisesta vastaavat yhtiöt, kuten joidenkin pääkaupunkiseudun kuntien sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin yhdessä omistama Oy Apotti Ab. Yhtiön tosiasiallinen päätoimiala ei ratkeaisi pelkästään yhden tilikauden liikevaihdon jakautumisen perusteella, vaan se edellyttäisi useamman tilikauden tarkastelua. Liikevaihdon jakautumisen lisäksi tulisi tarkastella myös niitä tavoitteita ja perusteluja, joiden vuoksi yhtiö on perustettu. Säännös tässä tarkoitettujen osakkeiden siirtymisestä sote-maakunnan omistukseen tarvitaan, jotta kuntia voidaan kohdella tasapuolisesti niiden palvelujen järjestämistavasta riippumatta."

On erittäin tärkeää, että uudistus ei vaaranna Apotin käyttöönottoa millään tavalla, ja uudistuksessa pitäisikin myös mahdollistaa se, että Apotti voitaisiin ottaa käyttöön Uudellamaalla laajemmin. Uudenmaan sote-maakuntien ja Helsingin muodostamassa kokonaisuudessa asiakas- ja potilastietojen tulee liikkua saumattomasti koko alueella. Tietojärjestelmiin liittyvien kustannussäästöjen näkökulmasta hyötypotentialiaali on myös sitä suurempi, mitä suurempia kokonaisuuksia voidaan tarkastella yhdessä.

39. Voimaanpanolain 4 luvussa säädetään kuntien oikeudesta saada valtiolta korvaus uudistukseen liittyvien omaisuusjärjestelyjen aiheuttamista välittömistä kustannuksista sekä korvausmenettelyistä. Korvaus kohdistuisi ensisijaisesti kunnille ja kuntayhtymille jääviin omaisuuseriin, esimerkiksi siirtymäajan jälkeen käytöstä poistuvien toimitilojen kustannuksiin. Onko kompensatiosääntely hyväksyttävä?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Voimaannpanolaissa korvausta myönnettäisiin hakemuksen perusteella ja vain tilanteissa, joissa kunnan taloudellinen itsehallinto omaisuusjärjestelyiden seurauksena vaarantuu. Tätä periaatetta tulisi muuttaa niin, että korvaus koskisi kaikkia kuntia.

40. Voimaannpanolain 17 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

- ☒ **Kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

41. Onko 28 §:n mukainen ulkoistamissopimusten mitättömyyttä koskeva sääntely perusteltu ja turvaako se osapuolten aseman riittävästi?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☒ **ei X**
- ☐ ei kantaa

Mitättömyyttä koskeva lainkohta on perustuslain omaisuuden suojaa koskevan sääntelyn vastainen. Se puuttuisi taannehtivasti jo tehtyihin sopimuksiin edellytyksillä, jotka eivät ole voineet olla sopijapuolten tiedossa sopimuksia tehtäessä.

42. Turvaako Kärkullan toiminnan jakamista koskevat ehdotukset sen toiminnan jatkuvuuden sote-maakuntien toimintana?

Kärkullan toiminnan jakamista koskevat ehdotukset ovat perusteltuja. Vammaisten palveluissa normaaliuden periaate tukee palvelujen tuottamista osana sote-maakunnan peruspalveluja.

43. Uudistus tulisi ehdotuksen mukaan voimaan vuoden 2023 alusta. Onko uudistus toteutettavissa uudistuksessa ehdotetussa aikataulussa?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa
- ☐

Valmistelun aikataulu on huolestuttavan tiukka. Tämän lausuntokierroksen jälkeen hallituksen esityksen on tarkoitus mennä eduskuntakäsittelyyn vielä vuoden 2020 puolella.

Eduskuntakäsittelylle on varattu aikaa alkuvuosi 2021 ja sote-maakuntien väliaikaishallinnon pitäisi aloittaa syksyllä 2021. Historian ensimmäiset sote-maakuntavaalit pidettäisiin tammikuussa 2022 ja virallisesti uudet sote-maakunnat aloittaisivat toimintansa 1.1.2023. Aikaa lainsäädännön voimaantulosta kokonaan uuden hallinnon tason ja samalla 21 uuden organisaation (+ Helsingin kaupunki) aloittamiseen olisi vain noin 1,5 vuotta.

Uudistuksen laaja-alaisen ja erittäin merkittävien vaikutusten vuoksi valmistelun tulee olla huolellista ja siihen tulee varata riittävästi aikaa. Toisaalta, mikäli uudistus etenee, ei toimeenpanoa tule tarpeettomasti pitkittää. Uudistuksen piiriin kuuluvat organisaatiot ja niiden työntekijät kautta Suomen ovat jo pitkään toimineet epävarmuuden keskellä.

44. Voimaannapolain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

45. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaannopolaista.

Ei vastausta.

Kysymyksiä maakuntien rahoituslaista

46. Valtio rahoittaa pääosin perustettavien sote-maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden ja pelastustoimen rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Uudistuksen alkuvaiheessa sote-maakuntien rahoitusvastuu on valtiolla. Tavoitteena tulee olla verotusoikeus maakunnille, jotta niiden itsehallinto vahvistuisi ja riippuvuus valtion toimenpiteistä vähenisi. Verotusoikeuden lisäksi maakunnat tarvitsevat valtion rahoitusosuutta myös jatkossa.

47. Valtion rahoituksen taso kullekin varainhoitovuodelle perustuu lähtökohtaisesti sote-maakuntien edellisen vuoden laskennallisiin kustannuksiin. Valtion rahoituksen tasoa korotetaan vuosittain arvioidun palvelutarpeen muutoksen (7§), kustannustason (hintojen) (8 §), tehtävämuutosten (9 §) sekä toteutuneiden kustannusten perusteella (10 §). Palvelutarpeen muutoksen osalta esitykseen sisältyy valtion rahoituksen kasvua osittain hillitsevä tekijä siten, että arvioidusta tarpeen muutoksesta huomioidaan 80 %:n osuus kolmannesta vuodesta lähtien (36 §). Lisäksi sote-maakunnalla on oikeus lisärahoitukseen, edellyttäen, että lain 11 §:ssä tarkoitettut edellytykset täyttyvät. Onko sote-maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esityksen mukaan sote-maakuntien rahoituksessa huomioidaan vuosittain etukäteen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeen kasvu 80-prosenttisesti, kustannustason nousu sekä sote-maakuntien mahdolliset uudet tehtävät. Rahoitus tarkistetaan koko maan tasolla jälkikäteen vastaamaan toteutuneita sote-kustannuksia, jotta sote-maakunnilla on edellytykset hoitaa niille osoitetut tehtävät. Sote-maakunnille rahoitus kuitenkin kohdistuisi rahoituslain määräytymistekijöiden mukaisesti laskennallisena rahoituksena eikä tarkistuksessa arvioitaisi laskennallisen rahoituksen riittävyyttä yksittäisen sote-maakunnan tehtävien hoitamiseen. Mikäli toteutuneita kustannuksia ei huomioida maakuntakohtaisesti, tämä voi johtaa riittämättömään rahoituksen tasoon yksittäisen maakunnan kannalta.

48. Ovatko sote-maakuntien valtion rahoituksen sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien rahoituksen määräytymistekijät (luku 3) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☒ **ei X**
- ☐ ei kantaa

Suurin osa eli noin 80 prosenttia yleiskatteisesta rahoituksesta määräytyisi sairastavuuteen ja sosioekonomisiin tekijöihin perustuvan sote-palvelukertoimen perusteella. Asukasmäärän perusteella (€/asukas) määräytyisi vain vajaa 15 prosenttia rahoituksesta. Hyvin pieni osa (alle 4 prosenttia) rahoituksesta määräytyisi vieraskielisyyden ja asukastiheyden perusteella.

Esitetyt tarvetekijät ottavat heikosti huomioon pääkaupunkiseudun erityispiirteet kuten väestön voimakkaan kasvun, muuta maata suuremman maahanmuuton sekä eriarvoistumiseen liittyvät haasteet kuten segregaaion, syrjäytymisen sekä päihteiden aiheuttaman ylikuolleisuuden. On tärkeää, että kriteereissä huomioidaan mahdollisimman reaaliaikaisesti alueiden väliset väestömuutokset, jotta Uudenmaan ja erityisesti pääkaupunkiseudun voimakkaan väestönkasvun tuottama palvelutarpeen kasvu huomioidaan tulevien maakuntien ja itsehallinnollisten alueiden rahoituksessa ajantasaisesti.

Määräytymiskriteerit poikkeavat myös merkittävästi nykyisistä valtion sosiaali- ja terveystalouden rahoituskriteereistä sekä edellisellä vaalikaudella ehdotetun sote- ja maakuntauudistuksen määräytymiskriteereistä. Tällä hetkellä sairastavuuden perusteella määräytyy noin 23 prosenttia rahoituksesta ja asukas- ja ikärakennepohjaisesta noin 68 prosenttia rahoituksesta.

49. Ovatko sote-maakuntien valtion rahoituksen pelastustoimen tehtävien rahoituksen määräytymistekijät (luku 4) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esityksessä kunnilta siirtyvät pelastustoimen kustannukset jaetaan uudelleen sote-maakunnille käyttäen kertoimina asukasmäärää (65 %), asukastiheyttä (5 %) ja riskitekijöitä (30 %) (rahoituslaki 21 § - 23 §). Malli on sinällään toimiva.

Pelastustoimen rahoituksen pohjana olevat kunnilta siirtyvät pelastustoimen kustannukset 443 milj. euroa eivät kuitenkaan tule riittämään. Nykytilassa kuntien siirtyvissä laskennallisissa kustannuksissa ei ole huomioitu valtakunnallisten järjestelyjen kustannuksia, joten rahoituspohja on tältä osin riittämätön. Esitetyllä rahoitusmallilla hallituksen tavoite pelastustoimen uudistukselle ei toteudu vaan, kansalaisten ja yhteiskunnan turvallisuus heikkenee.

Pelastustoimen valtakunnalliset järjestelyt on nyt hoidettu puutteellisesti. Siksi on hyvä, että niihin panostetaan. Resursointi tulee kuitenkin hoitaa sisäministeriön budjetista. Vaihtoehtoinen ja tarkoituksenmukainen ratkaisu on, että tehtävät annetaan pelastuslaitoksille käytännön toimijoina. Silloin valtakunnallisten tehtävien rahoitus tulee hoitaa erikseen eikä resursseja saa vähentää jo valmiiksi aliresursoiduilta pelastuslaitoksilta.

Vantaan kaupunki on kasvanut asukasmäärältään mitaten nopeimmin Suomessa. Samanaikaisesti alueen rakennuskanta ja infrastruktuuri kehittyy nopeasti, minkä vuoksi alueella on jo nyt toimintavalmiuden puutteita. Vain toteutuneet pelastustoimen kustannukset huomioon ottava laskennallinen pelastustoimen rahoituspohja nopeasti kasvavilla alueilla, kuten Vantaa – Keravan ja Keski-Uudenmaan sote-maakunnan alueilla, on riittämätön.

50. Sote-maakunnan rahoituksessa otetaan huomioon siirtymätasauksena laskennallisten kustannusten mukaisen rahoituksen ja sote-maakunnan alueen kuntien toteutuneiden kustannusten erotus siten, että muutosta rajataan 7 vuoden ajan vuosittain porrastetusti kasvaen. Enimmäismuutos rajataan toistaiseksi pysyvästi enintään +/-150 euroon asukasta kohden vuodesta 2029 lähtien (35 §).

a) Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2023–2029 esitetty siirtymäaika riittävä?

- ☒ **Kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

b) Onko toistaiseksi pysyvä enimmäismuutostasaus kannatettava?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

51. Valtion rahoitus maksetaan sote-maakunnalle kuukausittain viimeistään kuukauden ensimmäisenä päivänä. Varainhoitovuoden tammikuussa ja kesäkuussa maksetaan

molempina 2/12 koko vuoden rahoituksesta ja muina kuukausina jäljelle jäävä rahoitus yhtä suurina erinä (25 §). Sen lisäksi vuoden 2023 rahoituksen tammikuun maksuerästä puolet maksetaan sote-maakunnalle vuoden 2022 joulukuun 1 päivänä (37 §). Onko rahoituksen maksatuksen aikataulu maksuvalmiuden ja kassan hallinnan kannalta tarkoituksenmukainen?

- ☒ kyllä X
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei kantaa

52. Maakuntien rahoituslain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

53. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Ei vastausta.

54. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 29 ja 30 §)?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☒ ei X
- ☐ ei kantaa

Uudistuksen voimaantulovuonna kunnan talouden tasapainon muutos rajataan nollaan eli tasapaino pysyy uudistusta edeltävällä tasolla. Viiden vuoden tasausjärjestelyillä rajataan kuntakohtaiset muutokset enintään +/- 100 €/asukas. 100 euron muutosrajaa ei ole riittävästi perusteltu ja se muuttaa suuresti eri kuntien talouden tasapainoa siirtymäkauden aikana.

Rahoitusmalli kohtelee epäoikeudenmukaisesti kuntia, jotka ovat pystyneet esimerkiksi tuottavuustoimenpiteiden, rakenteellisten uudistusten sekä volyymietujen kautta pitämään sote-kustannukset tarvevakioitua keskiarvoa alemmalla tasolla. Kunnilta, joiden tarvevakioitu indeksi

alittaa raja-arvon sata, siirtyy sosiaali- ja terveyspalvelujen kustannuksia vähemmän kuin niiltä, joilla tarvevakioitu indeksi ylittää raja-arvon sata. Tämä hyödyttää valtiota tulevien maakuntien rahoituksessa pienempänä lähtötilanteen kulutasona. Tästä kuitenkin epäloogisesti rangaistaan näin toimineita kuntia heikentämällä talouden tasapainoa siirtymäkauden aikana.

Vantaan osalta tämä tasapainon heikkeneminen olisi valtiovarainministeriön kesäkuun laskelmatilanteen perusteella 14,6 milj. euroa. Oikeudenmukaisempi lähtökohta olisi muokata mallia niin, että muutos pysyisi 0-tasolla kunnan aikaisempaan talouden tasapainotilaan nähden.

55. Ovatko valtionosuuskriteerit sekä niiden painotukset yleisesti ottaen perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta)?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Kasvavien kaupunkien ja kuntien vuosittaiset investoinnit ylittävät usein merkittävästi vuosittaiset poistot, minkä vuoksi kuntien talouden tasapainoa tarkasteltaessa olisi tarkoituksenmukaista tarkastella taloudellisia vaikutuksia myös rahoituslaskelman toiminnan ja investointien rahavirran kautta eikä pelkästään arvioimalla vuosikatteen riittävyyttä poistoihin.

Valtionosuuskriteerit eivät ota huomioon riittävästi väestökehityksen isoja muutoksia. Muuttoliike aiheuttaa huomattavia lisäkustannuksia muuttovoittoa saavissa kunnissa lisääntyneiden palvelu- ja investointitarpeiden muodossa. Vastaavasti muuttotappiokunnissa syntyy kustannuksia viiveessä palveluverkon ja henkilöstömäärien optimoinnissa jäljelle jäävään palvelutarpeeseen. Valtionosuuskriteereissä tulisi olla väestönmuutosmuuttuja, joka kompensoisi väestönmuutosten vaikutuksia niitä koskeville kunnille.

Vieraskielisten määrä vaikuttaa huomattavasti pääkaupunkiseudulla palvelukustannuksiin. Olisi tarpeen kasvattaa valtionosuuskriteereissä vieraskielisten määrän painoarvoa huomattavasti nykytasoa korkeammaksi.

Kuntien tasausvähennysrajaa tulisi madaltaa. Esityksessä on ehdotettu verotuloihin pohjautuvan valtionosuuksien kuntien välisen tasauksen tasausvähennysrajaksi 10 prosenttia, joka on liian kireä esityksessä ehdotettuun kuntien puolittuvaan veropohjaan nähden sekä kasvavien kaupunkien investointitarpeiden kasvu huomioiden.

56. Kuntien rahoitusta koskevan lainsäädännön pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

57. Muut vapaamuotoiset huomiot kuntien rahoitusta koskevasta lainsäädännöstä.

Uudistuksen jälkeen kaupungit menettävät suuren osan verotuloistaan ja samanaikaisesti valtionosuuksien merkitys erityisesti pääkaupunkiseudun kuntien tulopohjassa korostuu. Voimakkaampi riippuvuus valtionosuuksista on ongelmallista itsehallinnon näkökulmasta ja lisäksi niiden määräytymis- ja jakoperusteet muuttuvat vuosittaisilla budjettipäätöksillä.

Valtionosuuksissa hallitsevassa roolissa olisivat myös uudistuksen rahoitusmuutoksia tasaavat erilliserät. Nämä tekijät lisäävät ennakoimattomuutta ja aiheuttavat vakavia ongelmia kaupungeille toiminnan suunnittelun kannalta. Samanaikaisesti kaupunkien keinot käyttötalouden sopeuttamiseen heikkenevät. Suurena riskinä on, että sopeutuspaineet joudutaan kohdentamaan kasvatukseen ja koulutuksen palveluihin sekä kaupunkiympäristön ja liikennejärjestelmän toimintoihin eli kuntalaisten kannalta keskeisiin peruspalveluihin.

Uudenmaan erityispiirteenä on voimakas väestönkasvu, nopea kansainvälistyminen sekä kansallisestikin merkittävä taloudellinen toimeliaisuus, mikä edellyttää, että alueen kunnilla on riittävästi investointikykyä ja elinvoimaa. On oleellista, että varmistetaan myös sote-ratkaisun jälkeen jäävän kaupungin toimintakyky ja rahoituksellinen asema. Uudistus kasvattaa kuntien suhteellista velkaantuneisuutta, kun nykyinen lainakanta jää kaupunkien vastuulle samalla kun tulot vähenevät. Uudistus lisää kaupunkien rahoituksellista epävarmuutta sekä heikentää kasvavien kaupunkien investointikykyä. Vaikka tulot putoavat kolmannekseen, investointitarve pääkaupunkiseudun kaupungeissa ei juuri vähene. Kasvavat kaupungit tarvitsevat ennen kaikkea uusia kouluja ja varhaiskasvatuksen palveluja sekä maankäytön ja logistiikan investointeja ja nämä investoinnit jäävät edelleen kaupunkien hoidettavaksi.

Uudistus muuttaa merkittävästi kuntien valtionosuusrahoituksen määräytymisperusteita. Esitysluonnoksen mukaan pääosa valtionosuusrahoituksesta voi jatkossa perustua erilaisiin sote-uudistuksen muutosvaikutuksia tasaaviin mekanismeihin. Tämä heikentäisi merkittävästi kuntien rahoitusjärjestelmän läpinäkyvyyttä. Sote-uudistuksen vuoksi toteutettavat kuntien talouden tasausmekanismit tulisi toteuttaa muutoin kuin osana kuntien peruspalvelutuotantoon tarkoitettua valtionosuusjärjestelmää.

Perustuslaista johdetun rahoitusperiaatteen mukaisesti valtio ei voi lisätä kuntien tehtäviä antamatta samalla kunnille tehtävien tarvitsema rahoitus. Samoin tulisi toimia silloin, kun valtio ottaa kunnilta tehtäviä. Kunnille tulee taata jäljelle jääviin tehtäviin rahoitusperiaatteen mukaisesti riittävä rahoitus.

58. Pidätkö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Uudistuksessa kuntien veropohjaa heikennettäisiin leikkaamalla kuntien saamaa osuutta yhteisöveron tuotosta nykytasosta kolmanneksella. Vantaan näkemyksen mukaan yhteisöveropohjasta leikattava taso tulisi määrittää selvästi lakiesityksessä ehdotettua noin 0,6 miljardia euroa matalammaksi. Lisäksi kiinteistövero tulisi poistaa verotulotasauksen elementeistä, sillä se kohtelee epätasa-arvoisesti pääkaupunkiseudun kaupunkeja.

59. Verolainsäädännön pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

60. Vapaamuotoiset huomiot verolainsäädännöstä.

Ei vastausta.

Maakuntien ja kuntien henkilöstöä koskeva lainsäädäntö

61. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei

- ☐ ei kantaa

Laki oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta

Oppilas- ja opiskelijahuollon järjestämisvastuu tulisi säilyttää kuntien tehtävänä eikä siirtää sote- maakuntien vastuulle. Vantaalla oppilas- ja opiskelijahuolto on osa kasvatuksen ja oppimisen toimialaa, ei sosiaali- ja terveydenhuoltoa.

Yhteisöllinen opiskeluhuoltotyö on opiskeluhuollon ensisijainen toimintamuoto ja siksi opiskeluhuollon psykologien ja kuraattorin toimiminen kiinteästi kouluissa ja oppilaitoksissa on oleellista. Lain määrittämää yhteisöllistä opiskeluhuoltotyötä ei voi tehdä toisesta organisaatiosta käsin. Koulun ulkopuolelta on mahdotonta vaikuttaa koulun rakenteisiin ja toimintatapoihin. Koulumaailman tuntemus lisää opiskeluhuoltotyön vaikuttavuutta.

62. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

- ☒ kyllä X
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

63. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Ei vastausta.

Uusimaa-laki

64. Turvaako Uudenmaan erillislaki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen alueella yhdenvertaisesti muuhun maahan verrattuna?

- ☐ kyllä
- ☒ kyllä pääosin X
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Vantaa kannattaa edelleen kuntapohjaista sote-uudistusta. Mikäli sote-maakuntamalli etenee valtakunnallisesti, ehdotettu Uudenmaan erillisratkaisun aluejako on tarkoituksenmukaisin.

65. Turvaavatko HUSin lakisääteisiä tehtäviä koskevat säännökset erikoissairaanhoidon järjestämisen sekä yliopistollisen sairaalan tutkimus-, kehittämis- ja opetustehtävät (5 §)?

- ☒ **Kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esitys turvaa HUS:n lakisääteiset tehtävät erikoissairaanhoidon järjestämisessä.

Yliopistollisen sairaalan tutkimus-, kehittämis- ja opetustehtävien sääntely on jätetty avoimeksi, mikä on yliopistollisten toimijoiden vapauden perusteella suotavaa.

66. Onko terveydenhuollon järjestämisvastuun jakautumisesta Uudellamaalla esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti (Uudenmaan sote-maakuntien ja Helsingin kaupungin ensisijainen järjestämisvastuu, HUSin lakisääteiset tehtävät ja HUS-järjestämissopimus; 4, 5 ja 10 §)?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Uudellamaalla esitetään toteutettavaksi muusta maasta poikkeava erikoissairaanhoidon vastuun jakautuminen ja järjestäminen. Erikoissairaanhoidon integraatio sote-palveluihin poikkeaa muun maan ratkaisusta. Tämä täytyy uusien organisaatioita ja yhteistyön rakenteita tunnistettaessa ja perustettaessa ottaa huomioon. Yhteen järjestäjään perustuvan mallin toimeenpano Uudellamaalla olisi kuitenkin sisältänyt tätä mallia huomattavasti suurempia taloudellisia ja toiminnallisia riskejä.

Järjestämisvastuu on esityksessä määritelty yleislakitasoisesti. On kuitenkin huomioitava, että esitys ei luo selkeää lakikokonaisuutta HUS-maakuntayhtymän sekä Uudenmaan sote-maakuntien toimintojen järjestämisestä. Sote-maakunnat saavat tarveperusteisen kiinteän rahoituksen. HUS:n rahoitus tulee edelleen perustumaan toimenpidekohtaiseen rahoitukseen, koska Uudenmaan alueen sote-maakunnat tuskin pystyvät HUS:n rahoituksen osalta muunlaisiin järjestelyihin.

HUS-järjestämissopimuksen (mukaan lukien rahoitukseen liittyvät ratkaisut) pitäisi pystyä ohjaamaan Uudenmaan sote-maakuntien ja HUS:n välistä hoidon porrastuksen toimivuutta ja sitä kautta turvata alueen yhdenvertaisia palveluita.

67. Ovatko Helsingin kaupungin talouden eriyttämistä koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia ja riittäviä turvaamaan toiminnan vertailtavuuden muuhun maahan nähden (5 luku)?

- ☐ kyllä
- ☒ kyllä pääosin X
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Vertailtavuutta voi vaikeuttaa se, että Helsinki voi käyttää kaupungin rahaa sote-toimintaan.

68. Uusimaa-lain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

69. Vapaamuotoiset huomiot Uudenmaan erillislaista?

Ei vastausta.

Yleishallintoa koskevat lait

70. Yleishallintoa koskevien lakien pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

71. Vapaamuotoiset huomiot yleishallintoa koskevasta lainsäädännöstä.

Ei vastausta.

Kysymyksiä sote-maakuntarakennelaista

72. Sote-maakuntarakennelaissa säädetään maakuntajaosta, joka toimii myös sote-maakuntien alueiden pohjana. Lisäksi laissa säädetään sote-maakuntien muuttamisesta, joka johtaa myös vastaavalla alueella maakuntajaon muutokseen. Onko esitetty sote-maakuntien ja niiden pohjana olevan maakuntajaon suhde sekä jaon muutosprosessi kriteereineen selkeä ja tarkoituksenmukainen ottaen huomioon maakuntajaon merkityksen muille aluejaoille?

- ☒ kyllä X
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

73. Pidätkö esitettyjä edellytyksiä sote-maakuntien muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen näkökulmasta? (erityisesti sote-maakuntarakennelain 2, 5 ja 10 §:t)

- ☒ kyllä X
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

74. Sote-maakuntarakennelain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

75. Muut vapaamuotoiset huomiot sote-maakuntarakennelaista.

Ei vastausta.

Maakuntien ohjaus

76. Valtion ohjausta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon että pelastustoimen järjestämisessä vahvistettaisiin. Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☒ **ei X**
- ☐ ei kantaa

On sinänsä tärkeä ja tarpeellinen tavoite, että palveluiden laatu ja taso olisivat yhdenvertaisempia. Valtionohjaus rajoittaa kuitenkin perustuslain mukaista alueellista itsehallintoa ja vaaleilla valittujen maakuntavaltuutettujen todellista päätösvaltaa. Vaarana on myös, että ohjausta tehtäisiin myös sellaisilla osa-alueilla, jotka selkeästi kuuluvat työnantajan (sote-maakunta) toimivaltaan ja harkintaan.

Vaarana on, että organisaatioiden ohjaussuhteista tulee sekavia, vastuista ja tehtävistä vaikeasti hahmotettavia ja prosesseista hajanaisia. Tällaiset tilanteet eivät mitenkään mahdollistaisi toiminnan tehokkuutta, uusien innovaatioiden syntyä, ketterien ratkaisujen testaamista ja paikallisten olojen huomioimista.

77. Ministeriöt ja maakunta kävisivät vuotuiset neuvottelut, joissa tarkasteltaisiin maakunnan toimintaa ja taloutta toteumatietojen ja ennusteiden näkökulmasta. Lisäksi erilliset ohjausneuvottelut käytäisiin vuosittain yhteistyöaluekohtaisesti. Onko neuvottelujen tavoite ja käsiteltävä asiakokonaisuus tarkoituksenmukainen?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☒ **ei X**
- ☐ ei kantaa

Kuvattu neuvottelumekanismi tekee neuvottelu-, arviointi-, seuranta- ja valvontamekanismista sekavan ja aiheuttaa päällekkäistä työtä.

Pelastustoimen johtaminen, ohjaus ja valvonta tulisi olla selkeästi keskitetty yhteen paikkaan, sisäministeriöön. Muutos vahvistaisi uudistuksen tavoitetta eli valtion mahdollisuutta ohjata entistä paremmin pelastustoimea. Ohjausjärjestelmä olisi aidosti kaksipuolinen, jolloin aluehallintovirastojen tehtäviin ei tulisi enää kuulua pelastustoimeen liittyviä tehtäviä. Tämä selkiyttäisi tätä ohjausjärjestelmää merkittävästi.

78. Maakuntien ja valtioneuvoston välille suunnitellaan ministeriöiden ja järjestämisvastuussa olevien tahojen vuorovaikutukseen perustuvaa aktiivista ohjausta, joka perustuisi avoimeen näkemysten ja tietojen vaihtoon sekä järjestäjien toiminnan ja talouden jatkuvaluonteiseen arviointiin. Onko ohjausmalli uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltu?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☒ ei kantaa X

Uudistuksen vaikutukset

79. Vaikutusten arvioinnissa on kuvattu ehdotuksen keskeiset vaikutukset. Miltä osin vaikutusten arviointia olisi korjattava, tarkennettava tai täydennettävä?

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistus on historiallisen suuri julkisen hallinnon uudistus, joka toteutuessaan vaikuttaa erittäin merkittävästi hallinnon eri tasojen (valtio, sote-maakunnat ja kunnat) tehtävänjakoon, vastuisiin ja rahoitukseen. Uusien maakuntavaalien myötä uudistus vaikuttaa myös koko demokraattiseen järjestelmäämme. Väistämättä uudistuksella on vaikutuksensa myös kaikkiin sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla ja pelastustoimessa sekä näiden molempien tukipalveluissa työskenteleviin työntekijöihin, ja palvelutuotannon kautta meihin kaikkiin suomalaisiin.

Näin massiivisen uudistuksen kaikkia seurauksia ja vaikutuksia on jopa mahdotonta arvioida. On kuitenkin valitettavaa, että vaikutusten arvioinnissa ei ole kiinnitetty tarpeeksi huomioita siihen, miten perustavanlaatuisia vaikutuksia uudistuksella on kuntien tehtäviin, rahoitukseen ja tulevaisuuteen. Esitys ei myöskään tunnista kaupungistumista, suurten kaupunkiseutujen erityispiirteitä tai kaupunkiseutujen kasvavaa merkitystä.

Uudenmaan erillisratkaisun vaikutusten arvioinnissa ei ole erityisesti huomioitu sitä, että nykyisen Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen alueelle muodostuu ehdotuksen toteutuessa kaksi sote-maakuntaa, Vantaa – Kerava ja Keski-Uusimaa. Uudistuksen toteutuessa on ratkaistava, säilyykö Keski-Uudenmaan pelastuslaitos edelleen yhtenä kokonaisuutena kahden sote-maakunnan yhteisenä pelastuslaitoksena vai perustavatko Vantaa – Keravan ja Keski-Uudenmaan sote-maakunta kumpikin oman pelastuslaitoksen. Tällä on merkittävä vaikutus pelastustoimen sote-maakuntavalmisteluun sekä muutostukustannuksiin.

80. Onko uudistuksen muutostukustannukset tunnistettu ja arvioitu asianmukaisesti?

- ☐ kyllä

- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Muutostalannuksien tyyppejä on tunnistettu kattavasti. Arviot kustannusten määrästä ovat kuitenkin vielä kesken eikä niitä ole kaikilta osin arvioitu. Esimerkiksi palkkaharmonisoinnin kustannukset tulevat olemaan huomattavat. Muutostalannukset tulee ottaa huomioon täysimääräisesti etukäteisvalmistelun rahoituksessa, sote-maakuntien rahoituksessa sekä jäljelle jäävien kuntien rahoituksessa.

81. Uudistuksesta aiheutuvia ICT:n ja tiedonhallinnan muutostalannuksia on arvioitu hallituksen esityksen vaikutusarvioinneissa edellisen vaalikauden maakunta- ja sote-valmistelussa tunnistettujen kustannusarvioiden perusteella. Millaisia tarkennuksia ja täydennyksiä nyt esitettyihin arvioihin tulisi tehdä?

Kustannusarvioihin on vaikeaa ottaa kantaa. Ongelmana ovat kuntien hankintayksikköjen rinnalle syntyvät sote-maakuntien hankintayksiköt, mikä lisää päällekkäistä tekemistä tietohallinnon näkökulmasta. Tällaisesta kokonaisuudesta on erittäin vaikea löytää säästömahdollisuuksia, mutta merkittävät kustannusten kasvut ovat useissa kohden ilmeisiä. Lisäksi muutokset aiheuttavat jo sinällään merkittäviä muutostalannuksia. Niitä on mahdollista osittain pienentää siirtymäkausilla, mutta vain osittain.

82. Näkemyksenne muista mahdollisista ICT- ja digiasioihin liittyvistä vaikutuksista ehdotetussa palvelurakenteessa?

Kuntien osalta ongelmana on se, että IT-hankintojen volyymit pienenevät ja sen myötä yksikkökustannukset nousevat. Potilastietojärjestelmistä yms. ei päästä eroon, koska käyttöä on muuallakin kuin sotessa. Epäselvää kuinka uudet syntyvät hankintayksiköt käyttävät nykyisiä sopimuksia ja minkälaisia siirtymäaikoja näihin annetaan. Hyvin todennäköisesti tästä syntyy päällekkäisiä kustannuksia ainakin muutamille vuosille.

83. Minkälaisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin liittyviä vaikutuksia järjestämisvastuuseen ja ostopalveluihin liittyvästä täsmäntävästä sääntelystä sote-maakunnille aiheutuisi (liittyen esimerkiksi palvelurakenteen muuttumiseen tai palvelutuotannosta aiheutuviin kustannuksiin):

a) vuosina 2021-2022?

Ei suuria vaikutuksia.

b) vuosina 2023-2024?

Ei suuria vaikutuksia.

c) vuodesta 2025 alkaen?

Ei suuria vaikutuksia.

84. Osa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja koskevista sote-maakunnille siirtyvistä hankintasopimuksista saattaisi olla uusien säännösten nojalla mitättömiä. Sote-maakunta olisi velvollinen korvaamaan palveluntuottajille sopimusten mitätöitymisen takia hyödyttömäksi jäävät investoinnit. Minkälaisia vaikutuksia lakisääteisestä mitättömyydestä aiheutuisi sote-maakunnille tai yksityisille palveluntuottajille?

a) vuosina 2021-2022?

Voisi aiheuttaa epävarmuutta kilpailutuksiin, kun tuottajat pelkäisivät sopimusten mahdollista mitätöintiä.

b) vuosina 2023-2024?

Sote-maakunnan tulisi kilpailuttaa uudet sopimukset mitätöityjen sopimusten tilalle.

c) vuodesta 2025 alkaen?

Sote-maakunta joutuisi maksamaan korvauksia mitätöityneisiin sopimuksiin liittyneistä investointikustannuksista.

85. a) Tulisiko arvionne mukaan sote-maakunnille siirtyviä hankintasopimuksia mitätöitymään järjestämisvastuuta ja ostopalveluja koskevan sääntelyn nojalla?

- ☐ kyllä
- ☒ Ei X

b) jos kyllä, mikä olisi mitätöityvien sopimusten euromääräinen arvo?

Ei vastausta.

c) liittyisikö arvionne mukaan mitätöityviin sopimuksiin yksityisille palveluntuottajille hyödyttömiksi jääviä investointeja, mitä nämä välittömät hyödyttömäksi jäävät investoinnit olisivat ja kuinka suurista menetyksistä olisi kyse?

Ei vastausta.

Uudistuksen toimeenpanon tuki

86. Mihin aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistuksen alueelliseen toteutukseen?

- o sote-integraatio X
- o palvelutarpeen arviointi X
- o hallinto ja johtaminen X
- o henkilöstösiirrot X
- o talous X
- o omaisuusjärjestelyt X
- o tietohallinto ja ICT X
- o viestintä ja osallisuus X

muuta, mitä?

Muut kysymykset

87. Mahdolliset ehdotukset käsitteen ”sote-maakunta” korvaamiseksi jollain muulla käsitteellä.

Nimeämisessä tulee ottaa huomioon hyvän hallinnon periaatteet sekä kuntalain 4 § nimivaatimukset, eli nimen tulee olla asiallinen ja eikä se saa olla harhaanjohtava.

Sote-maakunta -nimessä ongelmana on, että siinä ei näy pelastustoimi lainkaan.

88. Ehdotus sote-maakuntanne nimeksi.

Nimeämisessä tulee ottaa huomioon hyvän hallinnon periaatteet sekä kuntalain 4 § nimivaatimukset, eli nimen tulee olla asiallinen ja eikä se saa olla harhaanjohtava.

Sote-maakunta -nimessä ongelmana on, että siinä ei näy pelastustoimi lainkaan.

Toivottavaa olisi, että alueen asukkaat saisivat ottaa kantaa nimeen.

89. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vantaan näkökulmasta keskeisimmät huomiot esitykseen on koottu erikseen ministeriölle lähetettävään lausuntokoosteeseen.

Uusi hallinnon taso ei vastaa sosiaali- ja terveydenhuollon haasteisiin

Vantaa kannattaa edelleen kuntapohjaista sote-ratkaisua. Uusi hallinnon taso ei vastaa niihin haasteisiin, joita sosiaali- ja terveydenhuolto nyt ja tulevaisuudessa kohtaa. Vaarana on, että lähipalvelut kaikkoon kauas asukkaista. Mikäli uudistus etenee valtakunnallisesti esitettyyn suuntaan, on esitetty Uudenmaan erillisratkaisu ja Vantaa – Keravan sote-maakunta Vantaan kaupungin kannalta paras ratkaisu.

Historiallisen suuressa julkisen hallinnon uudistuksessa ei ole selvitetty tarpeeksi perusteellisesti vaikutuksia kuntiin eikä tunnistettu suurten kaupunkien merkitystä

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistus on historiallisen suuri julkisen hallinnon uudistus, joka toteutuessaan vaikuttaa erittäin merkittävästi hallinnon eri tasojen (valtio, sote-maakunnat ja kunnat) tehtävänjakoon, vastuisiin ja rahoitukseen. Uusien maakuntavaalien myötä uudistus vaikuttaa myös koko demokraattiseen järjestelmäämme. Väistämättä uudistuksella on vaikutuksensa myös kaikkiin sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla ja pelastustoimessa sekä näiden molempien tukipalveluissa työskenteleviin työntekijöihin, ja palvelutuotannon kautta meihin kaikkiin suomalaisiin. Näin massiivisen uudistuksen kaikkia seurauksia ja vaikutuksia on jopa mahdotonta arvioida. On kuitenkin valitettavaa, että vaikutusten arvioinnissa ei ole kiinnitetty tarpeeksi huomioita siihen, miten perustavanlaatuisia vaikutuksia uudistuksella on kuntien tehtäviin, rahoitukseen ja tulevaisuuteen. Esitys ei myöskään tunnista kaupungistumista, suurten kaupunkien erityispiirteitä tai entisestään kasvavaa merkitystä.

Kunnat on ohitettu uudistuksen valmistelussa

Onkin käsittämätöntä, että näin suuri ja kokonaisvaltainen uudistus on valmisteltu lähes yksinomaan ministeriön toimesta. Kunnat eivät ole olleet valmistelussa mukana. Uudellamaalla kunnat osallistuivat erillisratkaisun valmisteluun, mutta siinäkin käytännössä erillisratkaisun aluejaon osalta. Valmistelun seuraaminen on ollut hankalaa ja erityisesti esityksen rahoitusmallista ja uudistuksen taloudellisista vaikutuksista on lähes mahdoton muodostaa selkeää kokonaiskuvaa. Kunnallisen itsehallinnon näkökulmasta on huolestuttavaa, miten uudistus keskittää valtaa valtiolle. Itsehallinnollisiksi kuvatut sote-maakunnat ovat todellisuudessa tiukasti valtion ohjauksessa.

Uudistuksen tiukka aikataulu vaarantaa perusteellisen ja onnistuneen toimeenpanon

On hyvin huolestuttavaa, miten tiukka aikataulu uudistuksen valmistelulle on asetettu. Tämän lausuntokierroksen jälkeen hallituksen esityksen on tarkoitus mennä eduskuntakäsittelyyn vielä vuoden 2020 puolella. Eduskuntakäsittelylle on varattu aikaa alkuvuosi 2021 ja sote-maakuntien väliaikaishallinnon pitäisi aloittaa syksyllä 2021. Historian ensimmäiset sote-maakuntavaalit

pidettäisiin tammikuussa 2022 ja virallisesti uudet sote-maakunnat aloittaisivat toimintansa 1.1.2023. Aikaa lainsäädännön voimaantulosta kokonaan uuden hallinnon tason ja samalla 21 uuden organisaation (+ Helsingin kaupunki) aloittamiseen olisi vain noin 1,5 vuotta.

Sote-maakunnille ei tule antaa yleistä toimivaltaa ja niiden tehtävät tulee selkeyden vuoksi olla tarkkaan määritelty

Sote-maakunnille ei ole asetettu yleistä toimialaa, vaan tehtävät on rajattu sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja pelastustoimeen. Näin tulee olla myös jatkovalmistelussa, eli sote-maakunnille ei tule siirtää muita vastuita. Erittäin tärkeää on kuitenkin varmistaa se, ettei sote-maakuntien ja kuntien välille muodostu raja-aitoja, ja toisaalta se, ettei sote-maakuntien ja kuntien välille muodostu harmaata aluetta, jossa tehtävien, vastuiden ja resurssien jako on epäselvää. Vaara näiden molempien tilanteiden toteutumiseen on olemassa. Esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon ja varhaiskasvatuksen tai opetuksen välisen yhteistyön ja tietojenvaihdon lastensuojelussa tulee olla saumatonta, vaikka ne jatkossa sijoittuvat eri organisaatioon ja eri rahoituksen alle.

Uudistuksella kavennetaan itsehallintoa

Sote-maakuntiin kohdistuva voimakas valtionohjaus ilman verotusoikeutta kaventaa sote-maakuntien itsehallintoa ja uusien maakuntavaltuustojen toimintamahdollisuuksia. On vaikeaa nähdä, miten asukkaat intoutuisivat äänestämään vaaleissa, jos valtuustoilla ei ole tosiasiallista itsenäistä päätösvaltaa.

Kuntien itsehallintoon puolestaan vaikuttaa merkittävästi se, jos uudistuksen rahoitusratkaisun myötä kunnista tulee entistä riippuvaisempia valtionosuuksista.

Uudistuksella ei hillitä kustannusten kasvua, vaan talous on merkittävä riski

Suurin ongelmakohta ja riski uudistuksessa on talous. Ei ole mitenkään todennäköistä, että tällä ratkaisulla pystyttäisiin hillitsemään kustannusten kasvua. Uudistus vaikuttaa kuntatalouteen suoraan ja välillisesti montaa eri kanavaa pitkin (kustannusten siirto, verot, valtionosuudet, omaisuuksien siirrot, jne.). Uudistuksen yhteydessä ei ole selvitetty lainkaan, miten kunnat tulevat selviytymään tehtävistään, velvoitteistaan ja veloistaan uudistuksen jälkeen.

Uudistuksen vaikutukset Vantaan kaupungin talouteen eivät ole hyväksyttäviä

Uudistus iskee Vantaan kaupungin talouteen merkittävästi. Uudistuksen rahoitusmalli kohtelee erityisen epäoikeudenmukaisesti kuntia, jotka ovat pystyneet esimerkiksi tuottavuustoimenpiteiden, rakenteellisten uudistusten sekä volyymietujen kautta pitämään sote-kustannukset tarvevakioitua keskiarvoa alemmalla tasolla. Tällaisia kuntia valitettavasti rangaistaan heikentämällä niiden talouden tasapainoa siirtymäkauden aikana. Vantaan osalta tämä tasapainon

heikkeneminen olisi valtiovarainministeriön kesäkuun laskelmatilanteen perusteella 14,6 milj. euroa.

Uudistuksen jälkeen kaupungit menettävät suuren osan verotuloistaan ja samanaikaisesti valtionosuuksien merkitys erityisesti pääkaupunkiseudun kuntien tulopohjassa korostuu. Valtionosuuksien määräytymis- ja jakoperusteet muuttuvat vuosittaisilla budjettipäätöksillä ja hallitsevassa roolissa olisivat myös uudistuksen rahoitusmuutoksia tasaavat erilliserät. Nämä tekijät lisäävät ennakoimattomuutta ja aiheuttavat vakavia ongelmia kaupungeille toiminnan suunnittelun kannalta. Samanaikaisesti kaupunkien keinot käyttötalouden sopeuttamiseen heikkenevät. Suurena riskinä on, että sopeutuspaineet joudutaan kohdentamaan kasvatukseen ja koulutuksen palveluihin sekä kaupunkiympäristön ja liikennejärjestelmän toimintoihin eli kuntalaisten kannalta keskeisiin peruspalveluihin.

Uudenmaan erityispiirteenä on voimakas väestönkasvu, nopea kansainvälistyminen sekä kansallisestikin merkittävä taloudellinen toimeliaisuus, mikä edellyttää, että alueen kunnilla on riittävästi investointikykyä ja elinvoimaa. On oleellista, että varmistetaan myös sote-ratkaisun jälkeen jäävän kaupungin toimintakyky ja rahoituksellinen asema. Uudistus kasvattaa kuntien suhteellista velkaantuneisuutta, kun nykyinen lainakanta jää kaupunkien vastuulle samalla kun tulot vähenevät. Uudistus lisää kaupunkien rahoituksellista epävarmuutta sekä heikentää kasvavien kaupunkien investointikykyä. Vaikka tulot putoavat kolmannekseen, investointitarve pääkaupunkiseudun kaupungeissa ei juuri vähene. Kasvavat kaupungit tarvitsevat ennen kaikkea uusia kouluja ja varhaiskasvatuksen palveluja sekä maankäytön ja logistiikan investointeja ja nämä investoinnit jäävät edelleen kaupunkien hoidettavaksi.

Uudistus muuttaa merkittävästi kuntien valtionosuusrahoituksen määräytymisperusteita. Esitysluonnoksen mukaan pääosa valtionosuusrahoituksesta voi jatkossa perustua erilaisiin sote-uudistuksen muutosvaikutuksia tasaaviin mekanismeihin. Tämä heikentäisi merkittävästi kuntien rahoitusjärjestelmän läpinäkyvyyttä. Sote-uudistuksen vuoksi toteutettavat kuntien talouden tasausmekanismit tulisi toteuttaa muutoin kuin osana kuntien peruspalvelutuotantoon tarkoitettua valtionosuusjärjestelmää.

Koronavirusepidemiasta saadut opit ja kokemukset tulisi hyödyntää uudistuksessa

Lausuntokierroksen ollessa käynnissä koettelee koko maailmaa koronaviruspandemia. Kovimmat vaikutukset epidemiolla on ollut suuriin kaupunkeihin, joissa tartuntatapauksia on ollut eniten ja joissa rajoitustoimenpiteet ovat vaikuttaneet monin eri tavoin ihmisiin ja elinkeinoelämään. Monialaiset kaupungit ovat kyenneet tarkastelemaan häiriötilannetta monipuolisesti eri näkökulmista, muodostamaan kattavan tilannekuvan, ennakoimaan vaikutuksia ja reagoimaan nopeasti. Kaupungeissa on myös pystytty siirtämään henkilöstöä kriittisiin tehtäviin muilta toimialoilta. Käynnissä oleva epidemia ja sen aiheuttamat toimenpiteet ovat historiallisia. Tilanteesta olisi mahdollisuus ottaa oppia, selkeyttää prosesseja ja tiedonkulkua, määritellä vastuita ja tehtäviä tavalla, jotka myös näin massiivisessa sosiaali- ja terveydenhuoltoon sekä

pelastustoimea koskevassa uudistuksessa olisi erittäin tärkeää huomioida. Nyt niin ei valitettavasti olla tekemässä.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitosta ei tule jakaa kahteen osaan

On erittäin tärkeää, että lainsäädännöllä turvataan sote-maakuntien mahdollisuus tehdä yhteistyötä pelastustoimessa keskenään, jolloin Vantaa-Kerava ja Keski-Uusimaa voisivat hoitaa pelastustoimen palvelut yhteistyössä eikä nykyistä Keski-Uudenmaan pelastuslaitosta tarvitsisi jakaa kahteen osaan.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos on toimiva ja kustannustehokas, ja sen palvelut ja palveluverkko on suunniteltu ja optimoitu käsittäen koko nykyinen Keski-Uudenmaan pelastustoimen alue. Pelastuslaitoksen jako kahteen sote-maakuntaan ei toisi hyötyjä verrattuna nykytilaan.

90. Muut yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastausta.

Vantaan kaupungin lausunto esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja sote-maakuntien perustamista koskevaksi lainsäädännöksi

Taustatiedot

Onko vastaaja

- ☐ kunta X
- ☐ sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä tai yhteistoiminta-alue
- ☐ maakunnan liitto
- ☐ muu kuntayhtymä tai kuntien yhteistoimintaelin
- ☐ valtion viranomainen
- ☐ järjestö
- ☐ joku muu

Vastaajatahon virallinen nimi:

Vantaan kaupunki

Vastauksen kirjanneen henkilön nimi ja mahdolliset yhteystiedot

Lausuntovastauksen käsitelleen toimielimen nimi ja käsittelypäivämäärä

Vantaan kaupunginvaltuusto 21.9.2020

Kysymykset

Kysymyksiä uudistuksen tavoitteista

- 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?**

Vantaa pitää sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistusta sinänsä tarpeellisenä. Tässä lausunnossa ja näissä vastauksissa tarkastellaan uudistusta erityisesti suuren kaupungin, Vantaan näkökulmasta. Uudistuksen talouslaskemissa Vantaan kaupunki on yksi niistä kunnista, jotka menettävät eniten. Lisäksi samalla kun luodaan yhtenäinen sosiaali- ja terveystoimi, luodaan esimerkiksi nykyistä suurempia raja-aitoja varhaiskasvatuksen ja sosiaalitoimen välillä. Monet nykyiset yhteiskunnalliset haasteet vaativat moniviranomaistoimintaa ja siksi yhtenäisten toimintaprosessien hajottaminen eri itsehallinnollisille organisaatioille sisältää riskejä.

Uuden hallinnon tason luominen ei **automaattisesti** kavenna väestön terveys- ja hyvinvointieroja tai paranna palveluiden yhdenvertaista saatavuutta.

Esityksen mukaan sote-maakunnat veloitettaisiin suunnittelemaan ja toteuttamaan palvelut asiakkaiden tarpeen edellyttämällä tavalla. Palvelut tulisi toteuttaa yhdenvertaisesti, yhteen sovitettuina kokonaisuuksina sekä lähellä asiakkaita. ~~Uudistuksessa on todellisenä vaarana se, että kahden eri hallinnon tason, sote-maakuntien ja kuntien, väliin muodostuu raja-aitoja, jotka käytännössä vaikeuttavat tiedonvaihtoa ja vaikeuttavat asiakkaiden palvelutarpeiden katsomista yhtenä kokonaisuutena. Toisaalta vaarana Riskinä on, ettei että sote-maakuntien ja kuntien välille muodostuu harmaata aluetta, jossa tehtävien, vastuiden ja resurssien jako on epäselvää.~~ Esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon ja varhaiskasvatuksen tai opetuksen välisen yhteistyön ja tietojenvaihdon lastensuojelussa tulee olla saumatonta, vaikka ne jatkossa sijoittuvat eri organisaatioon ja eri rahoituksen alle.

~~Sote-maakuntien väliseen yhdenvertaisuuteen ei sote-järjestämislaissa tai sote-maakuntalaissa oteta juurikaan kantaa. Sote-maakuntien sisäiseen palveluiden saatavuuden yhdenmukaisuuteen lainsäädäntö viittaa usealta osin. Palveluiden yhdenmukaistaminen ei tarkoita automaattisesti palvelutason nousua, vaan palvelutason voidaan olettaa myös vähenevän eri kuntien palvelutasojen keskiarvoon. Sote-maakunnan alueella toimivien kuntien sosiaali- ja terveystalveluiden laadussa ja saatavuudessa on nykyisin huomattavia eroja. Laki vaatii ainoastaan, että sote-alueen asukkaille tarjottava palvelu on yhdenmukaista, mutta tämän tason määrittämistä ei ole säännelty. Laadullisen taso voi siis ihan yhtä hyvin laskea osalle väestöstä samalla kun se nousee toisille. Toisaalta sosiaali- ja terveystoimea säätelevät useat lait ja asetukset, jotka turvaavat palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden.~~

Uudistus **ei välttämättä tarkoita sitä** ~~ei edesauta sitä~~, että palvelut toteutettaisiin lähellä asiakkaita. Uusi organisaatio voidaan kokea etäiseksi ja vieraaksi vielä pitkän aikaa toiminnan käynnistymisen jälkeen. Todellinen vaara on myös se, että toiminta-aleen laajentuessa, valtionohjauksen kasvaessa ja todellisten päätöksentekomahdollisuuksien kaventuessa toimipisteitä joudutaan karsimaan ja siten todelliset lähipalvelut vähenevät. **Tässä kuitenkin maakuntavaltuuston päätös palveluverkosta on tärkeässä roolissa.**

Uudistuksessa on jätetty aivan liian vähälle huomiolle se, miten uudistus kohtelee kuntia ja erityisesti kasvavia kaupunkeja. Vantaan kaupunki tulee olemaan uudistuksessa yksi suurimmista häviäjistä. Uudistus kohtelee erityisen epäoikeudenmukaisesti kuntia, jotka ovat pystyneet esim. tuottavuustoimenpiteiden, rakenteellisten uudistusten sekä volyymietujen kautta pitämään sote-kustannukset tarvevakioitua keskiarvoa alemmalla tasolla. Uudistuksen rahoitusmallilla on merkittävät vaikutukset Vantaan kaltaisen kaupungin taloudelliseen tilanteeseen, investointikykyyn ja palveluiden järjestämiseen.

~~Vantaa – Keravan sote-maakunnan näkökulmasta merkittävää on myös niin sanotun kaksinkertaisen hallinnon perustaminen. Molemmilla kaupungeilla on luonnollisesti jatkossakin omat kaupunginvaltuustonsa ja muut toimielimensä. Uudistuksen myötä näiden kahden kaupungin yhdessä muodostamalle sote-maakunnalle tulee valtuusto, hallitus, lautakunnat ja vaikuttamistoimielimet. Tämä aiheuttaa luonnollisestikin lisäkustannuksia.~~ (poistetaan, koska koska tämä perustelu toimii erillISRatkaisua vastaan)

Sote-järjestämislain 5 §:ssä säännellään palveluja järjestettäessä käytettävistä kielistä. Esityksen mukaan sote-maakunnan tulee taata palvelu molemmilla kansallisilla kielillä, mikäli alueella on yksikin kaksikielinen kunta tai kuntia, joiden kieli on eri. Useissa sote-maakunnissa tämä tulee tarkoittamaan kielivaatimuksen lisääntymistä alueen toimijoilla. Esimerkiksi Vantaa – Keravan sote-maakunnassa on sekä yksi- että kaksikielinen kunta. Lainsäädännön valmistelussa on otettu tämä huomioon lisärahoituksen muodossa, mutta ei ole otettu kantaa tämän vaikutuksista kokonaispalvelun laatuun.

2. Voidaanko esityksellä kehittää pelastustoimen palvelujen saatavuutta, yhdenmukaisuutta ja vaikuttavuutta valtakunnallisesti, alueellisesti ja paikallisesti? Varmistaako esitys pelastustoimen pelastustoiminnan ja sosiaali- ja terveystoimen ensihoitopalvelujen synergiahyödyt? Jos ei, miten ehdotusta tulisi kehittää?

Paikallisten pelastuslaitosten haasteiden lisäksi myös pelastustoimen valtakunnallisissa valmisteluissa ja järjestelyissä on suuria haasteita. Näihin voitaisiin vastata jo nykyllä lainsäädännöllä perusteella ilman tätä uudistustakin, mutta se vaatisi lisäresursseja. Nykytason mukainen pelastustoimen rahoitus ei tule riittämään jatkossa riippumatta siitä, tehdäänkö esitettyä muutosta vai ei. Ilman lisärahoitusta esitetty muutos heikentää pelastustoimen palveluja, koska esitetty pelastustoimen ohjausmekanismi olisi jatkossa nykyistä merkittävästi raskaampi.

Pelastustoimen merkittävät rahoituksen korotuspaineet johtuvat muun muassa kasvaneista ICT-kustannuksista, kuten lakisääteisen korkean turvallisuuden verkon (TUVE) käyttöönotosta, puutteista pelastustoimen palvelutasossa sekä osassa pelastuslaitoksia käytössä olevan varallaolojärjestelmän muutoksista. Esitetyt Indeksitarkistukset eivät riitä kattamaan näitä korotuspaineita.

Esitetty muutos tulee merkittävästi lisäämään valtiojohtoisuutta, koska esitetty pelastustoimen ohjausmekanismi olisi jatkossa nykyistä raskaampi. Esityksessä on nostettu esiin se, että sisäministeriöön tarvitaan lisää resursseja ohjaukseen, kykyä rahoituksen ja pelastustoimen valtakunnallisen suorituskyvyn arviointiin. Näitä sisäministeriön tarvitsemia resursseja ei missään tapauksessa saa vähentää sote-maakuntien pelastustoimen resursseista, sillä vastaavia valmistelu- ja seurantaresursseja tarvitaan myös kussakin pelastuslaitoksessa

Pelastustoimi on jo "maakunnallistettu" vuonna 2004 kun pelastustoimen palvelujen järjestäminen koottiin nyt suunniteltujen sote-maakuntien kokoiisiin kokonaisuuksiin. Näiden suurempien alueiden tuomat synergia- ja resurssihyödyt on jo ulosmitattu pelastustoimessa kuluneen 16 vuoden aikana.

Muualla Suomessa esitys mahdollistaa pelastustoimen ja ensihoidon synergian hyödyntämisen Uuttamaata paremmin, koska siellä ensihoidon ja pelastustoimen järjestämisvastuu olisi jatkossa samassa oikeushenkilössä (sote-maakunta), jolloin ensihoidon palveluiden tuottaminen olisi mahdollista jatkossakin sote-maakunnan pelastuslaitoksella. Harkinta ensihoidon palveluntuottajasta olisi sote-maakunnalla. Ehdotusta pelastustoimen ja ensihoidon osalta tulisi muuttaa siten, että ensihoidon tuottaminen sote-maakunnissa pelastuslaitosten toimesta olisi velvoittavampaa kuin nyt on esitetty ja näin voitaisiin varmistaa pelastustoimen pelastustoiminnan ja sosiaali- ja terveystoimen ensihoitopalvelujen synergiahyödyt.

Uudellamaalla esitetään ensihoidon järjestämisvastuun jäämistä HUS-maakuntayhtymälle (laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä Uudellamaalla, 5 § 2. mom. 4. kohta). Tällöin pelastustoimen ensihoidon synergian hyödyntäminen olisi epävarmaa, koska pelastustoimen ja ensihoidon järjestäminen ei olisi samassa oikeushenkilössä, vaan yhteistoiminta perustuisi ilmeisesti jo nyt voimassa olevan terveydenhuoltolain (39 § 2. mom.) mukaiseen sairaanhoitopiiriin ja alueen pelastustoimen väliseen yhteistoimintaan.

Uudenmaan osalta pelastustoimen ja ensihoidon järjestämisvastuu voisi olla uudistuksen tavoitteen mukaisesti samassa oikeushenkilössä, jos ensihoito säädetään sote-maakuntien vastuulle myös Uudellamaalla. Tämä edellyttäisi muutosta HUS-erillislainsäädäntöön.

Mikäli ehdotus säilyy nykymuotoisena, tulee huolehtia siitä, että terveydenhuoltolain ja muiden säädösten perusteella sote-maakunta (käytännössä pelastuslaitos) voi tuottaa Uudellamaalla ensihoitopalvelua jatkossakin.

3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Nykypäivän ja tulevaisuuden demokratia on paljon muutakin kuin äänestäminen vaaleissa ja vaalituloksen perusteella muotoutuvien toimielinten toiminta. Kunnissa on käytössä laaja paletti osallisuuden eri keinoja. Esitetyt viralliset toimielimet eivät riitä, vaan **virallisten toimielinten**

rinnalla asukkailla tulee olla erilaisia mahdollisuuksia osallistua valmisteluun ja olla mukana muokkaamassa palveluita.

Uudistuksen myötä nykyiset lähipalvelut siirtyvät **nykyisten lähipalvelujen järjestäminen siirtyy** kauemmas kuntalaisista. Sote-maakuntalaissa säädetään, että sote-maakuntavaltuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen mahdollisuuksista, mutta ilman erillisiä toimenpiteitä toiminta-alueen kasvaessa myös osallisuus vaikeutuu. Mikäli uudistus toteutuu, onkin erittäin tärkeää huolehtia asukkaiden aidoista vaikutusmahdollisuuksista. On myös vaikeaa arvioida, miten paljon maakuntavaalit kiinnostavat äänestäjää. Nykyisin äänestysprosenttien trendi on ollut laskeva. Jos ihmiset eivät äänestä, voidaan pohtia, millainen legitimitetti uusilla sote-maakunnilla on.

Rakenteellisesti on erittäin ongelmallista, että sote-maakunnan alueellista itsehallintoa rajoittaa paljon suuremmassa määrin kuin nykyisiä kuntia valtion oikeus päättää mm. investoinneista ja pitkäaikaisesta lainanannosta sekä valtion rahoitus. Jos kansanvaltaisuutta haluttaisiin vahvistaa, tulisi valtion määräysvaltaa rajoittaa ja sote-maakunnalla tulisi olla oma verotusoikeus.

Kysymyksiä sote-maakuntalaista

4. Muodostaako sote-maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien sote-maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Lakiesitys on sisällöltään hyvin lähellä nykyistä kuntalakia, joten sinällään sen voidaan katsoa olevan tarkoituksenmukainen. Ongelmana on kuitenkin kaksinkertaisen hallinnon muodostuminen. Vantaa – Keravan sote-maakunnassa molemmilla kaupungeilla on jatkossakin omat kaupunginvaltuustonsa ja muut toimielimensä. Uudistuksen myötä näiden kahden kaupungin yhdessä muodostamalle sote-maakunnalle tulee valtuusto, hallitus, lautakunnat ja vaikuttamistoimielimet. Tämä aiheuttaa luonnollisestikin lisäkustannuksia.

Esityksen henkilöstövaikutusten arvioinnissa todetaan, seuraavaa: ”Henkilöstö siirtyisi sote-maakuntien palvelukseen usean kymmenen eri työnantajayksikön palveluksesta. Palkkojen yhteensovittamisen tarve syntyisi, kun eri kuntien ja kuntayhtymien palveluksesta siirtyisi henkilöstöä saman sote-maakunnan palvelukseen, jolloin samasta tai saman vaativuustason tehtävästä maksettavan palkan taso voisi vaihdella. Kunta-alan osalta harmonisointitarpeen kannalta olennaista on, että jokaisessa kunnassa ja kuntayhtymässä on oma tehtävien ja palkkojen vaativuusjärjestelmänsä, josta ei ole olemassa valtakunnallisia tilastotietoja. Kunta-alan

palkkatilastot kuvaavat valtakunnallisten työ- ja virkaehtosopimusten vähimmäispalkkoja koskevien palkkahinnoittelukohtien sisällä olevia eri palkkatasoja. Näiden vertailu ei kuitenkaan anna täsmällistä kuvaa uudistukseen liittyvästä palkkojen harmonisointitarpeen laajuudesta tai sen kustannusvaikutuksista, koska yksittäisen palkkahinnoittelukohdan sisällä on tosiasiallisesti usean eri vaativuustason tehtäviä.”

Käytännössä tämä tarkoittaa, että uudistuksessa tulee merkittävä palkkaharmonisoinnin tarve, jonka laajuutta tai kustannuksia ei ole voitu esitystä tehdessä arvioida.

5. Sote-maakuntalain 6 §:ssä säädetään maakunnan mahdollisuudesta alueellaan ottaa hoitaakseen sen lakisääteisiä tehtäviä tukevia tehtäviä sekä harjoittaa vähäriskistä liiketoimintaa, joka tukee sen lakisääteisten tehtävien toteuttamista. Tukeeko ehdotettu sääntely maakunnan itsehallinnon toteuttamista?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☒ **ei X**
- ☐ ei kantaa

Sote-maakunnille ei tule esittää lainkaan yleistä toimivaltaa, koska se voisi tuottaa ongelmia sote-maakunnan ja kunnan välisessä työnjaossa. Lakiesityksessä esitetyt lakisääteisiä tehtäviä tukevat tehtävät saattavat olla sellaisia, jotka kunta saattaa katsoa kuuluvan sille kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämistehtävänä. Määrittely on siis tulkinnanvarainen ja voi tuoda epäselvyyttä sote-maakuntien ja kuntien tehtävänjakoon.

6. Sote-maakuntalain 5 luvussa säädetään sote-maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

- ☐ Kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Sote-maakuntien asukkailla on teknisesti samat osallistumisoikeudet suhteessa sote-maakuntaan kuin kuntien asukkailla on suhteessa kuntaan. Se, miten ne toimivat käytännössä, on kuitenkin eri asia, ja mikäli uudistus toteutuu, on erittäin tärkeää huolehtia asukkaiden aidosta vaikutusmahdollisuuksista.

Nykypäivän ja tulevaisuuden demokratia on paljon muutakin kuin äänestäminen vaaleissa ja vaalituloksen perusteella muotoutuvien toimielinten toiminta. Kunnissa on käytössä laaja paletti osallisuuden eri keinoja. ~~Esitetyt viralliset toimielimet eivät riitä, vaan~~ **Virallisten toimielinten rinnalla** asukkailla tulee myös sote-maakunnissa olla erilaisia mahdollisuuksia osallistua valmisteluun ja olla mukana muokkaamassa palveluita.

Uudistuksen myötä **syntyy riski, että** nykyiset lähipalvelut siirtyvät kauemmas kuntalaisista, ja ilman erillisiä toimenpiteitä toiminta-alueen kasvaessa myös osallisuus vaikeutuu.

7. Sote-maakuntalain 8 luvussa säädetään sote-maakuntien yhteistoiminnasta. Onko siitä esitetty säädettäväksi sote-maakuntien toiminnan ja yhteistyön näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

- ☒ **Kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei

Vastaa kuntalaissa olevaa kuntien yhteistoimintaa. Yhteistoiminnan säädöksissä tulee kuitenkin varmistaa, että Vantaa – Keravan sekä Keski-Uudenmaan sote-maakunnat voivat sopia, että toinen sote-maakunta voi myös vastata toisen maakunnan pelastustoimen järjestämisestä yhteistoimintasopimuksella. Tämä olisi verrattavissa nykytilaan, jossa Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen isäntäkuntana Vantaan kaupunki vastaa yhteistoimintasopimuksella seitsemän muun kunnan pelastustoimen järjestämisestä. Näin ollen Keski-Uudenmaan pelastuslaitos voi toimia jatkossa sekä Keski-Uudenmaan että Vantaa – Keravan sote-maakuntien yhteisenä pelastuslaitoksena, mikä on ollut tavoitteena pelastustoimen osalta Uudenmaan erillisratkaisua valmisteltaessa.

8. Sote-maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti sote-maakuntalakiin ja sote-maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko sote-maakuntien rahoitusmalli ja sote-maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi sote-maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esityksen mukaan sote-maakuntien rahoitus perustuisi valtion rahoitukseen eikä sote-maakunnille ehdoteta tässä vaiheessa verotusoikeutta. Sote-maakuntiin kohdistuisi myös tiukkaa valtionohjausta. Niiden kanssa vuosittain käytävissä neuvotteluissa ohjattaisiin sote-maakuntaa sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämistehtävässä. Neuvotteluissa olisi mahdollisuus antaa toimenpide-ehdotuksia koskien esimerkiksi tuotantorakennetta, vähäistä suurempia palveluhankintoja, vuokratyövoimaa sekä investointeja, jotka esitysluonnoksen mukaan olisivat luvanvaraisia ja tiukasti säänneltyjä. Valtionohjaus olisi varsin voimakasta, myös sote-maakunnan operatiivista toimintaa koskevissa kysymyksissä, mikä ei ole uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua. Vahva valtionohjaus on ristiriidassa sote-maakunnan vahvaa järjestämisvastuuta korostavan tavoitteen kanssa.

9. Sote-maakuntalain 3 luvussa säädetään muun ohella sote-maakunnan lainanottovaltuudesta sekä investointien ohjauksesta koko julkisen talouden tasapainon huomioon ottavalla tavalla. Turvaako ehdotettu investointien rahoitus- ja ohjausmalli tarpeellisten investointien toteuttamisen tarkoituksenmukaisella tavalla?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ ei pääosin X
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esityksen mukaan valtio ohjaa voimakkaasti maakuntien investointeja. Sote-maakuntien ja HUS-maakuntayhtymän mahdollisuus rahoittaa taseessaan olevien kiinteistöjen peruskorjausta sekä uudisrakentamista on valtion kanssa käytävien neuvottelujen varassa, koska valtiolta tarvitaan hyväksyntä pitkäaikaiseen lainanottoon. Tämä hankaloittaa erittäin merkittävästi sote-maakuntien ja HUS-maakuntayhtymän mahdollisuuksia pitkän tähtäimen investointisuunnitteluun. Lisäksi tämä saattaa toimia kannusteena toteuttaa peruskorjaus- ja uudisrakennushankkeita muutoin kuin omaan taseeseen.

10. Maakuntalain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

11. Muut vapaamuotoiset huomiot sote-maakuntalaista.

Lain perusteluissa tulisi tasaveroisesti huomioida sekä sosiaali- ja terveydenhuolto että pelastustoimi. Pelastustoimi ei ole osa sosiaali- ja terveydenhuollon toimialaa.

Kysymyksiä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista

12. Muodostaako sote-järjestämislaki tarkoituksenmukaisen yleislain julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiselle?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Kyseessä on yleislaki, jolla annetaan toimintaa koskevat yleiset säännökset, ja tarkemmat säännökset annetaan erityislailla tai alemman asteisilla säännöksillä.

13. Turvaavatko sote-järjestämislain säännökset sosiaali- ja terveystalvelujen yhdenvertaisen saatavuuden?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esitys ei ota suoraan kantaa eri sote-maakuntien välisten palveluerojen tasoittamiseen. Tämä on tarkoitus toteuttaa valtionohjauksen kautta. Uudenmaan erillISRatkaisu muodostaa muuhun maahan verrattuna poikkeuksen perustason ja erikoistason integraatioon ja edellyttää järjestelmän ohjaukselta erityisiä ratkaisuja.

14. Varmistaako laissa esitetty tehtävien määrittely kunnan ja maakunnan osalta väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toteutumisen?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☒ **ei X**
- ☐ ei kantaa

Uudistuksessa on todellisenä vaarana se, että sote-maakuntien ja kuntien väliin muodostuu palveluketjuja haittaavia raja-aitoja. Konkreettisenä esimerkkinä voidaan todeta lastensuojelu, joka on sote-maakunnan tehtävä, mutta johon liittyvät konkreettiset toiminnot ja palvelut ovat kuntien vastuulla.

Toisaalta ongelmaksi voi muodostua ns. harmaa alue, jolla sijaitsevia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtäviä ei ole selkeästi määritelty kummallekaan organisaatiolle.

Hyvinvoinnin ja terveyden seurantaan tarvittavan tiedon tuottaminen jakautuisi ehdotuksen mukaan osin kunnan ja osin sote-maakunnan vastuulle. THL ohjaisi tämän seurantatiedon keräämistä. Uudistus tarjoaisi mahdollisuuksia kehittää ja parantaa väestön hyvinvoinnin ja terveyden seurantatiedon keräämistä ja käyttöä. THL:n seurantatehtävään kuuluisi myös väestöryhmittäisten erojen seuraaminen ja arviointi. Tällöin terveyden ja hyvinvoinnin kehitystä ja siihen vaikuttavia tekijöitä sekä väestöryhmien ja alueiden välisiä eroja koskevat tiedot tulisivat nykyistä paremmin esiin. Yhteismitallisesti koottu ajantasainen tieto parantaisi edellytyksiä tietoon perustuvalle toiminnan ohjaamiselle. Yhdenmukaisesti koottu tietopohja mahdollistaisi myös esimerkiksi pelastustoimen ja sosiaali- ja terveydenhuollon tietojen yhteisen hyödyntämisen ja siten tukisi uusien, entistä vaikuttavampien, toimintamuotojen kehittämistä. Toiminnan tehostamiseksi sekä mahdollisten tietosuojaan liittyvien lainsäädännöllisten ongelmien välttämiseksi olisi hyvinvoinnin ja terveyden seurantaan tarvittavan tiedon tuottaminen siirrettävä palveluja toteuttavan sote-maakunnan tehtäväksi, ja varmistettava samalla, että kunta saa ne tiedot, joita se tarvitsee lakisääteisen tehtävänsä toteuttamiseksi.

15. Turvaako 8 §:n sääntely sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun toteutumisen riittävällä ja tarkoituksenmukaisella tavalla?

- ☐ **kyllä**
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esityksen mukaan sote-maakunnalla on oltava riittävä osaaminen, toimintakyky ja valmius vastata sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä ja sen on huolehdittava asukkaidensa palvelutarpeen mukaisesta sosiaali- ja terveystieteiden palvelujen saatavuudesta kaikissa tilanteissa. Järjestämisvastuunsa toteuttamiseksi sote-maakunnalla on oltava palveluksessaan toiminnan edellyttämä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöstö, hallinnollinen ja muu henkilöstö sekä hallinnassaan asianmukaiset toimitilat, toimintavälineet ja muut tarvittavat toimintaedellytykset. Lisäksi sote-maakunnalla on oltava järjestämisvastuunsa toteuttamisen edellyttämä riittävä oma palvelutuotanto.

Esityksessä todetaan myös seuraavaa: ”Koska sote-maakunnalla olisi oltava järjestämisvastuunsa hoitamiseksi riittävästi omaa palvelutuotantoa, sote-maakunta ei voisi ulkoistaa laajoja alueellisia tai toiminnallisia kokonaisuuksia.” Tämä kohta on erittäin epäselvä ja tulkinnanvarainen, ja epäselväksi jää, mitä tarkoitetaan laajoilla alueellisilla tai toiminnallisilla kokonaisuuksilla.

Sote-maakunnalla on oltava riittävä osaaminen, toimintakyky ja valmius vastata sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä ja sen on huolehdittava asukkaidensa palvelutarpeen mukaisesta sosiaali- ja terveystalouden saatavuudesta kaikissa tilanteissa. Maakunnilla tulee olla ”riittävä oma palvelutuotanto”, mutta sitä voidaan täydentää ulkoisilla ostoilla, perusvastuun tulee kuitenkin olla omalla tuotannolla.

16. Onko 12 §:n sääntely ostopalvelujen hankkimisesta ja 12 a §:n sääntely vuokratyövoiman käytöstä tarkoituksenmukainen ja toteutettavissa käytännössä?

- ☒ **kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Sote-järjestämislain 12 § on kattava ja ottaa huomioon erityisesti perustuslain 124 § mukaisen kiellon siirtää merkittävää julkista valtaa muille kuin viranomaisille. Ostopalvelujen salliminen on välttämättömyys sote-tavoitteiden ja terveystalouden toteutumiselle. Nyt esitetty lakiesitys ei vaaranna palveluiden hankkimista.

17. Ovatko 13 §:n mukaiset yksityistä palveluntuottajaa koskevat vaatimukset perusteltuja?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Pykälä saattaa tietyissä tilanteissa olla ristiriidassa hankintalain kanssa. Tämän vuoksi lainkohdan ensimmäiseen momenttiin olisi syytä lisätä, että ”Mikäli yksityinen palveluntuottaja hankitaan julkisena hankintana, yksityisen palveluntuottajan on täytettävä julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) 80 §:n ja 81 §:n säännökset.

18. Onko 16 §:n sääntely yksityisen palveluntuottajan alihankinnasta tarkoituksenmukainen ja toteutettavissa käytännössä?

- ☒ **kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Pykälässä on otettu kantaa sopimusoikeudelliseen hankkijan oikeuteen rajoittaa palveluhankinnan ketjuttamista tai asettaa sille rajoitteita. Sinänsä tämä on yleisten sopimusoikeuden periaatteiden mukaista jo ilman erillistä säännöstäkin, mutta tämän ottaminen osaksi sote-maakunnan toimintaa sääntelevää yleislakia antaa hankkijalle paremmat mahdollisuudet vedota tähän.

19. Onko sote-maakuntien yhteistyöaluetta ja yhteistyösopimusta koskeva 33–36 §:n sääntely kokonaisuudessaan tarkoituksenmukainen?

- ☒ **kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Yhteistyösopimuksella mahdollistetaan näiden palveluiden yksittäistä maakuntaa laajempi toteuttaminen, joka tähtää palvelujen mahdolliseen kustannustehokkuuteen ja palvelujen laadulliseen paranemiseen. Sopimukset tulee uusua valtuustokausittain ja vasta toissijaisesti voi valtioneuvosto ottaa sopimusneuvottelut johdettavaksi.

20. Turvaako 37 §:n sääntely kaksikielisten sote-maakuntien yhteistyöstä osaltaan ruotsinkielisten palveluiden saatavuuden?

- ☒ **kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Pykälä takaa ruotsinkielisten palveluiden turvaamisen ja toiminnan kehittämisen sote-maakunnassa ja eri sote-maakuntien välillä. Säännöstä tulisi kuitenkin muuttaa siten, että sääntely on kielineutraali taaten molempien kansallisten kielten yhdenvertaisen aseman. Kaksikielisissä

maakunnissa tulisi turvata molempien kansallisten kielten toteutuminen ja kansalaisten perustuslain 6 ja 17 pykälien mukainen oikeus käyttää omaa kieltään asioidessaan viranomaisissa.

21. Onko 49 §:n sääntely valmiuskeskuksesta tarkoituksenmukainen ja perusteltu?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esityksessä todetaan, että HUS-maakuntayhtymä vastaa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 48 ja 49 §:issä tarkoitettua varautumisesta häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin sekä sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskuksen tehtävistä. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri (HUS) ei toimi sosiaalipalvelun toimialalla ja siksi sen ei ole mahdollista toteuttaa sosiaalipalvelujen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumista eikä sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskuksen tehtäviä alueellaan asianmukaisesti.

Valmiustehtäviä koskevassa sääntelyssä olisi erittäin tärkeää analysoida nykyinen koronaepidemiatilanne ja sen pohjalta tehdä tarkoituksenmukaisin jako vastuissa ja tehtävissä valtion, HUS-maakuntayhtymän, sote-maakunnan ja kuntien välillä. Säädökset eivät saa sekoittaa kuntien valmiussuunnitteluvollisuutta.

Pykälän lopussa todetaan myös, että "Erityisen merkittävässä häiriötilanteissa sosiaali- ja terveysministeriö voi ottaa sosiaali- ja terveydenhuollon johto- ja koordinaativastuun itselleen." Tässä ei puhuta varautumisen johtamisesta, vaan koko sosiaali- ja terveydenhuollon johtamisesta. Missä tilanteessa tällainen johtovastuun siirto ministeriölle olisi perustelua?

22. Minkä sote-maakunnan tehtäväksi tulisi säätää ruotsinkielisten palvelujen kehittämisen tukeminen (31 §) koko maassa?

Ei kantaa.

23. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

24. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Tietosuoja ja rekisterinpitovastuu sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastiedoista.

Esityksen mukaan sote-maakunta olisi rekisterinpitäjä sen järjestämisvastuulle kuuluvassa toiminnassa syntyneille sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilasasiakirjoille. Tämän perusteella on kuitenkin vaikea arvioida, kuka on vastuullinen taho Uudellamaalla näistä tiedoista, koska uudistuksessa Uudellemaalle tulee useita vastuullisia toimijoita.

Esityksessä sote-maakunnan olisi huolehdittava sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen yhteensovittamisesta sote-maakunnan muiden palvelujen kanssa sekä edistettävä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen yhteensovittamista kunnan ja valtion muiden palvelujen kanssa. Miten tämä palvelujen yhteensovittaminen ja strateginen suunnittelu on kuntien osalta tarkoitus järjestää, kun kunnat eivät ole enää sosiaali- ja potilastietojen rekisterinpitäjiä? Kunnat eivät voi enää vedota lakiin sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä (552/2019) ja sen 41 § mukaiseen tietojohdantamiseen, sillä tämä voidaan suorittaa ainoastaan kunnan omista tiedoista. Samainen laki ei myöskään mahdollista kehittämis- ja innovaatiotoimintaa yksilötason tiedosta (ainoastaan aggregoitu tieto). Epäselvää on, miten kunta tulee saamaan riittävät ja oikea-aikaiset tiedot vaaditun palvelujen yhteensovittamisen toteuttamiseksi.

Kysymyksiä pelastustoimen järjestämislaista

25. Lain 8 §:ssä ehdotetaan säädettävän pelastustoimen järjestämisen valtakunnallisista tavoitteista. Säännöksessä luetellaan asiat, jotka valtakunnallisissa strategisissa tavoitteissa on määriteltävä. Luettelo ei ole tyhjentävä. Ovatko säännöksessä luetellut kohdat tarkoituksenmukaisia?

- ☐ kyllä
- ☒ kyllä pääosin X
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

26. Mikä pitäisi lisätä/mikä pitäisi poistaa?

Pelastustoimen ICT-järjestelmien kehittämisen valtakunnalliset strategiset tavoitteet

Perusteluissa olisi huomioitava, että pelastustoimen ja turvallisuusviranomaisten yhteiset ICT-järjestelmät ja niiden kehittäminen ovat yksi iso pelastustoimen kustannuksia kasvattava kokonaisuus. Yhteisten tietojärjestelmien kehittäminen ei rajaudu pelastustoimeen tai

sisäministeriön hallinnonalaan, vaan sillä on vahva rajapinta digitalisaation kehittämiseen Suomessa laajemminkin.

Tavoitteet pelastustoimen kansainvälisen toiminnan kehittämiseksi ja toteuttamiseksi

Pelastustoimen kansainvälinen toiminta osa Suomen kansainvälisiä sopimuksia, velvoitteita ja humanitääristä Suomi-brändiä, joka linkittyy myös ulkoministeriön ja puolustusministeriön hallinnonalaan ja on siksi valtioneuvostotasolla linjattava asia.

Tavoitteet pelastustoimen ja ensihoidon välisen synergian vahvistamiseksi

Valtioneuvosto olisi oikea taho ohjaamaan sisäministeriön ohjaaman pelastustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen ohjaaman ensihoidon yhteistä kehittämistä

27. Lain 13 §:ssä ehdotetaan säädettävän sote-maakunnan seuranta- ja arviointivelvollisuudesta. Lisäksi lain 16 §:ssä ehdotetaan säädettävän sote-maakunnan pelastustoimen omavalvonnasta. Onko sote-maakunnille ehdotettu seuranta-, arviointi- ja omavalvontakokonaisuus tarkoituksenmukainen?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

28. Pelastustoimen järjestämislain 5 pykälässä säädetään tehtävien kokoaminen suurempiin kokonaisuuksiin, jos se on välttämätöntä palvelujen saatavuuden, yhdenmukaisuuden tai laadun turvaamiseksi taikka tehtävien vaativuuden tai niistä johtuvien suurten kustannusten perusteella. Ovatko säännöksessä esitetyt koottavat tehtävät perusteltuja?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

29. Mitä kansainvälisessä pelastustoiminnassa hyödynnettäviä erityisresursseja (kalusto, muodostelmat) olisi tarkoituksenmukaista koota jonkun maakunnan/maakuntien hoidettavaksi?

Merellä tapahtuvaa pelastustoimintaa (Maritime Incident Response Group, MIRG) kannattaa jatkaa Varsinais-Suomen sote-maakunnan pelastuslaitoksen sekä Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen tuottamana, koska näillä pelastuslaitoksilla on jo siihen tarvittavat resurssit niin henkilöstön kuin kalustonkin osalta.

Rauniopelastustoimintaan (Urban Search and Rescue, USAR) kykeneviä muodostelmia olisi tarkoituksenmukaista koota siten, että Uudenmaan sote-maakuntien ja Helsingin pelastuslaitokset kokoavat yhden muodostelman yhdessä, Pirkanmaan sote-maakunnan pelastuslaitos kokoaa yhden muodostelman ja Pohjois-Pohjanmaan sote-maakunnan pelastuslaitos kokoaa yhden muodostelman. Näin muodostuisi yhteensä kolme muodostelmaa. Tämänkaltaisella sijoittelulla saataisiin katettua koko valtakunnan alue riittävällä laajuudella.

Teknistä pelastustoiminnan tukitoimintaa (Technical Assistance and Support Team, TAST) ei ole tarkoituksenmukaista osoittaa sote-maakuntien vastuulle, koska siihen toimintaan kuuluvat henkilöresurssit eivät pääsääntöisesti työskentele pelastuslaitosten palveluksessa.

30. Mitä kansainvälisen avunannon ja vastaanottamisen edellyttämiä toimintoja (hälyttäminen, varustaminen jne.) olisi tarkoituksenmukaista koota johonkin maakuntaan/maakuntiin ja jos kyllä, mihin maakuntaan/maakuntiin?

Kansainvälisten avustustoiminnan resurssien vastaanottamista ja lähettämistä varten perustettava keskus (Reception and Departure Centre, RDC) olisi tarkoituksenmukaista antaa Helsingin kaupungin, Vantaa – Keravan ja Länsi-Uudenmaan sote-maakuntien hoidettavaksi. Perusteluna tähän on se, että näiden alueella sijaitsevat Hangon satama, Helsingin satama sekä Helsinki-Vantaan lentokenttä, joita Suomeen tulevat kansainväliset avustustoiminnan resurssit todennäköisesti käyttävät.

Lisäksi on tarkoituksenmukaista antaa vastaava RDC hoidettavaksi myös Lapin sote-maakunnalle, jotta siellä pystytään vastamaan Barents Rescue -sopimuksen mukaisiin velvoitteisiin sekä ottamaan vastaan avustusmuodostelmia Ruotsista, Norjasta tai Venäjältä.

Pelastustoimen kansainvälisten toimijoiden kansallinen point-of-contact, erityisresurssien hälyttäminen sekä pelastustoimen kansallisen ja kansainvälisen tilannekuvan ylläpito tulisi antaa Uudenmaan sote-maakuntien ja Helsingin kaupungin pelastuslaitosten yhteiselle tilanne- ja johtokeskukselle.

Kansainvälisten muodostelmien varustaminen tulisi antaa tehtäväksi maakunnalle, jossa on jo ennestään kansainvälisen avustustoiminnan logistista toimintaa. Kansainvälisen Punaisen Ristin avustustoiminnan logistiikkakeskus sijaitsee Pirkanmaan sote-maakunnassa Tampereella.

31. Pelastustoimen järjestämislain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

5 § Tehtävien kokoaminen suurempiin kokonaisuuksiin

Pykälä on sisällöltään yhdenmukainen sote-järjestämislain 9 § kanssa. Sote-järjestämislaissa on pelastustoimen järjestämislaista poiketen lisäksi todettu, että ”muilla sote-maakunnilla ei ole päätösvaltaa 1 momentissa tarkoitetuista palveluista [suurempiin kokonaisuuksiin kootut palvelut], eivätkä ne saa järjestää, tuottaa tai hankkia muualta mainittuja palveluja. Vastaava rajausta tulisi olla myös pelastustoimen järjestämislain 5 §:ssä.

12 § Sisäministeriön aloite sote-maakunnan lisärahoituksen myöntämisestä

Sote-järjestämislain 50 § mukaan valtio voi osallistua sosiaali- ja terveydenhuollossa tarvittavan valtakunnallisen alueellisen valmiuden ja varautumisen kehittämiseen ja ylläpitämiseen tai poikkeuksellisten häiriötilanteiden hoitamiseen. Rakenne on kuvattu rahoituslaissa. Myös pelastustoimessa on vastaavia tarpeita. Pelastustoimen järjestämislain 12 § viittaa sote-maakuntien rahoituksesta annetun lain 12 §:ään, jossa ei käsitellä *lisärahoitusta* vaan *valtionavustusta*. Lisärahoitusta käsitellään rahoituslain pykälissä 11 ja 26. Sote-rahoituslain ja sen perustelujen mukaan valtionavustus ja lisärahoitus ovat kaksi erillistä mekanismia. Tarkoitetaanko pelastustoimen järjestämislain 12 §:ssä lisärahoitusta vai valtionavustusta?

Pelastustoimen järjestämislaissa tulisi olla lisärahoituksen esittämisen lisäksi myös mahdollisuus antaa valtion korvauksia (valtionavustus, rahoituslain 12 §) pelastustoimen valmiuden ylläpitämiseen ja häiriötilanteiden hoitamiseen, kuten sote-järjestämislaissa on tehty. Rahoituslain 12 § ilmeisesti mahdollistaa tämän, mutta tällaisen valtionavustuksen perusteita ei ole kuvattu pelastustoimen järjestämislaissa.

32. Muut vapaamuotoiset huomiot pelastustoimen järjestämislaista.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitosta ei tule jakaa kahteen osaan

On erittäin tärkeää, että lainsäädännöllä turvataan sote-maakuntien mahdollisuus tehdä yhteistyötä pelastustoimessa keskenään, jolloin Vantaa-Kerava ja Keski-Uusimaa voisivat hoitaa pelastustoimen palvelut yhteistyössä eikä nykyistä Keski-Uudenmaan pelastuslaitosta tarvitsisi jakaa kahteen osaan.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos on toimiva ja kustannustehokas, ja sen palvelut ja palveluverkko on suunniteltu ja optimoitu käsittäen koko nykyinen Keski-Uudenmaan pelastustoimen alue. Pelastuslaitoksen jako kahteen sote-maakuntaan ei toisi hyötyjä verrattuna nykytilaan.

Kysymyksiä voimaanpanolaista

33. Sote-maakuntien aluejaon pohjana on kuntaperusteinen maakuntajako, josta säädetään voimaanpanolain 5 §:ssä. Onko ehdotettu aluejako tarkoituksenmukainen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen näkökulmasta?

- ☐ **kyllä**
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

~~Vantaa kannattaa edelleen kuntaperusteista soteuudistusta. Mikäli mennään sote-maakuntamalliin, ehdotettu Uudenmaan erillisratkaisun aluejako on tarkoituksenmukainen.~~

Mikäli maakuntauudistus hyväksytään nyt esitetyssä muodossaan.

34. Sote-maakuntarakennelain 3 §:n mukaan maakuntajako toimii nykyiseen tapaan myös muiden valtion aluejakojen perustana. Lisäksi maakuntajako toimii maakuntien liittojen toimialuejaon pohjana. Onko ehdotettu 5 §:n mukainen aluejako tarkoituksenmukainen muun aluehallinnon näkökulmasta?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

35. Lakiehdotuksessa Etelä-Savon ja Pohjois-Savon maakuntia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Enonkoski, Rantasalmi, Savonlinna ja Sulkava siirtyisivät Etelä-Savosta Pohjois-Savoon. Muutos vaikuttaa sekä sote-maakuntaan että valtion aluejakojen pohjana olevaan maakuntajakoon. Mihin maakuntaan näiden kuntien tulisi kuulua ja mitä vaikutuksia vaihtoehdoilla olisi lausunnonantajan toimintaa:

- ☐ Etelä-Savon maakuntaan
- ☐ Pohjois-Savon maakuntaan

Ei vastausta

36. Lakiehdotuksessa Uudenmaan maakunnan alueella sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaisi neljä sote-maakuntaa (Itä-Uusimaan sote-maakunta, Keski-Uusimaan sote-maakunta, Länsi-Uusimaan sote-maakunta, Vantaa - Keravan sote-maakunta) sekä Helsingin kaupunki, joka ei kuuluisi mihinkään sote-maakuntaan. Muiden aluejakojen osalta Uudenmaan nykyinen maakunta olisi yksi kokonaisuus. Onko ehdotettu sääntely aluejakojen näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

- ☒ **Kyllä x**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

~~Vantaa kannattaa edelleen kuntaperusteista soteuudistusta.~~ Mikäli mennään sote-maakuntamalliin, ehdotettu Uudenmaan erillisratkaisun aluejako on tarkoituksenmukainen.

37. Turvaako väliaikaisten toimielinten kokoonpano ja laissa säädetyt tehtävät uudistuksen toimeenpanon (7 - 8 §)?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Väliaikainen toimielin koostuu kuntien nykyisistä viranhaltijoista. Uutta sote-maakuntaa rakennettaessa tämä voi muodostaa joissain tilanteissa intressiristiriidan tai jopa jääviyden. Nykyisessä epidemiatilanteessa ongelmaksi voi muodostua myös henkilöresurssien käyttö nykyisiä palveluita turvattaessa, epidemiaan vastattaessa ja uutta sote-maakuntaa perustettaessa.

38. Voimaannanolain 4 luvun mukaan sairaanhoitopiirien ja erityishuoltopiirien kuntayhtymät, sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtäviin liittyvä kuntien ja eräiden kuntayhtymien irtain omaisuus, lomapalkkavelka ja sopimukset siirtyvät sote-maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei

- ei kantaa

Omaisuuksjärjestelyt lakisääteisten kuntayhtymien ja maakunnan välillä sekä kuntien ja maakuntien välillä tulee toteuttaa käypiin arviokirjoihin perustuviin velattomiin arvoihin. Tämä mahdollistaa kuntien kohdalla sen, että ne voivat sopeuttaa erityisesti niiden jäljelle jäävää tasetta ja siellä olevia pitkäaikaisia velkoja vastaamaan supistuvien (puolittuvien) tulojensa mukaista tilannetta. Tällä toimenpiteellä voidaan lieventää kuntien kriisiytymistä sekä varmistaa niiden rahoituksen saatavuus verorahoituksen supistuessa. Irtaimeen omaisuuteen luetaan kuuluvaksi myös sosiaali- ja terveystoimen toimintaan liittyvät osakeomistukset, joiden siirtymisen ehdot tulee olla määriteltävissä ja neuvoteltavissa erikseen päälinjauksesta poiketen. Pääkaupunkiseudun muusta maasta poikkeava kiinteistöjen hintataso tulee huomioida jatkovalmistelussa.

Kuntien sosiaali- ja terveystoimen kiinteistöjen jääminen siirtymävaiheessa kuntien omaisuudeksi edellyttää käypään arvoon perustuvan vuokratason käyttöä maakuntien kanssa tehtävissä vuokrasopimuksissa. Tähän on syytä laatia tarkka laskentamalli yhteistyössä kuntien kesken huomioiden alueelliset hintatasoerot. Kiinteistöjen ylläpidon edellyttämien investointien tekeminen kuntien toimesta edellyttää vuokralaisen pidempiaikaista sitoutumista kiinteistöjen käyttöön sekä kuntien riittävän rahoituksen turvaamista kyseessä oleviin investointeihin siirtymävaiheessa. Pidemmällä aikavälillä tulisi valmistella paikalliset ratkaisut mahdollistava toimintamalli, jossa kiinteistöt siirtyvät vastikkeellisesti maakunnille. Valmistelussa tulee huomioida myös muut kuin suoraomisteiset sote-kiinteistöt, joita on huomattava osa esimerkiksi Vantaan kaupungin sosiaali- ja terveystoimen toimitiloista.

Voimaannanolain 22 § 2 momentin mukaan sote-maakunnalle siirtyisivät kunnan omistamat, sellaisen osakeyhtiön osakkeet, jotka kunta omistaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämistä tai tuottamista varten. Lisäksi edellytettäisiin, että yhtiön tosiasiallinen päätoimiala on sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottaminen. Pykälän perusteluissa todetaan seuraavaa: "Sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamisena pidettäisiin myös sellaista osakeyhtiömuodossa toteutettua toimintaa, joka palvelee yksinomaan sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja jonka toiminta on välttämätön edellytys varsinaisten sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamiselle ja toteuttamiselle. Tällaisina ei kuitenkaan pidettäisi esimerkiksi kiinteistöosakeyhtiön tai ruokapalveluyhtiön osakkeita, mutta niitä ovat erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon potilas- ja asiakastietojärjestelmien toimittamisesta vastaavat yhtiöt, kuten joidenkin pääkaupunkiseudun kuntien sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin yhdessä omistama Oy Apotti Ab. Yhtiön tosiasiallinen päätoimiala ei ratkeaisi pelkästään yhden tilikauden liikevaihdon jakautumisen perusteella, vaan se edellyttäisi useamman tilikauden tarkastelua. Liikevaihdon jakautumisen lisäksi tulisi tarkastella myös niitä tavoitteita ja perusteluja, joiden vuoksi yhtiö on perustettu. Säännös tässä tarkoitettujen osakkeiden siirtymisestä sote-maakunnan omistukseen tarvitaan, jotta kuntia voidaan kohdella tasapuolisesti niiden palvelujen järjestämistavasta riippumatta."

On erittäin tärkeää, että uudistus ei vaaranna Apotin käyttöönottoa millään tavalla, ja uudistuksessa pitäisikin myös mahdollistaa se, että Apotti voitaisiin ottaa käyttöön Uudellamaalla

laajemmin. Uudenmaan sote-maakuntien ja Helsingin muodostamassa kokonaisuudessa asiakas- ja potilastietojen tulee liikkua saumattomasti koko alueella. Tietojärjestelmiin liittyvien kustannussäästöjen näkökulmasta hyötypotentiaali on myös sitä suurempi, mitä suurempia kokonaisuuksia voidaan tarkastella yhdessä.

39. Voimaantulolain 4 luvussa säädetään kuntien oikeudesta saada valtiolta korvaus uudistukseen liittyvien omaisuusjärjestelyjen aiheuttamista välittömistä kustannuksista sekä korvausmenettelyistä. Korvaus kohdistuisi ensisijaisesti kunnille ja kuntayhtymille jääviin omaisuuseriin, esimerkiksi siirtymäajan jälkeen käytöstä poistuvien toimitilojen kustannuksiin. Onko kompensatiosääntely hyväksyttävä?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Voimaantulolaissa korvausta myönnettäisiin hakemuksen perusteella ja vain tilanteissa, joissa kunnan taloudellinen itsehallinto omaisuusjärjestelyiden seurauksena vaarantuu. Tätä periaatetta tulisi muuttaa niin, että korvaus koskisi kaikkia kuntia.

40. Voimaantulolain 17 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

- ☒ **Kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

41. Onko 28 §:n mukainen ulkoistamissopimusten mitättömyyttä koskeva sääntely perusteltu ja turvaako se osapuolten aseman riittävästi?

- ☒ **kyllä**

- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☒ **ei X**
- ☐ ei kantaa

Mitättömyyttä koskeva lainkohta on perustuslain omaisuuden suojaan koskevan sääntelyn vastainen. Se puuttuisi taannehtivasti jo tehtyihin sopimuksiin edellytyksillä, jotka eivät ole voineet olla sopijapuolten tiedossa sopimuksia tehtäessä.

Uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta esitys ulkoistussopimusten mitättömyydestä on perusteltua.

Mitättömyyttä koskeva lainkohdan perustuslainmukaisuus palvelujen yhdenvertaisuuden saatavuuden ja omaisuuden suojaan koskevan sääntelyn osalta tulee kuitenkin selvittää.

42. Turvaako Kärkullan toiminnan jakamista koskevat ehdotukset sen toiminnan jatkuvuuden sote-maakuntien toimintana?

Kärkullan toiminnan jakamista koskevat ehdotukset ovat perusteltuja. Vammaisten palveluissa normaaliuden periaate tukee palvelujen tuottamista osana sote-maakunnan peruspalveluja.

43. Uudistus tulisi ehdotuksen mukaan voimaan vuoden 2023 alusta. Onko uudistus toteutettavissa uudistuksessa ehdotetussa aikataulussa?

- ☐ kyllä
- ☐ **kyllä pääosin**
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa
- ☐

Valmistelun aikataulu on huolestuttavan tiukka, **kuitenkin toimivan sote -ratkaisun aikaasaaminen on tärkeää**. Tämän lausuntokierroksen jälkeen hallituksen esityksen on tarkoitus mennä eduskuntakäsittelyyn vielä vuoden 2020 puolella. Eduskuntakäsittelylle on varattu aikaa alkuvuosi 2021 ja sote-maakuntien väliaikaishallinnon pitäisi aloittaa syksyllä 2021. Historian ensimmäiset sote-maakuntavaalit pidettäisiin tammikuussa 2022 ja virallisesti uudet sote-maakunnat aloittaisivat toimintansa 1.1.2023. Aikaa lainsäädännön voimaantulosta kokonaan uuden hallinnon tason ja samalla 21 uuden organisaation (+ Helsingin kaupunki) aloittamiseen olisi vain noin 1,5 vuotta.

Uudistuksen laaja-alainen ja erittäin merkittävien vaikutusten vuoksi valmistelun tulee olla huolellista ja siihen tulee varata riittävästi aikaa. Toisaalta, mikäli uudistus etenee, ei toimeenpanoa tule tarpeettomasti pitkittää. Uudistuksen piiriin kuuluvat organisaatiot ja niiden työntekijät kautta Suomen ovat jo pitkään toimineet epävarmuuden keskellä.

44. Voimaannapolain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

45. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaannolaista.

Ei vastausta.

Kysymyksiä maakuntien rahoituslaista

46. Valtio rahoittaa pääosin perustettavien sote-maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveystalveluiden ja pelastustoimen rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

- ☐ kyllä
- ☒ kyllä pääosin X
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Uudistuksen alkuvaiheessa sote-maakuntien rahoitusvastuu on valtiolla. Tavoitteena tulee olla verotusoikeus maakunnille, jotta niiden itsehallinto vahvistuisi ja riippuvuus valtion toimenpiteistä vähenisi. Verotusoikeuden lisäksi maakunnat tarvitsevat valtion rahoitusosuutta myös jatkossa.

47. Valtion rahoituksen taso kullekin varainhoitovuodelle perustuu lähtökohtaisesti sote-maakuntien edellisen vuoden laskennallisiin kustannuksiin. Valtion rahoituksen tasoa korotetaan vuosittain arvioidun palvelutarpeen muutoksen (7§), kustannustason (hintojen) (8 §), tehtävämuutosten (9 §) sekä toteutuneiden kustannusten perusteella (10 §). Palvelutarpeen muutoksen osalta esitykseen sisältyy valtion rahoituksen kasvua osittain hillitsevä tekijä siten, että arvioidusta tarpeen muutoksesta huomioidaan 80 %:n osuus kolmannesta vuodesta lähtien (36 §). Lisäksi sote-maakunnalla on oikeus lisärahoitukseen, edellyttäen, että lain 11 §:ssä tarkoitettut edellytykset täyttyvät. Onko sote-maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esityksen mukaan sote-maakuntien rahoituksessa huomioidaan vuosittain etukäteen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeen kasvu 80-prosenttisesti, kustannustason nousu sekä sote-maakuntien mahdolliset uudet tehtävät. Rahoitus tarkistetaan koko maan tasolla jälkikäteen vastaamaan toteutuneita sote-kustannuksia, jotta sote-maakunnilla on edellytykset hoitaa niille osoitetut tehtävät. Sote-maakunnille rahoitus kuitenkin kohdistuisi rahoituslain määräytymistekijöiden mukaisesti laskennallisena rahoituksena eikä tarkistuksessa arvioitaisi laskennallisen rahoituksen riittävyyttä yksittäisen sote-maakunnan tehtävien hoitamiseen. Mikäli toteutuneita kustannuksia ei huomioida maakuntakohtaisesti, tämä voi johtaa riittämättömään rahoituksen tasoon yksittäisen maakunnan kannalta.

48. Ovatko sote-maakuntien valtion rahoituksen *sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien* rahoituksen määräytymistekijät (luku 3) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☒ **ei X**
- ☐ ei kantaa

Suurin osa eli noin 80 prosenttia yleiskatteisesta rahoituksesta määräytyisi sairastavuuteen ja sosioekonomisiin tekijöihin perustuvan sote-palvelukertoimen perusteella. Asukasmäärän perusteella (€/asukas) määräytyisi vain vajaa 15 prosenttia rahoituksesta. Hyvin pieni osa (alle 4 prosenttia) rahoituksesta määräytyisi vieraskielisyyden ja asukastiheyden perusteella.

Esitetyt tarvetekijät ottavat heikosti huomioon pääkaupunkiseudun erityispiirteet kuten väestön voimakkaan kasvun, muuta maata suuremman maahanmuuton sekä eriarvoistumiseen liittyvät haasteet kuten segregaaation, syrjäytymisen sekä päihteiden aiheuttaman ylikoulleisuuden. On tärkeää, että kriteereissä huomioidaan mahdollisimman reaaliaikaisesti alueiden väliset väestömuutokset, jotta Uudenmaan ja erityisesti pääkaupunkiseudun voimakkaan väestönkasvun tuottama palvelutarpeen kasvu huomioidaan tulevien maakuntien ja itsehallinnollisten alueiden rahoituksessa ajantasaisesti.

Määräytymiskriteerit poikkeavat myös merkittävästi nykyisistä valtion sosiaali- ja terveystalvelujen rahoituskriteereistä sekä edellisellä vaalikaudella ehdotetun sote- ja maakuntauudistuksen määräytymiskriteereistä. Tällä hetkellä sairastavuuden perusteella määräytyy noin 23 prosenttia rahoituksesta ja asukas- ja ikärakennepuusteisesti noin 68 prosenttia rahoituksesta.

49. Ovatko sote-maakuntien valtion rahoituksen pelastustoimen tehtävien rahoituksen määräytymistekijät (luku 4) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esityksessä kunnilta siirtyvät pelastustoimen kustannukset jaetaan uudelleen sote-maakunnille käyttäen kertoimina asukasmäärää (65 %), asukastiheyttä (5 %) ja riskitekijöitä (30 %) (rahoituslaki 21 § - 23 §). Malli on sinällään toimiva.

Pelastustoimen rahoituksen pohjana olevat kunnilta siirtyvät pelastustoimen kustannukset 443 milj. euroa eivät kuitenkaan tule riittämään. Nykytilassa kuntien siirtyvissä laskennallisissa kustannuksissa ei ole huomioitu valtakunnallisten järjestelyjen kustannuksia, joten rahoituspohja on tältä osin riittämätön. Esitetyllä rahoitusmallilla hallituksen tavoite pelastustoimen uudistukselle ei toteudu vaan, kansalaisten ja yhteiskunnan turvallisuus heikkenee.

Pelastustoimen valtakunnalliset järjestelyt on nyt hoidettu puutteellisesti. Siksi on hyvä, että niihin panostetaan. Resursointi tulee kuitenkin hoitaa sisäministeriön budjetista. Vaihtoehtoinen ja tarkoituksenmukainen ratkaisu on, että tehtävät annetaan pelastuslaitoksille käytännön toimijoina. Silloin valtakunnallisten tehtävien rahoitus tulee hoitaa erikseen eikä resursseja saa vähentää jo valmiiksi aliresursoiduilta pelastuslaitoksilta.

Vantaan kaupunki on kasvanut asukasmäärältään mitaten nopeimmin Suomessa. Samanaikaisesti alueen rakennuskanta ja infrastruktuuri kehittyy nopeasti, minkä vuoksi alueella on jo nyt toimintavalmiuden puutteita. Vain toteutuneet pelastustoimen kustannukset huomioon ottava laskennallinen pelastustoimen rahoituspohja nopeasti kasvavilla alueilla, kuten Vantaa – Keravan ja Keski-Uudenmaan sote-maakunnan alueilla, on riittämätön.

50. Sote-maakunnan rahoituksessa otetaan huomioon siirtymätasauksena laskennallisten kustannusten mukaisen rahoituksen ja sote-maakunnan alueen kuntien toteutuneiden kustannusten erotus siten, että muutosta rajataan 7 vuoden ajan vuosittain porrastetusti kasvaen. Enimmäismuutos rajataan toistaiseksi pysyvästi enintään +/-150 euroon asukasta kohden vuodesta 2029 lähtien (35 §).

a) Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2023–2029 esitetty siirtymäaika riittävä?

- ☒ **Kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

b) Onko toistaiseksi pysyvä enimmäismuutostasaus kannatettava?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

51. Valtion rahoitus maksetaan sote-maakunnalle kuukausittain viimeistään kuukauden ensimmäisenä päivänä. Varainhoitovuoden tammikuussa ja kesäkuussa maksetaan molempina 2/12 koko vuoden rahoituksesta ja muina kuukausina jäljelle jäävä rahoitus yhtä suurina erinä (25 §). Sen lisäksi vuoden 2023 rahoituksen tammikuun maksuerästä puolet maksetaan sote-maakunnalle vuoden 2022 joulukuun 1 päivänä (37 §). Onko rahoituksen maksatuksen aikataulu maksuvalmiuden ja kassan hallinnan kannalta tarkoituksenmukainen?

- ☒ **kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei kantaa

52. Maakuntien rahoituslain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

53. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Ei vastausta.

54. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitettyt tasausjärjestelyt hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 29 ja 30 §)?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☒ ei X
- ☐ ei kantaa

Uudistuksen voimaantulovuonna kunnan talouden tasapainon muutos rajataan nolnaan eli tasapaino pysyy uudistusta edeltävällä tasolla. Viiden vuoden tasausjärjestelyillä rajataan kuntakohtaiset muutokset enintään +/- 100 €/asukas. 100 euron muutosrajaa ei ole riittävästi perusteltu ja se muuttaa suuresti eri kuntien talouden tasapainoa siirtymäkauden aikana.

Rahoitusmalli kohtelee epäoikeudenmukaisesti kuntia, jotka ovat pystyneet esimerkiksi tuottavuustoimenpiteiden, rakenteellisten uudistusten sekä volyymietujen kautta pitämään sote-kustannukset tarvevakioitua keskiarvoa alemmalla tasolla. Kunnilta, joiden tarvevakioitu indeksi alittaa raja-arvon sata, siirtyy sosiaali- ja terveystalouden kustannuksia vähemmän kuin niiltä, joilla tarvevakioitu indeksi ylittää raja-arvon sata. Tämä hyödyttää valtiota tulevien maakuntien rahoituksessa pienempänä lähtötilanteen kulutasona. Tästä kuitenkin epäloogisesti rangaistaan näin toimineita kuntia heikentämällä talouden tasapainoa siirtymäkauden aikana.

Vantaan osalta tämä tasapainon heikkeneminen olisi valtiovarainministeriön kesäkuun laskelmatilanteen perusteella 14,6 milj. euroa. Oikeudenmukaisempi lähtökohta olisi muokata mallia niin, että muutos pysyisi 0-tasolla kunnan aikaisempaan talouden tasapainotilaan nähden.

55. Ovatko valtionosuuskriteerit sekä niiden painotukset yleisesti ottaen perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta)?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ ei pääosin X
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Kasvavien kaupunkien ja kuntien vuosittaiset investoinnit ylittävät usein merkittävästi vuosittaiset poistot, minkä vuoksi kuntien talouden tasapainoa tarkasteltaessa olisi tarkoituksenmukaista tarkastella taloudellisia vaikutuksia myös rahoituslaskelman toiminnan ja investointien rahavirran kautta eikä pelkästään arvioimalla vuosikatteen riittävyyttä poistoihin.

Valtionosuuskriteerit eivät ota huomioon riittävästi väestökehityksen isoja muutoksia. Muuttoliike aiheuttaa huomattavia lisäkustannuksia muuttovoittoa saavissa kunnissa lisääntyneiden palvelu- ja investointitarpeiden muodossa. Vastaavasti muuttotappiokunnissa syntyy kustannuksia viiveessä palveluverkon ja henkilöstömäärien optimoinnissa jäljelle jäävään palvelutarpeeseen. Valtionosuuskriteereissä tulisi olla väestönmuutosmuuttuja, joka kompensoisi väestönmuutosten vaikutuksia niitä koskeville kunnille.

Vieraskielisten määrä vaikuttaa huomattavasti pääkaupunkiseudulla palvelukustannuksiin. Olisi tarpeen kasvattaa valtionosuuskriteereissä vieraskielisten määrän painoarvoa huomattavasti nykytasoa korkeammaksi.

Kuntien tasausvähennysrajaa tulisi madaltaa. Esityksessä on ehdotettu verotuloihin pohjautuvan valtionosuuksien kuntien välisen tasauksen tasausvähennysrajaksi 10 prosenttia, joka on liian kireä esityksessä ehdotettuun kuntien puolittuvaan veropohjaan nähden sekä kasvavien kaupunkien investointitarpeiden kasvu huomioiden.

56. Kuntien rahoitusta koskevan lainsäädännön pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

57. Muut vapaamuotoiset huomiot kuntien rahoitusta koskevasta lainsäädännöstä.

Uudistuksen jälkeen kaupungit menettävät suuren osan verotuloistaan ja samanaikaisesti valtionosuuksien merkitys erityisesti pääkaupunkiseudun kuntien tulopohjassa korostuu. Voimakkaampi riippuvuus valtionosuuksista on ongelmallista itsehallinnon näkökulmasta ja lisäksi niiden määräytymis- ja jakoperusteet muuttuvat vuosittaisilla budjettipäätöksillä.

Valtionosuuksissa hallitsevassa roolissa olisivat myös uudistuksen rahoitusmuutoksia tasaavat erilliserät. Nämä tekijät lisäävät ennakoimattomuutta ja aiheuttavat vakavia ongelmia kaupungeille toiminnan suunnittelun kannalta. Samanaikaisesti kaupunkien keinot käyttötalouden sopeuttamiseen heikkenevät. Suurena riskinä on, että sopeutuspaineet joudutaan kohdentamaan kasvatukseen ja koulutuksen palveluihin sekä kaupunkiympäristön ja liikennejärjestelmän toimintoihin eli kuntalaisten kannalta keskeisiin peruspalveluihin.

Uudenmaan erityispiirteenä on voimakas väestönkasvu, nopea kansainvälistyminen sekä kansallisestikin merkittävä taloudellinen toimeliaisuus, mikä edellyttää, että alueen kunnilla on riittävästi investointikykyä ja elinvoimaa. On oleellista, että varmistetaan myös sote-ratkaisun jälkeen jäävän kaupungin toimintakyky ja rahoituksellinen asema. Uudistus kasvattaa kuntien suhteellista velkaantuneisuutta, kun nykyinen lainakanta jää kaupunkien vastuulle samalla kun

tulot vähenevät. Uudistus lisää kaupunkien rahoituksellista epävarmuutta sekä heikentää kasvavien kaupunkien investointikykyä. Vaikka tulot putoavat kolmannekseen, investointitarve pääkaupunkiseudun kaupungeissa ei juuri vähene. Kasvat kaupunkit tarvitsevat ennen kaikkea uusia kouluja ja varhaiskasvatuksen palveluja sekä maankäytön ja logistiikan investointeja ja nämä investoinnit jäävät edelleen kaupunkien hoidettavaksi.

Uudistus muuttaa merkittävästi kuntien valtionosuusrahoituksen määräytymisperusteita. Esitysluonnoksen mukaan pääosa valtionosuusrahoituksesta voi jatkossa perustua erilaisiin sote-uudistuksen muutosvaikutuksia tasaaviin mekanismeihin. Tämä heikentäisi merkittävästi kuntien rahoitusjärjestelmän läpinäkyvyyttä. Sote-uudistuksen vuoksi toteutettavat kuntien talouden tasausmekanismit tulisi toteuttaa muutoin kuin osana kuntien peruspalvelutuotantoon tarkoitettua valtionosuusjärjestelmää.

Perustuslaista johdetun rahoitusperiaatteen mukaisesti valtio ei voi lisätä kuntien tehtäviä antamatta samalla kunnille tehtävien tarvitsema rahoitus. Samoin tulisi toimia silloin, kun valtio ottaa kunnilta tehtäviä. Kunnille tulee taata jäljelle jääviin tehtäviin rahoitusperiaatteen mukaisesti riittävä rahoitus.

58. Pidätkö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Uudistuksessa kuntien veropohjaa heikennettäisiin leikkaamalla kuntien saamaa osuutta yhteisöveron tuotosta nykytasosta kolmanneksella. Vantaan näkemyksen mukaan yhteisöveropohjasta leikattava taso tulisi määrittää selvästi lakiesityksessä ehdotettua noin 0,6 miljardia euroa matalammaksi. Lisäksi kiinteistövero tulisi poistaa verotulotasauksen elementeistä, sillä se kohtelee epätasa-arvoisesti pääkaupunkiseudun kaupunkeja.

59. Verolainsäädännön pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

60. Vapaamuotoiset huomiot verolainsäädännöstä.

Ei vastausta.

Maakuntien ja kuntien henkilöstöä koskeva lainsäädäntö

61. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Laki oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta

Oppilas- ja opiskelijahuollon järjestämisvastuu tulisi säilyttää kuntien tehtävänä eikä siirtää sote-maakuntien vastuulle. Vantaalla oppilas- ja opiskelijahuolto on osa kasvatuksen ja oppimisen toimialaa, ei sosiaali- ja terveydenhuoltoa.

Yhteisöllinen opiskeluhuoltotyö on opiskeluhuollon ensisijainen toimintamuoto ja siksi opiskeluhuollon psykologien ja kuraattorin toimiminen kiinteästi kouluissa ja oppilaitoksissa on oleellista. Lain määrittämää yhteisöllistä opiskeluhuoltotyötä ei voi tehdä toisesta organisaatiosta käsin. Koulun ulkopuolelta on mahdotonta vaikuttaa koulun rakenteisiin ja toimintatapoihin. Koulumaailman tuntemus lisää opiskeluhuoltotyön vaikuttavuutta.

62. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

- ☒ **kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

63. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Ei vastausta.

Uusimaa-laki

64. Turvaako Uudenmaan erillislaki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen alueella yhdenvertaisesti muuhun maahan verrattuna?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Vantaa kannattaa edelleen kuntapohjaista sote-uudistusta. Mikäli sote-maakuntamalli etenee valtakunnallisesti, ehdotettu Uudenmaan erilliskäytännön aluejako on tarkoituksenmukaisin.

65. Turvaavatko HUS:n lakisääteisiä tehtäviä koskevat säännökset erikoissairaanhoidon järjestämisen sekä yliopistollisen sairaalan tutkimus-, kehittämis- ja opetustehtävät (5 §)?

- ☒ **Kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esitys turvaa HUS:n lakisääteiset tehtävät erikoissairaanhoidon järjestämisessä.

Yliopistollisen sairaalan tutkimus-, kehittämis- ja opetustehtävien sääntely on jätetty avoimeksi, mikä on yliopistollisten toimijoiden vapauden perusteella suotavaa.

66. Onko terveydenhuollon järjestämisvastuun jakautumisesta Uudellamaalla esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti (Uudenmaan sote-maakuntien ja Helsingin kaupungin ensisijainen järjestämisvastuu, HUS:n lakisääteiset tehtävät ja HUS-järjestämissopimus; 4, 5 ja 10 §)?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin**
- ☐ **ei pääosin X**

- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Uudellamaalla esitetään toteutettavaksi muusta maasta poikkeava erikoissairaanhoidon vastuun jakautuminen ja järjestäminen. Erikoissairaanhoidon integraatio sote-palveluihin poikkeaa muun maan ratkaisusta. Tämä täytyy uusien organisaatioita ja yhteistyön rakenteita tunnistettaessa ja perustettaessa ottaa huomioon. Yhteen järjestäjään perustuvan mallin toimeenpano Uudellamaalla olisi kuitenkin sisältänyt tätä mallia huomattavasti suurempia taloudellisia ja toiminnallisia riskejä.

Järjestämisvastuu on esityksessä määritelty yleislakitasoisesti. On kuitenkin huomioitava, että esitys ei luo selkeää lakikokonaisuutta HUS-maakuntayhtymän sekä Uudenmaan sote-maakuntien toimintojen järjestämisestä. Sote-maakunnat saavat tarveperusteisen kiinteän rahoituksen. HUS:n rahoitus tullee edelleen perustumaan toimenpidekohtaiseen rahoitukseen, koska Uudenmaan alueen sote-maakunnat tuskin pystyvät HUS:n rahoituksen osalta muunlaisiin järjestelyihin. HUS-järjestämissopimuksen (mukaan lukien rahoitukseen liittyvät ratkaisut) pitäisi pystyä ohjaamaan Uudenmaan sote-maakuntien ja HUS:n välistä hoidon porrastuksen toimivuutta ja sitä kautta turvata alueen yhdenvertaisia palveluita.

67. Ovatko Helsingin kaupungin talouden eriyttämistä koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia ja riittäviä turvaamaan toiminnan vertailtavuuden muuhun maahan nähden (5 luku)?

- ☐ kyllä
- ☒ kyllä pääosin X
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Vertailtavuutta voi vaikeuttaa se, että Helsinki voi käyttää kaupungin rahaa sote-toimintaan.

68. Uusimaa-lain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

69. Vapaamuotoiset huomiot Uudenmaan erillislaista?

Ei vastausta.

Yleishallintoa koskevat lait

70. Yleishallintoa koskevien lakien pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

71. Vapaamuotoiset huomiot yleishallintoa koskevasta lainsäädännöstä.

Ei vastausta.

Kysymyksiä sote-maakuntarakennelaista

72. Sote-maakuntarakennelaissa säädetään maakuntajaosta, joka toimii myös sote-maakuntien alueiden pohjana. Lisäksi laissa säädetään sote-maakuntien muuttamisesta, joka johtaa myös vastaavalla alueella maakuntajaon muutokseen. Onko esitetty sote-maakuntien ja niiden pohjana olevan maakuntajaon suhde sekä jaon muutosprosessi kriteereineen selkeä ja tarkoituksenmukainen ottaen huomioon maakuntajaon merkityksen muille aluejaoille?

- ☒ kyllä X
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

73. Pidätkö esitettyjä edellytyksiä sote-maakuntien muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen näkökulmasta? (erityisesti sote-maakuntarakennelain 2, 5 ja 10 §:t)

- ☒ kyllä X
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

74. Sote-maakuntarakennelain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

75. Muut vapaamuotoiset huomiot sote-maakuntarakennelaista.

Ei vastausta.

Maakuntien ohjaus

76. Valtion ohjausta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon että pelastustoimen järjestämisessä vahvistettaisiin. Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin**
- ☐ ei pääosin
- ☒ **ei X**
- ☐ ei kantaa

~~On sinänsä tärkeä ja tarpeellinen tavoite, että palveluiden laatu ja taso olisivat yhdenvertaisempia. Valtionohjaus rajoittaa kuitenkin perustuslain mukaista alueellista itsehallintoa ja vaaleilla valittujen maakuntavaltuutettujen todellista päätösvaltaa. Vaarana on myös, että ohjausta tehtäisiin myös sellaisilla osa-alueilla, jotka selkeästi kuuluvat työnantajan (sote-maakunta)-toimivaltaan ja harkintaan.~~

~~Vaarana on, että organisaatioiden ohjaussuhteista tulee sekavia, vastuista ja tehtävistä vaikeasti hahmotettavia ja prosesseista hajanaisia. Tällaiset tilanteet eivät mitenkään mahdollistaisi toiminnan tehokkuutta, uusien innovaatioiden syntyä, ketterien ratkaisujen testaamista ja paikallisten olojen huomioimista.~~

Valtakunnallisen ohjauksen lisääminen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen laadun turvaamisessa on tarpeellista. Kuitenkin sote -maakuntien oman toimivallan turvaamisen osalta esitys ei ole riittävä. Vahva valtion ohjaus ilman verotusoikeutta kaventaa maakuntien mahdollisuuksia ratkaista itsenäisesti paikallisia palvelutarpeita ja hankkia rahoitusta.

77. Ministeriöt ja maakunta kävisivät vuotuiset neuvottelut, joissa tarkasteltaisiin maakunnan toimintaa ja taloutta toteumatietojen ja ennusteiden näkökulmasta. Lisäksi

erilliset ohjausneuvottelut käytäisiin vuosittain yhteistyöaluekohtaisesti. Onko neuvottelujen tavoite ja käsiteltävä asiakokonaisuus tarkoituksenmukainen?

- ☐ kyllä
- ☐ **kyllä pääosin**
- ☐ ei pääosin
- ☒ **ei X**
- ☐ ei kantaa

~~Kuvattu neuvottelumekanismi tekee neuvottelu , arviointi , seuranta ja valvontamekanismista sekavan ja aiheuttaa päällekkäistä työtä.~~

~~Pelastustoimen johtaminen, ohjaus ja valvonta tulisi olla selkeästi keskitetty yhteen paikkaan, sisäministeriöön. Muutos vahvistaisi uudistuksen tavoitetta eli valtion mahdollisuutta ohjata entistä paremmin pelastustoimea. Ohjausjärjestelmä olisi aidosti kaksipuolinen, jolloin aluehallintovirastojen tehtäviin ei tulisi enää kuulua pelastustoimeen liittyviä tehtäviä. Tämä selkiyttäisi tätä ohjausjärjestelmää merkittävästi.~~

Jos sote -maakuntaudistus toteutetaan esitetyssä muodossaan.

78. Maakuntien ja valtioneuvoston välille suunnitellaan ministeriöiden ja järjestämisvastuussa olevien tahojen vuorovaikutukseen perustuvaa aktiivista ohjausta, joka perustuisi avoimeen näkemysten ja tietojen vaihtoon sekä järjestäjien toiminnan ja talouden jatkuvaluonteiseen arviointiin. Onko ohjausmalli uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltu?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☒ **ei kantaa X**

Uudistuksen vaikutukset

79. Vaikutusten arvioinnissa on kuvattu ehdotuksen keskeiset vaikutukset. Miltä osin vaikutusten arviointia olisi korjattava, tarkennettava tai täydennettävä?

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistus on historiallisen suuri julkisen hallinnon uudistus, joka toteutuessaan vaikuttaa erittäin merkittävästi hallinnon eri tasojen (valtio, sote-maakunnat ja kunnat) tehtävänjakoon, vastuisiin ja rahoitukseen. Uusien maakuntavaalien myötä uudistus vaikuttaa myös koko demokraattiseen järjestelmäämme. Väistämättä uudistuksella on vaikutuksensa myös kaikkiin sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla ja pelastustoimessa sekä

näiden molempien tukipalveluissa työskenteleviin työntekijöihin, ja palvelutuotannon kautta meihin kaikkiin suomalaisiin.

Näin massiivisen uudistuksen kaikkia seurauksia ja vaikutuksia on jopa mahdotonta arvioida. On kuitenkin valitettavaa, että vaikutusten arvioinnissa ei ole kiinnitetty tarpeeksi huomioita siihen, miten perustavanlaatuisia vaikutuksia uudistuksella on kuntien tehtäviin, rahoitukseen ja tulevaisuuteen. Esitys ei myöskään tunnista kaupungistumista, suurten kaupunkiseutujen erityispiirteitä tai kaupunkiseutujen kasvavaa merkitystä.

Uudenmaan erillISRatkaisun vaikutusten arvioinnissa ei ole erityisesti huomioitu sitä, että nykyisen Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen alueelle muodostuu ehdotuksen toteutuessa kaksi sote-maakuntaa, Vantaa – Kerava ja Keski-Uusimaa. Uudistuksen toteutuessa on ratkaistava, säilyykö Keski-Uudenmaan pelastuslaitos edelleen yhtenä kokonaisuutena kahden sote-maakunnan yhteisenä pelastuslaitoksena vai perustavatko Vantaa – Keravan ja Keski-Uudenmaan sote-maakunta kumpikin oman pelastuslaitoksen. Tällä on merkittävä vaikutus pelastustoimen sote-maakuntavalmisteluun sekä muutostukustannuksiin.

80. Onko uudistuksen muutostukustannukset tunnistettu ja arvioitu asianmukaisesti?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Muutostukustannuksien tyyppejä on tunnistettu kattavasti. Arviot kustannusten määrästä ovat kuitenkin vielä kesken eikä niitä ole kaikilta osin arvioitu. Esimerkiksi palkkaharmonisoinnin kustannukset tulevat olemaan huomattavat. Muutostukustannukset tulee ottaa huomioon täysimääräisesti etukäteisvalmistelun rahoituksessa, sote-maakuntien rahoituksessa sekä jäljelle jäävien kuntien rahoituksessa.

81. Uudistuksesta aiheutuvia ICT:n ja tiedonhallinnan muutostukustannuksia on arvioitu hallituksen esityksen vaikutusarvioinneissa edellisen vaalikauden maakunta- ja sote-valmistelussa tunnistettujen kustannusarvioiden perusteella. Millaisia tarkennuksia ja täydennyksiä nyt esitettyihin arvioihin tulisi tehdä?

Kustannusarvioihin on vaikeaa ottaa kantaa. Ongelmana ovat kuntien hankintayksikköjen rinnalle syntyvät sote-maakuntien hankintayksiköt, mikä lisää päällekkäistä tekemistä tietohallinnon näkökulmasta. Tällaisesta kokonaisuudesta on erittäin vaikea löytää säästömahdollisuuksia, mutta merkittävät kustannusten kasvut ovat useissa kohden ilmeisiä. Lisäksi muutokset aiheuttavat jo

sinällään merkittäviä muutuskustannuksia. Niitä on mahdollista osittain pienentää siirtymäkausilla, mutta vain osittain.

82. Näkemyksenne muista mahdollisista ICT- ja digiasioihin liittyvistä vaikutuksista ehdotetussa palvelurakenteessa?

Kuntien osalta ongelmana on se, että IT-hankintojen volyymit pienenevät ja sen myötä yksikkökustannukset nousevat. Potilastietojärjestelmistä yms. ei päästä eroon, koska käyttöä on muuallakin kuin sotessa. Epäselvää kuinka uudet syntyvät hankintayksiköt käyttävät nykyisiä sopimuksia ja minkälaisia siirtymäaikoja näihin annetaan. Hyvin todennäköisesti tästä syntyy päällekkäisiä kustannuksia ainakin muutamille vuosille.

83. Minkälaisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin liittyviä vaikutuksia järjestämisvastuuseen ja ostopalveluihin liittyvästä täsmentävästä sääntelystä sote-maakunnille aiheutuisi (liittyen esimerkiksi palvelurakenteen muuttumiseen tai palvelutuotannosta aiheutuviin kustannuksiin):

a) vuosina 2021-2022?

Ei suuria vaikutuksia.

b) vuosina 2023-2024?

Ei suuria vaikutuksia.

c) vuodesta 2025 alkaen?

Ei suuria vaikutuksia.

84. Osa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja koskevista sote-maakunnille siirtyvistä hankintasopimuksista saattaisi olla uusien säännösten nojalla mitättömiä. Sote-maakunta olisi velvollinen korvaamaan palveluntuottajille sopimusten mitätöitymisen takia hyödyttömäksi jäävät investoinnit. Minkälaisia vaikutuksia lakisääteisestä mitättömyydestä aiheutuisi sote-maakunnille tai yksityisille palveluntuottajille?

a) vuosina 2021-2022?

Voisi aiheuttaa epävarmuutta kilpailutuksiin, kun tuottajat pelkäisivät sopimusten mahdollista mitätöintiä.

b) vuosina 2023-2024?

Sote-maakunnan tulisi kilpailuttaa uudet sopimukset mitätöityjen sopimusten tilalle.

c) vuodesta 2025 alkaen?

Sote-maakunta joutuisi maksamaan korvauksia mitätöityneisiin sopimuksiin liittyneistä investointikustannuksista.

85. a) Tulisiko arvionne mukaan sote-maakunnille siirtyviä hankintasopimuksia mitätöitymään järjestämisvastuuta ja ostopalveluja koskevan sääntelyn nojalla?

- ☐ kyllä
- ☒ Ei X

b) jos kyllä, mikä olisi mitätöityvien sopimusten euromääräinen arvo?

Ei vastausta.

c) liittyisikö arvionne mukaan mitätöityviin sopimuksiin yksityisille palveluntuottajille hyödyttömiksi jääviä investointeja, mitä nämä välittömät hyödyttömäksi jäävät investoinnit olisivat ja kuinka suurista menetyksistä olisi kyse?

Ei vastausta.

Uudistuksen toimeenpanon tuki

86. Mihin aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistuksen alueelliseen toteutukseen?

- ☒ sote-integraatio X
- ☒ palvelutarpeen arviointi X
- ☒ hallinto ja johtaminen X
- ☒ henkilöstösiirrot X
- ☒ talous X
- ☒ omaisuusjärjestelyt X
- ☒ tietohallinto ja ICT X
- ☒ viestintä ja osallisuus X

muuta, mitä?

Muut kysymykset

87. Mahdolliset ehdotukset käsitteen ”sote-maakunta” korvaamiseksi jollain muulla käsitteellä.

Nimeämisessä tulee ottaa huomioon hyvän hallinnon periaatteet sekä kuntalain 4 § nimivaatimukset, eli nimen tulee olla asiallinen ja eikä se saa olla harhaanjohtava.

Sote-maakunta -nimessä ongelmana on, että siinä ei näy pelastustoimi lainkaan.

88. Ehdotus sote-maakuntanne nimeksi.

Nimeämisessä tulee ottaa huomioon hyvän hallinnon periaatteet sekä kuntalain 4 § nimivaatimukset, eli nimen tulee olla asiallinen ja eikä se saa olla harhaanjohtava.

Sote-maakunta -nimessä ongelmana on, että siinä ei näy pelastustoimi lainkaan.

Toivottavaa olisi, että alueen asukkaat saisivat ottaa kantaa nimeen.

89. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vantaan näkökulmasta keskeisimmät huomiot esitykseen on koottu erikseen ministeriölle lähetettävään lausuntokoosteeseen.

Uusi hallinnon taso ei vastaa sosiaali- ja terveydenhuollon haasteisiin

Sote -uudistuksen tavoitteiden toteutuminen varmistettava

Vantaa kannattaa edelleen kuntapohjaista sote-ratkaisua. Uusi hallinnon taso ei vastaa niihin haasteisiin, joita sosiaali- ja terveydenhuolto nyt ja tulevaisuudessa kohtaa. Vaarana on, että lähipalvelut kaikkoon kauas asukkaista. Mikäli uudistus etenee valtakunnallisesti esitettyyn suuntaan, on esitetty Uudenmaan erillisratkaisu ja Vantaa – Keravan sote-maakunta Vantaan kaupungin kannalta paras ratkaisu.

Suomi tarvitsee palvelujen laadun ja saatavuuden turvaavan sosiaali- ja terveydenhuollon ratkaisun. Vantaan kaupunki on aiemmissa lausunnoissaan kannattanut kuntapohjaista sote-ratkaisua. Valtioneuvoston valittua maakuntapohjaisen ratkaisun, Vantaan kaupunki keskittyy lausunnossaan sen sisällön vaikutusten arviointiin erityisesti kuntiin.

Maakuntapohjaisessa ratkaisussa Vantaa huolta erityisesti läheisyysperiaatteen toteutumisesta, lähipalvelujen ja asukasdemokratian turvaamisesta. Mikäli uudistus etenee valtakunnallisesti

esitettyyn suuntaan, on esitetty Uudenmaan erillisratkaisu ja Vantaa -Keravan sote -maakunta Vantaan kaupungin kannalta paras ratkaisu.

Historiallisen suuressa julkisen hallinnon uudistuksessa ei ole selvitetty tarpeeksi perusteellisesti vaikutuksia kuntiin eikä tunnistettu suurten kaupunkien merkitystä

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistus on historiallisen suuri julkisen hallinnon uudistus, joka toteutuessaan vaikuttaa erittäin merkittävästi hallinnon eri tasojen (valtio, sote-maakunnat ja kunnat) tehtävänjakoon, vastuisiin ja rahoitukseen. Uusien maakuntavaalien myötä uudistus vaikuttaa myös koko demokraattiseen järjestelmäämme. Väistämättä uudistuksella on vaikutuksensa myös kaikkiin sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla ja pelastustoimessa sekä näiden molempien tukipalveluissa työskenteleviin työntekijöihin, ja palvelutuotannon kautta meihin kaikkiin suomalaisiin. Näin massiivisen uudistuksen kaikkia seurauksia ja vaikutuksia on jopa mahdotonta arvioida. On kuitenkin valitettavaa, että vaikutusten arvioinnissa ei ole kiinnitetty tarpeeksi huomioita siihen, miten perustavanlaatuisia vaikutuksia uudistuksella on kuntien tehtäviin, rahoitukseen ja tulevaisuuteen. Esitys ei myöskään tunnista kaupungistumista, suurten kaupunkien erityispiirteitä tai entisestään kasvavaa merkitystä.

Kunnat on ohitettu uudistuksen valmistelussa

Onkin ~~käsittelemättä~~ **valitettavaa**, että näin suuri ja kokonaisvaltainen uudistus on valmisteltu lähes yksinomaan ministeriön toimesta. Kunnat eivät ole olleet valmistelussa mukana. Uudellamaalla kunnat osallistuivat erillisratkaisun valmisteluun, mutta siinäkin käytännössä erillisratkaisun aluejaon osalta. Valmistelun seuraaminen on ollut hankalaa ja erityisesti esityksen rahoitusmallista ja uudistuksen taloudellisista vaikutuksista on lähes mahdoton muodostaa selkeää kokonaiskuvaa. Kunnallisen itsehallinnon näkökulmasta on huolestuttavaa, miten uudistus keskittää valtaa valtiolle. Itsehallinnollisiksi kuvatut sote-maakunnat ovat todellisuudessa tiukasti valtion ohjauksessa.

Uudistuksen tiukka aikataulu vaarantaa perusteellisen ja onnistuneen toimeenpanon

On hyvin huolestuttavaa, miten tiukka aikataulu uudistuksen valmistelulle on asetettu. Tämän **Uudistuksen tiukka valmisteluaikataulu huolestuttaa kuntia. Meneillään olevan** lausuntokierroksen jälkeen hallituksen esityksen on tarkoitus mennä eduskuntakäsittelyyn vielä vuoden 2020 puolella. Eduskuntakäsittelylle on varattu aikaa alkuvuosi 2021 ja sote-maakuntien väliaikaishallinnon pitäisi aloittaa syksyllä 2021. Historian ensimmäiset sote-maakuntavaalit pidettäisiin tammikuussa 2022 ja virallisesti uudet sote-maakunnat aloittaisivat toimintansa 1.1.2023. Aikaa lainsäädännön voimaantulosta kokonaan uuden hallinnon tason ja samalla 21 uuden organisaation (+ Helsingin kaupunki) aloittamiseen olisi vain noin 1,5 vuotta.

Sote-maakunnille ei tule antaa yleistä toimivaltaa ja niiden tehtävät tulee selkeyden vuoksi olla tarkkaan määritelty

Sote-maakunnille ei ole asetettu yleistä toimialaa, vaan tehtävät on rajattu sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja pelastustoimeen. Näin tulee olla myös jatkovalmistelussa, eli sote-maakunnille ei tule siirtää muita vastuita. Erittäin tärkeää on kuitenkin varmistaa se, ettei sote-maakuntien ja kuntien välille muodostu raja-aitoja, ja toisaalta se, ettei sote-maakuntien ja kuntien välille muodostu harmaata aluetta, jossa tehtävien, vastuiden ja resurssien jako on epäselvää. Vaara näiden molempien tilanteiden toteutumiseen on olemassa. Esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon ja varhaiskasvatuksen tai opetuksen välisen yhteistyön ja tietojenvaihdon lastensuojelussa tulee olla saumatonta, vaikka ne jatkossa sijoittuvat eri organisaatioon ja eri rahoituksen alle.

Uudistuksella kavennetaan itsehallintoa

Sote-maakuntiin kohdistuva voimakas valtionohjaus ilman verotusoikeutta kaventaa sote-maakuntien itsehallintoa ja uusien maakuntavaltuustojen toimintamahdollisuuksia, **mikä saattaa aiheuttaa demokratiavajeen ja sitä kautta toiminnallisia ongelmia..** On vaikeaa nähdä, miten asukkaat intoutuisivat äänestämään vaaleissa, jos valtuustoilla ei ole tosiasiallista itsenäistä päätösvaltaa.

Kuntien itsehallintoon puolestaan vaikuttaa merkittävästi se, jos uudistuksen rahoitusratkaisun myötä kunnista tulee entistä riippuvaisempia valtionosuuksista.

Uudistuksella ei hillitä kustannusten kasvua, vaan talous on merkittävä riski

Suurin ongelmakohta ja riski uudistuksessa on talous. Ei ole mitenkään todennäköistä, että tällä ratkaisulla pystyttäisiin hillitsemään kustannusten kasvua. Uudistus vaikuttaa kuntatalouteen suoraan ja välillisesti montaa eri kanavaa pitkin (kustannusten siirto, verot, valtionosuudet, omaisuuksien siirrot, jne.). Uudistuksen yhteydessä ei ole selvitetty lainkaan, miten kunnat tulevat selviytymään tehtävistään, velvoitteistaan ja veloistaan uudistuksen jälkeen.

Uudistuksen vaikutukset Vantaan kaupungin talouteen eivät ole hyväksyttäviä

Uudistus iskee Vantaan kaupungin talouteen merkittävästi. Uudistuksen rahoitusmalli kohtelee erityisen epäoikeudenmukaisesti kuntia, jotka ovat pystyneet esimerkiksi tuottavuustoimenpiteiden, rakenteellisten uudistusten sekä volyymietujen kautta pitämään sote-kustannukset tarvevakioitua keskiarvoa alemmalla tasolla. Tällaisia kuntia valitettavasti rangaistaan heikentämällä niiden talouden tasapainoa siirtymäkauden aikana. Vantaan osalta tämä tasapainon heikkeneminen olisi valtiovarainministeriön kesäkuun laskelmatilanteen perusteella 14,6 milj. euroa.

Uudistuksen jälkeen kaupungit menettävät suuren osan verotuloistaan ja samanaikaisesti valtionosuuksien merkitys erityisesti pääkaupunkiseudun kuntien tulopohjassa korostuu. Valtionosuuksien määräytymis- ja jakoperusteet muuttuvat vuosittaisilla budjettipäätöksillä ja hallitsevassa roolissa olisivat myös uudistuksen rahoitusmuutoksia tasaavat erilliserät. Nämä tekijät lisäävät ennakoimattomuutta ja aiheuttavat vakavia ongelmia kaupungeille toiminnan suunnittelun kannalta. Samanaikaisesti kaupunkien keinot käyttötalouden sopeuttamiseen heikkenevät. Suurena riskinä on, että sopeutuspaineet joudutaan kohdentamaan kasvatuksen ja koulutuksen palveluihin sekä kaupunkiympäristön ja liikennejärjestelmän toimintoihin eli kuntalaisten kannalta keskeisiin peruspalveluihin.

Uudenmaan erityispiirteenä on voimakas väestönkasvu, nopea kansainvälistyminen sekä kansallisestikin merkittävä taloudellinen toimeliaisuus, mikä edellyttää, että alueen kunnilla on riittävästi investointikykyä ja elinvoimaa. On oleellista, että varmistetaan myös sote-ratkaisun jälkeen jäävän kaupungin toimintakyky ja rahoituksellinen asema. Uudistus kasvattaa kuntien suhteellista velkaantuneisuutta, kun nykyinen lainakanta jää kaupunkien vastuulle samalla kun tulot vähenevät. Uudistus lisää kaupunkien rahoituksellista epävarmuutta sekä heikentää kasvavien kaupunkien investointikykyä. Vaikka tulot putoavat kolmannekseen, investointitarve pääkaupunkiseudun kaupungeissa ei juuri vähene. Kasvavat kaupungit tarvitsevat ennen kaikkea uusia kouluja ja varhaiskasvatuksen palveluja sekä maankäytön ja logistiikan investointeja ja nämä investoinnit jäävät edelleen kaupunkien hoidettavaksi.

Uudistus muuttaa merkittävästi kuntien valtionosuusrahoituksen määräytymisperusteita. Esitysluonnoksen mukaan pääosa valtionosuusrahoituksesta voi jatkossa perustua erilaisiin sote-uudistuksen muutosvaikutuksia tasaaviin mekanismeihin. Tämä heikentäisi merkittävästi kuntien rahoitusjärjestelmän läpinäkyvyyttä. Sote-uudistuksen vuoksi toteutettavat kuntien talouden tasausmekanismit tulisi toteuttaa muutoin kuin osana kuntien peruspalvelutuotantoon tarkoitettua valtionosuusjärjestelmää.

Koronavirusepidemiasta saadut opit ja kokemukset tulisi hyödyntää uudistuksessa

Lausuntokierroksen ollessa käynnissä koettelee koko maailmaa koronaviruspandemia. Kovimmat vaikutukset epidemiolla on ollut suuriin kaupunkeihin, joissa tartuntatapauksia on ollut eniten ja joissa rajoitustoimenpiteet ovat vaikuttaneet monin eri tavoin ihmisiin ja elinkeinoelämään. Monialaiset kaupungit ovat kyenneet tarkastelemaan häiriötilannetta monipuolisesti eri näkökulmista, muodostamaan kattavan tilannekuvan, ennakoimaan vaikutuksia ja reagoimaan nopeasti. Kaupungeissa on myös pystytty siirtämään henkilöstöä kriittisiin tehtäviin muilta toimialoilta. Käynnissä oleva epidemia ja sen aiheuttamat toimenpiteet ovat historiallisia. Tilanteesta olisi mahdollisuus ottaa oppia, selkeyttää prosesseja ja tiedonkulkua, määritellä vastuita ja tehtäviä tavalla, jotka myös näin massiivisessa sosiaali- ja terveydenhuoltoon sekä pelastustoimeen koskevassa uudistuksessa olisi erittäin tärkeää huomioida. Nyt niin ei valitettavasti olla tekemässä.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitosta ei tule jakaa kahteen osaan

On erittäin tärkeää, että lainsäädännöllä turvataan sote-maakuntien mahdollisuus tehdä yhteistyötä pelastustoimessa keskenään, jolloin Vantaa-Kerava ja Keski-Uusimaa voisivat hoitaa pelastustoimen palvelut yhteistyössä eikä nykyistä Keski-Uudenmaan pelastuslaitosta tarvitsisi jakaa kahteen osaan.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos on toimiva ja kustannustehokas, ja sen palvelut ja palveluverkko on suunniteltu ja optimoitu käsittäen koko nykyinen Keski-Uudenmaan pelastustoimen alue. Pelastuslaitoksen jako kahteen sote-maakuntaan ei toisi hyötyjä verrattuna nykytilaan.

90. Muut yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastausta.

Vantaan kaupungin lausunto esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja sote-maakuntien perustamista koskevaksi lainsäädännöksi

Taustatiedot

Onko vastaaja

- ☐ kunta X
- ☐ sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä tai yhteistoiminta-alue
- ☐ maakunnan liitto
- ☐ muu kuntayhtymä tai kuntien yhteistoimintaelin
- ☐ valtion viranomainen
- ☐ järjestö
- ☐ joku muu

Vastaajatahon virallinen nimi:

Vantaan kaupunki

Vastauksen kirjanneen henkilön nimi ja mahdolliset yhteystiedot

Lausuntovastauksen käsitelleen toimielimen nimi ja käsittelypäivämäärä

Vantaan kaupunginvaltuusto 21.9.2020

Kysymykset

Kysymyksiä uudistuksen tavoitteista

- 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?**

Vantaa pitää sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistusta sinänsä tarpeellisena. Tässä lausunnossa ja näissä vastauksissa tarkastellaan uudistusta erityisesti suuren kaupungin, Vantaan näkökulmasta. Uudistuksen talouslaskemissa Vantaan kaupunki on yksi niistä kunnista, jotka menettävät eniten. Lisäksi samalla kun luodaan yhtenäinen sosiaali- ja terveystoimi, luodaan esimerkiksi nykyistä suurempia raja-aitoja varhaiskasvatuksen ja sosiaalitoimen välillä. Monet nykyiset yhteiskunnalliset haasteet vaativat moniviranomaistoimintaa ja siksi yhtenäisten toimintaprosessien hajottaminen eri itsehallinnollisille organisaatioille sisältää riskejä.

Uuden hallinnon tason luominen ei automaattisesti kavenna väestön terveys- ja hyvinvointieroja tai paranna palveluiden yhdenvertaista saatavuutta.

Esityksen mukaan sote-maakunnat veloitettaisiin suunnittelemaan ja toteuttamaan palvelut asiakkaiden tarpeen edellyttämällä tavalla. Palvelut tulisi toteuttaa yhdenvertaisesti, yhteen sovitettuina kokonaisuuksina sekä lähellä asiakkaita. Riskinä on, että sote-maakuntien ja kuntien välille muodostuu harmaata aluetta, jossa tehtävien, vastuiden ja resurssien jako on epäselvää. Esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon ja varhaiskasvatuksen tai opetuksen välisen yhteistyön ja tietojenvaihdon lastensuojelussa tulee olla saumatonta, vaikka ne jatkossa sijoittuvat eri organisaatioon ja eri rahoituksen alle.

Palveluiden yhdenmukaistaminen ei tarkoita automaattisesti palvelutason nousua, vaan palvelutason voidaan olettaa myös vähenevän eri kuntien palvelutasojen keskiarvoon. Sote-maakunnan alueella toimivien kuntien sosiaali- ja terveystoimen palveluiden laadussa ja saatavuudessa on nykyisin huomattavia eroja. Laki vaatii ainoastaan, että sote-alueen asukkailla tarjottava palvelu on yhdenmukaista, mutta tämän tason määrittämistä ei ole säännelty. Laadullisen taso voi siis ihan yhtä hyvin laskea osalle väestöstä samalla kun se nousee toisille. Toisaalta sosiaali- ja terveystoimeen säätelevät useat lait ja asetukset, jotka turvaavat palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden.

Uudistus ei välttämättä tarkoita sitä, että palvelut toteutettaisiin lähellä asiakkaita. Uusi organisaatio voidaan kokea etäiseksi ja vieraaksi vielä pitkän aikaa toiminnan käynnistymisen jälkeen. Todellinen vaara on myös se, että toiminta-aleen laajentuessa, valtionohjauksen kasvaessa ja todellisten päätöksentekomahdollisuuksien kaventuessa toimipisteitä joudutaan karsimaan ja siten todelliset lähipalvelut vähenevät. Tässä kuitenkin maakuntavaltuuston päätös palveluverkosta on tärkeässä roolissa.

Uudistuksessa on jätetty aivan liian vähälle huomiolle se, miten uudistus kohtelee kuntia ja erityisesti kasvavia kaupunkeja. Vantaan kaupunki tulee olemaan uudistuksessa yksi suurimmista häviäjistä. Uudistus kohtelee erityisen epäoikeudenmukaisesti kuntia, jotka ovat pystyneet esim. tuottavuustoimenpiteiden, rakenteellisten uudistusten sekä volyymietujen kautta pitämään sote-kustannukset tarvevakioitua keskiarvoa alemmalla tasolla. Uudistuksen rahoitusmallilla on merkittävät vaikutukset Vantaan kaltaisen kaupungin taloudelliseen tilanteeseen, investointikykyyn ja palveluiden järjestämiseen.

Sote-järjestämislain 5 §:ssä säännellään palveluja järjestettäessä käytettävistä kielistä. Esityksen mukaan sote-maakunnan tulee taata palvelu molemmilla kansallisilla kielillä, mikäli alueella on yksikin kaksikielinen kunta tai kuntia, joiden kieli on eri. Useissa sote-maakunnissa tämä tulee tarkoittamaan kielivaatimuksen lisääntymistä alueen toimijoilla. Esimerkiksi Vantaa – Keravan sote-maakunnassa on sekä yksi- että kaksikielinen kunta. Lainsäädännön valmistelussa on otettu tämä huomioon lisärahoituksen muodossa, mutta ei ole otettu kantaa tämän vaikutuksista kokonaispalvelun laatuun.

2. Voidaanko esityksellä kehittää pelastustoimen palvelujen saatavuutta, yhdenmukaisuutta ja vaikuttavuutta valtakunnallisesti, alueellisesti ja paikallisesti? Varmistaako esitys pelastustoimen pelastustoiminnan ja sosiaali- ja terveystoimen ensihoitopalvelujen synergiahyödyt? Jos ei, miten ehdotusta tulisi kehittää?

Paikallisten pelastuslaitosten haasteiden lisäksi myös pelastustoimen valtakunnallisissa valmisteluissa ja järjestelyissä on suuria haasteita. Näihin voitaisiin vastata jo nykylainsäädännön perusteella ilman tätä uudistustakin, mutta se vaatisi lisäresursseja. Nykytason mukainen pelastustoimen rahoitus ei tule riittämään jatkossa riippumatta siitä, tehdäänkö esitettyä muutosta vai ei. Ilman lisärahoitusta esitetty muutos heikentää pelastustoimen palveluja, koska esitetty pelastustoimen ohjausmekanismi olisi jatkossa nykyistä merkittävästi raskaampi.

Pelastustoimen merkittävät rahoituksen korotuspaineet johtuvat muun muassa kasvaneista ICT-kustannuksista, kuten lakisääteisen korkean turvallisuuden verkon (TUVE) käyttöönotosta, puutteista pelastustoimen palvelutasossa sekä osassa pelastuslaitoksia käytössä olevan varallaolojärjestelmän muutoksista. Esitetyt Indeksitarkistukset eivät riitä kattamaan näitä korotuspaineita.

Esitetty muutos tulee merkittävästi lisäämään valtiojohtoisuutta, koska esitetty pelastustoimen ohjausmekanismi olisi jatkossa nykyistä raskaampi. Esityksessä on nostettu esiin se, että sisäministeriöön tarvitaan lisää resursseja ohjaukseen, kykyä rahoituksen ja pelastustoimen valtakunnallisen suorituskyvyn arviointiin. Näitä sisäministeriön tarvitsemia resursseja ei missään tapauksessa saa vähentää sote-maakuntien pelastustoimen resursseista, sillä vastaavia valmistelu- ja seurantaresursseja tarvitaan myös kussakin pelastuslaitoksessa.

Pelastustoimi on jo ”maakunnallistettu” vuonna 2004 kun pelastustoimen palvelujen järjestäminen koottiin nyt suunniteltujen sote-maakuntien kokoiisiin kokonaisuuksiin. Näiden suurempien alueiden tuomat synergia- ja resurssihyödyt on jo ulosmitattu pelastustoimessa kuluneen 16 vuoden aikana.

Muualla Suomessa esitys mahdollistaa pelastustoimen ja ensihoidon synergian hyödyntämisen Uuttamaata paremmin, koska siellä ensihoidon ja pelastustoimen järjestämisvastuu olisi jatkossa

samassa oikeushenkilössä (sote-maakunta), jolloin ensihoidon palveluiden tuottaminen olisi mahdollista jatkossakin sote-maakunnan pelastuslaitoksella. Harkinta ensihoidon palveluntuottajasta olisi sote-maakunnalla. Ehdotusta pelastustoimen ja ensihoidon osalta tulisi muuttaa siten, että ensihoidon tuottaminen sote-maakunnissa pelastuslaitosten toimesta olisi velvoittavampaa kuin nyt on esitetty ja näin voitaisiin varmistaa pelastustoimen pelastustoiminnan ja sosiaali- ja terveystoimen ensihoitopalvelujen synergiahyödyt.

Uudellamaalla esitetään ensihoidon järjestämisvastuun jäämistä HUS-maakuntayhtymälle (laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä Uudellamaalla, 5 § 2. mom. 4. kohta). Tällöin pelastustoimen ensihoidon synergian hyödyntäminen olisi epävarmaa, koska pelastustoimen ja ensihoidon järjestäminen ei olisi samassa oikeushenkilössä, vaan yhteistoiminta perustuisi ilmeisesti jo nyt voimassa olevan terveydenhuoltolain (39 § 2. mom.) mukaiseen sairaanhoitopiiriin ja alueen pelastustoimen väliseen yhteistoimintaan.

Uudenmaan osalta pelastustoimen ja ensihoidon järjestämisvastuu voisi olla uudistuksen tavoitteen mukaisesti samassa oikeushenkilössä, jos ensihoito säädetään sote-maakuntien vastuulle myös Uudellamaalla. Tämä edellyttäisi muutosta HUS-erillislainsäädäntöön.

Mikäli ehdotus säilyy nykymuotoisena, tulee huolehtia siitä, että terveydenhuoltolain ja muiden säädösten perusteella sote-maakunta (käytännössä pelastuslaitos) voi tuottaa Uudellamaalla ensihoitopalvelua jatkossakin.

3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Nykypäivän ja tulevaisuuden demokratia on paljon muutakin kuin äänestäminen vaaleissa ja vaalituloksen perusteella muotoutuvien toimielinten toiminta. Kunnissa on käytössä laaja paletti osallisuuden eri keinoja. Esitetyt viralliset toimielimet eivät riitä, vaan virallisten toimielinten rinnalla asukkailla tulee olla erilaisia mahdollisuuksia osallistua valmisteluun ja olla mukana muokkaamassa palveluita.

Uudistuksen myötä nykyisten lähipalvelujen järjestäminen siirtyy kauemmas kuntalaisista. Sote-maakuntalaissa säädetään, että sote-maakuntavaltuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen mahdollisuuksista, mutta ilman erillisiä toimenpiteitä toiminta-alueen kasvaessa myös osallisuus vaikeutuu. Mikäli uudistus toteutuu, onkin erittäin tärkeää huolehtia asukkaiden aidoista vaikutusmahdollisuuksista. On myös vaikeaa arvioida, miten paljon maakuntavaalit kiinnostavat äänestäjää. Nykyisin äänestysprosenttien trendi on ollut laskeva. Jos ihmiset eivät äänestä, voidaan pohtia, millainen legitimizeetti uusilla sote-maakunnilla on.

Rakenteellisesti on erittäin ongelmallista, että sote-maakunnan alueellista itsehallintoa rajoittaa paljon suuremmassa määrin kuin nykyisiä kuntia valtion oikeus päättää mm. investoinneista ja

pitkäaikaisesta lainanannosta sekä valtion rahoitus. Jos kansanvaltaisuutta haluttaisiin vahvistaa, tulisi valtion määräysvaltaa rajoittaa ja sote-maakunnalla tulisi olla oma verotusoikeus.

Kysymyksiä sote-maakuntalaista

4. Muodostaako sote-maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien sote-maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Lakiesitys on sisällöltään hyvin lähellä nykyistä kuntalakia, joten sinällään sen voidaan katsoa olevan tarkoituksenmukainen. Ongelmana on kuitenkin kaksinkertaisen hallinnon muodostuminen. Vantaa – Keravan sote-maakunnassa molemmilla kaupungeilla on jatkossakin omat kaupunginvaltuustonsa ja muut toimielimensä. Uudistuksen myötä näiden kahden kaupungin yhdessä muodostamalle sote-maakunnalle tulee valtuusto, hallitus, lautakunnat ja vaikuttamistoimielimet. Tämä aiheuttaa luonnollisestikin lisäkustannuksia.

Esityksen henkilöstövaikutusten arvioinnissa todetaan, seuraavaa: ”Henkilöstö siirtyisi sote-maakuntien palvelukseen usean kymmenen eri työnantajajäykön palveluksesta. Palkkojen yhteensovittamisen tarve syntyisi, kun eri kuntien ja kuntayhtymien palveluksesta siirtyisi henkilöstöä saman sote-maakunnan palvelukseen, jolloin samasta tai saman vaativuustason tehtävästä maksettavan palkan taso voisi vaihdella. Kunta-alan osalta harmonisointitarpeen kannalta olennaista on, että jokaisessa kunnassa ja kuntayhtymässä on oma tehtävien ja palkkojen vaativuusjärjestelmänsä, josta ei ole olemassa valtakunnallisia tilastotietoja. Kunta-alan palkkatilastot kuvaavat valtakunnallisten työ- ja virkaehtosopimusten vähimmäispalkkoja koskevien palkkahinnoittelukohtien sisällä olevia eri palkkatasoja. Näiden vertailu ei kuitenkaan anna täsmällistä kuvaa uudistukseen liittyvästä palkkojen harmonisointitarpeen laajuudesta tai sen kustannusvaikutuksista, koska yksittäisen palkkahinnoittelukohdan sisällä on tosiasiallisesti usean eri vaativuustason tehtäviä.”

Käytännössä tämä tarkoittaa, että uudistuksessa tulee merkittävä palkkaharmonisoinnin tarve, jonka laajuutta tai kustannuksia ei ole voitu esitystä tehdessä arvioida.

5. Sote-maakuntalain 6 §:ssä säädetään maakunnan mahdollisuudesta alueellaan ottaa hoitaakseen sen lakisääteisiä tehtäviä tukevia tehtäviä sekä harjoittaa vähäriskistä liiketoimintaa, joka tukee sen lakisääteisten tehtävien toteuttamista. Tukeeko ehdotettu sääntely maakunnan itsehallinnon toteuttamista?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☒ **ei X**
- ☐ ei kantaa

Sote-maakunnille ei tule esittää lainkaan yleistä toimivaltaa, koska se voisi tuottaa ongelmia sote-maakunnan ja kunnan välisessä työnjaossa. Lakiesityksessä esitetyt lakisääteisiä tehtäviä tukevat tehtävät saattavat olla sellaisia, jotka kunta saattaa katsoa kuuluvan sille kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämistehtävänä. Määrittely on siis tulkinnanvarainen ja voi tuoda epäselvyyttä sote-maakuntien ja kuntien tehtävänjakoon.

6. Sote-maakuntalain 5 luvussa säädetään sote-maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

- ☐ Kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Sote-maakuntien asukkailla on teknisesti samat osallistumisoikeudet suhteessa sote-maakuntaan kuin kuntien asukkailla on suhteessa kuntaan. Se, miten ne toimivat käytännössä, on kuitenkin eri asia, ja mikäli uudistus toteutuu, on erittäin tärkeää huolehtia asukkaiden aidosta vaikutusmahdollisuuksista.

Nykypäivän ja tulevaisuuden demokratia on paljon muutakin kuin äänestäminen vaaleissa ja vaalituloksen perusteella muotoutuvien toimielinten toiminta. Kunnissa on käytössä laaja paletti osallisuuden eri keinoja. Virallisten toimielinten rinnalla asukkailla tulee myös sote-maakunnissa olla erilaisia mahdollisuuksia osallistua valmisteluun ja olla mukana muokkaamassa palveluita.

Uudistuksen myötä syntyy riski, että nykyiset lähipalvelut siirtyvät kauemmas kuntalaisista, ja ilman erillisiä toimenpiteitä toiminta-alueen kasvaessa myös osallisuus vaikeutuu.

7. Sote-maakuntalain 8 luvussa säädetään sote-maakuntien yhteistoiminnasta. Onko siitä esitetty säädettäväksi sote-maakuntien toiminnan ja yhteistyön näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

- ☒ **Kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei

Vastaa kuntalaissa olevaa kuntien yhteistoimintaa. Yhteistoiminnan säädöksissä tulee kuitenkin varmistaa, että Vantaa – Keravan sekä Keski-Uudenmaan sote-maakunnat voivat sopia, että toinen sote-maakunta voi myös vastata toisen maakunnan pelastustoimen järjestämisestä yhteistoimintasopimuksella. Tämä olisi verrattavissa nykytilaan, jossa Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen isäntäkuntana Vantaan kaupunki vastaa yhteistoimintasopimuksella seitsemän muun kunnan pelastustoimen järjestämisestä. Näin ollen Keski-Uudenmaan pelastuslaitos voi toimia jatkossa sekä Keski-Uudenmaan että Vantaa – Keravan sote-maakuntien yhteisenä pelastuslaitoksena, mikä on ollut tavoitteena pelastustoimen osalta Uudenmaan erillISRatkaisua valmisteltaessa.

8. Sote-maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti sote-maakuntalakiin ja sote-maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko sote-maakuntien rahoitusmalli ja sote-maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi sote-maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esityksen mukaan sote-maakuntien rahoitus perustuisi valtion rahoitukseen eikä sote-maakunnille ehdoteta tässä vaiheessa verotusoikeutta. Sote-maakuntiin kohdistuisi myös tiukkaa valtionohjausta. Niiden kanssa vuosittain käytävissä neuvotteluissa ohjattaisiin sote-maakuntaa sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämistehtävässä. Neuvotteluissa olisi mahdollisuus antaa toimenpide-ehdotuksia koskien esimerkiksi tuotantorakennetta, vähäistä suurempia palveluhankintoja, vuokratyövoimaa sekä investointeja, jotka esitysluonnoksen mukaan olisivat luvanvaraisia ja tiukasti säänneltyjä. Valtionohjaus olisi varsin voimakasta, myös sote-maakunnan operatiivista toimintaa koskevissa kysymyksissä, mikä ei ole uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua. Vahva valtionohjaus on ristiriidassa sote-maakunnan vahvaa järjestämisvastuuta korostavan tavoitteen kanssa.

9. Sote-maakuntalain 3 luvussa säädetään muun ohella sote-maakunnan lainanottovaltuudesta sekä investointien ohjauksesta koko julkisen talouden tasapainon huomioon ottavalla tavalla. Turvaako ehdotettu investointien rahoitus- ja ohjausmalli tarpeellisten investointien toteuttamisen tarkoituksenmukaisella tavalla?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esityksen mukaan valtio ohjaa voimakkaasti maakuntien investointeja. Sote-maakuntien ja HUS-maakuntayhtymän mahdollisuus rahoittaa taseessaan olevien kiinteistöjen peruskorjausta sekä uudisrakentamista on valtion kanssa käytävien neuvottelujen varassa, koska valtiolta tarvitaan hyväksyntä pitkäaikaiseen lainanottoon. Tämä hankaloittaa erittäin merkittävästi sote-maakuntien ja HUS-maakuntayhtymän mahdollisuuksia pitkän tähtäimen investointisuunnitteluun. Lisäksi tämä saattaa toimia kannusteena toteuttaa peruskorjaus- ja uudisrakennushankkeita muutoin kuin omaan taseeseen.

10. Maakuntalain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

11. Muut vapaamuotoiset huomiot sote-maakuntalaista.

Lain perusteluissa tulisi tasaveroisesti huomioida sekä sosiaali- ja terveydenhuolto että pelastustoimi. Pelastustoimi ei ole osa sosiaali- ja terveydenhuollon toimialaa.

Kysymyksiä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista

12. Muodostaako sote-järjestämislaki tarkoituksenmukaisen yleislain julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiselle?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Kyseessä on yleislaki, jolla annetaan toimintaa koskevat yleiset säännökset, ja tarkemmat säännökset annetaan erityislailla tai alemman asteisilla säännöksillä.

13. Turvaavatko sote-järjestämislain säännökset sosiaali- ja terveyspalvelujen yhdenvertaisen saatavuuden?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esitys ei ota suoraan kantaa eri sote-maakuntien välisten palveluerojen tasoittamiseen. Tämä on tarkoitus toteuttaa valtionohjauksen kautta. Uudenmaan erilliskäytäntö muodostaa muuhun maahan verrattuna poikkeuksen perustason ja erikoistason integraatioon ja edellyttää järjestelmän ohjaukselta erityisiä ratkaisuja.

14. Varmistaako laissa esitetty tehtävien määrittely kunnan ja maakunnan osalta väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toteutumisen?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Uudistuksessa on todellisena vaarana se, että sote-maakuntien ja kuntien väliin muodostuu palveluketjuja haittaavia raja-aitoja. Konkreettisenä esimerkkinä voidaan todeta lastensuojelu, joka on sote-maakunnan tehtävä, mutta johon liittyvät konkreettiset toiminnot ja palvelut ovat kuntien vastuulla.

Toisaalta ongelmaksi voi muodostua ns. harmaa alue, jolla sijaitsevia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtäviä ei ole selkeästi määriteltä kummallekaan organisaatiolle.

Hyvinvoinnin ja terveyden seurantaan tarvittavan tiedon tuottaminen jakautuisi ehdotuksen mukaan osin kunnan ja osin sote-maakunnan vastuulle. THL ohjaisi tämän seurantatiedon keräämistä. Uudistus tarjoaisi mahdollisuuksia kehittää ja parantaa väestön hyvinvoinnin ja terveyden seurantatiedon keräämistä ja käyttöä. THL:n seurantatehtävään kuuluisi myös väestöryhmittäisten erojen seuraaminen ja arviointi. Tällöin terveyden ja hyvinvoinnin kehitystä ja siihen vaikuttavia tekijöitä sekä väestöryhmien ja alueiden välisiä eroja koskevat tiedot tulisivat nykyistä paremmin esiin. Yhteismitallisesti koottu ajantasainen tieto parantaisi edellytyksiä tietoon

perustuvalle toiminnan ohjaamiselle. Yhdenmukaisesti koottu tietopohja mahdollistaisi myös esimerkiksi pelastustoimen ja sosiaali- ja terveydenhuollon tietojen yhteisen hyödyntämisen ja siten tukisi uusien, entistä vaikuttavampien, toimintamuotojen kehittämistä. Toiminnan tehostamiseksi sekä mahdollisten tietosuojaan liittyvien lainsäädännöllisten ongelmien välttämiseksi olisi hyvinvoinnin ja terveyden seurantaan tarvittavan tiedon tuottaminen siirrettävä palveluja toteuttavan sote-maakunnan tehtäväksi, ja varmistettava samalla, että kunta saa ne tiedot, joita se tarvitsee lakisääteisen tehtävänsä toteuttamiseksi.

15. Turvaako 8 §:n sääntely sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun toteutumisen riittävällä ja tarkoituksenmukaisella tavalla?

- ☒ **kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Sote-maakunnalla on oltava riittävä osaaminen, toimintakyky ja valmius vastata sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä ja sen on huolehdittava asukkaidensa palvelutarpeen mukaisesta sosiaali- ja terveystalouden saatavuudesta kaikissa tilanteissa. Maakunnalla tulee olla ”riittävää omaa palvelutuotantoa”, mutta sitä voidaan täydentää ulkoisilla ostoilla, perusvastuun tulee kuitenkin olla omalla tuotannolla.

16. Onko 12 §:n sääntely ostopalvelujen hankkimisesta ja 12 a §:n sääntely vuokratyövoiman käytöstä tarkoituksenmukainen ja toteutettavissa käytännössä?

- ☒ **kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Sote-järjestämislain 12 § on kattava ja ottaa huomioon erityisesti perustuslain 124 § mukaisen kiellon siirtää merkittävää julkista valtaa muille kuin viranomaisille. Ostopalvelujen salliminen on välttämättömyys sote-tavoitteiden ja terveystalouden toteutumiselle. Nyt esitetty lakiesitys ei vaaranna palveluiden hankkimista.

17. Ovatko 13 §:n mukaiset yksityistä palveluntuottajaa koskevat vaatimukset perusteltuja?

- ☐ kyllä

☒ **kyllä pääosin X**

- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Pykälä saattaa tietyissä tilanteissa olla ristiriidassa hankintalain kanssa. Tämän vuoksi lainkohdan ensimmäiseen momenttiin olisi syytä lisätä, että "Mikäli yksityinen palveluntuottaja hankitaan julkisena hankintana, yksityisen palveluntuottajan on täytettävä julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) 80 §:n ja 81 §:n säännökset.

18. Onko 16 §:n sääntely yksityisen palveluntuottajan alihankinnasta tarkoituksenmukainen ja toteutettavissa käytännössä?

☒ **kyllä X**

- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Pykälässä on otettu kantaa sopimusoikeudelliseen hankkijan oikeuteen rajoittaa palveluhankinnan ketjuttamista tai asettaa sille rajoitteita. Sinänsä tämä on yleisten sopimusoikeuden periaatteiden mukaista jo ilman erillistä säännöstäkin, mutta tämän ottaminen osaksi sote-maakunnan toimintaa sääntelevää yleislakia antaa hankkijalle paremmat mahdollisuudet vedota tähän.

19. Onko sote-maakuntien yhteistyöaluetta ja yhteistyösopimusta koskeva 33–36 §:n sääntely kokonaisuudessaan tarkoituksenmukainen?

☒ **kyllä X**

- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Yhteistyösopimuksella mahdollistetaan näiden palveluiden yksittäistä maakuntaa laajempi toteuttaminen, joka tähtää palvelujen mahdolliseen kustannustehokkuuteen ja palvelujen laadulliseen paranemiseen. Sopimukset tulee uusia valtuustokausittain ja vasta toissijaisesti voi valtioneuvosto ottaa sopimusneuvottelut johdettavaksi.

20. Turvaako 37 §:n sääntely kaksikielisten sote-maakuntien yhteistyöstä osaltaan ruotsinkielisten palveluiden saatavuuden?

- ☒ **kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Pykälä takaa ruotsinkielisten palveluiden turvaamisen ja toiminnan kehittämisen sote-maakunnassa ja eri sote-maakuntien välillä. Säännöstä tulisi kuitenkin muuttaa siten, että sääntely on kielineutraali taaten molempien kansallisten kielten yhdenvertaisen aseman. Kaksikielisissä maakunnissa tulisi turvata molempien kansallisten kielten toteutuminen ja kansalaisten perustuslain 6 ja 17 pykälien mukainen oikeus käyttää omaa kieltään asioidessaan viranomaisissa.

21. Onko 49 §:n sääntely valmiuskeskuksesta tarkoituksenmukainen ja perusteltu?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esityksessä todetaan, että HUS-maakuntayhtymä vastaa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 48 ja 49 §:issä tarkoitetusta varautumisesta häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin sekä sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskuksen tehtävistä. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri (HUS) ei toimi sosiaalipalvelun toimialalla ja siksi sen ei ole mahdollista toteuttaa sosiaalipalvelujen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumista eikä sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskuksen tehtäviä alueellaan asianmukaisesti.

Valmiustehtäviä koskevassa sääntelyssä olisi erittäin tärkeää analysoida nykyinen koronaepidemiatilanne ja sen pohjalta tehdä tarkoituksenmukaisin jako vastuissa ja tehtävissä valtion, HUS-maakuntayhtymän, sote-maakunnan ja kuntien välillä. Sädökset eivät saa sekoittaa kuntien valmiussuunnitteluvollisuutta.

Pykälän lopussa todetaan myös, että ”Erityisen merkittävässä häiriötilanteissa sosiaali- ja terveysministeriö voi ottaa sosiaali- ja terveydenhuollon johto- ja koordinaatiovastuun itselleen.” Tässä ei puhuta varautumisen johtamisesta, vaan koko sosiaali- ja terveydenhuollon johtamisesta. Missä tilanteessa tällainen johtovastuun siirto ministeriölle olisi perustelua?

22. Minkä sote-maakunnan tehtäväksi tulisi säätää ruotsinkielisten palvelujen kehittämisen tukeminen (31 §) koko maassa?

Ei kantaa.

23. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

24. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Tietosuoja ja rekisterinpitovastuu sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastiedoista.

Eesityksen mukaan sote-maakunta olisi rekisterinpitäjä sen järjestämisvastuulle kuuluvassa toiminnassa syntyneille sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilasasiakirjoille. Tämän perusteella on kuitenkin vaikea arvioida, kuka on vastuullinen taho Uudellamaalla näistä tiedoista, koska uudistuksessa Uudellemaalle tulee useita vastuullisia toimijoita.

Esityksessä sote-maakunnan olisi huolehdittava sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen yhteensovittamisesta sote-maakunnan muiden palvelujen kanssa sekä edistettävä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen yhteensovittamista kunnan ja valtion muiden palvelujen kanssa. Miten tämä palvelujen yhteensovittaminen ja strateginen suunnittelu on kuntien osalta tarkoitus järjestää, kun kunnat eivät ole enää sosiaali- ja potilastietojen rekisterinpitäjiä? Kunnat eivät voi enää vedota lakiin sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä (552/2019) ja sen 41 § mukaiseen tietojohdantamiseen, sillä tämä voidaan suorittaa ainoastaan kunnan omista tiedoista. Samainen laki ei myöskään mahdollista kehittämis- ja innovaatiotoimintaa yksilötason tiedosta (ainoastaan aggregoitu tieto). Epäselvää on, miten kunta tulee saamaan riittävät ja oikea-aikaiset tiedot vaaditun palvelujen yhteensovittamisen toteuttamiseksi.

Kysymyksiä pelastustoimen järjestämislaista

25. Lain 8 §:ssä ehdotetaan säädettävän pelastustoimen järjestämisen valtakunnallisista tavoitteista. Säännöksessä luetellaan asiat, jotka valtakunnallisissa strategisissa tavoitteissa on määriteltävä. Luettelo ei ole tyhjentävä. Ovatko säännöksessä luetellut kohdat tarkoituksenmukaisia?

- ☐ kyllä
- ☒ kyllä pääosin X

- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

26. Mikä pitäisi lisätä/mikä pitäisi poistaa?

Pelastustoimen ICT-järjestelmien kehittämisen valtakunnalliset strategiset tavoitteet

Perusteluissa olisi huomioitava, että pelastustoimen ja turvallisuusviranomaisten yhteiset ICT-järjestelmät ja niiden kehittäminen ovat yksi iso pelastustoimen kustannuksia kasvattava kokonaisuus. Yhteisten tietojärjestelmien kehittäminen ei rajaudu pelastustoimeen tai sisäministeriön hallinnonalaan, vaan sillä on vahva rajapinta digitalisaation kehittämiseen Suomessa laajemminkin.

Tavoitteet pelastustoimen kansainvälisen toiminnan kehittämiseksi ja toteuttamiseksi

Pelastustoimen kansainvälinen toiminta osa Suomen kansainvälisiä sopimuksia, velvoitteita ja humanitääristä Suomi-brändiä, joka linkittyy myös ulkoministeriön ja puolustusministeriön hallinnonalaan ja on siksi valtioneuvostotasolla linjattava asia.

Tavoitteet pelastustoimen ja ensihoidon välisen synergian vahvistamiseksi

Valtioneuvosto olisi oikea taho ohjaamaan sisäministeriön ohjaaman pelastustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen ohjaaman ensihoidon yhteistä kehittämistä

27. Lain 13 §:ssä ehdotetaan säädettävän sote-maakunnan seuranta- ja arviointivelvollisuudesta. Lisäksi lain 16 §:ssä ehdotetaan säädettävän sote-maakunnan pelastustoimen omavalvonnasta. Onko sote-maakunnille ehdotettu seuranta-, arviointi- ja omavalvontakokonaisuus tarkoituksenmukainen?

- ☐ kyllä
- ☒ kyllä pääosin X
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

28. Pelastustoimen järjestämislain 5 pykälässä säädetään tehtävien kokoaminen suurempiin kokonaisuuksiin, jos se on välttämätöntä palvelujen saatavuuden, yhdenmukaisuuden tai laadun turvaamiseksi taikka tehtävien vaativuuden tai niistä johtuvien suurten kustannusten perusteella. Ovatko säännöksessä esitetyt koottavat tehtävät perusteltuja?

- kyllä
- **kyllä pääosin X**
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

29. Mitä kansainvälisessä pelastustoiminnassa hyödynnettäviä erityisresursseja (kalusto, muodostelmat) olisi tarkoituksenmukaista koota jonkun maakunnan/maakuntien hoidettavaksi?

Merellä tapahtuvaa pelastustoimintaa (Maritime Incident Response Group, MIRG) kannattaa jatkaa Varsinais-Suomen sote-maakunnan pelastuslaitoksen sekä Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen tuottamana, koska näillä pelastuslaitoksilla on jo siihen tarvittavat resurssit niin henkilöstön kuin kalustonkin osalta.

Rauniopelastustoimintaan (Urban Search and Rescue, USAR) kykeneviä muodostelmia olisi tarkoituksenmukaista koota siten, että Uudenmaan sote-maakuntien ja Helsingin pelastuslaitokset kokoavat yhden muodostelman yhdessä, Pirkanmaan sote-maakunnan pelastuslaitos kokoaa yhden muodostelman ja Pohjois-Pohjanmaan sote-maakunnan pelastuslaitos kokoaa yhden muodostelman. Näin muodostuisi yhteensä kolme muodostelmaa. Tämänkaltaisella sijoittelulla saataisiin katettua koko valtakunnan alue riittävällä laajuudella.

Teknistä pelastustoiminnan tukitoimintaa (Technical Assistance and Support Team, TAST) ei ole tarkoituksenmukaista osoittaa sote-maakuntien vastuulle, koska siihen toimintaan kuuluvat henkilöresurssit eivät pääsääntöisesti työskentele pelastuslaitosten palveluksessa.

30. Mitä kansainvälisen avunannon ja vastaanottamisen edellyttämiä toimintoja (hälyttäminen, varustaminen jne.) olisi tarkoituksenmukaista koota johonkin maakuntaan/maakuntiin ja jos kyllä, mihin maakuntaan/maakuntiin?

Kansainvälisten avustustoiminnan resurssien vastaanottamista ja lähettämistä varten perustettava keskus (Reception and Departure Centre, RDC) olisi tarkoituksenmukaista antaa Helsingin kaupungin, Vantaa – Keravan ja Länsi-Uudenmaan sote-maakuntien hoidettavaksi. Perusteluna tähän on se, että näiden alueella sijaitsevat Hangon satama, Helsingin satama sekä Helsinki-Vantaan lentokenttä, joita Suomeen tulevat kansainväliset avustustoiminnan resurssit todennäköisesti käyttävät.

Lisäksi on tarkoituksenmukaista antaa vastaava RDC hoidettavaksi myös Lapin sote-maakunnalle, jotta siellä pystytään vastamaan Barents Rescue -sopimuksen mukaisiin velvoitteisiin sekä ottamaan vastaan avustusmuodostelmia Ruotsista, Norjasta tai Venäjältä.

Pelastustoimen kansainvälisten toimijoiden kansallinen point-of-contact, erityisresurssien hälyttäminen sekä pelastustoimen kansallisen ja kansainvälisen tilannekuvan ylläpito tulisi antaa Uudenmaan sote-maakuntien ja Helsingin kaupungin pelastuslaitosten yhteiselle tilanne- ja johtokeskukselle.

Kansainvälisten muodostelmien varustaminen tulisi antaa tehtäväksi maakunnalle, jossa on jo ennestään kansainvälisen avustustoiminnan logistista toimintaa. Kansainvälisen Punaisen Ristin avustustoiminnan logistiikkakeskus sijaitsee Pirkanmaan sote-maakunnassa Tampereella.

31. Pelastustoimen järjestämislain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

5 § Tehtävien kokoaminen suurempiin kokonaisuuksiin

Pykälä on sisällöltään yhdenmukainen sote-järjestämislain 9 § kanssa. Sote-järjestämislaissa on pelastustoimen järjestämislaista poiketen lisäksi todettu, että ”muilla sote-maakunnilla ei ole päätösvaltaa 1 momentissa tarkoitetuista palveluista [suurempiin kokonaisuuksiin kootut palvelut], eivätkä ne saa järjestää, tuottaa tai hankkia muualta mainittuja palveluja. Vastaava rajausta tulisi olla myös pelastustoimen järjestämislain 5 §:ssä.

12 § Sisäministeriön aloite sote-maakunnan lisärahoituksen myöntämisestä

Sote-järjestämislain 50 § mukaan valtio voi osallistua sosiaali- ja terveydenhuollossa tarvittavan valtakunnallisen alueellisen valmiuden ja varautumisen kehittämiseen ja ylläpitämiseen tai poikkeuksellisten häiriötilanteiden hoitamiseen. Rakenne on kuvattu rahoituslaissa. Myös pelastustoimessa on vastaavia tarpeita. Pelastustoimen järjestämislain 12 § viittaa sote-maakuntien rahoituksesta annetun lain 12 §:ään, jossa ei käsitellä *lisärahoitusta* vaan *valtionavustusta*. Lisärahoitusta käsitellään rahoituslain pykälissä 11 ja 26. Sote-rahoituslain ja sen perustelujen mukaan valtionavustus ja lisärahoitus ovat kaksi erillistä mekanismia. Tarkoitetaanko pelastustoimen järjestämislain 12 §:ssä lisärahoitusta vai valtionavustusta?

Pelastustoimen järjestämislaissa tulisi olla lisärahoituksen esittämisen lisäksi myös mahdollisuus antaa valtion korvauksia (valtionavustus, rahoituslain 12 §) pelastustoimen valmiuden ylläpitämiseen ja häiriötilanteiden hoitamiseen, kuten sote-järjestämislaissa on tehty. Rahoituslain 12 § ilmeisesti mahdollistaa tämän, mutta tällaisen valtionavustuksen perusteita ei ole kuvattu pelastustoimen järjestämislaissa.

32. Muut vapaamuotoiset huomiot pelastustoimen järjestämislaista.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitosta ei tule jakaa kahteen osaan

On erittäin tärkeää, että lainsäädännöllä turvataan sote-maakuntien mahdollisuus tehdä yhteistyötä pelastustoimessa keskenään, jolloin Vantaa-Kerava ja Keski-Uusimaa voisivat hoitaa pelastustoimen palvelut yhteistyössä eikä nykyistä Keski-Uudenmaan pelastuslaitosta tarvitsisi jakaa kahteen osaan.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos on toimiva ja kustannustehokas, ja sen palvelut ja palveluverkko on suunniteltu ja optimoitu käsittäen koko nykyinen Keski-Uudenmaan pelastustoimen alue. Pelastuslaitoksen jako kahteen sote-maakuntaan ei toisi hyötyjä verrattuna nykytilaan.

Kysymyksiä voimaanpanolaista

33. Sote-maakuntien aluejaon pohjana on kuntaperusteinen maakuntajako, josta säädetään voimaanpanolain 5 §:ssä. Onko ehdotettu aluejako tarkoituksenmukainen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen näkökulmasta?

- ☒ kyllä X
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Mikäli maakuntaudistus hyväksytään nyt esitetyssä muodossaan.

34. Sote-maakuntarakennelain 3 §:n mukaan maakuntajako toimii nykyiseen tapaan myös muiden valtion aluejakojen perustana. Lisäksi maakuntajako toimii maakuntien liittojen toimialuejaon pohjana. Onko ehdotettu 5 §:n mukainen aluejako tarkoituksenmukainen muun aluehallinnon näkökulmasta?

- ☐ kyllä
- ☒ kyllä pääosin X
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

35. Lakiehdotuksessa Etelä-Savon ja Pohjois-Savon maakuntia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Enonkoski, Rantasalmi, Savonlinna ja Sulkava siirtyisivät Etelä-Savosta Pohjois-Savoon. Muutos vaikuttaa sekä sote-maakuntaan että valtion aluejakojen pohjana

olevaan maakuntajakoon. Mihin maakuntaan näiden kuntien tulisi kuulua ja mitä vaikutuksia vaihtoehtoilla olisi lausunnonantajan toimintaa:

- ☐ Etelä-Savon maakuntaan
- ☐ Pohjois-Savon maakuntaan

Ei vastausta

36. Lakiehdotuksessa Uudenmaan maakunnan alueella sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaisi neljä sote-maakuntaa (Itä-Uusimaan sote-maakunta, Keski-Uusimaan sote-maakunta, Länsi-Uusimaan sote-maakunta, Vantaa - Keravan sote-maakunta) sekä Helsingin kaupunki, joka ei kuuluisi mihinkään sote-maakuntaan. Muiden aluejakojen osalta Uudenmaan nykyinen maakunta olisi yksi kokonaisuus. Onko ehdotettu sääntely aluejakojen näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

- ☒ **Kyllä x**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Mikäli mennään sote-maakuntamalliin, ehdotettu Uudenmaan erillisratkaisun aluejako on tarkoituksenmukaisin.

37. Turvaako väliaikaisten toimielinten kokoonpano ja laissa säädetyt tehtävät uudistuksen toimeenpanon (7 - 8 §)?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Väliaikainen toimielin koostuu kuntien nykyisistä viranhaltijoista. Uutta sote-maakuntaa rakennettaessa tämä voi muodostaa joissain tilanteissa intressiristiriidan tai jopa jääviyden. Nykyisessä epidemiatilanteessa ongelmaksi voi muodostua myös henkilöresurssien käyttö nykyisiä palveluita turvattaessa, epidemiaan vastattaessa ja uutta sote-maakuntaa perustettaessa.

38. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan sairaanhoitopiirien ja erityishuoltopiirien kuntayhtymät, sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtäviin liittyvä kuntien ja eräiden kuntayhtymien irtain omaisuus, lomapalkkavelka ja sopimukset siirtyvät sote-maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Omaisuusjärjestelyt lakisääteisten kuntayhtymien ja maakunnan välillä sekä kuntien ja maakuntien välillä tulee toteuttaa käypiin arviokirjoihin perustuviin velattomiin arvoihin. Tämä mahdollistaa kuntien kohdalla sen, että ne voivat sopeuttaa erityisesti niiden jäljelle jäävää tasetta ja siellä olevia pitkäaikaisia velkoja vastaamaan supistuvien (puolittuvien) tulojensa mukaista tilannetta. Tällä toimenpiteellä voidaan lieventää kuntien kriisiytymistä sekä varmistaa niiden rahoituksen saatavuus verorahoituksen supistuessa. Irtaimeen omaisuuteen luetaan kuuluvaksi myös sosiaali- ja terveystoimen toimintaan liittyvät osakeomistukset, joiden siirtymisen ehdot tulee olla määriteltävissä ja neuvoteltavissa erikseen päälinjauksesta poiketen. Pääkaupunkiseudun muusta maasta poikkeava kiinteistöjen hintataso tulee huomioida jatkovalmistelussa.

Kuntien sosiaali- ja terveystoimen kiinteistöjen jääminen siirtymävaiheessa kuntien omaisuudeksi edellyttää käypään arvoon perustuvan vuokratason käyttöä maakuntien kanssa tehtävissä vuokrasopimuksissa. Tähän on syytä laatia tarkka laskentamalli yhteistyössä kuntien kesken huomioiden alueelliset hintatasoerot. Kiinteistöjen ylläpidon edellyttämien investointien tekeminen kuntien toimesta edellyttää vuokralaisen pidempiaikaista sitoutumista kiinteistöjen käyttöön sekä kuntien riittävän rahoituksen turvaamista kyseessä oleviin investointeihin siirtymävaiheessa. Pidemmällä aikavälillä tulisi valmistella paikalliset ratkaisut mahdollistava toimintamalli, jossa kiinteistöt siirtyvät vastikkeellisesti maakunnille. Valmistelussa tulee huomioida myös muut kuin suoraomisteiset sote-kiinteistöt, joita on huomattava osa esimerkiksi Vantaan kaupungin sosiaali- ja terveystoimen toimitiloista.

Voimaanpanolain 22 § 2 momentin mukaan sote-maakunnalle siirtyisivät kunnan omistamat, sellaisen osakeyhtiön osakkeet, jotka kunta omistaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämistä tai tuottamista varten. Lisäksi edellytettäisiin, että yhtiön tosiasiallinen päätoimiala on sosiaali- ja terveystoimen palvelujen tuottaminen. Pykälän perusteluissa todetaan seuraavaa: "Sosiaali- ja terveystoimen palvelujen tuottamisena pidettäisiin myös sellaista osakeyhtiömuodossa toteutettua toimintaa, joka palvelee yksinomaan sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja jonka toiminta on välttämätön edellytys varsinaisten sosiaali- ja terveystoimen palvelujen tuottamiselle ja toteuttamiselle. Tällaisina ei kuitenkaan pidettäisi esimerkiksi kiinteistöosakeyhtiön tai ruokapalveluyhtiön osakkeita, mutta niitä ovat erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon potilas- ja asiakastietojärjestelmien

toimittamisesta vastaavat yhtiöt, kuten joidenkin pääkaupunkiseudun kuntien sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin yhdessä omistama Oy Apotti Ab. Yhtiön tosiasiallinen päätoimiala ei ratkeaisi pelkästään yhden tilikauden liikevaihdon jakautumisen perusteella, vaan se edellyttäisi useamman tilikauden tarkastelua. Liikevaihdon jakautumisen lisäksi tulisi tarkastella myös niitä tavoitteita ja perusteluja, joiden vuoksi yhtiö on perustettu. Säännös tässä tarkoitettujen osakkeiden siirtymisestä sote-maakunnan omistukseen tarvitaan, jotta kuntia voidaan kohdella tasapuolisesti niiden palvelujen järjestämistavasta riippumatta.”

On erittäin tärkeää, että uudistus ei vaaranna Apotin käyttöönottoa millään tavalla, ja uudistuksessa pitäisikin myös mahdollistaa se, että Apotti voitaisiin ottaa käyttöön Uudellamaalla laajemmin. Uudenmaan sote-maakuntien ja Helsingin muodostamassa kokonaisuudessa asiakas- ja potilastietojen tulee liikkua saumattomasti koko alueella. Tietojärjestelmiin liittyvien kustannussäästöjen näkökulmasta hyötypotentialiaali on myös sitä suurempi, mitä suurempia kokonaisuuksia voidaan tarkastella yhdessä.

39. Voimaannpanolain 4 luvussa säädetään kuntien oikeudesta saada valtiolta korvaus uudistukseen liittyvien omaisuusjärjestelyjen aiheuttamista välittömistä kustannuksista sekä korvausmenettelystä. Korvaus kohdistuisi ensisijaisesti kunnille ja kuntayhtymille jääviin omaisuuseriin, esimerkiksi siirtymäajan jälkeen käytöstä poistuvien toimitilojen kustannuksiin. Onko kompensaatiosäätely hyväksyttävä?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Voimaannpanolaissa korvausta myönnettäisiin hakemuksen perusteella ja vain tilanteissa, joissa kunnan taloudellinen itsehallinto omaisuusjärjestelyiden seurauksena vaarantuu. Tätä periaatetta tulisi muuttaa niin, että korvaus koskisi kaikkia kuntia.

40. Voimaannpanolain 17 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

- ☒ **Kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin

- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

41. Onko 28 §:n mukainen ulkoistamissopimusten mitättömyyttä koskeva sääntely perusteltu ja turvaako se osapuolten aseman riittävästi?

- ☒ kyllä X
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta esitys ulkoistussopimusten mitättömyydestä on perusteltua.

Mitättömyyttä koskevan lainkohdan perustuslainmukaisuus palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden ja omaisuuden suojaa koskevan sääntelyn osalta tulee kuitenkin selvittää.

42. Turvaako Kärkullan toiminnan jakamista koskevat ehdotukset sen toiminnan jatkuvuuden sote-maakuntien toimintana?

Kärkullan toiminnan jakamista koskevat ehdotukset ovat perusteltuja. Vammaisten palveluissa normaaliuden periaate tukee palvelujen tuottamista osana sote-maakunnan peruspalveluja.

43. Uudistus tulisi ehdotuksen mukaan voimaan vuoden 2023 alusta. Onko uudistus toteutettavissa uudistuksessa ehdotetussa aikataulussa?

- ☐ kyllä
- ☒ kyllä pääosin X
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa
- ☐

Valmistelun aikataulu on huolestuttavan tiukka, kuitenkin toimivan sote-ratkaisun aikaansaaminen on tärkeää. Tämän lausuntokierroksen jälkeen hallituksen esityksen on tarkoitus mennä eduskuntakäsittelyyn vielä vuoden 2020 puolella. Eduskuntakäsittelylle on varattu aikaa alkuvuosi 2021 ja sote-maakuntien väliaikaishallinnon pitäisi aloittaa syksyllä 2021. Historian ensimmäiset sote-maakuntavaalit pidettäisiin tammikuussa 2022 ja virallisesti uudet sote-maakunnat

aloittaisivat toimintansa 1.1.2023. Aikaa lainsäädännön voimaantulosta kokonaan uuden hallinnon tason ja samalla 21 uuden organisaation (+ Helsingin kaupunki) aloittamiseen olisi vain noin 1,5 vuotta.

Uudistuksen laaja-alaisen ja erittäin merkittävien vaikutusten vuoksi valmistelun tulee olla huolellista ja siihen tulee varata riittävästi aikaa. Toisaalta, mikäli uudistus etenee, ei toimeenpanoa tule tarpeettomasti pitkittää. Uudistuksen piiriin kuuluvat organisaatiot ja niiden työntekijät kautta Suomen ovat jo pitkään toimineet epävarmuuden keskellä.

44. Voimaannonpykäliäkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

45. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaannonpykälästä.

Ei vastausta.

Kysymyksiä maakuntien rahoituslaista

46. Valtio rahoittaa pääosin perustettavien sote-maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveystalvaeluiden ja pelastustalvaeluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen talvaelteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

- ☐ kyllä
- ☒ kyllä pääosin X
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Uudistuksen alkuvaiheessa sote-maakuntien rahoitusvastuu on valtiolla. Talvaelteena tulee olla verotusoikeus maakunnille, jotta niiden itsehallinto vahvistuisi ja riippuvuus valtion talvaelnpeiteistä vähenisi. Verotusoikeuden lisäksi maakunnat tarvitsevat valtion rahoitusosuutta myös jatkossa.

47. Valtion rahoituksen taso kullekin varainhoitovuodelle perustuu lähtökohtaisesti sote-maakuntien edellisen vuoden laskennallisiin kustannuksiin. Valtion rahoituksen tasoa korotetaan vuosittain arvioidun palvelutarpeen muutoksen (7§), kustannustason (hintojen) (8 §), tehtävämuutosten (9 §) sekä toteutuneiden kustannusten perusteella (10 §). Palvelutarpeen muutoksen osalta esitykseen sisältyy valtion rahoituksen kasvua

osittain hillitsevä tekijä siten, että arvioidusta tarpeen muutoksesta huomioidaan 80 %:n osuus kolmannesta vuodesta lähtien (36 §). Lisäksi sote-maakunnalla on oikeus lisärahoitukseen, edellyttäen, että lain 11 §:ssä tarkoitetut edellytykset täyttyvät. Onko sote-maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esityksen mukaan sote-maakuntien rahoituksessa huomioidaan vuosittain etukäteen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeen kasvu 80-prosenttisesti, kustannustason nousu sekä sote-maakuntien mahdolliset uudet tehtävät. Rahoitus tarkistetaan koko maan tasolla jälkikäteen vastaamaan toteutuneita sote-kustannuksia, jotta sote-maakunnilla on edellytykset hoitaa niille osoitetut tehtävät. Sote-maakunnille rahoitus kuitenkin kohdistuisi rahoituslain määräytymistekijöiden mukaisesti laskennallisena rahoituksena eikä tarkistuksessa arvioitaisi laskennallisen rahoituksen riittävyyttä yksittäisen sote-maakunnan tehtävien hoitamiseen. Mikäli toteutuneita kustannuksia ei huomioida maakuntakohtaisesti, tämä voi johtaa riittämättömään rahoituksen tasoon yksittäisen maakunnan kannalta.

48. Ovatko sote-maakuntien valtion rahoituksen sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien rahoituksen määräytymistekijät (luku 3) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☒ **ei X**
- ☐ ei kantaa

Suurin osa eli noin 80 prosenttia yleiskatteisesta rahoituksesta määräytyisi sairastavuuteen ja sosioekonomisiin tekijöihin perustuvan sote-palvelukertoimen perusteella. Asukasmäärän perusteella (€/asukas) määräytyisi vain vajaa 15 prosenttia rahoituksesta. Hyvin pieni osa (alle 4 prosenttia) rahoituksesta määräytyisi vieraskielisyyden ja asukastiheyden perusteella.

Esitetyt tarvetekijät ottavat heikosti huomioon pääkaupunkiseudun erityispiirteet kuten väestön voimakkaan kasvun, muuta maata suuremman maahanmuuton sekä eriarvoistumiseen liittyvät haasteet kuten segregaaion, syrjäytymisen sekä päihteiden aiheuttaman ylikoulleisuuden. On tärkeää, että kriteereissä huomioidaan mahdollisimman reaaliaikaisesti alueiden väliset väestömuutokset, jotta Uudenmaan ja erityisesti pääkaupunkiseudun voimakkaan väestönkasvun

tuottama palvelutarpeen kasvu huomioidaan tulevien maakuntien ja itsehallinnollisten alueiden rahoituksessa ajantasaisesti.

Määräytymiskriteerit poikkeavat myös merkittävästi nykyisistä valtion sosiaali- ja terveystalouden rahoituskriteereistä sekä edellisellä vaalikaudella ehdotetun sote- ja maakuntauudistuksen määräytymiskriteereistä. Tällä hetkellä sairastavuuden perusteella määräytyy noin 23 prosenttia rahoituksesta ja asukas- ja ikärakennepohjaisesti noin 68 prosenttia rahoituksesta.

49. Ovatko sote-maakuntien valtion rahoituksen pelastustoimen tehtävien rahoituksen määräytymiskriteerit (luku 4) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esityksessä kunnilta siirtyvät pelastustoimen kustannukset jaetaan uudelleen sote-maakunnille käyttäen kertoimina asukasmäärää (65 %), asukastiheyttä (5 %) ja riskitekijöitä (30 %) (rahoituslaki 21 § - 23 §). Malli on sinällään toimiva.

Pelastustoimen rahoituksen pohjana olevat kunnilta siirtyvät pelastustoimen kustannukset 443 milj. euroa eivät kuitenkaan tule riittämään. Nykytilassa kuntien siirtyvissä laskennallisissa kustannuksissa ei ole huomioitu valtakunnallisten järjestelyjen kustannuksia, joten rahoituspohja on tältä osin riittämätön. Esitetyllä rahoitusmallilla hallituksen tavoite pelastustoimen uudistukselle ei toteudu vaan, kansalaisten ja yhteiskunnan turvallisuus heikkenee.

Pelastustoimen valtakunnalliset järjestelyt on nyt hoidettu puutteellisesti. Siksi on hyvä, että niihin panostetaan. Resursointi tulee kuitenkin hoitaa sisäministeriön budjetista. Vaihtoehtoinen ja tarkoituksenmukainen ratkaisu on, että tehtävät annetaan pelastuslaitoksille käytännön toimijoina. Silloin valtakunnallisten tehtävien rahoitus tulee hoitaa erikseen eikä resursseja saa vähentää jo valmiiksi aliresursoiduilta pelastuslaitoksilta.

Vantaan kaupunki on kasvanut asukasmäärältään mitaten nopeimmin Suomessa. Samanaikaisesti alueen rakennuskanta ja infrastruktuuri kehittyy nopeasti, minkä vuoksi alueella on jo nyt toimintavalmiuden puutteita. Vain toteutuneet pelastustoimen kustannukset huomioon ottaen laskennallinen pelastustoimen rahoituspohja nopeasti kasvavilla alueilla, kuten Vantaa – Keravan ja Keski-Uudenmaan sote-maakunnan alueilla, on riittämätön.

50. Sote-maakunnan rahoituksessa otetaan huomioon siirtymätasauksena laskennallisten kustannusten mukaisen rahoituksen ja sote-maakunnan alueen kuntien toteutuneiden

kustannusten erotus siten, että muutosta rajataan 7 vuoden ajan vuosittain porrastetusti kasvaen. Enimmäismuutos rajataan toistaiseksi pysyvästi enintään +/-150 euroon asukasta kohden vuodesta 2029 lähtien (35 §).

a) Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2023–2029 esitetty siirtymäaika riittävä?

- ☒ **Kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

b) Onko toistaiseksi pysyvä enimmäismuutostasaus kannatettava?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

51. Valtion rahoitus maksetaan sote-maakunnalle kuukausittain viimeistään kuukauden ensimmäisenä päivänä. Varainhoitovuoden tammikuussa ja kesäkuussa maksetaan molempina 2/12 koko vuoden rahoituksesta ja muina kuukausina jäljelle jäävä rahoitus yhtä suurina erinä (25 §). Sen lisäksi vuoden 2023 rahoituksen tammikuun maksuerästä puolet maksetaan sote-maakunnalle vuoden 2022 joulukuun 1 päivänä (37 §). Onko rahoituksen maksatuksen aikataulu maksuvalmiuden ja kassan hallinnan kannalta tarkoituksenmukainen?

- ☒ **kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei kantaa

52. Maakuntien rahoituslain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

53. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Ei vastausta.

54. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 29 ja 30 §)?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Uudistuksen voimaantulovuonna kunnan talouden tasapainon muutos rajataan nolnaan eli tasapaino pysyy uudistusta edeltävällä tasolla. Viiden vuoden tasausjärjestelyillä rajataan kuntakohtaiset muutokset enintään +/- 100 €/asukas. 100 euron muutosrajaa ei ole riittävästi perusteltu ja se muuttaa suuresti eri kuntien talouden tasapainoa siirtymäkauden aikana.

Rahoitusmalli kohtelee epäoikeudenmukaisesti kuntia, jotka ovat pystyneet esimerkiksi tuottavuustoimenpiteiden, rakenteellisten uudistusten sekä volyymietujen kautta pitämään sote-kustannukset tarvevakioitua keskiarvoa alemmalla tasolla. Kunnilta, joiden tarvevakioitu indeksi alittaa raja-arvon sata, siirtyy sosiaali- ja terveystalouden kustannuksia vähemmän kuin niiltä, joilla tarvevakioitu indeksi ylittää raja-arvon sata. Tämä hyödyttää valtiota tulevien maakuntien rahoituksessa pienempänä lähtötilanteen kulutasona. Tästä kuitenkin epäloogisesti rangaistaan näin toimineita kuntia heikentämällä talouden tasapainoa siirtymäkauden aikana.

Vantaan osalta tämä tasapainon heikkeneminen olisi valtiovarainministeriön kesäkuun laskelmatilanteen perusteella 14,6 milj. euroa. Oikeudenmukaisempi lähtökohta olisi muokata mallia niin, että muutos pysyisi 0-tasolla kunnan aikaisempaan talouden tasapainotilaan nähden.

55. Ovatko valtionosuuskriteerit sekä niiden painotukset yleisesti ottaen perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta)?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Kasvavien kaupunkien ja kuntien vuosittaiset investoinnit ylittävät usein merkittävästi vuosittaiset poistot, minkä vuoksi kuntien talouden tasapainoa tarkasteltaessa olisi tarkoituksenmukaista tarkastella taloudellisia vaikutuksia myös rahoituslaskelman toiminnan ja investointien rahavirran kautta eikä pelkästään arvioimalla vuosikatteen riittävyttä poistoihin.

Valtionosuuskriteerit eivät ota huomioon riittävästi väestökehityksen isoja muutoksia. Muuttoliike aiheuttaa huomattavia lisäkustannuksia muuttovoittoa saavissa kunnissa lisääntyneiden palvelu- ja investointitarpeiden muodossa. Vastaavasti muuttotappiokunnissa syntyy kustannuksia viiveessä palveluverkon ja henkilöstömäärien optimoinnissa jäljelle jäävään palvelutarpeeseen. Valtionosuuskriteereissä tulisi olla väestönmuutosmuuttuja, joka kompensoisi väestönmuutosten vaikutuksia niitä koskeville kunnille.

Vieraskielisten määrä vaikuttaa huomattavasti pääkaupunkiseudulla palvelukustannuksiin. Olisi tarpeen kasvattaa valtionosuuskriteereissä vieraskielisten määrän painoarvoa huomattavasti nykytasoa korkeammaksi.

Kuntien tasausvähennysrajaa tulisi madaltaa. Esityksessä on ehdotettu verotuloihin pohjautuvan valtionosuuksien kuntien välisen tasauksen tasausvähennysrajaksi 10 prosenttia, joka on liian kireä esityksessä ehdotettuun kuntien puolittuvaan veropohjaan nähden sekä kasvavien kaupunkien investointitarpeiden kasvu huomioiden.

56. Kuntien rahoitusta koskevan lainsäädännön pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

57. Muut vapaamuotoiset huomiot kuntien rahoitusta koskevasta lainsäädännöstä.

Uudistuksen jälkeen kaupungit menettävät suuren osan verotuloistaan ja samanaikaisesti valtionosuuksien merkitys erityisesti pääkaupunkiseudun kuntien tulopohjassa korostuu. Voimakkaampi riippuvuus valtionosuuksista on ongelmallista itsehallinnon näkökulmasta ja lisäksi niiden määrätymis- ja jakoperusteet muuttuvat vuosittaisilla budjettipäätöksillä.

Valtionosuuksissa hallitsevassa roolissa olisivat myös uudistuksen rahoitusmuutoksia tasaavat erilliserät. Nämä tekijät lisäävät ennakoimattomuutta ja aiheuttavat vakavia ongelmia kaupungeille toiminnan suunnittelun kannalta. Samanaikaisesti kaupunkien keinot käyttötalouden sopeuttamiseen heikenevät. Suurena riskinä on, että sopeutuspaineet joudutaan kohdentamaan kasvatukseen ja koulutuksen palveluihin sekä kaupunkiympäristön ja liikennejärjestelmän toimintoihin eli kuntalaisten kannalta keskeisiin peruspalveluihin.

Uudenmaan erityispiirteenä on voimakas väestönkasvu, nopea kansainvälistyminen sekä kansallisestikin merkittävä taloudellinen toimeliaisuus, mikä edellyttää, että alueen kunnilla on riittävästi investointikykyä ja elinvoimaa. On oleellista, että varmistetaan myös sote-ratkaisun jälkeen jäävän kaupungin toimintakyky ja rahoituksellinen asema. Uudistus kasvattaa kuntien suhteellista velkaantuneisuutta, kun nykyinen lainakanta jää kaupunkien vastuulle samalla kun tulot vähenevät. Uudistus lisää kaupunkien rahoituksellista epävarmuutta sekä heikentää kasvavien kaupunkien investointikykyä. Vaikka tulot putoavat kolmannekseen, investointitarve pääkaupunkiseudun kaupungeissa ei juuri vähene. Kasvavat kaupungit tarvitsevat ennen kaikkea uusia kouluja ja varhaiskasvatuksen palveluja sekä maankäytön ja logistiikan investointeja ja nämä investoinnit jäävät edelleen kaupunkien hoidettavaksi.

Uudistus muuttaa merkittävästi kuntien valtionosuusrahoituksen määräytymisperusteita. Esitysluonnoksen mukaan pääosa valtionosuusrahoituksesta voi jatkossa perustua erilaisiin sote-uudistuksen muutosvaikutuksia tasaaviin mekanismeihin. Tämä heikentäisi merkittävästi kuntien rahoitusjärjestelmän läpinäkyvyyttä. Sote-uudistuksen vuoksi toteutettavat kuntien talouden tasausmekanismit tulisi toteuttaa muutoin kuin osana kuntien peruspalvelutuotantoon tarkoitettua valtionosuusjärjestelmää.

Perustuslaista johdetun rahoitusperiaatteen mukaisesti valtio ei voi lisätä kuntien tehtäviä antamatta samalla kunnille tehtävien tarvitsema rahoitus. Samoin tulisi toimia silloin, kun valtio ottaa kunnilta tehtäviä. Kunnille tulee taata jäljelle jääviin tehtäviin rahoitusperiaatteen mukaisesti riittävä rahoitus.

58. Pidätkö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Uudistuksessa kuntien veropohjaa heikennettäisiin leikkaamalla kuntien saamaa osuutta yhteisöveron tuotosta nykytasosta kolmanneksella. Vantaan näkemyksen mukaan yhteisöveropohjasta leikattava taso tulisi määrittää selvästi lakiesityksessä ehdotettua noin 0,6 miljardia euroa matalammaksi. Lisäksi kiinteistövero tulisi poistaa verotulotasauksen elementeistä, sillä se kohtelee epätasa-arvoisesti pääkaupunkiseudun kaupungeja.

59. Verolainsäädännön pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

60. Vapaamuotoiset huomiot verolainsäädännöstä.

Ei vastausta.

Maakuntien ja kuntien henkilöstöä koskeva lainsäädäntö

61. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Laki oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta

Oppilas- ja opiskelijahuollon järjestämisvastuu tulisi säilyttää kuntien tehtävänä eikä siirtää sote-maakuntien vastuulle. Vantaalla oppilas- ja opiskelijahuolto on osa kasvatuksen ja oppimisen toimialaa, ei sosiaali- ja terveydenhuoltoa.

Yhteisöllinen opiskeluhoitotyö on opiskeluhoollon ensisijainen toimintamuoto ja siksi opiskeluhoollon psykologien ja kuraattorin toimiminen kiinteästi kouluissa ja oppilaitoksissa on oleellista. Lain määrittämää yhteisöllistä opiskeluhoitotyötä ei voi tehdä toisesta organisaatiosta käsin. Koulun ulkopuolelta on mahdotonta vaikuttaa koulun rakenteisiin ja toimintatapoihin. Koulumaailman tuntemus lisää opiskeluhoitotyön vaikuttavuutta.

62. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

- ☒ **kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei

- ☐ ei kantaa

63. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Ei vastausta.

Uusimaa-laki

64. Turvaako Uudenmaan erillislaki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen alueella yhdenvertaisesti muuhun maahan verrattuna?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Mikäli sote-maakuntamalli etenee valtakunnallisesti, ehdotettu Uudenmaan erillISRatkaisun aluejako on tarkoituksenmukaisin.

65. Turvaavatko HUSin lakisääteisiä tehtäviä koskevat säännökset erikoissairaanhoidon järjestämisen sekä yliopistollisen sairaalan tutkimus-, kehittämis- ja opetustehtävät (5 §)?

- ☒ **Kyllä X**
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Esitys turvaa HUS:n lakisääteiset tehtävät erikoissairaanhoidon järjestämisessä.

Yliopistollisen sairaalan tutkimus-, kehittämis- ja opetustehtävien sääntely on jätetty avoimeksi, mikä on yliopillisten toimijoiden vapauden perusteella suotavaa.

66. Onko terveydenhuollon järjestämisvastuun jakautumisesta Uudellamaalla esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti (Uudenmaan sote-maakuntien ja Helsingin

kaupungin ensisijainen järjestämisvastuu, HUSin lakisääteiset tehtävät ja HUS-järjestämissopimus; 4, 5 ja 10 §)?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Uudellamaalla esitetään toteutettavaksi muusta maasta poikkeava erikoissairaanhoidon vastuun jakautuminen ja järjestäminen. Erikoissairaanhoidon integraatio sote-palveluihin poikkeaa muun maan ratkaisusta. Tämä täytyy uusien organisaatioita ja yhteistyön rakenteita tunnistettaessa ja perustettaessa ottaa huomioon. Yhteen järjestäjään perustuvan mallin toimeenpano Uudellamaalla olisi kuitenkin sisältänyt tätä mallia huomattavasti suurempia taloudellisia ja toiminnallisia riskejä.

Järjestämisvastuu on esityksessä määritelty yleislakitasoisesti. On kuitenkin huomioitava, että esitys ei luo selkeää lakikokonaisuutta HUS-maakuntayhtymän sekä Uudenmaan sote-maakuntien toimintojen järjestämisestä. Sote-maakunnat saavat tarveperusteisen kiinteän rahoituksen. HUS:n rahoitus tulee edelleen perustumaan toimenpidekohtaiseen rahoitukseen, koska Uudenmaan alueen sote-maakunnat tuskin pystyvät HUS:n rahoituksen osalta muunlaisiin järjestelyihin. HUS-järjestämissopimuksen (mukaan lukien rahoitukseen liittyvät ratkaisut) pitäisi pystyä ohjaamaan Uudenmaan sote-maakuntien ja HUS:n välistä hoidon porrastuksen toimivuutta ja sitä kautta turvata alueen yhdenvertaisia palveluita.

67. Ovatko Helsingin kaupungin talouden eriyttämistä koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia ja riittäviä turvaamaan toiminnan vertailtavuuden muuhun maahan nähden (5 luku)?

- ☐ kyllä
- ☒ **kyllä pääosin X**
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Vertailtavuutta voi vaikeuttaa se, että Helsinki voi käyttää kaupungin rahaa sote-toimintaan.

68. Uusimaa-lain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

69. Vapaamuotoiset huomiot Uudenmaan erillislaista?

Ei vastausta.

Yleishallintoa koskevat lait

70. Yleishallintoa koskevien lakien pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

71. Vapaamuotoiset huomiot yleishallintoa koskevasta lainsäädännöstä.

Ei vastausta.

Kysymyksiä sote-maakuntarakennelaista

72. Sote-maakuntarakennelaissa säädetään maakuntajaosta, joka toimii myös sote-maakuntien alueiden pohjana. Lisäksi laissa säädetään sote-maakuntien muuttamisesta, joka johtaa myös vastaavalla alueella maakuntajaon muutokseen. Onko esitetty sote-maakuntien ja niiden pohjana olevan maakuntajaon suhde sekä jaon muutosprosessi kriteereineen selkeä ja tarkoituksenmukainen ottaen huomioon maakuntajaon merkityksen muille aluejaoille?

- ☒ kyllä X
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

73. Pidätkö esitettyjä edellytyksiä sote-maakuntien muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen näkökulmasta? (erityisesti sote-maakuntarakennelain 2, 5 ja 10 §:t)

- ☒ kyllä X
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

74. Sote-maakuntarakennelain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei vastausta.

75. Muut vapaamuotoiset huomiot sote-maakuntarakennelaista.

Ei vastausta.

Maakuntien ohjaus

76. Valtion ohjausta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon että pelastustoimen järjestämisessä vahvistettaisiin. Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

- ☐ kyllä
- ☒ kyllä pääosin X
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Valtakunnallisen ohjauksen lisääminen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen laadun turvaamisessa on tarpeellista. Kuitenkin sote-maakuntien oman toimivallan turvaamisen osalta esitys ei ole riittävä. Vahva valtion ohjaus ilman verotusoikeutta kaventaa maakuntien mahdollisuuksia ratkaista itsenäisesti paikallisia palvelutarpeita ja hankkia rahoitusta.

77. Ministeriöt ja maakunta kävisivät vuotuiset neuvottelut, joissa tarkasteltaisiin maakunnan toimintaa ja taloutta toteumatietojen ja ennusteiden näkökulmasta. Lisäksi erilliset ohjausneuvottelut käytäisiin vuosittain yhteistyöaluekohtaisesti. Onko neuvottelujen tavoite ja käsiteltävä asiakokonaisuus tarkoituksenmukainen?

- ☐ kyllä
- ☒ kyllä pääosin X

- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Jos sote-maakuntaudistus toteutetaan esitetystä muodossaan.

78. Maakuntien ja valtioneuvoston välille suunnitellaan ministeriöiden ja järjestämisvastuussa olevien tahojen vuorovaikutukseen perustuvaa aktiivista ohjausta, joka perustuisi avoimeen näkemysten ja tietojen vaihtoon sekä järjestäjien toiminnan ja talouden jatkuvaluonteiseen arviointiin. Onko ohjausmalli uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltu?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☐ ei pääosin
- ☐ ei
- ☒ ei kantaa X

Uudistuksen vaikutukset

79. Vaikutusten arvioinnissa on kuvattu ehdotuksen keskeiset vaikutukset. Miltä osin vaikutusten arviointia olisi korjattava, tarkennettava tai täydennettävä?

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistus on historiallisen suuri julkisen hallinnon uudistus, joka toteutuessaan vaikuttaa erittäin merkittävästi hallinnon eri tasojen (valtio, sote-maakunnat ja kunnat) tehtävänjakoon, vastuisiin ja rahoitukseen. Uusien maakuntavaalien myötä uudistus vaikuttaa myös koko demokraattiseen järjestelmäämme. Väistämättä uudistuksella on vaikutuksensa myös kaikkiin sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla ja pelastustoimessa sekä näiden molempien tukipalveluissa työskenteleviin työntekijöihin, ja palvelutuotannon kautta meihin kaikkiin suomalaisiin.

Näin massiivisen uudistuksen kaikkia seurauksia ja vaikutuksia on jopa mahdotonta arvioida. On kuitenkin valitettavaa, että vaikutusten arvioinnissa ei ole kiinnitetty tarpeeksi huomioita siihen, miten perustavanlaatuisia vaikutuksia uudistuksella on kuntien tehtäviin, rahoitukseen ja tulevaisuuteen. Esitys ei myöskään tunnista kaupungistumista, suurten kaupunkiseutujen erityispiirteitä tai kaupunkiseutujen kasvavaa merkitystä.

Uudenmaan erillisratkaisun vaikutusten arvioinnissa ei ole erityisesti huomioitu sitä, että nykyisen Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen alueelle muodostuu ehdotuksen toteutuessa kaksi sote-maakuntaa, Vantaa – Kerava ja Keski-Uusimaa. Uudistuksen toteutuessa on ratkaistava, säilyykö Keski-Uudenmaan pelastuslaitos edelleen yhtenä kokonaisuutena kahden sote-maakunnan yhteisenä pelastuslaitoksena vai perustavatko Vantaa – Keravan ja Keski-Uudenmaan sote-

maakunta kumpikin oman pelastuslaitoksen. Tällä on merkittävä vaikutus pelastustoimen sote-maakuntavalmisteluun sekä muutostukustannuksiin.

80. Onko uudistuksen muutostukustannukset tunnistettu ja arvioitu asianmukaisesti?

- ☐ kyllä
- ☐ kyllä pääosin
- ☒ **ei pääosin X**
- ☐ ei
- ☐ ei kantaa

Muutostukustannuksien tyyppejä on tunnistettu kattavasti. Arviot tukustannusten määrästä ovat kuitenkin vielä kesken eikä niitä ole kaikilta osin arvioitu. Esimerkiksi palkkaharmonisoinnin tukustannukset tulevat olemaan huomattavat. Muutostukustannukset tulee ottaa huomioon täysimääräisesti etukäteisvalmistelun rahoituksessa, sote-maakuntien rahoituksessa sekä jäljelle jäävien kuntien rahoituksessa.

81. Uudistuksesta aiheutuvia ICT:n ja tiedonhallinnan muutostukustannuksia on arvioitu hallituksen esityksen vaikutusarvioinneissa edellisen vaalikauden maakunta- ja sote-valmistelussa tunnistettujen tukustannusarvioiden perusteella. Millaisia tarkennuksia ja täydennyksiä nyt esitettyihin arvioihin tulisi tehdä?

Tukustannusarvioihin on vaikeaa ottaa kantaa. Ongelmana ovat kuntien hankintayksikköjen rinnalle syntyvät sote-maakuntien hankintayksiköt, mikä lisää päällekkäistä tekemistä tietohallinnon näkökulmasta. Tällaisesta kokonaisuudesta on erittäin vaikea löytää säästömahdollisuuksia, mutta merkittävät tukustannusten kasvut ovat useissa kohden ilmeisiä. Lisäksi muutokset aiheuttavat jo sinällään merkittäviä muutostukustannuksia. Niitä on mahdollista osittain pienentää siirtymäkausilla, mutta vain osittain.

82. Näkemyksenne muista mahdollisista ICT- ja digiasioihin liittyvistä vaikutuksista ehdotetussa palvelurakenteessa?

Kuntien osalta ongelmana on se, että IT-hankintojen volyymit pienenevät ja sen myötä yksikkötukustannukset nousevat. Potilastietojärjestelmistä yms. ei päästä eroon, koska käyttöä on muuallakin kuin sotessa. Epäselvää kuinka uudet syntyvät hankintayksiköt käyttävät nykyisiä sopimuksia ja minkälaisia siirtymäaikoja näihin annetaan. Hyvin todennäköisesti tästä syntyy päällekkäisiä tukustannuksia ainakin muutamille vuosille.

83. Minkälaisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin liittyviä vaikutuksia järjestämisvastuuseen ja ostopalveluihin liittyvästä täsmentävästä sääntelystä sote-maakunnille aiheutuisi (liittyen esimerkiksi palvelurakenteen muuttumiseen tai palvelutuotannosta aiheutuviin kustannuksiin):

a) vuosina 2021-2022?

Ei suuria vaikutuksia.

b) vuosina 2023-2024?

Ei suuria vaikutuksia.

c) vuodesta 2025 alkaen?

Ei suuria vaikutuksia.

84. Osa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja koskevista sote-maakunnille siirtyvistä hankintasopimuksista saattaisi olla uusien säännösten nojalla mitättömiä. Sote-maakunta olisi velvollinen korvaamaan palveluntuottajille sopimusten mitätöitymisen takia hyödyttömäksi jäävät investoinnit. Minkälaisia vaikutuksia lakisääteisestä mitättömyydestä aiheutuisi sote-maakunnille tai yksityisille palveluntuottajille?

a) vuosina 2021-2022?

Voisi aiheuttaa epävarmuutta kilpailutuksiin, kun tuottajat pelkäisivät sopimusten mahdollista mitätöintiä.

b) vuosina 2023-2024?

Sote-maakunnan tulisi kilpailuttaa uudet sopimukset mitätöityjen sopimusten tilalle.

c) vuodesta 2025 alkaen?

Sote-maakunta joutuisi maksamaan korvauksia mitätöityneisiin sopimuksiin liittyneistä investointikustannuksista.

85. a) Tulisiko arvionne mukaan sote-maakunnille siirtyviä hankintasopimuksia mitätöitymään järjestämisvastuuta ja ostopalveluja koskevan sääntelyn nojalla?

- ☐ kyllä
- ☒ Ei X

b) jos kyllä, mikä olisi mitätöityvien sopimusten euromääräinen arvo?

Ei vastausta.

c) liittyisikö arvionne mukaan mitätöityviin sopimuksiin yksityisille palveluntuottajille hyödyttömiksi jääviä investointeja, mitä nämä välittömät hyödyttömäksi jäävät investoinnit olisivat ja kuinka suurista menetyksistä olisi kyse?

Ei vastausta.

Uudistuksen toimeenpanon tuki

86. Mihin aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistuksen alueelliseen toteutukseen?

- ☐ sote-integraatio X
- ☐ palvelutarpeen arviointi X
- ☐ hallinto ja johtaminen X
- ☐ henkilöstösiirrot X
- ☐ talous X
- ☐ omaisuusjärjestelyt X
- ☐ tietohallinto ja ICT X
- ☐ viestintä ja osallisuus X

muuta, mitä?

Muut kysymykset

87. Mahdolliset ehdotukset käsitteen ”sote-maakunta” korvaamiseksi jollain muulla käsitteellä.

Nimeämisessä tulee ottaa huomioon hyvän hallinnon periaatteet sekä kuntalain 4 § nimivaatimukset, eli nimen tulee olla asiallinen ja eikä se saa olla harhaanjohtava.

Sote-maakunta -nimessä ongelmana on, että siinä ei näy pelastustoimi lainkaan.

88. Ehdotus sote-maakuntanne nimeksi.

Nimeämisessä tulee ottaa huomioon hyvän hallinnon periaatteet sekä kuntalain 4 § nimivaatimukset, eli nimen tulee olla asiallinen ja eikä se saa olla harhaanjohtava.

Sote-maakunta -nimessä ongelmana on, että siinä ei näy pelastustoimi lainkaan.

Toivottavaa olisi, että alueen asukkaat saisivat ottaa kantaa nimeen.

89. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Sote-uudistuksen tavoitteiden toteutuminen varmistettava

Suomi tarvitsee palvelujen laadun ja saatavuuden turvaavan sosiaali- ja terveydenhuollon ratkaisun. Vantaan kaupunki on aiemmissa lausunnoissaan kannattanut kuntapohjaista sote-ratkaisua. Valtioneuvoston valittua maakuntapohjaisen ratkaisun, Vantaan kaupunki keskittyy lausunnossaan sen sisällön vaikutusten arviointiin erityisesti kuntiin.

Maakuntapohjaisessa ratkaisussa Vantaa kantaa huolta erityisesti läheisyysperiaatteen toteutumisesta, lähipalvelujen ja asukasdemokratian turvaamisesta. Mikäli uudistus etenee valtakunnallisesti esitettyyn suuntaan, on esitetty Uudenmaan erilliskeskitys ja Vantaa-Keravan sote-maakunta Vantaan kaupungin kansalta paras ratkaisu.

Historiallisen suuressa julkisen hallinnon uudistuksessa ei ole selvitetty tarpeeksi perusteellisesti vaikutuksia kuntiin eikä tunnistettu suurten kaupunkien merkitystä

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistus on historiallisen suuri julkisen hallinnon uudistus, joka toteutuessaan vaikuttaa erittäin merkittävästi hallinnon eri tasojen (valtio, sote-maakunnat ja kunnat) tehtävänjakoon, vastuisiin ja rahoitukseen. Uusien maakuntavaalien myötä uudistus vaikuttaa myös koko demokraattiseen järjestelmäämme. Väistämättä uudistuksella on vaikutuksensa myös kaikkiin sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla ja pelastustoimessa sekä näiden molempien tukipalveluissa työskenteleviin työntekijöihin, ja palvelutuotannon kautta meihin kaikkiin suomalaisiin. Näin massiivisen uudistuksen kaikkia seurauksia ja vaikutuksia on jopa mahdotonta arvioida. On kuitenkin valitettavaa, että vaikutusten arvioinnissa ei ole kiinnitetty tarpeeksi huomioita siihen, miten perustavanlaatuisia vaikutuksia uudistuksella on kuntien tehtäviin, rahoitukseen ja tulevaisuuteen. Esitys ei myöskään tunnista kaupungistumista, suurten kaupunkien erityispiirteitä tai entisestään kasvavaa merkitystä.

Kunnat on ohitettu uudistuksen valmistelussa

Onkin valitettavaa, että näin suuri ja kokonaisvaltainen uudistus on valmisteltu lähes yksinomaan ministeriön toimesta. Kunnat eivät ole olleet valmistelussa mukana. Uudellamaalla kunnat osallistuivat erilliskeskityksen valmisteluun, mutta siinäkin käytännössä erilliskeskityksen aluejaon osalta. Valmistelun seuraaminen on ollut hankalaa ja erityisesti esityksen rahoitusmallista ja uudistuksen taloudellisista vaikutuksista on lähes mahdoton muodostaa selkeää kokonaiskuvaa.

Kunnallisen itsehallinnon näkökulmasta on huolestuttavaa, miten uudistus keskittää valtaa valtiolle. Itsehallinnollisiksi kuvatut sote-maakunnat ovat todellisuudessa tiukasti valtion ohjauksessa.

Uudistuksen tiukka aikataulu vaarantaa perusteellisen ja onnistuneen toimeenpanon

Uudistuksen tiukka aikataulu huolestuttaa kuntia. Meneillään olevan lausuntokierroksen jälkeen hallituksen esityksen on tarkoitus mennä eduskuntakäsittelyyn vielä vuoden 2020 puolella. Eduskuntakäsittelylle on varattu aikaa alkuvuosi 2021 ja sote-maakuntien väliaikaishallinnon pitäisi aloittaa syksyllä 2021. Historian ensimmäiset sote-maakuntavaalit pidettäisiin tammikuussa 2022 ja virallisesti uudet sote-maakunnat aloittaisivat toimintansa 1.1.2023. Aikaa lainsäädännön voimaantulosta kokonaan uuden hallinnon tason ja samalla 21 uuden organisaation (+ Helsingin kaupunki) aloittamiseen olisi vain noin 1,5 vuotta.

Sote-maakunnille ei tule antaa yleistä toimivaltaa ja niiden tehtävät tulee selkeyden vuoksi olla tarkkaan määritetty

Sote-maakunnille ei ole asetettu yleistä toimialaa, vaan tehtävät on rajattu sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja pelastustoimeen. Näin tulee olla myös jatkovalmistelussa, eli sote-maakunnille ei tule siirtää muita vastuita. Erittäin tärkeää on kuitenkin varmistaa se, ettei sote-maakuntien ja kuntien välille muodostu raja-aitoja, ja toisaalta se, ettei sote-maakuntien ja kuntien välille muodostu harmaata aluetta, jossa tehtävien, vastuiden ja resurssien jako on epäselvää. Vaara näiden molempien tilanteiden toteutumiseen on olemassa. Esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon ja varhaiskasvatuksen tai opetuksen välisen yhteistyön ja tietojenvaihdon lastensuojelussa tulee olla saumatonta, vaikka ne jatkossa sijoittuvat eri organisaatioon ja eri rahoituksen alle.

Uudistuksella kavennetaan itsehallintoa

Sote-maakuntiin kohdistuva voimakas valtionohjaus ilman verotusoikeutta kaventaa sote-maakuntien itsehallintoa ja uusien maakuntavaltuustojen toimintamahdollisuuksia, mikä saattaa aiheuttaa demokratiavajeen ja sitä kautta toiminnallisia ongelmia.

Kuntien itsehallintoon puolestaan vaikuttaa merkittävästi se, jos uudistuksen rahoitusratkaisun myötä kunnista tulee entistä riippuvaisempia valtionosuuksista.

Uudistuksella ei hillitä kustannusten kasvua, vaan talous on merkittävä riski

Suurin ongelmakohta ja riski uudistuksessa on talous. Ei ole mitenkään todennäköistä, että tällä ratkaisulla pystyttäisiin hillitsemään kustannusten kasvua. Uudistus vaikuttaa kuntatalouteen suoraan ja välillisesti montaa eri kanavaa pitkin (kustannusten siirto, verot, valtionosuudet, omaisuuksien siirrot, jne.). Uudistuksen yhteydessä ei ole selvitetty lainkaan, miten kunnat tulevat selviytymään tehtävistään, velvoitteistaan ja veloistaan uudistuksen jälkeen.

Uudistuksen vaikutukset Vantaan kaupungin talouteen eivät ole hyväksyttäviä

Uudistus iskee Vantaan kaupungin talouteen merkittävästi. Uudistuksen rahoitusmalli kohtelee erityisen epäoikeudenmukaisesti kuntia, jotka ovat pystyneet esimerkiksi tuottavuustoimenpiteiden, rakenteellisten uudistusten sekä volyymietujen kautta pitämään sote-kustannukset tarvevakioitua keskiarvoa alemmalla tasolla. Tällaisia kuntia valitettavasti rangaistaan heikentämällä niiden talouden tasapainoa siirtymäkauden aikana. Vantaan osalta tämä tasapainon heikkeneminen olisi valtiovarainministeriön kesäkuun laskelmatilanteen perusteella 14,6 milj. euroa.

Uudistuksen jälkeen kaupungit menettävät suuren osan verotuloistaan ja samanaikaisesti valtionosuuksien merkitys erityisesti pääkaupunkiseudun kuntien tulopohjassa korostuu. Valtionosuuksien määräytymis- ja jakoperusteet muuttuvat vuosittaisilla budjettipäätöksillä ja hallitsevassa roolissa olisivat myös uudistuksen rahoitusmuutoksia tasaavat erilliserät. Nämä tekijät lisäävät ennakoimattomuutta ja aiheuttavat vakavia ongelmia kaupungeille toiminnan suunnittelun kannalta. Samanaikaisesti kaupunkien keinot käyttötalouden sopeuttamiseen heikkenevät. Suurena riskinä on, että sopeutuspainee joudutaan kohdentamaan kasvatukseen ja koulutuksen palveluihin sekä kaupunkiympäristön ja liikennejärjestelmän toimintoihin eli kuntalaisten kannalta keskeisiin peruspalveluihin.

Uudenmaan erityispiirteenä on voimakas väestönkasvu, nopea kansainvälistyminen sekä kansallisestikin merkittävä taloudellinen toimeliaisuus, mikä edellyttää, että alueen kunnilla on riittävästi investointikykyä ja elinvoimaa. On oleellista, että varmistetaan myös sote-ratkaisun jälkeen jäävän kaupungin toimintakyky ja rahoituksellinen asema. Uudistus kasvattaa kuntien suhteellista velkaantuneisuutta, kun nykyinen lainakanta jää kaupunkien vastuulle samalla kun tulot vähenevät. Uudistus lisää kaupunkien rahoituksellista epävarmuutta sekä heikentää kasvavien kaupunkien investointikykyä. Vaikka tulot putoavat kolmanneksen, investointitarve pääkaupunkiseudun kaupungeissa ei juuri vähene. Kasvavat kaupungit tarvitsevat ennen kaikkea uusia kouluja ja varhaiskasvatuksen palveluja sekä maankäytön ja logistiikan investointeja ja nämä investoinnit jäävät edelleen kaupunkien hoidettavaksi.

Uudistus muuttaa merkittävästi kuntien valtionosuusrahoituksen määräytymisperusteita. Esitysluonnoksen mukaan pääosa valtionosuusrahoituksesta voi jatkossa perustua erilaisiin sote-uudistuksen muutosvaikutuksia tasaaviin mekanismeihin. Tämä heikentäisi merkittävästi kuntien rahoitusjärjestelmän läpinäkyvyyttä. Sote-uudistuksen vuoksi toteutettavat kuntien talouden tasausmekanismit tulisi toteuttaa muutoin kuin osana kuntien peruspalvelutuotantoon tarkoitettua valtionosuusjärjestelmää.

Koronavirusepidemiasta saadut opit ja kokemukset tulisi hyödyntää uudistuksessa

Lausuntokierroksen ollessa käynnissä koettelee koko maailmaa koronaviruspandemia. Kovimmat vaikutukset epidemialla on ollut suuriin kaupunkeihin, joissa tartuntatapauksia on ollut eniten ja

joissa rajoitustoimenpiteet ovat vaikuttaneet monin eri tavoin ihmisiin ja elinkeinoelämään. Monialaiset kaupungit ovat kyenneet tarkastelemaan häiriötilannetta monipuolisesti eri näkökulmista, muodostamaan kattavan tilannekuvan, ennakoimaan vaikutuksia ja reagoimaan nopeasti. Kaupungeissa on myös pystytty siirtämään henkilöstöä kriittisiin tehtäviin muilta toimialoilta. Käynnissä oleva epidemia ja sen aiheuttamat toimenpiteet ovat historiallisia. Tilanteesta olisi mahdollisuus ottaa oppia, selkeyttää prosesseja ja tiedonkulkua, määritellä vastuita ja tehtäviä tavalla, jotka myös näin massiivisessa sosiaali- ja terveydenhuoltoon sekä pelastustoimeen koskevassa uudistuksessa olisi erittäin tärkeää huomioida. Nyt niin ei valitettavasti olla tekemässä.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitosta ei tule jakaa kahteen osaan

On erittäin tärkeää, että lainsäädännöllä turvataan sote-maakuntien mahdollisuus tehdä yhteistyötä pelastustoimessa keskenään, jolloin Vantaa-Kerava ja Keski-Uusimaa voisivat hoitaa pelastustoimen palvelut yhteistyössä eikä nykyistä Keski-Uudenmaan pelastuslaitosta tarvitsisi jakaa kahteen osaan.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos on toimiva ja kustannustehokas, ja sen palvelut ja palveluverkko on suunniteltu ja optimoitu käsittäen koko nykyinen Keski-Uudenmaan pelastustoimen alue. Pelastuslaitoksen jako kahteen sote-maakuntaan ei toisi hyötyjä verrattuna nykytilaan.

90. Muut yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastausta.

12 §

Lausunto valtiovarainministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle kuntalain väliaikaisesta muuttamisesta

VD/6904/00.04.03/2020

RV/S-AP/HY-L

Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi kuntalain väliaikaisesta muuttamisesta.

Covid-19-epidemian ja sitä seuranneiden laajojen rajoitustoimien vaikutukset kansantalouteen, julkiseen talouteen ja kuntatalouteen ovat merkittävät. Epidemia vaikuttaa kuntien talouteen etenkin sosiaali- ja terveydenhuollon menojen kasvun, sekä vero- ja maksutulojen vähenemisen kautta.

Covid-19-epidemia ja poikkeustila tulevat arvioiden mukaan vaikuttamaan ainakin osan kunnista talouteen siten, että alijäämiä tulee kertymään lisää tai kattamistoimenpiteiden toteutuminen tulee vaikeutumaan. On kuitenkin epävarmaa, miten pitkä vaikutus on. Vaikutus koskee ainakin kuluva vuotta 2020 ja voidaan olettaa, että vaikutukset näkyvät myös vuonna 2021 kuntien taloudessa.

Esityksen mukaan lakiin lisättäisiin uusi 110 a § alijäämän kattamista koskevan määräajan muuttamisesta valtiovarainministeriön päätöksellä kunnan hakemuksesta. Valtiovarainministeriö voisi kunnan hakemuksesta päättää, että kunnan tulee kattaa taseeseen kertynyt alijäämä enintään kuuden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian, jotta kunnat voisivat ottaa asian huomioon vuoden 2021 talousarviota ja taloussuunnitelmaa laadittaessa. Laki olisi voimassa 31.12.2025 asti.

Vantaan kaupunki lausuu lakiesityksestä seuraavaa:

Tarkoituksena on mahdollistaa kunnille epidemiasta aiheutuvien talouden vaikeuksien edellyttämien toimenpiteiden ajoittaminen kuntalain alijäämän kattamisen määräaikaa koskevaa nykyistä sääntelyä pidemmän ajan kuluessa. Voimassa olevan lain mukaan alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien.

Esityksessä ehdotetaan kuntalakia muutettavaksi siten, että lakiin lisätään säännös alijäämän kattamista koskevan määräajan muuttamisesta valtiovarainministeriön päätöksellä kunnan hakemuksesta. Laki olisi voimassa määräajan vuoden 2025 loppuun. Momentin mukaan määräaikaa sovellettaisiin erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevaan arviointimenettelyyn 118 §:n 2 momentissa tarkoitetun määräajan sijaan.

Kunta toimii laittomasti, jos ei kata alijäämiä säädetyssä ajassa, vaikka Covid-19 -epidemia antaisikin perusteen sille, että arviointimenettelyä ei käynnistettäisi. Tämän tilanteen ehkäisemiseksi epidemiasta johtuvista syistä lakiesitys on perusteltu. Kuntatalous oli jo ennen epidemiaa erityisen haastavassa tilanteessa ja se tulee kärsimään epidemian lisäämistä negatiivisista vaikutuksista vielä useita vuosia.

Lausunto annetaan lausuntopalvelu.fi:ssä.

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa valtiovarainministeriölle yllä oleva Vantaan kaupungin lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi kuntalain väliaikaisesta muuttamisesta.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liite:

- Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle kuntalain väliaikaisesta muuttamisesta

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

kaupunginlakimies Sari-Anna Pennanen, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kuntalain väliaikaisesta muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan kuntalain väliaikaista muuttamista. Kunta voisi hakea valtiovarainministeriöltä alijäämän kattamiskaudelle pidennystä, jos kunta ei covid-19-epidemiasta aiheutuvista talouden vaikeuksista johtuen voisi kattaa taseeseen kertynyttä alijäämää laissa säädetyssä määräajassa.

Lakia sovellettaisiin myös kuntayhtymään.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian ja olisi voimassa 31.12.2025 asti.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
PERUSTELUT.....	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
1.1 Tausta	3
1.2 Valmistelu.....	5
2 Nykytila ja sen arviointi.....	5
3 Tavoitteet	7
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset.....	7
4.1 Keskeiset ehdotukset	7
4.2 Pääasialliset vaikutukset	8
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot.....	9
6 Voimaantulo.....	10
7 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys	10
LAKIEHDOTUS.....	12
Laki kuntalain väliaikaisesta muuttamisesta.....	12
LIITE	14
RINNAKKAISTEKSTI.....	14
Laki kuntalain väliaikaisesta muuttamisesta.....	14

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Valtioneuvosto totesi yhteistoiminnassa tasavallan presidentin kanssa 16.3.2020, että maassa vallitsee koronavirustilanteen vuoksi valmiuslain (1552/2011) mukaiset poikkeusolot. Valtioneuvosto linjasi tällöin toimenpiteistä koronavirustilanteen hoitamiseksi Suomessa. Poikkeusolot todettiin päättyneiksi 16.6.2020.

Covid-19-epidemian ja sitä seuranneiden laajojen rajoitustoimien vaikutukset kansantalouteen, julkiseen talouteen ja kuntatalouteen ovat merkittävät. Valtiovarainministeriön kansantalousosaston huhtikuussa 2020 tekemän ennusteen mukaan kansantalous supistuu 5,5 prosenttia ja julkisen talouden alijäämä kasvaa lähes 17 miljardiin euroon kuluvana vuonna.

Epidemia vaikuttaa kuntien talouteen etenkin sosiaali- ja terveydenhuollon menojen kasvun, sekä vero- ja maksutulojen vähenemisen kautta. Koronavirusepidemian ja rajoitustoimenpiteiden tarkkoja vaikutuksia kuntatalouteen on vielä kuitenkin mahdotonta arvioida. Kuntatalouden kehitys on ollut heikkoa ja näkymät vaikeat jo useamman vuoden ajan ennen koronavirusepidemiaa. Kuntien ja kuntatalouden tilannetta on käsitelty laajemmin valtiovarainministeriön 16.4.2020 julkaisemassa kuntatalousohjelmassa vuosille 2021–2024 (Valtiovarainministeriön julkaisuja 2020:30, saatavilla valtiovarainministeriön julkisella verkkosivulla osoitteessa <https://vm.fi/julkaisut>) sekä 13.2.2020 julkaistussa Kuntien tilannekuva 2020 –raportissa (Valtiovarainministeriön julkaisuja 2020:13, saatavilla valtiovarainministeriön julkisella verkkosivulla osoitteessa <https://vm.fi/julkaisut>).

Covid-19-epidemiasta kunnille ja kuntayhtymille aiheutuva menojen kasvu ei kohdennu kaikilta osin vuoteen 2020, vaan näkyy kokonaisuudessaan kunnissa ja kuntayhtymissä todennäköisesti vasta pidemmällä aikavälillä. Lisäkustannuksia aiheuttaa myös hoitotyössä tarvittavien suojavälineiden ja muiden materiaalien kasvanut hankintatarve. Toteutettujen rajoitustoimien vuoksi kasvaa myös lasten, nuorten ja perheiden sosiaalihuollon palvelujen, lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen sekä iäkkäiden henkilöiden kuntoutus- ja muiden tukipalvelujen tarve, mikä edellyttää näiden palvelujen lisäresursointia. Myös kuntien saamien maksutuottojen määrä pienenee. Esimerkiksi varhaiskasvatuksen supistaminen vähensi varhaiskasvatusmaksuja, samoin kuin liikunta- ja kulttuuripalvelujen sulkeminen vähensi niistä saatavia tuottoja. Koko kuntatalouden kannalta merkittävimmät vaikutukset kuntatalouteen muodostuvat kuitenkin osittain viiveellä verotulojen kautta erityisesti kunnallisveron ja yhteisöveron tuoton heiketessä. Koronavirusepidemian taloudelliset vaikutukset kunnille vaihtelevat alueellisesti epidemian levinneisyyden mukaan ja niihin vaikuttavat lisäksi kunnan väestö- ja elinkeinorakenne ja rahoitusrakenne, kuten verotulopohjan erot sekä verotulojen ja valtionosuuksien osuus kunnan tuloista.

Tässä vaiheessa arviot epidemian kustannuksista perustuvat verrattain epävarmoihin oletuksiin, joiden tavoitteena on kuvata koronavirusepidemian ja sitä seuranneiden laajojen rajoitustoimien mahdollisia taloudellisia vaikutuksia koko kansantalouden tasolla ja julkiseen talouteen. Kuntatalousohjelmaan sisältyvän valtiovarainministeriön kuntatalouden kehitysarvion mukaan kuntatalouden rahoitusasema (toiminnan ja investointien rahavirta) heikkenee noin miljardilla eurolla vuodesta 2019 ja on -3,3 miljardia euroa vuonna 2020. On kuitenkin vaikeaa tarkalleen erottaa, mikä osa rahoitusaseman heikkenemisestä johtuu suoraan tai välillisesti koronaepidemian vaikutuksesta ja mikä osa kuntien jo muutenkin vaikeasta tilanteesta, ja jo aiemmin ennakoitua talouden vaimeasta kehityksestä.

Koronaepidemian kuntatalouden toimintakatetta heikentävän vaikutuksen on kevään 2020 kuntatalouden kehitysarviossa arvioitu olevan nettomääräisesti noin 500–700 miljoonaa euroa kullekin vuodelle. Tämä arvio sisältää sosiaali- ja terveydenhuollon menojen kasvun, myynti- ja maksutulosten vähenemisen ja tietyistä toiminnoista koronan vuoksi aiheutuneet säästöt: joitakin palveluja ei tarvita yhtä laaja-alaisesti ja sosiaali- ja terveydenhuollon kiireettömiä hoitoja siirretään. Lisäksi voidaan olettaa, että työttömyyden kasvu lisää toimeentulotukimenoja (joista kunnat rahoittavat puolet), täydentävää toimentulotukea ja omaishoidon tukea jonkin verran. Terveystukimenojen kasvua ennusteissa on koronasta johtuen noin 300 miljoonaa euroa. Toimintatuottojen supistumista ennusteissa on noin 200 miljoonaa euroa. On kuitenkin mahdollista, että toimintatuotot supistuvat tätäkin enemmän, jos kiireetöntä hoitoa lykätään arvioitua enemmän.

Kevään 2020 ennusteen mukaan kuntien verotulot jäävät vuonna 2020 noin 2 miljardia euroa alhaisemmaksi kuin vielä syksyllä 2019 ennustettiin. Covid-19-epidemian vaikutusta veroennusteen alenemasta ei voida erottaa täsmällisesti, mutta sen osuuden voidaan arvioida olevan korkeintaan 1,6–1,8 miljardia euroa mukaan lukien verojen maksulykkäyksestä aiheutuva verotulojen siirtymä. Maksulykkäyksestä aiheutuvat menetykset kuitenkin kompensoidaan kunnille valtion budjetin kautta, joten nettomääräisesti koronaepidemian vaikutus kuntien verotuloihin arvioidaan olevan enimmillään 1,1–1,3 miljardia euroa vuonna 2020.

Kevään 2020 kuntatalousohjelmassa koronakriisin yhteisvaikutus kuntatalouteen arvioitiin olevan noin 1,6–2,0 miljardia euroa kuntataloutta heikentävä ja tästä suuri osa aiheutuu verotulojen pienenemisestä. Arviota on tässä vaiheessa syytä pitää suuntaa antavana, ottaen huomioon vaikeus erottaa covid-19-epidemiasta aiheutuvia vaikutuksia muusta talouskehityksestä ja tilanteeseen liittyvä tavanomaista suurempi epävarmuus. Lisäksi poikkeustilanteen kestolla ja laajuudella on olennainen vaikutus kuntien tuloihin ja menoihin.

Covid-19-epidemian taloudelliset vaikutukset tulevat vaihtelevaan alueellisesti ja kuntakohtaisesti merkittävästi. Tähän vaikuttaa pandemian levinneisyys, mutta myös kuntien rahoitusraenteet, kuten verotulopohjan erot sekä verotulojen ja valtionosuuksien osuus kunnan tuloista. Lisäksi kuntien väestö- ja elinkeinorakenteilla on merkitystä siihen, miten voimakkaasti epidemian kaltainen ulkonen shokki vaikuttaa kunnan toimintaan ja talouteen. Vaikuttaa siltä, että koronakriisi ja siitä johtuvat rajoitustoimet vaikuttavat voimakkaimmin palvelusektoriin ja hieman vähäisemmässä määrin teollisuuteen. Kriisin vaikutukset eri toimialoihin riippuvat myös kansainvälisen talouden kehityksestä ja reaktioista koronapandemiaan.

Hallitus linjasi kevään 2020 kehysriihen yhteydessä laajasta toimenpidekokonaisuudesta, jolla helpotetaan koronapandemiasta ja siihen liittyvistä rajoitustoimista johtuvia kuntien talouden haasteita. Kuntataloutta koskevat tukitoimet päätettiin vaiheistaa siten, että osa toimenpiteistä toteutettiin vuoden 2020 neljännessä lisätalousarviossa, jonka eduskunta hyväksyi kesäkuun lopulla. Lisätalousarvioesitys sisälsi noin 1,4 miljardin euron kuntatalouden tukipaketin sekä useita muita kuntiin kohdistuvia toimenpiteitä.

Sairaanhoitopiireille kohdistettavalla suoralla valtionavustuksella kompensoidaan covid-19-epidemiasta aiheutuneita kustannuksia ja sairaanhoitopiirien mahdollisia alijäämiä. Kuntien yhteisövero-osuuden määräaikaisella korottamisella kompensoidaan puolestaan kuntien yhteisöveromenetyksiä. Kuntien peruspalvelujen valtionosuuden määräaikaisella 720 miljoonan euron lisäyksellä korvataan kunnille epidemiasta aiheutuneita kustannuksia sekä kunnallisverotuoton pienenemistä. Lisäksi valtionosuuden korotuksella tuetaan kuntia kaikkein heikoimmassa asemassa olevien henkilöiden eli lasten, nuorten ja ikäihmisten riittävien palvelujen turvaamisessa. Peruspalvelujen valtionosuuden harkinnanvaraisen korotuksen lisäyksellä voidaan puolestaan

tukea niitä kuntia, jotka ovat poikkeuksellisten tai tilapäisten taloudellisten vaikeuksien vuoksi lisätuen tarpeessa.

1.2 Valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä.

Esityksen kiireellisyyden vuoksi on tarpeen poiketa kuulemista säädösvalmistelussa koskevista ohjeista eikä esityksestä ole järjestetty ohjeiden mukaista kuulemiskierrosta. [Hallituksen esityksen luonnoksesta järjestettiin lausuntokierros x.x.2020–x.x.2020 / erillinen kuulemistilaisuus. Lausunnot pyydettiin muun muassa... ministeriöiltä, kunnilta, sairaanhoitopiirien kuntayhtymiltä, maakuntien liitoilta, eräiltä muilta kuntayhtymiltä sekä Suomen Kuntaliitto ry:ltä. Myös muut tahot kuin jakelussa mainitut saivat antaa lausunnon.] Valtiovarainministeriö sai yhteensä xx lausuntoa. Esitykseen on tehty kommenttien ja saatujen lausuntojen perusteella...

Esitys on käsitelty kuntatalouden ja –hallinnon neuvottelukunnassa x.x.2020.

2 Nykytila ja sen arviointi

Kuntalaissa (410/2015) säädetään talouden tasapainovaatimuksesta ja alijäämän kattamisvelvollisuudesta. Lisäksi laissa säädetään erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelystä.

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Pykälän 2 momentin mukaan talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Pykälän 3 momentin mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Alijäämän kattamisvelvollisuutta koskeva säännös sellaisena, kuin se on voimassa olevassa laissa, otettiin kuntalakiin kuntalain kokonaisuusdistuksessa vuonna 2015. Tällöin säädettyä alijäämän kattamisvelvoitetta perusteltiin sillä, että aiempi taloussuunnitelman tasapainovelvoite ja siihen liittyvä alijäämän kattamisvelvollisuus eivät olleet estäneet alijäämien kumuloitumista kuntien taseisiin. Käytännössä oli osoittautunut, että talouden tasapainottamisessa toimenpideohjelmien toteutus onnistui vain harvoin. Tästä seurasi, että alijäämiä ei saatu katetuksi ja kumuloituvaa alijäämää ja sen kattaminen siirtyivät tai kattaminen kävi yhä vaikeammaksi kunnan omin voimin. Oli kuntia, joissa taloussuunnitelma vuosittain suunniteltiin tasapainoon, mutta tasapainoa ei todellisuudessa saavutettu. Alijäämän kattamisvelvollisuus koskee myös kuntayhtymiä.

Kuntalain siirtymäsäännöksen (148 §) mukaan velvollisuutta kattaa kunnan taseeseen kertynyt alijäämä sovelletaan ensimmäisen kerran tilikauden 2015 tilinpäätöksessä taseeseen kertyneeseen alijäämään. Näin ollen alijäämä tulisi olla katettu vuoden 2020 tilinpäätöksessä. Siirtymäsäännöksen mukaan tämä määräaika on pidempi sellaisilla kunnilla, joiden taseen kertynyt alijäämä oli tilikauden 2015 tilinpäätöksessä yli 500 euroa asukasta kohden. Niiden kuntien alijäämän tulee olla katettu viimeistään tilikauden 2022 tilinpäätöksessä.

Kuntalain 118 §:ssä säädetään erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelystä. Säännöksen mukaan kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännössä edellytetyt palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi, jos laissa määritellyt erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn edellytykset täyttyvät.

Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää laissa säädettyssä määräajassa. Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa. Lisäksi arviointimenettely voidaan käynnistää kunnan rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavien kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnuslukujen täytettyä kahtena vuonna perättäin säännöksen mukaiset raja-arvot.

Arviointimenettelyn käynnistäminen on valtiovarainministeriön harkinnassa. Vaikka kunnalla olisi kattamatta alijäämiä 110 §:n mukaisesti, ei arviointimenettely käynnisty suoraan lain nojalla. Menettelyn käynnistämisessä voidaan käyttää harkintaa, jossa otetaan huomioon alijäämän kertymiseen johtaneet syyt. Covid-19-epidemia on lähtökohtaisesti sellainen, poikkeuksellinen ja kunnan vaikutusmahdollisuuksien ulottumattomissa oleva syy, jonka perustella arviointimenettely voitaisiin jättää käynnistämättä. Koska alijäämän kattamiskaudesta säädetään lailla, kunta ei kuitenkaan toimisi laissa edellytetyllä tavalla, jos se ei olisi kattanut alijäämiä säädettyssä ajassa, vaikka kyvyttömyys alijäämän kattamiseen johtaisikin koronavirusepidemian taloudellisista vaikutuksista. Myös tilintarkastajan tulisi kiinnittää asiaan huomiota, ja tilanne voisi johtaa vastuuvapauden epäämiseen tilivelvollisille.

Arviointimenettelyn käynnistämistä kattamattoman alijäämän perustella koskevaa 118 §:n 2 momenttia sovelletaan ensimmäisen kerran vuoden 2015 taseeseen kertyneeseen alijäämään, jos alijäämää ei ole katettu tilikauden 2020 tilinpäätöksessä. Niiden kuntien, joilla oli asukaskohtaista alijäämää vuoden 2015 tilinpäätöksessä yli 500 euroa osalta arviointimenettelyä sovelletaan ensimmäisen kerran vuoden 2015 taseeseen kertyneeseen alijäämään, jos alijäämää ei ole katettu tilikauden 2022 tilinpäätöksessä. Arviointimenettelyä kuntayhtymässä koskevaa 119 §:ää sovelletaan ensimmäisen kerran vuoden 2015 taseeseen kertyneeseen alijäämään, jos alijäämää ei ole katettu tilikauden 2020 tilinpäätöksessä.

Vuoden 2019 ennakkolistien tilinpäätöstietojen mukaan sellaisia kuntia, joilla alijäämien kattamiskausi päättyisi vuoden 2020 tilinpäätökseen on yhdeksän (alijäämää ollut vuodet 2015 -2019 ja vuonna 2015 alle 500 euroa/as). Sellaisia kuntia, joiden alijäämien kattamiskausi päättyisi vuoden 2022 tilinpäätökseen on viisi (alijäämää ollut 2015-2019 ja vuonna 2015 yli 500 euroa/as). Sellaisia kuntia, joiden vuonna 2016 syntyneen alijäämän kattamiskausi päättyisi vuoden 2021 tilinpäätökseen on yksi (alijäämää vuosina 2016-2019).

Covid-19-epidemia ja poikkeustila tulevat arvioiden mukaan vaikuttamaan ainakin osan kunnista talouteen siten, että alijäämiä tulee kertymään lisää tai kattamistoimenpiteiden toteutuminen tulee vaikeutumaan. On kuitenkin epävarmaa, miten pitkä vaikutus on. Vaikutus koskee ainakin kuluvaan vuoteen 2020 ja voidaan olettaa, että vaikutukset näkyvät myös vuonna 2021 kuntien taloudessa.

Koronavirusepidemian vaikutukset voitaisiin ottaa huomioon arviointimenettelyn käynnistämispäätöksissä eli ilman lainsäädäntömuutoksia tai siten, että alijäämän kattamisveloitteen määräaikoja muutettaisiin väliaikaisesti epidemian vaikutusten lieventämiseksi. Jälkimmäinen vaihtoehto edellyttäisi lailla säätämistä ja se voitaisiin toteuttaa, joko kuntakohtaisesti hakemuksesta tai kaikkia kuntia yleisesti koskien. Lainsäädäntömuutokset tulisi tehdä kiireellisesti, jotta

kunnat voisivat ottaa asian huomioon vuoden 2021 talousarvioita ja taloussuunnitelmaa laadittaessa. Alijäämän kattamiskauden pidentäminen muutoin kuin määräajaksi olisi kuitenkin selkeästi vastoin vuoden 2015 kuntalain muutoksella omaksuttuja periaatteita.

Kunnan kirjanpidon tiedoilla ei voida osoittaa, mikä osa alijäämästä aiheutuu covid-19-epidemian talousvaikutuksista, joten pelkästään tämän syyn huomioiminen alijäämän kattamisvelvollisuuden mahdollisen siirtämisen osalta olisi ongelmallista. Sama koskisi tilannetta, jossa sääntely kytkettäisiin pelkästään tiettyjen vuosien aikana kertyneisiin alijäämiin. Jos alijäämien kattamiskauteen tehtäisiin muutoksia tilanteesta johtuen, ratkaisu on välttämättä osin kaavamainen.

3 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on huomioida covid-19-epidemian vaikutuksia kuntatalouteen sekä parantaa kuntien mahdollisuuksia sopeuttaa talouttaan epidemiasta seuranneiden talousvaikeuksien vuoksi.

Tarkoituksena on mahdollistaa kunnille epidemiasta aiheutuvien talouden vaikeuksien edellyttämien toimenpiteiden ajoittaminen kuntalain alijäämän kattamisen määräaikaan koskevaa sääntelyä pidemmän ajan kuluessa. Kuntalaissa mukaista taseeseen kertyneen alijäämän kattamiskautta olisi mahdollista pidentää, jolloin kunta voisi jaksottaa alijäämän kattamiseksi tarvittavat toimenpiteet pidemmälle ajalle.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan kuntalakia muutettavaksi siten, että lakiin lisätään säännös alijäämän kattamista koskevan määräajan muuttamisesta sta valtiovarainministeriön päätöksellä kunnan hakemuksesta.

110 a §. Alijäämän kattamista koskevan määräajan väliaikainen muuttaminen. Pykälässä säädettäisiin kunnan mahdollisuudesta hakea 110 §:n 3 momentin mukaisen alijäämän kattamiskauden pidennystä covid-19-epidemian kunnalle aiheutuvista poikkeuksellisista talouden vaikeuksista johtuen. Pykälä olisi kuntalaissa uusi ja olisi voimassa määräajan.

Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee 110§:n 3 momentin mukaan kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Kuntalain 118 §:ssä säädetään erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelystä. Pykälän 2 ja 3 momenteissa säädetään käynnistämisen edellytyksenä olevista kunnan taloutta koskevista kriteereistä ja tunnuslukujen raja-arvoista. Mainittu pykälän 2 momentin mukaan arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädettyssä määräajassa.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin että, sen estämättä mitä 110 §:n 3 momentissa säädetään kunnan taseeseen kertyneen alijäämän kattamisesta, valtiovarainministeriö voisi kunnan hakemuksesta päättää, että kunnan tulee kattaa taseeseen kertynyt alijäämä enintään kuuden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Momentin mukaan määräaika sovellettaisiin erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevaan arviointimenettelyyn 118 §:n 2 momentissa tarkoitetun määräajan sijaan. Siten esityksen mukaan kuntalain 118 §:n 2 momentissa säädetty arviointimenettelyn käynnistämisen edellytys koskisi ehdotetussa

momentissa säädettyä pidennettyä alijäämän kattamiskautta. Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely voitaisiin siten käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää enintään kuuden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien niiden kuntien osalta, joille olisi myönnetty momentin mukainen määräaika. Muilta osin arviointimenettelyn käynnistämisen edellytyksiin sovellettaisiin 118 §:ää.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin määräajan pidentämisen edellytyksistä. Pykälän 1 momentissa tarkoitettu päätös voitaisiin tehdä, jos kunta covid-19-epidemiasta aiheutuvien poikkeuksellisten tai tilapäisten kunnallistaloudellisten vaikeuksien vuoksi ei voisi kattaa alijäämää 110 §:n 3 momentin mukaisessa määräajassa.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin hakemuksen tekemisen määräajoista. Kunta voisi tehdä määräajan muuttamista koskevan hakemuksen valtiovarainministeriölle aikaisintaan 110 §:n 3 momentin mukaisen alijäämän kattamiskauden päättymistä edeltävän vuoden kesäkuussa ja viimeistään alijäämän kattamiskauden päättymisvuoden elokuun loppuun mennessä. Määräajan pidentäminen olisi sidottu alijäämän kattamiskauden päättymiseen, jolloin kunnan tulisi edeltävästi ensisijaisesti pyrkiä kattamaan alijäämä voimassa olevan kuntalain mukaisessa määräajassa. Momentin mukaan, jos kunnan alijäämän kattamiskausi päättyisi vuonna 2020, hakemus tulisi tehdä vuoden 2020 loppuun mennessä. Hakemukseen tulee liittää selvitys covid-19-epidemiasta kunnalle aiheutuneista taloudellisista vaikutuksista sekä suunnitelma talouden tasapainottamiseksi toteutettavista toimenpiteistä. Valtiovarainministeriön kunnan hakemuksesta tekemän päätöksen kunta voisi ottaa huomioon seuraavan vuoden talousarviossa sekä taloussuunnitelmassa, joita valmistellaan kunnassa talousarviovuotta edeltävänä syksynä.

Pykälän 4 momentin mukaan kunnalla olisi valtiovarainministeriölle raportointivelvoite talouden tasapainottamiseksi tarvittavien toimenpiteiden onnistumisesta. Toimintakertomuksessa olisi esitettävä selvitys toimenpiteiden toteutumisesta ja riittävydestä tilikaudella. Kunnan tulisi saattaa selvitys valtiovarainministeriön tietoon tilikautta seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä.

Pykälän 5 momentin mukaan mitä pykälässä säädetään kunnasta, sovellettaisiin myös kuntayhtymään.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

Esityksellä on taloudellisia vaikutuksia ja vaikutuksia kunnan toimintaan.

Kunta olisi velvollinen hakemuksessaan kuvaamaan alijäämään johtaneet syyt kokonaisuudessaan sekä kunnan mahdollisuuden kattaa ne määräajassa esittämillään toimenpiteillä. Valtiovarainministeriö arvioisi kunnan esityksen perusteella kunnan mahdollisuudet selvitä velvoitteistaan ja tekisi päätöksen kauden pidentämisestä. Laki olisi voimassa vuoden 2025 loppuun. Esityksen mukainen alijäämän kattamiskauden pidentäminen koskisi siten kuntia joiden kattamiskausi päättyy vuonna 2020. Näiden kuntien kattamiskausi voisi jatkua kaksi vuotta. Viimeisen kerran kattamiskauden pidentämistä voisi hakea vuonna 2025. Tällöin kunta voi hakea 2025 päättyvän ja 2026 päättyvän kattamiskauden pidentämistä.

Esityksen lähtökohta olisi tukea kunnan päätöksentekoa ja taloussuunnittelua, niin että kunta voisi omin toimin tasapainottaa talouttaan ilman käynnistettyä arviointimenettelyä. Alijäämän kattamista koskevan määräajan pidentämisen olisi tarkoitus kohdentua mahdollisimman tarkasti pandemian talousvaikutuksiin ja niille kunnille ja kuntayhtymille joiden talouden tasapainottaminen voimassa olevan sääntelyn mukaisesti olisi vaikeutunut tästä syystä.

Esityksessä kattamisajan pidentämisestä päättäminen olisi ajallisesti kytketty alijäämän kattamiskauden päättämiseen. Tämän arvioidaan kannustavan kuntaa alijäämän kattamiseen ensisijaisesti lain mukaisessa määräajassa, koska poikkeusta ei voisi hakea ennakoon jo kauden alussa. Esimerkiksi sellainen kunta, jonka alijäämän kattamiskausi päättyy vuoden 2021 loppussa, voisi hakea kattamiskauden pidennystä aikaisintaan kesäkuussa vuonna 2020, jonka jälkeen syksyllä kunnassa päätetään vuoden 2021 talousarviosta.

Laki olisi voimassa määräajan vuoden 2025 loppuun. Tämä mahdollistaisi alijäämän kattamiskauden muuttamisen kohdentamisen covid-19-epidemian vaikutuksesta kriisiytyneille kunnille.

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyyn tulevien kuntien määrän arvioidaan esityksen johdosta jonkin verran vähenevän, kuntien voidessa tasapainottaa talouttaan pidemmän aikaa. Esityksen nykytilaa koskevassa osassa on kuvattu niiden kuntien määrää, joilla alijäämän kattamiskausi on kesken. Näiden kuntien määrän arvioidaan nousevan koronacovid-19-epidemian vaikutuksesta.

Pidennetyn alijäämän kattamiskauden ajan kunnalla olisi valtiovarainministeriölle raportointivelvoite talouden tasapainottamiseksi tarvittavien toimenpiteiden onnistumisesta. Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys toimenpiteiden toteutumisesta ja riittävydestä tilikaudella. Kunnan on saatettava selvitys valtiovarainministeriön tietoon tilikautta seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä. Tältä osin esityksen arvioidaan vaikuttavan tehostavasi siihen, miten kunnan toiminnassa päätetään ja toimeenpannaan talouden tasapainottamisen edellyttämiä toimenpiteitä. Raportoinnista arvioidaan tulevan kunnille jonkin verran hallinnollisia töitä, mutta toimintakertomukseen sisältyvän selvityksen toimittamisesta valtiovarainministeriölle ei aiheutuisi lisäresursseja edellyttävää hallinnollista työtä. esityksestä ei arvioida aiheutuvan kunnille henkilöstön lisätarvetta.

Edellä kuvatusta kunnan raportointivelvoitteesta ei arvioida olevan kuin vähäisiä vaikutuksia valtiovarainministeriön toimintaan. Raportoinnin ei arvioida aiheuttavan kuin vähäisen määrän henkilötyövuosien lisäystarvetta, kuntien talouden seuranta kuuluu jo nykyisin valtiovarainministeriön tehtäviin kuntalain 10 §:n mukaisesti.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Esityksellä mahdollistettaisiin alijäämän kattaminen kahta vuotta pidemmässä määräajassa kuin mitä kuntalain 110 §:ssä säädetään.

Esityksen mukaan kunnan tulisi hakea alijäämän kattamisajan muuttamista valtiovarainministeriöltä. Laki olisi voimassa määräajan. Tarkoitus ei ole pysyvästi pidentää alijäämän kattamisaikoja, koska esityksen tavoitteena on koronaviruspandemian kunnan taloutta heikentävien vaikutusten lieventämiseksi parantaa kunnan toimintaedellytyksiä ja mahdollisuuksia sopeuttaa taloutta.

Ehdotettuun sääntelyyn nähden keskeisin muu toteuttamisvaihtoehto olisi, että voimassa olevaa kuntalain sääntelyä ei muutettaisi. Koska arviointimenettelyn käynnistäminen on kuntalain 118 §:n mukaisesti valtiovarainministeriön harkinnassa, koronaviruspandemian talousvaikutukset voidaan ottaa huomioon ilman siitä lailla erikseen säätämistä. Käytännössä kuntien tulisi yksilöidä tilinpäätökseen sisältyvässä toimintakertomuksessa vuoden 2020 talouteen vaikuttaneet tekijät siten, että pandemian talousvaikutukset voidaan erottaa muista talouteen vaikuttavista tekijöistä. Jos kunta täyttäisi laissa säädetyt arviointimenettelyn käynnistämisen kriteerit yksinomaan koronapandemian vuoksi, arviointimenettelyä ei käynnistettäisi.

Yksi vaihtoehto olisi kuntien alijäämän kattamisvelvollisuuden siirtymäajan pidennys. Kuntalain muutoksella muutettaisiin voimassa olevan kuntalain siirtymäsäännöksen mukaista alijäämän kattamiskautta siten, että kaikkien kuntien siirtymäaikoja pidennetään vuodesta 2020 vuoteen 2022, mikä vastaa voimassa olevan lain erityisen alijäämäisten kuntien (500 euroa/asukas) poikkeusta. Tämä koskisi kuntia, joilla oli vuoden 2015 tai vuoden 2016 tilinpäätöksessä alijäämää ja jotka ei eivät ole saaneet alijäämää sen jälkeen katettua. Kunnat, joilla vuonna 2017 ollut ensimmäisen kerran alijäämää, joutuisivat kattamaan ne myös vuonna 2022. Jos alijäämää on kertynyt ensimmäisen kerran vuonna 2018, kattamiskausi päättyisi nykyisen sääntelyn mukaisesti vuonna 2023, vastaavasti vuonna 2019 alkanut kattamiskausi päättyisi vuonna 2024. Vuonna 2020 ensimmäisen kerran kertynyt alijäämä tulisi kattaa vuoden 2025 tilinpäätöksessä.

Tämä vaihtoehto koskisi koko kuntakenttää, ja ei kohdentuisi erityisesti koronapandemian vuoksi kertyneeseen alijäämään. Vaihtoehto voisi johtaa heikon taloudellisen tilanteen pitkittymiseen sellaisissa kunnissa, joissa alijäämän kertyminen ja kattamattomuus on muiden syiden seurausta ja alkanut jo ennen koronaviruspandemiaa. Näissä kunnissa kuitenkin arviointimenettelyn nopeampi käynnistäminen olisi tarpeellista, jotta kunnan lainsäädännössä edellytetyt palvelut olisi mahdollista turvata. Vaihtoehto olisi hallinnollisesti kevyt, koska alijäämän kattamiskausi pidentyisi suoraan lain nojalla. Kunta voisi kuitenkin edelleen päättää tätä lyhyemmästäkin kattamiskaudesta taloussuunnitelmassaan kuntalain 110 §:n mukaisesti.

Mahdollista olisi säätää ehdotta 110 a §:n säätelyä vastaavasta pysyvästä menettelystä. Tällöin menettely ei kuitenkaan kohdentuisi esityksen tavoitteiden mukaisesti koronaviruspandemian taloutta koskeviin vaikutuksiin. Riskinä olisi kunnan talouskurin löyhentyminen, jolla olisi vaikutusta koko julkiselle taloudelle. Tuleva sote-uudistus myös vaikuttaa siten, että kuntien menot ovat jatkossa ennakoitavissa paremmin, jolloin alijäämien kattamiseen vaikuttavia kertaluonteisia menojen kasvuja esiintyy todennäköisesti nykyistä harvemmin. Pysyvän menettelyn arvioidaan olevan hallinnollisesti työläs.

6 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan mahdollisimman pian. Lain nopea voimaantulo olisi välttämätöntä, jotta mahdollistettaisiin kunnille kuntayhtymille alijäämän kattamisajan pidentämisen hakeminen, siten että pidempi kausi voitaisiin huomioida jo vuoden 2021 talousarviossa ja 110 §:n mukaisesti taloussuunnitelmassa alijäämän kattamisessa päätettävissä toimenpiteissä.

Laki olisi voimassa 31 päivään joulukuuta 2025 asti.

Koska epidemian jatkumisesta ei ole saatavissa yksiselitteistä tietoa ja vaikutukset kuntataloudelle voivat jatkua useana vuotena, ehdotettujen säännösten voimassaoloajan on oltava riittävän pitkä, jotta kaikki kunnat ja kuntayhtymät ehtivät tehdä tarvittavat toimenpiteet. Lisäksi riittävän pitkällä voimassaoloajalla voidaan turvata lakisääteisten tehtävien hoitaminen määräaikana.

7 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Esityksen kannalta keskeinen on perustuslain kunnallista itsehallintoa koskeva 121 §. Perustuslain 121 §:n 2 momentin mukaan kuntien hallinnon yleisistä perusteista säädetään lailla.

Kuntalain säätämiseen johtaneen hallituksen esityksen johdosta antamassaan lausunnossa perustuslakivaliokunta on todennut, että kuntalailla toteutetaan etenkin perustuslain 121 §:n 2 momentin mukaista vaatimusta siitä, että kuntien hallinnon yleisistä perusteista säädetään lailla. Lailla säätämisen vaatimus koskee perustuslain esitöiden perusteella muun muassa kunnan

ylimmän päätöksentekovallan käyttöä, kunnan muun hallinnon järjestämisen perusteita ja kunnan asukkaiden keskeisiä osallistumisoikeuksia. Hallinnon yksityiskohtainen järjestäminen sen sijaan voidaan osoittaa kuntien asiaksi. Perustuslakivaliokunta on vakiintuneessa käytännössään korostanut, että tehtävistä säädettäessä on huolehdittava rahoitusperiaatteen mukaisesti kuntien tosiasiallisista edellytyksistä suoriutua velvoitteistaan (PeVL 63/2014 v s. 2-3).

Ehdotuksella ei ole kuntien tehtäviä lisääviä vaikutuksia. Esityksellä ei myöskään rajoiteta kunnan tehtävien toteuttamisen taloudellisia edellytyksiä. Esityksellä on kunnan hallintoa ja toimintaa koskevia vaikutuksia, koska esitetty alijäämän kattamiskauden pidentämistä koskeva muutos mahdollistaisi kunnan talouden tasapainottamisen voimassa olevaa sääntelyä pidempänä määräaikana. Täten esityksellä parannettaisiin kunnan edellytyksiä selviytyä tehtävistään tilanteessa, jossa kunnan talouden tasapainoa ei voida saavuttaa johtuen koronviruspandemian vaikutuksista. Esityksen vaikutuksena arvioidaan olevan kunnan talouden parantuminen kunnan saadessa taloutensa alijäämän kattamiskaudella tasapainoon. Tällöin kuntalain 118 §:ssä tarkoitettua erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyä ei tarvitsisi käynnistää selvittämään kunnan mahdollisuuksia turvata asukkaalleen lainsäädännössä edellytetyt palvelut.

Täten ehdotuksella ei katsota olevan perustuslain 121 §:n kannalta arvioitavia vaikutuksia.

Edellä mainituilla perusteluilla lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyksityksessä.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

kuntalain väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään kuntalakiin (410/2015) väliaikaisesti uusi 110 a § seuraavasti:

110 a §

Alijäämän kattamista koskevan määräajan väliaikainen muuttaminen

Sen estämättä mitä 110 §:n 3 momentissa säädetään kunnan taseeseen kertyneen alijäämän kattamisesta, valtiovarainministeriö voi kunnan hakemuksesta päättää, että kunnan tulee kattaa taseeseen kertynyt alijäämä enintään kuuden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Edellä säädettyä määräaikaa sovelletaan erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyyn 118 §:n 2 momentissa tarkoitetun määräajan sijaan.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös voidaan tehdä, jos kunta covid-19-epidemiasta aiheutuvien poikkeuksellisten tai tilapäisten kunnallistaloudellisten vaikeuksien vuoksi ei voi kattaa alijäämää 110 §:n 3 momentin mukaisessa määräajassa.

Kunta voi tehdä määräajan muuttamista koskevan hakemuksen valtiovarainministeriölle aikaisintaan 110 §:n 3 momentin mukaisen alijäämän kattamiskauden päättymistä edeltävän vuoden kesäkuussa ja viimeistään alijäämän kattamiskauden päättymisvuoden elokuun loppuun mennessä. Kuitenkin jos alijäämän kattamiskausi päättyy vuonna 2020, hakemus tulee tehdä vuoden 2020 loppuun mennessä. Hakemukseen tulee liittää selvitys covid-19-epidemiasta kunnalle aiheutuneista taloudellisista vaikutuksista sekä suunnitelma talouden tasapainottamiseksi toteutettavista toimenpiteistä.

Kunnan on laadittava talousarvio ja –suunnitelma siten, että ne toteuttavat valtuuston päätöksiä alijäämän kattamista koskevista toimenpiteistä 1 momentissa tarkoitetulla kattamiskaudella. Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys toimenpiteiden toteutumisesta ja riittävyyydestä tilikaudella. Kunnan on saatettava selvitys valtiovarainministeriön tietoon tilikautta seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä.

Mitä 1–4 momentissa säädetään kunnasta, sovelletaan myös kuntayhtymään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
Laki on voimassa 31 päivään joulukuuta 2025.

Helsingissä x.x.20xx

Pääministeri

Sanna Marin

Kuntaministeri Sirpa Paatero

Laki

kuntalain väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:
lisätään kuntalakiin (410/2015) väliaikaisesti uusi 110 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

110 a §

Uusi

Alijäämän kattamista koskevan määräajan väliaikainen muuttaminen

Sen estämättä mitä 110 §:n 3 momentissa säädetään kunnan taseeseen kertyneen alijäämän kattamisesta, valtiovarainministeriö voi kunnan hakemuksesta päättää, että kunnan tulee kattaa taseeseen kertynyt alijäämä enintään kuuden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Edellä säädettyä määräaikaa sovelletaan erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyyn 118 §:n 2 momentissa tarkoitetun määräajan sijaan.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös voidaan tehdä, jos kunta covid-19-epidemiasta aiheutuvien poikkeuksellisten tai tilapäisten kunnallistaloudellisten vaikeuksien vuoksi ei voi kattaa alijäämää 110 §:n 3 momentin mukaisessa määräajassa.

Kunta voi tehdä määräajan muuttamista koskevan hakemuksen valtiovarainministeriölle aikaisintaan 110 §:n 3 momentin mukaisen alijäämän kattamiskauden päättymistä edeltävän vuoden kesäkuussa ja viimeistään alijäämän kattamiskauden päättymisvuoden elokuun loppuun mennessä. Kuitenkin jos alijäämän kattamiskausi päättyy vuonna 2020, hakemus tulee tehdä vuoden 2020 loppuun mennessä. Hakemukseen tulee liittää selvitys covid-19-epidemiasta kunnalle aiheutuneista taloudellisista vaikutuksista sekä suunnitelma

Voimassa oleva laki

Ehdotus

talouden tasapainottamiseksi toteutettavista toimenpiteistä.

Kunnan on laadittava talousarvio ja –suunnitelma siten, että ne toteuttavat valtuuston päätöksiä alijäämän kattamista koskevista toimenpiteistä 1 momentissa tarkoitetulla kattamiskaudella. Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys toimenpiteiden toteutumisesta ja riittävydestä tilikaudella. Kunnan on saatettava selvitys valtiovarainministeriön tietoon tilikautta seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä.

Mitä 1–4 momentissa säädetään kunnasta, sovelletaan myös kuntayhtymään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

13 § Vantaan kaupungin tietotilinpäätös 2019

5776/00.01.02.01/2020

RV/MV/KK

Tietotilinpäätös on organisaation sisäisen tarkastelun tuloksena syntyvä raportti, jonka tarkoituksena on antaa kokonaiskuvan organisaation tietojenkäsittelyn nykytilasta, arvio tietosuojan ja tietoturvan toteutumisesta ja varmistaa lainsäädännön noudattaminen.

Tietotilinpäätös on keskeinen asiakirja toteuttamaan 25.5.2018 sovellettavaksi tullutta EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen velvoittamaa ns. accountability- eli ”tilintekovelvollisuus”- periaatetta. EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen mukaan organisaatio itse näyttää, että se noudattaa lakia, hyvää tietojenkäsittelytapaa ja hyvää tiedonhallintatapaa.

Tietotilinpäätös kuvaa Vantaan kaupungin henkilötietojen käsittelyä vuonna 2019. Tietotilinpäätös laaditaan nyt Vantaalla toista kertaa. Ensimmäisen kerran tietotilinpäätös laadittiin vuonna 2018. Kaupunginhallituksessa se hyväksyttiin 29.4.2019 (§ 8).

Jokainen toimiala on valmistellut tietotilinpäätökseen oman kuvauksen toimialan tietojen käsittelystä ja tietosuojasta. Lisäksi tietotilinpäätökseen sisältyy kaupungin tietosuojavastaavan raportti. Vuoden 2019 tietotilinpäätöksessä on nostettu erityisesti esiin kaksi tärkeää asiaa, vaikutustenarvioinnit ja tietoturvaloukkaukset. Vuoden 2019 tietotilinpäätös ja siihen sisältyvä tietosuojavastaavan raportti keskittyy pääosin vaikutustenarviointeihin ja tietoturvaloukkauksiin.

Vaikutustenarvioinnit ovat tietosuojan sisäänrakentamisen kannalta ensiarvoisen tärkeässä asemassa. Vaikutustenarvioinnit ovat pohja sille, että kaikissa prosesseissa tietosuoja tulee huomioitua ja toiminta on lainmukaista. Tietoturvaloukkaukset taas ovat seurausta siitä, että kaikilta osin ei ole toimittu oikein. Vuonna 2019 kaupungissa tehtiin ilmoitus yhteensä 154 tietoturvaloukkauksesta. Tehtyjen ilmoitusten koosteet ovat tietotilinpäätöksen liitteenä.

Tietotilinpäätökseen kerättyä tietoa hyödynnetään kaupungin henkilötietojen käsittelyn kehittämisessä ja yhtenäistämässä. Tietotilinpäätös tehdään vuosittain. Vuosien 2018 ja 2019 tietotilinpäätökset tulevat toimimaan pohjana seuraavien vuosien tietotilinpäätöksille. Eri vuosina tietotilinpäätöksissä tullaan painottamaan ja kartoittamaan eri asioita. Tietotilinpäätökset osoittavat kuinka henkilötietojen käsittely on kaupungissa kehittynyt.

Kaupunginhallitus 7.9.2020 § 13

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi Vantaan kaupungin tietotilinpäätös 2019.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Tietotilinpäätös, raportti

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

tietosuojavastaava, lakimies Mikael Valtomaa, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

SISÄLLYSLUETTEL

VANTAAN KAUPUNGIN TIETOTILIN- PÄÄTÖS

**Vantaa
Vanda**

SISÄLLYSLUETTELO.....	2
JOHDANTO.....	3
TIETOSUOJAVASTAAVAN RAPORTTI VUODELTA 2019.....	5
SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON TOIMIALA.....	18
SIVISTYSTOIMEN TOIMIALA.....	30
MAANKÄYTÖN, YMPÄRISTÖN JA RAKENTAMISEN TOIMIALA.....	34
KAUPUNGINJOHTAJAN TOIMIALA.....	37
TALOUSSUUNNITTELU.....	38
ELINKEINOPALVELUT.....	43
KAUPUNGINKANSLIA.....	45
SISÄINEN TARKASTUS.....	48
VIESTINTÄ.....	50
HENKILÖSTÖKESKUS.....	53
KONSERNI- JA ASUKASPALVELUIDEN TOIMIALA.....	57
ASUKASPALVELUT.....	58
HANKINTAKESKUS.....	60
TIETOHALLINTO.....	63
VANTAAN TYÖTERVEYS LIIKELAITOS.....	67
TIETOTILINPÄÄTÖKSEN 2019 LIITTEET.....	70
LIITE 1: VUODEN 2019 TIETOTILINPÄÄTÖKSEN RAKENNE.....	71
LIITE 2: VANTAAN KAUPUNGIN TIETOTURVALOUKKAUKSET 2019.....	73
SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON TOIMIALA.....	73
APOTTIIN LIITTYVÄT TIETOTURVALOUKKAUKSET.....	90
SIVISTYSTOIMEN TOIMIALA.....	99
KAUPUNGINJOHTAJAN TOIMIALA.....	104
KONSERNI- JA ASUKASPALVELUJEN TOIMIALA.....	107

JOHDANTO

Vantaan kaupungin ensimmäinen tietotilinpäätös tehtiin vuodelta 2018. Ensimmäisessä tietotilinpäätöksessä kuvattiin henkilötietojen käsittelyä kaupungissa ja sitä, miten EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen soveltaminen kaupungissa käynnistyi. EU:n yleistä tietosuoja-asetusta alettiin soveltamaan EU:n jäsenmaissa 25.5.2018. Kaupunginhallituksessa ensimmäinen tietotilinpäätös käsiteltiin 29.4.2019.

Pääpaino ensimmäisessä tietotilinpäätöksessä oli koota kaikki kaupungissa käsiteltävät henkilötiedot yhteen paikkaan, jotta saataisiin kokonaiskuva kaupungissa käsiteltävistä henkilötiedoista. Kokonaiskuvan avulla tiedon hallitseminen helpottuu ja tiedon hallinnan kehittäminen koko kaupungin tasolla on mahdollista yhtäläisin periaattein. Tämän kautta myös tietosuojan merkitys kasvaa ja tietosuojan huomioiminen kaikissa prosesseissa tulee hiljalleen automaattiseksi eli tietosuoja saadaan sisäänrakennettua kaikkiin kaupungin prosesseihin, joissa henkilötietoja käsitellään.

Vuoden 2018 tietotilinpäätöksessä koottiin toimialoittain tiedot seuraavista tietosuojan kannalta merkittävistä asioista:

- Mitä henkilötietoja käsitellään
- Järjestelmät, joissa henkilötietoja käsitellään
- Tietojen käsittelyä koskeva erityislainsäädäntö
- Auditoinnit ja sertifiointit
- Tietosuojaa ja tietojenkäsittelyä koskevat vastuut
- Resurssit tietosuoja-asioiden hoitoon
- Tietojen käsittelyä koskeva ohjeistus
- Sopimukset
- Vaikutustenarvioinnit
- Tietosuojaa ja tietojenkäsittelyä koskevat koulutukset
- Tiedon hallinta
- Käyttöoikeuksien hallinta
- Tietojen käsittelyn valvonta
- Etäkäyttö
- Tietoturvaloukkaukset
- Rekisteröidyn oikeudet
- Informointiasiakirjat
- Selosteet käsittelytoimista
- Havaitut ongelmat tietosuojan osalta
- Kehittämistarpeet

Vuoden 2018 tietotilinpäätökseen kerätyt tiedot ovat pohjana tuleville tietotilinpäätöksille ja niin myös tälle vuoden 2019 tietotilinpäätökselle. Kaikki vuoden 2018 tietotilinpäätöksessä esiin nostetut asiat ovat edelleen tärkeitä ja ajankohtaisia ja kaikkien niiden kehittämiseen tulee jatkuvasti panostaa. Tietosuojan kehittäminen on jatkuva prosessi.

Vuoden 2019 tietotilinpäätöksessä on nostettu erityisesti esiin kaksi tärkeää asiaa, vaikutustenarvioinnit ja tietoturvaloukkaukset. Vuoden 2019 tietotilinpäätös ja siihen sisältyvä tietosuojavastaavan raportti keskittyy pääosin vaikutustenarviointeihin ja tietoturvaloukkauksiin.

Vaikutustenarvioinnit ovat tietosuojan sisäänrakentamisen kannalta ensiarvoisen tärkeässä asemassa. Vaikutustenarvioinnit ovat pohja sille, että kaikissa prosesseissa tietosuoja tulee otettua huomioon ja toiminta on lainmukaista. Vaikutustenarvioinnit ovat pakollinen toimenpide, jota EU:n tietosuoja-asetus edellyttää. Niiden tekemättä jättäminen on lainvastaista ja rangaistavaa.

Mikäli vaikutustenarviointien tekemiseen ei panosteta, niin tulevaisuudessa kaupungin tietosuojan tasoa ei voida merkittävästi nostaa. Vaikutustenarvioinnissa havaitaan prosesseihin ja järjestelmiin liittyviä tietosuojaongelmia. Mikäli vaikutustenarviointeja ei tehdä, niin puuteet ja ongelmat tulevat joka tapauksessa jossain vaiheessa esille ja niiden myöhemmin tapahtuva korjaaminen tulee huomattavasti kalliimmaksi ja aiheuttaa näin kaupungille viime kädessä enemmän kustannuksia.

Tietoturvaloukkaukset ovat seurausta siitä, että kaikilta osin ei ole toimittu oikein. Pääasiallisesti on kyse yksittäisen työntekijän tahattomasta virheestä eli on toimittu **huolimattomasti**. Tämän tyyppisiä tietoturvaloukkauksia voidaan vähentää yleisellä tietosuojakoulutuksella ja tietosuojaosaamista lisäämällä. Useimmiten työntekijä on kuitenkin itse heti huomannut tehneensä virheen eli kyse ei ole osaamisen puutteesta vaan huolimattomuudesta, joka monesti johtuu kiireestä. Tällaisella huolimattomuudella voi olla tietoturvaloukkauksen kohteelle vakavat seuraukset.

Toinen pääasiallinen tietoturvaloukkausten tyyppi on **rakenteelliset** tietoturvaloukkaukset. Rakenteellisia tietoturvaloukkauksia ovat esimerkiksi järjestelmät, jotka on otettu käyttöön ilman, että niiden tietosuojaa on selvitetty kunnolla tai järjestelmään liittyviä tietojenkäsittelyprosesseja ei ole suunniteltu loppuun asti tietosuojan näkökulmasta. Tällöin on kyseessä koko ajan päällä oleva tietoturvaloukkaus, ja tietoturvaloukkausten määrä voi olla tällöin huomattava. Vaikutustenarvioinnit ovat ensisijainen työkalu tämänkaltaisten tietoturvaloukkausten eliminoimiseen.

Vakavia seurauksia aiheuttavat **ulkopuolisen tahon** tekemät tietoturvaloukkaukset. Ulkopuolisen tahon tekemissä tietoturvaloukkauksissa tietoja hakkeroidaan, järjestelmään pääsee haittaohjelma tai järjestelmä joutuu kyberhyökkäyksen kohteeksi. Tietomurtoihin liittyy aina myös isoja taloudellisia riskejä.

Vantaan kaupunki on tähän asti onnistunut torjumaan suurimittaiset hyökkäykset. Jotta jatkossa tähän myös pystyttäisiin, tulee tietoturvan tasoon panostaa. Parantamalla kaupungin tietoturvan tasoa ja ennakoimalla uhkia kaupunki voi merkittävästi laskea riskiä joutua hyökkäyksen kohteeksi ja estää sellaisen onnistumisen.

TIETOSUOJAVASTAAVAN RAPORTTI VUODELTA 2019

EU:n yleistä tietosuojasetusta alettiin soveltamaan kaikissa EU:n jäsenmaissa 25.5.2018. EU:n tietosuojasetusta täydentävää kansallista tietosuojalakia alettiin soveltamaan 1.1.2019. Vuosi 2019 on ollut siten myös merkittävä tietosuojalainsäädännön uudistamisen kannalta. Se on ollut ensimmäinen vuosi, jolloin sekä EU:n tietosuojasetus että kansallinen tietosuojalainsäädäntö on ollut sovellettavana.

Vantaan kaupungissa tietosuojalainsäädännön asettamien velvollisuuksien sisäänrakentaminen kaupungin prosesseihin on käynnissä ja kaupungissa ollaan menossa kohti entistä parempia tietosuojakäytänteitä. Tietosuojan sisäänrakentaminen kaikkiin prosesseihin vaatii paljon työtä ja resursseja, jotta Vantaan kaupunki pysyisi kuntien kärkipäässä hyvin hoidetussa henkilötietojen käsittelyssä ja suojauksessa.

Raportissa on nostettu esille neljä kokonaisuutta, jotka ovat tietosuojan sisäänrakentamisen kannalta välttämättömiä: tietosuojakoulutukset, tietosuojatyöryhmät, vaikutustenarvioinnit ja tietoturvaloukkaukset. Tietosuojaosaamista kasvattamalla ja vaikutustenarviointeja tekemällä saadaan minimoitua tietojenkäsittelyyn liittyvät riskit ja näin tietoturvaloukkauksien määrä vähenee.

TIETOSUOJAKOULUTUKSET

Vuoden 2019 tietosuojakoulutus kaupungin henkilöstölle järjestettiin valtuustosalissa kaupungintalolla 20.11.2019. Vuoden 2019 tietosuojakoulutuksessa käsiteltiin neljää tärkeää kokonaisuutta, joista kukin oli kestoaltaan noin 30 min.

1. Työntekijöiden henkilötietojen käsittely ja yksityisyyden suoja – tietosuojavastaava Mikael Valtomaa
2. Tietoturvaloukkaukset Vantaan kaupungissa 2019 – tietosuojavastaava Mikael Valtomaa
3. Tietosuojan vaikutustenarviointi – tunnista, arvioi ja hallitse henkilötietojen käsittelyyn sisältyviä riskejä – Jukka Koskinen, konsultti/KPMG
4. Tietojen kalastelu – mitä se on ja miten suojautua – Ilkka Lehto, konsultti/Sofigate

Koulutus videoitiin ja materiaali on katsottavissa tallenteena kaupungin omilta intra sivuilta. Esimiesten on suositeltu varaavan alaisilleen aikaa tallenteen katsomiseen. Näin lisätään yhdeltä osin työntekijöiden tietoisuutta henkilötietojen käsittelystä ja siihen liittyvistä uhkatekijöistä.

Vuoden 2020 syksyllä on tarkoitus saada toteutettua koko kaupungin henkilökuntaa koskeva **tietosuojatesti**, jonka jokainen henkilötietoja käsittelevä kaupungin työntekijä olisi velvollinen suorittamaan hyväksytysti.

TIETOSUOJATYÖRYHMÄT

Kaupungin tietoturva- ja tietosuojatyöryhmän tehtävänä on valmistella kaupunkia koskevia tietoturvaan ja tietosuojaan liittyviä ohjeita sekä antaa suosituksia ja kannanottoja edellä mainituista asioista. Kaupungin tietosuojavastaava toimii ryhmän puheenjohtajana ja kaupunginjohtaja nimeää työryhmän jäseniksi toimialojen edustajat.

Vuonna 2019 tietoturva- ja tietosuojatyöryhmä kokoontui 10 kertaa. Työryhmän muistiot ovat nähtävissä kaupungin sisäisillä sivuilla tietosuoja- ja tietoturvaosiossa. Kokouksissa käsiteltäviä aiheita olivat mm:

- Ohje henkilötietojen hävittämisestä
- Ohje kuvaamisesta ja kuvapankista
- Ohje lokitiedoista
- Ohje henkilötietojen hävittämisestä
- Vaikutustenarviointiohjeistus
- Sähköpostin lähettämiskäytännöt
- Tietoturvaloukkausprosessi
- Valtakunnallinen TAISTO-harjoitus 2019
- Tietosuojakoulutuksen järjestely
- Tietotilinpäätöksen valmistelu
- Vahva tunnistautuminen ja sen käyttöönotto Vantaalla
- Valvonta- ja analytiikkaratkaisujen käyttöönotto ohjauspalvelimilla ja työasemilla
- Ohje teknisin menetelmin tapahtuvasta valvonnasta työpaikalla
- Kansallisen tietosuojalain vaatimat muutokset kaupungin ohjeistukseen
- Apotin tietosuoja-asiat ja vaikutustenarviointi
- Tietoturva- ja tietosuoja-auditoinnit
- Toimenpiteet tietomurroissa
- Ohje testien käytöstä työsuhteessa
- Ohje erityisten henkilötietojen käsittelystä
- Turvakieltomerkinnät ja sitä koskeva vaikutustenarviointi
- Intran tietoturva ja tietosuoja
- Ohje poliisin tiedonsaantioikeudesta
- Ohje profiloinnista
- Ohje tietosuojaan liittyvistä käsitteistä
- Ohje sosiaalisessa mediassa toimimisesta

Tietosuojan jalkauttamisessa ja sisäänrakentamisessa toimialojen ja palvelualueiden tietosuojavastuuhenkilöt ovat keskeisessä asemassa. Heidän tehtävänä on jalkauttaa tietosuojaa koskeva ohjeistus ja tietosuojatyöryhmässä sovitut käytänteet oman toimialansa/palvelualueensa prosesseihin. Ilman heidän aktiivista panostaan ja puuttumista epäkohtiin ei tietosuojaa saada sisäänrakennettua toimialan/palvelualueen prosesseihin. Osalla tietosuoja vastuuhenkilöitä tietosuoja on sisällytetty heidän työtehtäviinsä. Tietosuoja tulisi sisällyttää kaikkien vastuuhenkilöiden työtehtäviin ja ennen kaikkea varata riittävästi aikaa tehtävän suorittamiseen.

Pääkaupunkiseudun tietosuojatyöryhmään kuuluvat Vantaan, Helsingin, Espoon ja Kelan tietosuojavastaavat. Työryhmässä käsitellään kaupunkeja ja Kelaa koskevia tietosuoja-asioita. Asioiden yhdessä käsittelemisestä saadaan paljon hyötyä, koska kaikkia kaupunkeja koskevat

amat säännöt ja velvollisuudet. Resursseja säästyy ja lainsäädännön tulkinnot ja linjaukset pystytään pitämään yhtenäisinä.

Vuonna 2019 työryhmä kokoontui 7 kertaa ja työryhmässä käsiteltiin mm seuraavia asioita:

- Tietosuoja-asetuksen 30. artiklan mukaiset selosteet, infoasiakirjat
- Sote-tietojen lähettäminen kirjeitse ulkomaille
- Kuntaliiton tietosuojatyöpajat koululaisille
- Tietosuojavastaavan rooli ulkoisessa viestinnässä
- Vaikutustenarvioinnit
- Tietosuojan asemoituminen hallinnollisesti
- Henkilötietojen anto valtakirjalla
- Tietoturvaloukkaukset
- Kuntien työterveydenhuolto
- Sopimusvelvollisuus tytäryhteisöjen kanssa
- Evästeiden käyttö kaupungin verkkosivuilla
- Whistleblowing-kanavan käyttöönotto
- HUS:n ja kaupunkien välinen tietojen käsittely
- Kaupungin sisäiset tietosuojasopimukset
- Suhdetoimintaa (esim. kutsuvieraslistat) koskeva henkilötietojen käsittely
- Tietosuojavaltuutetulle tehtävät kysymykset
- Datan yhdistäminen kehittämistarkoituksissa

TIETOSUOJAN VAIKUTUSTENARVIOINNIT

Mikä on tietosuojan vaikutustenarviointi?

Tietosuojan vaikutustenarviointi on EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen mukainen **pakollinen** toimenpide, jolla arvioidaan suunnitellun käsittelytoimen vaikutuksia henkilötietojen suojalle. Vaikutustenarvioinnilla **pyritään tunnistamaan, arvioimaan, vähentämään ja hallitsemaan henkilötietojen käsittelyyn liittyviä riskejä**. Kyse on eräänlaisesta itsearviointityökalusta henkilötietojen käsittelyyn liittyvien riskien hallitsemiseksi.

Vaikutustenarvioinnin tarkoituksena on:

- Kuvata henkilötietojen käsittelyä
- Arvioida käsittelyn tarpeellisuutta ja oikeasuhteisuutta
- Arvioida käsittelyn riskejä
- Määritellä toimenpiteet riskien hallintaan

Vaikutustenarviointi auttaa rekisterinpitäjää tietosuojalainsäädännön vaatimusten noudattamisessa, sen dokumentoinnissa ja osoittamisessa. Vaikutustenarviointi on keskeinen työkalu EU:n tietosuoja-asetuksen mukaisen **osoitusvelvollisuuden toteen näyttämisessä**.

Vaikutustenarviointi on tehtävä myös käsittelytoimille, jotka on jo aloitettu ennen tietosuoja-asetuksen soveltamista, jos kyseisiin käsittelytoimiin on asetuksen mukaan tehtävä vaikutustenarviointi.

Mitä hyötyä tietosuojan vaikutustenarvioinnista on?

Vaikutustenarviointien tekeminen **edistää tietosuojaa**. Kaikkien henkilötietoja käsittelevien on tiedettävä mitä henkilötietoja he käsittelevät, miten henkilötietoja tulee käsitellä, minne henkilötietoja saa tallentaa ja miten niitä voidaan luovuttaa tietoihin oikeutetuille. Nämä kaikki asiat käydään vaikutustenarvioinnissa läpi yksityiskohtaisesti kunkin prosessin osalta. Tulevien virheiden määrää pystytään vaikutustenarvioinnin avulla huomattavasti vähentämään.

Vaikutustenarviointien tekeminen **kasvattaa luottamusta** henkilötietojen käsittelyyn. Kuntalaiset ja henkilökunta voivat luottaa siihen, että tietoja käsitellään lainmukaisesti ja vain siinä määrin kuin se kulloinkin on tarpeellista.

Vaikutustenarviointi on tärkeä väline **tietojen elinkaaren hallintaan**. Tiedämme, mitä henkilötietoja eri prosesseissa käsitellään, kun asiat on heti alussa dokumentoitu.

Vaikutustenarvioinnin ottaminen mukaan kaikkiin prosesseihin heti alkuvaiheessa tuo **kustannussäästöjä**. Puutteiden varhainen korjaaminen on kustannuksiltaan huomattavasti edullisempaa kuin jälkikäteinen korjaaminen.

Kuka vastaa tietosuojan vaikutustenarvioinnin tekemisestä?

Rekisterinpitäjän (Vantaan kaupunki) tehtävänä on tietosuoja-asetuksen mukaan varmistaa, että vaikutustenarviointi on tehty. Tietosuojan vastuut on määritelty kaupungin **hallintosäännössä**. Hallintosäännön mukaan **apulaiskaupunginjohtaja** vastaa toimialan tietosuojasta ja **tulosaluejohtaja** tulosalueen tietosuojasta. Vaikutustenarvioinnit kuuluvat yhtenä osana hallintosäännön mukaisiin tietosuojavastuuihin. Vuoden 2020 alusta voimaan tullut uusi hallintosääntö ei tuonut muutosta tietosuojaa koskeviin vastuisiin muuten kuin, että tulosaluejohtajien vastuu on siirtynyt 1.1.2020 alkaen palvelualuejohtajille.

Kaupunginhallitus on 28.5.2018 hyväksynyt Vantaan kaupungin **tietoturva- ja tietosuojapolitiikan**. Poliitikassa syvennetään kaupungin viranhaltijoiden ja organisaatioiden tietoturva- ja tietosuojavastuita. Tietoturva- ja tietosuojapolitiikka sisältää tavoitteet, periaatteet, vastuut ja toimintatavat, jotka ohjaavat Vantaan kaupungin toimintaa kaupungin tietojen käsittelyssä ja suojaamisessa. Tietoturva- ja tietosuojapolitiikan tavoitteena on varmistaa yhdenmukaiset käytännöt tietoturvan ja tietosuojan toteuttamiseksi. Tietoturvasta ja tietosuojasta huolehtiminen on osa kaupungin riskienhallintaa.

Resurssit vaikutustenarvioinnin tekemiseen

Vaikutustenarvioinnit vaativat paljon resursseja. Tietoturva- ja tietosuojapolitiikassa on määritelty resurssien järjestämisestä. Poliittikan mukaan apulaiskaupunginjohtajien tulee huolehtia riittävästä tietoturvan ja tietosuojan resursoinnista toimialallaan ja tulosalueiden johtajat (mukaan lukien liikelaitokset) ja tulosityksiköiden päälliköt ovat vastuussa tietoturvasta ja tietosuojasta oman tulosalueensa ja tulosityksikkönsä osalta. Johtajien ja päälliköiden tulee järjestää riittävä resursointi tietoturvan ja tietosuojan toteutumiseksi omassa yksikössään.

Jokaisella **hankkeella tai prosessilla** tulee olla **omistaja ja vastuuhenkilö**, jonka tehtävänä on viedä hanketta tai prosessia eteenpäin. Hänen tehtävänsä on huolehtia myös tietosuojan huomioimisesta kyseisessä hankkeessa tai prosessissa. Vaikutustenarviointi on työkalu, jolla hankkeen tai prosessin tietosuojaa arvioidaan ja hallitaan.

Toimialoille on nimetty **tietosuojan vastuuhenkilöt**, joiden tehtävänä on ohjata ja avustaa vaikutustenarviointien tekemisessä. **Kaupungin tietosuojavastaava** toimii toimialojen tietosuojasta vastaavien henkilöiden apuna.

Milloin vaikutustenarviointi tulee tehdä?

Tietosuojaa koskeva vaikutustenarviointi on tehtävä silloin, kun on luultavaa, että käsittelystä seuraa yksilöiden oikeuksiin ja vapauksiin liittyvä korkea riski.

Vaikutustenarviointi on tehtävä:

- Tietosuoja-asetuksessa yksilöidyissä käsittelytilanteissa
- Tietosuojaviranomaisen luetteloimissa käsittelytilanteissa
- Kansallisen lainsäädännön määrittämissä tilanteissa (asetuksen salliman kansallisen liikkumavaran puitteissa)

Vaikutustenarviointi on erittäin käyttökelpoinen työkalu myös muissa kuin pakollisissa tilanteissa. Henkilötietojen käsittelyyn sisältyy aina riskejä, ja riskit on syytä arvioida ja käydä systemaattisesti läpi ja miettiä asiaankuuluvat riskienhallintakeinot.

Vaikutustenarviointi tulee **sisällyttää prosessiin mahdollisimman aikaisessa vaiheessa** ja tehdä sitä prosessin edetessä. Näin helpottuu riskienhallintakeinojen sekä tietosuoja-asetuksen mukaisten sisäänrakennetun ja oletusarvoisen tietosuojan periaatteiden noudattaminen. Samoin saadaan minimoitua taloudelliset kustannukset.

Vaikutustenarviointi ei ole kertaluontoinen tehtävä, vaan jatkuva riskien tunnistamisen ja hallitsemisen prosessi. Vaikutustenarviointi on tehtävä ennen käsittelyn aloittamista ja sitä on päivitettävä aina kun riskit, prosessit, toiminta tai tekniikkaa muuttuu.

Milloin vaikutustenarviointia ei tarvitse tehdä?

Vaikutustenarviointia ei tarvitse tehdä, jos katsotaan, että henkilötietojen käsittely ei todennäköisesti aiheuta luonnollisen henkilön oikeuksien ja vapauksien kannalta korkeaa riskiä tai samankaltaisesta käsittelystä on jo tehty vaikutustenarviointi.

Vantaan kaupunki käsittelee asiakkaiden ja henkilöstön henkilötietoja laajamittaisesti. Erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon sekä kasvatuksen ja opetuksen toimialoilla käsitellään asiakkaiden erityisen arkaluontoisia henkilötietoja. Kyseisillä toimialoilla vaikutustenarviointi tulee tehdä käytännössä kaikissa henkilötietojen käsittelyprosesseissa ja hankkeissa. Samoin henkilöstöpalvelut käsittelee kaupungin työntekijöiden henkilötietoja, joihin sisältyy erityisen arkaluontoisia henkilötietoja, jolloin myös vaikutustenarvioinnin pakollisuuden kriteerit täyttyvät käytännössä aina.

Vaikutustenarvioinnin tekemisen laiminlyönti

Vaikutustenarvioinnin tekeminen on siis pakollista, kun lainsäädännössä määritellyt kriteerit täyttyvät. Valtaosassa kaupungin eri prosesseissa nämä edellytykset täyttyvät. Mikäli vaikutustenarviointia ei ole tehty silloin kun se olisi tullut tehdä, on laiminlyöty lainsäädännön asettamat velvollisuudet.

EU:n tietosuoja-asetuksen mukaisia hallinnollisia sakkoja ei Suomen lainsäädännön mukaan voida määrätä julkishallinnolle. Vaikutustenarvioinnin laiminlyönnin seuraamukset menevät yleisen virkavastuun mukaisesti. Viranomaisia sitoo hallinnon lainmukaisuusperiaate ja lainmukainen henkilötietojen käsittely kuuluu viranomaisissa työskentelevien virkavelvollisuuksiin.

Virkamiehen asemaan kuuluu myös rikosoikeudellinen virkavastuu, kurinpidollinen virkavastuu sekä vahingonkorvausvastuu. Lisäksi viranomaisen toiminnasta voidaan kannella, ja laillisuusvalvojat valvovat viranomaisten ja virkamiesten toiminnan lainmukaisuutta.

Vaikutustenarvioinnin ohjeistus kaupungissa

EU:n tietosuoja-asetusta alettiin soveltamaan 25.5.2018. Vaikutustenarviointeja on Vantaalla tehty EU:n tietosuoja-asetuksen soveltamisesta alkaen. Ohjeistusta on tehty paloissa ja käytäntöjä hiottu asetuksen soveltamisen alkamisesta lähtien.

Laajan ja kattavan vaikutustenarviointiohjeistuksen valmistelu aloitettiin vuonna 2019. Ohjeistusta valmisteltiin toimialojen tietosuojavastuuhenkilöistä koostuvassa pienryhmässä. Kaupungin tietoturva- ja tietosuojatyöryhmässä ohjeistusta käsiteltiin 4 kertaa. Ohjeistuksen valmistuttua toimialojen ja tulosalueiden tietosuojavastuuhenkilöille järjestettiin 18.10.2019 työpaja, jossa ohjeistusta käytiin läpi. Tietosuojavastuuhenkilöt ovat avainasemassa ohjeistuksen jalkauttamisessa käytäntöön. **Kaupungin johtoryhmässä** ohjeistus käsiteltiin ja hyväksyttiin **20.10.2019**.

Vaikutustenarviointia koskeva ohjeistus sisältää:

- Alkukartoituslomakkeen
- Riskianalyysilomakkeen
- Vaikutustenarviointia koskevan ohjeen
- Vaikutustenarvioinnin muistilistan
- Vaikutustenarviointi-diasarjan
- ASTA ohjeen

Ohjeistus löytyy kaupungin tietosuoja- ja tietoturvasivustolta.

Vaikutustenarviointien käynnistyminen Vantaalla

Tietosuojan sisäänrakentaminen kaikkiin kaupungin prosesseihin, joissa käsitellään henkilötietoja, on iso ja jatkuva prosessi. Vaikutustenarvioinnit ovat tietosuojan sisäänrakentamisessa avainasemassa. Vuonna 2019 kaupungissa ollaan vielä vaikutustenarviointien sisäänrakentamisen alkuvaiheessa. Prosessi on kuitenkin lähtenyt hyvin liikkeelle ja tietoisuus vaikutustenarvioinnin pakollisuudesta ja tärkeydestä on pääasiassa ymmärretty ja tiedostettu sekä johdon että vaikutustenarviointi prosessiin osallistuvien työntekijöiden keskuudessa.

Suurin ongelma vaikutustenarviointien käynnistymisessä on **epäselvyys prosessin omistajuudesta**. Prosessille tulee löytää omistaja, joka vastaa siitä, että myös tietosuoja huomioidaan prosessissa. Tietosuojan osalta vastuut menevät kuten muutkin prosessin vastuut. Prosessin omistajan tehtävänä on järjestää vaikutustenarviointiin liittyvät kokoukset ja työpajat. Prosessin omistaja tuntee myös parhaiten asiantuntijat, joita kokouksissa ja työpajoissa tarvitaan. Toimialojen/palvelualueiden tietosuojavastuuhenkilöt ohjaavat vaikutustenarviointiprosessia.

Ennakkokuuleminen

Jos tietosuojan vaikutustenarviointi osoittaa, että henkilötietojen käsittelystä aiheutuu korkea riski rekisteröidylle, eikä rekisterinpitäjä saa omilla toimenpiteillään riskiä pienemmäksi, tulee tietosuojaviranomaista kuulla ennen käsittelyn aloittamista. Tällainen tilanne voi olla esimerkiksi silloin, kun riskinä on, että rekisteröity voi joutua kärsimään huomattavasta tai peruuttamattomasta seurauksesta.

Ennakkokuulemisessa tietosuojaviranomainen (tietosuojavaltuutettu) antaa kirjalliset ohjeet toimenpiteistä, joihin tulee ryhtyä riskin alentamiseksi. Rekisterinpitäjän tulee toteuttaa kyseiset toimenpiteet, jotta henkilötietojen käsittely olisi laillista.

TIETOTURVALOUKKAUKSET

Milloin on kyseessä henkilötietojen tietoturvaloukkaus?

Henkilötietojen tietoturvaloukkauksesta on säädetty EU:n yleisessä tietosuojasäädöksessä. Henkilötietojen tietoturvaloukkauksella tarkoitetaan tietoturvaloukkausta, jonka seurauksena on siirretty, tallennettu tai muuten käsiteltyjen henkilötietojen vahingossa tapahtuva tai lainvastainen tuhoaminen, häviäminen, muuttaminen, luvaton luovuttaminen tai luvaton pääsy tietoihin.

Henkilötietojen tietoturvaloukkauksia ovat esimerkiksi:

- Henkilötietoja on lähetetty suojaamattomassa/salaamattomassa sähköpostissa
- Henkilötietoja on lähetetty sähköpostitse tai kirjeitse väärälle henkilölle (asiakkaalle, kaupungin työntekijälle tai muulle sivulliselle)
- Henkilötietoja on tulostettu/faxattu tulostimeen niin, että ne ovat olleet muiden nähtävänä
- Sähköisesti tallennetut tai paperiset asiakirjat ovat voineet olla ulkopuolisen nähtävänä
- Lukitsemattomat tilat
- Huono äänieristys
- Asiakirjat ovat kadonneet tai varastettu (väliaikaisesti tai pysyvästi)
- Tietokone tai puhelin on kadonnut tai varastettu
- Henkilötietoja on tallennettu paikkaan, jossa ne ovat voineet olla sellaisten henkilöiden nähtävänä, joiden työtehtäviin tiedot eivät kuulu
- Henkilötietoja on tallennettu väärälle asiakkaalle
- Asiakastietoihin on tehty väärä kirjaus
- Järjestelmän käyttäjällä on työtehtäviinsä nähden liian laajat käyttöoikeudet
- Järjestelmässä on käyttökatkos
- Hakkerointi
- Haittaohjelmatartunta
- Tietojen kalastelu
- Kyberhyökkäys

Henkilötietojen tietoturvaloukkaus voi olla tahallinen tai se voi myös johtua huolimattomasta tietojenkäsittelystä.

Mitä vaikutuksia tietoturvaloukkauksella voi olla sen kohteeksi joutuneelle?

Tietoturvaloukkaus voi aiheuttaa sen kohteeksi joutuneelle fyysisiä, aineellisia tai aineettomia vahinkoja. Tietoturvaloukkauksen mahdolliset seuraukset rekisteröidylle voivat olla esimerkiksi:

- Omien henkilötietojen valvomiskyvyn menettäminen tai oikeuksien rajoittaminen
- Syrjintä
- Identiteettivarkaus tai petos
- Taloudelliset menetykset
- Pseudonymisoinnin luvaton kumoaminen
- Maineen vahingoittuminen
- Salassapitovelvollisuuden alaisten henkilötietojen luottamuksellisuuden menetys

Sosiaaliset vahingot Taloudelliset vahingot

Kiireessä ja huolimattomuudessa tehty virhe voi johtaa yksittäisen henkilön kohdalla vakaviin seurauksiin. Tämän vuoksi henkilötietojen huolelliseen käsittelyyn täytyy kiinnittää erityistä huomiota.

Tietoturvaloukkauksen kohteeksi joutuneelle ilmoittaminen

Henkilötietojen loukkauksen kohteeksi joutuneille tulee ilmoittaa tietoturvaloukkauksesta mahdollisimman nopeasti, mikäli loukkaus aiheuttaa **korkean riskin** rekisteröidyn oikeuksille tai vapauksille.

Korkeaa riskiä arvioitaessa tulee ottaa huomioon seurausten vakavuus loukkauksen kohteeksi joutuneelle ja se kenen haltuun tiedot ovat joutuneet. Mikäli tiedot joutuvat toisen viranomaisen tai muun lähtökohtaisesti luotettavan tahon haltuun, ei tästä yleensä aiheudu korkeaa riskiä loukkauksen kohteeksi joutuneelle. Jokaisessa tapauksessa riski tulee kuitenkin arvioida tapauskohtaisesti.

Ilmoitus tietosuojavaltuutetulle

Henkilötietojen tietoturvaloukkauksesta täytyy ilmoittaa valvontaviranomaiselle, jos loukkauksesta **voi aiheutua riski** luonnollisten henkilöiden oikeuksille ja vapauksille. Suomessa valvontaviranomaisena toimii tietosuojavaltuutetun toimisto.

Henkilötietojen tietoturvaloukkauksesta on ilmoitettava tietosuojavaltuutetun toimistolle ilman aiheetonta viivytystä ja mahdollisuuksien mukaan 72 tunnin kuluessa siitä, kun kaupunki on tullut tietoiseksi tietoturvaloukkauksesta. Kaupungin tietosuojavastaava tekee ilmoituksen tietosuojavaltuutetulle. Tehty ilmoitus toimitetaan kirjaamoon.

Palveluntuottajan tietoturvaloukkaus

Palveluntuottajan (henkilötietojen käsittelijä) tulee ilmoittaa tietoturvaloukkauksesta ensin rekisterinpitäjälle (Vantaan kaupunki), jollei ole erikseen sovittu, että palvelun tuottaja voi ilmoittaa tietoturvaloukkauksista suoraan tietosuojavaltuutetun toimistolle. Vastuu ilmoituksen tekemisestä säilyy kuitenkin Vantaan kaupungilla.

Kaupungin ohjeistus tietoturvaloukkauksiin

Kaupungin on rekisterinpitäjänä suojattava henkilötiedot siten, että riski tietoturvaloukkauksille olisi mahdollisimman pieni. Tämän lisäksi on kuitenkin varauduttava mahdollisiin tietoturvaloukkauksiin laatimalla ohjeet tietoturvaloukkaustilanteita varten. Tietoturvaloukkauksiin on reagoitava nopeasti ja arvioitava loukkauksen laajuus ja riski ja ryhdyttävä välittömästi sen mukaisiin toimiin.

Kaupungissa on laadittu ohjeistus tietoturvaloukkauksien havaitsemiseen ja toimimiseen tietoturvaloukkauksen tapahduttua. Tietosuoja- ja tietoturva sivustolta löytyvään ohjeistukseen kuuluvat seuraavat ohjeet:

- Tietoturvaloukkauksen määritelmä
- Tietoturvaloukkausten selvittäminen ja ilmoittaminen
- Lomake tietoturvaloukkauksista ilmoittamiseen

Tietoturvaloukkauksen selvittämistä ja ilmoittamista koskevaa ohjetta ja lomaketta tulee päivittää usein, koska prosesseissa ja organisaatiossa tapahtuu jatkuvasti muutoksia ja tietoturvaloukkaus ohjeistuksen tulee olla ajan tasalla.

Kaupungissa tapahtuneet tietoturvaloukkaukset vuonna 2019

Kaupungissa tehtiin vuonna 2019 tietoturvaloukkaus ilmoituksia yhteensä **154** kertaa. Ilmoitukset jakautuivat toimialoittain seuraavasti:

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala	76
Apotti	40
Suun terveydenhuolto	1
Sivistystoimen toimiala	24
Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala	4
Kaupunginjohtajan toimiala	9

Ilmoituksista suurin osa on tapahtunut sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla. Käsiteltävien henkilötietojen määrä on sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla ylivoimaisesti suurin, kuten myös henkilötietoja käsittelevien työntekijöiden määrä. Lisäksi uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apotin käyttöönotto on aiheuttanut sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla tietoturvaloukkauksia.

Ilmoituskynnys voi vaihdella toimialoittain. Ilmoitusten määrä ei suoraan kerro sitä, että tietoja olisi toimialalla käsitelty huolimattomasti. Potilastietojen ja sosiaalihuollon asiakastietojen käsittely on ollut lainsäädännössä jo pitkään tiukasti säänneltyä ja sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalle on kehittynyt vahva toimintakulttuuri tietosuojan osalta. Valtakunnallisestikin sosiaali- ja terveydenhuollon sektorilta tulee paljon ilmoituksia.

Tiivistelmät kaikista vuonna 2019 tapahtuneista tietoturvaloukkauksista ovat tämän tietotilinpäätöksen liitteenä nro 2 toimialoittain jaoteltuna.

Tietoturvaloukkausten dokumentointi

Rekisterinpitäjänä kaupungin on dokumentoitava kaikki henkilötietojen tietoturvaloukkaukset. Dokumentointivelvollisuus tulee suoraan EU:n tietosuoja-asetuksesta.

Vantaalla kaikki tietoturvaloukkausilmoitukset toimitetaan kaupungin kirjaamoon, jossa ne kirjataan ASTA-järjestelmään.

Tietoturvaloukkausten syyt

Suurin osa vuoden 2019 tietoturvaloukkauksista on aiheutunut työntekijöiden inhimillisten erehdysten vuoksi ja huolimattomasta käsittelystä. Toinen iso ryhmä on väärät käyttöoikeudet.

Tietoturvaloukkauksia on vuonna 2019 aiheutunut kaupungissa seuraavanlaisista tapahtumista:

- Järjestelmän testaus
- Väärän liitetiedoston lähettäminen
- Liian laajat käyttöoikeudet
- Käyttöoikeudet voimassa kaupungin palveluksesta poistuneella
- Järjestelmään tehty asiakkaille väärä kirjauksia
- Tietoja lähetetty väärälle asiakkaalle
- Väärä henkilö merkitty puolesta-asioijaksi
- Väärän asiakkaan tietoja kirjattu toiselle asiakkaalle
- Asiakkaalle tehty kirjaukset hävinneet järjestelmästä
- Asiakastietoja näkyy yli rekisterirajojen ilman asiakkaan suostumusta
- Asiakkaan yhteystiedot kirjattu väärin ja sivullinen saanut tietoja
- Asiakastietoja lähetetty väärälle rekisterinpitäjälle
- Kirjekuorta ei suljettu tai kirjekuoren päältä ilmeni asiakastietoja
- Järjestelmä lähettää automaattisesti tietoja väärään yksikköön
- Työntekijän tietoihin kirjattu toisen työntekijän tietoja
- Asiakastietojen käytettävyys estynyt tietoliikennehäiriön takia
- Tietoturvahyökkäys
- Tietojen kalastelu
- Huono äänieristys
- Virheellinen tulostus
- Laitteen (tietokone, puhelin, muistitikku) katoaminen tai varkaus
- Henkilötietoja sisältäneitä asiakirjoja yleisessä tilassa
- Tietokone tai huone ollut lukitsematta
- Tiedot tallennettu väärään paikkaan
- Luotu tunnus järjestelmään väärälle henkilölle
- Toimittu ilman asiakkaan suostumusta

Miten tietoturvaloukkauksia voidaan vähentää

Ennaltaehkäisy on olennainen osa tietoturvaloukkausten estämisessä. Kaikki prosessit tulee suunnitella tietosuoja huomioon ottaen. Riskit tulee aina kartoittaa ja arvioida. Tämän jälkeen tulee kiinnittää riskikohtiin erityistä huomiota ja ohjeistaa ja kouluttaa jatkuvasti työntekijöitä.

Valtaosa tietoturvaloukkauksista on kaupungissa johtunut **huolimattomasta** tietojenkäsittelystä. On selvää, että inhimillisiä erehdyksiä tapahtuu ja niistä kaikista ei koskaan päästä eroon. Tietoturvaloukkausten määrää voidaan kuitenkin vähentää kiinnittämällä huomiota huolellisuuteen kaikissa henkilötietojen käsittelyvaiheissa. Useat tietoturvaloukkaukset tapahtuvat kiireessä ja työntekijä yleensä itse huomaa tehneensä virheen, esimerkiksi lähettäessään sähköisesti postia väärälle saajalle. Kun henkilötietoja lähetetään, tulisi lopuksi aina vielä kerran varmistaa, että saaja on oikea.

Työntekijöiden **käyttöoikeuksiin** tulee kiinnittää erityistä huomiota. Esimiesten tehtävänä on huolehtia siitä, että työntekijälle myönnetään käyttöoikeudet vain niihin tietoihin, joita hän tarvitsee työtehtäviä suorittaessaan. Käyttöoikeuksia myönnettäessä tulee noudattaa myös tietojen minimoinnin periaatetta. Käyttöoikeudet tulee myös pitää ajan tasalla. Mikäli työntekijän tehtävät muuttuvat, niin käyttöoikeudet tulee päivittää välittömästi vastaamaan uutta tehtäväkuvaa.

LOPUKSI

Teknologia kehittyy koko ajan ja henkilötietojen käsittelyyn syntyy jatkuvasti uusia innovaatioita. Jotta pystyisimme kaupungissa vastamaan tulevaisuuden suuriin haasteisiin, tulee tietosuojan perusrakenteiden olla kunnossa. Tietosuojan perusrakenteet ovat suhteellisen pysyviä ja uutta on helpompi rakentaa vanhan päälle – ja se on myös taloudellisempaa.

Tavoitteena on, että henkilötietoja pystytään käsittelemään niin, että tiedot ovat aina mahdollisimman helposti niiden henkilöiden saatavilla, jotka tietoja työtehtävissään tarvitsevat. Tietosuojalainsäädäntö taas asettaa säännöt, miten henkilötietoja tulee käsitellä. Kun kaikessa tietojenkäsittelyn kehityksessä huomioidaan yhdessä nämä seikat heti varhaisessa vaiheessa, niin saamme rakennettua hyvin toimivan henkilötietojen käsittely-ympäristön sekä työntekijöille että kuntalaisille.

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON TOIMIALA

Lisätietoja: lakimies Tia Forsbom
etunimi.sukunimi@vantaa.fi

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialaa johtaa sosiaali- ja terveyslautakunta, jonka alaisuudessa toimii yksilöasioita käsittelevä jaosto. Toimiala vastaa kuntalaisten terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämisen ja ylläpitämisen edellytyksistä. Toimialaan kuuluvat talous- ja hallintopalveluiden, perhepalveluiden, terveystalveluiden ja vanhus- ja vammaispaalveluiden palvelualueet sekä suun terveydenhuollon liikelaitos.

Toimialan tietoturva- ja tietosuojavastuut määräytyvät Vantaan kaupungin hallintosäännön sekä kaupunginhallituksen hyväksymän tietoturva- ja tietosuojapolitiikan mukaisesti. Henkilöstöä koskee myös lakisääteinen salassapito- ja vaitiolovelvollisuus.

Toimialan tehtävistä johtuen suuri osa henkilöstöstä käsittelee asiakas- ja/tai potilastietoja sekä muita henkilötietoja työtehtäviensä edellyttämässä laajuudessa. Jokaisella on vastuu siitä, että tiedot on tallennettu lain edellyttämällä tavalla sellaisiin paikkoihin, jossa tietojen käyttöä pystytään valvomaan. Jokaisella on lisäksi velvollisuus ilmoittaa havaitsemistaan puutteista tai ongelmista tietosuoja-asioissa, jotta niihin pystytään puuttumaan.

Toimialalle on nimetty oma tietosuojavastaava, jonka tehtävänä on muun muassa ohjeistaa tietosuojaan liittyvissä asioissa.

TIETOSUOJA SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON TOIMIALALLA VUONNA 2019

Tietosuoja-asioihin liittyviä prosesseja ja ohjeistuksia on työstetty paljon uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönoton vuoksi. Erityisesti tietojen luovuttaminen sosiaalihuollon ja terveydenhuollon rajojen yli on ollut esillä sekä toimialan sisällä että julkisuudessa. Tietoisuus tietosuoja-asioiden huomioimisesta on lisääntynyt, ja sekä henkilökunta että johto on nostanut monia kysymyksiä esille. Tämä edesauttaa kehittämään tietosuojaa edelleen sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla.

Henkilökunnan koulutukseen ja tiedotukseen tietosuoja-asioissa on vuoden 2019 aikana panostettu. Tapahtuneita tietoturvaloukkauksia käydään läpi henkilökunnan kanssa, ja ne on käsitelty johtoryhmissä ja viety tiedoksi eteenpäin. Tietoturvaloukkausten käsittelystä on lisäksi tehty prosessiohje, joka on selkiyttänyt toimintaa. Esimiehillä on nyt aiempaa paremmin tietoa siitä, miten toimia, kun tietoturvaloukkaus tapahtuu. Tietoturvaloukkausten ilmoitusprosessia on kehitetty vuoden 2019 aikana ja kehitystyö jatkuu vuonna 2020. Tavoitteena on selkiyttää prosessia ja dokumentoida tietoturvaloukkaukset entistä paremmin.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla on tehty tietosuojan huoneentaulu, joka muistuttaa työntekijöitä päivittäisistä tietosuoja-asioista. Huoneentaulu on monissa yksiköissä käytössä ja näkyvillä.

Terveydenhuollon palvelualueelta toivottaisiin, että kyberturvallisuuden teema olisi hyvä huomioida jatkossa. Kyberturvallisuus koskettaa koko toimialaa.

Tietojen luovutukseen liittyy myös kehittämistarpeita, jotka ovat nousseet erityisesti esille uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönoton myötä. Tietojen luovutusprosessia on vielä tarpeen kehittää ja selkeyttää. Lisäksi järjestelmän toimintoja liittyen tietojen luovutukseen on kehitettävä ja ohjeistusta tehtävä selkeämmäksi. Lisäksi henkilökunta toivoo tietojen luovuttamisesta enemmän koulutusta.

Tietosuojaan vaikutustenarviointeja on aloitettu tekemään vuoden 2019 loppupuolella. Palvelualueet tarvitsevat vaikutustenarviointien tekemiseen koulutusta ja tukea lakimiehiltä. Vaikutustenarviointien koulutuksia jatketaan vuoden 2020 puolella ja tavoitteena on lisätä sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan työntekijöiden tietoisuutta asiasta ja näin lisätä vaikutustenarviointien tekemistä.

Henkilöstön tiedottamiseen tietosuoja-asioissa on kiinnitetty vuoden 2019 puolella huomiota. Toimialan tietosuojamateriaali on koottu yhteen paikkaan ja tietosuoja-asioista on myös uutisoitu henkilökunnan intranetissä. Tietosuojaan liittyvää materiaalia päivitetään jatkuvasti. Tiedonkulkua tietosuoja-asioissa tulisi edelleen kehittää ja lisätä.

Resurssit

Vuoden 2019 aikana sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla on kokoontunut kaksi kertaa kuukaudessa tietosuojatiimi, jonka kokoonpanoon on kuulunut toimialan tiedonhallinnan ja tietosuojaan asiantuntijoita. Asiantuntijat ovat laatineet ja päivittäneet tietosuojaan liittyviä dokumentteja kuten käsittelytoimiselosteita, tietotilinpäätöstä, toimialan ohjeistusta, tietosuojariskianalyysiä jne.

Lisäksi tietosuojaan liittyvään ohjeistukseen ja neuvontaan menee 1,5 täysipäiväisen lakimiehen työpanos. Vuoden 2019 aikana toimialan tietosuojalakimiehen resurssit on nostettu 1 henkilöstä 1,5 henkilöön. Lisäksi toimialalla työskentelee osa-aikainen lakimiesharjoittelija, joka keskittyy tietosuoja-asioihin. Apotti-tietojärjestelmähankkeessa työskentelee oma täysipäiväinen lakimies.

Asiakirjojen järjestämisprojektissa työskenteli 5,5 projektityöntekijää.

Asiakirjahallinto

Vuonna 2019 arkistoprojektin tuloksena tiettyjen erityisaineistojen tietosuoja on parantunut merkittävästi. Esimerkiksi lastensuojelun aineistojen osalta tietojen löydettävyyden ja asiakkaan tiedonsaantioikeus on turvattu aineiston läpikäynnin, järjestämisen, luetteloinnin ja henkilökunnan opastamisen myötä. Myös muuta aineistoa on kehitetty niin, että tietojen löydettävyyden ja käytettävyyden on parantunut selvästi ja tietosuojariskit pienentyneet siltä osin. Toimintayksiköiden nimetyille arkistovastaaville on järjestetty koulutuksia kuten edellisinkin vuonna, ja käytäntö jatkuu vuosittain. Vuodelle 2020 on valmisteltu projekti, jonka tarkoituksena on jatkaa tietosuojaan parantamista ja riskienhallintaa sosiaali- ja terveystoimen asiakirjahallinnossa muun muassa toimintayksiköissä suoritettavien auditointien myötä.

Tietojen luovutukset

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla luovutetaan henkilötietoja rekisteröidylle itselleen EU:n tietosuoja-asetukseen perustuvan tarkastusoikeuden perusteella. Julkisuuslain perusteella rekisteröidyllä on oikeus saada tieto itseään koskevista asiakirjoista ja oikeus saada tietoa asianosaisaseman perusteella erityisesti lastensuojeluasioissa.

Tietoja voidaan luovuttaa sivullisille vain siihen oikeuttavan lainsäädännön perusteella tai rekisteröidyn suostumuksella. Asiakas- ja potilastietojen luovuttamisesta sivullisille säädetään mm. laissa sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista sekä laissa potilaan asemasta ja oikeuksista.

Tietoja pyydetään pääsääntöisesti kirjallisesti. Tietojen pyytäjän tulee perustella tietopyyntö ja tietopyyntö tulee toimittaa Vantaan kaupungin kirjaamoon, Vantaa-infoon tai sosiaali- ja terveydenhuollon toimipisteeseen.

Viime kädessä päätöksen tietojen luovuttamisesta tekee Vantaan kaupungin hallintosäännön mukaan palvelualuejohtaja tai hänen määräämänsä. Päätöksenteko-oikeus on voitu delegoida esimerkiksi palvelupäälliköille. Kun tietoja on pyydetty EU:n tietosuoja-asetuksen tarkastusoikeuden perusteella ja pyynnöstä kieltäydytään, annetaan asiakkaalle todistus tarkastusoikeudesta kieltäytymisestä. Asiakkaalla on oikeus valittaa kieltäytymisestä tietosuojavaikuttetuille. Kun tietoja pyydetään julkisuuslain perusteella ja tietojen antamisesta kieltäydytään, tulee asiakkaalle antaa viranhaltijapäätös tietojen luovuttamatta jättämisestä. Asiakkaalla on oikeus valittaa asiasta hallinto-oikeuteen.

Vuoden 2019 aikana sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla on laadittu ohje tietojen luovuttamiseen sosiaali- ja terveydenhuollossa. Lisäksi on laadittu ohje tietojen luovuttamiseen lastensuojelussa, jossa on käsitelty tarkemmin sosiaalihuollon tietojen luovuttamista lapsen tietojen näkökulmasta. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan tietojen luovuttamisen prosesseja kehitetään jatkuvasti. Tietojen luovuttamiseen on vaikuttanut myös uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönotto.

Uusi asiakas- ja potilastietojärjestelmä

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla on vuoden 2019 aikana siirrytty käyttämään uutta asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apottia. Apotti on helmikuuhun 2020 mennessä otettu käyttöön koko sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla. Apotin käyttöönotto on nostanut esille monia tietosuoja-asioita esille sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla.

Sosiaali- ja terveydenhuollon tiedot ovat ensimmäistä kertaa Suomessa samassa järjestelmässä. Myös tämä on nostanut esille monia tietosuojakysymyksiä ja -haasteita. Uuden järjestelmän käyttöönotto on lisäksi edellyttänyt uudenlaisia työskentelytapoja.

Apotti-järjestelmän tietosuojan vaikutustenarviointi on aloitettu vuoden 2018 puolella ja työtä on jatkettu vuoden 2019 ajan. Apottiin liittyviä tietosuoja-asioita käsitellään yhteistyössä järjestelmätoimittajan ja muiden samaa järjestelmää käyttävien rekisterinpitäjien toiminnassa.

Tutkimustoiminta ja tietojohdaminen

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla toimii tutkimuksen koordinaatioryhmä, jossa käsitellään tutkimuslupahakemuksiin liittyviä kysymyksiä. Tietosuojalakimies on osallistunut tutkimuksen koordinaatioryhmän toimintaan elokuusta 2019 lähtien. Vuonna 2019 voimaan tulleella lailla sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä on laajoja vaikutuksia sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan tieteelliseen tutkimukseen ja tietojohdamiseen liittyviin prosesseihin. Tietosuojalakimies on ollut mukana lain vaikutusten arvioinnissa. Lisäksi tutkimuslupien myöntämistä koskevia prosesseja on arvioitu EU:n tietosuoja-asetuksen kannalta. Työ jatkuu vuoden 2020 puolella.

Järjestelmät, joissa henkilötietoja käsitellään

Akseli	Ilmoittautumisjärjestelmä suurimmissa hammashoitoloissa. Käytössä 16.11.2019 asti. Tullaan integroimaan Apottiin vuonna 2020.
Apotti	Asiakas- ja potilastietojärjestelmä, joka sisältää asiakas- ja potilastietoja.
Chat -palvelu	Potilaiden pikaisiin kysymyksiin. Käytössä 16.11.2019 asti.
Delfoi Planner	Toiminnanohjausjärjestelmä. Pilottina Pohjois-Vantaan alueella 1.9.-31.12.2019
EPSS Audit- verkkokoulutus	Audit-kyselyjen verkkopohjainen tuki- ja koulutussovellus, joka sisältää vastuuhenkilöiden ja ylläpitäjien nimi- ja yhteystiedot.
eResepti	Sähköisten reseptien ja palveluiden keskitetty ulkoinen tietovarasto.
Evondos lääkeannostelupalvelu	Etähoitojärjestelmä, joka sisältää Evondos asiakkaiden ja heidän yhteyshenkilöiden (omaisten) henkilötietoa: nimi, syntymäaika, henkilöturvautunnus sekä asiakkaan kieli, katuosoite, sähköpostiosoite, puhelinnumero sekä yhteyshenkilön (esim. omainen) lisätietoineen.
Facad	Suun terveydenhuollon suunnitteluohjelmisto. Sisältää henkilötietoja.
FastROI Hilka: SOSTER	Kotihoidon mobiilisovellus, johon

	tallennetaan kuntalaisten, henkilöstön ja omaisten tietoja.
Finstar	Kyselykäytössä olevan vanha potilastietojärjestelmä (vanhojen tietojen haku). Sisältää asiakas- ja potilastietoa.
Forsante	Diabetes- ja Marevan-lääkkeiden annostusasiointipalvelu, joka sisältää asiakas- ja potilastietoja. Sisältää käyttäjien tiedot: (myös Vantaan henkilöstöä) etunimi, sukunimi, henkilötunnus, osoite, puhelinnumero, käyttäjän lähettämät ja hänelle lähetetyt viestit mahdollisine liitetietoineen.
Graafinen Finstar -tietojärjestelmä (GFS)	Potilastietojärjestelmä, joka sisältää asiakas- ja potilastietoja.
HaiPro	Järjestelmä, jolla tehdään työturvallisuusilmoituksia ja työturvallisuushavaintoja. Sisältää esimiesten nimi- ja yhteystiedot.
Kanta-palvelut	Kansallisen terveysarkiston (Kanta) tarjoamia suomalaisia, julkisia palveluita kansalaisten, terveydenhuollon ja apteekkien käyttöön. Kela vastaa henkilötiedoista.
Klinik Pro	Hoidontarpeen itsearviointiin henkilöasiakkaiden käyttämä järjestelmä. Sisältää myös henkilöstön perustiedot ja yhteystiedot.
LibreView	Asiakkaiden glukoosidatan seurantasovellus, joka sisältää mm. asiakkaan perustiedot ja tutkimustulostiedot.
Likuma	Kuljetuspalvelu- ja kuljetusten laskentasovellus, joka sisältää kuljetuspalveluiden asiakastiedot.
Navitas	Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin käyttämä aluetietojärjestelmä (ATJ), joka sisältää potilastietoja.
pDRG (Diagnosis Related Groups) Tuotteistusjärjestelmä	Tuotteistus- ja potilasluokittelujärjestelmä, joka sisältää potilaiden käynti-, tutkimus- ja

	hoitotietoja. Sisältää organisaation henkilöstötietoja.
Pediatric	Lasten kasvuseulaohjelma, joka sisältää asiakas- ja potilastietoja.
PhysioTools	Sovellus kuvallisen kuntoutussuunnitelman tekemiseen, johon tallennetaan asiakkaan nimi- ja yhteystiedot sekä asiakkaan kuntoutussuunnitelman tiedot.
Pieni Piiri	Mahdollistaa erilaisten digitaalisten ja videovälitteisten palvelujen (kuvapuhelujen, viestien ja valokuvien lähettämisen ja vastaanoton, muistutusten vastaanoton ja kuittauksen, sovelluksien käytön) asiakkaille. Sisältää henkilötietoja.
PompiDou	Päihdepalvelujen asiakastieto- ja tiedonkeruujärjestelmä, joka sisältää asiakas- ja potilastietoja.
ProConsona	Lastenvalvojien asiakastietojärjestelmä. Sisältää asiakastietoja sekä huolto- ja elatussopimukset.
PSOP Palveluseteli	Verkkopalveluna toimiva järjestelmä kuntalaisille, palveluiden tuottajille ja palvelunjärjestäjille (esim. kunta). Sisältää tiedot hyväksytyistä palveluntuottajista, palveluntuottajien hinnasto palvelusetelipalvelulle, tiedot myönnettyistä palveluseleleistä, palvelusetelien asiakastiedot sekä palvelusetelien laskutustiedot.
RAI	Vanhusten mielenterveyskuntoutujien palveluiden kotihoidon, laitoshoidon ja akuutin hoidon järjestelmä, joka sisältää asiakas- ja potilastietoja.
Romexis	Suun terveydenhuollon järjestelmä, joka sisältää potilastietoja.
Soredex Digora	Suun terveydenhuollon järjestelmä, joka sisältää potilastietoja.
SPro	Järjestelmä, jolla ilmoitetaan sosiaalihuollon toteuttamista koskevista epäkohdista. Rekisteri sisältää ilmoituksen tehneen henkilön ja

	ilmoituksen kohteena olevien henkilöiden yksilöintitietoja, kuten henkilö- ja yhteystietoja sekä muita henkilöjä koskevia tietoja, jota ilmoitukset sisältävät.
Sähköinen terveystarkastus	Terveysseurantatietorekisteri. Sisältää rekisteröityneiden kuntalaisten ja henkilöstön terveystietoja.
Telelab	Etätestauspalvelu kotinäytteenoton hallintaan. Sisältää henkilön yhteystiedot, tutkittavien henkilöiden tutkimuspyynnöt ja tutkimusvastaukset sekä asiakkaalta pyydetty lisätiedot.
Titania	Hoitohenkilökunnan työajan suunnittelu- ja seurantajärjestelmä.
WAIKA	Hammaslääkäreiden työajan suunnittelu- ja seurantajärjestelmä. Käyttöönotto 18.11.2019.
VATJ asiakastietojärjestelmä	Sosiaalihuollon asiakastietojärjestelmä, joka sisältää asiakastietoja.
WinHIT	Suun terveydenhuollon potilastietojärjestelmä, joka on siirtymävaiheen katselukäytössä vuoden 2020. Siirrytty Apotin käyttöön 16.11.2019.
WinHIT – tekstiviestipalvelu	Potilaiden ja suun terveydenhuollon ajanvarauksen viestittelyyn. Käytössä 16.11.2019 asti.

ALKUKARTOITUS JA VAIKUTUSTENARVIOINNIT

Lokakuussa 2019 hyväksyttiin Vantaan kaupungin alkukartoitusta ja vaikutustenarviointia koskeva ohjeistus ja työkalut näiden tekemiseen. Asia esiteltiin tällöin myös Vantaan kaupungin johtoryhmässä. Vaikutustenarviointeja on tehty myös ennen tätä siihen asti käytettävissä olleilla työkaluilla. Velvollisuus vaikutustenarvioinnin tekemiseen tulee EU:n yleisestä tietosuoja-asetuksesta ja se on pakollista, jos asetuksessa määritellyt edellytykset täyttyvät.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan tietosuojavastaava on esitellyt vaikutustenarvioinnin työkalut ja prosessin sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan johtoryhmässä joulukuussa 2020. Toimialan tietosuojavastaava/tietosuojalakimies on esittänyt eri hankkeiden vaikutustenarviointiin liittyvää prosessia ja työkaluja loppuvuoden 2019 aikana. Prosessin ja työkalujen esittämistä ja prosessien jalkauttamista toimialalle jatketaan vuoden 2020 puolella. Toimialan tietosuojavastaava/tietosuojalakimies opastaa tarvittaessa vaikutustenarviointien tekemisessä.

Vaikutustenarviointien tekeminen on aloitettu muun muassa Co-Created Health and Wellbeing (CoHeWe) -hankkeista, Ankkurimallin toiminnasta, aulapalvelun toiminnasta (tietojen luovuttamisen osalta) ja optikkopalveluista. Vaikutustenarviointeja on tarkoitus käynnistää ja tehdä useita vuoden 2020 aikana. Vuoden 2020 alkuun on sovittu vaikutustenarviointien aloittaminen mm. palvelusetelijärjestelmän, Lapset SIB -hankkeen, peliklinikan toiminnan ja nettiterapian osalta.

Jokainen sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla tehty alkukartoitus on osoittanut, että vaikutustenarviointi tulee tehdä. Alkukartoituslomakkeen täyttäminen vie keskimäärin tunnin. Jos alkukartoituslomakkeen laatijalla on jo tiedot henkilötietojen käsittelyn kokonaisuudesta tietyssä prosessissa, voi alkukartoituksen saada valmiiksi jo yhdessä tunnissa.

Eniten aikaa vaikutustenarvioinneissa vie henkilötietojen käsittelyn kuvaaminen prosessissa. Tietosuojan vaikutustenarviointien tekemisen yhteydessä prosesseista nousee esille myös muita kuin tietosuoja-asioihin liittyviä huomioita, mikä edesauttaa toimintojen kehittämistä myös laajemmin.

Vaikutustenarvioinneista on järjestetty aloituskokouksia, joissa prosessia on käyty läpi. Vuoden 2018 loppupuolella käynnistettiin Apotti-tietojärjestelmää koskeva vaikutustenarviointi, jonka tekemistä jatkettiin vuonna 2019. Vaikutustenarvioinnissa järjestettiin useita eri työpajoja, ja se on vaatinut paljon henkilöstöresursseja. Vaikutustenarvioinnissa löydettiin henkilötietojen käsittelyyn liittyviä korkeita riskejä rekisteröidyille. Vaikutustenarviointi toimitettiin tietosuojavaltuutetun toimistolle ennakkokuulemista varten.

Kehittämistoimenpiteenä vuodelle 2020 sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla on tarkoitus tehdä vaikutustenarvioinnit ainakin alla esitetyistä prosesseista. Priorisointikriteereinä valintoja tehdessä on ollut käsiteltävien henkilötietojen määrä tai arkaluonteisuus tai epäily

prosessin/järjestelmän toimivuudesta siltä osin, että lainmukainen henkilötietojen käsittely voisi vaarantua.

Vanhus- ja vammaispalvelut:

1. Läsnäolotiedon antaminen Vantaan sairaalan vartijoille, kaupungin puhelinvaihteelle sekä nimetyille omaisille
2. Kotihoidossa terveydenhuollon ja sosiaalihuollon tiedot yhdistetty yhteen rekisteriin (kotihoidoin kokeilulaki)
3. Asiakkaan antama suostumus rekisterirajojen ylittävään näkymään
 - Erityisasumisen laadunvalvontatiimin ja asumispalvelujen järjestämisen prosessi: molemmissa tarvitaan laajalti tietoa asiakkaista (sekä terveydenhuollon että sosiaalihuollon tietoja)
 - Seniorineuvonnan prosessi, asiakkaan antama suostumus terveydenhuollon tietojen käsittelyyn pitäisi saada kirjallisena. Tämä tekee osittain mahdottomaksi koko seniorineuvonnan puhelinneuvonnan.
4. Omaisten toimiminen edunvalvojina tai asioiden hoitajina. Laaja asiakastietojen näkeminen Maisan kautta.

Perhepalvelut:

1. Ehkäisevän toimeentulotuen päätökseen ja maksatukseen liittyvä prosessi
2. Lapset SIB -hanke
3. Ankkurimallin toiminta

Terveyspalvelut:

1. Peliklinikan toiminta
2. Ankkurimallin toiminta

Talous- ja hallintopalvelut:

1. Tietojen luovuttaminen tieteelliseen tutkimukseen
2. Tietojohtamisen prosessit
3. Tietojenluovutusprosessi
4. Käyttölokien käsittelyprosessi
5. Asiaksmaksutiimin sihteerien käyttöoikeudet

TIETOTURVALOUKKAUKSET

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla raportoitiin vuoden 2019 aikana 115 tietoturvaloukkausta. Suuri osa tietoturvaloukkauksista liittyi uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönottoon.

Vuoden 2019 aikana on sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla laadittu prosessiohje tietoturvaloukkauksista ilmoittamiseen. Tämä on selkiyttänyt tietoturvaloukkauksista ilmoittamista toimialalla. Ohje on nähtävillä sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan intran tietosuojasivustolla. Lisäksi Vantaan kaupungin intran tietosuojasivustolla on lisäohjeita tietoturvaloukkauksista.

Tietoturvaloukkausten prosessiohjetta on käyty läpi henkilöstön kanssa, ja myös esimiehet ovat saaneet ohjeistusta siitä, miten tulee toimia, kun tietoturvaloukkaus tapahtuu. Prosessiohjetta myös päivitetään tarpeen mukaan.

Esimiehet ovat puuttuneet tietoturvaloukkauksiin ja käyneet niitä läpi sekä asiaan liittyvän työntekijän että laajemmin koko tiimin kanssa. Osa työntekijöistä on hyvin perillä siitä, mikä on tietoturvaloukkaus, mutta joukossa on myös uusia työntekijöitä, joille asia ei ole niin selvä. Esimiehet ja päälliköt on ohjeistettu käymään säännöllisin väliajoin läpi kaupungin tietosuojaohteet sekä uusien että vanhojen työntekijöiden kanssa. Myös lakimiesten ja tietosuojavastaavien tulee pitää asiaa esillä.

Tietoturvaloukkausten ilmoittamiseen on olemassa oma lomakepohja, joka tulee täyttää, jotta kaikki tarvittavat tiedot ilmoitetaan. Lomake lähetetään sähköpostilla sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan tietosuojavastaavalle, koko Vantaan kaupungin tietosuojavastaavalle, sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan apulaiskaupunginjohtajalle sekä palvelualuejohtajille. Tietoturvaloukkausilmoitus kirjataan lisäksi Asta-asianhallintajärjestelmään. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan tietosuojavastaava käy myös läpi tietoturvaloukkauksia sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan johtoryhmässä säännöllisin väliajoin.

Tietoturvaloukkauksia käsitellään myös yksiköiden kokouksissa ja johtoryhmissä.

OHJEISTUKSET

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan yhteiset tietosuojaan liittyvät ohjeistukset löytyvät sosiaali- ja terveydenhuollon intra-sivustolta. Sivustolle on koottu ohjeistus, lomakkeet ja muut tiedostot. Ohjeistusta on päivitetty vuoden 2019 aikana ja uusia ohjeistuksia on laadittu. Ohjeistusta tarvitaan myös lisää ja ne vaativat jatkuvaa päivittämistä.

Kun ohje on valmisteltu, viedään se sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan johtoryhmään käsiteltäväksi. Johtoryhmä voi esittää muutoksia ohjeeseen tai hyväksyä sen sellaisenaan. Johtoryhmän hyväksyttyä ohjeen viedään se tietosuojasivustolle, jossa se on kaikkien saatavilla. Ohjeistuksista pyritään myös tekemään uutinen intraan, jotta se huomattaisiin. Lisäksi ohjeistuksesta tiedotetaan koulutusten ja konsultaatioihin vastaamisten yhteydessä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla on vuoden 2019 aikana laadittu seuraavat ohjeet:

- Tietojen luovuttaminen sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla
- Lastensuojelun tietojen luovuttaminen
- Puolesta-asiointi sosiaali- ja terveydenhuollossa
- Tietojen korjaaminen
- Tietoturvaloukkauksista ilmoittaminen sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla
- Tietosuojan huoneentaulu

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla on vuoden 2019 aikana päivitetty seuraavat lomakkeet:

- Potilas- ja asiakastietojen korjaamisvaatimus
- Vastaus potilas- ja asiakastietojen korjaamisvaatimukseen
- Asianosaisen tiedonsaantipyyntö
- Henkilötietojen tarkastuspyyntö
- Käyttölokitietojen tarkastuspyyntö
- Potilas- ja asiakastietojen kopiopyyntö
- Puolesta-asioinnin valtuutuksen peruminen
- Tarkastusoikeuden toteuttamisesta kieltäytyminen
- Tietojärjestelmän käyttäjärekisteritietojen tarkastuspyyntö (työntekijälle)
- Valtakirja puolesta-asiointiin

Terveystietojen käytön sekä tietojen käytön valvonnan olemassa olevien ohjeiden päivittäminen on aloitettu. Päivittäminen jatkuu vuoden 2020 puolella.

Lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon lomakkeita ja internet-sivuja on päivitetty vastaamaan uutta sääntelyä ja uusia toimintamalleja. Selosteita käsittelytoimista ja informointiasiakirjoja sekä suostumuslomakkeita on päivitetty tarpeen mukaan. Henkilötietojen käsittelyn riskianalyysi ja riskienhallintasuunnitelman on päivitetty keväällä 2019. Ohjeistusta, lomakkeita sekä internet-sivuja ja henkilökunnan intra-sivustoa päivitetään jatkuvasti tarpeen mukaan.

SIVISTYSTOIMEN TOIMIALA

Lisätietoja: lakimies Heidi Saari
etunimi.sukunimi@vantaa.fi

TIETOSUOJA SIVISTYSTOIMEN TOIMIALALLA VUONNA 2019

Vuonna 2019 toimialan tietosuojatyössä painottuivat kaupunkitasoisten ohjeiden, sopimusmallien ja asiakirjapohjien käyttöönotto, henkilötietojen tarkastuspyyntöprosessissa havaitut haasteet sekä täydentävien ohjeistusten tarpeellisuus. Lisäksi toimialalle perustettiin toimialan johtoryhmän päätöksellä tietosuojatyöryhmä, jonka tehtävänä on arvioida kasvatuksessa, opetuksessa ja koulutuksessa käytettävien sovellusten tietosuojaa. Työryhmä kokoontuu kerran kuukaudessa ja sen työ jatkuu myös vuonna 2020.

Kaupunkitasoisten ohjeiden, sopimusmallien ja asiakirjapohjien käyttöönotto toimialalla on onnistunut hyvin. Tietosuojalainsäädännön muuttuneet vaatimukset ovat tosin lisänneet hallinnollista työtä, mikä on pidentänyt toimialalla toteuttavien pienhankintojen käsittelyaikaa sekä siten myös viivyttänyt erilaisten palveluiden ottamista käyttöön.

Rekisteröityjen henkilötietojen tarkastuspyyntöjen määrä säilyi ennallaan edellisvuoteen verrattuna. Toimialalla käsiteltiin vuoden 2019 aikana yhteensä viisi henkilötietojen tarkastuspyyntöä. Tarkastuspyynnöt pystyttiin pääsääntöisesti käsittelemään tietosuojasetuksessa määritellyssä kuukauden määräajassa. Kahden tarkastuspyynnön osalta määräaikaa oli pidennettävä pyynnön laajuuden ja monimutkaisuuden vuoksi tietosuojasetuksen 12 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

Henkilötietojen tarkastuspyyntöihin vastaamisessa ilmeni joitakin haasteita. Pyyntöön vastaaminen edellyttää yleensä useamman henkilön työpanosta, sillä tarvittavia tietoja ei välttämättä ole saatavilla keskitetysti. Lisäksi tietyissä tapauksissa on ollut epäselvää, mitä kaikkia tietoja pyynnöt koskevat ja missä tilanteessa rekisteröidyn pyyntö tulisi mahdollisesti käsitellä viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisena tietopyyntönä. Tämän vuoksi toimialalla on tarkoituksena laatia kaupungin ohjeistusta täydentävä ohje tietopyyntöjen ja henkilötietojen tarkastuspyyntöjen käsittelystä sekä päivittää tarkastuspyyntölomake.

Vuoden 2019 tietotilinpäätös on sivistystoimen toimialan viimeinen. Vantaan kaupungin 1.1.2020 voimaan tulleen organisaatiouudistuksen jälkeen sivistystoimen alaiset toiminnot jatkavat opetuslautakunnan alaisella kasvatuksen ja oppimisen toimialalla sekä vapaa-ajan lautakunnan alaisella kaupunkikulttuurin toimialalla. Jatkossa toimialat vastaavat tietotilinpäätöksen laatimisesta omalta osaltaan.

ALKUKARTOITUS JA VAIKUTUSTENARVIOINNIT

Organisaatiouudistuksen myötä Vantaan kaupungin ohjeistus vaikutustenarviointien laatimisesta ja vaikutustenarviointityökalut on esitelty uusien toimialojen johdolle alkuvuodesta 2020. Kaupunkitasoinen ohjeistus ja työkalut on kuitenkin otettu toimialalla käyttöön heti materiaalien valmistuttua lokakuussa 2019.

Toimialan palvelutuotannon järjestäminen edellyttää merkittävien henkilötietomäärien laajamittaista käsittelyä ja suurinta osaa henkilötiedoista käsitellään toimialan

tietojärjestelmissä. Toimialojen keskeisten tietojärjestelmien jo sovittuja vaikutustenarviointeja jatketaan vuonna 2020 ja uusien vaikutustenarviointien tarpeellisuudesta sovitaan yhteistyössä Tietohallinnon kanssa.

Tietojenkäsittelyn laajuuden vuoksi vaikutustenarvioinnin kriteerit täyttyvät tietojärjestelmien lisäksi usein toimialan vastuulla olevien pienhankintojen, palveluiden käyttöönottojen tai vanhojen prosessien uudistamisen yhteydessä. Näiltä osin toimialalla arvioitiin vuoden 2019 aikana vaikutustenarvioinnin tarpeellisuutta 5 tapauksessa, joista 4 tapauksessa alkukartoitus johti vaikutustenarvioinnin laatimiseen. Arviointikohteet olivat seuraavat:

- VaSa – varhaiskasvatuksen ohjausjärjestelmä
- G Suite for Education -oppimisympäristö sekä siihen liittyvät käyttäjätiedon provisiointiratkaisut
- Kameravalvonnan järjestäminen
- Mobiilinuorisokortin käyttöönotto
- Kouluhyvinvointisovelluksen käyttöönotto
- Sisäilmakyselyn toteuttaminen anonymisti

Vaikutustenarvioinnit toteuttivat toimialan tietosuojayhteyshenkilö sekä tulosalueiden asiantuntijat (noin 2–4 henkeä). Yhdessä tapauksessa myös toimittaja kutsuttiin vaikutustenarviointiin.

Alkukartoituksen ja vaikutustenarviointimateriaalien täyttämiseksi varattiin yhteistä työaikaa noin 1,5–2 tuntia tietojenkäsittelyn ennakoidun laajuuden mukaan. Tästä ajasta noin 30 minuuttia kului alkukartoituksen laatimiseen ja loput ajasta käytettiin varsinaisen vaikutustenarvioinnin ja riskikartoituksen laatimiseen. Tämän lisäksi asian valmisteluun ja loppuun saattamiseen kuuluviin tehtäviin kului aikaa keskimäärin 4 tuntia.

Toimialan vastuulla olevista arviointikohteista löytyi pääasiassa vain vähäisiä riskejä, jotka olivat toimenpitein korjattavissa. Riskit liittyivät mm. teknisiin ratkaisuihin sekä rekisteröityjen oikeuksien toteuttamiseen.

TIETOTURVALOUKKAUKSET

Toimialan tietoturvaloukkaukset ilmoitetaan ja selvitetään kaupungin yleisohjeen mukaisesti. Kunkin yksikön esimies vastaa ohjeen noudattamisesta sekä ilmoitusten tekemisestä oman yksikkönsä osalta. Mikäli yksikössä tapahtuu tietoturvaloukkaus, esimies ilmoittaa loukkauksesta kaupungin tietosuojavastaavalle sitä varten laaditulla lomakkeella. Lisäksi esimies tiedottaa toimialan/tulosalueen johtoa tapahtuneesta tarvittaessa loukkauksen vakavuudesta riippuen.

Tietoturvaloukkauksen tapahduttua yksikössä ryhdytään heti toimenpiteisiin tapahtuneen korjaamiseksi ja vahinkojen rajaamiseksi. Tietoturvaloukkauksen selvittämisen yhteydessä tarkistetaan loukkaukseen johtaneet syyt ja yksikössä ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin vastaavanlaisten tietoturvaloukkausten ehkäisemiseksi jatkossa.

Vuoden 2019 aikana toimialalta ilmoitettiin tietosuojavastaavalle 23 tietoturvaloukkausta. Näistä loukkauksista 11 johti ilmoitukseen rekisteröidyille ja 2 tietosuojavaltuutetulle.

Tietoturvaloukkaukset johtuivat seuraavista syistä:

- Piilokopiotoiminnon käyttämättä jättäminen sähköpostia lähetettäessä (5 kpl)
- Muistitikun/puhelimen puutteellinen valvonta tai katoaminen (5 kpl)
- Sähköpostiviestin lähettäminen väärälle vastaanottajalle (3 kpl)
- Järjestelmän tekninen ominaisuus/puute (3 kpl)
- Keskusteluryhmiin luvatta lisätyt tai luvatta päässeet käyttäjät (2 kpl)
- Laitteen/asiakirjojen joutuminen varkauden kohteeksi (2 kpl)
- Postinkulussa sattuneet ongelmat (2 kpl)
- Työntekijälle annettavan varoituksen tallentaminen salaamattomana (1 kpl)

Tietoturvaloukkaukset ovat pääasiassa olleet vähäisiä ja niihin on reagoitu nopeasti ja ohjeistuksen mukaisesti. Tietoturvaloukkausten ehkäisemiseksi yksiköissä on mm. kerrattu tarvittavat ohjeistukset sähköpostin käytöstä ja laitteiden valvomisesta, minkä lisäksi henkilökunnalle on painotettu huolellisuutta henkilötietojen käsittelyssä.

OHJEISTUKSET

Toimialan tietojen käsittelyssä noudatetaan Vantaan kaupungin yleisiä tietoturva- ja tietosuojaohteita. Yleisohjeita täydennetään tarvittaessa toimiala- tai tulosaluekohtaisella ohjeistuksella. Tähän mennessä toimialalla on laadittu seuraavat koko toimialaa tai yksittäistä tulosaluetta koskevat ohjeet:

- Toimintamalli varkaustapauksissa
- Google-laitehallinta
- Primus-käyttäjien tietojen käsittely
- Varhaiskasvatuksen tietoturvaohje pilvitallennukseen (varhaiskasvatus ja esiopetus)
- Pilvitallennuksen tietoturvaohjeet lyhyesti (varhaiskasvatus ja esiopetus)
- Kuvaus- ja julkaisulupien tukimateriaali (varhaiskasvatus ja esiopetus)
- Ohjeet tieto- ja viestintäteknologisen laitteiston säilyttämiseen Vantaan varhaiskasvatuksessa (varhaiskasvatus ja esiopetus)

Ohjeistusten ajantasaisuutta seurataan ja niitä päivitetään lainsäädännön tai kaupungin yleisohjeistusten muuttuessa. Uudet ohjeet käsitellään tarvittaessa toimialan tai tulosalueen johtoryhmässä ja niistä tiedotetaan henkilöstöä. Ohjeet tallennetaan Vantaan kaupungin intranettiin. Kukin esimies vastaa vastualueellaan alaistensa perehdyttämisestä ohjeisiin esimiesohjeen mukaisesti sekä ohjeiden noudattamisen valvonnasta.

MAANKÄYTÖN, YMPÄRISTÖN JA RAKENTAMISEN TOIMIALA

Lisätietoja: talous- ja hallintojohtaja Jonna Hohti
etunimi.sukunimi@vantaa.fi

TIETOSUOJA MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALALLA VUONNA 2019

Vantaalaiset pitävät toimialaa luotettavana, eikä tietopyyntöjä koskien henkilötietoja ole pyydetty kertaakaan vuoden 2019 aikana.

Tietosuojaaselosteita on päivitetty ja niitä on tehty lisää. Toimiala on yhdessä tietohallinnon kanssa rakentanut Ismoon Matti-järjestelmän käyttöoikeuksien pyyntölomakkeen, näin voidaan hallita käyttäjätunnuksia ja oikeuksia Matti-järjestelmässä.

Toimialalla ei ole ns. ylimääräistä tietoturvaressurssia, vaan kaikki tietoturvatyöhön liittyvät tehtävät hoidetaan oman toimen ohella.

Toimialalla on havaittu HR-työpöydän toiminallisuudessa tietoturvariskejä. Väärien henkilöiden loma- ja palkkatietoja on latautunut väärälle esimiehelle. Nämä on ohjeen mukaan ilmoitettu järjestelmän omistajille, joiden tulisi tehdä asiasta tietoturvaloukkauksilmoitus. Näin oletamme heidän toimineen.

Toimialan edustaja osallistui muiden toimialojen kanssa Taisto 19 -harjoitukseen. Harjoituksen aiheena oli kyberhyökkäys Vantaalle.

Toimialan luovuttamat henkilötiedot ovat pääasiassa kiinteistöjen omistajatietoja. Tietoja luovutettiin noin 5 kertaa vuoden 2019 aikana, ja niistä on tehty kaupungin geodeetin päätökset.

ALKUKARTOITUS JA VAIKUTUSTENARVIOINNIT

Lokakuussa 2019 hyväksyttiin alkukartoitusta ja vaikutustenarviointia koskeva ohjeistus sekä työkalut näiden tekemiseen. Asia esiteltiin tällöin myös kaupungin johtoryhmässä. Vaikutustenarviointeja on tehty myös ennen tätä siihen asti käytettävissä olleilla työkaluilla. Velvollisuus vaikutustenarvioinnin tekemiseen tulee EU:n yleisestä tietosuoja-asetuksesta ja se on pakollista, jos asetuksessa määritellyt edellytykset täyttyvät.

Tietosuojavastuhenkilöiden tehtävänä oli viedä työkalut ja prosessi tiedoksi omilla toimialoilla/tulosalueilla sekä jalkauttaa prosessi alulle ja opastaa sen tekemisessä.

Toimialaa koskevat tietoturvaloukkaukset on käsitelty toimialan johtoryhmässä esimerkinomaisesti. Toimialan johtoryhmältä asiat etenevät palvelualueiden johtoryhmiin jne.

Vaikutustenarviointiprosessia ei ole käsitelty toimialan johtoryhmässä.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalla tehtiin kaksi alkukartoitusta vuonna 2019:

- Pysäköintiautomaattien henkilötietojen käsittely 10/2019
- Puidenhoitopalveluiden kilpailutuksen vaikutustenarvioiden alkukartoitus 12/2019

Alkukartoitus eteni vaikutustenarviointiin yhdessä tapauksessa. Alkukartoituslomakkeen täyttämiseen käytettiin aikaa noin tunti per lomake. Yhdessä tapauksessa alkukartoitus osoitti, että varsinaista vaikutustenarviointia ei tarvitse tehdä. Pysäköintiautomaattien henkilötietojen käsittelyn vaikutustenarviointi on vielä kesken. Vaikutustenarvioinneissa ei ole löytynyt korkeita riskejä.

Tietosuoja ja tietoturvan SharePoint-sivusto on hyvin monimutkainen ja vaikea käyttää, sitä tulisi selkeyttää. Tiedostojen lataaminen on vaikeaa.

Kaupungin tulisi laatia yhteisiä tietoturvaohjeita. Nyt jokainen toimiala yrittää tehdä ohjeita yksin, ja työ tehdään moneen kertaan.

TIETOTURVALOUKKAUKSET

Vuoden 2019 aikana maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalta ilmoitettiin yksi tietoturvaloukkaus, joka käsiteltiin toimialan johtoryhmässä.

Tietoa tietoturvaloukkauksista saadaan tietohallinnon taktisen ryhmän kautta. Yleinen vaikutelma kuitenkin on, että esimiehet tai kukaan toimialalla ei tiedä tietoturvaloukkauksista. Koska niistä ei tiedetä, ei tieto loukkauksista kulje toimialan johdolle. Työntekijät ovat kuitenkin nykyisin melko hyvin perillä siitä, mikä on tietoturvaloukkaus.

OHJEISTUKSET

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalla ei ole erillisiä tietosuojaa koskevia ohjeistuksia. Toimiala noudattaa kaupunkiyhteisiä ohjeita.

KAUPUNGINJOHTAJAN TOIMIALA

TALOUSSUUNNITTELU

Lisätietoja: suunnittelija Markku Pietinen
etunimi.sukunimi@vantaa.fi

TIETOSUOJA TALOUSSUUNNITTELUN TULOSALUEELLA VUONNA 2019

Taloussuunnittelun järjestelmissä ei ollut vuoden 2019 aikana tietosuojatapahtumia, joista olisi aiheutunut riskiä rekisteröityjen oikeuksille.

Henkilöstöhallinnon järjestelmistä palkkatietoja siirretään taloussuunnittelun omistamaan Kompassi-tietovarastointi- ja raportointiratkaisuun. Kompassi ei kuitenkaan muodosta itsenäistä henkilörekisteriä, koska se on osa henkilöstöhallinnon palvelukokonaisuutta. Kompassiin siirretään henkilöstöhallinnon järjestelmistä myös työntekijän perustiedot, työntekijän palvelussuhdetiedot ja poissaolot. Erityisistä henkilötietoryhmistä järjestelmään siirretään Vantaan työntekijöiden sairauspoissaolokoodeja.

Tulosalueen vastuulla on Facta Väestö -osa, jossa käsitellään kaikkien Vantaan asukkaiden perustietoja, perhesuhdetietoja, uskontokuntalajia, edunvalvonta- ja huostaanottotietoja sekä nykyisen ja entisen asumisen tietoja.

Tulosalue vastaa lisäksi Webropol-kyselyjärjestelmästä, jossa käsiteltävät henkilötietoryhmät määräytyvät tehtävän kyselyn mukaan.

Taloussuunnittelun tulosalueella SAP BI -järjestelmällä tehdään henkilöstömenosuunnittelua, mutta prosessissa ei käsitellä yksittäisiä henkilötietoja. SAP-järjestelmäkokonaisuuden kehittäminen ja ylläpito on jakautunut Vantaan kaupungin eri toimialoille prosessin omistajuuden mukaan.

Taloussuunnittelu omistaa myös järjestelmiä, joissa on jonkin verran henkilötietojen käsittelyä lähinnä käyttäjähallinnassa. Näitä ovat IMS-prosessinsuunnittelu ja kaupungin projektisalkkujärjestelmä. Uutena tulosalueen vastuulle toteutettiin vuoden 2019 aikana Targetor Pro -strategiatyökalu, joka on kaupungin strategian suunnittelun, seurannan ja raportoinnin sähköinen väline. Taloussuunnittelu teki vaikutustenarvioinnin alkukartoituksen näistä Targetor Pro:lle, koska se on uusi työväline.

Vantaan maankäytössä vaihdettiin MATTI-järjestelmä rakennustietojen käsittelyjärjestelmäksi vuoden 2019 aikana. Sen jälkeen CGI:n toimittamasta Facta-järjestelmästä jäi Vantaalle vain Facta Väestö -osa. Taloussuunnittelu teki helmikuussa tietohallinnolle muutospyyntönsä Facta Väestö -osan käyttövaltuushallinnan kehittämisestä niin, että käyttövaltuuksien hakemisessa luovutaan pääkäyttäjille lähetettävistä pdf-lomakkeista ja esimiehet hakevat Factan käyttöoikeudet ISMO-järjestelmässä suoraan järjestelmätoimittajalta. Tietohallinto ei ole toistaiseksi ottanut muutospyyntöä toteutusohjelmaansa, minkä takia vuoden 2019 Factan käyttöoikeudet on hallittu erillisautentikoinnilla. Tässä on ollut ongelmana se, että Facta Väestö -osassa on käyttäjiä, jotka eivät enää olekaan oikeutettuja sen käyttöön. Tietopalvelu poisti ennen Uusi Vantaa -organisaatiomuutosta järjestelmästä käyttäjiä, jotka eivät enää ole Vantaan palveluksessa. Samassa yhteydessä tietopalvelu muutti Facta Väestö -osan työskentely-yksiköiden nimet Uuden Vantaan mukaisiksi.

Taloussuunnittelun tietopalvelun verkkolevyllä tallennettujen SAS-henkilötiedostojen salanasuojaus ei ole toteutunut. SAS-ohjelmistossa on bugi, jonka takia kryptaustoiminto

haittaa salasanasuojattujen henkilötiedostojen käsittelyä. Tietopalvelu jatkaa SAS-henkilötiedostojen suojauksen selvittelyä vuoden 2020 aikana. Vaikka henkilötiedostot on tallennettu käyttöoikeuksin suojatulle verkkolevylle, niin kryptaus pienentää henkilötietovuodon mahdollisuutta merkittävästi.

Vuoden 2019 aikana Vantaan uuteen intranettiin on toteutettu Webropol-ohjesivut, millä on helpotettu Webropol-ohjeiden löytymistä ja selkeytetty ohjesivujen ulkoasua. Pääkäyttäjät ovat tarkistaneet säännöllisesti järjestelmän käyttöoikeudet Kompassi-järjestelmän raportilla, jossa on listattu kaupungin palveluksesta poistuneet työntekijät. Taloussuunnittelun tietopalvelu on ehdottanut tietohallinnolle Single Sign On -palvelun käyttöönottoa Webropolissa, jolloin käyttäjä ei enää pääse Webropoliin, kun hänen käyttäjätunnuksensa Vantaan tietotekniikkaympäristöön lakkaa toimimasta. Näin pienennetään riskiä siitä, että esimies ei muista ilmoittaa pääkäyttäjälle työntekijän työsuhteen päättymistä, jolloin työntekijän Webropol-käyttöoikeudet jäävät voimaan. Tietohallinto ei toteuttanut Single Sign On -ratkaisua vuoden 2019 aikana.

Kompassissa on tehostettu testiympäristön käyttöoikeuksien hallintaa varmistamalla säännöllisesti, että testiympäristön käyttöoikeudet ovat vastaavat kuin tuotantoympäristössä, sillä Kompassin testiympäristössä käytetään oikeita henkilötietoja. Kompassin ylläpitoprosesseja on kehitetty, mikä on tehostanut tietosuojaan vaikuttavien järjestelmävirheiden estämistä. Kompassin lokituksen testauksessa havaittiin, että Kompassi kirjoittaa järjestelmän tekemiä toimenpiteitä käyttäjien nimiin, jolloin lokikirjaukset menettävät merkityksensä. Toimittaja ei ole saanut korjattua poikkeavien esimiesroolien (alaisia eri työpistenumeroilla) käyttöoikeushallintaa, vaan niissä on odotettava henkilöstöhallinnon järjestelmien uudistusta. Näiden roolien normaalit käyttöoikeudet on poistettu, koska muuten he näkevät liikaa tietoja.

ALKUKARTOITUS JA VAIKUTUSTENARVIOINNIT

Taloussuunnittelun tulosalueen johtoryhmässä ei ole erikseen käsitelty EU:n tietosuoja-asetuksen mukaista alkukartoitusta ja vaikutustenarviointia, vaan vaikutustenarvioinnin prosessia on käsitelty projektien ohjausryhmissä ja taloussuunnittelun sisäisissä yksikköpalaverissa. Taloussuunnittelun johtoryhmä on pieni, jolloin tiedotuksen voi hoitaa myös muun työskentelyn yhteydessä.

Taloussuunnittelun tulosalueella alkukartoituksia on tehty neljälle järjestelmälle: Kompassille, Facta Väestö -osalle, Webropolille ja Targetor Pro -strategiatyökalulle. Alkukartoitusten perusteella kolmelle järjestelmälle piti tehdä myös vaikutustenarviointi. Alkukartoituslomakkeen täyttämiseen aikaa kului keskimäärin 10 minuuttia, varsinainen vaikutustenarviointi vei työpajoissa aikaa kaksi tuntia. Kompassissa ja Facta Väestö -osassa vaikutustenarvioinnin toimenpiteiden toteutus on edellyttänyt kaksi puolentoista tunnin lisäpalaveria. Vaikutustenarvioinnissa sovittuja toimenpiteitä on vielä toteuttamatta Facta Väestö -osassa, Webropolissa ja Kompassissa.

Kompassin vaikutustenarviointi tehtiin jo vuonna 2018, mutta sitä täydennettiin vuoden 2019 aikana. Vaikutustenarviointiin osallistui 7 henkilöä. Korkeita riskejä olivat oikeiden henkilötietojen käyttö testauksessa, dokumentaation puutteellisuus, henkilötietojen lataaminen tiketointijärjestelmään ja toimittajan henkilöresurssien riittämättömyys. Kompassin vaikutustenarviointia ei ole toistaiseksi käyty läpi toimittajan kanssa. Vaikutustenarvioinnissa ehdotetut toimenpiteet on kuitenkin pääosin toteutettu toimittajan kanssa yhteistyössä.

Facta Väestö -osan ensimmäiseen vaikutustenarviointiin osallistui 7 henkilöä ja ensimmäiseen jatkotilaisuuteen 9 henkilöä. Facta Väestö -osa on vanha järjestelmä, jonka vaikutustenarvioinnissa löytyi 6 kpl korkeita riskejä: järjestelmään jäävät vanhentuneet käyttöoikeudet, henkilötietojen siirto pois järjestelmästä levyhakemistoihin, oikeiden henkilötietojen käyttö testauksessa, tietomurtomahdollisuudet, varmuuskopioiden käsittely, järjestelmään jäävät vanhentuneet henkilötiedot ja puutteet tietoliikenteen suojauksessa. Koska järjestelmässä on kaikkien Vantaan asukkaiden henkilötietojen lisäksi heidän erityisiä henkilötietojaan, niin Facta Väestö on yksi Vantaan kaupungin kriittisimmistä järjestelmistä. Vaikutustenarvioinnissa tuli esille, että järjestelmäkokonaisuus ei ole täysin hallinnassa, koska järjestelmän toimittajakaan ei pystynyt kuvaamaan riittävästi järjestelmän tietosuojan tasoa. Järjestelmätoimittaja osallistui vaikutustenarviointiin, mutta ei ole toteuttanut sovittuja toimenpiteitä aikataulussa.

Webropolin vaikutustenarviointiin osallistui 3 henkilöä. Kriittisiksi riskeiksi järjestelmässä arvioitiin vanhojen, henkilötietoja sisältävien kyselyiden jääminen järjestelmään ja vastaajan suostumuksen pyytämisen unohtaminen henkilötietoja tallentavissa kyselyissä.

Taloussuunnittelu teki Targetor Pron vaikutustenarvioinnin alkukartoituslomakkeen täytön kolmen henkilön ryhmässä. Sen perusteella järjestelmässä ei tarvinnut tehdä varsinaista vaikutustenarviointia, koska henkilötietojen käsittely liittyy lähinnä järjestelmän käyttäjätietojen ylläpitoon.

Vuonna 2020 talouden ja strategian -palvelualueen (aikaisemmin taloussuunnittelu) pitää tehdä vaikutustenarviointi uudessa hankkeessa toteutettavalle pääkaupunkiseudun yhteiselle väestöennusteelle sekä viimeistellä keskeneräiset Facta Väestö -osan ja Kompassin vaikutustenarvioinnit.

TIETOTURVALOUKKAUKSET

Taloussuunnittelun tulosalueella tehtiin vuoden 2019 aikana kolme tietoturvaloukkausilmoitusta, joista yhden ilmoituksen tekeminen ei olisikaan kuulunut taloussuunnittelun tulosalueelle ja yksi ilmoitus osoittautui turhaksi. Kaikista tietoturvaloukkauksista on tehty ilmoitus tutkimuspäällikölle, tarvetta johtoryhmäkäsittelyyn ei ole ollut. Koska tietoturvailmoitukset on toimitettu kirjaamoon, niin niistä on mennyt tieto myös tietoturvapäällikölle ja tietosuojavastaavalle.

OHJEISTUKSET

Taloussuunnittelun tulosalueella on hyödynnetty Vantaan kaupungin tietosuoja- ja tietoturvasivuston ohjeita, joista löytyy yksi erillinen ohje tietopalvelun käsittelemistä henkilötiedoista. Kompassi-järjestelmän henkilötietojen käsittelystä, käyttöoikeuksista ja tietoturvasta löytyvät ohjeet Kompassi-portaalin tietämyskannasta. Taloussuunnittelu on pitänyt kaikki dokumentit ajan tasalla.

ELINKEINOPALVELUT

Lisätietoja: projektiasiantuntija Ronny Rantamäki
etunimi.sukunimi@vantaa.fi

TIETOSUOJA ELINKEINOPALVELUJEN TULOSALUEELLA VUONNA 2019

Elinkeinopalveluissa käytössä oleva Hakosalon CRM on havaittu hyvin toimivaksi. Yksikössä ei lähtökohtaisesti käsitellä sensitiivistä henkilödataa, asiakkaat ja sidosryhmät ovat pääasiassa yrityksiä ja oppilaitoksia. CV:t rekrytoinnin yhteydessä luovat näihin poikkeuksen.

Kehittämiskohde on tilatut oppilastyöt ja näissä ilmenneet GDPR-haasteelliset luettelot. Oppilaitoksia on huomautettu ja ohjeistettu puuttumaan asiaan aktiivisemmin.

ALKUKARTOITUS JA VAIKUTUSTENARVIOINNIT

Vuonna 2019 ei elinkeinopalveluissa ole tehty alkukartoituksia.

Alkukartoitusta ja vaikutustenarviointia on käyty läpi elinkeinopäällikön ja elinkeinojohtajan kanssa ja tarkennettu ohjeistusta uutiskirjeen ja webropolin käytön suhteen.

Elinkeinopalveluissa ei ole johtoryhmää, jossa käsitellä vaikutustenarviointiprosessia. Uudessa kasvupalveluiden organisaatiossa tilanne muuttuu, ja onkin ehdotettu, että kasvupalveluilla olisi yhteinen tietoturvavastaava.

TIETOTURVALOUKKAUKSET

Elinkeinopalveluissa ei ole tietoon tulleita tietoturvaloukkauksia.

OHJEISTUKSET

Ohjeistukset ovat kaupungin intranetissä.

KAUPUNGINKANSLIA

Lisätietoja: hallintosihteeri Outi Räikkönen
etunimi.sukunimi@vantaa.fi

TIETOSUOJA KAUPUNGINKANSLIAN TULOSALUEELLA 2019

Vuonna 2019 Vantaan kaupungin tietoturva- ja tietosuojatyöryhmän kokouksia järjestettiin säännöllisesti. Kaupunginkansliasta kokouksiin osallistuivat tietosuojavastaava (puheenjohtaja) ja hallintosihteeri. Koulutuksen ja uudistetun tietosuojaohjeistuksen ansiosta kaupunginkanslian henkilöstön yleinen tietoturvatietoisuus on lisääntynyt, mutta tietoturva-asioiden viestintää ja markkinointia henkilöstölle tulisi tehostaa edelleen.

Marraskuussa 2019 tietosuojavastaava organisoi koko kaupungin henkilöstölle tarkoitetun tietosuojakoulutuksen, joka käsitti neljä kokonaisuutta: työntekijöiden henkilötietojen käsittely ja yksityisyyden suoja, tietoturvaloukkaukset Vantaan kaupungissa 2019, tietosuojan vaikutusten arviointi sekä tietojen kalastelu.

Osallistujamäärän rajoituksen vuoksi kaupunginkansliasta koulutustilaisuuteen osallistui kolme henkilöä. Tietosuoja ja tietoturvan SharePointin etusivulta löytyvä koulutusvideotallenne on tarkoitus katsoa myöhemmin yhdessä.

Vuoden 2019 lopussa käyttöön otettu kaksivaiheinen tunnistautuminen on otettu positiivisesti vastaan ja koettu toimivaksi. Henkilötietoja ja salassa pidettäviä tietoja sisältävässä sähköpostissa käytetään salasanasuojausta, tarvittaessa käytössä on kaksinkertainen suojaus. Salasana tiedostoihin lähetetään vastaanottajalle erillisenä tekstiviestinä.

Kaupunginkanslian tiloihin viikoittain toimitettava lukittu tietoturvapaperilaatikko on tehostanut hävitettävien asiakirjojen tuhoamista. Henkilötietoja sisältävien sähköisten ja manuaalisten asiakirjojen hävittämisessä ja säilyttämisessä on kuitenkin edelleen kehitettävää. Vanhoja asiakirjoja säilytetään tietokoneilla ja kaapeissa, vaikka säilytykselle ei olisikaan enää perustetta. Osa asiakirjoista pitää joka tapauksessa lähettää paperisina eteenpäin.

Kehittämistoimenpiteenä vuodelle 2020 tulisi Kuntademokratian (Lakiasiat ja päätösvalmistelu sekä Hallintopalvelut) tietotilinpäätöksessä tuoda esille 10 keskeisintä prosessia tai järjestelmää, joista tehdään vaikutustenarviointi. Priorisointikriteereinä ovat käsiteltävien henkilötietojen määrä, arkaluonteisuus tai epäily prosessin tai järjestelmän toimivuudesta, jos lainmukainen henkilötietojen käsittely voi mahdollisesti vaarantua.

Arjen tietosuojaa -videokoulutukset ja nettitestit ovat kehitteillä. Kuntademokratian henkilöstön tulee osallistua koulutukseen ja testiin mahdollisimman pikaisesti, kun se on julkaistu intrassa.

ALKUKARTOITUS JA VAIKUTUSTENARVIOINNIT

Tulosalueella ei ole tehty alkukartoituksia tai vaikutustenarviointeja vuonna 2019.

Tietoturva- ja tietosuojatyöryhmän SharePointissa on kaikille avoin vaikutustenarviointikansio, josta löytyvät ohjeet ja lomakkeet vaikutustenarvioinnin tekemiseen. Tehdyt alkukartoitukset ja vaikutustenarvioinnit on ohjeistettu viemään ASTA-järjestelmään.

Kaupunginkanslian henkilöstöä osallistui CRM-järjestelmän vaikutustenarvioinnin tekemiseen, joka on vielä kesken.

TIETOTURVALOUKKAUKSET

Kaupunginkanslian tulosalueella tehtiin vuonna 2019 yksi tietoturvaloukkausilmoitus: tietomurto salasanakalastelun pohjalta.

OHJEISTUKSET

Kaupunginkansliassa noudatetaan intranetissä olevia kaupungin yleisiä tietoturva- ja tietosuojaohjeita. Kaupunginkanslian työntekijöille jaettiin ohje henkilötiedon määritelmästä, jonka perusteella alkuvuodesta 2019 tehtiin kartoitus henkilötietojen käsittelystä kaupunginkansliassa. Siinä jokainen työntekijä kirjasi taulukkoon kaikki käsittelemänsä henkilötiedot sekä tiedon niiden säilytyksestä, luovuttamisesta ja hävittämisestä.

Uusi työntekijä kirjoittaa työsopimuksensa lisäksi käyttäjäsitoumuksen. Myös etätyösitoumuksessa mainitaan salassa pidettävien tietojen käsittelystä.

Kaupunginkanslian ohjeistukset löytyvät SharePointista Tietosuoja ja tietoturvan Kaupunginjohtajan toimiala -sivuilta.

Informointiasiakirjat: Smarp, Webropol, Väestötiedot

Koulutus: EU Tietosuoja-asetus, EU Tietosuoja-asetus Vantaa,

Tietosuojalainsäädäntöuudistus

Lomakkeet/linkit: Facta Väestö käyttöoikeuslomake, Kajo Henkilötietojen tarkastuslomake

Ohjeet: Ohje turvakieltoroolin käyttämisestä, Tietopalveluyksikön ohje henkilötietojen käsittelyyn, Turvakiellon käytäntösäännöt

Selosteet käsittelytoimista: Facta Väestö, Hankesalkku, Webropol, Verotulorekisteri,

Tietosuojaseloste Smarp, Vantaan uutiskirjeet / Tietosuojaseloste

Tietosuojan vastuut: Tietotilinpäätös 2018 Tasu

SISÄINEN TARKASTUS

Lisätietoja: tarkastusjohtaja Pentti Asumus
etunimi.sukunimi@vantaa.fi

TIETOSUOJA SISÄISEN TARKASTUKSEN TULOSALUEELLA VUONNA 2019

Tietosuojaan osalta ei nouse esiin erityisiä huomioita vuoden 2019 osalta.

ALKUKARTOITUS JA VAIKUTUSTENARVIOINNIT

Tulosalueella ei ole tehty alkukartoituksia eikä vaikutustenarviointeja vuonna 2019. Vuoden 2020 aikana tehdään tarkastusprosessin ja parhaillaan kehitteillä olevan Whistleblowing-kanavan (vihjelinjan / ilmiantokanavan) alkukartoitukset ja vaikutustenarviointit.

TIETOTURVALOUKKAUKSET

Tulosalueella ei ole tapahtunut vuoden 2019 aikana tietoturvaloukkauksia eikä aikaisemminkaan. Tietoturvaloukkauksiin liittyviä asioita ei ole juurikaan käsitelty edellä mainitusta syystä tulosalueen henkilöstön kanssa.

OHJEISTUKSET

Tulosalueella ei ole omaa tietosuojaa/tietoturvaa koskevaa ohjeistusta. Tulosalueella noudatetaan kaupunkitasoisia ohjeistuksia.

VIESTINTÄ

Lisätietoja: viestintäsuunnittelija Kirsti Lehtola
etunimi.sukunimi@vantaa.fi

TIETOSUOJA VIESTINNÄN TULOSALUEELLA VUONNA 2019

Viestinnän tulosalue laatinut omistamiinsa palveluprosesseihin liittyvät henkilötietojen sisäiseen käyttöön tarkoitetut käsittelyselosteet sekä julkiset informointiasiakirjat Aineistopankki, Smarp (käyttö päättynyt 2019) ja Vantaan uutiskirjeet. Asiakirjat on julkaistu vantaa.fi-sivustolla.

Tietoisuus henkilötietojen ja yksityisyyden suojaamisesta on vahvistunut viestinnän tehtävissä. Kuva- ja videomateriaalien julkaisun yhteydessä on tullut esille kysymys kuvattavien suostumuksesta kuvan luovuttamisesta kolmannelle osapuolelle. Uusien järjestelmien (vantaa.fi ja uutiskirjepalvelu) hankintaprosessin käynnistyessä viestintä on tehnyt vaikutusten alkukartoituksen.

Viestintä on tuonut tietosuojaan liittyvät kysymykset esille toimialojen yhteisissä toimintaprosesseissa, kuten vantaa.fi -sivuston sisällöntuotanto, sosiaalisen median alustat ja uutiskirjeiden toimitus sekä tarkastellut käyttäjille suunnattuja ohjeita tietosuojan näkökulmasta.

ALKUKARTOITUS JA VAIKUTUSTENARVIOINTI

Viestintä on tehnyt kaksi alkukartoitusta vuonna 2019. Alkukartoituslomakkeiden täyttämiseen viestintä käytti 6 tuntia. Vaikutustenarvioinnin tekemiseen on osallistunut viestinnästä kolme henkilöä ja tietohallinnosta projektipäällikkö.

1. vantaa.fi-sisällöntuotanto- ja julkaisujärjestelmän hankinta

Alkukartoitus osoitti, että varsinaista vaikutustenarviointia ei tässä vaiheessa tehdä julkaisujärjestelmästä.

2. Uutiskirjepalvelun käyttöönotto

Alkukartoitus osoitti, että vaikutustenarviointi tulee tehdä uutiskirjepalvelusta. Vaikutustenarviointi on aloitettu ja on vielä kesken uutiskirjepalvelun osalta.

Alkukartoituksen esille nostamien kysymysten perusteella vaikutustenarvioinnissa pitää erityisesti selvittää käyttäjien ohjeistusta tietosuojan noudattamiseen. Järjestelmän automaatiotoiminnallisuuden käyttöönotto velvoittaa arvioimaan tietosuojan uudelleen.

Korkeita riskejä ei ole havaittu.

Järjestelmän toimittajan kanssa yhteistyö on sujunut hyvin. Toimittajat ovat tietosia tietosuojasäännöksistä.

Kuinka paljon vaikutustenarvioinnin tekeminen on vienyt aikaa? Vaikutustenarviointi on alussa.

Kehittämistoimenpiteet vuodelle 2020

Viestinnän palvelualueella on tarpeen tehdä vaikutustenarviointia olemassa olevien järjestelmien osalta: Uutiskirjepalvelu.

Prosessien ja toimintojen kehittämiskohteita

- Tehdään Aineistopankin alkukartoitus
- Tehdään nykyisen vantaa.fi -sivuston alkukartoitus
- Kuvien käytön ja luovutuksen toimintatapoja tarkistetaan ja dokumentoidaan
- Luodaan sosiaalisen median kilpailuihin liittyvät informointiasiakirjat
- Selvitetään Spotify -palvelun bränditilin käyttöön liittyvät kysymykset ja tehdään mahdollinen alkukartoitus

Priorisointikriteereinä ovat käsiteltävien henkilötietojen määrä tai arkaluonteisuus tai epäily prosessin/järjestelmän toimivuudesta siltä osin, että lainmukainen henkilötietojen käsittely voi mahdollisesti vaarantua.

TIETOTURVALOUKKAUKSET

Vuoden 2019 aikana ei ole tehty tietoturvaloukkaus-ilmoituksia.

OHJEISTUKSET

Viestinnän palvelualueella on tarpeen pitää sisäinen informointitilaisuus tietosuojasta ja sopia vuoden 2020 kehittämiskohteet. Tilaisuus pidetty 21.2.2020.

Yleiset ohjeet luettavissa Tietosuoja ja tietoturva -sivulla intrassa. Viestinnän omat ohjeet pitää kartoittaa, päivittää, koota ja raportoida. Tarkoitus koota ohjeistukset tietosuoja ja tietoturva -sivustolle, jotta ne ovat kaikkien saatavilla, kun ne on tehty.

HENKILÖSTÖKESKUS

Lisätietoja: henkilöstöpalvelupäällikkö Aija Heiskanen
etunimi.sukunimi@vantaa.fi

TIETOSUOJA HENKILÖSTÖKESKUKSEN TULOSALUEELLA 2019

Henkilöstökeskuksen tulosalueella ei havaittu erityisiä puutteita tai ongelmia tietosuojassa. Erilaisten muutosten yhteydessä ja erityisesti uusien järjestelmien käyttöönoton yhteydessä ei ole kuitenkaan aina muistettu tai ehditty oikea-aikaisesti huolehtia tietosuojaan liittyvien alkukartoitusten ja vaikutustenarviointien käynnistämisestä. Tässä on siis vielä parantamisen varaa, jotta toiminta olisi tietosuoja-asetuksen vaatimalla tasolla.

Vuoden alussa otettiin käyttöön Laura-rekrytointijärjestelmä, ja vanha rekrytointijärjestelmä poistui käytöstä. Tulosalueella valmisteltiin kolmen uuden järjestelmän käyttöönottoa. Uuden työvuorosuunnittelu- ja optimointijärjestelmän Aikajanan pilotointia tehtiin järjestelmän ensimmäisenä käyttöönottavalla varhaiskasvatuksen tulosalueella. eHijat-ohjelmistoversion päivitystä valmisteltiin myös, mutta siihen liittyvä pilotointi jouduttiin siirtämään seuraavan vuoden puolelle. Lisäksi valmisteltiin ServiceNow-palvelualustan käyttöönottoa HR-palveluissa. Tulosalueella otettiin myös käyttöön robotiikkaa rekrytointi- ja palkanlaskentaprosesseissa sekä käyttöoikeuksien hallinnassa. Tietosuojaan liittyen tulosalueella toimittiin kaupungin tietosuojalinjausten mukaisesti.

Kaikissa järjestelmissä ei ole vielä kukaan mahdollisuutta toteuttaa tietosuoja-asetuksen kaikkia vaatimuksia. Erityisesti eHijatin nykyiseen ohjelmistoversioon ei asetuksen mukaista lokitusta ole toteutettu, kun tavoitteena oli seuraavan ohjelmistoversion käyttöönotto vuonna 2019. Uuteen ohjelmistoversioon lokitus toteutetaan. Käyttöönotto siirtyi kuitenkin seuraavalle vuodelle. Taukoliikuntaohjelma ErgoProsta puuttuu myös lokitus.

Tulosalueelle ei tullut vuonna 2019 yhtään rekisteröidyn tietopyyntöä tai pyyntöä oikaista tai poistaa tietoja, eikä yhtään vaatimusta tietojen käsittelyn rajoittamiseen tai tietojen käsittelyn vastustamista.

Käyttöoikeuksien hallinta perustuu edelleen osittain manuaaliprosesseihin. eHijatissa otettiin avuksi robotiikkaa ja oikeuksien hallinnan taso parani merkittävästi aiemmasta tilanteesta. Robottitehtävää kehitetään edelleen seuraavan vuoden aikana. Uudemmissa järjestelmissä käyttöoikeudet muodostuvat joko AD-tietojen tai järjestelmään tuotavassa datassa olevan roolitiedon perusteella ja manuaalista ylläpitoa ei tarvita.

Tietosuojaan liittyviä omia koulutuksia ei järjestetty vuonna 2019 Henkilöstökeskuksen tulosalueella. Henkilöstöä osallistui kuitenkin tietoturva- ja tietosuojatyöryhmän järjestämään kaupunkitasoiseen koulutukseen.

Havaittuna puutteena voidaan todeta, että tietosuojaosaamiseen ei ole pystytty riittävästi resursoimaan henkilöstökeskuksen tulosalueella. Kehittämiskohteeksi nostetaan jatkossa, että osaamista tietosuojavastaavan tehtävissä keskitetään koko kaupunginjohtajan toimialalla ja että keskitettyä osaamista saadaan erityisesti toimialan henkilökunnan ohjeistamiseen ja osaamisen ylläpitämiseen sekä ohjaamaan ja tukemaan eri tulosalueilla tapahtuvaan vaikutustenarviointia.

Muilta osin ei ole tapahtunut muutoksia edelliseen tilinpäätökseen kirjattujen asioiden osalta.

ALKUKARTOITUS JA VAIKUTUSTENARVIOINNIT

Lokakuussa 2019 Vantaalla hyväksyttiin alkukartoitusta ja vaikutustenarviointia koskeva ohjeistus ja työkalut näiden tekemiseen. Velvollisuus vaikutustenarvioinnin tekemiseen tulee EU:n yleisestä tietosuoja-asetuksesta ja se on pakollista, jos asetuksessa määritellyt edellytykset täyttyvät.

Tulosalueen johtoryhmän kokoukseen on marraskuussa 2019 viety tiedoksi vaikutustenarviointiprosessi ja siihen liittyvät ohjeet.

Aikajanan tietoturva-auditointi suoritettiin loka-marraskuussa 2019, eikä avoimia asioita jäänyt. eHijatin uuden ohjelmistoversion vaikutustenarvioinnin aloituspalaveri pidettiin joulukuussa 2019. Palaverissa todettiin, että järjestelmätoimittajan on syytä täydentää vielä joitakin uuden ohjelmistoversion kuvauksia. Varsinainen alkukartoitus ja vaikutustenarviointi siirtyi vuoden 2020 puolelle. Arviointeihin on osallistunut lähinnä käyttöönottoprojekteihin osallistuneita henkilöitä ja toimittajien edustajia. Yhteistyö on sujunut hyvin. Arviointityöhön kuluneesta ajankäytöstä ei ole tarkempia tietoja, mutta arviolta 1–2 kestoalta noin kahden tunnin istuntoa per järjestelmä.

Robotiikan käyttöönotosta on Vantaalla sovittu yhteisesti noudatettavat tietoturvalinjaukset, mutta alkukartoitusta tai varsinaista vaikutusten arviointia ei henkilöstökeskuksen tulosalueella käyttöön otettujen robottitehtävien osalta vielä tehty. Alkukartoitusta ja vaikutustenarviointia ei myöskään ole tehty Laura-rekrytointijärjestelmästä. HR-palveluissa käyttöönotettavan palvelualustan (Service Now) ja asiakkaille käyttöön tulevan palveluportaalin alkukartoitus ja vaikutustenarviointi on sovittu vuoden 2020 puolelle. Kehittämistoimenpiteenä vuodelle 2020 tulisi tehdä alkukartoitus ja vaikutustenarviointi edellä mainittujen järjestelmien lisäksi työturvallisuusjärjestelmästä (Tutka) ja koulutusten hallintajärjestelmästä (Osuma).

TIETOTURVALOUKKAUKSET

Henkilöstökeskuksen tulosalueella ilmoitettiin vuoden 2019 aikana neljä tietoturvaloukkauksia. Kaikki tietoturvaloukkaukset liittyivät HR-järjestelmiin, kaksi HR -työpöytään, yksi SAP HR:ään ja yksi eHijatasta työterveyshuollon palveluntuottajalle lähteneeseen liittymäaineistoon.

Tietoturvaloukkauksista tehtiin Vantaan ohjeistuksen mukainen ilmoitus, joka toimitettiin sähköpostilla tulosalueen johdolle, tietosuojavaastavalle ja tietoturvapäällikölle. Tietoturvaloukkauksia ei ole käsitelty tulosalueen johtoryhmässä, eikä niitä ole käsitelty työyhteisöissä laajemmin.

Henkilöstökeskuksen tulosalueella käsitellään päivittäin henkilötietoja. Työntekijät ovat tietoisia henkilötietojen käsittelyyn liittyvistä tietosuoja-vaatimuksista. Erityistä kartoitusta

tietosuojaaamisesta ei kuitenkaan ole tehty, joten tietoa esim. siitä, kuinka hyvin työntekijät ovat perillä siitä, mikä on tietoturvaloukkaus, ei ole olemassa.

OHJEISTUKSET

Henkilöstökeskuksen tulosalueella noudatetaan kaupungin yhteisiä tietosuojaa ja -turvaa koskevia ohjeita, jotka löytyvät intrasta / sharepointista. Teamsissä on koottuna ja koko tulosalueen käytettävissä myös joitakin omia käytännön tietosuojaoheita ja tietosuojaan liittyvää perehdytysmateriaalia.

KONSERNI- JA ASUKASPALVELUIDEN TOIMIALA

ASUKASPALVELUT

Lisätietoja: palveluesimies Arto Hautala
etunimi.sukunimi@vantaa.fi

TIETOSUOJA ASUKASPALVELUIDEN TULOSALUELLA VUONNA 2019

Asukaspalvelut osallistui kaupungin yhteiseen tietosuojakoulutukseen 20. marraskuuta.

ALKUKARTOITUS JA VAIKUTUSTENARVIOINNIT

Vaikutustenarviointi tehtiin joulukuussa Tweb-asianhallintajärjestelmä Astalle.

TIETOTURVALOUKKAUKSET

Vuoden aikana henkilötietojen tarkastuspyyntöjä ei kohdistunut konserni- ja asukaspalveluihin eikä yhtään tietoturvaloukkausta ole kirjattu Astaan.

OHJEISTUKSET

Tietoturvaohjeistuksia on päivitetty ja lisätty intraan. Nyt konserni- ja asukaspalveluilla on yhteensä 6 informointiasiakirjaa ja 10 selostetta käsittelytoimista.

HANKINTAKESKUS

Lisätietoja: hankintalakimies Noora Luoto
etunimi.sukunimi@vantaa.fi

ALKUKARTOITUS JA VAIKUTUSTENARVIOINNIT

Vaikutustenarvioinnin prosessia ei käsitelty konsernipalveluiden johtoryhmässä vuoden 2019 aikana meneillään olleen Uusi Vantaa -organisaatiomuutoksen vuoksi. Vaikutustenarvioinnit korostuivat erityisesti hankintakeskuksen ja tietohallinnon prosesseissa. Tämän takia raportissa käsitellään ainoastaan hankintakeskuksen vaikutustenarvioinnin prosessia. Tietohallinnon osalta raportoidaan erikseen.

Hankintakeskus otti loppuvuodesta 2019 käyttöönsä kaupungin tietoturva- ja tietosuojatyöryhmän laatimat lomakkeet vaikutustenarvioinnin ja vaikutustenarvioinnin alkukartoituksen tekemiseksi. Konsernipalveluiden toimialan tietosuojayhteyshenkilö kertoi 14.11.2019 pidetyssä yksikköpalaverissa vaikutustenarvioinnista yleisesti sekä esitteli kaupungin tietoturva- ja tietosuojatyöryhmän laatimat lomakkeet.

Jokaisessa hankintaprosessissa hankinnasta vastaava hankinta-asiantuntija huolehtii siitä, että sekä alkukartoituslomake että mahdollinen vaikutustenarviointi tulee tehdyksi. Jos hankintasopimuksen tekee hankintajohtaja, hankintakeskus vastaa alkukartoituksen ja vaikutustenarvioinnin tekemisestä. Jos hankintasopimuksen tekee muu viranhaltija, vastuu on tällä taholla/toimialalla.

Alkukartoitus ja vaikutusarviointi pyritään tekemään mahdollisimman aikaisessa vaiheessa hankintaprosessia siten, että tehnyt arvioinnit tulevat huomioiduksi hankinnan kohdetta ja sopimusehtoja määriteltäessä. Hankintakeskuksella on käytössään ns. hankintojen arviointilomake, joka sisältää myös tietosuojaa ja henkilötietojen käsittelyä koskevat osiot. Tällä tavoin tietosuoja-asiat tulevat huomioiduksi osana hankintaprosessia. Valmiit alkukartoitukset ja vaikutustenarvioinnit tallennetaan ASTA-asianhallintajärjestelmään kunkin hankinnan asianumerolle käyttäen toimenpidetyyppiä ”vaikutustenarvioinnin laatiminen”.

Vaikutustenarvioinnin tulee olla valmis ennen kuin hankintasopimus allekirjoitetaan. Jokaiseen vaikutustenarviointiin osallistuu hankinta-asiantuntija, sisäisen asiakkaan edustaja(t) sekä tarvittaessa hankintakeskuksen tietosuoja-asioista vastaava lakimies. Haasteena on ollut hankinnassa mukana olevien toimialojen ja hankintakeskuksen välinen työnjako vaikutusarviointia tehtäessä, erityisesti silloin, kun mukana on useita eri toimialoja. Tältä osin prosesseja tulee kehittää.

Vuoden 2019 aikana alkukartoituksia tehtiin yhteensä 11, joista kolme johti vaikutustenarvioinnin tekemiseen. Tehdyissä vaikutustenarvioinneissa ei ole löytynyt korkeita riskejä. Vaikutustenarvioinnit koskivat optikkopalveluiden, oppisopimuskoulutusten sekä automaattisen aulapalvelun hankintaa. Vaikutustenarviointien perustella voitiin todeta, että nykyiset prosessit ovat pääpiirteittäin kunnossa tietosuojan näkökulmasta, mutta yksittäisiä kehittämisen paikkojakin löytyi. Vaikutustenarviointiin otti osaa, hankinnan laajuudesta riippuen, kolmesta kuuteen henkilöä. Vaikutusarviointia varten järjestettiin kahden tunnin

mittaisia tapaamisia osallistujien kesken. Lisäksi lomakkeita täydennettiin kirjallisesti. Alkukartoituslomakkeeseen täyttämiseen käytettävä aika vaihteli riippuen siitä, liittyikö hankintaan henkilötietojen käsittelyn ulkoistamista. Mikäli liittyi, alkukartoitukseen kului aikaa noin 0,5 henkilötyöpäivää. Jos vaikutustenarviointi tehtiin, aikaa kului yhdestä kahteen henkilötyöpäivää. Oletettavaa on, että arviointeihin käytetty aika vähenee niiden tultua tutuksi kaikille hankinta-asiantuntijoille ja sisäisten asiakkaiden edustajille.

Hankintakeskuksen tilastoissa ei ole huomioitu tietojärjestelmähankinnoissa tehtyjä alkukartoituksia ja vaikutustenarviointeja, jotka tietohallinnon palvelukeskus teki.

TIETOHALLINTO

Lisätietoja: tietoturvapäälikkö Tapio Heinäaro
etunimi.sukunimi@vantaa.fi

TIETOSUOJA TIETOHALLINNON TULOSALUEELLA VUONNA 2019

Tietohallinto on luonteensa mukaisesti ollut vahvassa roolissa muiden toimialojen tietosuoja-asioissa. Vuonna 2019 saatiin loppuun vuodesta 2016 käynnissä ollut tietosuoja-projekti EUAS. Projektin alkuperäisenä tavoitteena oli, että Vantaan kaupunki pystyy toiminnassaan vastaamaan EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen vaatimuksiin. Yksittäisiksi kehittämiskohteiksi projektissa listattiin tietosuojaselosteet, tarpeelliset politiikat ja ohjeet, henkilötietojen riskienarviointi (vaikutustenarviointi), sopimuksiin tietosuojaliitteet (DPA), tietosuojan hallintamalli, tietosuojakoulutus ja tietosuojan huomioiminen ohjelmisto- ja palveluhankkeissa. Projekti päätettiin toteamuksella, että tavoite on saavutettu ja kehittämiskohteet ovat joko valmiita tai muodostuneet osaksi päivittäistoimintaa.

Tietohallinnossa tapahtui useita hallinnollisia ja henkilömuutoksia vuoden 2019 aikana, mm. tietoturvapääällikkö vaihtui sekä Tietohallinnon tietosuoja-asioita käsittelevä ulkopuolinen konsultti vaihtui eläköitymisen myötä. Huolimatta turbulenssista organisaatiossa, tietosuoja-asiat ovat edenneet vahvasti erityisesti tietosuoja- ja tietoturvatyöryhmän yhteistyön avulla.

Tietohallinnossa kehittämiskohteita on tunnistettu etenkin pilvipalveluiden tietoturvan alueella. Asiassa saatiin huomattava edistysaskel, kun marraskuussa 2019 Office 365 -palvelussa siirryttiin vahvan autentikoinnin käyttöön.

Tietohallinnon tietosuoja-asiantuntija oli yksi kouluttajista Vantaan kaupungin marraskuussa 2019 järjestämässä sisäisessä tietosuojakoulutuksessa, johon osallistui noin 200 Vantaan työntekijää.

ALKUKARTOITUS JA VAIKUTUSTENARVIOINNIT

Vuoden 2018 tietotilinpäätöksen linjauksen mukaan Tietohallinnon vastuulla olevissa järjestelmissä ei käsitellä arkaluontoisia henkilötietoja, joten niihin ei ole tehty vaikutustenarviointeja.

Tietohallinto on ollut vahvassa roolissa toimialojen vaikutustenarvioinneissa sekä luomassa ja kehittämässä vaikutustenarviointiprosessia että auttamassa sen pohjalta itse vaikutustenarviointien tekemisessä.

Vaikutustenarviointeja, joissa tietohallinnon tietosuoja-asiantuntija on ollut avustamassa vuoden 2019 aikana:

- Aikajana -työvuorosunnittelu- ja optimointijärjestelmä
- Apotti-potilastietojärjestelmä
- Aromi-toiminnanohjausjärjestelmä (Vantti Oy)
- Cloudpoint
- EazyBreak -henkilöstöetujen hankinta mobiilina
- Facta Väestönosa
- Hijat2 HR -järjestelmä
- Studenta
- Tulkkauspalvelu

- Vaka
- Välitysoperaattori

Lisäksi koko Vantaan laajuinen vaikutustenarviointiprosessi turvakieltojen käsittelystä aloitettiin joulukuussa 2019 Tietohallinnon tietosuoja-asiantuntijan johdolla. Prosessi jatkuu pitkälle vuoteen 2020.

Tietohallinnon näkökulmasta suurin vaikutustenarviointiin liittyvä kehityskohde on itse vaikutustenarviointiprosessin kehittäminen sujuvammaksi. Vaikutustenarviointiprosessi ja sen työkalut on kehitetty vuoden 2019 aikana, ja se on päässyt käyntiin hyvin. Käyttökokemusten perusteella prosessissa alkaa nousta näkyviin kehityskohteita, jotka näkyvät ehkä selkeimmin Tietohallinnolle, joka osallistuu useimpiin vaikutustenarviointeihin.

TIETOTURVALOUKKAUKSET

Henkilötietojen tietoturvaloukkauksia ei ole ollut vuoden 2019 aikana Tietohallinnossa. Tietohallinto on usein mukana toimialojen vastuulla olevien järjestelmien ja prosessien henkilötietojen tietoturvaloukkausten käsittelyssä. Tämän myötä Tietohallinnon henkilöstön ymmärrys henkilötietojen tietoturvaloukkauksista ja niiden vaatimista toimenpiteistä on suhteellisen hyvä.

OHJEISTUKSET

Tietohallinnolla ei ole omaa erillistä sisäistä ohjeistusta tietosuojasta, vaan se tukeutuu kaupungin tietosuojaohjeistukseen. Tietohallinto myös osallistuu aktiivisesti kyseisen ohjeistuksen kehittämiseen.

Tietoturvaohjeistus Vantaan kaupungilla puolestaan on Tietohallinnon vastuulla. Vantaan kaupungin hallintosääntö 1 Luku 6 § Tietoturva ja tietosuoja toteaa tietoturvan ja tietosuojan noudatettavan ”voimassa olevaa lainsäädäntöä ja viranomaismääräyksiä sekä kaupunginhallituksen vahvistamaa tietoturva- ja tietosuojapolitiikkaa ja kaupungin sisäisiä määräyksiä ja ohjeita.” Edelleen 4 Luku 9 § Tietohallinnon tehtävät tarkoittaa että ”Tietohallinnon tulosalue vastaa - - kaupungin tietojärjestelmien tietoturvan ja tietosuojan suunnittelusta, koordinoinnista, kehittämisestä sekä toteuttamisesta ja toteutumisen seuraamisesta.” Vantaan kaupungin tietoturva- ja tietosuojapolitiikka tarkoittaa edellistä kappaleessa 4 Tietoturvan ja tietosuojan vastuut ja organisointi kohdassa 4.2.5 Tietohallinnon palvelukeskus: ”Tietohallinto vastaa - - kaupungin IT-ympäristön ja tietojärjestelmien tietoturva- ja tietosuojaohjeistuksen tuottamisesta ja jalkauttamisesta”.

Vantaan kaupungin tietoturvaohjeistus on ollut pitkään suhteellisen hajanaista ja paikoin kaivannut tarkennuksia. Ohjeita on myös annettu ja julkaistu vain rajatuille käyttäjäryhmille, eivätkä ne välttämättä ole siten kaikkien saatavilla. Tilannetta on yritetty korjata usean vuoden ajan tuottaen paljon luonnoksia uusista ohjeista. Suuri osa luonnoksista on kuitenkin

jäänyt hyväksymättä ja jalkautumatta. Vuoden 2019 suuret muutokset Tietohallinnon organisaatiossa ja henkilöstössä ovat osaltaan vaikeuttaneet tilannetta.

Ohjeiden ajantasaistaminen ja yhteen kokoaminen ovat vuoden 2020 tärkeimpiä tavoitteita Tietohallinnossa tietoturvan osalta. Työ on aloitettu, ja tammikuussa 2020 ohjeiden kokoaminen Tietosuoja ja tietoturva -työryhmän sivustolle yhteen keskitettyyn julkaisusijaintiin on aloitettu.

VANTAAN TYÖTERVEYS LIIKELAITOS

Lisätietoja: johtava työterveyslääkäri Pirkko Kokkonen
etunimi.sukunimi@vantaa.fi

Vantaan Työterveys liikelaitos oli Vantaan kaupungin organisaatiossa kunnallinen liikelaitos, jonka toiminta ja henkilöstö siirtyivät yhtiöittämisen myötä Vantaan Työterveys Oy:lle 1.8.2019 alkaen. Kaupunginvaltuusto päätti 16.12.2019, että Vantaan Työterveys liikelaitos lakkautetaan 31.12.2019.

TIETOSUOJA TULOSALUEELLA VUONNA 2019

Vantaan Työterveys liikelaitoksen tietosuojavastaava on osallistunut kaupungin tietosuojatyöryhmän kokouksiin ja tuonut kaupungin uudet ja päivitetty tietosuojan ja tietoturvan ohjeistukset tiedoksi ja käytäntöön liikelaitokselle.

Vantaan Työterveys liikelaitoksessa on päivitetty myös liikelaitoksen omia täydentäviä tietosuojaoheistuksia.

Tietosuoja-asioita on pidetty säännöllisesti esillä Vantaan Työterveys liikelaitoksessa ja käsitelty johtoryhmän kokouksissa sekä toimipiste- ja ammattiryhmäkokouksissa.

Henkilöstön koulutus tietoturvaan ja tietosuojaan liittyviin asioihin on toteutettu perehdytyksen yhteydessä. Osaaminen on tarkastettu vuosittain kehityskeskustelun yhteydessä, johon työntekijä on toimittanut todistuksen suorittamastaan Kanta.fi -sivuston tietoturva- ja tietosujatestistä.

ALKUKARTOITUS JA VAIKUTUSTENARVIOINNIT

Vaikutustenarviointi on käynnistynyt jo Vantaan Työterveys liikelaitoksen aikana. Vantaan Työterveys liikelaitoksessa vaikutustenarviointi on tehty työterveyshuollon yleisen toiminnan, extranetin ja potilastietojärjestelmän osalta marraskuussa 2018. Vaikutustenarviointi on jatkunut Vantaan Työterveys Oy:ssä syksyllä 2019 kaupungin uuden ohjeistuksen mukaisesti.

TIETOTURVALOUKKAUKSET

Vuonna 2019 Vantaan Työterveys liikelaitoksessa tapahtui kaksi tietoturvaloukkausta. Esimies/ tietosuojavastaava on käynyt tietoturvaloukkauksen läpi työntekijän kanssa. Vantaan Työterveys liikelaitoksessa tapahtuneita tietoturvaloukkauksia on käsitelty johtoryhmän kokouksissa sekä toimipiste- ja ammattiryhmäkokouksissa. Kokouksissa on käsitelty, minkä tyyppisiä tietoturvaloukkauksia on tapahtunut. Lisäksi kokouksissa on käsitelty ja kerrattu, mikä on tietoturvaloukkaus ja esimerkkejä mahdollisista tilanteista.

OHJEISTUKSET

Vantaan Työterveys liikelaitos on noudattanut Vantaan kaupungin tietoturvapoliittikan mukaisesti laadittuja Intranetissä olevia yleisiä ohjeita. Vantaan Työterveys liikelaitoksella on lisäksi ollut omat täydentävät tietosuojaoheistukset. Ohjeistukset mm. tietoturvan, tietosuojan ja järjestelmien oikean käytön varmistamiseksi ovat löytyneet kokonaisuutena Sharepoint/Tietoturva, esimerkiksi

TTH Ohje- Tietoturvaperiaatteet
TTH ohje - Tietosuojavastaavan tehtävät
TTH ohje- Tietojen käytön valvonta
TTH ohje- Potilastietojen käsittely
Toiminnan jatkuvuus ja toipumissuunnitelma ict
Menettelyohje Etätyöohje

Tietosuojaan liittyvä ohjeistus ja sen noudattamiseen liittyvä valvontamenettelyt on ollut todennettavissa dokumentissa TTH ohje- tietojen käytön valvonta. Tietojen käytön valvonnan pääasiallinen vastuu ja toteuttaminen ovat tapahtuneet tulosityksiköissä esimiesten toimesta. Tietosuojavastaava on tarkistanut ohjeiden mukaisesti lokitiedot kerran vuodessa. Jos väärinkäytöksiä on ilmennyt, on niihin tullut puuttua välittömästi.

Jokainen uusi työntekijä on perehdytetty asiakas- ja / tai potilastietojärjestelmien tietoturvalliseen käyttöön sekä tietoturvalliseen toimintatapaan suullisesti ja kirjallisen materiaalin avulla. Apuna on käytetty Kanta.fi sivustolla olevaa koulutus- ja testimateriaalia.

Työntekijälle on kerrottu, mistä Vantaan Työterveys liikelaitoksen tietoturvaa käsittelevät dokumentit ovat löydettävissä. Nimetty perehdyttäjä on vastannut, että perehdytys on annettu ja dokumentoinut asian perehdytettävän perehdytyslistaan.

Tietojärjestelmien käyttöohjeet on toimitettu käyttäjille sähköisesti aina niiden hyväksymisen yhteydessä, perehdytyksen ja päivityksen yhteydessä. Ohjeistusta on käsitelty myös toimipistekokouksissa.

Esimiehet ovat vastanneet henkilöstön kouluttautumisesta. He ovat varmistaneet toimipistekokousten, työntekijävarrtien ja kehityskeskustelujen yhteydessä, että henkilöstö on omaksunut annetut ohjeistukset ja osallistunut edellytettyihin tietojärjestelmien käyttöön, potilas- ja asiakastietojen käsittelyyn sekä tietosuoja- ja tietoturva-asioihin liittyvään koulutukseen.

Softmedic pääkäyttäjät ovat kouluttaneet toimintayksiköiden henkilökunnan potilastietojärjestelmän muutoksiin tarvittavin osin. Softmedic potilastietojärjestelmän käyttöohjeiden lisäksi on ollut kirjaamisohjeita, jotka on tallennettu osoitteeseen Sharepoint ICTapu/SoftMedic. Pääkäyttäjät ovat päivittäneet tarvittaessa ohjeet.

TIETOTILINPÄÄTÖKSEN 2019 LIITTEET

LIITE 1: VUODEN 2019 TIETOTILINPÄÄTÖKSEN RAKENNE

Vuoden 2019 tietotilinpäätöksessä keskitytään seuraaviin asiakokonaisuuksiin:

- Tietosuoja toimialalla/tulosalueella vuonna 2019
- Alkukartoitus ja vaikutustenarvioinnit
- Tietoturvaloukkaukset
- Ohjeistukset

Tietosuoja toimialalla/tulosalueella vuonna 2019

Havaitut positiiviset asiat, puuteet ja ongelmat sekä kehittämiskohteet
Yleinen kuvaus mitä toimialalla/tulosalueella on tietosuojan osalta tapahtunut

Alkukartoitus ja vaikutustenarvioinnit

Lokakuussa 2019 hyväksyttiin alkukartoitusta ja vaikutustenarviointia koskeva ohjeistus ja työkalut näiden tekemiseen. Asia esiteltiin tällöin myös kaupungin johtoryhmässä. Vaikutustenarviointeja on tehty myös ennen tätä siihen asti käytettävissä olleilla työkaluilla. Velvollisuus vaikutustenarvioinnin tekemiseen tulee EU:n yleisestä tietosuoja-asetuksesta ja se on pakollista, jos asetuksessa määritellyt edellytykset täyttyvät.

Tietosuojavastuuhenkilöiden tehtävänä oli viedä työkalut ja prosessi tiedoksi omilla toimialoilla/tulosalueilla sekä jalkauttaa prosessi alulle ja opastaa sen tekemisessä.

- Miten asia on viety johdolle tiedoksi?
- Onko vaikutustenarviointiprosessia käsitelty johtoryhmissä?
- Kuinka monta alkukartoitusta on vuonna 2019 tehty?
- Prosessit tai järjestelmät, joista alkukartoitus on tehty?
- Kuinka monessa tapauksessa alkukartoitus osoitti, että vaikutustenarviointi tulee tehdä?
- Alkukartoituslomakkeen täyttämiseen käytetty aika?
- Kuinka monessa tapauksessa alkukartoitus osoitti, että varsinaista vaikutustenarviointia ei tarvitse tehdä?
- Prosessit tai järjestelmät, joista vaikutustenarviointi on tehty tai aloitettu (on kesken vielä)?
- Lyhyet kuvaukset tehdyistä tai aloitetuista vaikutustenarvioinneista ja minkälaisia asioita niissä on noussut esille?
- Onko löytynyt korkeita riskejä?
- Kuinka paljon henkilöitä on osallistunut vaikutustenarvioinnin tekemiseen?
- Onko järjestetty työpajoja?
- Yhteistyön sujuminen järjestelmien toimittajien kanssa?
- Kuinka paljon vaikutustenarvioinnin tekeminen on vienyt aikaa?

Kehittämistoimenpiteenä vuodelle 2020 tulisi tietotilinpäättöksessä tuoda esille 10 toimialalle/tulosalueelle keskeisintä prosessia tai järjestelmää, joista vaikutustenarviointi tulisi tehdä. Priorisointi kriteereinä ovat käsiteltävien henkilötietojen määrä tai arkaluonteisuus tai epäily prosessin/järjestelmän toimivuudesta siltä osin, että lainmukainen henkilötietojen käsittely voi mahdollisesti vaarantua.

Tietoturvaloukkaukset

Vuoden 2019 aikana tapahtuneet tietoturvaloukkaukset

- Lukumäärä?
- Miten esimiesten kanssa on tietoturvaloukkauksia käyty läpi?
- Miten esimiehet ovat käyneet tietoturvaloukkauksia läpi alaistensa kanssa?
- Onko tietoturvaloukkauksia käsitelty johtoryhmissä?
- Miten tieto kulkee johdolle tietoturvaloukkauksista?
- Kuinka perillä työntekijät ovat siitä mikä on tietoturvaloukkaus? (esim. henkilötietoja sisältävän sähköpostin lähettäminen kaupungin sisällä väärään osoitteeseen)

Ohjeistukset

- Kartoitus toimialalla/tulosalueella olevasta tietosuojaa/tietoturvaa koskevasta ohjeistuksesta
- Mistä ohjeet löytyvät?
- Kuinka suuri osa ohjeistuksesta kaipaa päivittämistä?
- Milloin ohjeistukset tuodaan tietosuoja/tietoturvasivustolle, jotta ne ovat kaikkien saatavilla?

LIITE 2: VANTAAN KAUPUNGIN TIETOTURVALOUKKAUKSET 2019

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON TOIMIALA

Tammikuu 2019:

- Koululta on pyydetty vanhemmilta saatavaa suostumuslomaketta lapsen terveystietojen pyytämiseen edellisestä koulusta tai neuvolasta.
- Huoltajien antaman luvan perusteella Vantaan terveydenhoitajaa on pyydetty katsomaan lasten terveystietoja ja arvioimaan, onko niissä jotakin poikkeavaa, joka voisi vaikuttaa lapsen koulunkäyntiin. Terveydenhoitajaa on pyydetty luovuttamaan tietoja koululle opiskelijavalintoja varten ennen kuin lapsi on oppilaana koulussa.
- Tietoihin sisältyi terveystietoja, jotka ovat erityisiä henkilötietoja.
- Vanhempien allekirjoittamasta suostumuslomakkeesta ei käy ilmi, mikä on lapsen terveystietojen käsittelyn todellinen tarkoitus ja missä vaiheessa tietoja käsitellään. Kyseisellä lomakkeella ei esimerkiksi anneta nimenomaista suostumusta terveystietojen käyttämiseen oppilasvalintoja varten. Huoltajat eivät siten saa suostumusta antaessaan tietää, mihin he tosiasiaassa suostuvat.
- Lasten huoltajille tullaan ilmoittamaan asiasta selvityksen laatimisen jälkeen.

Tammikuu 2019:

- Perhehoidon sosiaalityöntekijä lähetti yleisen tiedotuksen omasta työajastaan tekstiviestillä saman aikaisesti useammalle vastaanottajalle. Tekstiviestissä näkyi kaikki vastaanottajat.
- Tietoturvaloukkaus kohdistui 15 henkilöön, joiden puhelinnumerot näkyivät kaikille vastaanottajille.
- Asiasta ilmoitti yksi viestin vastaanottajista.
- Viestistä on mahdollista päätellä lastensuojelun asiakkuus, muutoin viestiketjussa näkyvät vain vastaanottajien puhelinnumerot.
- Havainnon tehneelle vanhemmalle on henkilökohtaisesti pahoiteltu asiaa tekstiviestillä.
- Voidaan ilmoittaa kaikille vastaanottajille, jos se katsotaan tarpeelliseksi.

Tammikuu 2019:

- Kahden ihmisen lääketieteelliseen toimenpiteeseen liittyvät tutkimustulokset oli ilmeisesti postitettu ristiin terveyskeskuksesta.
- Väärän ihmisen tekstin saanut henkilö huomasi heti virheen ja palautti saamansa tekstin kirjeitse terveysasemalle.
- Tämän jälkeen toiselle osapuolelle soitettiin ja informoitiin tilanne. Jälkimmäiseltä myös kysyttiin, onko hän saanut vastaavasti väärän ihmisen kertomustekstin: ei ollut saanut.
- Tietoturvaloukkaus kohdistui kahden ihmisen arkaluonteisiin terveystietoihin.

Helmikuu 2019:

- Henkilöstön palaverin jälkeen asiakastietoja sisältänyt paperi jäänyt yleisiin tiloihin.
- Yksi asiakas löysi paperin, katsoi, mikä se on ja ojensi paperin/listan asiakkaista ohjaajalle. Listassa ollut 3 asiakkaan tiedot: nimi, kotiosoite, puhelinnumero ja kahden asiakkaan kohdalla syy lääkärissä käyntiin. Yhden asiakkaan lääkärissä käynnin syytä ei ollut.
- Listan löytänyt asiakas ei kopioinut tietoja itselleen.
- Rekisteröidyille on ilmoitettu tapahtuneesta.

Helmikuu 2019:

- Lähetetty sähköpostiviesti, jossa aiotun vastaanottajan lisäksi myös toinen henkilö, jolle viesti lähetettiin.
- Potilaan nimi ja henkilötunnus siirtyi organisaation sisällä henkilölle, joka ei ole hoitosuhteessa potilaaseen.
- Potilaalle on ilmoitettu puhelimitse ja kerrottu tilanne.
- Viestin vastaanottajille ilmoitettu sähköpostilla ja virheelliselle vastaanottajalle jätetty soittopyyntö, johon ko. henkilö ei ole vastannut.

Helmikuu 2019:

- Potilaalle oli varattu aika eri ihmisen henkilötunnuksella ja asia ilmeni vastaanottotilanteessa. Aika oli varattu naisen nimellä ja potilas paikan päällä oli mies.
- Loukkauksen kohteena asiakas, jolle oli varattu aika ja käyty hänen tiedoissaan, vaikka kontaktia ei ole hänen osaltaan ollut.
- Asiakkaan tiedot eivät ole selvillä, sillä hoitaja ei niitä ottanut ylös. Asia on kirjattu potilaskertomukseen. Ei siis pystytty ilmoittamaan asianosaiselle asiasta.
- Tietoturvaloukkaus kohdistui henkilön nimeen ja henkilötunnukseen.

Helmikuu 2019:

- Kouluterveydenhoitaja teki ilmoituksen tapaturmasta väärän oppilaan tietoihin.
- Henkilö, jolle kirjaus oli tehty, otti yhteyttä sähköpostitse ja kertoi väärästä kirjauksesta tiedoissaan.
- Tietoihin sisältyi kirjaus käynnistä vastaanotolla, mutta ei erityisen arkaluonteisia henkilötietoja.
- Tietoturvaloukkauksesta ei ole ilmoitettu sen kohteelle.

Maaliskuu 2019:

- Tietokone jäi työntekijältä työmatkalla junaan.
- Tietokone oli suljettu ja avaaminen tapahtuu salasanalla. Asiakastietojärjestelmään kirjautuminen vaatii myös salasanan. Tietokoneen kovalevy on suojattu.
- Tietokoneen katoamisesta ilmoitettu tietohallintoon.

Maaliskuu 2019:

- Nuoren asiakkaan kanssa kirjattu tiedot tapaamisesta erehdyksessä toisen asiakkaan tietoihin.
- Osaston ohjaaja huomasi erehdyksen ja ilmoitti asiasta esimiehelle.
- Tietoturvaloukkaus ilmoittajan arvion mukaan vähäinen, koska kirjaus on ollut vain lyhyt kuvaus tapaamisesta ja siinä on käytetty ainoastaan nuoren etunimeä.

- Asiasta on ilmoitettu nuorelle itselleen sekä yritetty tavoittaa hänen vanhempansa puhelimitse. Vanhempaa ei ole vielä tässä vaiheessa tavoitettu, mutta häntä on tavattu muissa merkeissä maanantaina 11.3., jolloin hän on saanut asiasta viimeistään tiedon.

Maaliskuu 2019:

- Työterveyshuollon asiakas löysi työpisteeltään muistilappuja, joihin oli kirjoitettu hänen henkilötunnuksensa ja kehoitus hakeutua tutkimuksiin.
- Työterveyshoitaja kertoi käyneensä tietoturvaloukkauksen kohteen työpaikalla ja jättäneensä sinne muistilaput suljetussa kirjekuoressa. Ei ole tietoa, miten laput päätyivät muiden nähtäville.
- Kyseessä kahta eri henkilöä koskevat muistilaput, joissa molempien henkilötunnukset ja ohje hakeutua jatkotutkimuksiin.
- Kyseessä ovat olleet arkaluontoiset terveystiedot, joista on voitu johtaa päätelmiä sairauden luonteesta.
- Loukkauksen kohteena olleet henkilöt ovat olleet tietoisia asiasta.

Maaliskuu 2019:

- Päihdesairaalan työntekijä oli avannut postit ja havainnut kahden heille kuulumattoman asiakkaan maksusitoumukset ja kuntoutuspäätökset.
- Kirjekuorissa asiakkaiden maksusitoumukset ja kuntoutuspäätökset (omissa erillisessä kuorissa molemmilla asiakkailla).
- Päihdesairaalan työntekijä ilmoitti asiasta soittamalla. Heitä kehoitettiin tuhoamaan asiakirjat.
- Henkilötiedoissa on ollut nimi, henkilötunnus ja osoite.
- Ilmoituksen tietojen mukaan asiakkaille soitetaan, mutta heitä voi olla vaikea saada kiinni sillä molemmat ovat kuntouksessa. Mikäli heitä ei saada puhelinyhteyteen, heille laaditaan kirje tapahtuneesta.

Maaliskuu 2019:

- Häätäkeskukseen tulleen ilmoituksen perusteella on kirjattu väärälle henkilölle lastensuojeluilmoitus. Erehdyksen takia ilmoitus kirjattiin lastensuojeluilmoituksen tehneen henkilön lapselle.
- Tietoihin kuuluivat yksi lastensuojeluilmoitus ja sen perusteella kirjatut sosiaalityön muistiinpanot, noin 5 kirjausta. Loukkauksen kohteeksi joutunut henkilö otti itse yhteyttä ja pyysi poistamaan virheellisen kirjauksen.
- Lastensuojeluilmoituksen lisäksi löytyy tieto poliisin rekistereistä, että kohteessa on käyty, mutta heidän puolestaan ilmoitusta ei ole laadittu. Kirjaus ei sisältänyt henkilötietoja.

Maaliskuu 2019:

- Kannettava tietokone unohtui K-junaan Tikkurilassa eikä löytynyt junaa tutkittaessa uudelleen noin 40 minuuttia myöhemmin.
- Tietokone oli sammutettuna, kaikki työntekijän omat tiedostot oli tallennettu OneDriveen. Käyttäjätunnus ja salasana eivät olleet tietokoneen kanssa samassa laukussa.
- Asiakastietoja ei ole tallennettu muuta kuin VATJ:lle. Muutkin tiedostot, joissa on saattanut olla henkilötietoja (työvuorolista tms.) ovat tallennettu vain pilvipalvelun OneDriveen ja ym. yksikön kansioon G-asemalla.
- Todennäköisesti henkilötietojen tietoturvaloukkausta ei ole päässyt tapahtumaan.

Maaliskuu 2019:

- Lääkärin vastaanotolle tuli henkilö, jolle oli varattu aika toisen henkilön nimellä ja henkilötunnuksella. Asia selviteltiin tuolloin lääkärin ja asiakkaan kesken.
- Ajanvarausasiakirjaan oli merkitty toisen henkilön nimi ja henkilötunnus. Tietoturvaloukkaus oli tapahtunut erehdyksessä vastaanottoajan kirjaamisen yhteydessä.
- Asia huomattiin, kun vastaanotolle saapui henkilö, jolla oli mukanaan asiakirja varatusta ajasta (tuntemattoman ihmisen nimellä ja henkilötunnuksella varustettuna).
- Tietoturvaloukkauksen kohteelle ei ole ilmoitettu tapahtuneesta.

Maaliskuu 2019:

- Neuvolalääkärin vastaanotolla asiakas on päässyt näkemään lääkärin työpöydällä olleen paperin, jossa on ollut muiden asiakkaiden tietoja.
- Näkyvillä olevassa asiakirjassa on lukenut lääkärille saman päivänä tulevien asiakkaiden nimi, henkilötunnus ja käynnin syy.
- Näkyvillä on ollut neuvolan asiakkaana olevien 11 asiakkaan tiedot.
- Asiakas havaitsi itse, ettei hänen ole tarkoitus nähdä kyseisiä tietoja ja palautti asiakirjan lääkärille.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena olleita ei ole tiedotettu tapahtuneesta.

Maaliskuu 2019:

- Potilas siirrettiin sairaalasta toiseen yksikköön ja hänen mukaansa valmisteltiin kirjekuori asiakirjoineen. Kirjekuoren päälle liimattiin tarra, josta ilmeni potilasta koskevia tietoja. Erehdyksessä kirjekuori joutui lähtevien postien sekaan, jonka vuoksi ulkopuoliset henkilöt ovat nähneet kirjekuoreissa lukevat arkaluonteiset henkilötiedot.
- Kirjekuoren päällä olevassa tarrassa oli potilaan nimi, henkilötunnus, osoite, lähiomaisen nimi ja puhelinnumero.
- Vantin posti- ja kuljetuspalvelun henkilökunta on saanut tietoonsa kyseessä olevan potilaan henkilötunnuksen ja lähiomaisen nimen. Kirjekuori ei ehtinyt lähteä postin kuljetettavaksi ja näin esimerkiksi postin henkilöstö ei ole saanut tietoonsa edellä mainittuja tietoja.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena olleelle on ilmoitettu tapahtuneesta.

Maaliskuu 2019:

- Vantaan sairaalan päiväsairaalassa hoidossa olleen potilaan loppuarvio (ote sairauskertomuksesta) on lähetetty potilaalle kirjekuoressa, joka ei ole ollut kiinni kunnolla tai jota ei ole asianmukaisesti suljettu.
- Kirje on tullut potilaan kotiosoitteeseen avoimena. Kirjeessä sisällä salassa pidettäviä potilastietoja.
- Salassa pidettäviin tietoihin sisältyi sairaalan loppuarvioteksti.
- Asia tuli ilmi, kun tietoturvaloukkauksen kohteena olleen henkilön omainen lähetti asiasta viestiä sairaalalle.

Maaliskuu 2019:

- Toimistosiihteeri oli vahingossa postittanut kahden asiakkaan päätökset samassa kirjekuoressa ja molemmat päätökset olivat menneet toiselle asiakkaalle. Kyseessä oli vahinko.
- Kuljetuspalvelupäätös sisältää asiakkaan liikkumista kuvaavia toimintakykytietoja ja että hänelle on myönnetty vammaispalvelulain mukainen kuljetuspalvelu tietyllä ajalla.
- Päätös sisälsi arkaluonteisia henkilötietoja: asiakkaan nimi, henkilötunnus ja osoite sekä päätöstiedot, lisäksi päätöksen perustelutekstinä liikkumista kuvaavia toimintakykytietoja.
- Tapahtuneesta ilmoitti kaupungille henkilö, joka oli vastaanottanut toiselle henkilölle kuuluneet tiedot.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena olleelle on soitettu ja tiedotettu tapahtuneesta. Asiakkaalle kerrottiin mitä oli tapahtunut ja miten tietosuojaloukkauksessa kaupungilla toimitaan sekä annettu lisäksi ohjausta kyseiseen päätökseen liittyen.

Maaliskuu 2019:

- Asiakas sai neuvolakäynnin jälkeen erehdyksessä mukaansa toisen henkilön synnytyskertomuksen ja huomasi asian vasta myöhemmin kotonaan.
- Hän palautti toisen henkilön kertomuksen terveydenhoitajalle oma-aloitteisesti.
- Kertomus sisälsi henkilökohtaisia terveystietoja.
- Tapahtuneesta on ilmoitettu tietoturvaloukkauksen kohteena olleelle henkilölle.

Huhtikuu 2019:

- Työntekijä tulosti henkilötietoja sisältävän asiakirjan virheellisesti toisen yksikön tulostimeen. Henkilö, jonka tulostimeen asiakirja tulostui, oli jo poistunut töistä ja aulavartija kävi noutamassa asiakirjan.
- Vartija toimitti tulosteen henkilökohtaisesti takaisin yksikköön. Tulostetta ei nähnyt kukaan muu ja se hävitettiin tietosuojajätteeseen yksikössä.
- Asiakirjassa luki yhden henkilön nimi ja henkilötunnus sekä terveystietoja.
- Tietoturvaloukkauksen kohteelle ilmoitetaan tapahtuneesta.

Huhtikuu 2019:

- Asukkaan lääkelista joutunut vahingossa toisen asukkaan vanhemmille tämän lähtiessä kotilomalle. Asukkaan vanhemmat tämän huomattuaan ilmoittaneet yksikköön soittamalla ja palauttaneet listan takaisin ohjaajille.
- Lista sisälsi tiedot henkilön nimestä, syntymäajasta, henkilötunnuksesta ja lääkitystiedoista.
- Tietoturvaloukkauksen kohteelle on ilmoitettu tapahtuneesta.

Huhtikuu 2019:

- Potilas on saanut toiselle henkilölle kuuluvan kirjeen, jossa oli ajanvaraustiedot.
- Henkilö soittanut asiasta terveyskeskukseen ja palauttanut kirjeen sinne vielä samana päivänä.
- Kirjeessä luki potilaan ajanvarauksen tiedot (yksi lääkärin vastaanotto), nimi, henkilötunnus, lääkärikäynnin syy.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena yksi henkilö, johon ollaan yhteydessä ja kerrotaan tapahtuneesta.

Toukokuu 2019:

- Kotihoidon palveluntuottaja lähetti pyynnöstä 13.5.19 klo 8.14 lääkehoitosuunnitelman ja työntekijöiden lääkeluvat. Nämä oli pyydetty toimittamaan salattuna, mutta se oli jostain syystä jäänyt tekemättä.
- Sähköposti sisälsi viiden henkilön nimet ja henkilötunnukset.
- Suojaamattomasta sähköpostista riski tietojen joutumisesta ulkopuolisille.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena oleville on ilmoitettu tapahtuneesta.

Toukokuu 2019:

- Toimistos sihteeri ilmoitti, että asiakkaan tytär soitti ja reklamoi 26.4.2019 käynnin laskusta. Työntekijä huomasi, että lisäksi laskussa oli jonkun asiakkaan hetu osoitekentässä. Hetuun oli yhdistynyt myös osoitteessa oleva huoneistonumero.
- Asiakkaan hetu oli liitetty virheellisesti toisen asiakkaan osoitetietoihin. EXT-pääkäyttäjän kanssa pyritty selvittämään millaisessa tilanteessa hetu on lisätty, mutta valitettavasti sitä ei saatu selvitettyä.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena olleelle ei ole ilmoitettu tapahtuneesta. Tietoturvaloukkauksen uhri on iäkäs henkilö, jolle ilmoitus asiasta voi lisätä tarpeetonta huolta.
- Lisäksi henkilö, jonka osoitetiedossa hetu oli, ei ymmärtänyt mistä oli kysymys.

Toukokuu 2019:

- Asiakaslista jäänyt hoitajalta iltakierroksen aikana asiakkaan luokse. Asiakaslista sisältänyt henkilötunnukset, osoitteet, merkittävät riskitiedot, ovikoodit.
- Asiakas myöntää lukeneensa toisten asiakkaiden tietoja.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena 10 kotihoidon asiakasta.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena oleville ei ole ilmoituksen kirjaamishetkellä ilmoitettu tapahtuneesta.

Toukokuu 2019:

- Kahden raskaana olevan asiakkaan käynnit olivat peräkkäin terveydenhoitajalla 16.05.2019. Molemmilla sama raskausviikko h22, jolloin neuvolan terveydenhoitaja kirjoittaa asiakkaalle raskaustodistuksen.
- Toisen asiakkaan kohdalla terveydenhoitajan tulostaessa Apotista raskaustodistusta näytölle tuli molempien asiakkaiden raskaustodistukset, joista terveydenhoitaja tulosti epähuomiossa väärän asiakkaan todistuksen.
- Asia huomattiin, kun väärän todistuksen saanut asiakas palautti todistuksen terveydenhoitajalle.
- Todistus sisälsi tarkat henkilötiedot, tiedon neuvolan asiakkuudesta sekä raskaudesta.
- Molempien asiakkaiden kanssa on keskusteltu tietoturvaloukkauksesta.

Toukokuu 2019:

- Asiakkaiden sosiaalihuollon tietoja on mennyt Kantaan. Kyse on iäkkäiden asumispalveluyksiköissä ja asiakasohjausyksiköissä syntyneistä tiedoista, mm. palvelutarpeenarvioinneista. Kyseiset tiedot merkataan GFS-järjestelmään, josta tiedot ovat kulkeutuneet Kantaan.
- Vanhus- ja vammaispalvelujen johtoryhmä on tehnyt vuonna 2014 päätökset siitä, mihin toiminta kirjataan. Kun GFS:stä alettiin siirtää tietoja Kantaan, linjattiin Vantaan sosiaali- ja terveystoimessa niin, että sairauskertomustiedot sosiaalipuolella ovat terveydenhuollon tietoja. Päätös on perustunut sen aikaiseen tulkintaan rekistereistä.
- Tietoturvaloukkausta on alettu selvittämään heti asian tultua ilmi. Kelan kanssa on keskusteltu, että pidetään suunnittelukokous siitä, miten tiedot saadaan pois Kannasta.
- Asiakkaita ei ole informoitu tietoturvaloukkauksesta.

Toukokuu 2019:

- Vantaan kaupungin maankäytön kaupunkisuunnittelussa olevalle Toshiba monitoimilaitteelle oli tulostunut Vantaan sairaalan Katriinan osastolta potilaslistoja.
- Tulosteet oli kaupunkisuunnittelussa välittömästi laitettu silppuriin.
- Kaupunkisuunnittelusta saatujen tietojen mukaan tiedoissa oli nimiä ja henkilötunnuksia, hoitosuunnitelmia. Oletettava/arvaus on, että kyseessä on ollut osaston potilaslista. Mikäli koko osaston lista tulostettiin, siinä oli 25 henkilön henkilötiedot.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena olleille ei ole voitu ilmoittaa, sillä ei ole tarkkaa tietoa siitä, keitä loukkaus on koskenut.

Toukokuu 2019:

- Kaupungin työntekijä lähetti koosteen Koivukodin 2. talossa asuvien asukkaiden huhtikuun läsnäolopäivistä asiakasmaksutiimille ja oli vahingossa laittanut toisen yhteispostilaatikon vastaanottajaksi.
- Kooste sisälsi viiden asukkaan henkilötietoja.
- Tiedoissa 1 Excel-taulukko, etu- ja sukunimi, syntymäaika.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena olleille ei ole ilmoitettu tapahtuneesta.

Toukokuu 2019:

- Sosiaaliohjaaja latasi asiakkaan henkilötietoja sisältäneen tiedoston vahingossa julkiseen sijaintiin Vantaan kaupungin SharePointissa.
- Tiedosto oli kaupungin hallinnon käyttäjätunnuksilla vapaasti löydettävissä, mutta vain hyvin harva henkilö tiesi tiedoston olemassaolosta tai huomasi sen hakutuloksissaan tai ehdotetuissa tiedostoissaan.
- Tiedosto sisälsi maahanmuuttajapalvelujen asiakkaan nimen, osoitteen ja hänen vuokravelkaansa liittyviä tietoja.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena olleelle henkilölle ollaan aikeissa ilmoittaa tapahtuneesta.

Kesäkuu 2019:

- Työntekijä kirjasi väärän henkilön tietoihin lastensuojeluilmoituksen. Kyseessä oli lapsesta tehty lastensuojeluilmoitus, joka päättyi aikuisen tietoihin.
- Työntekijä huomasi itse väärän kirjauksen.
- Virhe johtui erehdyksestä koskien kirjattavan henkilön nimen kirjoitusasua.
- Tietoturvaloukkaus kohdistui kahteen henkilöön.
- Henkilölle, jonka tiedot kirjattiin väärän henkilön tietoihin, on ilmoitettu tapahtuneesta. Toista henkilöä ei ole tavoitettu, asuu mahdollisesti ulkomailla.

Kesäkuu 2019:

- Työntekijä käytti Apotti-järjestelmää ja otti omalta koontinäytöltään SSU-tapahtumat. Tällöin näytölle tuli asiakkaiden tiedot kaikkialta Apottia käyttävistä yksiköistä, mm. Peijaksen päivystyksestä ja päivystysosastolta.
- Hän sulki raportin heti virheen huomattuaan ja teki asiasta Tiketin Apottiin sekä ilmoitti esimiehelleen.
- Vastuualueen ulkopuolisten asiakkaiden tiedot näkyivät hänelle kokonaisuudessaan.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena useita asiakasyksiköitä, ei ole tietoa yksikköjen asiakasmäärästä.
- Tietoturvaloukkauksesta ei ole ilmoitettu.

Kesäkuu 2019:

- Lastensuojelun järjestelmään lisättiin tietoja, jotka sisälsivät henkilötietoja myös muista asiakkaista.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena kaksi alaikäistä lasta.
- Tiedoissa luki nimi ja henkilötunnus sekä epävarmoja tietoja ihmisten elämästä.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena oleville ei ole vielä ilmoitettu tapahtuneesta.

Kesäkuu 2019:

- Työntekijä käytti Apotti-järjestelmää ja otti omalta koontinäytöltään raportin ja raportilla näkyivät myös vastuualueen ulkopuolella olevat asiakkaat ilmeisesti lastensuojeluyksiköstä.
- Hän avasi epähuomiossa yhden raportin osion, jolloin asiakkaiden henkilötiedot näkyivät. Tiedoissa oli eri yksiköiden asiakkaiden henkilötietoja, myös erityisiä henkilötietoja.

- Tietoturvaloukkauksen kohteena olevien henkilöiden tarkasta määrästä ei ole tietoa, loukkauksesta ei ole ilmoitettu rekisteröidyille.

Kesäkuu 2019:

- Työntekijä lähettänyt eteenpäin sähköpostiviestiketjun, joka meni oikeiden vastaanottajien lisäksi yhdelle väärälle vastaanottajalle.
- Väärältä viestin vastaanottajalta saatu nopeasti vahvistus viestin poistamisesta.
- Viestissä siis sähköpostiketju, jossa omaisen palaute ja palvelujohtajan vastaus palautteeseen. Viestissä kerrottu asiakkaan etunimi ja lääkitystietoja. Lisäksi omainen arvostellut viestissä yksikön toimintatapoja ja vastaavan ohjaajan sekä muiden ohjaajien toimintaa (ei nimeltä).
- Tietoturvaloukkauksen kohteena kolme henkilöä (omainen, asiakas ja palvelujohtaja).
- Loukkauksen kohteena oleville ei ole ilmoitettu tapahtuneesta.

Kesäkuu 2019:

- Käytiin läpi Vantaan sairaalan johtoryhmässä Vantaan sairaalan johdon koontinäyttöä. Readmission-tarkastelussa lukua klikkaamalla avautuivat potilaskohtaiset tiedot, vaikka näiltä ylätason näytöiltä näin ei pitäisi käydä, vaan lukua klikkaamalla komponentin pitäisi porautua alemmalle osastotasolle eli näyttää samat tiedot osastoittain.
- Tiedot suljettiin heti, joten selvillä ei ole montaako ihmistä tietoturvaloukkaus koski tai millaisia tietoja oli näkyvissä. Järjestelmätoimittaja on löytänyt virheen ja se on korjattu.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena olleille ei ilmoiteta asiasta.

Kesäkuu 2019:

- Asiakkaalle oli lähtenyt kirje, joka oli jäänyt sulkematta teipillä.
- Kirjeessä yhden alaikäisen asiakkaan henkilötunnus ja hänen asiointiinsa liittyviä tietoja.
- Tietoturvaloukkaus tuli ilmi, kun asiakkaan isä ilmoitti avonaisesta kirjekuoresta sähköpostitse.

Kesäkuu 2019:

- Vantaalla oli ennen Apotti-järjestelmää käytössä GFS-potilastietojärjestelmä. Kun GFS-järjestelmään merkittiin annettu rokote, kirjattiin rokotteelle erikseen tallennusnimi sekä kauppanimi (2 erillistä kirjausta). Apotin käyttöönoton yhteydessä huomattiin, että joissakin rokotuskirjauksissa rokotteen tallennusnimi ja kauppanimi olivat ristiriitaisia.
- Virheellisiä kirjauksia tehty 39 564 kappaletta yhteensä 38 284 potilaalle. Joillakin potilailla on siis useampi ristiriitainen kirjaus rokotetiedoissa.
- Riskinä on, että potilaalle voidaan tarpeettomasti antaa ylimääräinen rokoteohjelmaan kuuluva rokote tai vaihtoehtoisesti jättää antamatta sellainen rokote, joka on kirjattu järjestelmään ja jota potilas ei ole tosiasiallisesti saanut.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena oleville tullaan ilmoittamaan tapahtuneesta.

Kesäkuu 2019:

- Väärälle potilaalle lähtenyt tekstiviesti, jossa hoito-ohjeita. Virhe johtui puhelinnumeron tallennukseen liittyvästä erehdyksestä.
- Tekstiviesti sisälsi seuraavat tiedot: henkilötunnus, lääkitysohje Forsante-järjestelmän kautta tekstiviestinä.
- Tieto saatiin, kun viestin saanut väärä henkilö ilmoitti asiasta välittömästi viestin saatuaan.
- Lääkitysohje lähetetty oikealle henkilölle viivytyksettä ja hänelle on ilmoitettu tapahtuneesta tietoturvaloukkauksesta.

Kesäkuu 2019:

- Lapsiperheiden tiimi on vastaanottanut asiakkaan, joka tapaamisessa tunnistanut, etteivät lähetteen kuvaustekstit koske häntä. Molemmat asiakkaat ovat käyneet Tikkurilan neuvolassa 6.6.2019 perättäisillä neuvola ajoilla. Ensimmäisenä käynnillä olleesta asiakkaasta oli tarve tehdä lähete.
- Terveystietojärjestelmässä on maininta oikean asiakkaan tiedoissa lähetteestä.
- Tiedot koskivat perhe- ja terveystietoja. Niihin sisältyi tiedot lasten lukumäärästä, tieto raskauden tilasta ja aiemmista raskauksista.
- Molempia asiakkaita on informoitu tietoturvaloukkauksesta ja tietojen korjaamisesta.

Kesäkuu 2019:

- Asukkaan äiti soittanut yksikköön ja kertonut, että asukasta haettaessa kotilomalle isälle annettu mukaan toisen asukkaan dosetti ja tämä huomattu vasta kotona.
- Asiakasta haettaessa kotilomalle, asiakkaan isälle annettu väärän asiakkaan dosetti. Dosetin takana on asiakkaan lääkitystietoja ja nimi sekä henkilötunnus.
- Tiedot sisälsivät identiteettitiedot (esim. nimi ja syntymäaika) ja terveydentilaa koskevat tiedot (lääkitystiedot).
- Tietoturvaloukkauksesta ilmoitetaan rekisteröidyn vanhemmalle, koska rekisteröity ei itse pysty ymmärtämään asiaa.

Kesäkuu 2019:

- Hoitaja on katsellut omaisen kanssa lääkelistaa, joka on ollut lääkekansiossa. Yksikössä samaan aikaan sattunut vaaratilanne, johon yksin ollut hoitaja joutui kiireesti lähtemään eikä huomannut ottaa kansiota omaiselta pois. Palatessaan hän tajusi, että omaisella oli ollut pääsy toistenkin asiakkaiden lääkitystietoihin hänen noin kymmenen minuutin poissaolonsa aikana.
- Omaiselle on soitettu 14.6. ja tarkennettu asiaa, ja hän on kertonut, että hän katseli useiden asukkaiden lääkelistat ennen kuin huomautti asiasta hoitajalle.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena nimiä, henkilötunnuksia ja lääkitystietoja.
- Rekisteröidyille (asiakkaat) ja/tai heidän asioitaan hoitaville omaisille on ilmoitettu 14.6.2019 tapahtuneesta sekä kerrottu oikeudesta tehdä asiasta virallinen kantelu. Kaikki omaiset olivat asian suhteen rauhallisia, eivätkä halunneet jatkotoimenpiteitä.

Heinäkuu 2019:

- Sosiaalityöntekijä oli tulostanut asiakkaalle papereita Apotista ja huomannut, että asiakkaan tiedoista löytyy sinne kuulumaton asiakirja. Sosiaaliohjaaja oli erehdyksissään kirjannut väärän asiakkaan tietoihin perhetapaamisen muistion.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena perhetapaamisen muistio, jossa kuvattu perheen tilannetta ja käytetty asiakkaan nimiä.
- Muistiossa mainitaan kolme henkilöä etunimeltä.
- Tietoturvaloukkauksesta ei ole ilmoitettu asiakkaalle.

Heinäkuu 2019:

- Sosiaalityöntekijä kirjasi Vatj:ssa neljästi väärälle henkilölle käyntitiedot.
- Tiedoissa tapaamiseen liittyvät henkilötiedot.
- Tiedot poistettu väärän henkilön asiakastiedoista.
- Tietoturvaloukkauksesta ei ole ilmoitettu asiakkaalle.

Heinäkuu 2019:

- Työntekijä teki huomion Martinlaakson terveysaseman terveydenhoitajan viestin perusteella, että 11.7. iltapäivällä ja aamulla 12.7. lähetetyissä Apotti MAP terveydenhoitajat -työkoriryhmään kuuluu myös maahanmuuttajapalvelujen ulkopuolisia työntekijöitä ja tuohon työkoriin kuuluville jäsenille lähetetyssä ryhmäviestissä on mennyt salassa pidettävää tietoa myös muille kuin maahanmuuttajapalvelujen terveydenhoitajille.
- Tietoturvaloukkaus sisälsi maahanmuuttajapalvelujen asiakkaaksi tulevien nimitiedot, henkilötunnuksen, osoitteen.
- Loukkaukset koskevat kahta yksittäistä asiakasta ja yhtä asiakasperhettä.
- Tieto on mennyt Vantaan perusterveydenhuollon yhden terveysaseman terveydenhoitajien työkoriin, josta sen on huomannut yksi terveydenhoitaja. Ko. terveydenhoitajaa on pyydetty poistamaan viestit.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena oleville ei ole ilmoitettu tapahtuneesta.

Heinäkuu 2019:

- Apotti-järjestelmään on 22.7. tallentunut järjestelmän sisäinen viestiketju toiselta viranomaiselta toiselle, missä käy ilmi ilmoituksen lähettävän tahon viesti vastaanottavalle taholle, nuoren sijoituspaikka, osa nuoren yhteys- ja henkilötiedoista, asiakkuus ja kuvausta huolesta.
- Kyseessä oli Apotti-järjestelmän kautta saatu huoli-ilmoitus, mikä on tallentunut toisen nuoren tietoihin. Nuorella, jonka tietoihin toisen nuoren tiedot olivat tallentuneet, on käytössä Maisa-järjestelmä.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena yhden nuoren tiedot. Tiedoissa tieto nuoren lastensuojeluasiakkuudesta, sijoituspaikasta, henkilö- ja yhteystiedot sekä kuvaus tämän hetkisestä huolesta.
- Havainnosta ei ole vielä ilmoitettu asianosaisille. Nyt ei ole tiedossa, onko nuori, jonka tietoihin toista nuorta koskevat tiedot ovat tallentuneet, lukenut tiedot Maisa-järjestelmän kautta.
- Tarvittaessa tietoturvaloukkauksen kohteena olevalle ilmoitetaan tapahtuneesta.

Elokuu 2019:

- Salaamattomana lähetetty sähköposti lähti, ja heti sen jälkeen henkilö havaitsi lähetaipainiketta painettuaan salauksen unohtuneen. Henkilö ilmoitti asiasta HaiPro-järjestelmän kautta.
- Viesti sisältää 12 vantaalaisen asiakkaan nimen ja syntymäajan.
- Viesti ei sisällä henkilötunnuksia.
- Todennäköisesti viesti ei ole joutunut sivullisten käsiin, koska vastaanottaja on vahvistanut viestin saapumisen ja poistanut sen.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena oleville ei ole ilmoitettu tapahtuneesta.

Elokuu 2019:

- Asiakas ei pysty hoitamaan laskujaan, joten suun terveydenhuolto on toimittanut laskun Myyrmäen sosiaalitoimistoon. Laskua ei ole kuitenkaan sosiaalitoimistossa maksettu, jolloin se on mennyt perintään. Tämän jälkeen Vantaan kaupungille osoitettu perintäkirje oli toimitettu Myyrmäen hammashoitolaan, joka toimitti kyseisen kirjeen suun terveydenhuollon liikelaitoksen hallintoon taloussihteerille.
- Taloussihteerä yritti selvittää, ketä asiakasta perintä koskee. Kyseisen asiakkaan tiedot löydettiin ja laskutusosoitteena oli Myyrmäen sosiaalitoimisto. Ei löydetty henkilöä, jolle laskun olisi voinut osoittaa Myyrmäen sosiaalitoimistossa. Sähköpostista löydetty vastaanottaja aikuissosiaalityö-sähköposti, johon kyseinen asia lähetettiin. Tämän jälkeen tuli ilmoitus, että viesti on Yammerissa ja se tulee poistaa. Viesti poistettiin välittömästi ja etsittiin Vantaan puhelinluettelosta sosiaalityöntekijä, jolle laskutiedot lähetettiin.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena yhden asiakkaan suun hoidon lasku, joka sisältää käyntipäivän, käyntipaikan, suorittajan ja suoritettut toimenpiteet.
- Asiakkaalle soitetaan ja ilmoitetaan tapahtuneesta.

Elokuu 2019:

- Perehdytetty toista työntekijää Vatj:n käyttöön. Katsottu erään asiakkaan asiakastietoja pari viikkoa taaksepäin, jolloin huomattu ko. asiakkaan sivulla toisen asiakkaan viikkokirjaus.
- Kirjausta Vatj:lle tehdessä on luultavasti unohtunut vaihtaa toisen asiakkaan sosiaaliturvatunnus, kun on kopioitu teksti wordiltä, ja näin teksti päättyi väärän asiakkaan sivuille.
- Kirjauksessa yhtä asiakasta koskevia terveyteen liittyviä tietoja.
- Tietoturvaloukkauksesta tullaan ilmoittamaan molemmille asiakkaille.

Elokuu 2019:

- Toimistosihteerä lähetti laskun kaupungin työntekijälle, joka ei kuitenkaan ollut oikea laskunsaaja. Virhe tapahtui, koska oli epäselvää, kenen vastuulle laskun käsittely kuului.
- Virhe havaittiin, kun laskun saanut henkilö ilmoitti, ettei asia kuulu hänen työtehtäviinsä.
- Lasku sisälsi kahden henkilön etu- ja sukunimet.

- Kaupungin työntekijällä on vaitiolovelvollisuus myös muista kuin omiin työtehtäviinsä kuuluvista salassa pidettävistä tiedoista.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena oleville ei ole ilmoitettu tapahtuneesta.

Elokuu 2019:

- Vantaan potilasarkistossa arkistotehtävissä työskentelevän työntekijän tulostamat potilasasiakirjat eivät ole tulostuneet toimipisteen tulostimeen, vaikka toimipisteen tulostin on hänen tietokoneensa oletusasetuksena.
- Työntekijä soitti heti Servicedeskiin ja he selvittivät, että tuloste oli mennyt Patotien päiväkotiin. Servicedesk ohjeisti päiväkodin henkilökuntaa tuhoamaan tulosteet tietoturvallisesti.
- Tulosteessa yhden henkilön potilastiedot.
- Väärään paikkaan joutunut tuloste tuhottiin välittömästi löytämisen jälkeen.
- Ei ole tiedossa, ilmoitetaanko tietoturvaloukkauksen kohteelle tapahtuneesta.

Elokuu 2019:

- Toimitiloihin on murtauduttu viikonlopun aikana. Varkaat veivät mukanaan kahden työntekijän tietokoneet.
- Tietokoneisiin pääsy on salasanojen takana. Tietokoneisiin ei ole tallennettu asiakastietoja. Toiminnalla on käytössään asiakastietojärjestelmä, johon myös vaaditaan salasana. Järjestön oma verkkoympäristö on myös salasanojen takana.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena kolmen henkilön asiakastietoja, joihin on sisältynyt myös arkaluonteisia henkilötietoja.
- Rekisterinpitäjän arvion mukaan pääsy tietoihin ei ole todennäköisesti ollut mahdollista.
- Kaikille asiakkaille ilmoitetaan tapahtuneesta murrosta.

Elokuu 2019:

- Väärä kalenterikutsun saaja lähetti ilmoittajalle sähköpostin, että kutsu on todennäköisesti mennyt väärälle henkilölle.
- Kalenterikutsun sisällössä asiakkaan etu- ja sukunimi.
- Ilmoittaja uskoo, että tietoturvaloukkaus ei aiheuta haittaa. Henkilö, jolle kalenterikutsu meni vahingossa, oli turvallisuuskouluttaja.
- Kalenterikutsu poistettu, tietoturvaloukkauksesta ilmoittamisesta ei ole vielä päätetty.

Syyskuu 2019

- Henkilön kirjaus tehty toisen henkilön tietoihin
- Sisälsi ohjaajan ja nuoren välisen keskustelun
- Nuoren nimi mainittiin, jonka perusteella tunnistettavissa
- Tieto korjattu seuraavana päivänä
- Ainoastaan virheen huomannut työntekijä nähnyt virheellisen tiedon

Syyskuu 2019

- Palveluntuottaja
- Sähköposti lähti salaamattomana kahdelle vastaanottajalle
- Sisälsi yleisiä henkilötietoja sekä terveystietoja
- Viestit poistettu välittömästi
- Ei todennäköistä, että joutunut sivulliselle

Syyskuu 2019

- Palveluntuottaja
- Sähköposti lähetetty väärälle vastaanottajalle
- Sisälsi lastensuojelun tietoja
- Ilmoitettu loukkauksen kohteelle
- Suojaamattomassa sähköpostissa ei saa lähettää henkilötietoja
- Ilmoitettu **TSV:lle**

Syyskuu 2019

- Esittelijä tallentanut jaoston asialistan intranettiin OneDrivelle niin, että kaikilla kaupungin työntekijöillä on ollut siihen oikeudet
- Sisälsi 11 asiakkaan arkaluonteisia tietoja
- Tiedosto ollut intranetissä noin 4 vuotta
- Lokitiedot saatavana viimeiseltä 3 kuukaudelta
- Tiedostoa katsonut tänä aikana henkilöt opiskeluhuollosta, sosiaalihuollosta, terveydenhuollosta sekä 5 hallinnon työntekijää
- Tiedosto poistettu intranetistä

Syyskuu 2019

- Esittelijä tallentanut asiakastietoja intranettiin One Drivelle niin, että kaikilla kaupungin työntekijöillä on ollut siihen oikeudet
- Sisälsi 1 asiakkaan arkaluonteisia tietoja
- Tiedosto ollut intranetissä noin 4 vuotta
- Lokitiedot saatavana viimeiseltä 3 kuukaudelta
- Tiedostoa katsonut tänä aikana henkilöt opiskeluhuollosta, sosiaalihuollosta, terveydenhuollosta sekä 5 hallinnon työntekijää
- Tiedosto poistettu intranetistä

Lokakuu 2019

- Tietosuojaroskiksia säilytetty lukitsemattomina tilassa, johon asiakkailla avoin pääsy
- Roskikset teipillä kiinni
- Sisälsivät potilastietoja
- Siirretty lukittuun tilaan

Lokakuu 2019

- Lastensuojelun asiakkaan tietoihin kirjattu toisen asiakkaan etunimi
- Koski yhtä asiakasta ja yhtä kirjausta
- Tunnistettavissa ainoastaan, jos tietää samalla osastolla olevat henkilöt

Lokakuu 2019

- Työntekijä pyytänyt lokitiedot itselleen
- Samassa työpisteessä työskennellyt työntekijä katsonut hänen tietojaan
- Sairauskertomustietoja
- Ei työtehtäviin kuuluvaa
- Tahallinen
- Ilmoitus **TSV:lle**

Lokakuu 2019

- Terveyskeskuksesta lähetetty lapsen terveystietoja väärään lastensuojelu laitokseen
- Asiakkaan henkilötunnus, nimi ja lääkärin käyntiteksti (lakisääteinen lääkäritarkastus sijoitetulle tai huostaanotetulle asiakkaalle)
- Koski yhtä henkilöä

Lokakuu 2019

- Vammaispalvelujen asiakas sai oman kuljetuspalvelupäätöksen lisäksi myös toista asiakasta koskevan päätöksen
- Kirjekuoreen laitettu vahingossa 2 eri päätöstä
- Kirjekuori postitettu lisäksi väärään osoitteeseen, joka ei ollut kummankaan asiakkaan osoite
- Kuori ollut avaamattomana 2 kk väärässä osoitteessa
- Sisälsi terveystietoja, sosiaalihuollon tietoja ja tulo- ja varallisuustietoja
- Ilmoitus **TSV:lle**

Lokakuu 2019

- Lasku lähetetty väärälle asiakkaalle
- Syötetty väärä asiakasnumero
- Sisälsi nimen, henkilötunnuksen ja sairaalan käyntitiedot
- Ilmoitus **TSV:lle**

Lokakuu 2019

- Sähköposti lähetetty väärälle kaupungin työntekijälle
- Lastensuojelun asiakastietoja: nimi ja sijoituspaikka
- Lapsi ja 2 aikuista
- Väärän sähköpostin saanut työntekijä ei avannut postia

Lokakuu 2019

- Lastensuojelun asiakkaana olevan lapsen isän käymä sähköpostikeskustelu sosiaalityöntekijän kanssa kirjattu kokonaisuudessaan lapsen tietoihin
- Isän arkaluontoista tietoa, jota ei olisi tullut kirjata
- Lapsen äiti nähnyt tiedot
- Lisäksi sähköpostikeskustelua käyty suojaamattomassa verkossa
- Tiedot poistettu
- Ilmoitus **TSV:lle**

Marraskuu 2019

- Palveluntuottajan työntekijän Microsoft-tilille murtauduttu
- Tietojen kalastelu
- Sähköpostit uudelleenohjattu tuntemattomaan osoitteeseen
- Sähköposteissa erityisiä henkilötietoja
- Ilmoitus **TSV:lle**

Marraskuu 2019

- Henkilölle tehty hänen omilla tiedoillaan lasku palvelusta, jota hänellä ei ole ollut
- Lasku mennyt perintään
- Perintätoimistolle mennyt väärää tietoa asiakkuudesta

Marraskuu 2019

- Lastensuojeluyksikön tulosteet ohjautuneet terveystieteiden oheistulostimeen
- Lastensuojelun asiakirjoja
- Koski asiakasperheen 4 henkilöä
- Tulostimen asetukset korjattu

Marraskuu 2019

- Väärä henkilö laitettu toisen henkilön puolesta-asioijaksi Maisassa
- Sivullinen näki kaikki toista henkilöä koskevat terveystiedot
- Sivullinen itse teki ilmoituksen
- Väärä puolesta asiointi ollut yli 1 kk
- Ilmoitus **TSV:lle**

Marraskuu 2019

- Faxattu palveluntuottajalle väärää henkilöä koskevia tietoja
- Kaksi samannimistä henkilöä
- Maksusitoumus ja kuntoutuspäätös
- Nimi-, hetu- ja osoitetiedot
- Ei hoitotietoja tai muita arkaluontoisia tietoja

Marraskuu 2019

- Sairaalan hissien lattialta löytyi potilaslista
- Laitoshuoltaja löysi
- Sisälsi 4 potilaan tietoja
- Mm. diagnoositiedot
- Ilmoitus **TSV:lle**

Marraskuu 2019

- Arkiston ovi jäänyt raolleen ja lukitsematta
- Arkistossa hallinnollista aineistoa sekä asiakasohjausyksikön asiakaspapereita
- Arviolta 300 henkilön asiakaskansiot
- Arkiston käytävälle pääsy sosiaali- ja terveystoimen työntekijöille sekä muilla toimijoilla, joilla on varastotilaa samalla käytävällä

Joulukuu 2019

- Potilaalle annettu vastaanotolla paperisena toisten potilaiden potilastietoja
- Laitoshuoltaja löysi
- Sisälsi 3 potilaan tietoja
- Potilas palautti terveysasemalle
- Ilmoitus **TSV:lle**

Joulukuu 2019

- Kahdelle lastensuojelun asiakkaalle postitettu lastensuojeluilmoitukset ja saatekirje
- Toisen kirjeessä mainittu myös toisen lapsen etunimi
- Etunimi yleinen
- Ei muita henkilötietoja

Joulukuu 2019

- Tietokone varastettu kokoushuoneesta
- Yhteiskäyttökone
- Ei tallennettu henkilötietoja

SUUN TERVEYDENHUOLTOON LIITTYVÄT TIETOTURVALOUKKAUKSET

Lokakuu 2019

- Työntekijän tarkoitus oli lähettää ajan peruuttamiseen liittyvä viesti kahdelle työntekijälle, mutta viesti lähti vahingossa 160:lle työntekijälle
- Virhe tapahtui vastaanottajia valitessa
- Tietoina nimi ja henkilötunnus
- Koski 1 potilasta
- Virheellisen viestin saaneet poistaneet viestit

APOTTIIN LIITTYVÄT TIETOTURVALOUKKAUKSET

Huhtikuu 2019:

- Apotti ja Vantaa testasivat Vantaan Endobase-integraatiota. Testauksen asetelma oli sellainen, että Apotin päässä on testiympäristö ja Vantaan päässä tuotantoympäristö. Ennen rajapintojen avaamista Vantaalla toimittajan edustaja unohti vahingossa siivota viestit jonossa, ja näin 38 ihmisen tiedot pääsivät tulemaan Apotin kahdelle erilliselle integraatioalustalle.
- Tietoturvaloukkaus koski 38 potilasta, joista näkyviin tulivat nimitiedot, osoitetiedot, hetut, lausunnot, ajanvaraus ja tutkimuksenajankohta.
- Tietoihin oli pääsy noin 50 henkilöllä.
- Apotti otti yhteyttä tietosuojavastaavaan ja Vantaan ohjeiden perusteella ne henkilöt kirjataan ylös, joita loukkaus koski ja tiedot poistetaan tämän jälkeen. Tietojen poistaminen aloitettu samana päivänä klo 16 alkaen.
- Loukkauksen kohteena olleille ei ole ilmoitettu tapahtuneesta.

Toukokuu 2019:

- Apotin työntekijä sai Vantaan hanketoimistosta sähköpostin ja kysymyksen liittyen liitetiedostoihin. Avattuaan liitteen Apotin työntekijä havaitsi heti, että se sisältää asiakastietoja, joten hän sulki liitteen välittömästi.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena noin 15–20 potilasta ja liitteessä tiedot kotihoidon asiakkuudesta ja henkilötunnus.
- Apotin työntekijä ilmoitti muille viestin vastaanottajille, ettei viestin liitettä tule avata. Tämän jälkeen hän informoi Vantaan hanketoimistossa viestin lähettäjää tapahtuneesta ja poisti itse sähköpostistaan asiakastietoja sisältäneen viestin. Tämän jälkeen asiasta ilmoitettiin rekisterinpitäjälle.
- Tietoturvaloukkauksen kohteeksi joutuneille ei ole ilmoitettu tapauksesta eikä ole todennäköistä, että tapahtuneesta aiheutuisi korkea riski loukkauksen kohteeksi joutuneiden oikeuksille ja vapauksille.

Toukokuu 2019:

- Vantaan neuvolan perheohjaaja pääsi katsomaan HUSin leikkausta odottavien potilaiden henkilötietoja.
- Tietoturvaloukkaus koski 35 potilaan potilastietoja.
- Apotti-järjestelmässä oleva virhe saatiin korjattua seuraavana päivänä virhetiketin vastaanottamisesta.
- Tietoturvaloukkauksen kohteeksi joutuneille ei ole ilmoitettu tapahtuneesta.

Toukokuu 2019:

- Potilaille on lähtenyt virheellisiä ajanvarausilmoituksia Apotti-järjestelmästä.
- Kaikille, joille ajanvaraus on tehty ajalla 17.5.–2.7., on lähtenyt e-kirje, jossa on virheellinen nimi ajanvaraukselle. Lisäksi aika näkyy Maisassa virheellisellä 4-vuotiaan terveystarkastus -nimellä.
- Kyseessä 3926 virheellistä nimeä ajanvarauksille.
- Apotti vastaanottanut useita häiriöilmoituksia tapahtuneesta.

Toukokuu 2019:

- Hoitaja oli tulostanut käyntiyhteenvedon, jossa näkyi seuraava lääkärin aika. Yhteenvedossa oli maininta, että potilas olisi asioinut eri ammattihenkilön kanssa kuin todellisuudessa asioi.
- Väärän ammattihenkilön nimi tulostui käyntiyhteenvedoasiakirjaan.
- Tietoturvaloukkaus koski yhtä ammattihenkilöä, asiakirjassa pelkkä nimi.
- Tapahtuneesta ei ole ilmoitettu loukkauksen kohteelle.

Toukokuu 2019:

- Asiakkaalle vietyä sisäänkirjauspäivämäärää muutettiin, jotta asiakas saatiin asetettua väliaikaiselle poissaololle asumisyksiköstään.
- Haittaa sisäänkirjauspäivämäärän muuttamisesta voi olla tilastotietoihin ja Apotti-järjestelmän asiakasta koskeviin automaattisiin hälytteisiin.
- Henkilöön ei kohdistu varsinaista riskiä muutoksesta.
- Tietoturvaloukkaus koski yhden henkilön asiakastietoa sosiaalihuollon työikäisten asumispalveluissa.

Toukokuu 2019:

- Loppukäyttäjä (sairaanhoitaja) oli varannut ajan yksikkönsä aikataulutettavat määräykset -jonosta. Kun hän ajanvarauksen tehtyään palasi takaisin työjonoon, jonossa näytti edelleen olevan aktiivisia määräyksiä muttei hän nähnyt niitä avattuun työjonon. Hallinnollisena käyttäjänä sovelluskehittäjät näkivät nämä määräykset työjonossa.
- Ongelma koski noin 300 potilaan potilastietoja.
- Riskinä oli, että potilaalle tarkoitettu aika voi jäädä varaamatta, jos loppukäyttäjä ei ole kytkenyt suodatinta päälle.
- Ilmoituksesta ei käy ilmi, onko tietoturvaloukkauksesta ilmoitettu potilaille.

Toukokuu 2019:

- Häiriötä ratkottaessa yhden potilaan, joka on myös Apotin työntekijä, omakontaktitiedoista poistettu epähuomiossa omakontaktina ollut terveysaseman tiimi Epiciläisen toimesta.
- Tietoturvaloukkaus koski yhden potilaan potilastietoa (omakontakti).
- Apotin työntekijä huomasi asian itse omissa Vantaan potilastiedoissaan Maisan kautta ja ilmoitti Apotin sisäisen prosessin mukaisesti.

Toukokuu 2019:

- Lastensuojelun avopalvelun yksikön lähetetyöjonoa avattaessa näytön alaosaan aukeaa automaattisesti yksi lastensuojeluilmoitus. Yksittäisen työntekijän pitäisi kuitenkin voida selata listaa ja avata sieltä vain hänelle kuuluvat ilmoitukset eikä niin, että automaattisesti aukeaa jonkun toisen työntekijän asiakkaan tietoja, joihin muilla ei pitäisi olla asiaa. Jononäkymän pitäisi siis tulla esiin ilman, että yksikään ilmoitus aukeaa automaattisesti. Jokainen työntekijä käy sitten poimimassa listasta omiin työtehtäviinsä kuuluvat, avaa ne ja tekee niille tarvittavat toimenpiteet.
- Virheen aiheutti konfiguraatiovirhe Apotti-järjestelmässä.

- Tiedoissa näkyvissä lastensuojelun asiakkaiden tietoja. Niiden määrää ei pystytty arvioimaan lukumäärällisesti.
- Ilmoituksesta ei käy ilmi, onko asiakkaille ilmoitettu tietoturvaongelmasta.

Toukokuu 2019:

- Järjestelmän virheen vuoksi asiakkaiden rokotetietoja on merkitty järjestelmään virheellisesti.
- Rokotus on väärin henkilöillä, joilla on merkintä GFS:ssä Ditebooster-rokotuksesta.
- Kyse on noin 35 000 rokotustiedosta.
- Tiedot on saatu korjattua oikeiksi sovelluskehityksen avulla.

Toukokuu 2019:

- Vantaan sosiaalihuollossa on tehty yhdessä asiakkaan kanssa toimeentulotuen hakemus Maisassa väärän asiakkaan Maisa-tilillä. Edellistä asiakasta ei siis ollut kirjattu ulos Maisasta. Uuden asiakkaan tullessa paikalle on Maisan käyttöä jatkettu edellisen asiakkaan tilillä.
- Sosiaalityöntekijä ja asiakas ovat täyttäneet ja lähettäneet toimeentulotuen hakemuksen edellisen asiakkaan tilillä.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena 1 toimeentulotuen hakemus ja 2 Maisa-tiliä.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena 2 henkilöä.
- Ilmoituksesta ei käy ilmi, onko asiakkaille ilmoitettu tietoturvaloukkauksesta.

Toukokuu 2019:

- Kotihoidon käyntien ajanvarauksia katosi järjestelmästä. Työnjaossa on virheellisesti aikataulutettu asiakkaiden ajanvarauspyynnöt väärinpäin ja sen jälkeen peruttu ns. ylimääräiseksi ajatellut ajanvarauspyynnöt.
- Virheen seurauksena kahden kotihoidon asiakkaan tiedot katosivat järjestelmästä.
- Tiedot sisälsivät kahden asiakkaan ajanvaraustiedot.
- Virhe saatiin korjattua samana päivänä virhetiketin vastaanottamisesta.

Toukokuu 2019:

- Henkilötietojen muuttuminen: Rokotustietoja on konvertoitunut väärin GFS:stä Apottiin.
- Rokotteensaajat, joille on GFS:n mukaan annettu rokotus DTaP-IPV, näyttävät Apotissa saaneen rokotuksen DTaP.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena 1157 henkilöä.
- Tietoturvaloukkaus koski rokotetietoja, jotka ovat terveystietoja.

Toukokuu 2019:

- Apottiin tulee yläkenttään heräte "uusi tulos" laboratoriovastauksista, jotka näkyvät siis muillekin kuin terveydenhuollon ihmisille ilman asiakkaan lupaa.
- Loukkaus koski kolmen sijaishuollon yksikössä asuvan nuoren henkilön laboratoriotuloksia sekä diabeteksen verensokerin kontrollia.
- Nuoret eivät olleet antaneet lupaa tietojen näkymiseen sijaishuollon henkilöstölle, eikä sitä heiltä myöskään kysytty.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena olleiden kanssa on keskusteltu tapahtuneesta.

Toukokuu 2019:

- Perhekuntoutusyksiköissä on myös lasten vanhempia sisäänkirjattuina, vaikka näkymät heidän tietoihinsa tulee olla rajatut (käytännössä ei normaaleja dokumentointityökaluja/työnkulkuja).
- Nyt yksiköissä oli käyttöönotosta lähtien kuitenkin ollut vanhat työkalut ja näkymät, joiden kautta on ollut mahdollista myös tarkastella lasten vanhempien tietoja laajemmin. Mahdollisesti on pystytty tarkastelemaan esim. lääkitystietoja.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena sosiaalihuollon asumis- ja laitospalveluissa rekisteröityinä olevien lapsiasiakkaiden vanhemmat. Tarkemmasta lukumäärästä ei ole tietoa.
- Pääsy tietoihin on rajattu henkilöihin, joilla on lakisääteinen salassapitovelvollisuus.
- Ilmoituksen perusteella loukkauksesta ei ole ilmoitettu rekisteröidyille.

Toukokuu 2019:

- Tuotantokäytönoton yhteydessä Endobase-integraatiota käynnistettäessä Vantaan Endobasen puskurista lähti Apottiin päin 12 kpl sanomia, jotka eivät Apottiin kuulu.
- Endobase-järjestelmää käytetään Vantaalla endoskopiatutkimuksiin ja lausuntojen tekemiseen.
- Kyseessä Endobase-tutkimustuloksia eli terveyteen liittyviä henkilötietoja.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena 12 potilaan terveystietoja.

Toukokuu 2019:

- Koulukuraattorille on näkynyt järjestelmässä lastensuojelun asiakaslapsen lastensuojelun vastuusosiaalityöntekijä järjestelmävirheen vuoksi.
- Tämä on paljastanut lastensuojelun asiakkuuden koulukuraattorille.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena tieto yhden lapsen sosiaalihuollon asiakkuudesta.
- Virhe järjestelmässä korjattu ilmoituksen vastaanottamisen jälkeen.

Toukokuu 2019:

- Etätukihenkilö luonut häiriötiketin 26.5.2019 ja liittänyt tikettiin vahingossa väärän E-tunnisteen.
- Sovelluskehittäjä avannut väärän asiakkaan tiedot 27.5.2019 noin klo 11.45.
- Loukkaus koski Vantaan sosiaalihuollon rekisterin tietoja yhden asiakkaan kohdalla.
- Tiedot suljettu, kun vahva epäily asiakkaan oikeellisuudesta nousi (epäilyttävä episodi, väärän tyyppinen merkintä tiketin antamien tietojen perusteella).

Toukokuu 2019:

- Loppukäyttäjä (Vantaan työntekijä) huomasi asiakaspuhelua kirjatessaan, että palvelukontaktiin hänen yksikköseen kirjautui väärä yksikkö.
- Tietoturvaloukkaus koski Vantaan sairaalan sosiaalityöntekijän palvelukontakteja.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena alle 10 ihmistä, joukossa Vantaan kaupungin terveysosiaalityöntekijöitä ja heidän potilaitansa.

Kesäkuu 2019:

- Ilmoittaja käytti Apotti-järjestelmää ja otti omalta koontinäytöltään raportin. Raportilla näkyivät myös vastualueen ulkopuolella olevat asiakkaat, ilmeisesti lastensuojeluyksiköstä.
- Hän avasi epähuomiossa yhden raportin osion, jolloin asiakkaiden henkilötiedot näkyivät.
- Oman vastualueen ulkopuolisten asiakkaiden tiedot olisivat näkyneet hänelle kokonaisuudessaan.
- Kyse useiden yksiköiden asiakkaiden henkilötiedoista.
- Tietoturvaloukkauksesta ei ole ilmoitettu rekisteröidyille.

Kesäkuu 2019:

- Apotti-järjestelmä on alun perin konfiguroitu etsimään tietueita vain tunnistenumeroilla näistä erillisistä järjestelmistä. Koska tunnistenumeroinnit näissä erillisjärjestelmissä ovat olleet toisistaan riippumattomat, on eri järjestelmien eri tietueilla voinut olla samoja tunnistenumeroita.
- Se, että eri tietueilla on sama numero, johtaa käytännössä siihen, että Apotti-järjestelmässä oleva linkki johtaa väärään tietueeseen. Esimerkiksi lääkärin yrittäessä avata EKG-rekisteröintitietuetta, aukeaa hänelle eri potilaan TT-tutkimuksen kuvat.
- Potilaiden määrää, jota loukkaus on koskenut, on mahdoton arvioida tarkasti. Oletettavasti kaikki sellaiset lääkärit, jotka ovat avanneet PACS-linkillä toisen potilaan kuvat, eivät ole tehneet siitä häiriöilmoitusta.
- Myös suuri osa käyttäjistä tietää, että EKG-käyrät eivät näy PACS:ssa, joten oletettavasti he eivät ole edes yrittäneet katsoa sieltä. Karkea arvio on, että loukkaus olisi koskenut alle 50:tä potilasta.

Kesäkuu 2019:

- Raportti näyttää henkilötietoja, jotka paljastavat sosiaalihuollon asiakkuuden ylittäen palvelutehtävärajan.
- Ilmoituksen mukaisessa tilanteessa asumispalvelujen päällikkö on nähnyt vanhuspalveluiden lisäksi lastensuojelun laitospalveluiden asiakkaita.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena tieto lastensuojelun asiakkuudesta.
- Tietoturvaloukkauksen kohteeksi joutuneiden lukumäärästä ei ole tietoa.

Kesäkuu 2019:

- Vantaan työntekijä oli ottanut omalta koontinäytöltä SSU-tapahtumat. Tällöin näytölle tuli asiakkaiden tiedot kaikkialta Apottia käyttävistä yksiköistä, mm. Peijaksen päivystyksestä ja päivystysosastolla.
- Vantaan työntekijä oli sulkenut raportin asian huomattuaan, tehnyt tiketin Apotille sekä ilmoittanut esimiehelleen.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena asiakas/potilastietoja.
- Tietoturvaloukkauksen kohteeksi joutuneiden määrästä ei ole varmuutta.
- Käyttäjälle on mahdollisesti provisioitu väärä rooli, mikäli hän pääsee tietoihin, jotka hänelle eivät kuulu.

Kesäkuu 2019:

- Vantaalta tuli häiriötiketti kadonneista merkinnöistä (palvelukontakti) 4.6.2019 loppukäyttäjän toimesta. Palvelukontakti oli kadonnut, koska potilaan Vantaan palvelukontakteja on manuaalikonsersioissa siirretty vahingossa HUSin palvelukontakteiksi.
- Tässä tapauksessa tämä tarkoittaa sitä, että Vantaan käyttäjä ei enää näe tekemäänsä kontaktia eikä pääse lopettamaan määräyksiä, jotka estävät kontaktin siirron.
- Virhe tapahtunut Vantaan konsersioiden yhteydessä, kun loppukäyttäjä on vahingossa kirjannut palvelukontaktin HUSin puolelle.
- Tietoturvaloukkauksia koski yhden potilaan terveystietoja.

Heinäkuu 2019:

- Apotti-järjestelmässä jokaisella kuntalaisella on lähtökohtaisesti vain yksi asiakas/potilastietue. Nelihenkisessä perheessä perheenjäsenillä oli Apotti-järjestelmässä useampi asiakas/potilastietue.
- Häiriötiketti koski kahta lapsista, joista toisella oli järjestelmässä kaksi tietuetta ja toisella kolme. Näihin tietueisiin liitetyt henkilötunnukset eivät löytyneet myöskään VRK:sta.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena terveydenhuollon potilastiedot ja sosiaalihuollon asiakastiedot.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena neljä henkilöä.

Elokuu 2019:

- Kun Maisassa on uutta tietoa potilaalle, lähtee siitä potilaan valitsemalla tavalla heräte esim. tekstiviestillä, sähköpostilla tai mobiiliin herätteenä. Herätteessä kerrotaan, että uutta tietoa on Maisassa saatavilla. Tässä herätteessä käytetään nimeä, jotta potilas tietää koskeeko uusi tieto häntä itseään vai esimerkiksi jotain muuta henkilöä, jonka puolesta-asioija hän on.
- Tässä tapauksessa asiakkaan tiedoissa on ollut toisen asiakkaan sähköpostiosoite. Potilaan tiedoissa on sama sähköpostiosoite kuin toisella potilaalla, eli yksi sähköposti ei ollut oikein, koska se oli syötetty väärin terveydenhuollon toimipisteessä. Tämän vuoksi sähköpostiherätteet Maisasta ovat menneet väärälle potilaalle.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena kahden potilaan nimet ja sähköpostiosoitteet.
- Loukkauksesta on oltu yhteydessä rekisteröityihin.

Elokuu 2019:

- Apotin tiedonhallintajärjestelmästä on poimittu lokitietoja, jotka on ollut tarkoitus siirtää HUS:in järjestelmään.
- Tietojen joukossa on ollut lokitietoja Vantaan käyttäjistä.
- Tiedoissa näkyvissä useita potilastietoja.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena olevien määrästä ei ole tällä hetkellä tietoa.
- Lokinäytteen siirtäminen on keskeytetty, kunnes ongelma saadaan ratkaistua.
- Apotin näkemyksen mukaan lokitietojen kiistämättömyyden ja eheyden vaarantuminen saattaa aiheuttaa vaaraa sekä loppukäyttäjien että potilaiden oikeusturvalle.

Elokuu 2019:

- Apotti-järjestelmästä ajettu pdf-muotoinen raportti (joka ilmeisesti sisälsi asiakkaiden nimiä ja hetuja) lähetettiin suojaamattomassa sähköpostissa Vantaan taloushallinnosta ensin Vantaan hanketoimistoon ja sieltä Apottiin useille vastaanottajille.
- Tiedoissa sosiaalihuollon asiakastietoja (ostopalveluiden asiakkaita), joiden joukossa hetu, nimi, osasto, hoitojakson pituus.
- Asian havainnut Apotin työntekijä oli viipymättä informoinut viestin lähettänyttä Vantaan työntekijää siitä, että epäilee viestin liitteen sisältäneen asiakastietoja.
- Vantaan hanketoimiston vastauksen mukaan asia täytyy selvittää. Apotilla ei ole tiedossa, onko asiaa selvitetty ja jos on, onko tietoturvaloukkaus varmistunut.

Syyskuu 2019

- Apotissa työntekijälle vain yksi tunnus ja yksi työkori
- Työntekijä vaihtanut työpaikkaa Vantaalta HUS:iin
- Näkee edelleen Vantaan tiedot
- Koskee kaikkia muitakin vastaavia tapauksia
- Asiaa ei ole korjattu pyynnöistä huolimatta
- Ilmoitettu **TSV:lle**

Syyskuu 2019

- Hoitajan tunnusten alla sekä terveysasema ja kotihoito
- Hoitajalle reititetty kaikki terveysaseman laboratoriotulokset, joilla ei ole vastaanottajaa
- Terveysaseman laboratoriotulokset menevät myös kotihoidon työntekijöiden postilaatikoihin
- Kotihoidon työntekijät näkevät laboratoriotuloksia henkilöiltä, jotka eivät ole heidän asiakkaitaan
- Kyseisen hoitajan kohdalla asia on korjattu
- Ilmoitettu **TSV:lle**

Lokakuu 2019

- Työntekijä kirjautui Apotin koulutusjärjestelmään kertakirjautumisella ja havaitsi, että hänen tiedoissaan näkyi toisen käyttäjän kurssisuoritukset
- Tiedoissa näkyi nimi ja kurssisuoritukset/ilmoittautumistiedot
- Koski 4 henkilöä
- Henkilöillä oli sama identifioiva AD-numero

Lokakuu 2019

- Henkilö valtuuttanut tyttären asioimaan puolestaan Maisassa
- Valtuutus kirjattu väärin ja täysin sivullinen merkitty valtuutetuksi
- Väärän valtuutuksen saanut henkilö ilmoitti
- Asiakkaan terveystiedot
- Ilmoitus **TSV:lle**

Lokakuu 2019

- Lapselle tehty päätös sosiaalihuoltolain mukaisesta tuesta
- Päätös lähetty myös äidille, joka ei ole lapsen huoltaja
- Lapsen perheen yhteystiedot olleet salaiset
- Äiti saanut yhteystiedot ja ottanut yhteyttä lapseen
- Ilmoitus **TSV:lle**

Marraskuu 2019

- Järjestelmä mahdollistaa terveydenhuollon tietojen näkymisen sosiaalihuollolle suostumuksen perusteella
- Rekisterirajat ylittäviä suostumuksia merkitty väärin
- Terveydenhuollon tiedot näkyneet sosiaalihuollossa, vaikka tähän ei ole ollut suostumusta
- Ilmoitus **TSV:lle**

Marraskuu 2019

- Apotti-järjestelmässä on havaittu häiriö, joka estää eReseptien määräämisen sekä potilastiedon arkiston aineistojen hakemisen
- Häiriötilanteen syy oli HUSin hallinnoimassa liityntäpisteessä
- Häiriö kesti muutaman tunnin
- Hoitavat yksiköt käyttivät paperisia lääkemääräyksiä häiriön aikana
- Hoitotiedot siirretään OmaKantaan takautuvasti
- Ilmoitus **TSV:lle**

Marraskuu 2019

- Järjestelmä mahdollistaa terveydenhuollon tietojen näkymisen yli rekisterirajojen
- Rekisterirajat ylittäviä suostumuksia ei ole
- Ilmoitus **TSV:lle**

Marraskuu 2019

- Apotti-suostumus on avannut virheellisesti sosiaalihuollon rekisterin Vantaan perusterveydenhuoltoon ilman erityisen syyn vahvistustoimintoa
- Sosiaalihuollon kontaktien olisi pitänyt olla näkyvillä BTG:n (erityisen syyn vahvistus) takaa, ei ilman
- Ilmoitus **TSV:lle**

Marraskuu 2019

- HUS ilmoitti, että heidän lokitiedoissaan näkyy myös vantaalaisia käyttäjiä
- Lokitiedot näkyvät väärällä rekisterinpitäjällä
- Koskee työntekijöitä, jotka työskentelevät sekä HUS:lla että Vantaalla
- Ilmoitus **TSV:lle**

Joulukuu 2019

- Käyttäjä ilmoitti, että hänen henkilötunnuksensa ja VRK-korttinumeronsa ovat muuttuneet toisen henkilön tiedoiksi
- Integraatiossa päivitetty väärän henkilön tiedot
- Tiedot olleet väärät 4 päivän ajan

Joulukuu 2019

- Yksikössä työntekijöiden on mahdollista nähdä myös yksikköön sisäänkirjattujen huoltajien asiakas- ja potilastietoja ja päästä kirjaamaan heille merkintöjä
- Asiakas- tai potilastiedoille ei yksikön työntekijöillä ole käsittelyoikeutta
- Järjestelmävirhe
- Koskenut kymmeniä henkilöitä

SIVISTYSTOIMEN TOIMIALA

Tammikuu 2019:

- Vantaan kaupungin työntekijä lähetti erehdyksessä toisen lapsen huoltajalle sähköpostiviestin, jossa oli mukana myös toiseen perheeseen liittyviä tietoja.
- Viesti sisälsi perheen lapsen ja äidin nimen, lapsen henkilötunnuksen ja perheen osoitteen. Viestissä oli myös tieto siitä, että perheen äiti on yksinhuoltaja.
- Työntekijä huomasi nopeasti virheensä ja lähetti perään pahoitteluviestin.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena kaksi henkilöä, joille ei ole ilmoitettu tapahtuneesta.

Tammikuu 2019:

- Päiväkodin työntekijä oli kuljettanut muistitikkuja päiväkotien välillä ja muistitikku oli matkalla kadonnut.
- Muistitikku sisälsi tietoja toiminnan yleisestä suunnittelusta sekä mahdollisesti yhden päiväkotiryhmän lasten etunimet.
- Muistitikku ei sisältänyt lasten henkilötunnuksia tai muita arkaluonteisia tietoja.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena on ollut 14 lasta.
- Tapahtuneesta ei ole ilmoitettu rekisteröidyille.

Tammikuu 2019:

- Esimies on laatinut työntekijälle varoituksen ja tallentanut erehdyksessä luonnoksen tietokoneen G-asemalle, jossa varoitusluonnos on ollut yksikön työntekijöiden nähtävillä.
- Asiakirja on sisältänyt tiedot työntekijän nimestä, ammattinimikkeestä ja laiminlyödyistä tehtävistä.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena ollut henkilö on ilmoittanut asiasta esimiehelleen, jonka jälkeen lomake on siirretty toiselle työasemalle.
- Ei ole tiedossa kauanko lomake oli väärällä työasemalla henkilöstön nähtävänä.

Helmikuu 2019:

- Urheilupuiston päiväkodin esiopetusryhmän suljettuun Facebook -ryhmään oli päässyt hakkeroitumaan ryhmään kuulumaton jäsen. Hakkerointi oli tapahtunut yhden ryhmän vanhemman henkilökohtaisen Facebook -tilin kautta.
- Tietoturvaloukkaus koski päiväkotiryhmän 21 lasta, joiden kuvia oli julkaistu suljetussa Facebook- ryhmässä.
- Kuvien yhteydessä ei lukenut henkilötietoja tai päiväkodin yhteystietoja.
- Ryhmään hakkeroitunut henkilö on saanut valokuvat käyttöönsä ja pystynyt niitä tallentamaan omille laitteilleen.
- Ryhmään kuuluneiden lasten perheille on ilmoitettu tapahtuneesta.

Helmikuu 2019:

- Päiväkodin yhteiskäyttöosoitteesta lähetetty sähköposti lähti koko yksikön vanhemmille niin, että siinä näkyi kaikkien sähköpostiosoitteet.
- Kyseessä inhimillinen erehdys.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena noin 170 lapsen vanhemmat eli noin 250 henkilöä.

- Työntekijöitä on ohjeistettu lähettämään vanhemmille menevät sähköiset tiedotteet niin, että vanhempien osoitteet eivät näyt vastaanottajille.

Maaliskuu 2019:

- Kerhon työntekijät huomasivat aloittaessaan työpäivän, että kerhon lukollinen kaappi oli auki ja lähes kaikki kaapin sisältö hävinnyt. Kaappi sisälsi teknistä laitteistoa (tietokone, tabletti, älypuhelin, vanha matkapuhelin ja muistitikkuja) sekä lasten paperit.
- Lasten nimet sotut, osoitteet, puhelinnumerot, yhdestä lapsesta myös em. lisäksi potilastietoja: toimintaterapeutin arvio. Lisäksi lähes kaikista lapsista vanhempien kanssa käytyjen keskustelujen pohjalta kirjattuja havaintoja lapsista.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena 21 lasta ja 42 huoltajaa.
- Vanhemmille ilmoitettu tietoturvaloukkauksen kohteeksi joutumisesta ja poliisille tehty rikosilmoitus varastetuista esineistä.

Maaliskuu 2019:

- Päiväkodin lukitusta kaapista kadonnut muovitasku, jossa muistitikku ja tyhjä muistikortti.
- Muistikortti ja muistitikku todennäköisesti joutuneet roskiin siivouksen yhteydessä.
- Muistitikku sisälsi tietoja yhdestä lapsesta.
- Yksittäisen lapsen kuvaus ja lapsiryhmän päivälomake, jossa lasten etunimi ja sukunimi.
- Lapsen vanhemmille ilmoitettu tapahtuneesta.

Maaliskuu 2019:

- Päiväkodin työntekijöiden käytössä ollut puhelin hävinnyt työpäivän aikana. Katoaminen huomattu saman päivän iltana.
- Puhelinta etsitty seuraava päivä ja liittymä päätetty sulkea.
- Puhelin sisälsi tietoja 21 vanhemman puhelinnumeroista, henkilökohtaiset viestitukset tekstiviesteillä ja WhatsApp-keskusteluissa, valokuvia ryhmän lapsista ja toiminnasta. Lisäksi tietoja päiväkodin erilaisista yhteistyökumppaneista ja henkilökunnan jäsenten yhteystiedot.
- Puhelimen liittymä suljettu katoamista seuraavana päivänä torstaina, puhelin löydetty maanantaina päiväkodin postilaatikosta.
- Tapahtuneesta ilmoitettu ryhmän lasten vanhemmille.

Maaliskuu 2019:

- Koulupsykologi havaitsi tulkkitilausta sähköisessä järjestelmässä tehdessään, että näkee tiedot muiden samassa koulussa työskentelevien tekemistä tilauksista (ainakin tulkkauspäivä, oppilaan nimi ja varaajan nimi).
- Tiedoissa näkyvät asiakkaan nimi, koulun nimi, tilaajan nimi, tulkkauksen ajankohta, tilausnumero ja tulkattava kieli.
- Arkaluonteisista tiedoista näkyvissä ovat asiakkaan nimi yhdistettynä tilaajan nimeen. Tämä paljastaa esim. opiskeluhuollon asiakkuuden, joka on salassa pidettävää tietoa.
- Opettajalla kuitenkin vaitiolovelvollisuus, eli vaaraa siitä, että tieto joutuisi organisaation ulkopuolelle, ei ole.

- Ohjeistettu perusopetuksen psykologeja, että tilaukset tulee tehdä jatkossa ilman asiakkaan nimeä.
- Tietoturvaloukkauksen kohteet eivät ole tiedossa, eikä heille ole ilmoitettu.

Maaliskuu 2019:

- Päiväkodin työntekijä oli lähettänyt päiväkotiryhmän vanhemmille sähköpostia siten, että kaikkien sähköpostiosoitteet olivat näkyneet ryhmän 26 vanhemmalle.
- Tietoturvaloukkaus rajoittunut yhden ryhmän vanhempien sähköpostiosoitteisiin.
- Loukkaus aiheutunut inhimillisestä erehdyksestä, joka johtui muuttuneista sähköpostitoiminnoista.
- Asiasta tiedotettu vanhemmille sähköpostitse ja käyty loukkausta läpi myös suullisesti.

Huhtikuu 2019:

- Päiväkodin lapsiryhmän opettaja oli laittanut kesälomakyselyn myös sähköisesti perheille. Saajaksi oli kuitenkin valikoitunut Korkeasaaren myyntipalvelu.
- Viesti ei ollut piilokopio, vaan sekä Korkeasaari että toiset vanhemmat voivat nähdä toistensa sähköpostiosoitteet.
- Tietoturvaloukkaus oli kohdistunut lasten vanhempiin, joita oli 23 kappaletta.
- Henkilökunnan kanssa käyty läpi käytänteet sähköpostin lähettämiseen ja siihen, että viestien lähettämisessä tulee aina noudattaa erityistä huolellisuutta.

Toukokuu 2019:

- Päiväkodin työntekijä lähetti s-postia ryhmän vanhemmille ja oli unohtanut laittaa lähetyksen piilokopiona. Kaikkien vanhempien osoitteet siis näkyivät kaikille ryhmän vanhemmille.
- Viestissä näkyi 42 vanhemman sähköpostiosoitteet.
- Huoltajille on lähetetty asiasta s-postia ja pahoiteltu tapahtunutta inhimillistä virhettä.
- Huoltajia on pyydetty olemaan yhteydessä päiväkodin johtajaan, mikäli haluavat keskustella tapahtuneesta.

Heinäkuu 2019:

- Päiväkodin iltapäivystäjältä unohtui yksi päiväkodin puhelin päiväkodin pihalle.
- Puhelimeen tallennettu vanhempien ja työntekijöiden puhelinnumerot, yhteensä noin 45 puhelinnumeroa.
- Puhelin on ennen löytymistään ollut muutaman tunnin valvomatta päiväkodin pihalla ja viikonlopun puhelimen löytäneen asiakasperheen hallussa.
- Puhelinta ei ollut suojattu salasanalla tai suojakoodilla.
- Tietoturvaloukkauksesta ilmoitetaan työntekijöille ja vanhemmille, joiden numerot oli tallennettu puhelimeen.

Elokuu 2019:

- Nuorisopalvelujen työpajalla työkokeilussa olleen nuoren todistus lähetettiin kirjekuoressa tilastoitavaksi ja arkistoitavaksi. Kirjekuori on lähtenyt ulkoisen postin mukana eikä se saapunut perille. Tapahtuneesta on kulunut sen verran aikaa, että on syytä olettaa kirjeen kadonneen postinjaossa.
- Todistuksessa näkyy nuoren nimi, henkilötunnus kokonaisuudessaan, jakson aikana tehdyt mahdolliset suoritukset sekä arvio jakson aikana suoriutumisesta. Todistuksesta pystyy myös päättelemään, että kyseinen henkilö on ollut TE-palvelujen kanssa järjestettävässä työllistävässä toimenpiteessä.
- Kirje todennäköisesti kadonnut Postin käsittelyssä.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena yhden ihmisen tiedot, tapahtuneesta ei ole ilmoitettu rekisteröidylle.

Elokuu 2019:

- Varhaiskasvatuksen opettaja lähetti lapsiryhmän vanhemmille viikkotiedotteen sähköpostitse ja unohti lähettää viestin piilokopiona.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena 40 vanhemman sähköpostiosoitteet.
- Vanhemmille on pahoiteltu tapahtunutta ja heille on tarjottu mahdollisuus keskustella asiasta päiväkodin johdon kanssa.

Elokuu 2019:

- Primus-järjestelmään on luotu uusia tunnuksia, joissa on ollut sama sähköpostiosoite kuin aiemmin poistetuissa tileissä
- Uusi käyttäjä on päässyt lukemaan edellisen käyttäjän sähköpostitietoa
- Etunimi, sukunimi ja sähköpostiosoite loukkauksen kohteena
- Koski oppilaita ja opettajia
- 19 henkilöä
- Henkilöille ilmoitus
- **TSV:lle ilmoitus**

Syyskuu 2019:

- Kirjepostia lähetetty asiakkaille eivätkä kirjeet ole saapuneet perille
- Sisältäneet nuorten todistuksia
- Nimi, henkilötunnus, arviot ja työllistävät toimenpiteet
- Ei tietoa kirjeiden kohtalosta
- 5 henkilöä

Syyskuu 2019

- Puhelin jäänyt päiväkodin pihalle
- Sisälsi vanhempien puhelinnumerot, tekstiviestejä ja henkilökunnan WhatsApp-ryhmä
- 32 henkilöä
- Palautettu päiväkodin postilaatikkoon
- Ei tiedossa, että olisi tapahtunut tietoturvaloukkaus

Syyskuu 2019

- Päiväkotiin murtauduttu lauantaina
- Varastettu ryhmien puhelimet, 1 läppäri ja 7 tablettia
- Vanhempien ja henkilökunnan puhelinnumerot ja valokuvia lapsista
- Koskee yhteensä noin 200 henkilöä
- Suljettu sim-kortit, kun murto tullut tietoon maanantaina
- Ilmoitettu poliisille
- **Ilmoitus TSV:lle**

Lokakuu 2019

- Päiväkodin vanhempien WhatsApp-ryhmä
- Ryhmään lisättiin 2 vanhemman nimet, jotka eivät olleet antaneet siihen suostumusta
- Vanhempien puhelinnumerot näkyivät muille
- Lisäksi kuva, jossa lapsi näkyi
- Vanhemmat ilmoittivat asiasta

Lokakuu 2019

- Esiopetusikäisten lasten vanhemmille lähetettiin sähköpostia niin, että kaikki vanhemmat näkivät toistensa sähköpostiosoitteet
- Yhteensä 40 henkilöä
- Työntekijältä unohtui piilokopiointi
- Vanhempia informoitu asiasta

Marraskuu 2019

- Oppilaan tili poistettu järjestelmästä
- Järjestelmään tuotu uuden saman nimisen oppilaan tiedot
- Aikaisemman saman nimisen oppilaan tiedot tulivat näkyviin uudelle oppilaalle
- Ei tiedossa, että tiedoissa olisi käyty

Marraskuu 2019

- Lista lasten vanhempien sähköpostiosoitteista lähetetty vahingossa vanhemmille
- Noin 110 vanhemman sähköpostiosoitteet
- Sähköpostin liitteenä ollutta listaa ei saanut kuitenkaan auki

KAUPUNGINJOHTAJAN TOIMIALA

Maaliskuu 2019:

- Facta Väestö -osan pääkäyttäjä pyysi 7.1.2019 Vantaan ISMO-palvelussa CGI:tä poistamaan entisten työntekijöiden käyttöoikeudet Facta Kyselyrajapintaan. Työntekijöiden nimet näkyivät kuitenkin Oracle K2000TE-kannassa, kun pääkäyttäjä tarkasteli 12.3.2019 Oracle-kannan tietoja. Henkilöt ovat poistuneet Vantaan kaupungin palveluksesta.
- Facta kyselyrajapinnan kautta voi tarkastella kaikkien Vantaan asukkaiden nimi-, osoite-, huoltaja- ja asumistietoja ilman, että tietojen tarkastelusta jää lokimerkintöjä. Palvelimelle kirjautumiset lokitetaan.
- Haittaa ei ole aiheutunut, koska Factan kyselyrajapintaan pääsee vain Vantaan sisäverkosta. Vantaan kaupungin työntekijöillä on joka tapauksessa vaitiolovelvollisuus saamistaan työtehtäviensä ulkopuolisista luottamuksellisista tiedoista myös työsuhteen päättymisen jälkeen.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena oleville ei ole ilmoitettu. Ilmoittamistarvetta ei ole, koska varsinaista väärinkäytöstä ei ole havaittu.

Maaliskuu 2019:

- Väestörekisterijärjestelmään oli myönnetty käyttäjätunnus ja salasana, jotka lähetettiin sähköpostitse väärälle henkilölle. Tämä oli saman niminen kuin henkilö, jolle tunnukset piti lähettää.
- Kyseessä järjestelmä, jolla pääsee katsomaan kaikkien Suomen asukkaiden nimi-, osoite-, huoltaja- ja asumistietoja.
- Haittaa on tuskin aiheutunut, koska tunnukset saanut henkilö ei luultavasti ole käyttänyt niitä. Vantaan kaupungin työntekijöillä on joka tapauksessa vaitiolovelvollisuus myös saamistaan työtehtäviensä ulkopuolisista luottamuksellisista tiedoista.
- Asiasta ilmoitettiin sekä tietoturvaloukkauksen kohteelle että väärät tunnukset saaneelle henkilölle.

Maaliskuu 2019:

- Esimies havaitsi käyttäessään HR-työpöytää, että hän näkee entisen esimiesalaisensa nykyisiä alaisia järjestelmän kautta.
- Tiedoissa näkyi tehtävätietoja, vuosilomia ja poissaoloja.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena viisi henkilöä.
- Vastaava yksittäinen virhe havaittiin kesäkuussa 2018 ja siitä tehtiin niin ikään selvitys tietoturvaloukkauksesta. Järjestelmätoimittaja on sen jälkeen etsinyt ohjelmastaan syytä, mikä aiheuttaa sen, että joissain tapauksissa järjestelmän taakse jää virheellisiä yhteyksiä. Ohjelman korjaus tuli Vantaalle testiin 21.2.2019 ja se on kuitattu 1.3.2019.
- Uuden tietoturvaloukkauksen myötä järjestelmätoimittajaa on pyydetty kiirehtimään korjauksen tuotantoon siirtämistä.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena olleille on ilmoitettu tapahtuneesta.

Lokakuu 2019

- Käyttäjän sähköpostiosoitteesta on lähtenyt suuri määrä spam-viestejä ja tili on lukittu
- Tahallinen hyökkäys
- IP osoite USA:ssa
- Sähköpostissa henkilöiden yhteystietoja

HENKILÖSTÖPALVELUIHIN LIITTYVÄT TIETOTURVALOUKKAUKSET

Kesäkuu 2019:

- Tietoturvaloukkauksesta ilmoittanut havaitsi itse pääsevänsä SAP HR:ssä Vantti Oy:n henkilöiden tietoihin, vaikka se pitäisi olla käyttäjäroolilla rajattu pois.
- Kahden henkilön tietoja katsottiin, mutta pääsy olisi koko Vantin SAP HR:n tietoihin. Lukumäärästä ei ole tietoa.
- Tiedossa on, että vain yksi SAP HR:n pääkäyttäjä (ilmoittaja) on katsonut tietoja, mutta selvityksen alla on, onko muillakin pääsy tietoihin.
- Henkilötiedoissa ilmenee työntekijöiden tehtävätietoja.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena oleville ei ole ilmoitettu asiasta.

Elokuu 2019:

- Vantaan Työterveys Oy:n henkilökunnan tietoja siirtyi tahattomasti Terveystalolle. Terveystalo hoitaa osan kaupungin työntekijöiden työterveydestä.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena 76 henkilön Y-tunnus, henkilötunnus, sukunimi, etunimet, kotiosoitetiedot, organisaation numerotunnus, tehtävänimikkeen numerotunnus sekä selväkielinen tehtävänimike, Vantaa-ID-numero, kuluva ja edellisen vuoden sairauslomapäivien kertymäluvut (ei siis yksittäiset sairauslomajaksot) sekä työsähköpostiosoite.
- Tietoja ei ladattu vastaanottavan tahon järjestelmään ja niihin oli teoreettinen pääsy vain yhdellä Terveystalon henkilöllä, jonka työtehtäviin kuuluu henkilötietojen käsittely.
- Henkilöille ei ole ilmoitettu, mutta Terveystalosta on saatu lista henkilöistä, joita loukkaus koskee. Mikäli aiheelliseksi nähdään, heille voidaan ilmoittaa.

Elokuu 2019:

- Postituksessa tapahtuneen virheen takia potilaan sairauslomatodistus ja muistio lähetettiin väärälle henkilölle. Asiakirjat vastaanottanut henkilö ilmoitti tapahtuneesta Työterveys Oy:lle ja palautti asiakirjat, jotka sittemmin on lähetetty uudelleen oikeaan osoitteeseen.
- Postitettaessa oikean asiakkaan tietoihin on kirjattu postitus, mutta tulostusvaiheessa on tulostunut kuori, jossa onkin ollut toisen potilaan (jolle postitettu samalla kertaa postia) osoitetiedot. Kuoreen laittamisen vaiheessa on jäänyt varmistamatta, että osoite ja potilasasiakirjat ovat oikean henkilön.
- Kirje sisälsi yhden henkilön potilastietoja; kirjeessä sairauslomatodistus ja neuvottelumuistio.
- Kirjeen vastaanottanut henkilö palautti kirjeen takaisin työterveyteen.

- Tietoturvaloukkauksen kohteena olleelle tullaan ilmoittamaan tapahtuneesta.

Lokakuu 2019

- HR-työpöydällä näkyi esimiehelle entisten alaisten tietoja
- Sairauspoissaolotiedot näkyivät myös
- Koski 7 henkilöä
- Loukkauksen kohteeksi joutuneita informoitiin
- Järjestelmän toimittaja korjasi virheen

KONSERNI- JA ASUKASPALVELUJEN TOIMIALA

Kesäkuu 2019:

- Maahanmuuttajapalveluiden psykologi ilmoitti pitkään jatkuneesta tietoturvaongelmasta, jossa työtilojen huonon äänieristyksen takia asiakkaiden kanssa käytyjä keskusteluja kuului oven läpi muille käytävässä odottaville asiakkaille.
- Loukkaus ilmoitettiin, kun käytävässä odottanut tulkki kuuli huoneen oven läpi potilaan ja psykologin käymän keskustelun.
- Asiakkaiden kanssa käydyt keskustelut sisälsivät useita arkaluontoisia henkilöiden terveystietoja, kuten sukupuolisuuntautuminen ja traumakokemukset.
- Tietoturvaloukkauksen kohteena kymmeniä potilaita.
- Loukkauksen kohteena oleville ei ole ilmoitettu tapahtuneesta.

Lokakuu 2019

- Puhelinpalvelujen yhteystiedot
- Luettelosta voi kuka tahansa hakea yhteystietoja, joiden haltija ei ole antanut suostumustaan niiden julkaisemiseen
- Turvakiellon alaiset henkilön yhteystiedot löytyivät
- Henkilö itse havaitsi tämän
- Henkilön tiedot poistettu palvelusta

Marraskuu 2019

- Järjestelmässä liian laajat käyttöoikeudet
- Esimiehet näkevät muitten kuin alaistensa tietoja
- Loukkauksen kohteena 37 henkilöä
- Näkyy kaikki työntekijän tiedot, esim. poissaolotiedot ja koodit
- Havaittu testauksessa

Joulukuu 2019

- Yksityishenkilölle ositettu kirje tullut kirjaamoon
- Kirje avattu ja leimattu kirjaamossa
- Potilasturvakeskuksen lähettämä kirje

TALOUSPALVELUKESKUKSEEN LIITTYVÄT TIETOTURVALOUKKAUKSET

Lokakuu 2019

- Asiakkaalle postitettiin lasku, jossa oli toisen henkilön tietoja
- Nimi ja tieto, että lasku koski turvaranneketta
- Ilmoitus **TSV:lle**

14 § Vastaus Faysal Abdin ja 35 muun valtuutetun aloitteeseen Kirnun tilojen säilyttäminen asukaskäytössä

VD/6865/00.02.00.03/2019
RÅ/IL/LR/RN/MN/HR/LS/KK

Faysal Abdi sekä 35 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

"Opetuslautakunta hyväksyi kokouksessaan 13.5.2019 esityksen Koivukylän kirjaston toiminnan siirtämisestä uuteen toimitilaan. Uusi kirjastotila avattaneen syksyllä 2019.

Uusi kirjastotilaratkaisu Citymarketin tiloissa ei mahdollista samanlaisia toimintoja/palveluita, kuin nykyisessä kirjastossa oli. Suur-Koivukylän yli 30.000 asukkaan palvelutarjonta heikkenee.

Koivukylän kirjaston (Kirnun) tiloissa on kirjaston lisäksi ollut monenlaisia kuntalaisille tärkeitä palveluja. Tilat ovat olleet aktiivisesti kuntalaisten käytössä. On järjestetty erilaisia kulttuuritapahtumia, neuvontapiste erikielisille maahanmuuttajille ja itävantaalaiset yhdistykset ovat pitäneet kokouksiaan sekä lisäksi erilaisia tapahtumia.

Kaupungin päätös siirtää kirjaston toiminta Citymarketin tiloihin lakkauttaa omalta osaltaan asukkaille tärkeitä toimintoja Suur-Koivukylän alueella. Tämä on vuonna 2018 laaditun segregatio-ohjelman vastaista ja lisää väestöryhmien eriytymistä alueella. Eriytymisen ennaltaehkäisy on tärkeitä.

-Esitän, että Vantaan kaupunki selvittää Kirnun tilojen muuttamisen monikulttuuritaloksi. Tämä turvaisi nykyisten asukastoimintojen jatkumisen ja kehittymisen, niin kauan kuin Koivukylän keskustan kehittäminen on kesken.

Tilojen säilyttämisen ja palvelujen turvaamisen kaupunki voisi suunnitella yhteistyössä esimerkiksi alueella pitkään toimineen, alueen järjestöjen muodostaman yhteistyöjärjestön, Toimiva Koivukylä-Toimari ry:n kanssa."

Kaupunginvaltuusto 26.8.2019 § 18

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunkikulttuurin toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa.

Opetuslautakunta päätti 13.5.2019 § 14 luopua kirjaston toimitiloista osoitteessa Hakopolku 2, 01360 Vantaa (Koivukylän Kirnu) ja siirsi kirjaston toiminnan toistaiseksi uuteen toimitilaan Koivukylän Citymarketin yhteyteen osoitteeseen Ojalehdonkuja 1, 01400 Vantaa. Kirjastotoiminnan siirtäminen uusiin tiloihin oli osaltaan varautumista alueella käynnissä olevaan laajempaan kiinteistökehitys- ja rakentamisprojektiin, jossa tarkoituksena oli toteuttaa uudet kirjasto- ja asukastilat uuteen rakennuskokonaisuuteen.

Kirjastotoiminnan ohella Koivukylän Kirnun tiloissa ovat toimineet useat eri järjestöt ja kansalaistoimijat. Kirnun tiloihin on voitu toistaiseksi myöntää toimijoille käyttövuoroja myös kirjaston poistuttua tiloista. Tiloissa on järjestetty myös yksittäisiä tapahtumia.

Kaupunginvaltuuston 24.9.2018 § 5 hyväksymässä kaupunkitasoisessa palveluverkkosuunnitelmassa 2018-2027 on tavoitteena, että Vantaan jokaisella suuralueella tulee olla asukkaiden ja järjestöjen tarpeisiin vastaavat tilat. Kaupunkikulttuurin toimialan kirjasto- ja asukaspalveluiden palvelualueen asukastilat ovat kaikille avoimia kohtaamispaikkoja, joissa järjestetään monenlaista harraste-, kerho- ja virkistystoimintaa. Asukastilat ovat asukkaiden, järjestöjen ja muiden yhteisöjen käytettävissä kokoontumis- ja kerhotiloina.

Koivukylän alueella on suunniteltu uuden asukastilan avaamista kirjaston yhteyteen, kun kirjaston uudet tilat valmistuvat alueelle. Uuden asukastilan on ollut tarkoitus korvata Koivukylän keskustassa sijaitsevan Kafnetin tilat. Koivukylän suuralueella sijaitsee lisäksi asukastila Tuulikontti Havukoskella ja Leinelään on valmistumassa asukastalo asukkaiden ja järjestöjen käyttöön arviolta vuoden 2020 aikana.

Hakopolun liikekiinteistöön sijoittuvien kirjaston entisten Kirnun tilojen soveltuvuutta asukastilatoimintaan ollaan selvittämässä. Tiloissa toteutetaan kuntotutkimus mm. mahdollisten sisäilmaongelmien selvittämiseksi. Tutkimuksen tuloksia voidaan odottaa aikaisintaan toukokuussa 2020.

Mikäli Kirnun tilat soveltuvat asukastilatoimintaan, on tiloihin mahdollista perustaa joko uusi avoin asukastila tai asukastila, johon myönnetään asukkaille ja järjestöille käyttövuoroja lyhytaikaiseen toimintaan mutta jossa ei ole kokoaikaista avointa toimintaa ja säännöllistä henkilökuntaa. Jälkimmäistä mallia on toteutettu Korson asukastilassa, jossa se on toiminut hyvin.

Mikäli Kirnun tilat eivät sovellu asukastoimintaan, pyritään tiloissa toimiville järjestöille ja muille yhteisöille kartoittamaan mahdollisuuksia kokoontua muissa tiloissa Koivukylän alueella.

Kaupunginhallitus 9.3.2020 § 21

Kaupunkikulttuurin toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Faysal Abdille ja 35 muulle aloitteen allekirjoittaneelle Kaupunkikulttuurin toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin palauttaa asia uudelleen valmisteluun.

Kaupunkikulttuurin ja kaupunkiympäristön toimialat toteavat vastauksenaan seuraavaa:

Hakopolun liikekiinteistöön (Hakopolku 2) sijoittuvissa Koivukylän Kirnuksi kutsutuissa tiloissa ovat aiemmin olleet käyttäjinä mm. kaupungin kirjasto ja nuorisotoiminta. Tilakokonaisuuteen kuuluu huonealaltaan noin 840 m²:n tilat, johon sisältyy noin 250 m²:n kirjastosali sekä muita tiloja kuten esim. lukusali, auditorio ja työtiloja noin 590 m². Alueen asukkaat ja järjestöt ovat voineet käyttää Kirnun tiloja omaan toimintaansa käyttövuoroperiaatteella sekä yhteistyössä tiloja käyttäneiden kaupungin toimijoiden kanssa. Tilojen ylläpidosta ja vuokranmaksusta on vastannut käyttäjätoimiala. Vakituksia käyttövuoroja Kirnussa on ollut vuoden 2019 lopussa yhdeksällä järjestöllä tai muulla toimijalla. Alueen yhteistoi-

mintajärjestö Toimiva Koivukylä – Toimari ry on säännöllisesti järjestänyt Kirnun tiloissa esim. Naisten-päivän sekä Koivukylä- ja Vantaa-päivän tapahtumia, kirpputoreja ja joulukahvilan.

Keväällä 2020 Kirnun tiloissa ei ole ollut kaupunkikulttuurin toimialan eikä järjestöjen toimintaa. Tilat ovat olleet pois käytöstä sekä Koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen että tiloissa havaittujen sisäilmaongelmien takia. Aiemmin Kirnun tiloissa työskennellyttä henkilöstöä on joutunut hakeutumaan sisäilmaoireilun takia työterveyshuoltoon. Kirnun tilojen ollessa pois käytöstä on tiloja käyttäneiden järjestöjen ja yhteisöjen kanssa on aktiivisesti keskusteltu vaihtoehtoisista alueella käytettävissä olevista tiloista. Järjestöjen ja asukkaiden käyttöön ja toimintaan soveltuvia tiloja ovat mm. alueen asukastilat Kafnetti (Rautkallionkatu 3) ja Tuulikontti (Konttitie 4), uuden kirjaston tilat (Ojalehdonkuja 1), Havukosken nuorisotila (Eteläinen rastitie 14) sekä helmikuussa 2020 avattu Koivukylän avoin kohtaamispaikka (Karsikkokuja 17).

Kaupungin omistussuhde Kirnun tiloihin on osakkuus Hakopolun liikekiinteistössä. Hakopolun Liikekiinteistö Oy on teettänyt keväällä 2020 Kirnussa kosteus- ja sisäilmateknisen kuntotutkimuksen. Tutkimuksen perusteella on ehdotettu korjaustoimenpiteitä, joilla pyritään ratkaisemaan koettuja sisäilmaongelmia. Kiinteistön ilmoituksen mukaan ehdotettuja korjaustoimenpiteitä on tehty kesän 2020 aikana.

Tehtyihin korjaustoimenpiteisiin perustuen Kirnun tilojen käyttöä voidaan jatkaa ja palveluverkkosuunnitelmaan pohjautuen perustaa tiloihin uusi asukastila. Uuteen asukastilaan keskitetään Koivukylän suuralueen asukastilatoimintoja, mikä mahdollistaa Koivukylän Kafnetin vuokratiloista luopumisen. Alueen toinen asukastila Tuulikontti Havukoskella on suljettuna Koronatilanteen takia vuoden 2020 loppuun asti ja sen jatko suunnitellaan erikseen. Kirnun tilat ovat jatkossa myös järjestöjen ja asukkaiden käytettävissä asukastilojen käyttöperiaatteiden mukaisesti.

Kaupunginhallitus 7.9.2020 § 14

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Faysal Abdille ja 35 muulle aloitteen allekirjoittaneelle kaupunkikulttuurin toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite: allekirjoitettu Faysal Abdin ja 35 muun valtuutetun aloite Kirnun tilojen säilyttäminen asukaskäytössä

Täytäntöönpano: esitys valtuustolle, lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Kehittämispäällikkö Ritva Nyberg, 040 062 9536, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Valtuustoaloite

Kirnun tilojen säilyttäminen asukaskäytössä (Koivukylän nykyiset kirjastotilat).

Opetuslautakunta hyväksyi kokouksessaan 13.5.2019 esityksen Koivukylän kirjaston toiminnan siirtämisestä uuteen toimitilaan. Uusi kirjastotila avattaneen syksyllä 2019.

Uusi kirjastotilaratkaisu Citymarketin tiloissa ei mahdollista samanlaisia toimintoja/palveluita, kuin nykyisessä kirjastossa oli. Suur-Koivukylän yli 30.000 asukkaan palvelutarjonta heikkenee.

Koivukylän kirjaston (Kirnun) tiloissa on kirjaston lisäksi ollut monenlaisia kuntalaisille tärkeitä palveluja. Tilat ovat olleet aktiivisesti kuntalaisten käytössä. On järjestetty erilaisia kulttuuritapahtumia, neuvontapiste erikielisille maahanmuuttajille ja itävantaalaiset yhdistykset ovat pitäneet kokouksiaan sekä lisäksi erilaisia tapahtumia.

Kaupungin päätös siirtää kirjaston toiminta Citymarketin tiloihin lakkauttaa omalta osaltaan asukkaille tärkeitä toimintoja Suur-Koivukylän alueella. Tämä on vuonna 2018 laaditun segregatio-ohjelman vastaista ja lisää väestöryhmien eriytymistä alueella.

Eriytymisen ennaltaehkäisy on tärkeää.

-Esitän, että Vantaan kaupunki selvittää Kirnun tilojen muuttamisen monikulttuuritaloksi. Tämä turvaisi nykyisten asukastoimintojen jatkumisen ja kehittymisen, niin kauan kuin Koivukylän keskustan kehittäminen on kesken.

Tilojen säilyttämisen ja palvelujen turvaamisen kaupunki voisi suunnitella yhteistyössä esimerkiksi alueella pitkään toimineen, alueen järjestöjen muodostaman yhteistyöjärjestön, Toimiva Koivukylä-Toimari ry:n kanssa.

Vantaalla 26.08.2019

Faysal Abdi

Vantaan kaupunginvaltuutettu (SDP)

2. Tanja Eklund.
3. Susanna Bruun

4. Kimmo Rönkä
5. Jukka Mölsä

6. Rami Ala-Kyyre

7. Jani Jantti
8. Antero Eerola

9. Pirkko Kotila

10. Juhana Hirvonen

Allekirjoitukset ja nimen selvennykset:

- LIITE: Kaupunginhallitus 07.09.2020 / 14 §

15 §

Rajakylän neuvolan lakkauttaminen ja toiminnan siirtäminen Hakunilan neuvolaan

VD/5002/00.01.02.06/2020

RV/TA/PV/PN-M/HY-L

Neuvolatoiminnan itäisessä toimintayksikössä Hakunilan kaupunginosassa sijaitsevan Rajakylän neuvolan toiminta on suunniteltu siirrettäväksi pysyvästi Hakunilan neuvolaan 10.8.2020. Vuonna 2019 Rajakylän neuvolan asiakasmäärä oli 98 synnyttäjää ja 798 alle kouluikäistä lasta. Asiakaskunnan hoitamiseen tarvitaan 3,5 terveydenhoitajan työpanos. Osoitteessa Latukuja 1 toimiva Rajakylän neuvola on pienen henkilöstömäärän vuoksi palveluiden turvallisen tuottamisen kannalta haavoittuva ja henkilöstön työkuormitusta lisäävä. Tähän on myös aluehallintovirasto ottanut kantaa tarkastuksessaan 5/2019. Pienessä yksikössä pystytään tarjoamaan asiakkaille neuvolan muiden toimijoiden sekä yksilöllisen tarpeen mukaisia palveluita suppeasti.

Rajakylän neuvolan henkilöstö ja toiminta pystytään kokonaisuudessaan siirtämään Hakunilan neuvolan olemassa oleviin tiloihin osoitteeseen Laukkarinne 6, mikä lisää neuvolatoiminnan tilatehokkuutta, tuo kustannussäästöjä sekä lisää asiakkaiden palvelutarjontaa. Muutoksen myötä asiakkaiden asiointipaikka muuttuu, mutta asiakasta hoitava terveydenhoitaja säilyy samana.

Rajakylän neuvolan palveluita on tilapäisesti siirretty Hakunilan neuvolaan kesäisin sekä viimeksi koronaepidemian aikana keväällä 2020. Palveluiden tilapäinen siirtäminen Hakunilan neuvolaan on sujunut joustavasti ja asiakkaat ovat suhtautuneet muutoksiin hyvin. Rajakylän ja Hakunilan neuvolan henkilöstöä on informoitu mahdollisesta muutoksesta, ja työntekijät ovat suhtautuneet muutokseen myönteisesti. Muutosta valmistellaan yhteistyössä henkilöstön kanssa.

Toiminnan yhdistäminen toteuttaa palveluverkkosuunnitelman henkeä mm. tilatehokkuuden nostosta ja palveluiden sijaitsemisesta hyvien kulkuyhteyksien päässä. Kaupunkitasoisessa palveluverkkosuunnitelmassa 2018–2027 todetaan lisäksi:

Äitiys- ja lastenneuvoloiden palveluverkkoa on keskitetty suunnitelmallisesti pienistä yksiköistä suurempiin, toiminnallisesti vähemmän haavoittuviin yksiköihin. Näin palvelua ja erilaista ryhmätoimintaa voidaan tarjota perheen omasta neuvolasta ympäri vuoden. Neuvolapalvelut ovat perheiden helposti saavutettavissa ja perhekeskus toimintamallia kehitetään. (s. 80, 83)

Tavoitteena on tulevaisuudessa keskittää – palvelujen saatavuus ja laatu turvaten – sosiaali- ja terveysterveystoimet neljään laajan palvelun alueelliseen hyvinvointikeskukseen, joihin kuuluvat kaikki alueen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut. (s. 84)

Rajakylän koulu toimii Rajakylän neuvolan kanssa samassa rakennuksessa. Koulu tarvitsee oppilasmäärän kasvun vuoksi lisätiloja. Neuvolan lakkauttaminen toisi helpotusta koulun tilapaineeseen. Rajakylän koulu pystyisi suoraan hyödyntämään Rajakylän neuvolalta vapautuvia tiloja, eikä koulun tilatarpeeseen tarvitsisi etsiä muita tilaratkaisuja ja alueen oppilaiden opetus mahtuisi edelleen samaan koulurakennukseen.

Hallintosäännön 10 luvun 10 pykälän mukaan, sosiaali- ja terveystoimikunta päättää tehtäväalueellaan toimipisteen perustamisesta tai lakkauttamisesta. Kokonaisarvioinnin perusteella sosiaali- ja

terveyslautakunnalle esitettävä Rajakylän neuvolan lakkautusta ja toiminnan siirtämistä Hakunilan neuvolaan koskeva esitys on perusteltu ja tarkoituksenmukainen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta 8.6.2020 § 10

Terveyspalvelujen johtajan esitys:

Päätetään

- a) lakkauttaa Rajakylän neuvola toiminta ja siirtää toiminta Hakunilan neuvolaan pysyvästi 10.8.2020 alkaen, ja
- b) merkitä lakkauttamiseen liittyvät toimenpiteet tiedoksi:
 - neuvolan henkilökuntaa informoitu mahdollisesta muutoksesta
 - Rajakylän ja Hakunilan neuvoloiden henkilökunnan yhteistoiminnallinen keskustelu- ja käsittelytilaisuus 10.6.2020
 - asiakkaiden tiedottaminen muutoksesta ajanvarauksen yhteydessä sekä yleisellä tiedotuksella
 - Rajakylän neuvolan vakituiset työntekijät sijoitetaan Hakunilan neuvolaan
 - tilojen vuokravastuun päättäminen ja siirtäminen Kasvatus ja oppimisen toimialan vastuulle

Käsittely:

Jäsen Kari Välimäki teki muutosesityksen asian palauttamisesta uudelleen valmisteltavaksi siten, että Hakunila-Länsimäki-Rajamäki -alueen ehkäisevien palvelujen kokonaisuus arvioidaan.

Pirkko Letto, Tiina Tuomela, Matti Virkkunen, Maarit Raja-Aho ja Antero Eerola kannattivat esitystä.

Jäsen Tanja Vahvelainen kannatti pohjaesityksenä olevaa esitystä.

Päätettiin suorittaa nimenhuutoäänestys, jossa pohjaesitys oli JAA ja jäsen Kari Välimäen muutosesitys EI.

JAA -äännet: Markus Lustig ja Tanja Vahvelainen.

EI -äännet: Maarit Raja-Aho, Anniina Pylsy, Matti Virkkunen, Aadan Ibrahim, Kari Välimäki, Sirkka Laaksonen, Joel Linnainmäki, Eva Tawasoli, Tiina Tuomela, Antero Eerola ja Pirkko Letto.

JAA -ääniä: 2 ja EI -ääniä 11, joten muutosesitys asian palauttamisesta uudelleen valmisteltavaksi tuli voimaan.

Päätös:

Päätettiin palauttaa asia uudelleen valmisteltavaksi siten, että Hakunila-Länsimäki-Rajamäki -alueen ehkäisevien palvelujen kokonaisuus arvioidaan ja tuodaan elokuun kokoukseen.

Hakunilan suuralueen lapsiperhepalveluiden palveluverkon nykytila

Hakunilan suuralueeseen kuuluvat Kuninkaanmäen, Itä-Hakkilan, Sotungin, Hakunilan, Ojangan, Vaaralan, Rajakylän, Länsimäen ja Länsisalmen kaupunginosat. Väestötietojen perusteella Hakunilan suuralueella on n. 340 synnytystä vuodessa ja 0-6 -vuotiaita lapsia n. 2 450. Suuralueen alle kouluikäisistä lapsista noin 40 % asuu Hakunilan kaupunginosassa, 18,8 % Länsimäessä, 14,9 % Rajakylässä, 10,2 % Vaaralassa, 8,1 % Itä-Hakkilassa, 6,3 % Kuninkaanmäessä ja 1,8 % Sotungissa.

Suuralueella toimii ennaltaehkäisevän terveydenhuollon yksiköistä neuvolatoiminnan ja kouluterveydenhuollon yksiköitä. Alueella on kaksi neuvola: Hakunilan ja Rajakylän neuvolat. Hakunilan suuralueella toimii 5 suomenkielistä koulua: Rajakylän alakoulu, Länsimäen yhtenäiskoulu, Itä-Hakkilan alakoulu, Lehtikuusen yhtenäiskoulu sekä Sotungin yläkoulu. Näissä kaikissa kouluissa toimii kouluterveydenhuollon toimipiste. Päiväkoteja alueella on n. 25. Varhaiskasvatuksen kuraattori ja

psykologi toimivat toiminta-alueenaan päiväkodit Aisakello, Hepopuisto, Heporinne, Kannuskuja, Rajakylä, Ravurinpuisto ja Suitsikuja.

Alueella toimii erilaisia lapsiperheiden avoimen kohtaamispaikkoja kuten asukaspuistoja, avoimia päiväkoteja, kerhoja ja yhteisötiloja mm. Hakunilan lasten ja perheiden yhteisötila, Hakunilan kansainvälinen yhdistys, Hakunilan seurakunta, Länsimäen ja Pikku-Hepon avoimet päiväkodit, Rajakylän kerhotoiminta ja Nissaksen asukaspuisto. Myös yhdistyksiä toimii alueella eri tiloissa esim. NiceHearts. Alueella järjestetään myös suomen kielen opetusta.

Lapsiperheiden kuntoutuspalveluita on saatavilla suuralueelta sekä keskitettyinä palveluina. Lasten psykologit, neuropsykologit, vauvaperhetyön psykologit, perheneuvola, perhekoutsit, lapsiperheiden sosiaalityö ja lastensuojelu tarjoavat alueen lapsiperheille tarpeen mukaisia palveluita omista yksiköistään käsin. Alueen lapsiperheille on saatavissa tarvittaessa kotiin vietävänä palveluna lapsiperheiden kotipalvelua ja perhetyötä.

Vantaan perhekeskustoimintamallin mukaisesti jokaisella suuralueella on jatkossa perhekeskuksen laajan palvelun toimipiste tai suppean palvelun toimipiste. Lisäksi eri asuinalueilla on tarjolla lapsiperheille erilaisia avoimia kohtaamispaikkoja, mihin jalkautuu eri palveluiden edustajia. Hakunilan suuralueelle on tarkoitus perustaa laajan palvelun perhekeskus, mikä palvelisi koko Hakunilan suuralueen väestöä. Lisäksi on tarkoitus varmistaa, että alueella on asukkaille helposti saavutettavissa avoimia kohtaamispaikkoja, kuten nykyiset Hakunilan yhteisötila, Länsimäen avoin päiväkotit, Rajakylän kerhotoiminta sekä Hakunilan kansainvälinen yhdistys.

Hakunilan suuralueen asukkaille on tarjolla erilaisia lapsiperheiden palveluita keskitettynä, alueellisesti tai asuinalueen lähipalveluna. Riittävä yksikkökoori ja useamman eri ammattiryhmän yksiköt varmistavat, että välimatkan kasvusta huolimatta asiakkaille saadaan tuotettua laadukkaammat ja vaikuttavammat palvelut. Lisäksi asiakkaille kehitetään jatkuvasti sähköisen asioinnin palveluita sekä kotiin vietäviä palveluita.

Neuvolan henkilökuntaa on informoitu muutoksesta ja Rajakylän ja Hakunilan neuvoloiden henkilökunnalle on järjestetty yhteistoiminnallinen keskustelutilaisuus 10.6.2020.

Asiakkaita tiedotetaan muutoksesta ajanvarauksen yhteydessä sekä yleisellä tiedotuksella.

Tilojen vuokravastuu siirtyy kasvatuksen ja opetuksen toimialalle.

Sosiaali- ja terveyslautakunta 17.8.2020 § 15

Terveyspalvelujen johtajan esitys:

Päätetään

- a) merkitä tiedoksi uusi selvitys Hakunila-Länsimäki-Rajamäki-alueen ehkäisevien palvelujen kokonaisuudesta,
- b) lakkauttaa Rajakylän neuvolan toiminta ja siirtää toiminta Hakunilan neuvolaan pysyvästi 1.9.2020 alkaen, ja
- c) merkitä lakkauttamiseen liittyvät toimenpiteet tiedoksi:
 - neuvolan henkilökuntaa informoitu mahdollisesta muutoksesta
 - Rajakylän ja Hakunilan neuvoloiden henkilökunnan yhteistoiminnallinen keskustelu- ja käsittelytilaisuus 10.6.2020
 - asiakkaiden tiedottaminen muutoksesta ajanvarauksen yhteydessä sekä yleisellä tiedotuksella

- Rajakylän neuvolan vakituiset työntekijät sijoitetaan Hakunilan neuvolaan
- tilojen vuokravastuun päättäminen ja siirtäminen Kasvatus ja oppimisen toimialan vastuulle

Käsittely:

Jäsen Antero Eerola teki muutosesityksen, jota jäsen Tiina Tuomela kannatti, ettei Rajakylän neuvolan toimintaa lakkautettaisi, eikä toimintaa siirrettäisi Hakunilan neuvolaan.

Päätettiin suorittaa nimenhuutoäänestys, jossa pohjaesitys oli JAA ja jäsen Antero Eerolan muutosesitys EI.

JAA-äännet: Maarit Raja-Aho, Markus Lustig, Anniina Pyly ja Matti Virkkunen.

EI-äännet: Aadan Ibrahim, Kari Välimäki, Sirkka Laaksonen, Joel Linnainmäki, Eva Tawasoli, Tanja Vahvelainen, Tiina Tuomela, Antero Eerola ja Pirkko Letto.

JAA-ääniä: 4 ja EI-ääniä 9, joten muutosesitys, ettei Rajakylän neuvola lakkauteta, eikä toimintaa siirretä Hakunilan neuvolaan tuli voimaan.

Päätös:

Päätettiin,

a) merkitä tiedoksi uusi selvitys Hakunila-Länsimäki-Rajamäki-alueen ehkäisevien palvelujen kokonaisuudesta, ja

b) ettei Rajakylän neuvolan toimintaa lakkauteta, eikä siirretä Hakunilan neuvolaan pysyvästi 1.9.2020 alkaen.

Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunnan päätös 17.8.2020 § 15 otettiin kaupunginhallituksen kokouksessa 24.8.2020 § 4 kaupunginjohtajan otto-oikeudella käsiteltäväksi kaupunginhallituksen seuraavaan kokoukseen.

Rajakylän neuvolan lakkauttaminen ja toiminnan siirtäminen Hakunilan neuvolaan

Rajakylän neuvolan asiakkailta on ollut käytössä Hakunilan neuvolan ja Hakunilan yhteisötilan monilaiset palvelut, mikä on parantanut Rajakylän neuvolan asiakkaiden käytössä olevaa palveluvalikkoa. Asiakkailta on päivittäin käytössä neuvolan koko moniammatillinen asiantuntijajoukko: terveydenhoitajien lisäksi lääkärit ja perheohjaajat. Uusimpana palveluna Hakunilan neuvolassa käynnistyy syksyllä raskausdiabeteshoitajan vastaanotto. Lisäksi yhteisötilan kanssa kehitetään asiakkaille heidän tarpeisiinsa vastaavaa perhekeskustoimintaa.

Rajakylän ja Hakunilan neuvoloiden henkilöstö ovat kokeneet yhteisen työskentelyn Hakunilan neuvolassa hyväksi tilapäisen yhdistämisen aikana. Työyhteisön tuki ollut hyvää ja pienen neuvolan ongelmat ovat poistuneet ja työhyvinvointi on parantunut. Pysyvän yhdistymisen myötä terveydenhoitajien työkuorma sekä asiakasmäärät jakaantuisivat aiempaa tasaisemmin, mikä olisi myös selkeä parannustoimenpide aluehallintoviraston vuonna 2019 tarkastuksessaan esille nostamaan pienen yksikön työkuormaan liittyvään huomioon.

Rajakylän neuvolan lakkauttaminen ja toiminnan siirtäminen Hakunilan neuvolaan alentaa neuvolatoiminnan kustannuksia n. 80 000 euroa vuodessa (vuokra- ja muita tiloihin liittyviä kustannuksia). Rajakylän koululla on tilantarvetta, johon tällä muutoksella voidaan vastata, kun Rajakylän neuvolan lakkauttaminen vapauttaa tiloja koulun käyttöön.

Kaupunginhallitus 7.9.2020 § 15

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) merkitä tiedoksi uusi selvitys Hakunila-Länsimäki-Rajakylä -alueen ehkäisevien palvelujen kokonaisuudesta, ja
- b) lakkauttaa Rajakylän neuvolan toiminta ja siirtää toiminta Hakunilan neuvolaan pysyvästi 1.10.2020 alkaen.

Käsittely:

Kaupunginhallituksen jäsen Kati Tyystjärvi esitti jäsen Jouko Jääskeläisen kannattamana päätösesityksen muuttamista siten, että päätösesityksen b-kohta poistetaan.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat kaupunginjohtajan pohjaesitystä, äänestävät jaa ja he, jotka kannattavat kaupunginhallituksen jäsen Kati Tyystjärven muutosesitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 10 jaa-ääntä (Multala, Tahvanainen, Norrena, Abdi, Kaira, Kaukola, Orpana, Pajunen, Puoskari, Rokkanen), 2 ei-ääntä (Jääskeläinen, Tyystjärvi) yhden kaupunginhallituksen jäsenen äänestäessä tyhjää (Niikko), joten puheenjohtaja totesi muutosesityksen tulleen hylätyksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Lisäksi merkittiin pöytäkirjaan Sosialidemokraattisen kaupunginhallitusryhmän pöytäkirjalausuma:

"Sosialidemokraattinen ryhmä pitää tärkeänä, että sote -palveluyksiköiden muutokset ratkaistaan koko palveluverkkokokonaisuuden tarkastelun pohjalta."

Liitteet:

- Vaikutusten ennakkoarviointi
- Aluehallintoviraston työsuojelutarkastuksen tarkastuskertomus

Täytäntöönpano: Sosiaali- ja terveystalvet, talous- ja hallintopalvelut

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

apulaiskaupunginjohtaja Timo Aronkytö, puh. 09 8392 2800, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Asia:	Rajakylän neuvolan lakkauttaminen ja toiminnan siirtäminen Hakunilan neuvolaan
Asiasta päättävä taho ja lopullinen päätöksentekijä:	Sosiaali- ja terveyslautakunta
Valmistelija/t	Piia Niemi-Mustonen, Ritva Paavonheimo
Muut valmisteluun osallistuneet:	Heidi Pasanen, Heini Koskensalo-Kleemola Kaso:n tiedot Niina Korko, Hannu Haarala, Eila Tanninen ja Ilkka Kalo
Päivämäärä:	27.5.2020

Vaikutukset	Nykytila Rajakylän neuvola palvelu jatkuu nykyisissä tiloissa Latukuja 1:ssä	Muutosesitys Rajakylän neuvolan palvelu siirretään Hakunilan neuvolan yhteyteen Laukkarinne 6
Asiakas ja kaupunkilainen / väestö		
	Rajakylän neuvola on Rajakylän koulun yhteydessä sijaitseva pieni neuvolayksikkö, joka palvele pääsääntöisesti Rajakylän, Länsimäen ja Vaaralan asukkaita. Viime vuosien aikana neuvolan asukaspiirin määrä on ollut vähenevä. - Vuonna 2019 neuvolan asiakasmäärä oli 98 synnyttäjää 798 alle kouluikäistä lasta Alueen neuvolapalveluita käyttävän väestön lisäys on tulevan 5 vuoden aikana kokonaisuudessaan vähäinen (0,2 terveydenhoitajan työpanos) - Vaaralan alueella määrä pysyy ennallaan	Rajakylän neuvolapiirin asiakkaille on mahdollista järjestää Hakunilan neuvolassa laajemman tarjonnan neuvolapalvelut, jotka ovat toiminnassa läpi vuoden. Muutoksessa asiakkaan asiointimatka voi muuttua. Hakunilan neuvola sijaitsee 5 kilometrin päässä Rajakylän nykyisestä neuvolasta. - Vaaralan alueen asiakkaille neuvolamatkaan ei tapahtuisi muutosta. Alueella on julkista liikennettä. - Länsimäen ja Rajakylän asiakkaiden asiointimatka pitenisi. Alueella on julkista liikennettä ja neuvolaan pääsee n. 10 minuutin välein kulkevalla bussilla ja matka-aika on alle 20 minuuttia.

	• Länsimäen alueella on kasvua (0,2 terveydenhoitajan työpanos) • Rajakylässä on laskua (0,1 terveydenhoitajan työpanos)	Raskaana olevat ja 0-6 kuukauden ikäiset vauvat perheineen asioivat neuvolassa keskimäärin kerran kuukaudessa ja yli 1-vuotiaat kerran vuodessa. Hakunilan neuvola on Rajakylän neuvolan asiakkaille tuttu aiempien tilapäisten yhdistämisten ajalta ja aiemmat yhdistämiset ovat sujuneet hyvin. Muutoksessa asiakkaan oma terveydenhoitaja ei muuttuu. Uuden asiakkaan valinnanvapausmahdollisuus terveydenhoitajan suhteen lisääntyy yksikön terveydenhoitaja määrän ollessa suurempi ja esimerkiksi raskauden ensikäyntiaikojen saatavuus paranee. Muutos parantaisi Rajakylän alueen asukkaiden perusopetuksen koulutiloja
Palvelujen järjestäminen		
	Rajakylän neuvolan toiminta joudutaan siirtämään vuosilomien ja muiden poikkeustilanteiden aikana Hakunilan neuvolan yhteyteen, jotta voidaan varmistaa asiakkaiden turvallinen hoito ja henkilöstön työturvallisuus. Henkilökunnan poissaolojen ajalle joudutaan tekemään erillisjärjestelyjä, jotta työntekijä ei joudu työskentelemään yksin (työturvallisuus) ja asiakkaat saavat palvelun oikea-aikaisesti. Rajakylän neuvolan palvelut ovat suppeat • Yksikössä ei ole tarjolla asiakkaille neuvolan erityisosaajien eikä yhteistyökumppaneiden tukea • Neuvolan perheohjauksen ja lääkäreiden vastaanottoja on tarjolla vain osana arkipäivistä	Hakunilan neuvolassa toimintaa voidaan järjestää sujuvasti läpi vuoden tarjoten samalla asiakkaalle laajemmat vaihtoehdot palveluista, yhteistyötahoista ja aukioloista. Yksittäiset poissaolot eivät haavoita yksikön toimintaa ja palvelut voidaan tuottaa asiakkaille oikea-aikaisesti ilman isompia erityisjärjestelyjä. Asiakkaiden palveluvalikoima ja varattavana olevien vastaanottoaikojen tarjonta kohenisivat • Tarjolla aiempaa enemmän iltavastaanottoaikoja, koska iltavastaanottoja voidaan organisoida työturvallisuus ja päivän toimintojen sujuvuus varmistuen • Valittavana enemmän lääkärinvastaanottoaikoja, koska suuressa neuvolassa lääkärin vastaanottoja päivittäin

	• Iltavastaanottoja on saatavilla rajallisesti pienen henkilömäärän ja yksin työskentelyn kiellon vuoksi	• Tarvittaessa käytettävissä samassa pisteessä erityisosaajien palveluita (mm. imetysohjaus, tupakoinnin lopettamisen tuki, raskausdiabeteshoitaja, kastelu- ja ummetusohjaus, seksuaaliterapeutin osaaminen sekä neuvolan perheohjaus). • Tilat mahdollistavat perhekeskustoimintaa lapsiperheille. Hakunilan neuvolan yhteydessä toimii myös yhteisötila, missä on käytettävissä runsaasti lapsiperheille suunnattuja kaupungin ja järjestösektorin tuottamia palveluita sekä mahdollisuus viettää aikaa ja tutustua toisiin lapsiperheisiin.
Henkilöstö		
	Neurolayksikkö on pieni. Asiakaskunnan hoitamiseen tarvitaan 3,5 terveydenhoitajan työpanos. • Haavoittuvuus poissaolojen vaikutuksille, mikä aiheuttaa riskin työ- ja asiakasturvallisuudelle esim. hätätilanteissa • Pienessä yksikössä yhden työntekijän vastuulle kuuluu useita toiminnan toteutukseen liittyviä vastuita (mm. tilaukset, kiinteistöön liittyvät tehtävät, toiminnanorganisointi), mikä lisää yksittäisen työntekijän työkuormaa ja työaika on pois asiakkaalle arvoa tuottavasta työstä • Nämä riskit tulleet esille riskien kartoituksissa sekä AVI:n tarkastuksessa 5/2019, jonka raportissa todettiin, että työnantajan on ryhdyttävä toimenpiteisiin riisin poistamiseksi	Hakunilan neuvolassa toimintaa voidaan järjestää työ- ja asiakasturvallisuus huomioiden läpi vuoden • Suurempi yksikkö mahdollistaa työntekijöille paremman kollegiaalisen tuen, työkuorman tasaisen jakautumisen sekä työturvallisuuden parantumisen • Yksikön suurempi koko luo edellytykset turvalliseen työskentelyyn myös hätätilanteissa. Rajakylän neuvolan henkilöstö siirtyy Hakunilan neuvolaan ja hoitaa omia tuttuja asiakkaitaan. Henkilökunta on tottunut työskentelemään Hakunilassa aiempien tilapäisten yhdistämisten johdosta. Henkilökunta suhtautuu muutokseen myönteisesti. Esimiehen läsnäoloa työpisteessä voidaan lisätä mahdollistaen työntekijöiden toivoman aiempaa paremman esimiestuen, asiakkaiden palveluiden hyvän johtamisen sekä alueellisen yhteistyön.
Talous		

	Palveluverkkosuunnitelman 2018-2020 linjaus tilatehokkuudesta ei toteudu • Neuvolan huoneala 244,1 hum2 ja jyvitetty ala 289,4 hum2 • Työntekijää kohden oleva ala on Rajakylän neuvolassa n. 70 m2, mikä on suurempi kuin muissa yksiköissä keskimäärin (56,7hum2) • Hakunilan neuvolassa on vajaakäytöllä olevia tiloja Kustannukset säilyvät ennallaan ml. tilapäisistä muutoista aiheutuvat suorat ja välilliset kustannukset (työaika).	Palveluverkkosuunnitelman 2018-2020 tavoite taloudellisesti ja toiminnallisesti tehokkaista sekä kustannustehokkaista tilaratkaisuista toteutuu • Neuvolatoiminnan säästö n. 80 000€ vuodessa sisäisistä vuokrista sekä kiinteistön hoidollisista kuluista, kun Rajakylän neuvolan toiminta voidaan siirtää Hakunilan neuvolan olemassa oleviin tiloihin • Rajakylän koulu tarvitsee tilat ja on kiinnostunut ottamaan neuvolalta vapautuvat tilat käyttöönsä Ratkaisu toteuttaa palveluverkkosuunnitelmaa äitiys- ja lastenneuvoloiden palveluverkon keskittämistä pienistä yksiköistä suurempiin, toiminnallisesti vähemmän haavoittuviin yksiköihin, joissa palvelua ja erilaista ryhmätoimintaa voidaan tarjota perheen omasta neuvolasta ympäri vuoden.
Ympäristö		
	Rajakylän neuvola sijaitsee Rajakylän koulun kanssa samassa rakennuksessa. • Neuvolassa on 5 vastaanottohuonetta, ryhmätila, odotustilat ja sosiaalitilat • Tiloissa ongelmana muista tiloista kantautuvasta melusta, mikä häiritsee työskentelyä ja haittaa tutkimuksia • Neuvolatilojen käyttöön tarvetta koulutoiminnassa	Hakunilan neuvolassa Rajakylän neuvolan toiminnan siirtämiselle riittävä määrä neuvolatyöhön soveltuvia tiloja, jotka ovat tyhjänä • Tällä hetkellä Rajakylän neuvolan toiminta on tilapäisesti tiloissa koronaepidemian vuoksi Rajakylän koulu tarvitsee lisätiloja perustuen oppilasennusteeseen ja nykyiseen tilatarpeeseen • oppilasmäärä lukuvuodelle 2020-21 on 495 ja koulutulokkaita 150 • ennusteen mukaan oppilasmäärä kasvaa ja vuoden päästä kouluun pitäisi mahtua 50 oppilasta enemmän, 8/2021 ennusteessa koulutulokkaita on 152, koulutulokkaita mahtuisi ilman lisätiloja vain 100

		8/2020 alkaen koulussa kaksi opettajaa ilman työtilaa (laaja-alainen erityisopettaja ja resurssiopettaja) ja suuri iltapäiväkerholaisten määrä
Johtopäätökset		
	Rajakylän neuvolan toiminnan jatkaminen nykyisessä yksikössä ei paranna asiakkaiden palveluita, työntekijöiden olosuhteita ja kustannustehokkuutta - Säilyttää neuvolan asiakkaiden palvelut ennallaan nykyisellä tasolla - AVI:n huomioimissa työsuojelullisissa tekijöissä työntekijöiden työkuorma ja työolosuhteet ei pystytä tekemään parannuksia - Neuvolatoiminnan tilojen käyttö ei ole tehokasta ylikapasiteetin vuoksi ja kustannussäästöä ei synny. - Rajakylän koulu ei saa käyttöönsä tarvitsemiaan lisätiloja.	Rajakylän neuvolan palveluiden siirtäminen Hakunilan neuvolaan on kokonaisvaikutuksiltaan kannattava ja toteuttaa palveluverkkosuunnitelman tavoitteita - Parantaa asiakkaiden palveluita - Neuvolapalvelut ovat saatavilla kohtuullisen asiointimatkan päästä ja ovat helposti joukkoliikenteellä saavutettavissa - Työntekijöiden työolosuhteet kohenevat - Muutos on taloudellisesti kannattava ja lisää tilatehokkuutta - Alueen asukkaiden koulutilat paranevat, kun Rajakylän koulu saa käyttöönsä tarvitsemiaan lisätiloja

Etelä-Suomi

Aluehallintovirasto

Työsuojelun vastuualue

Saate

19.6.2019

Vantaan kaupunki
Asematie 7
01300 VANTAA

VANTAA KAUPUNKI
Kirjasto

03.07.2019

Dnro VD/5821/01.04.00.01/2019

Työsuojelutarkastuksen tarkastuskertomus

Ohessa tiedoksenne työsuojelutarkastuksen 2019/10665 tarkastuskertomus. Tarkastuskertomusta ja sen sisältöä koskevissa kysymyksissä voitte ottaa yhteyttä tarkastuksen tehneeseen tarkastajaan tai alueelliseen työsuojeluviranomaiseen. Mainitkaa yhteydenotoissa tarkastuksen numero ja päivämäärä.

Tarkastaja

Marjo Lindeberg
puh. +358 295 016 470

Postiosoite PL 110, 00521 Helsinki Puhelin 0295 016 000
Käyntiosoite Ratapihantie 9, 2. krs, 00520 Helsinki

tyosuojelu.etela@avi.fi
www.tyosuojelu.fi

Työsuojelun vastuualue toimii alueellisena työsuojeluviranomaisena.

Aluehallintovirasto

Työsuojelun vastuualue

19.6.2019

Työsuojelutarkastus

Tarkastuspäivä ja -aika 28.5.2019 klo 9.00 - 11.00
Työnantaja Vantaan kaupunki
Osoite Asematie 7, 01300 Vantaa
Valvontakohde Rajakylän neuvola
Osoite Latukuja 1, 1280 Vantaa
Tarkastaja Marjo Lindeberg
Osallistujat Terveystenhoitaja Susan Sundberg
Osastonhoitaja Päivi Jaamala
Työsuojeluvastuu Heidi Korpela, Vantaan kaupunki
Työsuojelupäällikkö Ella Isaksson, Vantaan kaupunki

1 Työnantajalle annettavat toimintaohjeet**1.1 Työn vaarojen selvittäminen ja arviointi**

Tarkastuksella havaitsin, että työpaikan työn vaarojen selvityksen ja arvioinnin perusteella tehty toimenpiteet olivat osin suunnittelematta, kuten esimerkiksi tarkastuksella keskustelussa nousseiden melun, liukkauden ja työtilojen osalta.

Työnantajan on suunniteltava ja toteutettava vaarojen arvioinnin perusteella työolosuhteiden parantamiseksi tarvittavat toimenpiteet.

Työturvallisuuslaki (738/2002) 8 §

1.2 Psykososiaalinen kuormitus

Tarkastuksella keskustelussa nousi esille työn järjestelyihin ja työn sujuvuuteen liittyviä haitallisia psykososiaalisia kuormitustekijöitä, kuten aikapaine työssä, työn määrä, puutteet työskentelyolosuhteissa ja haastavat vuorovaikutustilanteet asiakastyössä. Käydyn keskustelun perusteella työnantaja oli osin suunnitellut ja toteuttanut toimenpiteitä kuormitustekijöiden vähentämiseksi. Keskustelussa nousi esille työn sujuvuuteen ja järjestelyihin liittyviä tekijöitä, joihin työnantajalla ei ollut vielä toimenpiteitä. Esimerkiksi pienestä yksiköstä johtuen työntekijöiden työmäärää lisää kiinteistöön, työtiloihin ja hankintoihin liittyvät tehtävät.

Työnantajan on ryhdyttävä toimenpiteisiin haitallisten psykososiaalisten kuormitustekijöiden poistamiseksi tai niiden aiheuttaman vaaran välttämiseksi tai vähentämiseksi. Työnantajan tulee valita, mitoittaa ja toteuttaa työolosuhteiden parantamiseksi tarvittavat toimenpiteet. Työnantajan on huolehdittava, että toimenpiteet kohdistuvat ensisijaisesti haitallista kuormitusta aiheuttaviin tekijöihin.

Työturvallisuuslaki (738/2002) 8 §

Postiosoite
Käyntiosoite

PL 110, 00521 Helsinki
Ratapihantie 9, 2. krs, 00520 Helsinki

Puhelin 0295 016 000

tyosuojelu.etela@avi.fi
www.tyosuojelu.fi

Työsuojelun vastuualue toimii alueellisena työsuojeluviranomaisena.

19.6.2019

2 Muut käsitellyt asiat

Tarkastuksella käsiteltiin lisäksi seuraavia asioita: työnantajan yleiset velvollisuudet, työnteon keskeiset ehdot, työterveyshuollon työpaikkaselvitys, väkivallan uhka, fyysinen kuormitus, sisäilman aiheuttama terveysvaara, työpaikan edustajien esille tuomat asiat ja työpaikkakierros.

Tarkastus ei kattanut kaikkia työpaikan toimintoja, joten työpaikalle on voinut jäädä puutteita tai epäkohtia, joita tarkastaja ei ole havainnut. Tehty tarkastus ei poista työnantajan vastuuta lainsäädännön asettamista velvoitteista.

Tarkastuksella läsnä olleilla oli mahdollisuus esittää käsityksensä tarkastuksella esille tulleista asioista ja tekemistään havainnoista. Läsnä olleilla ei ollut huomautettavaa.

Valvontatoimenpiteiden merkitys on selostettu tarkastuskertomuksen liitteessä.

Tarkastaja Marjo Lindeberg

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu työsuojeluhallinnon tietojärjestelmässä 19.6.2019 klo 14.53. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Liite Valvontatoimenpiteiden merkitys

Jakelu Vantaan kaupunki
Työsuojeluvaltuutettu Heidi Korpela, Vantaan kaupunki
Osastonhoitaja Päivi Jaamala, Ennalta ehkäisevä terveydehuolto
Työsuojelupäällikkö Ella Isaksson, Vantaan kaupunki

LIITE VALVONTATOIMENPITEIDEN MERKITYS

Väliaikaisen käyttökiellon merkitys

Väliaikainen käyttökielto on annettu asiasta, jossa on välitön hengen tai terveyden menettämisen vaara. Väliaikaista käyttökieltoa on heti noudatettava. Työsuojelutarkastaja saattaa väliaikaisen käyttökiellon työsuojeluviranomaisen käsiteltäväksi. Käyttökielto raukeaa itsestään tarvittavien toimenpiteiden tultua suoritettua.

Toimintaohjeen merkitys

Toimintaohje on annettu asiasta, jonka tarkastaja on havainnut lainsäädännön vastaiseksi. Toimintaohjeen noudattamatta jättäminen voi johtaa siten kuin työsuojelun valvontalaissa (44/2006) 13 § 3. mom. säädetään tarkastajan antamaan kehotukseen ja/tai työsuojeluviranomaisen velvoittavaan päätökseen. Työsuojeluviranomainen voi määrätä velvoitteen tehosteeksi uhkasakon, teettämis- tai keskeyttämisuhan.

Kehotuksen merkitys

Kehotus on annettu asiasta, jonka tarkastaja on havainnut lainsäädännön vastaiseksi ja josta aiheutuva vaara tai haitta on vähäistä suurempi. Kehotuksen noudattamatta jättäminen asetetun määräajan kuluessa, voi johtaa työsuojeluviranomaisen velvoittavaan päätökseen. Työsuojeluviranomainen voi määrätä velvoitteen tehosteeksi uhkasakon, teettämis- tai keskeyttämisuhan.

Ilmoitukset muille viranomaisille

Työsuojeluviranomaisella on velvollisuus tehdä poliisille ilmoitus, jos on todennäköisiä perusteita epäillä, että on tehty työsuojeluviranomaisen valvottavana olevassa laissa tai rikoslain (39/1889) 47 luvussa rangaistavaksi säädetty teko. Ilmoitus voidaan kuitenkin jättää tekemättä, jos tekoa on pidettävä olosuhteet huomioon ottaen vähäisenä eikä yleinen etu vaadi ilmoituksen tekemistä.

Laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta (44/2006) 13 §, 14 §, 16 § ja 50 §

VD/2067/00.02.00.03/2020

Kimmo Kiljunen sekä 31 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

"Seremoniallisten juhlien järjestäminen vastikään kansalaisuuden saaneille on yhtäältä vanha, perinteinen juhlamuoto. Toisaalta se on tuore, monikulttuurisuuteen ja maahanmuuttajien kotouttamiseen liittyvä ilmiö. Pohjoismaissa kansalaisuusjuhlia on alettu systemaattisesti järjestää viimeisen parin vuosikymmenen aikana.

Erityisesti anglosaksissa maissa, kuten Yhdysvalloissa, Kanadassa ja Australiassa on pitkäaikainen perinne järjestää kansalaisuusjuhla. Se on pakollinen kaikille uusille kansalaisille uskollisuusvaloineen. Muuttajasta tulee uuden asuinmaansa kansalainen sinä päivänä, kun hän osallistuu seremoniaan ja saa valan jälkeen kansalaisuustodistuksen. Iso-Britanniassa on alettu järjestää vastaavanlaisia pakollisia seremonioita vuodesta 2004.

Pohjoismaissa kansalaisuusjuhlat ovat vapaaehtoisia. Sen sijaan, että uusille kansalaisille ilmoitetaan vain postitse kansalaisuudesta, järjestetään heille myös tervetuliaisjuhla. Sen tavoitteena on auttaa maahanmuuttajaa kotoutumaan ja integroitumaan uuteen kotimaahansa. Juhlamuodot vaihtelevat maittain. Pohjoismaissa keskimäärin 20 % kutsutuista uusista kansalaisista osallistuu juhlaan.

Tukholma ja eräät muut ruotsalaiset kaupungit ovat järjestäneet maahanmuuttajille tervetuliaisjuhlia 1990-luvun alusta lähtien. Vuonna 2006 hallitus kehotti kaikkia kuntia järjestämään uusille kansalaisille vastaavan seremonian. Lähes puolet ruotsalaisista kunnista järjestää juhlan, useimmiten kansallispäivän yhteydessä.

Tanskassa ensimmäinen maanlaajuinen kansalaisuusjuhla järjestettiin parlamenttitalossa vuonna 2006. Sitä aikaisemmin vuodesta 2003 vastaavan juhlan oli järjestänyt Kööpenhaminan kaupunki. Norjassa on järjestetty kansalaisuusjuhlia vuodesta 2007. Se liittyi uuden ulkomaalaislain hyväksymiseen. Norjalainen erityispiirre on, että kansalaisuusjuhlan järjestää lääni, jolloin maaherrat vastaavat juhlan kulusta.

Suomessa on Turku ollut edelläkävijä kansalaisuusjuhlan järjestämisessä. Näin on toimittu vuodesta 2005. Nykyisin juhla järjestetään Turun seudun kuntien yhteisenä tapahtumana Turun linnassa. Sen yhteydessä valitaan maahanmuuttajataustainen vuoden uusturkulainen ja vuoden monikulttuurivaikuttaja.

Helsinki ja Espoo järjestivät kansalaisuusjuhlansa ensimmäisen kerran syksyllä 2017 itsenäisyyden satavuotisjuhlien merkeissä. Sittemmin molemmat kaupungit ovat ylläpitäneet traditiota. Kaupunginjohtajat ovat toimineet juhlapuhujina ja tilaisuuksissa on kuultu myös uusien kansalaisten edustajan puheenvuoro.

Sisäasianministeriö ja Kuntaliitto ovat suosittaneet kunnille kansalaisuusjuhlien järjestämistä. Mielipidetiedustelujen mukaan kolmasosa suomalaista kannattaa tällaisten juhlien järjestämistä. Noin 40 % pitää nykytapaa – proosallista sähköposti-, teksti- tai kirjeviestiä – riittävänä.

Turun, Helsingin ja Espoon juhliin on kutsuttu kussakin kaupungissa edellisenä vuonna Suomen kansalaisuuden saaneet täysikäiset ihmiset. Juhlan päivämäärä on vaihdellut kaupungista riippuen.

Eurooppalainen Suomi -yhdistys on esittänyt juhlan järjestämistä itsenäisyyspäivänä. Keskusteluissa on ollut esillä myös juhannus.

Vantaalla maahanmuuttajataustaisten kansalaisten suhteellinen määrä on Suomen suurin. Olisi mitä tähdellisintä, että myös täällä, pääkaupunkiseudun muiden kaupunkien tavoin alettaisiin järjestää säännöllisesti kerran vuodessa kansalaisuusjuhla.

Juhlan motoksi sopii hyvin Zacharias Topeliuksen sanat Maamme -kirjassa vuodelta 1875:

Tässä maassa asuu kansaa erilaisista sukuperistä ja eri kielistä, ja he kantavat suonissaan erilaisten kansakuntien verta. Mutta se on sanottu, että kaikki, jotka tunnustavat tämän maan isänmaakseen ja rakastavat tätä sellaisena – kaikki, jotka tottelevat tämän maan lakia ja tekevät työtä tämän hyväksi – ovat yksi kansa.”

Kaupunginvaltuusto 24.2.2020 § 19

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunkikulttuurin toimiala toteaa vastauksena seuraavaa:

Vantaalla varsinaista kansalaisuusjuhlaa ei ole toistaiseksi järjestetty. Suomen 100-vuotisjuhlassa vuonna 2017 uudet Suomen kansalaiset huomioitiin siten, että edellisenä vuonna kansalaisuuden saaneet kutsuttiin kohdennetusti Vantaan kaupungin järjestämään itsenäisyyspäiväjuhlaan Energia-Areenalle. Juhlavuoden kunniaksi Maahanmuuttovirasto toimitti erillisestä pyynnöstä vuonna 2016 kansalaisuuden saaneiden rekisteritiedot maksuttomasti kunnille juhlien järjestämistä varten.

Vantaalla itsenäisyyspäiväjuhlan järjesti kulttuuripalvelut, ja uusien kansalaisten kutsumisesta huolehti kaupunginkanslia yhdessä monikulttuurisuusasiain yksikön kanssa. Halukkaiden tulijoiden piti ilmoittautua erikseen ja käydä lunastamassa omalla nimellä varustettu maksuton pääsylippu kaupungintalolta. Juhlassa ei ollut heille erillistä seremoniaa, mutta asiasta keskusteltiin. Kansalaisuuden saaneita osallistui juhlaan arviolta 50-70. Kutsuttuja oli tuolloin vajaat 700.

Erillisen kansalaisuusjuhlan järjestämisestä on puhuttu epävirallisesti jo aikaisemmin ja kaupunki suhtautuu myönteisesti uusien Suomen kansalaisten juhlistamiseen. Ratkaistavia kysymyksiä ovat järjestämisvastuu ja rahoitus. Kutsuttavia perheineen olisi todennäköisesti useita satoja vuosittain. Vuonna 2019 Suomen kansalaisuus myönnettiin 1001 Vantaalla asuvalle ulkomaalaiselle, mikä oli 109 henkilöä enemmän kuin edellisenä vuonna. 2010-luvulla kansalaisuuden saaneita on ollut vuosittain keskimäärin 812.

Jos kansalaisjuhla jatkossa halutaan järjestää, luonteva ajankohta ja paikka voisi olla monikulttuurinen itsenäisyyspäiväjuhla 6.12. Sellainen on järjestetty jo yli 10 vuoden ajan eri paikoissa. Päävastuun käytännön järjestelyistä on kantanut pääsääntöisesti Hakunilan kansainvälinen yhdistys yhteistyökumppaneiden kanssa kaupunginhallituksen avustuksen turvin. Päävastuu järjestelyistä on siirtymässä kulttuuripalveluille, ja jo viime vuoden puolella kulttuuritalo Martinus varattiin tämän vuoden itsenäisyyspäiväjuhlaa varten. Fyysiset puitteet juhlalle siis ovat olemassa. Tämä vuosi on poikkeuksellinen suurien yleisötilaisuuksien järjestämisen kannalta, sillä korona saattaa tuoda rajoituksia. Kansalaisuusjuhla tullaan järjestämään Monikulttuurisen itsenäisyysjuhlan yhteydessä tai muulla sopivalla tavalla vuodesta 2021 alkaen.

Kaupunginhallitus 7.9.2020 § 16

Kaupunkikulttuurin toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Kimmo Kiljuselle ja 31 aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite: Allekirjoitettu Kimmo Kiljusen ja 31 muun valtuutetun aloite kansalaisuusjuhla Vantaalle

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

kehittämispäällikkö Ritva Nyberg, 040 062 9536, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

suunnittelija Anu Anttila, 050 314 5600, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Valtuustoaloite

KANSALAISUUSJUHLA VANTAALLE

Seremoniallisten juhlien järjestäminen vastikään kansalaisuuden saaneille on yhtäältä vanha, perinteinen juhlamuoto. Toisaalta se on tuore, monikulttuurisuuteen ja maahanmuuttajien kotouttamiseen liittyvä ilmiö. Pohjoismaissa kansalaisuusjuhlia on alettu systemaattisesti järjestää viimeisen parin vuosikymmenen aikana.

Erityisesti anglosaksissa maissa, kuten Yhdysvalloissa, Kanadassa ja Australiassa on pitkäaikainen perinne järjestää kansalaisuusjuhla. Se on pakollinen kaikille uusille kansalaisille uskollisuusvaloineen. Muuttajasta tulee uuden asuinmaansa kansalainen sinä päivänä, kun hän osallistuu seremoniaan ja saa valan jälkeen kansalaisuustodistuksen. Iso-Britanniassa on alettu järjestää vastaavanlaisia pakollisia seremonioita vuodesta 2004.

Pohjoismaissa kansalaisuusjuhlat ovat vapaaehtoisia. Sen sijaan, että uusille kansalaisille ilmoitetaan vain postitse kansalaisuudesta, järjestetään heille myös tervetuliaisjuhla. Sen tavoitteena on auttaa maahanmuuttajaa kotoutumaan ja integroitumaan uuteen kotimaahansa. Juhlamuodot vaihtelevat maittain. Pohjoismaissa keskimäärin 20 % kutsutuista uusista kansalaisista osallistuu juhlaan.

Tukholma ja eräät muut ruotsalaiset kaupungit ovat järjestäneet maahanmuuttajille tervetuliaisjuhlia 1990-luvun alusta lähtien. Vuonna 2006 hallitus kehotti kaikkia kuntia järjestämään uusille kansalaisille vastaavan seremonian. Lähes puolet ruotsalaisista kunnista järjestää juhlan, useimmiten kansallispäivän yhteydessä.

Tanskassa ensimmäinen maanlaajuinen kansalaisuusjuhla järjestettiin parlamenttitalossa vuonna 2006. Sitä aikaisemmin vuodesta 2003 vastaavan juhlan oli järjestänyt Kööpenhaminan kaupunki.

Norjassa on järjestetty kansalaisuusjuhlia vuodesta 2007. Se liittyi uuden ulkomaalaislain hyväksymiseen. Norjalainen erityispiirre on, että kansalaisuusjuhlan järjestää lääni, jolloin maaherrat vastaavat juhlan kulusta.

Suomessa on Turku ollut edelläkävijä kansalaisuusjuhlan järjestämisessä. Näin on toimittu vuodesta 2005. Nykyisin juhla järjestetään Turun seudun kuntien yhteisenä tapahtumana Turun linassa. Sen yhteydessä valitaan maahanmuuttajataustainen vuoden uusturkulainen ja vuoden monikulttuurivaikuttaja.

Helsinki ja Espoo järjestivät kansalaisuusjuhlansa ensimmäisen kerran syksyllä 2017 itsenäisyyden satavuotisjuhlien merkeissä. Sitten molemmat kaupungit ovat

ylläpitäneet traditiota. Kaupunginjohtajat ovat toimineet juhlapuhujina ja tilaisuuksissa on kuultu myös uusien kansalaisten edustajan puheenvuoro.

Sisäasianministeriö ja Kuntaliitto ovat suosittaneet kunnille kansalaisuusjuhlien järjestämistä. Mielipidetiedustelujen mukaan kolmasosa suomalaista kannattaa tällaisten juhlien järjestämistä. Noin 40 % pitää nykytapaa – proosallista sähköposti-, teksti- tai kirjeviestiä – riittävänä.

Turun, Helsingin ja Espoon juhliin on kutsuttu kussakin kaupungissa edellisenä vuonna Suomen kansalaisuuden saaneet täysikäiset ihmiset. Juhlan päivämäärä on vaihdellut kaupungista riippuen. Eurooppalainen Suomi -yhdistys on esittänyt juhlan järjestämistä itsenäisyyspäivänä. Keskusteluissa on ollut esillä myös juhannus.

Vantaalla maahanmuuttajataustaisten kansalaisten suhteellinen määrä on Suomen suurin. Olisi mitä tähdellisintä, että myös täällä, pääkaupunkiseudun muiden kaupunkien tavoin alettaisiin järjestää säännöllisesti kerran vuodessa kansalaisuusjuhla.

Juhlan motoksi sopii hyvin Zacharias Topeliuksen sanat *Maamme* -kirjassa vuodelta 1875:

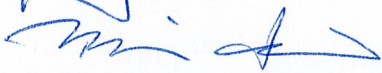
Tässä maassa asuu kansaa erilaisista sukuperistä ja eri kielistä, ja he kantavat suonissaan erilaisten kansakuntien verta. Mutta se on sanottu, että kaikki, jotka tunnustavat tämän maan isänmaakseen ja rakastavat tätä sellaisena – kaikki, jotka tottelevat tämän maan lakia ja tekevät työtä tämän hyväksi – ovat yksi kansa.

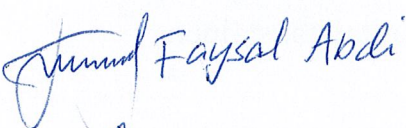
Vantaalla 24.2.2020

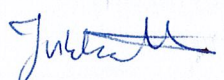

Kimmo Kiljunen

1 Jussi Särkkin

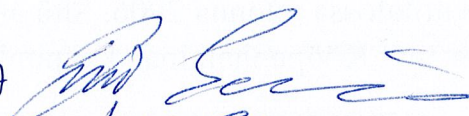
2 Pirkko Letto

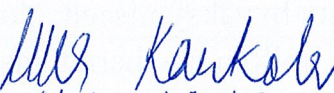
3 Faysal Abdi

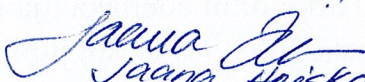
4 Jukka Mäkelä

5 Tanja Eklund

6 Pirkko Ala-Pöytä-Hietala

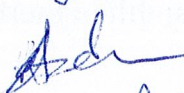
7 Jari Sainio

8 ULLA KANKOLA

9 Jaana Heiskanen

10 RANBIR SODHI

11 JARMO ESKELINEN

12 Adnan Ibrahim

13 Mikko Merelä

- Suomen - Suomi
- 14 Salla Lindblad - Palo
 - 15 MINNA Räsänen
 - 16 ~~Antoo Eerola~~
Antoo Eerola
 - 17 Jari Joutila
Jari Jääskeläinen
 - 18 Jace JUSTI SARAMO
 - 19 Chau Nguyen
 - 20 KATI MUSTIARVI
 - 21 Juhani Kinnunen
 - 22 Marja Rantavaara
 - 23 Jari ~~Atiye~~ Minna Atiye
 - 24 Sari Laakso
 - 25 Vaula Norrena
 - 26 Minna Kuusela
 - 27 Sirpa Kauppinen
 - 28 Emmi Pajunen
 - 29 Niilo Kärki
 - 30 JARNE LEPPÄNEN
 - 31 Markus Lyytikäinen

VD/5061/00.01.05.03/2020

TA/K-ML/RK-K/JJ/HY-L

Kärkulla samkommun -kuntayhtymä on lähettänyt jäsenkunnille hyväksyttäväksi ehdotuksen kuntayhtymän perussopimuksen muuttamiseksi. Kuntayhtymä on lähettänyt muutosesityksen jäsenkuntien valtuustojen käsiteltäväksi ja pyytää näitä antamaan siitä päätöksen 30.9.2020 mennessä. Perussopimuksen päivittäminen on annettu tiedoksi kuntayhtymän valtuustolle kokouksessa 11.6.2020.

Kärkulla samkommun -kuntayhtymän nykyinen perussopimus astui voimaan 1.1.2011. Kuntayhtymän mukaan perussopimuksen päivittäminen on odottanut sote-uudistusta ja sote-uudistuksen lykkääntymisen takia perussopimuksen päivittäminen on päätetty tehdä nyt. Kuntayhtymältä on tiedusteltu muutoksille yksityiskohtaisia perusteluita, mutta kuntayhtymä on ilmoittanut kyse olevan teknisistä täsmennyksistä eikä ole toimittanut tarkempia muutosten perusteluita. Kuntayhtymä ei ole myöskään toimittanut pyynnöstä huolimatta vertailuversiota muutetuista perussopimuksen kohdista.

Kuntayhtymä on ilmoittanut, että muutetun perussopimuksen on tarkoitus tulla voimaan, kun yhtymävaltuusto on todennut riittävän määrän jäsenkuntia hyväksyneen perussopimuksen, kuitenkin aikaisintaan 1.1.2021.

Perussopimuksen muutoksessa ei ole kyse ainoastaan teknisestä muutoksesta tai päivittämisestä, vaan esitetty perussopimusluonnoksen hyväksyminen muuttaisi esimerkiksi kuntayhtymän toiminta-ajatusta ja äänivallan määräytymistä perussopimuksen muutostilanteissa.

Kuntayhtymän tehtävää ja toiminta-ajatusta koskevaa perussopimuksen määräystä ollaan muuttamassa siten, että kuntayhtymä voisi jatkossa järjestää jäsenkuntiensa asukkaille ja muillekin myös muita ruotsinkielisiä palveluja kuin kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) mukaiset palvelut, joita ei rajata mitenkään eikä näille esitetä lakisääteisistä palveluista poikkeavaa rahoitustapaa. Uuden perussopimuksen mukaan kuntayhtymä voisi siis niin päättäessään tuottaa mitä tahansa ruotsinkielisiä palveluita koko Suomen alueella. Kuntalain 57 §:n 2 momentin mukaan lakisääteisessä yhteistoiminnassa jäsenkuntaa ei kuitenkaan voida ilman suostumustaan velvoittaa osallistumaan uusien vapaaehtoisten tehtävien hoitamiseen ja näistä aiheutuviin kustannuksiin.

Lisäksi perussopimukseen esitetään otettavaksi uusi sopimuskohta perussopimuksen muuttamisesta. Kyseisen kohdan mukaan muutos voidaan tehdä, jos vähintään kaksi kolmannesta jäsenkunnista sitä kannattaa ja niiden yhteenlaskettu ruotsinkielisten asukkaiden lukumäärä on vähintään puolet kaikkien jäsenkuntien yhteenlasketusta ruotsinkielisten asukkaiden lukumäärästä, tämän perussopimuksen 6 §:n mukaan laskettuna. Nykyisessä perussopimuksessa ei ole muuttamista koskevia määräyksiä, joten muuttamiseen sovelletaan kuntalakia. Kuntalain 57 §:n mukaan perussopimusta voidaan muuttaa, jos vähintään kaksi kolmannesta jäsenkunnista sitä kannattaa ja niiden asukasluku on vähintään puolet kaikkien jäsenkuntien yhteenlasketusta asukasluvusta. Muuttamista ei ole siis tällä hetkellä sidottu perussopimuksessa ruotsinkielisten asukkaiden lukumäärään.

Muutosta on perusteltu sote-uudistuksen viivästyemisellä. Sote-uudistusta koskevan lakiesityksen käsittelyaikataulu ei estä kuntayhtymää toimimasta sote-uudistuksen toteuttamiseen saakka nykyisen perussopimuksen määräysten mukaisesti eikä perussopimuksen muuttamista ole perusteltavissa tällä syyllä. Koska sote-uudistusta koskevassa parhaillaan lausuntopyynnöillä olevassa lakiluonnoksissa on

kirjattu muutoksia myös kuntayhtymän harjoittaman toiminnan järjestämisvastuuseen ja omaisuuden siirtymiseen, on perussopimuksen muuttamistarvetta tarkoituksenmukaista arvioida vasta sote-uudistuksen lainsäädäntövalmistelun edetessä.

Kaupunginhallitus 7.9.2020 § 17

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää, että kaupunginvaltuusto hylkää liitteen mukaisen Kärkulla samkommun -kuntayhtymän perussopimusluonnoksen selostusosassa mainituilla perusteluilla.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Grundavtal 2021/Kuntayhtymän muutettu perussopimus
- Perussopimus 2021/Kuntayhtymän muutettu perussopimus, käännös
- Grundavtal/Kuntayhtymän 1.1.2011 alkaen voimassa oleva perussopimus
- Perussopimus/Kuntayhtymän 1.1.2011 alkaen voimassa oleva perussopimus, käännös

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys kaupunginvaltuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus ja valituskielto

Lisätiedot:

konserniohjauksen päällikkö Riikka Kiljander-Kiiskinen, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Grundavtal

Kårkulla samkommun

Kapitel 1

SAMKOMMUNEN

§ 1

Samkommunens namn, hemort och språk

Samkommunens namn är Kårkulla samkommun och dess hemort är Pargas stad.

Samkommunen är tvåspråkig. Samkommunens protokollspråk och arbetsspråk är svenska.

§ 2

Samkommunens medlemskommuner

Samkommunens medlemskommuner är Borgå, Esbo, Grankulla, Hangö, Helsingfors, Ingå, Jakobstad, Karleby, Kaskö, Kimitoön, Korsholm, Korsnäs, Kristinestad, Kronoby, Kyrkslätt, Lappträsk, Larsmo, Lojo, Lovisa, Malax, Mörskom, Nykarleby, Närpes, Pargas, Pedersöre, Pyttis, Raseborg, Sibbo, Sjöunda, Vanda, Vasa, Vörå och Åbo.

§ 3

Samkommunens uppgifter och verksamhetsidé

Kårkulla samkommun ordnar specialomsorger för den svenskspråkiga befolkningen i medlemskommunerna enligt 6 § 5 mom. i specialomsorgslagen (519/1977).

Samkommunen kan också ordna andra svenskspråkiga tjänster för medlemskommunernas invånare.

Samkommunen kan också ordna ovan nämnda tjänster för andra än medlemskommunernas invånare.

När samkommunen ordnar tjänster som hör till en kommuns organiseringsansvar, övergår organiseringsansvaret inte på samkommunen.

Samkommunen kan vara ägare i bolag och medlem i andra sammanslutningar och stiftelser.

§ 4

Inträde i och utträde ur samkommunen samt ställningen för de medlemskommuner som fortsätter verksamheten

Antagning av en ny medlemskommun kräver en ändring i samkommunens grundavtal i enlighet med kommunallagen.

Om inget annat bestäms, träder en ny medlemskommuns medlemskap i kraft vid ingången av det kalenderår som följer efter att ändringen i grundavtalet godkänts.

En medlemskommun som vill utträda ur samkommunen i enlighet med 6 § i specialomsorgslagen ska meddela detta till samkommunens styrelse. Utträdet sker vid utgången av ett kalenderår och ska meddelas minst ett år på förhand.

Till en medlemskommun som utträder ur samkommunen betalas enligt beslut av samkommunens fullmäktige kommunens andel av nettoförmögenheten eller en del av den, med beaktande av ställningen för den utträdande kommunen och de medlemskommuner som fortsätter verksamheten.

Om de övriga kommunerna inte löser in kommunens andel av nettoförmögenheten eller en del av den, minskas grundkapitalet. Om samkommunens nettoförmögenhet är negativ, är den utträdande medlemskommunen enligt beslut av samkommunens fullmäktige skyldig att betala sin andel av den negativa nettoförmögenheten eller en del av den till samkommunen. Om medlemskommunens utträde endast gäller en del av samkommunens verksamhet, gäller kommunens ovan nämnda andel endast den verksamheten.

Ersättningen för medlemskommunens andel eller kommunens ersättning till samkommunen betalas i jämna rater under 5 år efter att utträdet trätt i kraft. På ersättningen betalas ingen ränta.

Kapitel 2

SAMKOMMUNSFULLMÄKTIGE

§ 5

Högsta beslutande organ

Samkommunens högsta beslutande organ är samkommunsfullmäktige.

§ 6

Val av ledamöter till samkommunsfullmäktige

Till samkommunsfullmäktige väljer medlemskommunernas fullmäktige ledamöter enligt följande:

Antalet svenskspråkiga invånare i kommunen	Antal ledamöter
Högst 8 000	1
8 001 - 25 000	2
Minst 25 001	3

Antalet svenskspråkiga invånare bestäms enligt Statistikcentralens officiella uppgifter för den 31 december året före senaste kommunalval.

För varje ledamot i samkommunsfullmäktige väljs en personlig ersättare.

Ledamöterna och ersättarna väljs för en tid som motsvarar mandattiden för medlemskommunernas kommunfullmäktige. Mandattiden fortsätter tills ett nytt samkommunsfullmäktige valts och konstituerat sig.

I förvaltningsstadgan finns bestämmelser om val av samkommunsfullmäktiges ordförande och vice ordförande.

Om en ledamot eller ersättare i samkommunsfullmäktige under mandattiden förlorar sin valbarhet eller beviljas avsked, beslutar den kommun som ledamoten representerar om beviljande av avsked och om val av en ny ledamot eller ersättare för den återstående mandattiden.

En kommun som godkänns som medlem i samkommunen under pågående fullmäktigeperiod väljer sina representanter till samkommunsfullmäktige för den återstående mandattiden enligt bestämmelserna i detta grundavtal.

§ 7

Rösträtt

I samkommunsfullmäktige har medlemskommunerna en röst för varje begynnande tusental svenskspråkiga invånare.

Antalet svenskspråkiga invånare fastställs enligt § 6 i detta grundavtal. Har två eller flera medlemskommuner gått samman efter det datum som där anges, utgör deras sammanlagda antal svenskspråkiga invånare grund för röstetalet.

En kommuns röstetal fördelar sig jämnt mellan kommunens närvarande representanter.

§ 8

Beslutförhet

Samkommunsfullmäktige är beslutfört när minst två tredjedelar av ledamöterna är närvarande och de närvarande ledamöterna representerar minst hälften av det sammanlagda röstetalet för samtliga medlemskommuner.

Bestämmelser om fullmäktiges verksamhet finns i förvaltningsstadgan.

§ 9

Samkommunsfullmäktiges uppgifter

Samkommunsfullmäktige ansvarar för samkommunens verksamhet och ekonomi enligt gällande lagstiftning.

Samkommunsfullmäktiges uppgifter regleras i kommunallagen.

Därutöver ska samkommunsfullmäktige senast i juni

- 1) behandla det bokslut som samkommunens styrelse upprättat för föregående kalenderår samt revisionsnämndens utvärderingsberättelse och revisionsberättelsen, liksom också de förklaringar och utlåtanden som getts med anledning av anmärkningar, och
- 2) besluta om godkännande av bokslutet och beviljande av ansvarsfrihet för samkommunens styrelse och de övriga redovisningsskyldiga samt om åtgärder som de ovan nämnda berättelserna eventuellt föranleder.

Samkommunsfullmäktige ska senast den 15 oktober godkänna samkommunens budget för följande kalenderår och en ekonomiplan för minst de tre följande åren.

Samkommunsfullmäktige kan i förvaltningsstadgan delegera beslutanderätt till samkommunens övriga organ samt till förtroendevalda och tjänsteinnehavare.

KAPITEL 3

SAMKOMMUNSSTYRELSEN OCH SAMKOMMUNSDIREKTÖREN

§ 10

Samkommunsstyrelsens sammansättning och antal röster

Samkommunsfullmäktige väljer en samkommunsstyrelse som består av minst sju och högst elva ledamöter jämte personliga ersättare.

Samkommunsstyrelsen väljs för samma mandattid som samkommunsfullmäktige, om inte samkommunsfullmäktige fattat beslut om en kortare mandattid.

Bland ledamöterna utser samkommunsfullmäktige en ordförande och en eller flera vice ordförande enligt vad som bestäms i förvaltningsstadgan.

Varje ledamot i samkommunsstyrelsen har en (1) röst vid sammanträdena.

§ 11

Samkommunsstyrelsens uppgifter

Samkommunsstyrelsen leder samkommunen och dess förvaltning i enlighet med gällande lag och samkommunens förvaltningsstadga.

Samkommunsstyrelsen bevakar samkommunens intressen, representerar samkommunen och ingår avtal för dess räkning, om inget annat bestäms i förvaltningsstadgan.

Närmare bestämmelser om samkommunsstyrelsens uppgifter och beslutanderätt och hur styrelsen sammankallas finns i förvaltningsstadgan.

§ 12

Namnteckning

Rätten att teckna samkommunens namn bestäms i förvaltningsstadgan.

§ 13

Samkommunens direktör

Samkommunen har en direktör som är underställd samkommunsstyrelsen och som leder samkommunens förvaltning, ekonomi och övriga verksamhet.

Samkommunsdirektörens uppgifter bestäms närmare i förvaltningsstadgan.

KAPITEL 4

ÖVRIGA ORGAN

§14

Nämnder

Samkommunsfullmäktige tillsätter följande regionala nämnder för samma mandattid som samkommunsfullmäktige, om inte samkommunsfullmäktige fattat beslut om en kortare mandattid:

Regionala nämnden i Nyland, vars verksamhetsområde omfattar kommunerna Borgå, Esbo, Grankulla, Hangö, Helsingfors, Ingå, Kyrkslätt, Lapträsk, Lojo, Lovisa, Mörskom, Pyttis, Raseborg, Sibbo, Sjundeå och Vanda.

Regionala nämnden i Åboland, vars verksamhetsområde omfattar kommunerna Kimitoön, Pargas och Åbo.

Regionala nämnden i Österbotten, vars verksamhetsområde omfattar kommunerna Jakobstad, Karleby, Kaskö, Korsholm, Korsnäs, Kristinestad, Kronoby, Larsmo, Malax, Nykarleby, Närpes, Pedersöre, Vasa och Vörå.

Närmare bestämmelser om tillsättande av de regionala nämnderna samt om deras uppgifter finns i förvaltningsstadgan.

§ 15

Övriga organ

Samkommunen kan ha andra organ som samkommunsfullmäktige utser. Organens sammansättning och beslutanderätt och hur organen sammankallas bestäms i förvaltningsstadgan.

Kapitel 5

ÄGARSTYRNING

§16

Ägarstyrning

Samkommunens ledning och medlemskommunerna tillämpar ett förhandlingsförfarande där man kommer överens om principerna för den långsiktiga planeringen av och de långsiktiga målen för samkommunens ekonomi och verksamhet.

Vid beredningen av ekonomiplanen ska medlemskommunerna ges tillfälle att framlägga förslag till utvecklande av samkommunens verksamhet.

§ 17

Koncerndirektiv

Samkommunen ska ha ett koncerndirektiv, som godkänns av samkommunsfullmäktige.

Kapitel 6

EKONOMI

§ 18

Grundkapitalet och medlemskommunernas andelar

Grundkapitalet utgörs av medlemskommunernas kapitalplaceringar. Det kan också höjas genom överföring från andra poster i det egna kapitalet. Grundkapitalet indelas i medlemskommunernas andelar.

Samkommunens fullmäktige beslutar om höjning och sänkning av grundkapitalet.

Samkommunens fullmäktige beslutar om nödvändigt kapitalplaceringsbelopp och betalningstidpunkt i samband med nya eller höjda andelar i grundkapitalet.

Samkommunen betalar ränta på medlemskommunernas andelar i grundkapitalet enligt vad samkommunsfullmäktige beslutar i samband med behandlingen av budgeten. Räntan betalas årligen senast den 31 oktober.

§ 19

Medlemskommunernas andelar i tillgångarna och ansvar för skulder och förpliktelser

Medlemskommunernas andelar i samkommunens tillgångar bestäms i proportion till andelarna i samkommunens grundkapital.

Medlemskommunernas ansvar för samkommunens skulder, ansvar och förpliktelser bestäms i proportion till andelarna i samkommunens grundkapital. Det samma gäller sådana utgifter för samkommunen som inte kan täckas på något annat sätt.

§ 20

Budget och ekonomiplan

När ekonomiplanen bereds ska medlemskommunerna ges tillfälle att senast den sista februari året före budgetåret ge förslag till hur samkommunens verksamhet kan utvecklas och anpassas till medlemskommunernas verksamhetsmål och ekonomiska förutsättningar.

Ett preliminärt förslag till budget för följande kalenderår och ekonomiplan för minst de tre följande åren ska tillställas medlemskommunerna senast den 31 maj.

Samkommunsstyrelsen ska senast den 5 oktober lägga fram ett förslag till budget och ekonomiplan för samkommunsfullmäktige.

Samkommunsfullmäktige ska senast den 15 oktober godkänna budgeten och ekonomiplanen.

En medlemskommun som bedömer att dess behov av samkommunens tjänster väsentligt kommer att avvika från de kalkyler som ligger till grund för budgeten ska meddela samkommunen senast tre månader i förväg.

Ändringar i budgeten ska godkännas av samkommunsfullmäktige under budgetåret.

§ 21

System för uppföljning av ekonomin och verksamheten samt rapportering till medlemskommunerna

Samkommunen ska ha ett uppdaterat system för uppföljning av ekonomin och verksamheten. Systemet ska utvisa måluppfyllelsen och avvikelser från de uppställda målen.

Samkommunsstyrelsen ska minst två gånger per år, senast den 30 april och den 30 september, rapportera till medlemskommunerna hur verksamheten och ekonomin utfallit i förhållande till budgeten för varje enskild medlemskommun.

§ 22

Behandling av räkenskapsperiodens överskott eller underskott

När bokslutet behandlas kan samkommunsfullmäktige besluta att räkenskapsperiodens överskott eller en del av det ska återbetalas till medlemskommunerna i proportion till deras användning av samkommunens tjänster.

§ 23**Täckande av underskott**

Om en utredare enligt 119 § i kommunallagen har gett ett förslag till avtal om balansering av samkommunens ekonomi, men medlemskommunerna inte har godkänt förslaget, svarar medlemskommunerna för täckandet av underskottet enligt § 19 i detta grundavtal.

§ 24**Bokslut**

Bokslutet undertecknas av ledamöterna och föredragande i samkommunsstyrelsen.

§ 25**Samkommunens informationsskyldighet**

Samkommunen ska senast den sista februari lämna medlemskommunernas kommunstyrelser sådana uppgifter som behövs för att bedöma kommunkoncernens ekonomiska ställning och beräkna resultatet av dess verksamhet.

Kapitel 7**FINANSIERING AV SAMKOMMUNENS VERKSAMHET OCH INVESTERINGAR****§ 26****Finansieringen av samkommunens verksamhet**

Kommunernas betalningsandelar baserar sig på en finansieringsmodell där kommunens andel bestäms utgående från användningen av samkommunens tjänster.

Stora överskott eller underskott beaktas i prissättningen för följande budgetår.

Samkommunen ska ha en finansieringsstrategi, som godkänns av samkommunsfullmäktige.

§ 27**Investeringar och kapitalfinansiering**

Samkommunen kan enligt den finansieringsstrategi som godkänts av samkommunsfullmäktige ordna kapitalfinansiering för en investeringsutgift genom statsandelar, genom finansieringsandelar för medlemskommunerna eller genom höjning av grundkapitalet med medlemskommunernas samtycke eller genom lån från finansinstitut eller andra finansieringsinstrument.

Medlemskommunernas finansieringsandel för investeringsutgifter bestäms i proportion till deras andel av grundkapitalet.

§ 28**Avskrivning enligt plan**

Grunderna för avskrivning enligt plan godkänns av samkommunsfullmäktige.

§ 29**Dröjsmålsränta**

Vid dröjsmål med betalningen är medlemskommunen och samkommunen skyldiga att betala dröjsmålsränta enligt räntelagen.

§ 30**Fonder**

Samkommunsfullmäktige beslutar om bildandet av fonder och om stadgarna för dem.

Kapitel 8**GRANSKNING AV FÖRVALTNINGEN OCH EKONOMIN****§ 31****Revisionsnämnden**

Samkommunsfullmäktige tillsätter för samkommunen en revisionsnämnd bestående av ordförande, vice ordförande och tre ledamöter, vilka alla har en personlig ersättare. Ordförande och vice ordförande ska vara ledamöter i samkommunsfullmäktige. Revisionsnämndens beslutanderätt och hur den sammankallas bestäms närmare i förvaltningsstadgan.

§ 32**Granskning av förvaltningen och ekonomin**

Bestämmelser om granskning av förvaltningen och ekonomin finns i kommunallagen och samkommunens förvaltningsstadga.

§ 33**Intern revision**

Samkommunen har en intern revisionsfunktion. Närmare bestämmelser om den finns i förvaltningsstadgan.

Kapitel 9**UPPLÖSNING AV SAMKOMMUNEN OCH LIKVIDATION****§ 34****Upplösning av samkommunen och likvidation**

Beslut om upplösning av samkommunen fattas av medlemskommunernas fullmäktige.

Om samkommunen upplöses ansvarar samkommunens styrelse för likvidationen, om inte medlemskommunerna enas om något annat arrangemang.

De tillgångar som inte behövs för att täcka likvidationskostnaderna eller för att betala samkommunens skulder eller fullgöra dess förpliktelser, delas mellan medlemskommunerna i proportion till deras andelar i grundkapitalet. Om det belopp som krävs för att täcka likvidationskostnaderna, betala skulderna och fullgöra förpliktelserna är större än tillgångarna, är medlemskommunerna skyldiga att betala mellanskillnaden i proportion till sina andelar i grundkapitalet.

Likvidationen godkänns av medlemskommunernas fullmäktige.

Det sista bokslutet och ansvarsfriheten behandlas i medlemskommunernas fullmäktige.

§ 35

Ändring av grundavtalet

Detta grundavtal kan ändras om minst två tredjedelar av medlemskommunerna understöder en ändring och deras sammanlagda antal svenskspråkiga invånare är minst hälften av det sammanräknade antalet svenskspråkiga invånare i samtliga medlemskommuner, beräknat enligt § 6 i detta grundavtal.

§ 36

Avgörande av meningsskiljaktigheter som gäller grundavtalet

Meningsskiljaktigheter som gäller detta grundavtal avgörs som förvaltningsvistemål, i första instans i förvaltningsdomstolen på samkommunens hemort.

Kapitel 10

IKRAFTTRÄDANDE

§ 37

Ikraftträdande

Detta grundavtal träder i kraft när samkommunsfullmäktige konstaterar att ett tillräckligt antal medlemskommuner enligt § 35 har godkänt det, dock tidigast den 1 januari 2021.

Perussopimus

Kårkulla samkommun

SUOMENKIELINEN TEKSTI ON KÄÄNNÖS – VIRALLINEN VERSIO ON RUOTSINKIELINEN

1 LUKU

KUNTAYHTYMÄ

1 §

Nimi, kotipaikka ja kieli

Kuntayhtymän nimi on Kårkulla samkommun ja sen kotipaikka on Paraisten kaupunki.

Kuntayhtymä on kaksikielinen. Kuntayhtymän pöytäkirja- ja työkieli on ruotsi.

2 §

Jäsenkunnat

Kuntayhtymän jäsenkuntia ovat Porvoo, Espoo, Kauniainen, Hanko, Helsinki, Inkoo, Pietarsaari, Kokkola, Kaskinen, Kemiönsaari, Mustasaari, Korsnäs, Kristiinankaupunki, Kruunupyy, Kirkkonummi, Lapinjärvi, Luoto, Lohja, Loviisa, Maalahti, Myrskylä, Uusikaarlepyy, Närpiö, Parainen, Pedersöre, Pyhtää, Raasepori, Sipoo, Siuntio, Vantaa, Vaasa, Vöyri ja Turku.

3 §

Tehtävät ja toiminta-ajatus

Kuntayhtymä järjestää jäsenkuntien ruotsinkielisen väestön erityishuoltoa kehitysvammalain (519/1977) 6 §:n 5 momentin mukaisesti.

Kuntayhtymä voi myös järjestää jäsenkuntiensa asukkaille muita ruotsinkielisiä palveluja.

Kuntayhtymä voi myös järjestää yllä mainittuja palveluja muille kuin jäsenkuntien asukkaille.

Kuntayhtymän järjestämien, kunnan järjestämisvastuuseen kuuluvien palvelujen järjestämisvastuu ei siirry kuntayhtymälle.

Kuntayhtymä voi olla osakkaana yhtiöissä ja jäsenenä muissa yhteisöissä ja säätiöissä.

4 §

Jäsenkunnan ottaminen ja eroaminen sekä toimintaa jatkavien jäsenkuntien asema

Uuden jäsenkunnan ottaminen edellyttää kuntayhtymän perussopimuksen muuttamista kuntalain mukaisesti.

Uuden jäsenkunnan jäsenyys alkaa, ellei toisin määrätä, perussopimuksen muutoksen hyväksymistä seuraavan kalenterivuoden alusta.

Jäsenkunnan, joka kehitysvammalain 6 §:n mukaisesti haluaa erota kuntayhtymästä, tulee ilmoittaa siitä kuntayhtymän hallitukselle. Eroaminen tapahtuu kalenterivuoden päättyessä jäsenkunnan ilmoitettua eroamisesta vähintään vuotta aikaisemmin.

Jäsenkunnan erotessa kuntayhtymästä sille suoritetaan yhtymävaltuuston päätöksellä kunnan osuus nettovarallisuudesta tai osa siitä, ottaen huomioon sekä eroavan jäsenkunnan että toimintaa jatkavien jäsenkuntien asema.

Mikäli muut kunnat eivät lunasta eroavan kunnan osuutta nettovarallisuudesta tai osaa siitä, alennetaan peruspääomaa. Mikäli kuntayhtymän nettovarallisuus on negatiivinen, eroava jäsenkunta on yhtymävaltuuston päätöksellä velvollinen suorittamaan kuntayhtymälle kunnan osuuden negatiivisesta nettovarallisuudesta. Mikäli jäsenkunnan eroaminen koskee vain osaa kuntayhtymän toiminnasta, koskee edellä tarkoitettu jäsenkunnan osuus vastaavasti tätä toimintaa.

Korvaus jäsenkuntaosuudesta ja kunnan korvaus kuntayhtymälle suoritetaan tasasuuruksina erinä viiden vuoden aikana eron voimaantulosta lukien. Korvaukselle ei makseta korkoa.

2 LUKU

YHTYMÄVALTUUSTO

5 §

Ylin päättävä toimielin

Kuntayhtymän ylin päättävä toimielin on yhtymävaltuusto.

6 §

Yhtymävaltuuston jäsenten valinta

Jäsenkunnat valitsevat jäsenet yhtymävaltuustoon seuraavasti:

Kunnan ruotsinkielisten asukkaiden lukumäärä	Jäsenten lukumäärä
Enintään 8 000	1
8 001 - 25 000	2
Vähintään 25 001	3

Ruotsinkielisten asukkaiden lukumäärä määräytyy viimeisimpiä kuntavaaleja edeltävän joulukuun 31. päivän Tilastokeskuksen virallisten tietojen mukaan.

Kullekin jäsenelle valitaan henkilökohtainen varajäsen.

Yhtymävaltuuston jäsenet ja varajäsenet valitaan jäsenkuntien valtuustojen toimikautta vastaavaksi ajaksi. Toimikausi jatkuu siihen asti, kunnes uusi yhtymävaltuusto on valittu ja järjestäytynyt.

Hallintosäännössä määrätään yhtymävaltuuston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajien valinnasta.

Mikäli yhtymävaltuuston jäsen tai varajäsen menettää vaalikelpoisuutensa kesken toimikauden tai hänelle myönnetään ero yhtymävaltuuston jäsenyydestä kesken toimikauden, päättää jäsenen edustama kunta eron myöntämisestä ja uuden jäsenen tai varajäsenen valitsemisesta jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Mikäli valtuustokauden aikana kuntayhtymään hyväksytään jäseneksi uusia kuntia, ao. Kunnat valitsevat jäljellä olevaksi valtuuston toimikaudeksi omat edustajansa yhtymävaltuustoon noudattaen tämän perussopimuksen määräyksiä.

7 §

Jäsenten äänivalta

Yhtymävaltuustossa jäsenkunnalla on yksi ääni jokaista alkavaa tuhatta ruotsinkielistä asukasta kohti.

Ruotsinkielisten asukkaiden lukumäärä määräytyy tämän perussopimuksen 6 §:n mukaan. Mikäli kaksi tai useampi jäsenkunta ovat siinä tarkoitetun päivämäärän jälkeen liittyneet yhteen, perustuu uuden kunnan äänimäärä niiden yhteenlaskettuun ruotsinkielisten asukkaiden lukumäärään.

Jäsenkunnan äänimäärä jakautuu tasan heistä saapuvilla olevien kesken.

8 §

Yhtymävaltuuston päätösvaltaisuus

Yhtymävaltuusto on päätösvaltainen, kun vähintään 2/3 jäsenistä ovat läsnä ja läsnä olevat jäsenet edustavat vähintään puolet kaikkien jäsenkuntien yhteenlasketusta äänimäärästä.

Yhtymävaltuuston toiminnasta määrätään hallintosäännössä.

9 §

Yhtymävaltuuston tehtävät

Yhtymävaltuusto vastaa kuntayhtymän toiminnasta ja taloudesta voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

Yhtymävaltuuston tehtävistä säädetään kuntalaissa.

Lisäksi yhtymävaltuuston on viimeistään kesäkuussa

- 1) käsiteltävä yhtymähallituksen laatima tilinpäätös edelliseltä kalenterivuodelta ja tarkastuslautakunnan arviointikertomus sekä tilintarkastajan kertomus samoin kuin tehtyjen muistutusten johdosta annetut selitykset ja lausunnot; ja
- 2) päätettävä tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä yhtymähallitukselle ja muille tilivelvollisille sekä niistä toimenpiteistä, joihin edellisessä kohdassa mainitut kertomukset saattavat antaa aihetta.

Yhtymävaltuuston on viimeistään 15. lokakuuta hyväksyttävä kuntayhtymän seuraavan vuoden talousarvion sekä vähintään kolmea vuotta koskeva taloussuunnitelma.

Hallintosäännössä yhtymävaltuusto voi delegoida päätösvaltaa kuntayhtymän muille toimielimille sekä luottamushenkilöille ja viranhaltijoille.

3 LUKU

YHTYMÄHALLITUS JA KUNTAYHTYMÄN JOHTAJA

10 §

Yhtymähallituksen kokoonpano ja äänimäärä

Yhtymävaltuusto valitsee yhtymähallituksen, johon kuuluu vähintään seitsemän ja enintään yksitoista jäsentä, sekä kullekin jäsenelle henkilökohtaisen varajäsenen.

Yhtymähallitus valitaan yhtymävaltuuston toimikaudeksi, jollei yhtymävaltuusto ole päättänyt lyhyemmästä toimikaudesta.

Yhtymävaltuusto nimeää yhtymähallituksen jäsenistä puheenjohtajan ja yhden tai useamman varapuheenjohtajan sen mukaan, mitä hallintosäännössä määrätään.

Kullakin jäsenellä on kokouksessa yksi (1) ääni.

11 §

Yhtymähallituksen tehtävät

Yhtymähallitus johtaa kuntayhtymää ja sen hallintoa siten kuin siitä on erikseen laissa säädetty tai kuntayhtymän hallintosäännössä määrätään.

Yhtymähallitus valvoo kuntayhtymän etua ja edustaa kuntayhtymää sekä tekee sen puolesta sopimukset, jollei hallintosäännöllä ole toisin määrätty.

Yhtymähallituksen tehtävistä, päätösvallasta ja koollekutsumisesta määrätään tarkemmin hallintosäännössä.

12 §

Kuntayhtymän nimen kirjoittaminen

Oikeudesta kuntayhtymän nimen kirjoittamiseen määrätään hallintosäännössä.

13 §

Kuntayhtymän johtaja

Kuntayhtymällä on johtaja, joka johtaa yhtymähallituksen alaisena kuntayhtymän hallintoa, taloutta ja muuta toimintaa.

Kuntayhtymän johtajan tehtävistä määrätään tarkemmin hallintosäännössä.

4 LUKU

MUUT TOIMIELIMET

14 §

Lautakunnat

Yhtymävaltuusto valitsee seuraavat aluelautakunnat yhtymävaltuuston toimikaudeksi, jollei yhtymävaltuusto ole päättänyt lyhyemmästä toimikaudesta:

Uudenmaan aluelautakunta, jonka toiminta-alueeseen kuuluvat Porvoo, Espoo, Kauniainen, Hanko, Helsinki, Inkoo, Kirkkonummi, Lapinjärvi, Lohja, Loviisa, Myrskylä, Pyhtää, Raasepori, Siuntio ja Vantaa.

Turunmaan aluelautakunta, jonka toiminta-alueeseen kuuluvat Kemiönsaari, Parainen ja Turku.

Pohjanmaan aluelautakunta, jonka toiminta-alueeseen kuuluvat Pietarsaari, Kokkola, Kaskinen, Mustasaari, Korsnäs, Kristiinankaupunki, Kruunupyö, Luoto, Maalahti, Uusikaarlepyy, Närpiö, Pedersöre, Vaasa ja Vöyri.

Aluelautakuntien asettamisesta ja tehtävistä määrätään tarkemmin hallintosäännössä.

15 §

Muut toimielimet

Kuntayhtymällä voi olla muita yhtymävaltuuston päättämiä toimielimiä, joiden kokoonpanosta, toimivallasta ja koollekutsumisesta määrätään tarkemmin hallintosäännössä.

5 LUKU

OMISTAJAOHJAUS

16 §

Omistajaohjaus

Kuntayhtymän johdolla ja jäsenkunnilla on neuvottelumenettely, jossa sovitaan kuntayhtymän talouden ja toiminnan pitkän aikavälin suunnittelua ja tavoitteita koskevista periaatteista.

Taloussuunnitelmaa valmisteltaessa jäsenkunnille on varattava tilaisuus esitysten tekemiseen kuntayhtymän toiminnan kehittämiseksi.

17 §

Konserniohje

Kuntayhtymässä on konserniohje, jonka yhtymävaltuusto hyväksyy.

6 LUKU

TALOUS

18 §

Peruspääoma ja jäsenkuntien osuudet

Kuntayhtymän peruspääoma muodostuu jäsenkuntien pääomasijoituksista. Peruspääomaa voidaan myös korottaa yhtymävaltuuston päätöksellä siirrolla oman pääoman muusta erästä. Peruspääoma jakaantuu jäsenkuntaosuuksiin.

Peruspääoman korottamisesta ja alentamisesta päättää yhtymävaltuusto.

Uusien tai korotettujen peruspääomaosuuksien yhteydessä yhtymävaltuusto päättää tarvittavasta pääomasijoituksesta ja maksuajankohdasta.

Kuntayhtymä suorittaa yhtymävaltuuston talousarvion yhteydessä tekemällä päätöksellä jäsenkuntien peruspääomaosuuksille korkoa. Korko maksetaan vuosittain lokakuun loppuun mennessä.

19 §

Jäsenkuntien osuudet varoista ja vastuut veloista ja velvoitteista

Jäsenkuntien osuudet kuntayhtymän varoihin määräytyvät kuntayhtymän peruspääomaosuuksien suhteessa.

Jäsenkuntien vastuu kuntayhtymän veloista ja kuntayhtymään kohdistuvista velvoitteista sekä vastuista määräytyy kuntayhtymän peruspääomaosuuksien suhteessa. Sama koskee sellaisia kuntayhtymän menoja, joita ei muutoin saada katetuksi.

20 §

Talousarvio ja -suunnitelma

Taloussuunnitelmaa valmisteltaessa jäsenkunnille on varattava tilaisuus viimeistään talousarviovuotta edeltävän vuoden helmikuun loppuun mennessä tehdä esityksiä kuntayhtymän toiminnan kehittämiseksi ja sopeuttamiseksi jäsenkuntien toiminnallisiin tavoitteisiin ja taloudellisiin mahdollisuuksiin.

Alustava ehdotus seuraavan kalenterivuoden talousarvioksi sekä vähintään kolmen seuraavan vuoden taloussuunnitelmaksi on toimitettava jäsenkunnille toukokuun loppuun mennessä.

Yhtymähallituksen ehdotus talousarvioksi ja -suunnitelmaksi on toimitettava yhtymävaltuustolle viimeistään lokakuun 5. päivänä.

Yhtymävaltuuston tulee viimeistään lokakuun 15. päivänä hyväksyä talousarvio ja -suunnitelma.

Mikäli jäsenkunta arvioi, että sen tarve kuntayhtymän palveluille tulee poikkeamaan oleellisesti talousarvion perusteena olevista laskelmista, tulee sen ilmoittaa siitä kuntayhtymälle viimeistään kolme kuukautta etukäteen.

Yhtymävaltuuston on hyväksyttävä talousarvion muutokset talousarviovuoden aikana.

21 §

Talouden ja toiminnan seurantajärjestelmä sekä raportointi jäsenkunnille

Kuntayhtymällä on talouden ja toiminnan ajantasainen seurantajärjestelmä, jolla todennetaan asetettujen tavoitteiden saavuttaminen tai niistä poikkeaminen.

Yhtymähallitus raportoi vähintään kaksi kertaa vuodessa, huhtikuun ja syyskuun loppuun mennessä, jäsenkuntakohtaisesti toiminnan ja talouden toteutumisesta jäsenkunnille.

22 §

Tilikauden yli- ja alijäämäsittely

Tilinpäätöstä käsitellessään yhtymävaltuusto voi päättää, että tilikauden ylijäämä tai osa siitä palautetaan jäsenkunnille niiden palvelujen käytön mukaisessa suhteessa.

23 §**Alijäämän kattaminen**

Mikäli jäsenkunnat eivät ole hyväksyneet kuntalain 119 §:ssä tarkoitetun selvityshenkilön tekemää ehdotusta kuntayhtymän talouden tasapainottamiseksi, jäsenkunnat vastaavat alijäämän kattamisesta tämän perussopimuksen 19 §:n mukaisesti.

24 §**Tilinpäätös**

Tilinpäätöksen allekirjoittavat yhtymähallituksen jäsenet ja esittelijä.

25 §**Kuntayhtymän tiedonantovelvollisuus**

Kuntayhtymän on annettava jäsenkuntien kunnanhallituksille kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot helmikuun loppuun mennessä.

7 LUKU**KUNTAYHTYMÄN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHOITTAMINEN****26 §****Kuntayhtymän toiminnan rahoitus**

Kuntien maksuosuudet perustuvat rahoitusmalliin, jossa kunkin kunnan osuus määräytyy kuntayhtymän palvelujen käytön perusteella.

Isot yli- tai alijäämät huomioidaan seuraavan talousarviovuoden hinnoittelussa.

Kuntayhtymällä on yhtymävaltuuston hyväksymä rahoitusstrategia.

27 §**Investoinnit ja pääomarahoitus**

Kuntayhtymä voi hankkia pääomarahoitusta investointimеноon valtionosuutena, jäsenkunnan rahoitusosuutena, jäsenkunnan suostumuksella peruspääoman korotuksena, lainana rahoituslaitokselta tai käyttää muita rahoitusinstrumentteja yhtymävaltuuston hyväksymän rahoitusstrategian mukaisesti.

Jäsenkunnan rahoitusosuus investointimеноihin määräytyy peruspääomaosuuden mukaisessa suhteessa.

28 §**Suunnitelmapoistot**

Suunnitelman mukaisten poistojen laskentaperusteet hyväksyy yhtymävaltuusto.

29 §**Viivästyskorko**

Viivästyneelle suoritukselle jäsenkunta tai kuntayhtymä maksaa korkolain mukaisen viivästyskoron.

30 §**Rahastot**

Yhtymävaltuusto päättää rahastojen perustamisesta ja säännöistä.

8 LUKU**HALLINNON JA TALOUDEN TARKASTUS****31 §****Tarkastuslautakunta**

Yhtymävaltuusto nimeää kuntayhtymän tarkastuslautakunnan, joka koostuu puheenjohtajasta, varapuheenjohtajasta ja kolmesta muusta jäsenestä, sekä heille henkilökohtaiset varajäsenet. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan pitää olla yhtymävaltuuston jäseniä. Tarkastuslautakunnan toimivallasta ja koollekutsumisesta määrätään tarkemmin hallintosäännössä.

32 §**Hallinnon ja talouden tarkastus**

Hallinnon ja talouden tarkastamisessa noudatetaan, mitä siitä on säädetty kuntalaissa ja määrätään hallintosäännössä.

33 §**Sisäinen tarkastus**

Kuntayhtymällä on sisäisen tarkastuksen toiminto. Sisäisen tarkastuksen toiminnasta määrätään tarkemmin hallintosäännössä.

9 LUKU**KUNTAYHTYMÄN PURKAMINEN JA LOPPUSelvitys****34 §****Kuntayhtymän purkaminen ja loppuselvitys**

Kuntayhtymän purkamisesta päättävät jäsenkuntien valtuustot.

Kuntayhtymän purkautuessa yhtymähallituksen on huolehdittava loppuselvityksestä, elleivät jäsenkunnat sovi muusta järjestelystä.

Kuntayhtymän varat, joita ei tarvita loppuselvityksen kustannusten ja velkojen suorittamiseen eikä sitoumusten täyttämiseen, jaetaan jäsenkunnille peruspääomaosuuksien suhteessa. Jos kustannusten ja velkojen suorittamiseen sekä sitoumusten täyttämiseen tarvittava määrä on varoja suurempi, jäsenkunnat ovat velvolliset suorittamaan erotuksen peruspääoman

Jäsenkuntien valtuustot hyväksyvät loppuselvityksen.

Viimeinen tilinpäätös ja vastuuvapaus käsitellään jäsenkuntien valtuustoissa.

35 §

Perussopimuksen muuttaminen

Tätä perussopimusta voidaan muuttaa, jos vähintään kaksi kolmannelta jäsenkunnista sitä kannattaa ja niiden yhteenlaskettu ruotsinkielisten asukkaiden lukumäärä on vähintään puolet kaikkien jäsenkuntien yhteenlasketusta ruotsinkielisten asukkaiden lukumäärästä, tämän perussopimuksen 6 §:n mukaan laskettuna.

36 §

Perussopimuksesta aiheutuvien erimielisyyksien ratkaiseminen

Tästä perussopimuksesta aiheutuvat erimielisyydet ratkaistaan hallintoriita-asioina, ensimmäisenä oikeusasteena kuntayhtymän kotipaikan hallinto-oikeus.

10 LUKU

VOIMAANTULO

37 §

Voimaantulo

Tämä perussopimus tulee voimaan, kun yhtymävaltuusto toteaa että 35 §:n mukainen riittävä määrä jäsenkuntia on sen hyväksynyt, kuitenkin aikaisintaan 1.1.2021.

Grundavtal

Kårkulla samkommun

Godkänd av fullmäktige
Datum: 1.1.2011
Förvaltningssekreteraren

1 kap. SAMKOMMUNEN

1 §

Samkommunens namn och hemort

Samkommunens namn är Kårkulla samkommun och dess hemort är Väståbolands stad.

Samkommunens arbetsspråk är svenska.

2 §

Samkommunens uppgifter

Kårkulla samkommun har till uppgift att bereda specialomsorger för den svenskspråkiga befolkningen enligt gällande lagstiftning.

Utöver specialomsorgstjänster kan samkommunen tillhandahålla annan verksamhet för medlemskommunernas invånare om kommunen eller andra intressenter beslutat köpa dessa tjänster:

1. Vård för rusmedelsmissbrukare enligt gällande lagstiftning.
2. Arbetsverksamhet och arbetslinikverksamhet enligt gällande lagstiftning.
3. Verksamhet enligt socialvårdslagen och barnskyddslagen.
4. Övrig social verksamhet på basen av gällande lagstiftning.

Samkommunen kan fungera som huvudman även för annan svenskspråkig service om någon medlemskommun köper denna service.

Samkommunen kan sälja ovan nämnda tjänster till kommuner som inte är medlemmar i samkommunen.

3 §

Samkommunens medlemmar

Samkommunens medlemskommuner är Finlands samtliga svenskspråkiga och tvåspråkiga kommuner förutom kommunerna inom landskapet Åland.

Medlemskommuner i samkommunen är:

Borgå, Esbo, Grankulla, Hangö, Helsingfors, Ingå, Jakobstad, Karleby, Kaskö, Kimitoön, Korsholm, Korsnäs, Kristinestad, Kronoby, Kyrkslätt, Lappträsk, Larsmo, Lojo, Lovisa, Malax, Mörskom, Nykarleby, Närpes, Pedersöre, Pyttis, Raseborg, Sibbo, Sjöundeå, Vanda, Vasa, Väståboland, Vörå och Åbo.

Partiella medlemmar

I missbrukarvården deltar följande kommuner:

Borgå, Grankulla, Hangö, Ingå, Jakobstad, Kaskö, Kimitoön, Korsholm, Korsnäs, Kristinestad, Kronoby, Larsmo, Lovisa, Malax, Nykarleby, Närpes, Pedersöre, Pyttis, Raseborg, Vasa och Väståboland.

I arbetsverksamhet enligt socialvårdslagen deltar följande kommuner:
Borgå, Hangö, Ingå, Jakobstad, Kaskö, Kimitoön, Korsholm, Korsnäs,
Kristinestad, Kronoby, Kyrkslätt, Lappträsk, Larsmo, Lovisa, Malax,
Mörskom, Nykarleby, Närpes, Pedersöre, Pyttis, Raseborg, Vanda,
Västaboland, Vörå och Åbo.

2 kap. SAMKOMMUNENS ORGAN

4 § Fullmäktige

Samkommunens beslutanderätt utövas av fullmäktige.

Till samkommunens fullmäktige väljer medlemskommunernas
fullmäktigeledamöter enligt följande:

Kommunernas svenskspråkiga invånare		Antal fullmäktige ledamöter
Högst 8 000		1
8 001 - 25 000	2	
25 001 - eller flera		3

För varje ledamot i fullmäktige väljs en personlig ersättare.

Fullmäktiges mandatperiod är fyra år.

Fullmäktiges arbetsordning stadgar om val av fullmäktiges ordförande och vice
ordförande.

5 § Rösträtt

I fullmäktige har medlemskommunerna en röst för varje begynnande tusental
svenskspråkiga invånare. Röstetalet fördelar sig jämnt mellan kommunens
närvarande representanter.

Röstetalet för en kommuns representanter i fullmäktige bestäms utgående från
kommunens invånarantal enligt 8 § befolkningsdatalagen (507/93) (Upphävd
och ersatt med Lagen om befolkningsdatasystem och
Befolkningsregistercentralens certifikattjänster 21.8.09/661) vid ingången av
året före finansåret. Har efter detta två eller flera kommuner gått samman utgör
det sammanlagda invånarantalet grund för röstetalet.

6 § Fullmäktiges uppgifter

Samkommunens fullmäktige ansvarar för samkommunens verksamhet och
ekonomi enligt gällande lagstiftning.

Fullmäktige kan i förvaltningsstadgan delegera beslutanderätt till samkommunens övriga organ samt till förtroendevalda och tjänsteinnehavare.

7 §

Kallelse till sammanträde

Kallelse till fullmäktiges sammanträde skall sändas till fullmäktige och styrelsen samt medlemskommunernas kommunstyrelser minst tio (10) kalenderdagar före sammanträdet.

8 § Beslutförhet

Fullmäktige är beslutfört, då minst två tredjedelar av fullmäktigeledamöterna är närvarande och då de representerar minst hälften av det sammanlagda röstetalet för samtliga medlemskommuner som deltar i behandlingen av ärendet. Det sammanlagda röstetalet bestäms enligt antalet medlemmar och röster för de kommuner som har rätt att delta i behandlingen av ärendena.

9 § Arbetsordning

Fullmäktige antar en arbetsordning för sin verksamhet.

10 §

Styrelsen

Fullmäktige utser för sin mandatperiod en styrelse som består av 7-11 ledamöter jämte personliga ersättare. Bland ledamöterna utser fullmäktige ordförande och vice ordförande.

Styrelsen bevakar samkommunens intressen samt företräder samkommunen och för samkommunens talan, såvida denna rätt inte i stöd av bestämmelse i förvaltningsstadga hör till annat organ eller tjänsteinnehavare.

Om rätten att på samkommunens vägnar underteckna avtal, förbindelser och andra handlingar ingår bestämmelser i förvaltningsstadgan.

11 §

Styrelsen utövar den beslutanderätt som den har i stöd av lag och enligt bestämmelserna i förvaltningsstadgan.

Regionala nämnder

Fullmäktige tillsätter för sin mandattid följande regionala nämnder:

Regionala nämnden för Nyland

Hit hör kommunerna: Borgå, Esbo, Grankulla, Hangö, Helsingfors, Ingå, Kyrkslätt, Lappträsk, Lojo, Lovisa, Mörskom, Pyttis, Raseborg, Sibbo, Sjundeå och Vanda.

Regionala nämnden för Åboland

Hit hör kommunerna: Kimitoön, Väståboland och Åbo.

Regionala nämnden för Österbotten

Hit hör kommunerna: Jakobstad, Karleby, Kaskö, Korsholm, Korsnäs,

Kristinestad, Kronoby, Larsmo, Malax, Nykarleby, Närpes, Pedersöre, Vasa och Vörå.

Bestämmelser om tillsättande av nämnderna samt om nämndernas uppgifter ingår i förvaltningsstadgan.

12 §

Övriga organ

Fullmäktige tillsätter för samkommunen en revisionsnämnd bestående av ordförande, vice ordförande och tre medlemmar vilka alla har en personlig ersättare. Ordförande och vice ordförande skall vara fullmäktigeledamöter.

3 kap.

EKONOMI SAMT GRANSKNING AV FÖRVALTNING OCH EKONOMI

13 §

Grundkapital

Grundkapitalet utgörs av medlemskommunernas kapitalplaceringar. Det kan också höjas genom överföring från andra poster i det egna kapitalet. Grundkapitalet indelas i medlemskommunernas andelar.

Samkommunens fullmäktige beslutar om höjning och sänkning av grundkapitalet.

Samkommunens fullmäktige beslutar om nödvändigt kapitalplaceringsbelopp och betalningstidpunkt i samband med nya eller höjda andelar i grundkapitalet.

Grundkapitalets fördelning i medlemsandelar justeras på grund av de statsandelar som samkommunen får för ett anläggningsprojekt.

På medlemskommunernas grundkapitalsandelar betalar samkommunen en ränta som fullmäktige beslutar om årligen i samband med godkännandet av följande års budget. Räntan betalas till medlemskommunerna årligen före utgången av december månad.

14 §

Medlemskommunernas andelar och ansvar

Medlemskommunernas andelar i samkommunens tillgångar samt deras ansvar för samkommunens skulder och förbindelser fastställs i förhållande till grundkapitalandelarna.

15 §

Samkommunen för register över medlemskommunernas andelar i grundkapitalet. I registret specificeras andelarna enligt partiellt medlemskap.

Budget och ekonomiplan

Vid beredningen av ekonomiplanen skall medlemskommunerna ges tillfälle att framlägga förslag till utvecklande av samkommunens verksamhet.

Den preliminära budgeten och ekonomiplanen för följande kalenderår skall tillställas medlemskommunerna inom maj månad och fullmäktige godkänner ekonomiplanen för varje begynnande planeringsperiod senast den 15 oktober föregående år. Styrelsen skall senast den 5 oktober tillställa fullmäktige budgetförslaget för följande år.

Ändringar i budgeten skall godkännas under budgetåret.

16 §

Avskrivning enligt plan

Grunderna för avskrivning enligt plan godkänns av samkommunens fullmäktige.

17 §

Prissättning och fakturering av prestationer

Grunden för prestationsprissättning är självkostnadspriset, som innefattar direkta produktionskostnader, allmänna förvaltningskostnader och kapitalkostnader. De direkta kostnaderna och de allmänna förvaltningskostnaderna skall grunda sig på reella kostnader. I kapitalkostnaderna ingår avskrivningar enligt plan.

Medlemskommunerna faktureras på enahanda grunder. Om inte medlemskommunerna och samkommunen avtalar om något annat, skall av fakturan framgå grunderna för kommunens betalningsskyldighet.

Prissättningsgrunderna för prestationer fastställs av samkommunens fullmäktige i samband med att budgeten godkänns. Prissättningsgrunderna bör fastställas på minst nivån för partiellt medlemskap. Enhetspriserna för prestationer fastställs av samkommunens styrelse i förväg, inom november månad föregående år. När enhetspriserna bestäms bedöms prestationsmängden och beloppet av avgiftsinkomster som uppbärs hos kunderna samt de övriga inkomster den ordinarie verksamheten inbringar. Enhetspriserna kan ändras under verksamhetsåret utgående från en godkänd budgetändring och så, att en ändring som höjer enhetspriserna kan träda ikraft tidigast från ingången av den andra månaden som följer på meddelandet.

18 §

Stora överskott eller underskott beräknas på förhand och beaktas i prissättningen av prestationerna under räkenskapsperioden, så att enhetspriserna justeras till att motsvara de reella kostnaderna.

Investeringar och finansiering med långfristigt främmande kapital

Samkommunen kan anskaffa kapitalfinansiering för investeringsutgifter i form av statsandelar, medlemskommunernas finansieringsandelar eller placering av eget kapital eller genom lån av medlemskommunerna eller finansiella institut.

Samkommunens fullmäktige beslutar om villkoren för medlemskommunernas finansieringsandelar och placering av eget kapital och om lån av medlemskommuner.

De beräknade kostnaderna för ett anläggningsprojekt fördelas för fastställande av statsandel som medlemskommunernas andelar i förhållande till fördelningen av grundkapitalet enligt det senaste bokslutet, om det inte för ett enskilt projekt bestämts någon annan fördelningsprincip.

Betalningsandelar som uppbärs av en medlemskommun för amortering av lån för investeringsfinansiering antecknas som en höjning av medlemskommunernas andel i grundkapitalet.

19 §

Beslut om att föra en höjning av medlemsandelen till en placeringsfond fattas av medlemskommunernas fullmäktige.

Upprättande av fonder

Medlemskommunernas fullmäktige beslutar genom överensstämmande beslut om upprättande av kapitalplaceringsfonder och stadgarna för fonderna. Beslut om upprättande av andra fonder och stadgarna för dem fattas av samkommunens fullmäktige.

20 §

Dröjsmålsränta

Vid dröjsmål med betalningen är medlemskommunen och samkommunen skyldiga att betala dröjsmålsränta enligt 4 § 3 mom. räntelagen.

21 §

Undertecknande och godkännande av bokslutet

Bokslutet undertecknas av samkommunens styrelses medlemmar och föredraganden.

22 §

Ställningen för kommuner som utträder ur samkommunen och för kommuner som fortsätter verksamheten

Om en medlemskommun utträder ur samkommunen eller minskar sin andel i grundkapitalet, betalas till kommunen dess andel eller en del därav, enligt samkommunens fullmäktiges beslut. Om de andra kommunerna inte löser in den utträdande medlemskommunens andel sänks grundkapitalet. Ersättningen för grundkapitalandelen betalas i jämnstora poster under 10 år, räknat från den dag då utträdet trädde i kraft.

23 §

Granskning av förvaltningen och ekonomin

Granskning av förvaltningen och ekonomin följer bestämmelserna i kommunallagen och samkommunens revisionsstadga.

24 §

Upplösning och likvidation av samkommunen

Medlemskommunernas fullmäktige beslutar om upplösning av samkommunen.

Om samkommunen upplöses ansvarar samkommunens styrelse för likvidationen, om inte medlemskommunerna enas om något annat arrangemang.

Sådana samkommunstillgångar som inte behövs för ersättandet av likvidationskostnader och betalning av skulder eller fullgörande av åtaganden fördelas bland medlemskommunerna i förhållande till deras andelar av grundkapitalet. Om det belopp som krävs för betalning av kostnader och skulder samt fullgörande av åtaganden är större än tillgångarna, betalar medlemskommunerna skillnaden i förhållande till andelarna.

4 kap. ÖVRIGT

25 § Ikraftträdande

Detta grundavtal träder i kraft 1.1.2011.

KÄRKULLAN KUNTAYHTYMÄN PERUSSOPIMUS (Käännös)

1 LUKU KUNTAYHTYMÄ

1 §

Nimi ja kotipaikkakunta

Kuntayhtymän nimi on Kårkulla samkommun ja sen kotipaikka on Länsi-Turunmaan kaupunki.

Kuntayhtymän työkieli on ruotsi.

2 §

Kuntayhtymän tehtävät

Kårkullan kuntayhtymän tehtävänä on tuottaa kehitysvammaisten erityishuoltoa ruotsinkieliselle väestölle voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

Erityishuollon palvelujen lisäksi kuntayhtymä voi tuottaa seuraavia palveluita jäsenkuntiensa asukkaille kuntien tai muiden tahojen näin päättäessä:

1. Päihteiden väärinkäyttäjien hoitoa voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti
2. Työtoimintaa ja työklonikkatoimintaa voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti
3. Sosiaalihooltolain ja lastensuojelulain mukaista toimintaa
4. Muuta sosiaalista toimintaa voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

Kuntayhtymä voi tuottaa myös muuta ruotsinkielistä palvelua, mikäli jokin jäsenkunta ostaa palvelun.

Kuntayhtymä voi myydä edellä mainittuja palveluja sellaisille kunnille, jotka eivät ole kuntayhtymän jäsenkuntia.

3 §

Kuntayhtymän jäsenkunnat

Kuntayhtymän jäsenkuntia ovat Suomen kaikki ruotsinkieliset ja kaksikieliset kunnat paitsi Ahvenanmaan maakuntaan kuuluvat kunnat.

Kuntayhtymän jäsenkunnat ovat: Porvoo, Espoo, Kauniainen, Hankoo, Helsinki, Inkoo, Pietarsaari, Kokkola, Kaskinen, Kemiönsaari, Mustasaari, Korsnäs, Kristiinankaupunki, Kruunupyy, Kirkkonummi, Lapinjärvi, Luoto, Lohja, Loviisa, Maalahti, Myrskylä, Uusikaarlepyy, Närpiö, Pedersöre, Pyhtää, Raasepori, Sipoo, Siuntio, Vantaa, Vaasa, Länsi-Turunmaa, Vöyri ja Turku.

Osajäsenet:

Seuraavat kunnat osallistuvat kuntayhtymän päihdehuoltoon:

Porvoo, Kauniainen, Hankoo, Inkoo, Pietarsaari, Kaskinen, Kemiönsaari, Mustasaari, Korsnäs, Kristiinankaupunki, Kruunupyy, Luoto, Loviisa, Maalahti, Uusikaarlepyy, Närpiö, Pedersöre, Pyhtää, Raasepori, Vaasa, Länsi-Turunmaa ja Vöyri.

Seuraavat kunnat osallistuvat sosiaalihooltolain mukaiseen työtoimintaan:

Porvoo, Hanko, Inkoo, Pietarsaari, Kaskinen, Kemiönsaari, Mustasaari, Korsnäs, Kristiinankaupunki, Kruunupyö, Kirkkonummi, Lapinjärvi, Luoto, Loviisa, Maalahti, Myrskylä, Uusikaarlepyy, Närpiö, Pedersöre, Pyhtää, Raasepori, Vantaa, Länsi-Turunmaa, Vöyri ja Turku.

2 LUKU

KUNTAYHTYMÄN TOIMIELIMET

4 §

Valtuusto Kuntayhtymän valtuusto käyttää kuntayhtymän päätösvaltaa.

Jäsenkuntien valtuustot valitsevat kuntayhtymän valtuuston jäsenet seuraavasti:

Kunnan ruotsinkielisten asukkaiden lukumäärä	Valtuutettuja
Enintään 8 000	1
8 001 – 25 000	2
25 001 – tai enemmän	3

Jokaiselle valtuutetulle valitaan henkilökohtainen varajäsen.

Kuntayhtymän valtuuston toimikausi on neljä vuotta.

Valtuuston työjärjestyksessä säädetään valtuuston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valinnasta.

5 §

Äänioikeus Valtuuston kokouksessa jokaisella jäsenkunnalla on yksi ääni ruotsinkielisen väestön kutakin alkavaa tuhatlukua kohden. Äänimäärä jakautuu tasan kunnan läsnä olevien edustajien kesken.

Kunnan edustajien äänimäärä kuntayhtymän valtuustossa määräytyy kunnan asukasluvun mukaan tilivuotta edeltävän vuoden alussa väestötietolain (507/93) 8 §:n mukaan (kumottu ja korvattu Lailla väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista 21.8.2009/661). Jos tämän jälkeen kaksi tai useampi kunta on yhdistynyt, äänimäärän laskentaperusteena käytetään kunnan asukkaiden yhteenlaskettua määrää.

6 §

Valtuuston tehtävät

Kuntayhtymän valtuuston vastaa kuntayhtymän toiminnasta ja taloudesta voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

Valtuusto voi hallintosäännössä antaa päätösvaltaa kuntayhtymän muille toimielimille sekä luottamushenkilöille ja viranhaltijoille.

7 §

Kokouskutsu

Kutsu valtuuston kokoukseen on lähetettävä valtuutetuille ja hallitukselle sekä jäsenkuntien hallituksille vähintään kymmenen (10) päivää ennen kokousta.

8 §

Päätösvaltaisuus

Valtuusto on päätösvaltainen, kun vähintään kaksi kolmasosaa valtuutetuista on läsnä edustaen vähintään puolta kaikkia asian käsittelyyn osallistuvien kuntien yhteenlasketusta äänimäärästä. Yhteenlaskettu äänimäärä määräytyy niiden jäsenten ja kuntien äänimäärien mukaan, joilla on oikeus osallistua asioiden käsittelyyn.

9 §

Työjärjestys

Valtuuston laatii toiminnalleen työjärjestyksen.

10 §

Hallitus

Valtuusto valitsee toimikautensa ajaksi 7-11 -jäsenisen hallituksen ja jokaiselle hallituksen jäsenelle henkilökohtaisen varajäsenen. Jäsenten keskuudesta valtuusto valitsee puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Hallitus valvoo kuntayhtymän etuja ja edustaa kuntayhtymää sekä käyttää sen puhevaltaa, mikäli kyseinen oikeus ei hallintosäännön määräyksen mukaan kuulu toiselle toimielimelle tai viranhaltijalle.

Hallintosäännössä säädetään oikeudesta allekirjoittaa sopimuksia, sitoumuksia sekä muita asiakirjoja kuntayhtymän puolesta.

Hallitus käyttää sitä päätösvaltaa, joka sillä on lakien ja kuntayhtymän hallintosäännön mukaan.

11 §

Alueelliset lautakunnat

Valtuusto asettaa toimikaudekseen seuraavat alueelliset lautakunnat:

Uudenmaan alueellinen lautakunta:

Porvoo, Espoo, Kauniainen, Hankoo, Helsinki, Inkoo, Kirkkonummi, Lapinjärvi, Lohja, Loviisa, Myrskylä, Pyhtää, Raasepori, Sipoo, Siuntio ja Vantaa.

Turunmaan alueellinen lautakunta:

Kemiönsaari, Länsi-Turunmaa ja Turku

Pohjaanmaan alueellinen lautakunta:

Pietarsaari, Kokkola, Kaskinen, Mustasaari, Korsnäs, Kristiinankaupunki, Kruunupyy, Luoto, Maalahti, Uusikaarlepyy, Närpiö, Pedersöre, Vaasa ja Vöyri.

Hallintosäännössä säädetään lautakuntien asettamisesta sekä lautakuntien tehtävistä.

12 §

Muut toimielimet

Valtuusto asettaa kuntayhtymälle tarkastuslautakunnan, joka koostuu puheenjohtajasta, varapuheenjohtajasta ja kolmesta jäsenestä, joilla kullakin on henkilökohtainen varajäsen. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuuston jäsen.

3 LUKU

TALOUS SEKÄ HALLINNON JA TALOUDEN TARKASTUS

13 §

Peruspääoma

Jäsenkuntien pääomasijoitukset muodostavat peruspääoman. Peruspääomaa voidaan korottaa myös siirtämällä varoja oman pääoman muista eristä. Peruspääoma jakautuu jäsenkuntien osuuksiin.

Kuntayhtymän valtuusto päättää peruspääoman korotuksesta ja alentamisesta.

Kuntayhtymän valtuusto päättää tarpeellisesta pääoman sijoitusmäärästä ja maksuajasta peruspääoman uusien tai korotettujen osuuksien määräämisen yhteydessä.

Peruspääoman jakautuminen jäsenosuuksiin tarkistetaan niiden valtionosuuksien perusteella, jotka kuntayhtymä saa perustamishankkeelle.

Jäsenkuntien peruspääomaosuuksista kuntayhtymä maksaa korkoa, josta valtuusto päättää vuosittain seuraavan vuoden talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Korko maksetaan jäsenkunnille vuosittain ennen joulukuun loppua.

14 §

Jäsenkuntien osuudet ja vastuu

Jäsenkuntien osuudet kuntayhtymän varoista ja jäsenkuntien vastuut kuntayhtymän veloista ja velvoitteista vahvistetaan suhteessa kyseessä olevan kunnan peruspääomaosuuksiin.

Kuntayhtymä pitää rekisteriä jäsenkuntien peruspääomaosuuksista. Rekisterissä osuudet spesifioidaan osajäsenyydet huomioon ottaen.

15 §

Talousarvio ja taloussuunnitelma

Taloussuunnitelmaa valmisteltaessa on jäsenkullille annettava tilaisuus tehdä ehdotuksia kuntayhtymän toiminnan kehittämiseksi.

Alustava talousarvio ja seuraavan kalenterivuoden taloussuunnitelma on toimitettava jäsenkunnille toukokuun loppuun mennessä, ja kuntayhtymän valtuusto hyväksyy jokaisen alkavan suunnittelukauden taloussuunnitelman viimeistään 15. lokakuuta edellisenä vuonna. Hallituksen tulee viimeistään 5. lokakuuta toimittaa seuraavan vuoden talousarvioehdotus valtuustolle.

Talousarvion muutokset tulee hyväksyä talousarviovuonna.

16 §

Suunnitelman mukaiset poistot

Valtuusto hyväksyy suunnitelman mukaisten poistojen laskentaperusteet.

17 §

Suoritteiden hinnoittelu ja laskutus

Suoritteiden hinnoittelu perustuu omakustannushintaan, joka käsittää palvelun tuottamisesta suoraan aiheutuvat menot, yleiset hallintomenot ja pääomakustannukset. Välittömien kustannusten ja yleisten hallintomenojen tulee perustua todellisiin menoihin. Suunnitelman mukaiset poistot sisältyvät pääomakustannuksiin.

Kaikkia jäsenkuntia laskutetaan samoin perustein. Elleivät jäsenkunnat ja kuntayhtymä sovi muuta, laskusta tulee ilmetä kunnan maksuvelvollisuuden perusteet.

Valtuusto vahvistaa suoritteiden hinnoitteluperusteet talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Hinnoitteluperusteista tulee päättää vähintään osajäsenyyden tasolla. Kuntayhtymän hallitus vahvistaa suoritteiden hinnat etukäteen, edellisenvuoden marraskuun loppuun mennessä. Hintoja vahvistettaessa arvioidaan suoritemäärä ja asiakkailta perittävien maksutulojen määrä sekä muut vakituisesta toiminnasta saatavat tulot. Hintoja voidaan toimintavuoden aikana muuttaa hyväksytyn talousarvion muutoksen perusteella ja siten, että yksikköhintoja nostava muutos voi tulla voimaan aikaisintaan toisen ilmoitusta seuraavan kuukauden alusta.

Suuret yli- tai alijäämät lasketaan etukäteen ja huomioidaan suoritteiden hinnoitteluissa tilikauden aikana siten, että suoritteiden hinnat korjataan vastaamaan todellisia kustannuksia.

18 §

Investoinnit ja niiden rahoitus pitkäaikaisella vieraalla pääomalla

Kuntayhtymä voi hankkia pääomarahoitusta investointimenoihin valtionosuutena, jäsenkuntien rahoitusosuuksina tai oman pääoman sijoituksena tai lainana jäsenkunnalta tai rahoituslaitokselta.

Kuntayhtymän valtuuston päättää jäsenkuntien rahoitusosuuksien, oman pääoman sijoittamisen ja jäsenkunnilta ottamiensa lainojen ehdoista.

Perustamishankkeiden arvioidut kustannukset jaetaan valtionosuuden vahvistamiseksi jäsenkuntaosuuksiksi suhteessa peruspääoman jakautumiseen uusimman tilinpäätöksen mukaan, ellei yksittäisen hankkeen osalta muusta jakoperusteesta on päätetty.

Jäsenkunnan investointirahoitukseksi tarkoitetun lainan lyhentämiseksi maksama maksuosuus kirjataan jäsenkunnan peruspääoman osuuden korotukseksi.

Jäsenosuuden korotuksen viemisestä sijoitusrahastoon päättää jäsenkunnan kunnanvaltuusto.

19 §

Rahastojen perustaminen

Jäsenkuntien valtuustot päättävät yhteneväisin päätöksin pääomarahastojen perustamisesta ja niiden säännöistä. Muiden rahastojen perustamisesta ja niiden säännöistä päättää kuntayhtymän valtuusto.

20 §

Viivästyskorko

Maksun viivästyessä jäsenkunnat ja kuntayhtymä ovat velvollisia maksamaan korkolain 4 §:n mukaisen viivästyskoron.

21 §

Tilinpäätöksen allekirjoittaminen ja hyväksyminen

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kuntayhtymän hallituksen jäsenet ja esittelijä.

22 §

Kuntayhtymästä eroavien ja toimintaa jatkavien kuntien asema

Jos jäsenkunta eroaa kuntayhtymästä tai vähentää peruspääoman osuuttaan, kunnalle maksetaan sen osuus peruspääomasta tai osa siitä kuntayhtymän valtuuston päätöksen mukaisesti. Jos muut kunnat eivät lunasta eroavan kunnan pääomaosuutta, peruspääomaa alennetaan. Peruspääomaosuuden korvaus maksetaan samansuuruisina erinä kymmenen vuoden aikana eroamisen ensimmäisestä lainvoimaisuuspäivästä lukien.

23 §

Hallinnon ja talouden tarkastus

Hallinnon ja talouden tarkastuksessa noudatetaan kuntalain (365/95) ja kuntayhtymän tilintarkastussäännön.

24 §

Kuntayhtymän purkaminen ja loppuselvitys

Jäsenkuntien valtuustot päättävät kuntayhtymän purkamisesta. Kuntayhtymän purkautuessa kuntayhtymän hallitus vastaa loppuselvityksestä, elleivät jäsenkunnat sovi jostakin muusta menettelystä.

Ne kuntayhtymän varat, joita ei tarvita loppuselvityksestä aiheutuvien kustannusten maksamiseen, velkojen maksuun tai velvollisuuksien täyttämiseen, jaetaan jäsenkuntien kesken suhteessa kuntienperuspääomaosuuksiin. Jos kustannusten ja velkojen maksamiseen sekä velvollisuuksien täyttämiseen tarvittava määrä on suurempi kuin varojen määrä, jäsenkunnat ovat velvollisia maksamaan erotuksen suhteessa pääomaosuuksiinsa.

4 LUKU

MUITA SÄÄNNÖKSIÄ

25 §

Voimaan tulo

Tämä perussopimus astuu voimaan 1.1.2011.

18 §

Vastaus Jenni Chen-Yenin ja 44 muun valtuutetun aloitteeseen englanninkielisten koulujen lisäämisestä

VD/2047/00.02.00.03/2020

KK/KH/PK/AR/KK

Jenni Chen-Ye sekä 44 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuusto työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Kansainvälisyyden edistäminen lukee Vantaan kaupungin strategiassa, mikä on myös kaupungille vetovoima ja pitovoimatekijä. Erityisesti koulutettujen maahanmuuttajien keskuudessa kansainvälisen koulun tarjonta ja saavutettavuus on asuinkunnan valinnassa ratkaiseva tekijä.

Vantaalla toimii tällä hetkellä yksi kansainvälinen koulu Kartanonkoskella, sekä englannin kielinen kieliryhmä Kaivokselassa ja Rekolanmäen koululla, tämä ei läheskään riitä kattamaan kysyntää edes vantaalaisille lapsiperheille. Riittämätön aloituspaikkojen tarjonta on ohjannut vantaalaisia lapsia Helsingin kansainvälisiin kouluihin.

Kansainvälisten koulujen lisäksi myöskin IB-ohjelmien laajentaminen perusopetukseen ja ammatilliseen koulutukseen on lisättävä.

Tämän aloitteen allekirjoittamalla pyydämme Vantaan kaupunkia lisäämään kansainvälisiä kouluja eri puolille Vantaata lähivuosina.”

Kaupunginvaltuusto 24.2.2020 § 14

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Vantaalla tarjotaan englanninkielistä opetusta sekä kaksikielistä opetusta. Englanninkielisten koulujen lisääminen sekä Vantaan kaupungin veto- ja pitovoiman vahvistaminen edellyttää jatkumoa varhaiskasvatuksesta esiopetukseen, perusopetukseen ja edelleen toiselle asteelle.

IB-koulutuskokonaisuudet

Tikkurilan lukiossa on toiminut vuodesta 2001 saakka Internatiol Baccalaureate Organizationin (IBO) auktorisoima IB Diploma Programme eli IB-lukio. *Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa, että Vantaalle olisi perusteltua muodostaa IBO:n neljästä eri koulutuskokonaisuudesta koostuva IB-opintojatkumo.* IBO:n koulutuskokonaisuudet ovat seuraavat:

- IB Primary Years Programme (PYP), 3 – 12 vuotiaat
- IB Middle Years Programme (MYP), 11 – 16 vuotiaat
- IB Diploma Programme (DP), 16 – 19 vuotiaat
- IB Career Related Programme (CP), 16 – 19 vuotiaat

Koulutuksen järjestäjiä/oppilaitoksia, jotka tarjoavat kaikki neljä IB-koulutuskokonaisuutta on koko maailmassa 37 ja Euroopan Unionin alueella ainoastaan kolme. IB-kampukset ja niiden lähialueet ovat usein haluttuja kohteita opettajille, rehtoreille ja hallintohenkilökunnalle tarjottavien IB-täydennyskoulutusten järjestämiselle.

Alustava tarkastelu on aloitettu sekä IB Primary Years Programmen että IB Middle Years Programmen osalta osana Vantaan oppimiskampusajattelua. Perusopetuksen IB Middle Years Programmeen haetaan kielellistä valmiutta arvioivan testin kautta. IB-opetus perusopetuksessa voidaan toteuttaa erillisenä linjana ja jatkumona varhaiskasvatuksesta lukioon. IB-koulutuskokonaisuuden valmistelussa keskeistä on turvata jatkumo aina varhaiskasvatuksesta alkaen, jolloin osana suunnittelua on tärkeää ratkaista varhaiskasvatus- ja esiopetuspalvelujen saatavuus ja sijoittuminen. Olennaista on ratkaista henkilöstön kouluttaminen ja rekrytointi IB Primary Years Programmen toteuttamiseen soveltuvaksi.

Englanninkielisen koulutuksen laajentamiseksi toisen asteen koulutuksen palvelualueella on laadittu suunnitelma IB Career Related Programmen aloittamiseksi. Career Related -ohjelman tarkoitus on yhdistää IB Diploma Programmen kurseja ammatillisiin opintoihin siten, että opiskelija saa ammatillisten opintojen ja ammattipätevyyden ohella akateemisia valmiuksia, hyvän englannin kielen taidon, kykyä kriittiseen ajatteluun, yhteistyötaitoja sekä kykyä tutkivaan oppimiseen. Career Related -ohjelmaa on tarkasteltu osana Vantaan oppimiskampusajattelua, mutta ohjelma on mahdollista ottaa osaksi toisen asteen palvelualueen koulutustarjontaa myös ilman Vantaan oppimiskampusta. Alustavien suunnitelmien mukaan vuoden 2021 aikana voitaisiin hakea erityistehtävää Career Related-ohjelman järjestämiseksi Vantaan ammattiopisto Variassa, jonka jälkeen ohjelmalle tulee hakea kansainvälisen IBO-organisaation auktorisointi ja kouluttaa opettajat.

IB-koulutusohjelmiin hakeutuminen kestää yleensä noin kaksi vuotta ja luvan IB-koulutukselle myöntää kansainvälinen International Baccalaureate Organization (IBO). Täysimittaisen IB-ohjelman toteuttamisen Vantaalla voisi aloittaa aikaisintaan elokuussa 2024.

KATSAUS ENGLANNINKIELISEN OPETUKSEN TILANTEeseen PALVELUALUEITTAIN

Englanninkielisen opetuksen tilanne varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa

Lukuvuonna 2019–2020 kielirikasteista esiopetusta (opetuksesta alle 25% englanniksi) tarjotaan 37:ssä esiopetuksen järjestämispaikassa. Tulevana lukuvuotena (2020–2021) kielirikasteisten esiopetuspaikkojen määrä on kasvamassa 50 paikkaan. Laajamittaista kaksikielistä esiopetusta (opetuksesta vähintään 25% englanniksi) tarjotaan Vantaalla Y.E.S.-päiväkodissa sekä yksityisessä Pilke Pohjantähti päiväkodissa. Kaksikielistä (englanti-suomi) varhaiskasvatusta alle esiopetusikäisille lapsille tarjotaan Vantaalla Y.E.S.-päiväkodissa ja Pilke Pohjantähti päiväkodissa.

Kaksikielisen esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen tavoitteena on hyödyntää lasten varhaisen kielenoppimisen herkkyyksikautta tarjoamalla tavanomaista monipuolisempaa kielikasvatusta. Kielirikasteisen esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen tavoitteena on herättää lasten mielenkiinto ja myönteinen asenne kieltä kohtaan. Laajamittaisessa kaksikielisessä esiopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa pyritään lisäksi luomaan lapsille valmiuksia toimia kaksi- tai monikielisessä ympäristössä. (Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014, Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018)

Kielirikasteisessa esiopetuksessa hyödynnetään Vantaalla monipuolista ja rikasta kieliympäristöä. Kielirikasteisissa ryhmissä tutustutaan englantiin kansainvälisenä yleiskielenä ja lisäksi esiopetusyhteisön

kotikieliin. Yhteiseen tarkasteluun tuodaan lasten elinympäristöissä ilmeneviä moninaisia kieliä ja kulttuureja ja englannin kieli vahvistaa osaltaan lasten myönteistä suhtautumista kieliä kohtaan. Kielirikasteisen esiopetuksen toteutuksessa on olennaista huomioida myös lasten oman äidinkielen kehittymisen keskeinen merkitys sekä suomi toisena kielenä oppijoiden mahdollisuus riittävien suomen kielen valmiuksien kehittymiseen.

Englanninkielisen opetuksen tilanne perusopetuksessa

Vantaan suomenkielisen perusopetuksen palvelualueella englanninkielistä opetusta tarjotaan kolmessa koulussa, joista yhdessä koko perusopetuksen voi suorittaa englanninkielellä (Vantaan kansainvälinen koulu luokat 1-9). Kahdessa muussa opetusta tarjotaan vuosiluokille 1-6 (Kaivokselan koulu sekä Rekolanmäen koulu).

Luokkien 7-9 opetus järjestetään Vantaan kansainvälisessä koulussa. Yläkoulun englanninkielisille luokille haetaan pääsykokeen kautta. Pääsykokeeseen osallistuvat kaikki 6. luokan oppilaat riippumatta siitä, millä englanninkielisellä luokalla he ovat opiskelleet. Pääsykoemenettelyllä on varmistettu oppilaiden kielellinen selviytyminen opetussuunnitelman mukaisesta opetuksesta yläkoulussa sekä varmistettu oppilaspaikkojen oikeudenmukainen täyttö, mikäli hakijoita on enemmän kuin paikkoja.

Englanninkielisen opetuksen kouluverkkoa ja sen volyymeja tulevaisuudessa on tarkasteltu laajasti keväällä 2019. Asian tarkastelussa huomioitiin oppijan polku varhaiskasvatuksesta perusopetuksen loppuun saakka sekä erilaiset tilaratkaisuvaihtoehdot.

Pääkaupunkiseudun kunnat (Espoo, Helsinki ja Vantaa) tekevät yhteistyötä myös kaksikielisen opetuksen asioissa. Yhteisissä keskusteluissa on käynyt ilmi, että suurimmassa osassa tapauksista kaksikielisen opetuksen oppilaspaikat täyttyvät kunnan omista oppilaista.

Oppilaspaikkoja nostettiin opetuslautakunnan päätöksellä 11.6.2018 §13 siten, että luokkien 3-6 maksimikoko nostettiin 24:stä 28:aan ja luokkien 7-9 maksimikoko on 25 oppilasta. Luokilla 1-2 oppilasmäärä on edelleen 24. Kaivokselan ja Rekolanmäen kouluissa on yksisarjainen englanninkielen opetus ja kansainvälisessä koulussa alakoulu on kaksisarjainen ja yläkoulu nelisarjainen. Mikäli kaikki kuudesluokkalaiset hakisivat kv-kouluun, hakijoita olisi 112 ja aloituspaikkoja 100. Luonnollisen poistuman kautta tämän arvellaan nykytilanteessa riittävän.

Englanninkieliseen perusopetukseen osallistuvat oppilaat lukuvuonna 2019–2020

Tällä hetkellä englanninkielisen opetukseen osallistuu oppilaita seuraavasti:

	Vantaan kansainvälinen koulu	max op	Kaivokselan koulu	max op	Rekolanmäen koulu	max op
1.lk	40	48	24	24	24	24
2.lk	48	48	24	24	24	24
3.lk	50	56	25	28	20	28
4.lk	53	56	24	28	24	28
5.lk	57	56	24	28	22	28
6.lk	53	56	23	28		28
7.lk	73	100				
8.lk	89	100				

9.lk	63	100				
	526	620	144	160	114	160

Englanninkielisen opetuksen tilanne toisen asteen koulutuksessa

Englanninkielistä lukiokoulutusta järjestetään tällä hetkellä Tikkurilan lukiossa, jossa IB Diploma Programme on toiminut vuodesta 2001 alkaen. IB Diploma Programme on tarkoitettu suomenkielisissä peruskouluissa opiskelleille, kansainvälisissä kouluissa sekä Suomessa että ulkomailla opiskelleille sekä aiemmin IB:llä opiskelleille.

Tikkurilan lukion IB-linjalla on 30 aloituspaikkaa, joita hakee vuosittain ensisijaisena hakutoiveenaan 50–85 nuorta (1,45–2,80 hakijaa/aloituspaiikka). Vuonna 2018 IB-linjan aloittaneista opiskelijoista noin 37 % oli vantaalaisia ja loput muista kunnista tulleita.

Vantaan kaupunki haki marraskuussa 2018 lukiokoulutuksen järjestämisluvan muutosta siten, että Vantaan kaupungin lukiokoulutuksen järjestämislupa sisältyisi 1.8.2019 alkaen englanninkielisen lukiokoulutuksen koulutustehtävä. Järjestämisluvan muutos kuitenkin kariutui 2018, koska sivistysvaliokunta poisti esityksensä englanninkielisen ylioppilastutkinnon käyttöönotosta ja siten asian valtakunnallinen valmistelu lopetettiin. Lukiokoulutuksen osalta on kuitenkin suunnitelmassa laajentaa englanninkielisen opetuksen tarjontaa järjestämällä joitakin yleislukion kursseja englanninkielisenä opetuksena.

Ammattiopisto Varian englanninkieliset koulutukset

Vantaan ammattiopisto Variassa on tarjottu jo pitkään englanninkielistä restaurant and catering services -koulutusta. Vuonna 2020 koulutukseen otetaan 36 opiskelijaa. Syksyllä 2021 on tarkoitus aloittaa myös matkailualan englanninkielinen koulutus. Siihen on suunniteltu otettavaksi sisään yksi ryhmä vuodessa. Varian tarjoama lentokoneasentajakoulutus on eurooppalaisen standardin mukaista koulutusta ja sen kautta on mahdollista hankkia useimpien lentoyhtiöiden hyväksymä pätevyys. Koulutusmateriaali on englanninkielistä. Tutkinto tehdään kuitenkin toistaiseksi suomeksi.

Maahanmuuttajien koulutuksissa opetusta järjestetään tarvittaessa myös englannin kielellä erityisesti alkuvaiheessa, mutta tutkinto tehdään suomeksi.

Ammatillisen koulutuksen englanninkielistä koulutustarjontaa laajennettiin vuonna 2019. Opetus- ja kulttuuriministeriön 1.1.2019 myöntämän ammatillisten tutkintojen ja koulutuksen järjestämisluvan mukaan Vantaan kaupunki voi jatkossa antaa opetusta englannin kielellä seuraavissa tutkinnoissa:

- Kone- ja tuotantotekniikan perustutkinto*
- Lentokoneasennuksen perustutkinto
- Matkailualan perustutkinto*
- Ravintola- ja catering-alan perustutkinto
- Logistiikan perustutkinto*
- Ravintolan asiakaspalvelun ammattitutkinto*
- Ruokapalvelujen ammattitutkinto*

Järjestämisluvan mukaisten englanninkielisten tutkintojen opetusta on tarkoitus aloittaa tarpeen mukaan porrastetusti.

Englanninkielisillä tutkinnoilla varmistetaan tutkintoon johtava osaamisen kehittämisen mahdollisuus vieraskielisille opiskelijoille sekä kumppanuusyrityksille, joiden kanssa Varialla on voimassa oleva sopimus ja joissa englanti on käyttökieli.

YHTEENVETO

- Englanninkielisten koulujen lisääminen sekä Vantaan kaupungin veto- ja pitovoiman vahvistaminen edellyttää jatkumoa varhaiskasvatuksesta esiopetukseen, perusopetukseen ja edelleen toiselle asteelle.
- Vantaalle olisi perusteltua muodostaa IBO:n (International Baccalaureate Organization) neljästä eri koulutuskokonaisuudesta koostuva IB-opintojatkumo
- Vantaalla tarjotaan jo nyt kielirikasteista sekä kaksikielistä varhaiskasvatusta ja esiopetusta
- Vantaan suomenkielisen perusopetuksen palvelualueella englanninkielistä opetusta tarjotaan kolmessa koulussa, joista yhdessä koko perusopetuksen voi suorittaa englannin kielellä
- Toisen asteen koulutuksen palvelualueella on mahdollista opiskella englanniksi IB Diploma Programmassa sekä ammattiopisto Varian englanninkielisissä koulutusohjelmissä. Toisen asteen koulutuksen palvelualueella on laadittu suunnitelma IB Career Related -ohjelman hakemiseksi ammattiopisto Variaan

Kaupunginhallitus 7.9.2020 § 18

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa valtuutettu Jenni Chen-Yenille ja 44 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- allekirjoitettu Jenni Chen-Yenin ja 44 muun valtuutetun aloite englanninkielisten koulujen lisäämisestä

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustoon

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

kehittämispäällikkö Katjamaria Halme, puh. 043 825 8522, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

opetuspäällikkö Pepita Kaskentaus, puh. 040 720 2962, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

nuoriso- ja aikuiskoulutuksen johtaja Ari Ranki, puh. 050 314 5378, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

1 + 44

Valtuustoaloite 24.2.2020

Jenni Chen-Ye

Englannin kielisten koulujen lisääminen

Kansainvälisyyden edistäminen lukee Vantaan kaupungin strategiassa, mikä on myös kaupungille vetovoima ja pitovoimatekijä. Erityisesti koulutettujen maahanmuuttajien keskuudessa kansainvälisen koulun tarjonta ja saavutettavuus on asuinkunnan valinnassa ratkaiseva tekijä.

Vantaalla toimii tällä hetkellä yksi kansainvälinen koulu Kartanonkoskella, sekä englannin kielinen kieliryhmä Kaivokselassa ja Rekolanmäen koululla, tämä ei läheskään riitä kattamaan kysyntää edes vantaalaisille lapsiperheille. Riittämätön aloituspaikkojen tarjonta on ohjannut vantaalaisia lapsia Helsingin kansainvälisiin kouluihin.

Kansainvälisten koulujen lisäksi myöskin IB-ohjelmien laajentaminen perusopetukseen ja ammatilliseen koulutukseen on lisättävä.

Tämän aloitteen allekirjoittamalla pyydämme Vantaan kaupunkia lisäämään kansainvälisiä kouluja eri puolille Vantaata lähivuosina.

Jenni Chen + muut valtuutetut 24.2.2020

1. JENNI CHEN-YE

2. Lasse Norres

3. Maarit Raja-Aho

4. Markku Weilin Aej

5. Paula Lehmuskallio

6. Anni Aapala

7. LAURI KAARA

8. Carita Orlando

9. Mattias Lyyra

10. SAMARI ROUMANEN

11. Otsa Kivimäki

12. Eija Liinakoski

13. Niilo Kärki

14. Jukka

15. KIRSTI MÄCILÄINE

17. JANNE LEPPÄNEN

19. Mika Räsänen

21. Päivi Kurki

23. Anssi Aura

25. Sari Laakso

27. JOEL LINNAINMÄKI

29. Vaale Norre

31. Sirpa Kauppinen

33. MINNA RÄSÄNEN

35. Adnan Ibrahim

37. JARVO ESKELINEN

39. Antti Korpela

41. Jussi Skrämer

43. Jari Järvelin

45. SIRI AHOKAS

47. _____

49. _____

16. JAN EDELMAN

18. Pietari Järvelin

20. Patrik Karlsson

22. Sten Strand

24. JUHA MALMI

26. Annina Koshilahti

28. Antti Järvelä

30. Minna Kuusela

32. Emmi Pajunen

34. Pirkko Lehto

36. Fagad Abdi

38. Juha Hirvonen

40. Kim Kinnunen

42. Mikko Merilä

44. Jussi Sarama

46. _____

48. _____

50. _____

19 § **Lausunnon antaminen Helsingin hallinto-oikeudelle asemakaavamuutoksesta nro 002364 sekä tonttijaosta ja tonttijaon muutoksesta, 15. Myyrmäki / Kuohukuja 1-3, tehdyistä valituksista**

VD/8716/10.02.04.01/2017

HP/TLA/IL/TK/HPi/LS

Vantaan kaupunginvaltuusto on 18.5.2020 § 20 päättänyt hyväksyä 11.2.2020 päivätyn asemakaavamuutosehdotuksen 002364 sekä tonttijakoehdotuksen ja tonttijaon muutosehdotuksen, 15 Myyrmäki / Kuohukuja 1-3.

Kaupunginvaltuuston hyväksymispäätöksestä on tehty kaksi valitusta Helsingin hallinto-oikeuteen. Valittajina on yksityishenkilöitä.

Helsingin hallinto-oikeus on pyytänyt kaupunginhallitusta hankkimaan valituksien johdosta kaupunginvaltuuston lausunnon. Lausuntoa pyydettiin 1.9.2020 mennessä. Lausunnon antamiselle on annettu lisäaikaa 23.9.2020 asti.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 5 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää lausunnon antamisesta valtuuston päätöksestä tehtyyn valitukseen, jos kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen. Koska kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen, on sen tehtävänä antaa nyt pyydetty lausunnot.

Kaupunkiympäristön toimialan kaupunkirakenne ja ympäristö -palvelualueen asemakaavoituksessa sekä yhteiset palvelut -palveluyksikön laki- ja valmistelupalveluissa on valmisteltu hallinto-oikeudelle annettavat lausunnot. Lausunnoissa esitetään valitukset hylättäviksi aiheettomana. Lausunnot ovat kaupunginhallituksen esityslistan liitteenä.

Kaupunginhallitus 7.9.2020 § 19

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa Helsingin hallinto-oikeudelle liitteen mukaiset lausunnot asemakaavamuutoksesta nro 002364 sekä tonttijaosta ja tonttijaon muutoksen hyväksymispäätöksestä tehtyihin valituksiin.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:

- Lausunto nro 1
- Lausunto nro 2
- Valitus nro 1
- Valitus nro 2

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus ja valituskielto

Lisätiedot:

aluearkkitehti Timo Kallaluoto, puh. 050 312 2132

lakimies Heino Pitkänen, puh. 043 825 9154

etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUDELLE

Asia

Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö 6.7.2020 diaarinumerot 21002/03.04.04.04.16/2020 ja 21086/03.04.04.04.16/2020, [REDACTED] valitukseen kaupunginvaltuuston päätöksestä 18.5.2020 § 20.

Päätös, josta valitetaan

Vantaan kaupunginvaltuuston 18.5.2020 § 20 tekemä päätös koskien asemakaavamuutosta 002364 sekä tonttijakoa ja tonttijaon muutosta, 15 Myyrmäki / Kuohukuja 1-3.

Muutoksenhakija

[REDACTED] (jäljempänä "Valittaja")

Valituksen sisältö ja perusteet

Valittaja vaatii, että Helsingin hallinto-oikeus kumoaa Vantaan valtuuston päätöksen hyväksyä asemakaavamuutos 002364 sekä tonttijako ja tonttijaon muutos, 15 Myyrmäki / Kuohukuja 1-3 (jäljempänä "Asemakaava") lainvastaisena. Lisäksi Valittaja vaatii, että hallinto-oikeus kieltää päätöksen täytäntöönpanon, jos valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi ja että hallinto-oikeus velvoittaa Vantaan kaupungin korvaamaan Valittajan oikeudenkäyntikulut hallinto-oikeudessa 260 eurolla laillisine korkoineen.

Valittaja perustelee vaatimuksiaan seuraavin perustein:

1. Kaavoitusmenettelyn puutteellisuus
2. Asemakaavan sisältövaatimusten vastaisuus

Lausunto

Vantaan kaupunginhallitus katsoo, että valitus tulee hylätä aiheettomana. Tärkeimmät perusteet valituksen hylkäämiselle ovat:

1. Kaavoitusmenettely on ollut lainmukaista
2. Asemakaava täyttää sille asetetut sisältövaatimukset

1. Kaavoitusmenettely on ollut lainmukaista

Kaupunginhallitus toteaa, että maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) lähtökohtana on, että selvitysten ja vaikutusten arvioinnin laajuus riippuu kunkin kaavan vaikutuksista, eikä riittävyttä ole laissa tai maankäyttö- ja rakennusasetuksessa tarkemmin määritelty. Asemakaava on laadittu parhaassa asiantuntemuksessa pohjautuen riittäviin ja ajantasaisiin selvityksiin, joiden perusteella on arvioitu kaavan merkittävät vaikutukset.

Asemakaavan pohjaksi on laadittu selvitykset: Vantaan ostoskeskusten inventointi 2008, Vantaan ostoskeskusten arviointi 2015, Kuohukujan ostoskeskuksen rakennushistoriallinen selvitys 2017 ja selvitys vaihtoehdoista ”Ostarien uudet konseptit” 2018. Näiden keskeinen sisältö on referoitu kaavaselostuksessa. Lisäksi Vantaan kaupungin kaupunginmuseo on ollut mukana kaava-työryhmässä ja on antanut kaavaan lausunnon. Kaiken tämän pohjalta rakennuksen kulttuuri-historiallista arvoa ja suhdetta Vantaan muihin ostoskeskuksiin ja rakennettuun ympäristöön on voitu arvioida ja suhteuttaa kaavan muihin tavoitteisiin.

Kaupunginhallitus toteaa lisäksi, että Valittajalla olisi ollut oikeus osallistua Asemakaavan suunnitteluun. Valittaja ei ole huomauttanut Asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta eikä antanut mielipidettään Asemakaavan osallistumisessa 1.2. – 2.3.2018 eikä jättänyt muistutusta Asemakaavan nähtävillä ollessa 28.11.2018 – 2.1.2019 eikä näin ollen ole osallistunut Asemakaavan suunnitteluun.

2. Asemakaava täyttää sille asetetut sisältövaatimukset

Asemakaavan sisältöön vaikuttavat paitsi MRL 54 §:n sisältövaatimukset myös maankäyttö- ja rakennuslain yleinen tavoite, alueiden käytön suunnittelun yleiset tavoitteet ja asemakaavan tarkoituksien ohjaustavoitteet (MRL 1 §, 5 § ja 50 §).

Rakennetun ympäristön vaaliminen ei merkitse, että juuri Kuohukujan ostoskeskus olisi suojeltava, tai että rakennettua ympäristöä olisi vaalittava kaikissa mahdollisissa kaavamuutoksissa.

Myyrmäen kaavarungossa 2019 on esitetty suojeltaviksi Myyrmäen kirkko, Kilterin koulu, Virtatalo ja Metropolian vanha osa.

Asemakaavan kaavaselostuksessa on arvioitu sekä säilyttävä että osin säilyttävä vaihtoehto, jotka on hylätty epärealistisinä. Optiplan Oy (2018) ei löytänyt toteuttamiskelpoista vaihtoehtoa.

Valituksessa mainittuun kaupunginmuseon lausuntoon kaupunginhallitus on antanut vastineen, jossa on otettu tässä hallinto-oikeudelle annettavassa lausunnossa ilmenevä kanta.

Kaupunginvaltuusto, jolle Asemakaavan tarkoituksenmukaisuusharkinta kuuluu, on ratkaissut valituksessa esitetyn ristiriidan ja hyväksynyt Asemakaavan. Täten päätöksen pöytäkirjan lausumassa edellytetty uusi selvitys ei koske Kuohukujan ostoskeskusta.

Yhteenveto

Kaupunginhallitus toteaa yhteenvetona, että Asemakaava on valmisteltu ja laadittu riittävien tietojen ja selvitysten pohjalta. Asemakaava on kaikilta osin valmisteltu ja laadittu MRL:n sekä muiden säädösten mukaisesti sekä täyttää sille asetetut vaatimukset, minkä johdosta valitus tulisi aiheettomana hylätä.

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUDELLE

Asia

Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö 6.7.2020 diaarinumerot 21002/03.04.04.04.16/2020 ja 21086/03.04.04.04.16/2020, [REDACTED] valitukseen kaupunginvaltuuston päätöksestä 18.5.2020 § 20.

Päätös, josta valitetaan

Vantaan kaupunginvaltuuston 18.5.2020 § 20 tekemä päätös koskien asemakaavamuutosta 002364 sekä tonttijakoa ja tonttijaon muutosta, 15 Myyrmäki / Kuohukuja 1-3.

Muutoksenhakija

[REDACTED] (jäljempänä "Valittaja")

Valituksen sisältö ja perusteet

Valittaja vaatii, että Helsingin hallinto-oikeus kumoaa Vantaan valtuuston päätöksen hyväksyä asemakaavamuutos 002364 sekä tonttijako ja tonttijaon muutos, 15 Myyrmäki / Kuohukuja 1-3 (jäljempänä "Asemakaava") lainvastaisena.

Valittaja perustelee vaatimuksiaan pääosin seuraavin perustein:

1. Päätös on Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 54 §:n 2 momentin vastainen
2. Päätös on MRL:n 54 §:n 3 momentin vastainen

Lausunto

Vantaan kaupunginhallitus katsoo, että valitus tulee hylätä aiheettomana. Perusteena on, että päätös on lainmukainen.

1. Päätös on lainmukainen

Kaupunginhallitus toteaa, että Asemakaavan sisältöön vaikuttavat paitsi MRL 54 §:n sisältövaatimukset myös maankäyttö- ja rakennuslain yleinen tavoite, alueiden käytön suunnittelun yleiset tavoitteet ja asemakaavan tarkoituksipykälän ohjaustavoitteet (MRL 1 §, 5 § ja 50 §).

Rakennetun ympäristön vaaliminen ei merkitse, että juuri Kuohukujan ostoskeskus olisi suojeltava, tai että rakennettua ympäristöä olisi vaalittava kaikissa mahdollisissa kaavamuutoksissa.

Myyrmäen kaavarungossa 2019 on esitetty suojeltaviksi Myyrmäen kirkko, Kilterin koulu, Virtatalo ja Metropolian vanha osa.

Asemakaavaan on pyydetty kaupunginmuseon lausunto, minkä jälkeen kaavaa ei ole oleellisesti muutettu. Kaupunginhallitus on antanut lausuntoon vastineen, jossa on otettu tässä hallinto-oikeudelle annettavassa lausunnossa ilmenevä kanta.

Valituksessa mainittu Vantaa-seura ry:n vetoamus ei sisälly kaavaprosessiin.

Kaupunginvaltuusto käyttää kaavaratkaisuissa tarkoituksenmukaisuusharkintaa. Kasvavassa kaupungissa tarvitaan jatkuvasti uusia asuntoja. Täydennysrakentaminen erityisesti ratojen varsille on sekä maakuntakaavan että yleiskaavan keskeinen periaate ja kestävä kehityksen mukaista. Kaupunginvaltuusto on päättänyt maapoliittisissa linjauksissa 2018, että korkeaa rakentamista lisätään asemanseuduilla, joissa on hyvät palvelut. Toisaalta yleiskaavaehdotuksessa 2020 säästetään laajoja virkistys- ja luonnonsuojelualueita.

Hankkeen otsikko kuvaa kaavamuutoshakemuksen keskeisen sisällön. Myös naapuritalot Uomatiellä ovat 8-kerroksisia, kun huomioidaan maanpäällinen kellari, joka nykyisin lasketaan kerrokseksi.

Valituksessa mainitut puistot eivät sijaitse kaavoituspäätöksen kaava-alueella. Kaavoituspäätös ei koske puistoalueita.

Kaupunginhallitus toteaa, että ostoskeskus ei ole enää vaalittavissa rakennuksen erityisen heikon kunnon vuoksi kaavaselistuksesta ja Valittajan muistutukseen annetusta vastineesta tarkemmin ilmenevin perusteluin. Rakennusvalvonta on arvioinut, että ostoskeskusrakennus ei ole enää taloudellisesti korjattavissa. Rakennuksesta voidaan säästää vain taipuneet palkit, ja nekin vain ei-kantavissa rakenteissa pergolassa. Väriä tullaan käyttämään muistumana purettavasta ostoskeskuksesta.

Asemakaava ei aiheuta valituksessa esitetyn mukaisesti elinympäristön merkittävää heikkenemistä tai kohtuutonta rajoitusta tai haittaa maanomistajalle rakennusten yli 66 metrin etäisyyden, välissä olevan korkean puuston, vain osavuotisen ja hetkittäisen aamuvarjostuksen ja lähiympäristössä saman kadun varrella jo olevien samankorkuisten rakennusten vuoksi.

Maankäyttösopimuksessa maanomistaja sitoutuu MRL 91 a ja b §:n mukaisiin yhdyskuntarakentamisen kustannuksiin. Kaavapäätöksessä mainitaan MRL 59 §:n mukainen korvaus kaavan laatimiskustannuksista.

Asemakaavaan osallistumisella ja nähtävilläololla taataan asukkaiden mielipiteiden tuleminen kaavoittajan ja päättäjien tietoon. Osallistuminen ei merkitse, että Asemakaava pitäisi laatia naapurin tai muun mielipiteenantajan näkemyksen mukaisesti.

Yhteenveto

Kaupunginhallitus toteaa yhteenvetona, että Asemakaava on kaikilta osin valmisteltu ja laadittu MRL:n sekä muiden säädösten mukaisesti sekä täyttää sille asetetut vaatimukset, minkä johdosta valitus tulisi aiheettomana hylätä.

Helsingin hallinto-oikeus
 Radanrakentajantie 5
 00520 Helsinki

Helsingin hallinto-oikeudelle

Toimitetaan sähköpostitse: helsinki.hao@oikeus.fi

Asia Valitus Vantaan kaupunginvaltuuston päätöksestä 18.5.2020 § 20 koskien asemakaavamuutosta 002364 sekä tonttijakoa ja tonttijaon muutosta, 15 Myyrmäki / Kuohukuja 1-3

Valittaja

[REDACTED]
 Osoite: [REDACTED]
 Puhelin: [REDACTED]
 Sähköposti: [REDACTED]
 Kotipaikka: Vantaa

(Jäljempänä myös ”Valittaja”)

Valitus

Vaatimukset

Valittaja vaatii, että hallinto-oikeus kumoaa Vantaan kaupunginvaltuuston päätöksen lainvastaisena ja velvoittaa kaupunginvaltuuston palauttamaan asemakaavaehdotuksen valmisteluun.

Edelleen valittaja vaatii, että hallinto-oikeus kieltää päätöksen täytäntöönpanon, jos valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi.

Lisäksi Valittaja vaatii, että hallinto-oikeus velvoittaa Vantaan kaupungin korvaamaan Valittajan oikeudenkäyntikulut hallinto-oikeudessa 260 eurolla laillisine korkoineen.

Päätös ja muutoksenhakuaika

Päätös on hyväksytty 18.5.2020, jolloin viimeinen päivä muutoksenhauille on 17.6.2020 (liitteet 1 ja 2). Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivuilla

Perusteet

1 Kaavoitusmenettelyn puutteellisuus

MRL (maankäyttö- ja rakennuslaki 132/1999) 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvitettyä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus. Kaavaa

laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

Asemakaavaehdotuksesta on sen nähtävilläolona jätetty muistutuksia, joista käy ilmi Kuohukujan ostoskeskuksen (jäljempänä myös ”Rakennus”) kulttuurihistoriallinen arvo sekä huoli paikallishistorian kannalta olennaisten ja arkkitehtuurisesti merkittävien rakennusten hävittämisestä täydennysrakentamisen kustannuksella. Tästä huolimatta kaavoituksen aikana ei ole hankittu riittävää selvitystä siitä, mikä merkitys kaavaehdotuksen mukaisella Rakennuksen purkamisella ja siihen liittyvien arvojen menettämisellä on Vantaan rakennettuun kulttuuriympäristöön.

Valittajan oikeusturva edellyttää, ettei kaavapäätöstä panna täytäntöön ennen kuin asiassa on saatu hyväksymispäätöksessäkin edellytetty selvitys Vantaan vanhoista kulttuurihistoriallisesti arvokkaista ostoskeskuksista ja niiden suojeluun tähtäävästä suunnitelmasta.¹ Valittaja katsoo, että asemakaavan valmistelun yhteydessä tehty vaikutusten arviointi on puutteellinen ja asemakaavaehdotus olisi tullut hylätä ja palauttaa kaupunkisuunnittelulautakunnan valmisteluun. Päätös on tehty riittämättömillä tiedoilla.

2 Asemakaavan sisältövaatimusten vastaisuus

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 1 §:n 1 momentin mukaan maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:ssä tarkoitettuja kaavan vaikutuksia selvitettäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus, aikaisemmin tehdyt selvitykset sekä muut selvitysten tarpeellisuuteen vaikuttavat seikat. Selvitysten on annettava riittävät tiedot, jotta voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen kannalta merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset muun muassa kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön.

MRL 54 §:n 2 momentin mukaan rakennettua ympäristöä tulee vaalia, eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Edelleen saman pykälän 3 momentin mukaan asemakaavalla ei saa aiheuttaa kenenkään elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua asemakaavan tarkoitus huomioon ottaen.

MRL 57 §:n 2 momentin mukaan, jos jotakin aluetta tai rakennusta on maiseman, luonnonvarojen, rakennetun ympäristön, kulttuurihistoriallisten arvojen tai muiden erityisten ympäristöarvojen vuoksi suojeltava, asemakaavassa voidaan antaa sitä koskevia tarpeellisia määräyksiä. MRL 57 § 3 momentin mukaan asemakaavaan voidaan ottaa 2 momentin säännöksen estämättä rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain 3 §:ssä tarkoitetun kohteen suojelemiseksi tarpeelliset säännökset. Rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain 3 §:n 1 momentin mukaan rakennusperinnön säilyttämiseksi voidaan suojella rakennuksia, rakennelmia tai rakennettuja alueita, joilla on merkitystä rakennushistorian, rakennustaiteen, rakennustekniikan, erityisten ympäristöarvojen tai rakennuksenkäytöntä siihen liittyvien tapahtumienkannalta.

¹ Kaupunginvaltuuston päätös 18.5.2020.

Selvitysten laadusta

Vantaan kaupunginmuseo on kaavaehdotukseen antamassaan muistutuksessa todennut, että Kuohukujan ostoskeskus on erittäin merkittäväksi arvotettu rakennusperintökohde.² Vuonna 2008 Vantaan ostoskeskusten inventoinnissa rakennus sai luokituksen ”kansainvälisesti tai valtakunnallisesti merkittävä”. Vuoden 2002 inventointiraportissa ostoskeskuksen on todettu olevan Vantaan perinnön kannalta merkittävä. Vuoden 2015 päivitysinventoinnissa rakennusperintöarvojen on todettu säilyneen eikä kohteen luokitusta ole tuolloin muutettu. Vuoden 2017 rakennushistoriallinen selvitys täydentää inventointi tietoja.³ Ostoskeskuksen nykyinen Vantaan kaupunginmuseon luokitus on R1, kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittävä kohde. Rakennus on arkkitehtonisesti harvinainen, alueelleen tyypillinen ja aikaansa hyvin edustava rakennus.

Kaavaratkaisun perustana olevat ostoskeskuksen kulttuurihistoriallisesta ja rakennushistoriallisesta merkityksestä annetut asiantuntija-arviot ovat keskenään ristiriitaisia. Vantaan kaupunginmuseo on lausunnossaan todennut rakennuksella olevan kulttuurihistoriallisia arvoja, joita tulee vaalia. Kari Leppänen Arkkitehdit Oy:n tekemässä rakennushistoriallisessa selvityksessä on kulttuurihistoriallisten arvojen osalta korostettu ostoskeskuksen heikkoa kuntoa. Kulttuurihistorialliset arvot ovat kaupunginmuseon esittämän selvityksen perusteella selkeitä ja merkittäviä siten, että rakennuksen suojelu asemakaavassa olisi perusteltua. Rakennusta on kuvattu poikkeuksellisen näyttäväksi ja harkituksi arkkitehtoniseksi teokseksi, jonka rakennusosat on tarkasti suunniteltu ja huolellisesti toteutettu. Ostoskeskuksen rakennushistoriallinen arvo osana rakennettua kulttuuriympäristöä on todettu olevan erittäin merkittävä. Kuohukujan ostoskeskus on Optiplan Oy:n tekemän selvityksen mukaan kunnostettavissa, joten rakennuksen omistajan vastuulle kuuluva kunnossapidon laiminlyönnit eivät ole riittävä peruste hävittää ostoskeskukseen liittyviä kulttuurihistoriallisia arvoja.⁴

Kaavoitustyön tueksi ei ole pyydetty riittäviä lausuntoja ostoskeskukseen liittyvien arvojen osalta. Kaavapäätös pohjautuu pitkälti selvityksiin, joissa on keskitytty tarkastelemaan lähinnä taloudellisia seikkoja, jolloin rakennettua kulttuuriympäristöä ja rakennushistoriallisia arvoja ei ole juurikaan käsitelty. Kaavaselostuksessa kohteen arvoja ei ole arvioitu riittävällä tarkkuudella, vaan on tyydytty toteamaan, että merkittäviä arvoja menetetään. Tämä maininta lisättiin kaavaselostukseen vasta kaavoitustyön loppupuolella, eikä työn kuluessa ole riittävästi arvioitu ostoskeskukseen liittyvien arvojen menettämisestä kaupungin rakennetulle kulttuuriympäristölle aiheutuvia vaikutuksia. Kaupunginvaltuuston hyväksymä asemakaavamuutos ei perustu ostoskeskuksen rakennettuun ympäristöön liittyvien ja kulttuurihistoriallisten arvojen osalta sellaisiin tutkimuksiin ja selvityksiin, jotka riittäisivät puoltamaan rakennuksen purkamista. Asiassa saadut selvitykset eivät ole riittävän yksityiskohtaisia ja luotettavia siten, että yksin niiden perusteella, ilman Vantaan kaupunkikuvaa ilmentävien rakennusten laajempaa inventointia, voitaisiin tehdä johtopäätös siitä, etteikö rakennusta tulisi suojella.

Kari Leppänen Arkkitehdit Oy:n tekemän rakennushistoriaselvityksen mukaan Kuohukujan ostoskeskusta ei tule säilyttää sen rakennushistoriallisista arvoista huolimatta. Esitetyistä selvityksistä ei kuitenkaan käy ilmi konkreettisia seikkoja, joiden avulla rakennuksen merkittävyttä olisi mahdollista suhteuttaa paikallisella tai valtakunnallisella tasolla.

² Asemakaavamuutosselostus.

³ Rakennushistoriaselvitys, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy, 2017.

⁴ Ostarien uudet konseptit, Optiplan Oy, 2018.

Kaavoitustyössä käytettyjen selvitysten perusteella ei ole mahdollista arvioida, kuinka paljon vastaavanlaisia rakennuksia on jäljellä. Siten selvitysten perusteella ei ole arvioitavissa, mikä merkitys ostoskeskuksen purkamisella on aikakaudelleen tyypillisenä rakennuksena. Kaavaselostukseen liittyvät selvitykset eivät ole sisällöltään ja luotettavuudeltaan riittävät siten, että ne täyttäisivät maankäyttö- ja rakennuslain vaatimukset.

Ostoskeskuksen kulttuurihistoriallinen arvo tulisi selvityksissä suhteuttaa osaksi laajempaa, alueellista kokonaisuutta ja sen rakennustyyppiin liittyviin historiallisiin ilmiöihin, jolloin rakennuksen erityispiirteistä johtuvat vaalimis- ja suojelutavoitteet voidaan luotettavasti määrittää. Kaavoitustyön yhteydessä ei ole arvioitu riittävästi kohteen kulttuurihistoriallisia arvoja suhteessa muihin ostoskeskuksiin eikä ole esitetty muita ostoskeskuksia koskevaa inteventointia. Siten kaavoitusprosessissa käytetyn selvityksen perusteella ei ole ollut arvioitavissa, että Kuohukujan ostoskeskuksen rakennetun ympäristön arvot, rakennushistorialliset- ja kulttuurisetarvot olisivat vähämerkityksellisiä suhteessa muihin jäljellä oleviin ostoskeskuksiin.

Selvitysten perusteella ei voida riittävällä varmuudella arvioida, etteikö kohteen purkaminen merkitsisi sellaisten erityisten suojeltavien kulttuuristen arvojen menettämistä, mikä rappeuttaisi Vantaan paikallishistoriaa ja kaupungin ominaispiirteitä. Kaavaratkaisun vaikutukset ulottuvat väistämättä myös kaavoitusalueen ulkopuolelle Vantaan rakennettuun kulttuuriympäristöön, eikä näitä vaikutuksia arvioitu, eikä niistä ole pyydetty lausuntoja viranomaisilta. Myöskään yleiskaavan yleismääräystä rakennus- ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kohteiden sekä niiden suojelutarpeiden ja -edellytysten selvittämisestä ei ole käsitelty eikä huomioitu selostuksessa.

Rakennuksen purkamista on perusteltu muun ohella sen säilyttämisestä aiheutuvilla peruskorjauskustannuksilla. Lisäksi on esitetty, että korjaustyöt johtaisivat joka tapauksessa rakennushistoriallisten arvojen menettämiseen. Samoin on esitetty, että rakennuksen korjaus ja ylläpito muodostuisivat omistajalle kohtuuttomaksi, eikä rakennukseen voitaisi löytää käyttötarkoitusta, joka kattaisi korjaus- ja ylläpitokustannukset. Edelleen on todettu, ettei rakennuksen arvon säilyttämistä mahdollistavaa teknisesti ja taloudellisesti toteuttamiskelpoista käyttötarkoitusta ole osoitettavissa. Tehdyissä kuntotutkimuksissa rakennus on todettu korjauskelpoiseksi siitä huolimatta, että korjaustarve on suuri.⁵ Korjauskustannukset tai niiden kohtuuttomuus omistajan kannalta eivät kuitenkaan riitä puoltamaan ostoskeskuksen purkamista, kun otetaan huomioon, ettei sen kulttuurihistoriallista arvoa voida kaavoitustyössä käytetyn puutteellisen selvityksen perusteella arvottaa luotettavasti. Kaavoitustyössä ei ole otettu kantaa siihen, että MRL 57 §:n 3 momentin nojalla asemakaavaan voidaan rakennusperinnön suojelemiseksi ottaa suojelumääräyksiä siinäkin tapauksessa, että ratkaisusta aiheutuisi maanomistajille kohtuuttomana pidettäviä vaikeuksia.

Lopuksi

Kuohukujan ostoskeskusta koskevan kaavan osalta ja kaavoituksen pohjaksi on laadittu suppea rakennus- ja kulttuurihistoriallinen selvitys, kuntoarviointi sekä saatu joitain asiantuntijakannanottoja. Selvitysmenettelyssä tulisi kuitenkin huomioida selvityksissä esitettyä laajemmin ja syvällisemmin koko kaupunkia koskeva ostoskeskusten inventointi. Kaavaratkaisu, joka mahdollistaa Kuohukujan ostoskeskuksen purkamisen, ei tällaisen selvityksen puuttuessa

⁵ Ostarien uudet konseptit, Optiplan Oy, 2018.

täytä maankäyttö- ja rakennuslaissa säädettyjä sisältövaatimuksia rakennetun kulttuuriympäristön vaalimisen osalta. Riittävää selvitystä ei ole esitetty siitä, että ostoskeskuksen suojelua edellyttävät asemakaavan sisältövaatimukset voitaisiin sivuuttaa nojaamalla alueen asuntotarvetta puoltaviin sisältövaatimuksiin.

Vantaan Vasemmistoliiton valtuustoryhmä on jättänyt asiassa 18.5.2020 kaupunginvaltuuston kokouksessa pöytäkirjaan lausuman, johon vihreiden valtuustoryhmä ja sosiaalidemokraattien valtuustoryhmä ovat yhtyneet. Pöytäkirjalausuman mukaan valtuustoryhmät kaavan hyväksyessään edellyttävät, että sille tuodaan valtuustokauden aikana Vantaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden ostoskeskusten suojeluun tähtäävä suunnitelma.⁶ Kaavamuuotos tulisi palauttaa kaupunkisuunnittelulautakunnan käsittelyyn, kunnes suunnitelma on valmistunut ja sitä voidaan käyttää päätöksenteossa.

Valtuustoryhmien edellyttämän suunnitelman puuttuessa asemakaavamuutos ei perustu kulttuuriympäristön osalta riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavamuutosta varten tehnyt selvitykset eivät anna riittäviä tietoja, jotta kaavan toteuttamisesta ympäristökulttuurille aiheutuvia merkittäviä vaikutuksia ja kulttuuriympäristön vaalimista koskevien asemakaavan sisältövaatimusten täyttymistä voitaisiin arvioida. Asemakaavan muutos ei perustu tältä osin kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin.

3 Oikeudenkäyntikulut

Hallintolainkäyttölain (586/1996) 13 luvun 74 §:n mukaan asianosainen on velvollinen korvaamaan toisen asianosaisen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu pitämään oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan. Mitä 74–75 §:ssä säädetään asianosaisesta, voidaan soveltaa myös päätöksen tehneeseen hallintoviranomaiseen. Harkittaessa julkisen asianosaisen korvausvelvollisuutta on otettava erityisesti huomioon, onko oikeudenkäynti aiheutunut viranomaisen virheestä.

Valittajan valituksen johtuessa Vantaan kaupunginvaltuuston selvästi lainvastaiseksi katsottavasta päätöksestä, on Valittajan kulut korvattava tämän valituksen menestyessä.

Valittajaa ei saa velvoittaa korvaamaan julkisen asianosaisen oikeudenkäyntikuluja, koska muutoksenhaku ei perustu ilmeisen perusteettomiin vaatimuksiin.

Kirjalliset todisteet

1. Asemakaavamuutosselostus
2. Lausunto, Arkkitehdit Leppänen Oy, 2019
3. Lausunto ja vastine 11.2.2020
4. Muistutukset ja vastineet 11.2.2020
5. Rakennushistoriaselvitys, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy, 2017
6. Ostarien uudet konseptit, Optiplan Oy, 2018

Valittaja varaa oikeuden täydentää todisteluaan asian valmistelun edetessä.

⁶ Kaupunginvaltuuston päätös 18.5.2020.

Paikka, päivämäärä ja allekirjoitus⁷

Vantaalla 16.6.2020

Liitteet

1. Kaupunginvaltuuston päätös 18.5.2020
2. Valitusosoitus
3. Kirjalliset todisteet 1–6

⁷ "Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot", Valitusosoitus.

Helsingin hallinto-oikeudelle

Asia: valitus Vantaan kaupunginvaltuuston päätöksestä 18.5.2020 § 20
Asemakaavamuutosehdotus 002364 sekä tonttijako ja tonttijaon muutos, 15
Myyrmäki/Kuohukuja 1-3

Vaatimus: Vantaan kaupunginvaltuuston päätös 18.5.2020 § 20 kohdalla asiakohdassa mainittu päätös on kumottava kokonaisuudessaan

Perustelut: Päätös on lainvastainen. Maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 2 momentin mukaan rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia, eikä niihin liittyviä arvoja saa hävittää.

Kaupunginvaltuuston valituksenalainen päätös on selvästi edellä mainitun lainkohdan vastainen. Päätös on lisäksi maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 3 momentin mukaan lainvastainen; jos ostoskeskusrakennus puretaan ja sen tilalle rakennetaan kaavaehdotuksen sallima 8-kerroksinen rakennus. Tämän on katsottava aiheuttavan lähitalojen asukkaille lainkohdassa mainittua niin suurta haittaa, että päätös on katsottava tältäkin kannalta lainvastaiseksi.

Taustaa ja lisäperusteluja

Kuohukujan ostoskeskus on monissa selvityksissä todettu kulttuurihistorialliselta arvoltaan erittäin merkittäväksi. Kaavaehdotuksessa peräti todetaan, että sillä tuhotaan kulttuurihistoriallisia arvoja. Toteamus ei tee ehdotusta lainmukaiseksi, vaan on selvä merkki siitä, että ehdotus on lainvastainen eikä sitä voi hyväksyä.

Päätöksen lainvastaisuus on ollut kaupungin edustajien tiedossa ja päätös on tehty täysin tietoisesti. Olen muun ohella kiinnittänyt kaupungin johdon huomiota asian käsittelyyn- ilman tulosta.

Vantaan kaupunginmuseon laatimissa selvityksissä Kuohukujan ostoskeskus sekä Myyrmäen ja Kaivokselan ostoskeskukset on todettu merkittäviksi. Kaupunginmuseo on esittänyt Kuohukujan ostoskeskuksen suojelua, mutta sen ääni on vaiennettu. Valituksenalaisen kaavan viime vaiheessa ei enää edes pyydetty museon lausuntoa.

Ostoskeskuksen säilyttämistä on puoltanut myös Vantaa-seura oheen liitettyssä lausunnossaan.

Kaavan hyväksymispäätöksen jälkeen on merkitty pöytäkirjalausuma että "Hyväksyessään tämän kaavan valtuustoryhmät edellyttävät, että sille tuodaan tämän valtuustokauden aikana Vantaan vanhojen kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden ostoskeskusten suojeluun tähtäävä suunnitelma". Maininnalla Vasemmistoliitto, vihreiden valtuustoryhmä ja sosialidemokraattinen valtuustoryhmä tavallaan yrittävät pestä kätensä lainvastaiseen päätökseen osallistumisesta.

Edellä mainituista kolmesta merkittävänä pidetystä ostoskeskuksesta juuri Kuohukujan ostoskeskus on pieninpanä helpoin säilyttää. Sen purkaminen ja tilalle massiivinen korkea rakentaminen myös aiheuttaisi asukkaille enemmän haittaa kuin kauempana

asuinrakennuksista olevat kohteet. Myyrmäen ja Kaivokselan ostoskeskusten säilymistä on mahdotonta uskoa, kun Myyrmäen osalta on ilmeisesti jo selkeä linja purkamiselle.

On siis täysin perusteltua kumota valtuuston päätös lainvastaisena ja edellyttää Vantaan kaupungin selvittävän ensin sen mitä kohteita on syytä säilyttää ja vasta sitten ryhtyä toimiin.

Vantaan kaupungin kaavoitustoiminnasta ja hallintokäytännöistä

Yleisen maassa vallitsevan täydennysrakentamisbuumin nimissä monissa kaupungeissa toimitaan aktiivisesti ja suunnitelmien toteutukset useimmiten huonontavat olemassa olevia ympäristöjä.

Vantaan kaupungin virkamiesjoukko on suunnattomalla tarmolla ryhtynyt tekemään suunnitelmia, jotka monilta osin muuttavat Vantaan ilmasua ja aiheuttavat pahaa oloa nykyisille asukkaille. Tästä on jatkuvasti mm. eri sanomalehdissä kirjoituksia ja yleisönosastoilla kommentteja.

Kymmeniin puistoihin ja viheralueille ollaan rakentamassa niin korkeita taloja kuin suinkin kehdataan esittää.

Kuohukujan ostoskeskuksen lähellä sijaitsevan Louhelan aseman viereen ollaan suunnittelemassa korkeita kerrostaloja. Uomatien toiseen päähän viheralueelle tulee noin 25 taloa ja Viherpuistoon on jo rakennettu kymmenkunta taloa slummimaiseksi rykelmäksi ennen avoimen tien varteen.

Kun muistutuksessani huomautin tästä viheralueiden rakentamisesta ja paheksuin, että lisäksi aiotaan tuhota hyväksi ympäristöksi koettu Kuohukujan ostoskeskuksen alue, niin kaupungin vastineessa todettiin, että 'tähän pitää uudisrakentaa, jotta viheralueet säilyvät.'

Hanketta aloitettaessa se jo oli otsikoitu "Kuohukujan ostarin tilalle asuntoja". Päätös oli ikään kuin tehty jo. Hankkeesta järjestettyyn asukastilaisuuteen 12.2.2018 osallistuneille annettiin suoraan se käsitys, että hanke toteutetaan vastustuksesta huolimatta.

En ole huomannut yhdenkään tahon kannattaneen kaavaehdotuksen mukaisen 8-kerroksisen talon rakentamista. Sitä ovat monet tahot vastustaneet, mutta sen sijaan muutamat tahot ovat olleet valmiit hyväksymään 3-4 kerroksisen uudisrakennuksen, joka ei tuhoaisi kokonaan alueen miljöötä.

Asemakaavan muutosehdotuksen perustelut

Ostoskeskuksen purkavaa vaihtoehtoa perustellaan rakennuksen heikolla kunnolla, osittaisella käyttämättömyydellä sekä kustannussyillä.

Miksi rakennuksen kunto on heikko? Rakennusten omistajilla on rakennuksistaan huolenpitovelvollisuus. Onko omistaja tietoisesti jättänyt kunnostustoimenpiteet suorittamatta, jotta voi sitten vedota rakennuksen huonoon kuntoon purkamista suunnitellessa. Tämähän on ollut melko yleinen tapa mahdollisen suojelukohteen kyseessä ollen. Tällainen käytäntö ei kyllä ole enää nykyaikaa.

Vantaan kaupungilla on velvollisuus huolehtia siitä, että rakennusten omistajat huolehtivat kunnossapitovelvollisuuksistaan. Ovatko kaupungin virkamiehet tahallisesti jättäneet kohteen kunnan valvomisen sikseen? Tällaista voisi jopa epäillä kun ostarin purkamista ja tilalle tulevaa uudisrakentamista on yhdessä omistajan kanssa suunniteltu ja ajettu kuin käärmettä pyssyyn. Lehdissä on jopa mainittu hyväksymisperusteeksi kaupungin saamat hyvät tulot. Ne on itse asiassa kirjattu kaavapäätökseenkin!

Kustannussyyt on myös mainittu purkamisperusteeksi. Kaikki lähialueen talot on pidetty hyvässä kunnossa jatkuvalla ylläpidolla ja nyt ovat talojen putkiremontit ajankohtaisia. Ostoskeskuksen rakennus olisi tullut pitää hyvässä kunnossa jatkuvalla ylläpidolla. Se ei olisi ollut mitenkään vaikeaa eikä kohtuutonta. Huonoa kuntoa ei voi pitää purkamisperusteena. Asianosaisten itse laatimia korjaussuunitelmia ja -kustannuksia ei myöskään voi hyväksyä perusteluiksi purkamiselle. Rakennus on varsin hyvin nykytekniikoilla korjattavissa.

Kaavaehdotukseen sisältyy maininta, että on pyrittävä käyttämään nykyisen ostoskeskuksen värimaailmaa ja tarvittaessa purettavan ostoskeskuksen rakenneosia, ovat vain lähes merkityksettöminä pidettäviä. Selostuksen mukaankin vaikuttaa epäuskottavalta, että rakennuksen osia käytettäisiin, ja vaikka niin tehtäisiinkin, se ei ole riittävä perustelu rakennuksen purkamiselle.

MRL:n 54 § 3 mom. mukainen lainvastaisuus

Mikäli kaavaehdotuksen mukainen 8 kerroksinen talo rakennettaisiin se aiheuttaisi lähitalojen asukkaille suurta haittaa varjostaessaan niitä ja häiritessään näkymiä ulos. Talo tulisi Uomatien korkeimmalle kohdalle ja kohoaisi sen vuoksi muita taloja korkeammalle. Koko alueen yleisilme muuttuisi aikaisemmin ihmisläheisesti suunnitellusta kokonaisuudesta.

Ostoskeskuksen lähitalojen asukkaiden näkemykset on kokonaan sivuutettu. Talojen edustajat on uuvutettu olemaan enää esittämättä mielipiteitään. Kun Uomatie 11 talon edustajat eivät enää jaksaneet jatkaa keskusteluja eivätkä tehneet muistutusta hanketta vastaan, niin nokkelat kaupungin virkamiehet kirjoittivat Uomatie 15 talon tekemän muistutuksen torjumiseksi sen, että eihän vastapäinenkään talo tehnyt muistutusta.

Asukkaiden kuulemista ja vaikutusmahdollisuuksien varaamista on pidettävä muodollisuuksien täyttämisenä. Mitään todellista vaikutusmahdollisuutta ei vielä ole ollut. Myöskään Vantaaseuran ja Vantaan kaupunginmuseon näkemyksiä ei ole lainkaan noteerattu.

Tämä on asukkaiden ja järjestöjen näkemysten halveksimista eikä se sovellu nyky-yhteiskunnan menettelytavaksi.

Olen Vantaan kaupungissa asuva yksityishenkilö.

Päätöksen olen saanut sähköpostitse 28.5.2020.

Vantaalla 26.6.2020

Oik.kand.

Liitteitä

20 § Latupuiston päiväkodin tarveselvitys

VD/6569/10.03.02.01/2020

HP/PW/IK/MH/RV/MR/IK/KVi/HY-L

Latupuiston päiväkotia tarvitaan vastaamaan Hakunilan alueen varhaiskasvatusikäisten lasten määrän kasvuun. Vantaan väestöennusteen 1.1.2020–1.1.2030 mukaan Hakunilan suuralueen päiväkotikäisten lasten määrä kasvaa 337 lapsella. Latupuiston uusi päiväkotikorvaa vanhan Latupuiston päiväkodin ja tuleva päiväkotivastaa alueen lapsimäärän kasvuun. Hankkeen tarveselvitystä ja sille 10,3 miljoonan euron kustannusennustetta esitetään ehdollisesti hyväksyttäväksi.

Tarveselvitys on tehty yhteistyössä kasvatuksen ja oppimisen toimialan, kaupunkisuunnittelun ja tilakeskuksen kanssa. Päiväkotirakennetaan osoitteeseen Latukuja 2, kiinteistötunnus 92-95-119-3. Tontti on kaupungin omistuksessa. Rakennuspaikalta puretaan nykyinen Latupuiston päiväkotikoti, Latupuiston/Rajakylän paviljonki toimii väistötilana uuden päiväkodin rakentamisen ajan.

Uusi päiväkotikoti on 224-tilapaikkainen, hoito- ja kasvatushenkilökuntaa on enimmillään 32 henkilöä. Päiväkodin tilat koostuvat kotialueista, joissa kussakin toimii kaksi ryhmää, jotka tekevät toiminnallista yhteistyötä sekä yhteistiloista, jotka mahdollistavat iltakäytön. Myös päiväkodin piha-alue on alueen asukkaiden käytettävissä iltaisin.

Tilat ovat uuden oppimisympäristön mukaiset ja joustavat erilaisiin toiminnallisiin tarpeisiin sekä organisaation ulkopuolisille käyttäjille varhaiskasvatuksen aktiivisen toiminta-ajan ulkopuolella. Tilakeskus on kehittänyt yhdessä varhaiskasvatuksen kanssa päiväkotikonseptia. Ratkaisumallia toteutetaan useassa päiväkotihankkeessa ajalla 2020–2022. Rajakylään rakennettava Latupuiston päiväkotikoti on yksi päiväkotikonseptilla toteutettavista hankkeista.

Valtuuston hyväksymässä vuosien 2020–2029 taloussuunnitelmassa on varattu määräraha Latupuiston päiväkodille yhteensä 5,9 M€, varaus kohdistuu vuosille 2023–2026. Tälle päiväkodille kohdennetaan Kaskelan päiväkodin määrärahat 6,1 M€, jotka on investointisuunnitelmassa osoitettu vuosille 2021–2024. Kaskelan päiväkodin toteutus on päätetty siirtää vuodelle 2025. Latupuiston päiväkodin laajuus on kasvatuksen ja oppimisen toimialan esityksessä 2020 esitetty kasvatettavaksi 224 tilapaikkaan.

Tekninen lautakunta on 12.8.2020 § 15 päättänyt esittää kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi Latupuiston päiväkodin 03.08.2020 päivätyn tarveselvityksen ja sille kustannusennusteen 10,3 M€ (alv 0%) ehdolla, että opetuslautakunta hyväksyy esityksen omalta osaltaan.

Opetuslautakunta on 17.8.2020 § 11 päättänyt hyväksyä Latupuiston päiväkodin 03.08.2020 päivätyn tarveselvityksen ja sille kustannusennusteen 10,3 M€ (alv 0%).

Hallintosäännön (tullut voimaan 1.7.2020) 9 luvun kohdan 31 mukaan kaupunginhallitus päättää kaupungin ja kaupunkikonsernin yli 3 000 000 euroa (alv 0 %) maksavien toimitilainvestointihankkeiden tarveselvitysten (kustannusennusteineen) hyväksymisestä.

Talous- ja strategiaojohtaja toteaa, että Latupuiston päiväkotikoti on Vantaan kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman 2018–2027 mukainen hanke. Kaupunginvaltuuston hyväksymässä investointiohjelmassa 2020–2029 on määräraha Latupuiston päiväkodille vuosille 2023–2026 yhteensä

5,9 milj. € (alv 0%). Tilakeskuksen hankevalmistelussa on päiväkodille laskettu kustannusennuste 10,3 milj. € (alv 0 %). Tilakeskus huomioi määrärahatarpeen taloussuunnitelman 2021–2024 valmistelussa.

Kaupunginhallitus 7.9.2020 § 20

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään hyväksyä Latupuiston päiväkodin 03.08.2020 päivätty tarveselvitys ja sille kustannusennuste 10,3 M€ (alv 0%).

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Latupuiston päiväkodin tarveselvitys 03.08.2020 liitteineen

Täytäntöönpano: Tilakeskus

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

rakennuttaja-arkkitehti Maja Haltia, puh. 040 621 1482, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

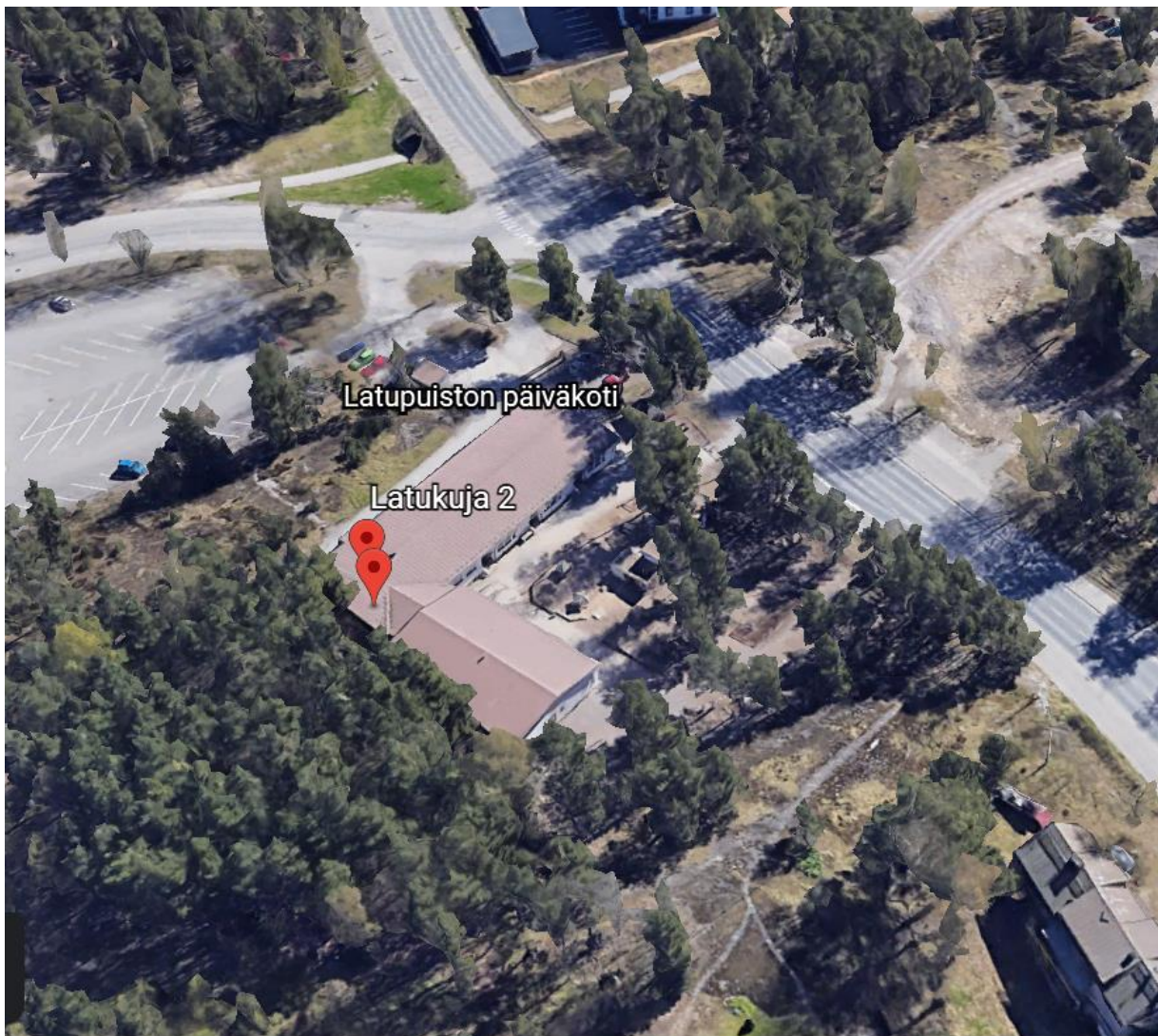
LATUPUISTON PÄIVÄKOTI

Rajakylä

Latukuja 2, 01280 Vantaa

uudisrakennus

TARVESELVITYS

Sisällys

1.	Tarvetietokortti	3
2.	Yhteenveto.....	4
2.1	Tiivistelmä	4
3.	Perustelut tarpeelle.....	4
3.1	Varhaiskasvatuksen palvelustrategiset linjaukset	4
3.2	Väestöennuste ja liittyminen palveluverkkosuunnitelmaan	5
3.3	Liittyminen toimitilaverkkosuunnitelmaan	5
4.	Mitoitusperusteet ja tavoitteet	6
4.1	Päiväkodin pedagogisen toiminnan ja toiminnallisuuden tavoitteet	6
4.2	Ateriahuollon tilatarpeiden tavoitteet.....	6
4.3		7
4.4	Puhtauspalvelujen tavoitteet	7
	Yleistä	7
	Siivouskeskus/ Vaatehuoltotila	7
	Jätehuollon tilat	7
4.5	Mitoitusperusteet, tilaohjelma ja huonekortit.....	8
	Päiväkodin toiminnallinen henkilömitoitus	8
	Tilaohjelma ja tehokkuustavoitteet	8
4.6	Tilojen vaatimukset.....	8
	Yleistä	8
4.7	Pihan toiminnalliset vaatimukset	10
	Leikkipihat.....	10
	Saatto- ja huoltopiha	10
4.8	Lasten osallistaminen ja osallisuuden toteutuminen hankkeessa.....	11
5.	Rakennus	11
5.1	Rakennusratkaisun tavoitteet	11
	Rakennusratkaisun toiminnallinen ja liikenteellinen ratkaisu	11
5.2	Arkkitehtoniset tavoitteet	11
5.3	Suunnitteluohjeet ja yleiset rakennustekniset tavoitteet.....	12
5.4	Rakennetekniset tavoitteet	12
5.5	LVI-Tekniset tavoitteet	13
5.6	Sähkötekniset tavoitteet	13
6.	Tontti ja rakennuspaikka	15
6.1	Sijainti.....	15
6.2	Kaava- ja kiinteistötiedot, hallinta, rasitteet	15
6.3	Tontin rakennettavuus ja pohjaolosuhteet	16
	Topografia.....	16
	Rakennettavuus maaperän suhteen	17
	Tarvittavat lisätutkimukset ennen rakentamista	17
6.4	Vesihuolto	17
	Hulevedet	17
6.5	Liikenne, pysäköinti, kadut ja kunnallistekniikka.....	17
6.6	Rakentamisrajoitteet, ympäristö, melu ja hiukkaset	1
6.7	Väestönsuojatilat	1
6.8	Liittyvät hankkeet	1

	2
7. Väistötilantarve.....	1
8. Rahoitus ja aikataulu	2
9. Kustannukset	2
9.1 Kustannusennuste	2
9.2 Pääomakustannukset ja ylläpitokustannukset	2
9.3 Toimintakustannukset hallintokunnalle.....	2
9.4 Ensikertaisen kalustamisen ja varustamisen kustannukset	2
9.5 Investointi €/hoitopaikka ja oppilaspaikka.....	2
10. Riskit	2
10.1 Maaperään, ympäristön ja rakennettavuuteen liittyvät riskit	2
10.2 Työturvallisuustehtävät.....	3
11. Vastuuhenkilöt / työryhmä	3

Liitteet:

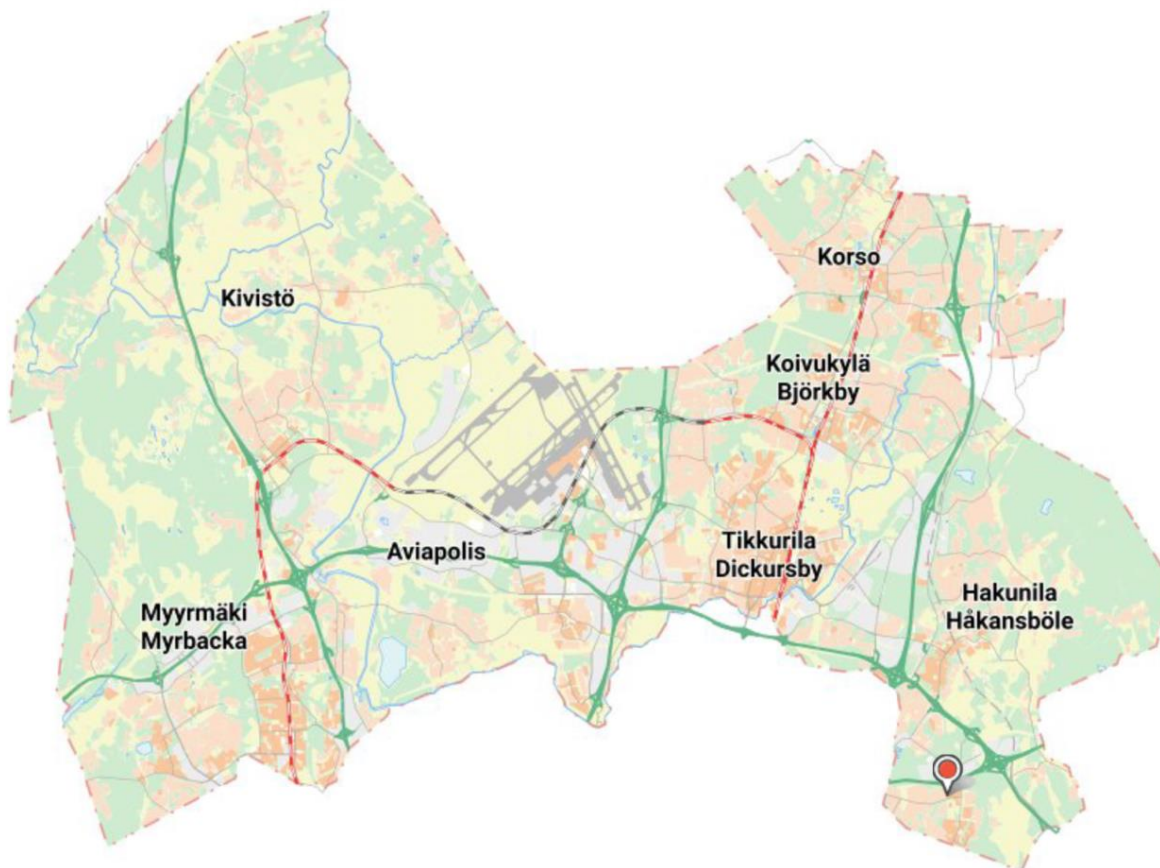
- Liite 1: ilmakekuva
- Liite 2: tontti- ja johtokartta
- Liite 3: melukartta
- Liite 4: maaperäkartta
- Liite 5: asemakaavakartta ja -merkinnät
- Liite 6: kustannusennuste
- Liite 7: Havat-riskikartta
- Liite 8: Tilaohjelma

1. Tarvetietokortti

Kohteen nimi: Latupuiston päiväkot						
Tarpeen kuvaus: Latupuiston päiväkot tarvitaan vastaamaan Länsimäki-Rajakylän varhaiskasvatuspaikkojen tarpeeseen.						
Liittyminen muihin hankkeisiin ja selvityksiin: Kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma 2018 - 2027, Hakunilan päiväkotiselvitys, päiväkotikiinteistöjen investointitarpeiden ja aikataulun tarkastelu, tilakeskus 2017						
Tarpeen perustelut: Hakunilan suuralueen varhaiskasvatusikäisten lasten määrä kasvaa vuosina 2020 - 2030 arviolta 337 lapsella, päiväkot korvaa Latupuiston vanhan päiväkodin ja Latukujan päiväkodin. Varhaiskasvatuspalveluiden piirissä olevien lasten osuus varhaiskasvatusikäisistä lapsista on viime vuosina kasvanut Hakunilan suuralueella voimakkaasti.						
Käyttäjähallintokunta: Kasvatuksen ja oppimisen toimiala						
Kaupunginosa: Rajakylä 95	Kiinteistötunnus: 92-95-119-3			Tontin pinta-ala: 8563m ²		
Osoite ja tontti: Latukuja 2	Kaavatiedot: Asemakaava 001455 lainvoimainen 27.11.2013YL julkisten lähipalvelurakennusten korttelialue, II.			Nykyinen rakennusoikeus: Rakennusoikeus: 2000 k-m ² , II-kerrosta. (tontti: 8563 m ²) Tarkoitus purkaa 1990 valmistunut päiväkotirakennus 823 kem ² /2650 m ³ Tarvittava rakennusoikeus: 2560 k-m ²		
Tilatarve, suuruus ja kustannukset (ALV 0 %)	brm²	htm²	hym²	Investointikustannusennuste hintataso KL 102,5		
				€	€ / brm²	€ / htm²
Päiväkot	2566	2014	1774	10,3M €	4014	5806
Päiväkodin tilapaikkamäärä				224 tilapaikkaa		
Väistötilan tarve: Uuden päiväkodin tontilla toimiva Latupuiston päiväkot tarvitsee rakentamisen ajaksi väistötilat. Väistötiloiksi rakennetaan Rajakylän paviljonki.						
Määrärahavaraus investointiohjelmassa: Valtuuston hyväksymässä vuosien 2020 - 2029 taloussuunnitelmassa on varattu määräraha Latupuiston päiväkodille yhteensä 5,9 M€, varaus kohdistuu vuosille 2023 - 2026. Tälle päiväkodille kohdennetaan Kaskelan päiväkodin määrärahat 6,1 M€, jotka on investointisuunnitelmassa osoitettu vuosille 2021 - 2024. Kaskelan päiväkodin toteutus on päätetty siirtää vuodelle 2025. Latupuiston päiväkodin laajuus on Kason esityksessä 2020 esitetty kasvatettavaksi 224 tilapaikkaan (ennen 1.8.2020 voimaan astunutta asetusmuutosta tämä vastaa laajuudeltaan 256-tilapaikkaista päiväkotia).						
Hankkeen toteutusaikataulu: 2021 - 2023 (rakentamisvaihe 2022 - 2023).						
Ylläpitokustannukset: 123 976 € / vuosi						
Toimintakustannukset hallintokunnalle: Toiminnan vuosittaiset kulut sisältäen henkilöstö- ateria- ja toimintakulut ovat noin 558 000 €. Kuluissa on huomioitu korvaavien Latupuiston ja Latukujan päiväkotien kulut.						
Ensikertainen kalustaminen ja varustaminen: ~150 000 €						
Vuokra-arvio käyttäjäkunnalle (pääomakustannukset ja ylläpitokustannukset yhteensä):						
Vuokravaikutus	66 473 € / kk			797 646 € / v		
Vuokravaikutus / tilapaikka	3 561 € / vuosi			297 € / kk		
Laatija(t): Maja Haltia, Janne Myllylä				Päivämäärä: 03.8.2020		

Latupuiston uusi päiväkot

Uudisrakennus, TARVESELVITYS, 03.08.2020

Kuva 1: Päiväkodin sijainti, Latukuja 2, Rajakylä

2. Yhteenveto

2.1 Tiivistelmä

Latupuiston päiväkodin uudisrakennuksen tarveselvitys on laadittu tilakeskuksessa yhteistyössä kasvatuksen ja oppimisen toimialan asiantuntijoiden kanssa.

Päiväkotiin tulee kahdeksan kotialuetta, yhteensä 224 tilapaikkaa. Päiväkoti valmistuu vuoden 2023 kesällä.

Tontin korkeuserot saattavat edellyttää tavanomaisesta poikkeavia tilajärjestelyjä, pihasuunnitelmia tai tavanomaisesta poikkeavia kustannuksia.

Tilakeskuksen hankevalmistelussa on uudelle päiväkodille laskettu 03.08.2020 päivätty kustannusennuste 10 300 000 milj. € (alv 0 %, KL 102,5).

3. Perustelut tarpeelle

3.1 Varhaiskasvatuksen palvelustrategiset linjaukset

Keskeisten palveluverkkolinjausten (Vantaan kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma 2018 - 2027) mukaan varhaiskasvatus järjestetään lähipalveluna myös uusilla asuinalueilla. Varhaiskasvatuksen strategiana on lisätä yksityisen varhaiskasvatuksen osuutta maltillisesti.

Palveluverkkoa kehitetään uudishankkeilla, joiden optimikoko on noin 160 - 192 tilapaikkaa. Mahdollisuuksien mukaan toteutetaan myös suurempia päiväkotiteja. Latupuiston päiväkodissa on 224 tilapaikkaa. Tilat ovat uuden oppimisympäristön mukaiset ja joustavat erilaisiin toiminnallisiin tarpeisiin sekä organisaation ulkopuolisille käyttäjille varhaiskasvatuksen aktiivisen toiminta-ajan ulkopuolella.

Tilakeskus on kehittänyt yhdessä varhaiskasvatuksen kanssa päiväkotikonseptia. Ratkaisumallia toteutetaan useassa päiväkotihankkeessa ajalla 2020 - 2022. Hakunilan suuralueelle rakennettava Latupuiston päiväkotite on mukana hankkeessa.

3.2 Väestöennuste ja liittyminen palveluverkkosuunnitelmaan

Vantaan virallisen väestöennusteen 2020 - 2030 mukaan varhaiskasvatusikäisten lasten määrä lisääntyy ennustekaudella 337 lapsella Hakunilan suuralueella. Varhaiskasvatusikäisten määrä kasvaa Länsimäen kaupungin osassa (68) ja pienenee Rajakylän kaupunginosassa (-28).

Taulukko 1: Hakunilan suuralueen, Rajakylän ja Länsimäen kaupunginosien varhaiskasvatusikäisten lasten määrän kehitys Vantaan virallisen väestöennusteen 2020-2030 mukaan.

		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Muutos 2020-2030
Hakunilan suuralue	10kk-6v	2269	2250	2214	2212	2228	2275	23326	2394	2470	2544	2606	+337
Rajakylän kaupunginosa	10kk-6v	321	327	315	323	330	326	326	320	313	304	293	-28
Länsimäen kaupunginosa	10kk-6v	411	393	390	383	378	391	391	418	436	456	479	+64

Valmistuva päiväkotite korvaa nykyisen tontilla sijaitsevan Latupuiston päiväkodin sekä Latukujan päiväkodin. Se vastaa varhaiskasvatusikäisten lasten määrän kasvusta syntyneeseen varhaiskasvatuspaikkojen vajeeseen Hakunilan suuralueella sekä Rajakylä-Länsimäki alueella. Varhaiskasvatuspalveluiden piirissä olevien lasten osuus varhaiskasvatusikäisistä lapsista on viime vuosina kasvanut voimakkaasti Hakunilan suuralueella. Uudishankkeella korvataan myös mahdollisuuksien mukaan pieniä vuokratiloja. Lisäksi osassa vanhoja tiloja on myös tarvetta vähentää lapsi- ja henkilökuntamäärää ilmanvaihdon riittävyyden vuoksi tai korvata niitä kokonaan uusilla tiloilla.

Päiväkotite toteutetaan kaupungin omana hankkeena mm. korvattavien varhaiskasvatuspaikkojen vuoksi.

3.3 Liittyminen toimitilaverkkosuunnitelmaan

Hakunilan suuralueen päiväkotikiinteistöjen tarpeita on selvitetty 2018 valmistuneessa alueellisessa päiväkotiverkkoselvityksessä (Tilakeskus 2018). Sen mukaan Myyrmäen suuralueen nykyinen toimitilaverkko ei riitä kattamaan väestöennusteeseen perustuvaa varhaiskasvatusikäisten lasten määrän kasvua. Tämän vuoksi uudisrakentamista tarvitaan alueella. Latupuiston päiväkodin on määrä valmistua 2023.

4. Mitoitusperusteet ja tavoitteet

4.1 Päiväkodin pedagogisen toiminnan ja toiminnallisuuden tavoitteet

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatustilain mukaan päiväkodin oppimisympäristö on kehittävä, oppimista edistävä sekä terveellinen ja turvallinen lapsen ikä ja kehitys huomioon otta. Oppimisympäristö tukee lasten luontaista uteliaisuutta ja oppimisen halua sekä ohjaa leikkiin, fyysiseen aktiivisuuteen, tutkimiseen sekä taiteelliseen ilmaisuun ja kokeamiseen. Esteettinen ja viihtyisä oppimisympäristö vaikuttaa myönteisesti oppimiseen ja henkiseen hyvinvointiin.

Päiväkodin tilasuunnittelun tehtävänä on tukea Vantaan varhaiskasvatuksen toimintaperiaatteita. Suunnittelulla mahdollistetaan päiväkodin oppimisympäristön muokkaaminen lapsiryhmän tarpeiden mukaiseksi. Joustavat ja muunneltavat oppimisympäristöt tarjoavat lapsille haasteita sekä antavat tilaisuuksia lasten omaehtoiseen pohdintaan, tutkimiseen, ongelmien ratkaisemiseen ja kokeiluun. Varhaiskasvatuksen toiminnassa oppimisympäristöjä rakennetaan yhdessä lasten kanssa. Esillä olevat lasten työt, rakennelmat ja leikit ovat osa oppimisympäristöä ja yksi pedagogisen dokumentoinnin väline.

Lapsiryhmä koostuu kahden kasvattajan muodostamasta ryhmästä, jossa tilapaikkamäärä on lasten iästä riippuen maksimissaan neljätoista (14). Ryhmissä voi olla lapsia, jotka tarvitsevat kasvun ja kehityksen tukea. Kaksi lapsiryhmää muodostavat kotialueen, jossa he tekevät toiminnallista yhteistyötä ja käyttävät yhteisesti osaa tiloista. Pienimpien lasten kotialueet pyritään saamaan maan tasolle.

Päiväkodin sydämen muodostavat ruokailutila, kotikeittiö ja sali. Tavoitteena on, että ne ovat yhdistettävissä. Päiväkodissa järjestetään myös koko päiväkodin yhteisiä tapahtumia lapsille ja perheille. Päiväkodissa on rauhallisia tiloja keskusteluihin perheiden ja yhteiskumppaneiden kanssa sekä henkilökunnan kirjalliseen työskentelyyn.

Sydäna-alue ja yksi kotialue ovat myös asukkaiden monipuolisessa käytössä päiväkodin käyttäjän ulkopuolella. Tilat tulee rajata päiväkodin muista tiloista ja Iltakäytön sisäänkäynti nimetään suunnitteluvaiheessa.

Pihaan liittyvät tavoitteet on esitetty kohdassa 4.6 Piha

4.2 Ateriahuollon tilatarpeiden tavoitteet

Päiväkodin keittiö on palvelukeittiö (kuumennuskeittiö). Keittiössä valmistetaan vain energialisukkeet, erikoisruokavalioannokset ja välipalat. Pääruoka-annokset tuodaan päiväkotiin ulkopuolisen palveluntuottajan toimesta kuumana tai kylmänä (Cook and Chill). Aterioiden kuljetukseen varataan verkkovirralla toimivat kevytrakenteiset hygieniamuoviset kylmä/lämpökuljetusvaunut, tai ruoka toimitetaan lämpökuljetuslaatikoissa.

Huomioitavat ateriahuollon tilatarpeita suunnitellessa:

- Keittiön sijainti on oltava hyvän huoltoyhteyden päässä.
- Ruokasalin ja keittiön on sijaittava vierekkäin

- Jätehuolto ja rullakko/laatikko varaston oltava riittävän suuret ja kohtuullisen matkan päässä keittiöstä.
- Varattava hygieeninen tila kuljetuslaatikoille/vaunuille.
- Pääruokasalinpuolella keittiöseinän vieressä tulee olla ateriabuffet (ei avaudu keittiötiloihin).
- Päiväkärriä käytetään pienten lasten aterioiden kuljetukseen kerroksissa ja alakerran tiloissa. Ryhmien määrä ja sijainti selviävät myöhemmin.
- Sekä ruokasaliin että kerroksien aulatiloihin asennetaan käsipesualtaat. Varustetaan elektronisella hanalla
- ruokasalin kotikeittiön yhteyteen varataan kotitalouskylmäkaappi välipalojen säilytystä varten.

Katso liittyvät asiakirjat 04 Keittiön suunnitteluohjeistus

4.3

4.4 Puhtauspalvelujen tavoitteet

Yleistä

Puhtaat tilat luovat puitteet terveelliselle ja turvalliselle varhaiskasvatukselle. Puhtaanapidolla ylläpidetään rakennuksen hygieenisyyttä, siellä työskentelevien henkilöiden työturvallisuutta, viihtyisyyttä ja rakennuksen edustavuutta. Puhtauspalvelujen tavoitteena on aikaan saada puhtaita ja sisäilmaongelmattomia tiloja, joiden pinnat on helppo pitää puhtaana. Esimerkiksi yläpölyjen kerääntymistä on suunnitteluratkaisuissa vältettävä. Tavoitteena on yhtenäistää materiaalivalintoja. Kaikki käytettävät materiaalit ja tilaratkaisut toteutetaan mahdollisimman kestävästä, tehokkaista ja edullisesti ylläpidettävistä tuotteista. Rakennuksen pintojen tulee olla kaikilta osin helposti puhtaana pidettäviä ja julkisen tilan kulutusta kestäviä.

Keskusvarastotavaroiden kuljetukseen- ja vastaanottoon pitää olla kulku sisätilojen kautta huoltopihalle.

Materiaalien päästöluokka M1.

Siivouskeskus/ Vaatehuoltotila

Siivouskeskus tulee sijoittaa aina 1. kerrokseen, mikäli se on vain mahdollista. Siivouskeskuksen suunnittelussa tulee ottaa huomioon tilan m²-määrä. Samaan tilaan tulee päiväkodin vaatehuoltotila. Tilassa tulee eriyttää puhdas ja likainen puoli. Siivouskeskus toimii myös laitoshuollon varastotilana, jossa säilytetään käsipaperia, wc-papereita ja käsisaippuat jne. Siivouskeskuksessa pestään päivittäin siivouksen ja päiväkodin pyykkiä, joten tilan ilmanvaihdon tulee olla hyvä.

Jätehuollon tilat

Tontinkäyttöselvityksen mukaan päiväkodin jätteille on varattava jätetila huoltopihan yhteyteen. Vaihtoehtoisesti jätehuolto voidaan toteuttaa syväkeräyssäiliöin; sekajätteelle, biojätteelle, kartonkijätteelle ja puolitettu säiliö muovi- ja metallijätteelle. Jätepisteiden tulee sijaita lähellä keittiötä ja kulku jätepisteelle pitää olla sisätilojen kautta. Kulkureitin tulee olla mahdollisimman lyhyt. Syvässäiliöiden tyhjennyksessä tulee ottaa huomioon jäteauton vaatima kääntösäde. Säiliöiden edustoilta lumien poiston pitää olla poistettavissa - ja muutoinkin kulku esteetöntä.

Syväkeräyssäiliöiden pieniin kansiin lukitus kiinteistön sarjaan ja lukkojen päälle kumilätkät, estämään lukkojen jäätyminen.

4.5 Mitoitusperusteet, tilaohjelma ja huonekortit

Päiväkodin toiminnallinen henkilömitoitus

Varhaiskasvatuslain (1.8.2020) asetuksen (753/2018) 1 §: mukaan yhtä hoito- ja kasvatushenkilöä kohden saa olla lapsia:

- alle 3-vuotiaita enintään 4 lasta / 1 hoito- ja kasvatustehtävässä oleva henkilö
- ja 3 vuotta täyttäneitä enintään 7 lasta / 1 hoito- ja kasvatustehtävässä oleva henkilö.

Latupuiston päiväkotiin tulee 224 tilapaikkaa. Lasten määrä vaihtelee sen mukaan, ovatko he alle vai yli 3-vuotiaita. Päiväkodissa toimintaa järjestetään 1-vuotiaista 6-vuotiaisiin saakka.

Tilapaikkoja yhteensä 224, jotka jakautuvat kahdeksaan kotialueeseen:

- Yhden kotialueen (kaksi ryhmää) 28 tilapaikkaa
- yhteensä $8 \times 28 = 224$ tilapaikkaa.

Päiväkodissa on hoito- ja kasvatushenkilökuntaa 32 henkilöä. Lisäksi päiväkodissa työskentelee päiväkodin johtaja sekä puhtaus- ja ateriapalveluiden henkilökuntaa sekä vuosittain vaihtuvia opiskelijoita ja tilapäistä avustavaa henkilökuntaa, yhteensä noin 8 henkilöä. Henkilökunnan määrä yhteensä 40 henkilöä.

Tilaohjelma ja tehokkuustavoitteet

Päiväkoti toteutetaan osana tilakeskuksen ja varhaiskasvatuksen kehittämää päiväkotikonseptia. Tilamitoitus perustuu Vantaan kaupungin päiväkotien tilasuunnittelun kehityshankkeen myötä kehitettyyn tilaohjelmamalliin ja päiväkotien yleisiin suunnitteluohjeisiin sekä uuteen päiväkotien RT-ohjekorttiin (RT 103083).

Päiväkodin huonetilaohjelma on liitteessä 8.

4.6 Tilojen vaatimukset

Yleistä

Rakennuksen tulee olla tilaratkaisultaan toiminnallinen, tehokas ja tarkoituksenmukainen. Ratkaisun tulee ottaa huomioon toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen. Uuden oppimisympäristön suunnittelussa tulee erityisesti huomioida riittävä akustiikka ja tilakohtaiset määräykset.

Päiväkodin viereisten talojen varjostus tulee minimoida niin sisä- kuin ulkotiloissakin. Lasten toimintatilojen tulee saada suora luonnonvalo ja sijoittua siten, ettei kotialueen kaikki tilat ole pohjoiseen.

Riittävä päivänvalon saanti ulko- ja sisätiloihin varmistetaan tutkimalla viereisten rakennusten varjostavuus. Valoa tulee saada 5 tuntia päivässä kevät- ja syyspäivän tauksen välisenä aikana klo 8:n ja 18 välisenä aikana.

Kotialueen kummallakin ryhmällä (14 tilapaikkaa) on oma toimintatila sekä rauhallinen suljettava tila. Rauhallinen tila mahdollistaa lepäämisen ja rauhoittumisen (noin 30 m²). Ryhmien lepotilat tulee saada yhdistettyä yhdeksi suuremmaksi tilaksi. Kotialueiden levolle varatut tilat varustetaan kaappisängyillä ja irtokalusteina hankittavilla sängyillä. Yhdellä kotialueella (esiopetusikäiset) ei ole nukkumismahdollisuutta. Tiloihin laitetaan kattoon kaksi koukkua, jotka kestävät esim. aikuisen ja lasten keinun. Kaksikerroksisissa päiväkodeissa 2. kerroksen lepoon käytettävistä huonetiloista on kaksi toisistaan riippumatonta poistumistietä.

Märkäeteistilat ovat kotialueen kahden ryhmän yhteiset. Eteistilat suunnitellaan yhdelle ryhmälle mutta ovat osa isompaa kokonaisuutta. Eteistilat ovat osa toiminnallisia tiloja.

Wc-pesutilat tukevat toiminnan sujuvuutta ja ne toteutetaan kotialueille huonekortin mukaan.

Päiväkodin sydämen muodostavat ruokailutila, kotikeittiö ja sali. Sydänaalue ja yksi kotialue ovat myös asukkaiden monipuolisessa käytössä päiväkodin käyttöajan ulkopuolella. Tilat tulee rajata päiväkodin muista tiloista.

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on käyttää teknologiaa palvelemaan kasvatuksellisia ja opetuksellisia päämääriä. Lasten käyttöön tarkoitetut tieto- ja viestintätekniikkalaitteet (tv) ovat osa lapsiryhmän oppimisympäristöä. Laitteiden käyttöä tukevat järkevästi sijoitetut sähköpistorasiat.

Rakennusurakkaan esitetään jokaiselle kotialueelle kaksi sermiä ja yksi kalusteratkaisu, (esim. akustisesti vaimentava ”leikkimökki”), joilla jaetaan tiloja pienemmiksi kokonaisuuksiksi. Huonetilojen välillä käytetään sisäikkunoita ja / tai ikkunallisia sisäovia tai lasiovia.

Ruokailutila suunnitellaan siten, että etäisyydet ruokaa hakiessa ja astioita palauttaessa on mahdollisimman lyhyitä eikä synny risteäviä reittejä. Ruokailutilassa on miellyttävä, sosiaalista kanssakäymistä edistävä tunnelma. Ruokailutilaa käytetään myös muuhun toimintaan, esim. pelaamiseen ja muuhun pöytätyöskentelyyn.

Kummassakin kerroksessa tulee olla LE-wc. Toisessa kerroksessa toinen sosiaalitalan wc-tilasta suunnitellaan LE-tilaksi. Ensimmäisessä kerroksessa ruokailutilan yhteyteen tuleva wc suunnitellaan LE-tilaksi.

Sisäänkäynnit järjestetään aidatun pihan kautta. Päiväkodissa ei ole erillistä pääsisäänkäyntiä. Tavaraliikenne hoidetaan lastauslaiturin kautta eriyttäen muun kuljetuksen keittiöstä. Vapaa-ajan käytön sisäänkäynti nimetään suunnitteluvaiheessa. Sisäänkäynnin yhteyteen tulee kenkä- ja vaatesäilytys.

Rakennukseen tehdään hissi, joka on mitoitettu pyörätuolia käyttäville.

Päiväkodin lattiamateriaali on mm. lepotiloissa akustisesti vaimentava Astma- ja allergialiiton hyväksymä tekstiilimatto, joka sitoo pölyä, on helposti imuroitavissa ja siten allergiaystävällinen ja akustisesti toimiva ratkaisu, joka luo osaltaan viihtyisyyttä.

Tilojen linkittäminen, läpinäkyvyys, sujuvat kulkureitit ja riittävä valaistus lisäävät turvallisuutta sekä valvottavuutta.

Kalustus ja varustus

Tilat suunnitellaan Vantaan kaupungin konseptipäiväkodin käsikirjan mukaan, liittyvä asiakirja 02. Tilat varustetaan ja kalustetaan kaupungin päiväkotisuunnittelun tilakorttien mukaan, liittyvä asiakirja 03. Keittiötilojen suunnitteluohjeistus on liittyvä asiakirja 04.

4.7 Pihan toiminnalliset vaatimukset

Leikkipihat

Päiväkodin piha-alueen tavoitemitoitus on noin 20 m² / tilapaikka. Tämän kohteen tavoitteellinen piha-alueen koko on siten 4480 m².

Päiväkodin piha on osa oppimisympäristöä. Se suunnitellaan virikkeiseksi oppimisympäristöksi, joka tukee pedagogisten tavoitteiden toteutumista ja kannustaa liikkumaan. Pihassa korostuvat suojaisuus, turvallisuus ja toiminnallisuus.

Liikkumisen ohjaukseen sekä valvottavuuteen ja ilkivaltaan ehkäiseviin tekijöihin kiinnitetään erityistä huomiota.

Leikkipiha voidaan suunnitella siten, että se jakautuu kahteen osaan: pienten ja isojen piha-alueisiin. Piha aidataan. Maratontietä vasten olevalle pihan rajalle rakennetaan meluaia.

Päiväkodin pihaan sijoitetaan Vantaan kaupungin tilakeskuksen ”piha”-tilakortin mukaiset lasten leikkivälineet. Tontilla tulee sijaita myös leikkiväline- ja vaunuvarasto, jotka voivat sijaita myös osana päiväkotirakennusta. Lisäksi pihassa tulee olla sadekatos/aurinkosuoja. Piha vaatii myös selkeästi merkityt ja turvalliset tilat pyörien ja pyörien lastenkuljetusperäkärryjen säilytykseen.

Pihalle suunnitellaan yhtenäisiä kasvillisuusalueita ja istutettaviksi kasveiksi valitaan lajikkeita, jotka viihtyvät tontin olosuhteissa. Piha toteutetaan Vantaan kaupungin piha-kortin mukaisesti sekä otetaan ohjeellisena huomioon pihaan kohdistuvat kaavamääräykset. Tonttivedet imeytetään oman tontin alueella Vantaan kaupungin hulevesiohjeen mukaisesti.

Tarkempi pihan toteutustapa kuvataan konseptikäsikirjassa.

Saatto- ja huoltopiha

Päiväkodin huoltopiha sijoittuu rakennuksen koillispuolelle ja kulku tapahtuu viereisen urheiluhallin parkkipaikan kautta. Asia on selvittettävänä toimijan kanssa.

Päiväkodin saattoliikenne on tällä hetkellä pääosin henkilöautovaltaista. Tontille toteutetaan saatto- ja henkilökunnan pysäköintiä varten 19 - 27 autopaikkaa. Mitoitusperus-

teena on 1-2 saatto-ap / kotialue ja 1 henkilökunta-ap / kotialue, 2 autolämmitystolppaa (keittiö+johtaja) sekä 1 le-autopaikka. Lisäksi toteutetaan yksi sähköauton yksi-pikalatauspiste..

Pyörätelinepaikkoja toteutetaan 20 paikkaa. Lisäksi päiväkodin pihaportin viereen tulee katos, mihin voi kiinnittää viisi pyörän lastenkuljetuskärryä, Paikkoja voi käyttää myös lasten rattaiden säilytykseen.

Saatto- ja huoltoliikenne eivät saa ristetä.

4.8 Lasten osallistaminen ja osallisuuden toteutuminen hankkeessa

Päiväkodin lapset toimivat kokemusasiantuntijoina uuden päiväkodin suunnittelussa. Heillä on mahdollisuus vaikuttaa heitä koskeviin kysymyksiin ja he osallistuvat suunnitteluun osallistavin menetelmin hankkeen eri vaiheissa.

Osallisuuden suunnittelussa ja menetelmien valinnassa lasten lisäksi huomioidaan myös päiväkodin henkilöstö, lasten huoltajat ja lähialueen asukkaat sekä mahdolliset muut päiväkodin lähiympäristön toimijat. Osallisuuden toteuttamisessa käyttäjien lisäksi ovat mukana hankkeen suunnitteluvaiheessa hankkeen eri tahot, kuten tilaaja, pää- ja alisuunnittelijat tai muut osallisuuden toteutumiseen vaikuttavat tahot.

5. Rakennus

5.1 Rakennusratkaisun tavoitteet

Rakennusratkaisun toiminnallinen ja liikenteellinen ratkaisu

Tavoitteena on toiminnallisesti ja liikenteellisesti toimiva tilaratkaisu. Toiminnot sijoitetaan ja niille varataan tilat oikeissa keskinäisissä suhteissa. Liikenteellisesti tilajako toteutetaan siten, että vältetään umpiperiä ja siten, etteivät toisiinsa liittyvien toimintojen väliset etäisyydet muodostu liian pitkiksi.

5.2 Arkkitehtoniset tavoitteet

Rajakylä on täydentyvää kaupunkialuetta. Ympäröivä olemassa oleva rakennuskanta on pääosin rivitaloja 1970- ja 1980-luvulta, omakotitaloja 50-luvulta, sekä uudempi v.2016 kerrostalokortteli Maratontien ja Länsimäentien kulmassa. Lahirakennukset ovat pääasiassa punamultasävyisiä puujulkisivuja.

Uudisrakennuksen tulee noudattaa Vantaan arkkitehtuuriohjelman periaatteita ja sen tavoitetta laadukkaasta ja ilmaisuvoimaisesta arkkitehtuurista: *”Luomme ilmaisuvoimaisella ja kekseliällä arkkitehtuurilla vantaalaista identiteettiä. Anonyymin modernismin sijaan tavoittelemme erilaisuutta ja elämyksiä sekä luomme paikkoja ja tiloja, joissa viihdytään ja jotka palvelevat sosiaalista integroitumista. Luomme arkkitehtuuria teknisesti koetelluin ratkaisuin.”* Päiväkodin tulee olla luonteeltaan julkinen rakennus, ja arkkitehtuuriltaan ohjelman periaatteen mukainen.

Päiväkodin arkkitehtuurin tulee olla korkeatasoista, värikästä ja leikkisää. Julkisivujen väreinä tulee käyttää kermasävyisiä murrettuja maavärejä, tiili- ja rappauspintoja harkitusti edellisiin sopivia punaisen sävyjä. Vierekkäiset rakennusosat voivat olla eri väreisiä. Sekä rakennuksen että päiväkodin piha-aidan sisäänkäyntejä tulee korostaa arkkitehtuurin keinoin. Julkisivusommittelun tulee olla pienimittakaavaista ja kävelymiljöötä korostavaa. Pihavarastot tulee tehdä viherkattoisina. Piharakennukset ja sääsuojat tulee suunnitella osin kiviaineisina ja arkkitehtuurilta korkealuokkaisina, samoin huoltoalueen rajaukset.

5.3 Suunnitteluohjeet ja yleiset rakennustekniset tavoitteet

Tilojen, kalusteiden, varusteiden sekä taloteknisten järjestelmien laatu noudattaa Vantaan konseptipäiväkodin käsikirjassa määriteltyä tasoa. Rakennus-, sähkö- ja LVI-tekniikassa suunnitelmissa kiinnitetään erityistä huomioita sisäilman laatuun, valaistukseen sekä äänenvaimennukseen.

Päiväkodin suunnittelussa noudatetaan Vantaan kaupungin tilakeskuksen Ohjetta suunnittelijoille sekä modulipäiväkotikonseptin suunnitteluohjetta.

Piharakennusten ja -rakennelmien katot toteutetaan viherkattoisina.

Rakennus tulee suunnitella siten, että tilajako on mahdollista toteuttaa useammalla kuin yhdellä periaatteella sekä siten, ettei tilajaon muuttaminen aiheuta kohtuuttomia muutostöitä teknisiin järjestelmiin.

Päiväkodin ryhmätiloja tulee voida yhdistää siirtoseinin.

Lisäksi päiväkodin tiloja jaetaan esim. akustisilla kevyillä jakoseinillä tai kalusteilla pienemmiksi ja/tai rauhallisemmiksi työskentelytiloiksi.

5.4 Rakennetekniset tavoitteet

Tontilla sijaitseva päiväkotirakenne puretaan ennen uuden rakentamista. Uusi päiväkotirakenne tulee sijoittumaan ainakin osittain vanhan päiväkodin kohdalle. Uusi päiväkotirakenne perustetaan maanvaraisesti. Louhintaan on varauduttava rakennuksen länsilounasosassa. Perustukset routasuojataan, rakennus salaojitetaan ja varustetaan radonin poistolla.

Rakennuksen alapohja tehdään kantavana alustatilallisena koneellisella ilmanvaihdolla varustettuna.

Rakennuksen runkojärjestelmä valitaan niin, että se sallii joustavan käytön ja myöhempiä tilamuutoksia. Rakenteet suunnitellaan rakennusfysikaalisesti toimiviksi ja toteutuskelpoisiksi. Erityistä huomiota on kiinnitettävä rakenteiden ja rakennusmateriaalien pysymiseen kuivina koko rakennustyön ajan. Hankkeessa edellytetään sääsuojan alla rakentamista ja Kuivaketju 10 -järjestelmän tai Kosteusjumper-järjestelmän noudattamista. Rakennus on kaksikerroksinen ja varustettu hissillä.

Rakenneratkaisuissa noudatetaan YM:n, RakMk:n ja RIL ry:n määräyksiä ja ohjeita sekä Vantaan kaupungin suunnitteluohjeita.

Rakennuksen paloluokka on P2 tai P1, paloluokka tarkentuu suunnitteluvaiheessa.

Latupuiston uusi päiväkotirakenne

Uudisrakennus, TARVESELVITYS, 03.08.2020

Rakennustöiden puhtausluokka on P1 (Sisäilmastoluokitus 2018).

5.5 LVI-Tekniset tavoitteet

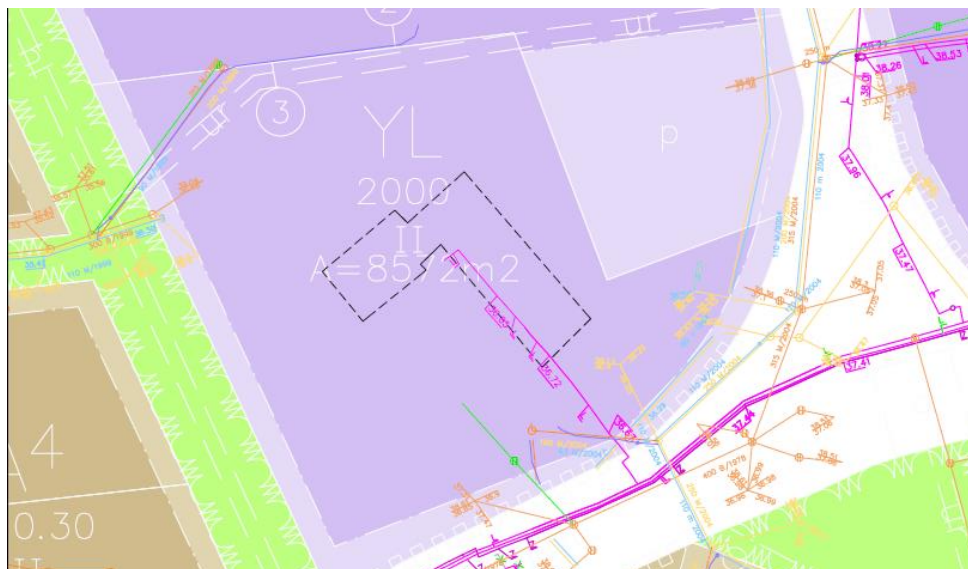
LVI-tekniisten järjestelmien tavoitteena on tuottaa rakennukseen hyvät toimintaolosuhteet; lämmityksen, sisäilman laadun, sekä vesi- ja viemäritoimintojen osalta. Olosuhteet luodaan energiatehokkaalla tavalla. Tavoite huomioidaan suunnittelussa, sekä laite- ja järjestelmähankinnoissa ja -asennuksissa. Automaatiojärjestelmä mahdollistaa järjestelmien hyvän hallittavuuden, sekä energian ja veden käytön etäseurannan.

Järjestelmien tulee olla kohtuullisessa määrin 'muuntojoustavia'. Järjestelmät suunnitellaan ja toteutetaan siten, että tilojen osittaiset muutokset ovat mahdollisia, ilman laajamittaisia järjestelmämuutoksia. Tekniset tilat ja laitteet sijoitetaan järjestelmien kannalta optimoituihin paikkoihin.

Kaikkien LVIA-järjestelmien osien, laitteiden ja komponenttien tulee olla yleisesti käytössä olevia, testattuja ja tyyppihyväksytyjä, sekä järjestelmään yhteensopivia tuotteita. Laitteiden ja ohjelmien tulee olla yhteensopivia. Ohjelmien ja toimintojen tulee olla etäohjattavia ja -valvottavia Vantaan mallin mukaisesti.

Tilat varustetaan käyttötarpeen mukaisin LVIA-laittein ja -varustein, mikä takaa hyvän toiminnallisuuden.

Ilmanvaihtojärjestelmän puhtausluokka on P1 (Sisäilmastoluokitus 2018). IV-tuotteiden puhtausluokka ja rakennusmateriaalien päästöluokka M1.

Kuva 2: Alueen vesi-, viemäri- ja kaukolämpöjohdot (kuvassa katkoviivalla olemassa oleva Latupuiston päiväkotia) Lähde Vampatti 1.6.2020

5.6 Sähkötekniset tavoitteet

Yleistä

Sähkötekniisten laitteiden valinta- ja hankintaperusteissa tulee tavoitella energiatehokkuutta, kestävyyttä, helppokäyttöisyyttä ja laadukkuutta. Laittevalinnoissa tulee pyrkiä valitsemaan yleisesti saatavilla olevia laitteita ja käyttämään tunnettuja laitetoimittajia.

Latupuiston uusi päiväkotia

Uudisrakennus, TARVESELVITYS, 03.08.2020

Johtoreittien ja sähkölaitteiden asennuksissa huomioidaan muuntojoustavuus.

Aluesähköistys ja liittymät

Rakennus liitetään sähkölaitoksen pienjännitejakeluverkkoon ja teleoperaattorin tietoliikenneverkkoon valokuidulla. Kiinteistöautomaatio liitetään Vantaan kaupungin kaukovalvontajärjestelmään. Videovalvonta liitetään Vantaan kaupungin videovalvontaverkkoon.

Piha-alueiden valaistus toteutetaan valaisinpylväillä sekä rakennukseen asennettavilla seinä- ja katosvalaisimilla.

Sähköjärjestelmät (400V)

Rakennus varustetaan sähkökeskuksilla, jotka palvelevat valaistusta, pistorasioita, LVIA-laitteita kiinteistön laitteita sekä tele- ja turvajärjestelmiä.

Tele- ja turvajärjestelmät

Rakennus varustetaan yleiskaapelointijärjestelmällä, joka palvelee puhelimia, videovalvontaa sekä tietoliikenneyhteyksiä. Lisäksi rakennukseen asennetaan keskuskellojärjestelmä, ovikellot kaikkiin sisäänkäyntioviin, kuvallinen ovipuhelin pääoveen ja yhteen toimistohuoneeseen sisäänpyyntöjärjestelmä (ns. liikennevalot).

Rakennus varustetaan rikosilmoitin-, videovalvonta-, merkki- ja turvavalaistus- sekä paloilmoitinjärjestelmillä.

Lisäksi rakennus varustetaan sprinkleri- ja/tai savunpoistojärjestelmällä mikäli lupaehdot sitä edellyttävät.

Sali varustetaan paikallisella AV-järjestelmällä, joka palvelee mm. juhlatilaisuuksia.

Muut järjestelmät

Rakennus varustetaan aurinkosähköjärjestelmällä. Järjestelmän mitoitetaan siten, että energian tuotto käytetään kokonaisuudessaan rakennuksessa.

6. Tontti ja rakennuspaikka

Kuva 3. Ilmakuva Latupuiston päiväkodistä

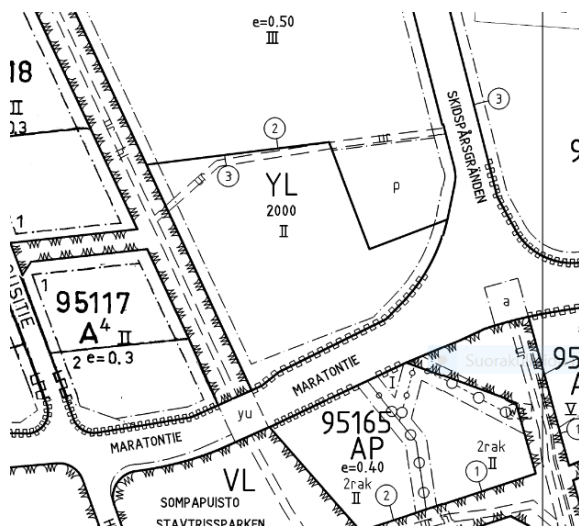
6.1 Sijainti

Rajakylä on täydentyvää kaupunkialuetta. Tontilla on tällä hetkellä vuonna 1990 valmistunut puuverhoiltu päiväkotirakennus, joka on tarkoitus purkaa. Uusi päiväkoti rakentuu osittain vanhan päiväkodin paikalle.

6.2 Kaava- ja kiinteistötiedot, hallinta, rasitteet

Tontti ja katu ovat kaupungin omistuksessa.

Suuruudeltaan 8572 m² tontille rakennetaan noin 2560 k-m² päiväkoti. Rakennusoikeus kasvaa siten 560 k-m². Rakennusoikeuden ylitys voidaan tehdä poikkeamispäätöksellä, viite Tarja Laine, Vantaan kaupunkisuunnittelujohtaja. **Asemakaavamuutosta ei tarvita.**

Kuva 4. Olemassa oleva asemakaavakartta

Kuva 5. tontin pohjoispuolella sijaitsee mäntymetsikkö, joka pyritään säilyttämään mahdollisimman laajalta alueelta.

Kuva 6: Näkymä tontille Maratontieltä. Näkyvä rakennus on olemassa oleva päiväkot, jonka paikalle tuleva päiväkoti on tarkoitus toteuttaa. Kuva Maja Haltia 4.6.2020

6.3 Tontin rakennettavuus ja pohjaolosuhteet

Topografia

Nykyinen päiväkotirakennus sijaitsee kahden kalliomaaperäalueen välissä. Tasoeroa koillislaidan kallion ja tontin keskellä olevaan tasanteeseen verrattuna on noin kaksi metriä. Maaston korot vaihtelevat n. +38 ja 40metrin(N2000) välillä.

Latupuiston uusi päiväkoti

Uudisrakennus, TARVESELVITYS, 03.08.2020

Rakennettavuus maaperän suhteen

Alue on pintamaalajikartan mukaan pääosin hiekka-aluetta. Tontin koillisnurkassa ja lounaisreunalla on kalliomaaperä. Nykyinen pysäköintialue ajoneuvoliittymineen sijaitsee täytemaalla.

Kallioulouhintaan on varauduttava.

Vanhasta rakennuksesta löytyy perustuskuvat arkistosta.

Maalajikartta

Kuva 7. Maalajikartta Lähde Vampatti 1.6.2020

Tarvittavat lisätutkimukset ennen rakentamista

Rakentamista varten laaditaan lopullinen perustamistapalausunto lisäpohjatutkimuksiin, kalliopinnan sijainti määritetään porakonekairauksilla. Pohjavedenpinnantasot selvitetään. Maaperän mahdollinen pilaantuneisuus tulisi tutkia. Maaperän mahdollinen radonaktiivisuus tulisi tutkia ja ottaa huomioon suunnittelussa.

6.4 Vesihuolto

Suunnittelualue kuuluu rakennetun vesihuoltoverkoston piiriin.

Alue sijaitsee pohjavesialueella. (Fazerila I)

Hulevedet

Rakentamisessa noudatetaan Vantaan kaupungin hulevesien hallinnan toimintamallia, jonka periaatteiden mukaisesti hulevesiä viivytetään tontilla.

Tontilla muodostuvia hulevesiä tulee imeyttää tai viivyttaa ennen vesien johtamista yleiseen verkostoon siltä osin, kun tontilla tehdään kaavamutoksesta johtuvia muutostöitä.

Rakennusluvan yhteydessä alueelle on laadittava hulevesisuunnitelma, joka hyväksytään kaupungilla.

6.5 Liikenne, pysäköinti, kadut ja kunnallistekniikka

Päiväkodin saattoliikenne ohjataan nykyisen liittymän kautta Latukujalta päiväkotitontin itäosaan rakennettavalle pysäköintialueelle. Tontin etelälaidalla Maratontien vastainen alue on asemakaavassa rajattu pois ajoneuvoliittymiltä.

Päiväkodin huoltoliikenteelle tutkitaan yhteyttä Latukujalla sijaitsevan urheiluhallin katu-liittymästä ja heidän käytössään olevan parkkipaikan kautta päiväkodin tontin puo-

lella oleville syväkeräyssäiliöille. Urheiluhallin toiminta ajoittuu pääasiassa iltoihin, jolloin päiväkodin toiminta on jo päättynyt joten yhteisen parkkialueen käyttö on järkevää. Yhteyskäytöstä täytyy vielä sopia kaupungin vuokratontilla toimivan Campo Sport-center Oy:n kanssa. Yhteys isännöitsijään.

Tontin pohjoispuolella on asemakaavassa ohjeellisenä ulkoilureittinä merkitty itä-länsi suuntaan tontin läpi kulkeva ulkoilureitti. Ulkoilureitin itäpäädyssä sijaitsee Latukujan ylittävä korotettu suojoatie. Alueella liikkuu paljon lapsia läheisen koulun johdosta.

Joukkoliikenteen pysäkit sijaitsevat Maratontien (Rajakylän koulun pysäkki). Lähimmille pysäkeille päiväkodilta on alle 100 metriä.

6.6 Rakentamisrajoitteet, ympäristö, melu ja hiukkaset

Alueelle on asemakaavamääräysten mukaan luotava luonnonmukainen ilme säilyttämällä tonttien havupuita.

Korttelialueelle on laadittava maiseman yleissuunnitelma, jota pääpiirteissään noudatetaan. Korttelialueen rakennukset, rakenteet ja aidat tulee toteuttaa korkealuokkaisista materiaaleista.

Katemateriaalit on valittava niin, ettei niistä irtoa metalleja tai haitta-aineita, jolloin kattojen hulevedet ovat imeytettävissä.

Kaavan mukaan korttelialueen ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL liikennemelua vastaan on oltava vähintään 32 dB.

Tontilla on meluestein tai muutoin huolehdittava siitä, ettei melutaso ylitä oleskeluun tarkoitetuilla piha-alueilla tai parvekkeilla 55dB.

Rakentamatta jäävillä tontin osilla, joita ei käytetä toiminta ja oleskelualueeksi tai liikenteelle, tulee olla puita ja pensaita.

Kyseistä korttelia koskevassa määräyksessä todetaan, että rakennusten korvausilma on otettava vähintään 20 metrin etäisyydeltä Maratontien lähimmän ajoradan reunasta.

Rakennusten ääneneristävyydestä määrätään Vantaan rakennusjärjestyksessä ja ympäristöministeriön asetuksessa 796/2017 (24.11.2017).

Melukartat on esitetty liitteenä asiakirjan lopussa.

6.7 Väestönsuojatilat

Päiväkodin laajuus ylittää pelastuslain 71 § määritellyn väestönsuojan rakentamisvelvoitteen 1200 k-m². Päiväkodin suojatilarave (2 % kerrosalasta, suoja-alarave < 30 m²). Suojatarve pyritään järjestämään osana olemassa olevia väestönsuojatiloja.

6.8 Liittyvät hankkeet

Päiväkodin rakentaminen edellyttää seuraavat hankkeet:

- Latupuiston päiväkodin purkaminen.
- Latupuiston päiväkotitarve rakentamisen ajaksi väistötilat. Väistötiloiksi rakennetaan Latupuiston/Rajakylän paviljonki (2021)

7. Väistötilantarve

Päiväkotitarve toiminnalleen väistötilat vanhan rakennuksen purkamisen sekä uuden päiväkodin rakentamisen ajaksi.

Latupuiston uusi päiväkotitarve

Uudisrakennus, TARVESELVITYS, 03.08.2020

8. Rahoitus ja aikataulu

Hanke sisältyy valtuustoon 11.11.2019 hyväksymään tilakeskuksen investointiohjelmaan 2020 - 2029, jossa hankkeelle on määrärahavaraus yhteensä 7,1 milj. €, vuosille 2020 - 2022.

Tarveselvitys valmistuu kesällä 2020, hankesuunnitelma valmistuu syksyllä 2020, suunnittelu toteutetaan vuosina 2021 - 2022 ja rakentaminen vuosina 2022 - 2023. Päiväkodin on määrä olla valmis 6/2023.

9. Kustannukset

9.1 Kustannusennuste

Tarveselvityksen mukaan laskettu kustannusennuste on 10 300 000 € (alv 0 %, KL 102,5)

Kustannusennuste ei sisällä:

- Väestönsuojaa
- Mahdollisia putkilinjojen siirtoja
- Sprinklerijärjestelmää
- Pilaantuneiden maiden käsittelyä (tutkimusta ei ole tehty)

9.2 Pääomakustannukset ja ylläpitokustannukset

Ylläpitokustannukset ~ 123 976 € /vuosi

Pääomakustannukset ~ 618 000 € /vuosi

Tontin vuokratkustannukset 55 700 € / vuosi.

Yhteensä: ~ 797 676 € /vuosi

Vuokravaikutus tilapaikkaa kohden on 3561 euroa/vuosi.

9.3 Toimintakustannukset hallintokunnalle

Toiminnan vuosittaiset kulut sisältäen henkilöstö- ateria- ja toimintakulut ovat noin 558 000 €. Kuluissa on huomioitu korvaavien Latupuiston ja Latukujan päiväkotien kulut.

9.4 Ensikertaisen kalustamisen ja varustamisen kustannukset

Perustamisvuodelle kohdentuvat irtaimiston hankintakulut ovat noin 150 000 €.

9.5 Investointi €/hoitopaikka ja oppilaspaikka

Tarveselvityksestä lasketun kustannusennusteen mukainen investointikustannus tilapaikkaa kohti on 45 982 €.

10. Riskit

10.1 Maaperään, ympäristön ja rakennettavuuteen liittyvät riskit

Rakentamisolosuhteista seuraa riskejä jotka voivat aiheuttaa lisäkustannuksia:

1. Maratontien liikenne tulee huomioida meluestein ja rakennuksen korvausilman sijoittelussa (20m lähimmästä ajoradasta).
2. Alueella on osittain kalliomaaperä. Maaston korot vaihtelevat n. +38,0 ja 40,0 metrin välillä. On varauduttava kalliolouhintaan.
3. Tontti on pohjavesialueella.

10.2 Työturvallisuustehtävät

Rakennuttajan suunnitteluvaiheen työturvallisuuskoordinaattorina toimii rakenneinsinööri Jukka Tuhkanen. Työturvallisuustehtävien tarkistuslista on käyty läpi tarveselvitysvaiheessa. Hankkeesta on laadittu Havat-riskikartta, liitteenä.

Rakentamisvaiheessa toteuttaja ja rakennuttaja huolehtivat kohteen työturvallisuustehtävistä. Suunnitteluvaiheessa täytetään Vantaan kaupungin tilakeskuksen turvallisuusohjeiden mukaisesti tarvittavat asiakirjat.

11. Vastuuhenkilöt / työryhmä

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala:

Janne Myllylä, palveluverkkoasiantuntija

Leena-Mari Tornivaara, varhaiskasvatuspäällikkö, Kaakkoisen alueen varhaiskasvatuspalvelut

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala:

Tilakeskus:

Maja Haltia, rakennuttaja-arkkitehti (projektin vetäjä)

Olga Jefimkina, kustannusinsinööri

Katri Onnela, LVI-insinööri

Yrjö Jaakkola, sähköinsinööri

Jukka Tuhkanen, rakenneinsinööri

Tarja Aaltola, keittiöasiantuntija

Anne Valkeapää, puhtauspalveluasiantuntija

Marika Suotula, pihavastaava

Ifa Kytösaho, hankesuunnittelupäällikkö

Pasi Salo, toimitilapäällikkö

Pasi Simola, isännöitsijä

Sirpa Eskelinen, energian erityisasiantuntija

Kaupunkisuunnittelu:

Vesa Karisalo, aluearkkitehti

Anna Hellén

Linnea Löytönen

Rakennusvalvonta:

Ilkka Rekonen, lupapäällikkö

Taloussuunnittelu:

Irina Kuki, Erityisasiantuntija

Kuntatekniikan keskus:

Anna-Leena Karhunen, geotekniikka, suunnitteluinsinööri

Heikki Kangas, geotekniikkapäällikkö

Kaupunkistrategian ja johdon toimiala

Tietohallinto

Kirsi Lehto, asiakkuuspäällikkö

Helge Finnberg, ICT-projektipäällikkö

Ylioja Ilkka-Aleksi, konsultti tietoliikenne

Latupuiston uusi päiväkot

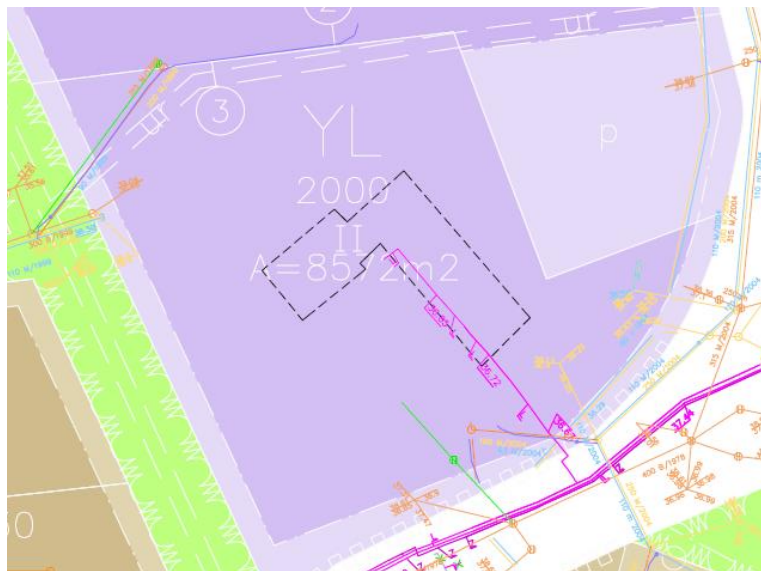
Uudisrakennus, TARVESELVITYS, 03.08.2020

Työsuojeluvaltuutetut:

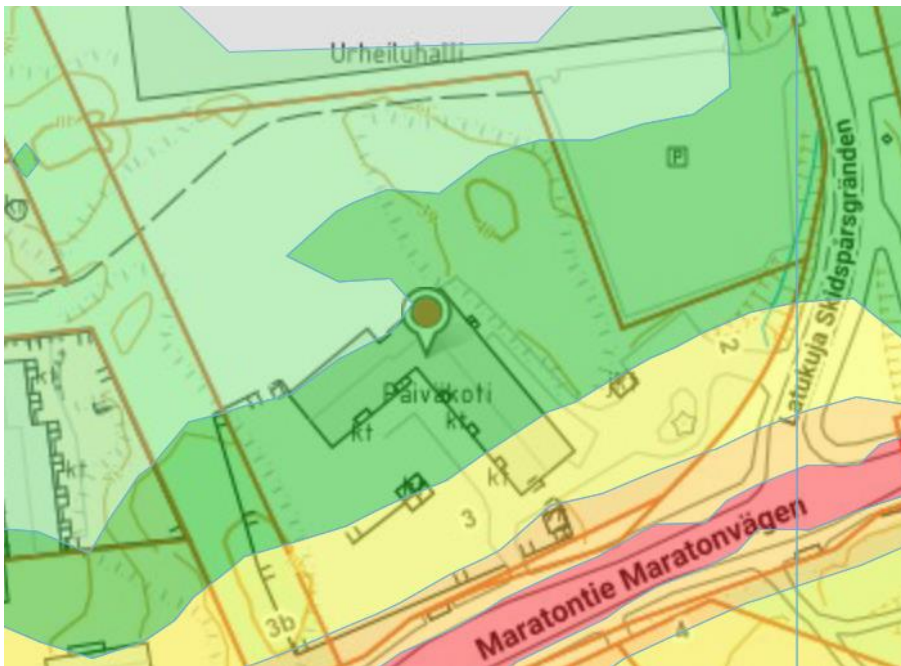
Matti Nurmi, työsuojeluvaltuutettu

Liite 1. Ilmakuva

Liite 2 Tontti ja johtokartta

Liite 3 Melukartta Vampatti, v. 2016 melulaskenta, tiemelu päivällä klo 07-22

Värien selitykset:

dB <50 vaalean vihreä alue

dB 50-55 vihreä alue

dB 55-60 keltainen alue

dB 60-65 oranssi alue

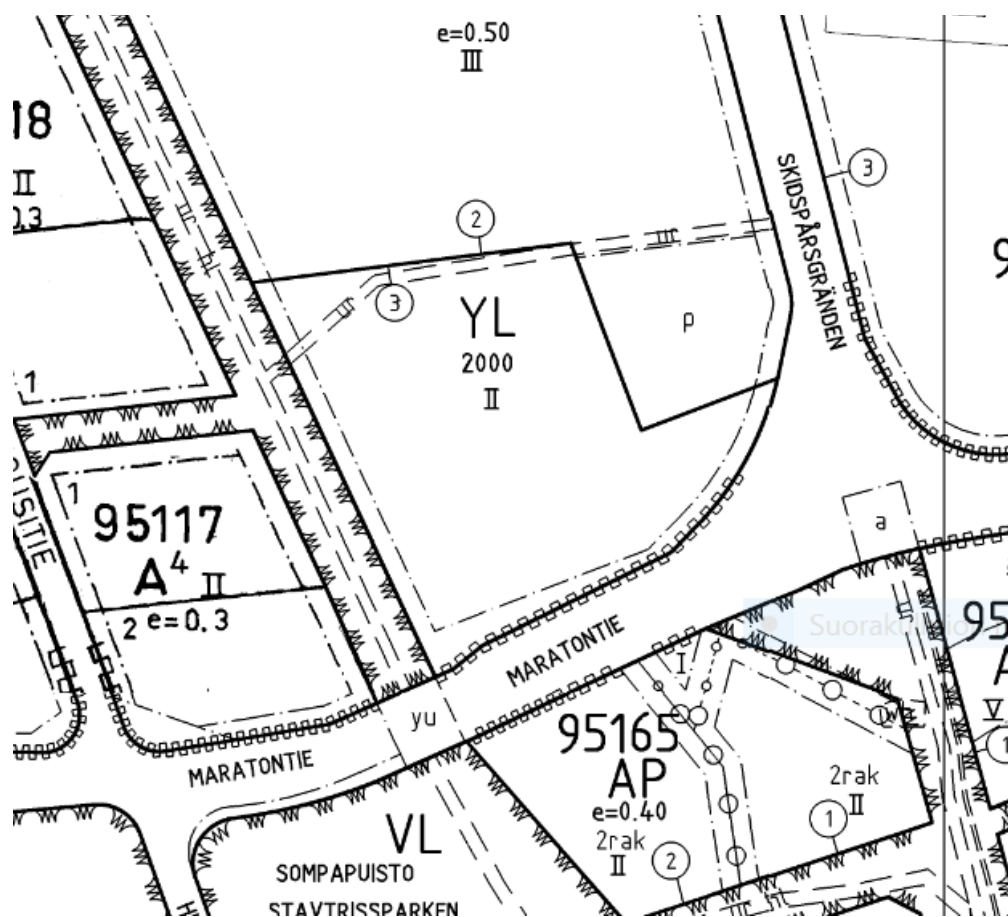
dB 65-70 punainen alue

Liite 4 Maaperäkartta, tumman ruskealla alueella näkyy kalliopohja

Latupuiston uusi päiväkotikatu

Uudisrakennus, TARVESELVITYS, 03.08.2020

Liite 5 Asemakaavakartta

Vantaan kaupunki Asemakaavan muutos

Kaupunginosa 95 RAJAKYLÄ

Korttelit 95119, 95120, 95165 - 95167, osa korttelia 95149 sekä katu-, virkistys- ja liikennealuetta.

(Kumoutuvan asemakaavan korttelit 95119 ja 95120, osat kortteleista 95150 ja 91207 sekä katu-, virkistys- ja liikennealueet.)

Tonttijako

Osat kortteleista 95119, 95120, 95149, 95166 ja 95167.

Tonttijaon muutos

Kortteli 95165 sekä osat kortteleista 95119, 95120, 95149, 95166 ja 95167.

Kaupunginosa 93 VAARALA

Erityisalueet.

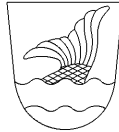
(Osa kumoutuvan asemakaavan korttelia 93201 sekä erityisalueet.)

Kaupunginosa 91 LÄNSIMÄKI

Katu- ja virkistysaluetta.

(Osa kumoutuvan asemakaavan korttelia 91207 sekä katu- ja virkistysaluetta.)

1:2000

Vanda stad

Ändring av detaljplanen

Stadsdel 95

RÅBY

Kvarteren 95119, 95120, 95165 - 95167, del av kvarteret 95149 samt gatun-, rekreations- och trafikområden.

(Kvarteren 95119 och 95120, delar av kvarteren 95150 och 91207 samt gatun-, rekreations- och trafikområdena i den plan som upphävs.)

Tomtindelning

Delar av kvarteren 95119, 95120, 95149, 95166 ja 95167.

Ändring av tomtindelningen

Kvarteret 95165 och delar av kvarteren 95119, 95120, 95149, 95166 och 95167.

Stadsdel 93

FAGERSTA

Specialområdena.

(En del av kvarter 93201 samt specialområdena i den plan som upphävs.)

Stadsdel 91

VÄSTERKULLA

Gatu- och rekreationsområden.

(En del av kvarter 91207 samt gatun- och rekreationsområden i den plan som upphävs.)

1:2000

Kv 7.10.2013

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

— · · · — 3 m kaava - alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

Asuinkeuhkotalojen korttelialue.

AK-korttelia 95166 ja AK-alueita korttelissa 95167 koskevia määräyksiä:

Asuinrakennuksen kaikkiin kerroksiin sekä talousrakennuksiin saa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi rakentaa asumista palvelevia asunnon ulkopuolisia varasto-, huolto-, askartelu-, kerho-, pyykinpesu-, sauna-, väestönsuoja-, teknisiä ym. tiloja yhteensä enintään 20 % tontin rakennusoikeudesta.

Saunoja ja teknisiä tiloja saa rakentaa sen estämättä, mitä suurimmasta sallitusta kerrosluvusta on määrätty.

Asuntoa kohti saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi enintään 12 m² suuruisen lasikuistin, kasvi-/viherhuoneen tai muun vastaavan puolilämpimän tilan.

Porrasuoneiden 15 k-m² yllitävän osan saa rakentaa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi.

Yksikerroksiset talousrakennukset saa sijoittaa rakennusoikeuden ja rakennusalan estämättä.

Tonttien Länsimäentien ja Maratontien vastaisille rajoille tulee rakentaa korkeatasoinen melulta suojaava ja kaupunkikuvaa rikastuttava autokatosten ja aitojen muodostama yhtenäinen tiivis aita-seinärakenne.

Aidan korkeus tulee olla vähintään 2,5 metriä ja autokatosten harjakorkeus vähintään 3,6 metriä. Autokatosten enimmäispituus saa olla 31 metriä.

Aidan tulee olla puinen ja maalattu.

Arkkitehtuuri

Arkkitehtuurin tulee olla laadukasta.

Maantasokerroksen julkisivu ei saa antaa umpinaista vaikutelmaa.

Elementtisaumat tulee häivyttää arkkitehtonisin keinoin.

Rakennusten julkisivuissa ja aidoissa on käytettävä korkealuokkaisia materiaaleja ja yhdistettävä elävästi eri materiaaleja. Sisääntulo-osan tulee erottua selvästi.

Rakennuksista tulee järjestää luonteva kulku joukkoliikenteen pysäkeille.

Rakennuksia voi liittää toisiinsa kevyin rakennelmin.

Kerrostalokortteleiden toisiinsa rajautuvia tontteja ei saa erottaa aidoin.

Rakennuksen katutasossa sijaitsevan asuinhuoneen lattian tulee olla vähintään 0,5 metriä viereisen katualueen pinnan yläpuolella.

Porrasuoneiden tulee olla luonnonvaloisia.

DETALJPLANE BETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvarteretsområde för flervåningshus.

Bestämmelser som gäller AK-kvarteret 95166 och AK-området i kvarter 95167:

I en bostadsbyggnads samtliga våningsplan och ekonomibyggnader får, utöver den våningsyta som anvisas i detaljplanen, dessutom utanför bostaden byggas förråd, service-, hobby-, klubb-, tvätt- och bastuutrymmen, skyddsrum, tekniska utrymmen och andra utrymmen som betjäna boendet, motsvarande sammanlagt högst 20 % av tomtens byggrätt.

Bastur och tekniska utrymmen får byggas utan att det som bestäms om högsta tillåtna våningstal utgör något hinder.

Utöver byggrätten får per bostad byggas en högst 12 m² stor glasveranda, ett växthus, en vinterträdgård eller annat motsvarande halvvarmt utrymme.

Utöver den i detaljplanen anvisade våningsytan får i trapphusen byggas en del som överskrider 15 m²-vy.

Ekonomibyggnaderna i ett plan får placeras utan att byggrätten och byggnadsytan utgör ett hinder.

På tomtgränserna mot Västerkullavägen och Maratontvägen ska byggas en enhetlig och kompakt inhägnadsväggkonstruktion som håller hög klass och består av en kombination av carportar och staket som skyddar mot buller och berkar stadsbilden. Staketet ska vara minst 2,5 meter högt och carportarnas taknock minst 3,6 meter. Staketet ska vara av träd och målat.

Arkitekturen

Arkitekturen ska vara högklassig.

Fasaden i bottenplanet får inte ge ett slutet intryck.

Elementfogarna ska döljas med arkitektoniska medel.

Byggnadernas fasader och inhägnaderna skall bestå av högklassigt material och olika material skall kombineras på ett livfullt sätt. Ingångspartiet skall tydligt markeras.

Från byggnaderna skall ordnas naturlig gångförbindelse till hållplats för kollektivtrafik.

Bostäderna kan sammanbindas med lätta konstruktioner.

I kvarteren med flervåningshus får angränsande tomter inte separeras med staket.

Golvet i det bostadsrum som finns i byggnadens gatuplan ska ligga minst 0,5 meter över ytan på det intilliggande gatuumrådet.

Trapphusen skall ha naturligt ljus.

Samalla tontilla olevilla asuinrakennuksilla on oltava sama katemateriaali ja kattokulma, kaltevuus 1:3 - 1:5. Harjaitai pulpettikatot ovat sallittuja. Katemateriaalit on valittava niin, ettei niistä irtoa metalleja tai haitta-aineita, jolloin kattojen hulevedet ovat imeytettävissä.

Katon on oltava väriykseltään tumma. Autokatoksissa, erillisissä piha- ja varastorakennuksissa sekä jätekatoksissa katto voi olla myös viherkatto ja kattokulma asuinrakennuksia loivempi.

Asuinrakennusten julkisivut tulee olla tiiltä, rappausta tai väribetonisia. Julkisivuissa on käytettävä tehostevärejä ja -materiaaleja päävärin lisäksi.

Parvekkeiden taustaseinissä voidaan käyttää puuta.

Talusrakennusten ja autokatosten seinien värin tulee olla ruskea tai tilienpunainen.

Asuinkortteleissa tulee varata riittävä tilat eri jätteiden keräykselle.

Tontin raja-alueelle rakennettava palomuri voidaan korvata riittävällä palo-osastoinnilla.

Liikenne ja pysäköinti

Pysäköintialuetta on jäsenneltävä istutuksin.

Autopaikkojen vähimmäismäärät:

Asunnot 1 ap/ asunto,
Vieraspysäköintiin lisäksi: 10 % asuntoautopaikeista.

Rakennusluvassa on esitettävä riittävä määrä polkupyöräpaikkoja sekä asunnon sisäänkäynnin yhteyteen että lukit-tavaan tilaan.

Rakennusoikeuden estämättä autopaikeat saa sijoittaa katoksiin tai autotalleihin.

Kerrosalan lisäksi rakennettavaksi sallittuja tiloja varten ei tarvitse rakentaa autopaikekoja.

Meluntorjunta

Tontilla on meluestein tai muutoin huolehdittava siitä, ettei melutaso ylitä oleskeluun tarkoitetuilla piha-alueilla ja parvekkeilla 55 dB päivällä eikä 45 dB yöllä. Vaihteittain rakennettaessa on huolehdittava, että tämä vaatimus toteutuu kaikissa rakentamisaikavälissä.

Länsimäentien ja Maratontien puoleisilla rakennusten sivuilla parvekkeet ja terassit on lasitettava ja tarvittaessa muilla keinoin eristettävä niin ettei melutaso siellä ylitä 55 dB päivällä eikä 45 dB yöllä.

AK-alueella korttelissa 95166 ja korttelin 95167 tontilla 3 asuinhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL liikennemelua vastaan on oltava vähintään 32 dB.

AK-alueilla korttelin 95167 tonteilla 1 ja 2 asuinhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL liikennemelua vastaan on oltava vähintään 35 dB.

Pihat

Tonteille on luotava luonnonmukainen ilme säilyttämällä tonttien havupuita. Säilytettävät puut on suojattava rakentamisen aikana.

Säilytettävän puuston alueilla maanpinnan korkeutta ei saa merkittävästi muuttaa.

Maantasokeroksen asunnoilla tulee olla oma piha.

Leikki- ja oleskelualueita on suojattava ja elävöitettävä istutuksin. Niiden yhteyteen voi rakentaa loivasti kaltevia tai tasakattoisia oleskelukatoksia ja pergoloita.

Maaston korkeuserot on tarvittaessa muokattava luiskin ja tukimuurein.

Luiska saa maksimissaan olla 1:2,5 - 1:3, ja sen tulee olla runsaasti istutettua.

Jalankulkualueiden tulee olla kivettyjä tai kiveyksellä rajattuja.

Liikenne- ja pysäköintialueiden pinta päällystetään niin, että hulevedet on johdettavissa viemäriverkkoon.

Asuinpientalojen korttelialue.

AP-korttelia 95165 ja AP-alueita korttelissa 95167 koskevia määräyksiä:

Korttelialueelle tulee ensisijaisesti rakentaa yksiasuntoisia pientaloja.

Alueelle voi rakentaa myös paritaloja, kytkettyjä pientaloja tai rivitaloja. Yhden rakennuksen enimmäiskerrosala on 700 m².

Asuinrakennuksen kaikkiin kerroksiin sekä talusrakennuksiin saa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi rakentaa asumista palvelevia asunnon ulkopuolisia varasto-, huolto-, askartelu-, kerho-, pyykinpesu-, sauna-, väestönsuojaa, teknisiä ym. tiloja yhteensä enintään 20 % tontin rakennusoikeudesta.

Bostadsbyggnader som ligger på samma tomt ska ha samma takmaterial och takvinkel, lutning 1:3-1:5. Sadel- och pulpettak är tillåtna. Det ska väljas takmaterial, som inte avger metaller eller skadliga ämnen, varvid regnvatten från taken kan tas upp i marken.

Taket ska ha en mörk färgsättning.

Taken på carportar, separata gårds- och förrådsbyggnader och avfallsskjul kan också utgöras av gröntak och deras takvinklar ska ha en lägre lutning än bostadsbyggnaderna.

Bostadsbyggnadernas fasader ska utgöras av tegel, puts eller färgad betong. I fasaderna ska, utöver huvudfärg, användas effektskapande färger och material.

Balkongernas fondväggar kan också förses med träd.

Ekonomibyggnadernas och carportarnas väggar ska vara bruna eller tegelröda till färgen.

I bostadskvarteren ska tillräckliga utrymmen reserveras för insamling av olika sorters avfall.

Brandmuren som byggs på tomtgränsområdet kan ersättas med en tillräcklig brandsektionering.

Trafik och parkering

Parkeringsområdet ska indelas med hjälp av planteringar.

Minimiantalet bilplatser:

Bostäder 1 bp/ bostad,
För gästparkering dessutom: 10 % av bostädernas bilplatser.

I bygglovet ska föreslås ett tillräckligt antal cykelplatser både i anslutning till bostadens ingång och i ett läsbart utrymme.

Bilplatserna får placeras i carportar eller garage utan att byggrätten utgör ett hinder.

Inga bilplatser behöver byggas för de utrymmen som får byggas utöver våningsytan.

Bullerbekämpning

På tomten ska med bullerskydd eller på annat sätt sörjas för att bullernivån på de gårdsområden och balkonger som är avsedda för vistelse inte överskrider 55 dB på dagen och 45 dB på natten. Vid byggande i etapper ska det sörjas för att detta krav förverkligas i samtliga byggnadsskeden.

Balkongerna och terrasserna på de sidor av byggnaderna som ligger mot Västerkullavägen och Maratönvägen ska inglasas och vid behov på annat sätt isoleras, så att bullernivån på dessa inte överskrider 55 dB på dagen och 45 dB på natten.

I AK-området i kvarter 95166 och på tomt 3 i kvarter 95167 ska ljudisoleringen ΔL mot trafikbuller i bostadsrummens ytterskikt vara minst 32 dB.

I AK-områdena på tomterna 1 och 2 i kvarter 95167 ska ljudisoleringen ΔL mot trafikbuller i bostadsrummens ytterskikt vara minst 35 dB.

Gårdsplaner

Tomterna ska ges en naturenlig prägel genom att bevara barrträden på tomterna. Träd som bevaras ska skyddas under byggandet.

I de områden där trädbeståndet bevaras får markytans nivå inte ändras i någon större utsträckning.

Bostäderna i markplan ska ha egen gård.

Lek- och vistelseområdena ska skyddas och livas upp genom planteringar. I anslutning till dessa kan byggas takförsedda vistelseutrymmen med flackt sluttande eller plana tak samt pergolor.

Höjdskillnader i terrängen ska formas med slänter och stödmurar.

En slänt får vara maximalt 1:2,5-1:3, och den ska vara rikligt planterad.

Områdena för gångtrafik ska vara stenlagda eller avgränsade med stenläggning.

Trafik- och parkeringsområdena ytbeläggs, så att dagvattnet kan ledas till avloppssystemet.

Kvartersområde för småhus.

Bestämmelser som gäller AP-kvarteret 95165 och AP-området i kvarter 95167:

Kvartersområdet bör i första hand bebyggas med enfamiljshus.

Området kan även bebyggas med tvåfamiljshus, kopplade småhus eller radhus. Maximala bygggräns av bostadsbyggnaden är högst 700 m²-vy.

I en bostadsbyggnads samtliga våningsplan och ekonomibyggnader får, utöver den våningsyta som anvisas i detaljplanen, dessutom utanför bostaden byggas förråd, service, hobby-, klubb-, tvätt- och bastuutrymmen, skyddsrum, tekniska utrymmen och andra utrymmen som betjänar boendet, motsvarande sammanlagt högst 20 % av tomtens bygggräns.

Asuntoa kohti saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi enintään 12 m² suuruisen lasikuistin, kasvi- /viherhuoneen tai muun vastaavan puoliilämpimän tilan.

Yksikerroksiset talousrakennukset on suunniteltava osana asuinrakennusten arkkitehtuuria.

Nämä saa sijoittaa rakennusalan estämättä.

Korttelissa 95165 Maratontien vastaiselle rajalle tulee rakentaa korkeatasoinen melulta suojaava ja kaupunkikuvaa rikastuttava autokatosten, autotallien tai aitojen muodostama yhtenäinen rakenne. Aidan korkeus tulee olla vähintään 2,5 metriä ja autokatosten harjakorkeus vähintään 3,6 metriä.

Arkkitehtuuri

Arkkitehtuurin tulee olla laadukasta.

Rakennusten julkisivuissa ja aidoissa on käytettävä korkealuokkaisia materiaaleja ja yhdistettävä elävästi eri materiaaleja.

Rakennuksen katutasossa sijaitsevan asuinhuoneen lattian tulee olla vähintään 0,5 metriä viereisen katualueen pinnan yläpuolella.

Samalla tontilla olevilla asuinrakennuksilla on oltava sama katemateriaali ja kattokulma, kaltevuus 1:7 - 1:10. Harjaita pulpettikatot ovat sallittuja. Katemateriaalit on valittava niin, ettei niistä irtoa metalleja tai haitta-aineita, jolloin kattojen hulevedet ovat imeytettävissä.

Katon on oltava väriykseltään tumma.

Autokatoksissa, erillisissä piha- ja varastorakennuksissa sekä jätekatoksissa katto voi olla myös viherkatto.

Asuinrakennusten julkisivut tulee olla puuta, rappausta tai poltettua tiiltä. Julkisivuissa on käytettävä tehostevärejä ja -materiaaleja päävärin lisäksi.

Talousrakennusten ja autokatosten seinien värin tulee olla ruskea tai harmaa.

Rakennuksista tulee järjestää luonteva kulku joukkoliikenteen pysäkeille.

Asuin kortteleissa tulee varata riittävät tilat eri jätteiden keräykselle.

Tontin raja-alueelle rakennettava palomuri voidaan korvata riittäväällä palo-osastoinnilla.

Liikenne ja pysäköinti

Pysäköintialuetta on jäseneltävä istutuksiin.

Autopaikkojen vähimmäismäärät:

Asunnot:

Vähintään 10 asunnon pientalotonteilla, joilla on osittain keskitetty pysäköinti 1,5 ap/asunto.

Alle 10 asunnon pientalotonteilla: 2,0 ap/asunto.

Erillispientalot: 2,0 ap/asunto.

Vieraspysäköintiin lisäksi: 10 % asuntoautopaikoista.

Osalle asunnoista tulee varata 1 autopaikka asunnon yhteyteen.

Rakennusluvassa on esitettävä riittävä määrä polkupyöräpaikkoja.

Rakennusoikeuden estämättä autopaikat saa sijoittaa katoksiin tai autotalleihin.

Kerrosalan lisäksi rakennettavaksi sallittuja tiloja varten ei tarvitse rakentaa autopaikkoja.

Meluntorjunta

Maratontien puoleisilla rakennusten sivuilla parvekkeet, terassit tai oleskeluun tarkoitetut piha-alueet on lasitettava ja tarvittaessa muilla keinoin eristettävä niin ettei melutaso niillä ylitä 55 dB päivällä eikä 45 dB yöllä.

Vaihteittain rakennettaessa on huolehdittava, että tämä vaatimus toteutuu kaikissa rakentamisvaiheissa.

Pihat

Tonteille on luotava luonnonmukainen ilme säilyttämällä tonttien havupuita. Säilytettävät puut on suojattava rakentamisen aikana.

Maantasokerroksen asunnoilla tulee olla oma piha.

Leikki- ja oleskelualueita on suojattava ja elävöitettävä istutuksiin. Niiden yhteyteen voi rakentaa loivasti kaltevia tai tasakattoisia oleskelukatoksia ja pergoloita.

Maaston korkeuserot on tarvittaessa muokattava luiskin ja tukimuurein.

Luiska saa maksimissaan olla 1:2,5 - 1:3, ja sen tulee olla runsaasti istutettu.

Jalankulkualueiden tulee olla kivettyjä tai kiveyksellä rajattuja.

Liikenne- ja pysäköintialueiden pinta päällystetään niin, että hulevedet on johdettavissa viemäriverkkoon.

Yleisten rakennusten korttelialue.

Y- aluetta korttelissa 95119 koskevia määräyksiä:

Utöver byggrätten får per bostad byggas en högst 12 m² stor glasveranda, ett växthus, en vinterträdgård eller annat motsvarande halvvarmt utrymme.

Ekonomibyggnaderna i ett plan ska planeras så att de utgör en del av bostadsbyggnadernas arkitektur.

Dem får placeras utan att byggnadsytan utgör ett hinder.

I kvarter 95165 på gränsen mot Maratonvägen ska byggas en enhetlig konstruktion som håller hög klass och består av en kombination av carportar, garage eller staket som skyddar mot buller och berikar stadsbilden. Staketet ska vara minst 2,5 meter högt och carportarnas taknock minst 3,6 meter.

Arkitekturen

Arkitekturen ska vara högklassig.

Byggnadernas fasader och inhägnaderna skall bestå av högklassigt material och olika material skall kombineras på ett livfullt sätt.

Golvet i det bostadsrum som finns i byggnadens gatuplan ska ligga minst 0,5 meter över ytan på det intilliggande gatuumrådet.

Bostadsbyggnader som ligger på samma tomt ska ha samma takmaterial och takvinkel, lutning 1:7-1:10. Sadel- och pulpettak är tillåtna. Det ska väljas takmaterial, som inte avger metaller eller skadliga ämnen, varvid regnvatten från taken kan tas upp i marken.

Taket ska ha en mörk färgsättning.

Taken på carportar, separata gårds- och förrädsbyggnader och avfallsskjul kan också utgöras av gröntak.

Bostadsbyggnadernas fasader ska vara av träd, puts eller av bränt tegel. I fasaderna ska, utöver huvudfärg, användas effektskapande färger och material.

Ekonomibyggnadernas och carportarnas väggar ska vara bruna eller gråa till färgen.

Från byggnaderna skall ordnas naturlig gångförbindelse till hållplats för kollektivtrafik.

I bostadskvarteren ska tillräckliga utrymmen reserveras för insamling av olika sorters avfall.

Brandmuren som byggs på tomtgränsområdet kan ersättas med en tillräcklig brandsektionering.

Trafik och parkering

Parkeringsområdet ska indelas med hjälp av planteringar.

Minimiantalet bilplatser:

Bostäder:

På småhustomter med minst 10 bostäder som delvis har centraliserad parkering 1,5 bp/bostad.

På småhustomter med färre än 10 bostäder 2,0 bp/bostad.

Fristående småhus: 2,0 bp/bostad.

För gästparkering dessutom: 10 % av bostädernas bilplatser.

För en del av bostäderna ska en bilplats reserveras i anslutning till bostaden.

I bygglovet ska föreslås ett tillräckligt antal cykelplatser.

Bilplatserna får placeras i carportar eller garage utan att byggrätten utgör ett hinder.

Inga bilplatser behöver byggas för de utrymmen som får byggas utöver våningsytan.

Bullerbekämpning

Balkongerna, terrasserna eller gårdsområdena avsedda för vistelse på de sidor av byggnaderna som ligger mot Maratonvägen ska inglasas och vid behov på annat sätt isoleras, så att bullernivån på dem inte överskrider 55 dB på dagen och 45 dB på natten.

Vid byggande i etapper ska det söras för att detta krav förverkligas i samtliga byggnadsskeden.

Gårdsplaner

Tomterna ska ges en naturlig prägel genom att bevara barrträden på tomterna. Träd som bevaras ska skyddas under byggandet.

Bostäderna i markplan ska ha egen gård.

Lek- och vistelseområdena ska skyddas och livas upp genom planteringar. I anslutning till dessa kan byggas takförsedda vistelseutrymmen med flackt sluttande eller plana tak samt pergolor.

Höjdskillnader i terrängen ska formas med slänter och stödmurar.

En slänt får vara maximalt 1:2,5-1:3, och den ska vara rikligt planterad.

Områdena för gångtrafik ska vara stenlagda eller avgränsade med stenläggning.

Trafik- och parkeringsområdena ytbeläggs, så att dagvattnet kan ledas till avloppssystemet.

Kvartersområde för allmänna byggnader.

Bestämmelser som gäller Y-området i kvarter 95119:

Korttelialueelle voidaan sijoittaa myös virkistyspalveluja, joiden toiminnan luonne on julkinen.

Korttelialueelle on laadittava yhtenäinen pihasuunnitelma.

Korttelialueen rakennukset, rakenteet ja aidat tulee toteuttaa korkealuokkaisista materiaaleista.

Katemateriaalit on valittava niin, ettei niistä irtoa metalleja tai haitta-aineita, jolloin kattojen hulevedet ovat imeytettävissä.

Rakentamatta jäävillä tontin osilla, joita ei käytetä toimintajaleskelualueeksi tai liikenteelle, tulee olla puita ja pensaita.

Autopaikkatarve määritellään rakennusluvan yhteydessä.

Alueelle on varattava riittävästi polkupyöräpaikkoja; tarve määritellään rakennusluvan yhteydessä.

YL

Julkisten lähipalvelurakennusten korttelialue.

YL-korttelia 95120 ja YL-alueita kortteleissa 95119 ja 95149 koskevia määräyksiä:

Alueille on luotava luonnonmukainen ilme säilyttämällä tonttien havupuita. Korttelialueelle on laadittava maiseman yleissuunnitelma, jota pääpiirteissään noudatetaan.

Korttelialueen rakennukset, rakenteet ja aidat tulee toteuttaa korkealuokkaisista materiaaleista.

Katemateriaalit on valittava niin, ettei niistä irtoa metalleja tai haitta-aineita, jolloin kattojen hulevedet ovat imeytettävissä.

Asuinhuoneiden ja herkkien kohteiden, kuten päiväkodit, ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL liikennemelua vastaan on oltava vähintään 32 dB.

Tontilla on meluestein tai muutoin huolehdittava siitä, ettei melutaso ylitä oleskeluun tarkoitetuilla pihajalueilla ja parkkeilla 55 dB.

Rakentamatta jäävillä tontin osilla, joita ei käytetä toimintajaleskelualueeksi tai liikenteelle, tulee olla puita ja pensaita.

Autopaikkojen vähimmäismäärät ovat:

Asunnot	1 ap/asunto
Koulu	1 ap/150 k-m ²
Päiväkodit	30 ap
Neuvola	8 ap

Alueelle on varattava riittävästi polkupyöräpaikkoja; tarve määritellään rakennusluvan yhteydessä.

YL-alueita kortteleissa 95119 koskevia määräyksiä:

Rakennusten korvausilma on otettava vähintään 20 metrin etäisyydeltä Maratonien lähimmän ajoradan reunasta.

YL-korttelia 95120 koskevia määräyksiä:

Rakennusten korvausilma on otettava vähintään 40 metrin etäisyydeltä Porvoonväylän ja Länsimäentien lähimmän ajoradan reunasta.

Suojeltavaa rakennusta kortteleissa 95120 koskevia määräyksiä:

Historiallisesti, rakennushistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja aluekokonaisuuden kannalta erittäin merkittävä rakennusryhmä.

Rakennuksia ei saa purkaa eikä niissä saa tehdä sellaisia korjaus-, muutos- tai lisärakentamistöitä, jotka vaarantavat edellä mainittujen arvojen säilymistä.

Korjaus-, muutos- ja lisärakentamistoimenpiteille on hankittava museoviranomaisen lausunto.

Suojeltavaa rakennusta kortteleissa 95149 koskevia määräyksiä:

Historiallisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä rakennus.

Rakennusta ei saa purkaa.

Rakennuksen ulkohahmo tulee säilyttää.

Korjaus-, muutos- ja lisärakentamistoimenpiteille on hankittava museoviranomaisen lausunto.

Lähipalvelualue.

Urheilu- ja virkistyspalvelujen alue.

VU-alueita koskevia määräyksiä:

Alueelle saa rakentaa perhe- ja liikuntapuiston, johon saa sijoittaa pääasiassa erilaisia urheilua ja liikuntaa palvelevia suoritustaikkoja sekä niiden vaatimia rakenteita ja rakennelmia.

Alueen tulee olla vihreä ja viihtyisä.

Viherrakentaminen tulee liittää hulevesien hallintaan teknisesti ja toiminnallisesti.

Leikki- ja oleskelualueita on suojattava ja elävöitettävä istutuksin. Lisäksi alueet tulee sijoittaa pienilmaston ja liikennemelun kannalta suojaisasti.

I kvarttersområde kan också placeras rekreationsservice, av offentlig karaktär.

För kvarttersområdet ska en enhetlig plan för gårdsplanerna utarbetas.

Kvarttersområdets byggnader, konstruktioner och stängsel ska byggas av högklassiga material.

Sådana takmaterial ska väljas, som inte avger metaller eller skadliga ämnen, varvid regnvattnet från taken kan tas upp i marken.

De delar av tomten som förblir obbyggda och inte används som aktivitets- och vistelseområde eller för trafik ska vara försedda med träd och buskar.

Behovet av bilplatser bestäms i samband med bygglovet.

För området ska reserveras tillräckligt med cykelplatser; behovet fastställs i anslutning till bygglovet.

Kvartersområde för byggnader för offentlig närservice.

Bestämmelser som gäller YL-kvarteret 95120 och YL-områdena i kvarteren 95119 och 95149:

Områdena ska ges en naturenlig prägel genom att bevara barrträden på tomterna. För kvartersområdet ska utarbetas en översiktsplan för landskapet som följs till sina huvuddrag.

Kvartersområdets byggnader, konstruktioner och stängsel ska byggas av högklassiga material.

Sådana takmaterial ska väljas, som inte avger metaller eller skadliga ämnen, varvid regnvattnet från taken kan tas upp i marken.

Ljudisoleringen ΔL mot trafikbuller i ytterskiktet till bostadsrum och känsliga ställen, t.ex. daghem, ska vara minst 32 dB.

På tomten ska med bullerskydd eller på annat sätt sörjas för att bullernivån på de gårdsområden och balkonger som är avsedda för vistelse inte överskrider 55 dB.

De delar av tomten som förblir obbyggda och inte används som aktivitets- och vistelseområde eller för trafik ska vara försedda med träd och buskar.

Minimiantalet bilplatser:

Bostäder	1 bp/bostad
Skola	1 bp/150 m ² -vy
Daghem	30 bp
Rådgivning	8 bp

För området ska reserveras tillräckligt med cykelplatser; behovet fastställs i anslutning till bygglovet.

Bestämmelse som gäller YL-området i kvarter 95119:

Byggnadernas ersättningsluft ska tas på minst 20 meters avstånd från sidan på den närmast liggande körbanan på Maratonvägen.

Bestämmelse som gäller YL-kvarteret 95120:

Byggnadernas ersättningsluft ska tas på minst 40 meters avstånd från sidan på den närmast liggande körbanan på Borgåleden och Västerkullavägen.

Bestämmelse som gäller byggnad som ska skyddas i kvarter 95120:

En historiskt, byggnadshistoriskt, arkitektoniskt och med tanke på områdeshelheten mycket betydelsefull byggnadsgrupp.

Byggnaderna får inte rivas och inga sådana reparations-, ändrings- eller tillbyggnadsarbeten får utföras i dem som riskerar bevarandet av de ovan nämnda värdena.

För reparations-, ändrings- eller tillbyggnadsåtgärder ska museimyndighetens utlåtande inhämtas.

Bestämmelse som gäller byggnad som ska skyddas i kvarter 95149:

En historiskt och med tanke på områdeshelheten betydelsefull byggnad.

Byggnaden får inte rivas utan tvingande skäl.

Byggnadens exteriör ska bevaras.

För reparations-, ändrings- eller tillbyggnadsåtgärder ska museimyndighetens utlåtande inhämtas.

Område för närrekreation.

Område för idrotts- och rekreationsanläggningar.

Bestämmelser som gäller VU-området:

I området får byggas en familje- och idrottspark, i vilken det huvudsakligen får placeras olika prestationsställen som betjänar idrott och motion samt konstruktioner och anläggningar som dessa kräver.

Området ska vara grönt och trivsamt.

Anläggningen av grönområden ska kopplas tekniskt och funktionellt till dagvattenhanteringen.

Lek- och vistelseområdena ska skyddas och livas upp genom av planteringar. Områdena ska dessutom placeras så att de är skyddade med avseende på mikroklimatet och trafikbullret.

Alueelle on luotava luonnonmukainen ilme säilyttämällä tonttien havupuita. Säilytettävät puut on suojattava rakentamisen aikana. Korttelialueelle on laadittava maiseman yleissuunnitelma, jota pääpiirteissään noudatetaan.

Autopaikkatarve määritellään rakennusluvan yhteydessä.

Alueelle on varattava riittävästi polkupyöräpaikkoja; tarve määritellään rakennusluvan yhteydessä.

Maantien alue.

Yleinen pysäköintialue.

Autopaikkojen korttelialue.

LPA-alueita korttelissa 95149 koskevia määräyksiä:

Alue on varattu tontin 95149/17 autopaikoille.

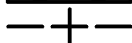
Julkisten lähipalvelurakennusten korttelialueen rakennusoikeuden ollessa vajaasti hyödynnetty osa autopaikoista voidaan tilapäisesti osoittaa urheilu- ja virkistyspalvelujen alueen käyttöön.

Julkisten lähipalvelurakennusten korttelialueen toimintajan ulkopuolella autopaikkojen korttelialue tulee olla urheilu- ja virkistyspalvelujen alueen käytössä.

Alueen tulee olla korkeatasoinen. Se tulee käsitellä korkealuokkaisin materiaalein. Alueelle tulee istuttaa puita. Istutuksissa tulee käyttää kookkaita taimia. Riittävä juuristotila on varmistettava tarvittaessa kantavalla kasvualustalla.

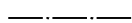
Suojaviheralue.

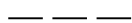
Kaupunginosan raja.

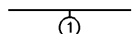
Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Osa - alueen raja.

Ohjeellinen alueen tai osa - alueen raja.

Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.

Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.

95
RAJA
95120

Kaupunginosan numero.

Kaupunginosan nimi.

Korttelin numero.

MARATONTIE

Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.

2000

Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.

II

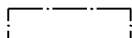
Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.

e=0.50

Tehokkuusluku eli kerrosalan suhde tontin pinta-alaan.

a

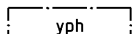
Alleviivaus osoittaa ehdottomasti käytettävän kaavamääräyksen.

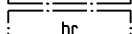
Rakennusala.

2rak

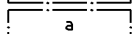
Merkintä osoittaa kuinka monta erillistä asuinrakennusta rakennusosalalle on vähintään rakennettava

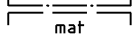
Rakennusala, jolle saa sijoittaa ylipainehallin.

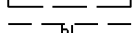
Rakennusala, jolle saa sijoittaa huoltorakennuksen.

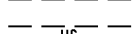
Auton säilytyspaikan rakennusala.

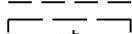
Ohjeellinen matonpesupaikka.

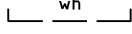
Ohjeellinen latupohja.

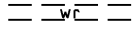
Ohjeellinen ulkoilureitti.

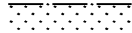
Ohjeellinen hulevesialue.

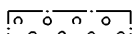
Ohjeellinen hulevesireitti.

Istutettava alueen osa.

Säilytettävä / istutettava puurivi.
Rajakentäntielle kantavalle kasvualustalle istutettava puurivi tulee sopeuttaa kadun eteläpuolisen puurivin kokoon ja ulkonäköön.

Alueen osa, jolle on istutettava puita ja pensaita.

Områdena ska ges en naturenlig prägel genom att bevara barrträden på tomtarna. Träd som bevaras ska skyddas under byggandet. För kvartersområdet ska utarbetas en översiktsplan för landskapet som följs till sina huvuddrag.

Behovet av bilplatser bestäms i samband med bygglovet.

För området ska reserveras tillräckligt med cykelplatser; behovet fastställs i anslutning till bygglovet.

Område för landsväg.

Område för allmän parkering.

Kvartersområde för bilplatser.

Bestämmelser som gäller LPA-området i kvarter 95149:

Området är reserverat för bilplatserna i tomten 95149/17.

Då bygggrätten som tilldelats kvartersområdet för byggnader för offentlig närservice bara delvis är i bruk kan en del av bilplatserna temporärt reserveras för området för idrotts- och rekreationsanläggningar.

Utanför versamhetstiden för kvartersområdet för byggnader för offentlig närservice bör kvartersområdet för bilplatserna vara tillgänglig för området för idrotts- och rekreationsanläggningarnas verksamhet.

Området bör hålla hög klass. Det bör anläggas med användande av högklassiga material. Träd bör planteras på området. Vid planteringen bör uppvuxna plantor användas. Tillräckligt med rotutrymme bör garanteras genom ett bärande växtunderlag.

Skyddsgrönområde.

Stadsdelsgräns.

Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.

Gräns för delområde.

Riktgivande gräns för område eller del av område.

Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.

Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.

Stadsdelsnummer.

Stadsdelens namn.

Kvartersnummer.

Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.

Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.

Romersk siffra anger största tillåtna antal våningar i byggnader, byggnad eller del därav.

Exploateringstal dvs. förhållandet mellan våningsytan och tomtens yta.

Understreckningen anger planbestämmelse som o-villkorligen skall tillämpas.

Byggnadsyta.

Beteckningen visar hur många separata bostadshus som åtminstone måste byggas på byggnadsarealen.

Byggnadsområde där åskådarläktare får uppföras.

Byggnadsyta där servicebyggnad får placeras.

Byggnadsyta för förvaringsplats för bil.

Anvisad plats för mattvättning.

Riktgivande skidspårsbotten.

Riktgivande friluftsled.

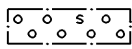
Riktgivande dagvattenområde.

Riktgivande dagvattenled.

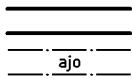
Del av område som bör planteras.

Trädrad som skall bevaras / planteras.
Den trädrad som planteras på bärande växtunderlag på Råbypansvägen ska anpassas till storleken och utseendet på den trädrad som finns på gatans södra sida.

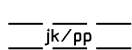
Del av område som skall planteras med träd och buskar.

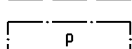
Alueen osa, jonka puustoa tulee hoitaa elinvoimaisena ja tarvittaessa uudistaa siten, että sen maisemallinen merkitys säilyy.

Katu.

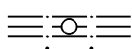
Ajoyhteys.

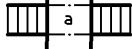
Ohjeellinen alueen sisäiselle jalankululle ja polkupyöräilylle varattu alueen osa.

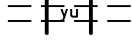
Pysäköimispaikka.

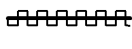
Maakaasujohtoa varten varattu alueen osa.

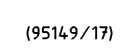
Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.

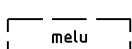
Kadun tai liikennealueen alittava kevyen liikenteen yhteys.

Kadun tai liikennealueen ylittävä ohjeellinen ulkoilureitti.

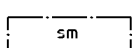
Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.

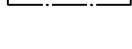
Suluissa olevat numerot osoittavat korttelit ja tontit, joiden autopaikkoja saa alueelle sijoittaa.

Ohjeellinen meluesteelle varattu alueen osa.

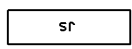
Vaara-alue.

Alueen osa, jolla sijaitsee muinaismuistolain mukainen muinaismuistoalue.
Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Aluetta koskevista toimenpiteistä ja suunnitelmista on neuvoteltava Museoviraston kanssa.

Suojeltava rakennus.

Tärkeä pohjavesialue.
Alueella harjoitettava toiminta ei saa vaarantaa pohjaveden laatua tai määrää. Rakentaminen, ojitukset, hulevesien hallinta ja maankaivu on tehtävä siten, ettei aiheudu pohjaveden laatumuutoksia tai pysyviä muutoksia pohjaveden korkeuteen.

Tontilla ei saa käsitellä pohjavettä vaarantavia kemikaaleja tai räjähteitä.

MAISEMA- JA LOUHINTASUUNNITELMA

Rakennuslupahakemukseen on liitettävä hyväksyttävä maisema- ja louhintasuunnitelma, joka myös sisältää luiska- ja tukimuurirakenteet.

HULEVESIEN HALLINTASUUNNITELMA

Hulevesien virtausta tulee hidastaa ja imeyttää kattovedet mahdollisuuksien mukaan tontilla. Piha-alueiden hulevedet tulee käsitellä ja mahdollisuuksien mukaan imeyttää tontilla siten, että ne eivät aiheuta haittaa maaperälle ja pohjavedelle. Rakennuslupa on liitettävä hulevesien hallintasuunnitelma.

ESTEETTÖMYYS

Rakennuslupahakemukseen on liitettävä hyväksyttävä esteettömyystarkastelu.

TONTTIAKAO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

Del av område där trädbeståndet skall skötas så att det bibehålls livskraftigt och vid behov förnyas så att trädens landskapsmässiga betydelse bevaras.

Gata.

Körförbindelse.

Riktgivande del av området som reserverats för gång- och cykeltrafik inom området.

Parkeringsplats.

Del av område reserverad för naturgasledning.

Del av område reserverad för underjordisk ledning.

Gång- och cykelförbindelse under gata eller trafikområde.

Riktgivande friluftsled över gata eller trafikområde.

Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden.

Siffrorna inom parentes anger de tomter och kvarter vilkas biplatser får förläggas till området.

Riktgivande del av område reserverat för bullerskärm.

Faroområde.

Del av område inom vilken i lagen om forminnen avsett forminnesområde är beläget.

Tekstiosuus

Byggnad som bör skyddas.

Viktigt grundvattensområde.

Verksamheten som idkas på området får inte riskera grundvattnets kvalitet eller kvantitet. Byggandet, dikningarna, dagvattenhanteringen och jordschaktningen ska utföras så att det inte uppstår ändringar i grundvattnets kvalitet, eller bestående förändringar i grundvattennivån.

På tomten får inte hanteras kemikalier eller explosiva ämnen som äventyrar grundvattnet.

LANDSKAPS- OCH SCHAKTPLAN

Till bygglovsansökan skall bifogas en godtagbar landskaps- och schaktplan, som också omfattar slänt- och stödmurskonstruktioner.

DAGVATTENHANTERINGSPLAN UTARBETAS

Dagvattenströmmarna ska dämpas och takvattnet i mån av möjlighet sugas upp på tomten. Dagvattnet på gårdsområdena ska hanteras och i mån av möjlighet sugas upp på tomten, så att det inte orsakar skada för jordmånen och grundvattnet. Till bygglovet ska bifogas en plan för hantering av dagvatten.

TILLGÄNGLIGHET

Till bygglovet skall en godtagbar tillgänglighetsgranskning bifogas.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala
Kaupunkisuunnittelu

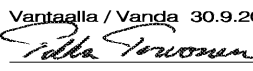

Vesa Karisalo
Aluearkkitehti / Områdesarkitekt

Verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö
Stadsplaneringen

Mittausosasto

Pohjakartta täyttää kaavoitusmittausasetuksen 1284 / 1999 vaatimukset.

Karttakoordinaattijärjestelmä EUREF-FIN ja korkeusjärjestelmä N2000
1.12.2012 mukaan

Vantaalla / Vanda 30.9.2013

Pekka Tervonen
Kaupungeingeodeetti / Stadsgeodet

Mättningsavdelningen

Baskartan fyller de anspråk som förordningen om planläggningsmätning 1284 / 1999 kräver.

Kartkoordinatsystemet EUREF-FIN och höjdsystemet N2000 enligt läget 1.12.2012

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa 7.10.2013

Godkänd av stadsfullmäktige 7.10.2013

LATUJUUSTON PÄIVÄKOTI, UUDISRAKENNUS

Latukuja 2, 01280 VANTAA

Laajuustiedot :

bruttoala	2 566	brm2
hyöttyala	1 774	hym2
tilavuus	10 800	rm3
tehokkuusluku	1,45	

Rakennuskustannukset	Yht.€	€/brm2	€/hym2	€/rm3
<u>Rakennuttajan kulut</u>	1 315 000	512,47	741,26	121,76
suunnittelu	721 000			
rakennuttaminen	424 000			
liittymismaksut	170 000			
<u>Rakennustekniset työt</u>	6 957 000	2 711,22	3 921,65	644,17
rakennustekniset työt				
- sis.pihatyt				
<u>LVI-työt</u>	889 000	346,45	501,13	82,31
LVV-työt	480 000			
IV-työt	361 000			
Säätölaitteet	48 000			
<u>Sähkötyöt</u>	535 000	208,50	301,58	49,54
<u>Erillishankinnat</u>	85 000	33,13	47,91	7,87
<u>Muutos- ja lisätyövaraus</u>	519 000	202,26	292,56	48,06
KUSTANNUSARVIO (alv 0%)	10 300 000	4 014,03	5 806,09	953,70
KUSTANNUSARVIO (ALV 24%)	12 772 000	4 977,40	7 199,55	1 182,59

Hintataso KL 102,5 (7-20)

Kustannusennuste ei sisällä:

- Väestönsuojaa
- Mahdollisia putkilinjojen siirtoja
- Sprinklerijärjestelmää
- Pilaantuneiden maiden käsittelyä (tutkimusta ei ole tehty)

Hankevalmistelu 03.08.2020

Olga Jefimkina
kustannuslaskennan asiantuntija

Rakennushankkeen turvallisuusriskit, HAVAT Riskikartta

KOHDE: Latupuiston pk

PÄIVÄYS: _____

LAATIJAT: Maja Haltia ja Jukka Tuhkanen

Rakennushankkeen ominaisuudet

- ☐ Koko
- ☐ Muoto
- ☐ Suuruus
- ☐ Mitat
- ☐ Poikkeuksellisuus
- ☐ Ainutkertaisuus
- ☐ Materiaalivalinnat
- ☐ Tekniset ratkaisut
- ☐ Runkoratkaisu
- ☐ Ajankohta
- ☒ Suunnitteluratkaisut, tontti on pohjavesialueella
- ☐ Vaativuus
- ☐ Rakennuksen kunto
- ☐ Talotekniikka
- ☐ Muu

Työturvallisuutta ja terveyttä koskevat tiedot

- ☐ Mikrobit (Home)
- ☐ Pöly
- ☒ Kaasut, liikennepakokaasut, korvausilman otto väh. 20 m ajoradasta
- ☐ Muut ilman epäpuhtaudet
- ☒ Melu, värinä, rakennettava meluste Maratontielle
- ☐ Kuumuus/kylmyys
- ☐ Säteily
- ☐ Häikäisy
- ☐ Happipitoisuus, hapen puute
- ☐ Myrkyt
- ☐ Vaaralliset aineet
- ☐ Altistuminen
- ☐ Ergonomia, hankalat työasennot
- ☐ Vaaralliset työt
- ☐ Räjähdyt
- ☐ Syttyminen
- ☐ Muu

Rakennushankkeen luonne

- ☐ Työmaan johtamisen erityispiirteet
- ☐ Yhteensovittamisen erityispiirteet
- ☒ Aikataulu, lyhyt toteutusaika
- ☐ Urakoitsijoiden määrä
- ☐ Urakkarajat
- ☐ Erillistoimitukset
- ☐ Töiden läheisyys/peräkkäisyys,
- ☐ Töiden päällekkäisyys
- ☐ Tiedonkulun erityispiirteet, tiedottaminen työmaan etenemisestä tonttinaapureille
- ☐ Työmenetelmien reunaehdot
- ☐ Muu

Rakennushankkeen olosuhteet

- ☐ Varottavat rakenteet
- ☐ Vaaralliset johdot
- ☐ Varottavat toiminnot
- ☐ Asukkaat, asiakkaat, tilaajan henkilöstö, vuokralaiset, käyttäjät
- ☐ Liikenne, liikennemuodot
- ☐ Työkoneiden käyttö
- ☐ Työvälineiden käyttö
- ☐ Materiaalit ja aineet
- ☒ Vaaralliset jätteet
- ☐ Teollinen toiminta lähellä, prosessit
- ☐ Tilojen rakennusaikainen käyttö
- ☐ Muu toiminta
- ☐ Herkät laitteet ja laitteistot
- ☐ Muut ympäristötekijät
- ☐ Purettavat rakenteet
- ☐ Sähkökaapelit/kaasuputket
- ☐ Muu

Työhön liittyviä vaaroja

- ☐ Arvioitava aina VNp629/94 liitteen 2 mukaista erityistä vaaraa sisältävät työt
- ☐ Rakennusratkaisuihin liittyvät vaarat

LATUPUISTON PÄIVÄKOTI		TILAOHJELMA, 8 kotialuetta	
22.6.2020			
kotialueet A,B,C,D,E,F,G ja H			2 X 14 tilapaikan ryhmää = 28 tilapaikkaa / kotialue
yhteensä 224 tilapaikkaa			Huonekortit täydentävät tilaohjelmaa
			Tilaohjelma noudattaa Vantaan päiväkotikonseptia
Kotialue A1 + A2, 28 tilapaikka	hym2	hym2 / tilapaikka	muuta
märkäeteinen, yhteinen	12,0	0,43	yhteinen kahdelle ryhmälle, 28 lapselle
eteistilat A1, A2	19,0	0,68	osana toimintatilaa
WC- pesutilat A1.A2	15,0	0,53	yleisesti wc-tiloihin: 3-4 wc-istuinta wc-tilaa kohden, eriot, etuhuoneellinen pesutila
toimintatilat / suljettava rauhallinen tila /suljettavaa pienryhmätilaa / varastotilat A1, A2	120,0	4,28	Sisältää:
			-2 rauhallista tilaa, joita käytetään myös lepotilana, kooltaan 32 m ² (2 m ² / 16 tilapaikkaa)
			-2 toimintatilaa
			-varastotilaa 2m ² /ryhmä = 4m ² (kaapistoja tai yksittäinen varasto)
kotialue A1 + A2	166		
wc	2		yhdellä kotialueella, helposti ulkoa saavutettavissa
Kotialueilat yhteensä:	1329		8 x kotialue + wc 2 m ²
Yhteiset tilat:			
kotikeittiö (yhdistetään neuvottelutilaan)	6		neuvottelutilan yhteydessä kotikeittiövarustelu, toimii henkilökunnan neuvottelu- ja taukotilana, lasten tilana, yhteiskäytössä asukkaiden kanssa, salin läheisyyteen.
työpaja	16		huom. hiekanerotuskaivo
pienryhmä 10m ² / kerros	20		(2-kerroksinen ratkaisu)
liikuntasali ja väline/patjavarasto	90	0,56	toimii myös henkilökunnan koulutustilana, lasten lepotilana, varasto 10m ² , syvyys n.2m, yhteiskäytössä asukkaiden kanssa
ruokailutila	72	0,32	yhteiskäytössä asukkaiden kanssa, erillinen sis.käynti asukkaille liikuntasaliin ja ruokailutilaan
ruuanjakelulinjaston vaatima tila	6		
inva-wc(1 inva-wc /krs.) 6m ² x2	12		alakerran inva-wc ruokasalin yhteyteen
Yhteiset tilat. yhteensä:	222		
Lasten toiminta-tilat yhteensä:	1551	hym2	
	109	7 % toimintatiloista	

LATUPUISTON PÄIVÄKOTI		TILAOHJELMA, 8 kotialuetta	
	1659		
lasten toimintatila hym2 / tilapaikka	7,41		RT 7,0-8,0 hym2/tilapaikka
Henkilökunnan tilat, työ- ja sos.tilat			
toimisto / johtajat	16		monikäyttöinen toimistotila, päiväkodissa toteutetaan kahdenjohtajanmallia, 8+8m2 avotilaympäristö
neuvottelutila 15m2	15		kotikeittiön (6m2) yhteydessä
henkilökunnan työhuone 12m2x2	24		
perhe- ja konsultaatiotila / työhuone / neuvottelu	10		sijoitetaan johtajan huoneen viereen
henk.kunnan wc:t 2kpl	4		1 kpl wc/kerros, miehille ja naisille
henk.kunnan suihkutila	3		yhteinen (mahdollava pukeutumaan)
henk.kunnan pukutila, 40h x 0,8m2= 32m2	32	0,8	miehille ja naisille erikseen
Toimintatilat tilat yhteensä:	104,0		
Huoltotilat			
kuumennuskeittiö aputiloineen	87		Sisältää:tuulikaappi, keittiön wc, keittiö aputiloineen
			Poislukien rullakoiden ja kuljetuslaatikoiden säilytystilat. Keittiölle lastauslaituri
keittiön wc-tila	1,5		sisältyy keittiön neliöihin
siivouskeskus ja vaatelhuoltotila	16		yhdistetty tila, huomioitava likainen ja puhdas puoli
siivouskomerot 2kpl	6		eri kerroksiin omansa 3m2 x 2 kpl
keskusvarasto	10	0,04	
Huoltotilat yhteensä	119		
Hyötyalat ilman teknisiä tiloja:			
hyötyalasta bruttoalaksi kerroin	1,44		
Bruttoala yhteensä	2554		
Huoneistoala (1,13 X hyötyala)	2004		
htm2 / tilapaikka =	8,9		

21 § **Vantaan kaupungin vastaus Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntöön / Harrikuja 002206**

VD/2102/10.02.04.01/2013
HP/NK/KN/PK/LS

Vantaan kaupunginvaltuusto hyväksyi 18.5.2020 päätöksellään § 21 asemakaavamuutoksen 002206 ja tonttijaon, 86 Nikinmäki / Harrikuja.

Yksityishenkilö teki Harrikujan asemakaavamuutoksesta maankäyttö- ja rakennuslain 188 § mukaisen valituksen 16.6.2020. Helsingin hallinto-oikeus on pyytänyt Vantaan kaupungilta vastinetta 1.9.2020 mennessä. Kaupunki pyysi ja sai lisäaikaa vastineen antamiseen 23.9.2020 saakka.

Valituksen tekijä vaatii asemakaavaa uudelleen käsiteltäväksi Jokivarren koulun sisätilojen suojelun sekä kaavamuutosta koskevan alueen laajuuden osalta. Lisäksi valituksessa pyydetään selvittämään kaava-alueen läheisyydessä asuvan kaupunginvaltuutettu/kansanedustaja Mika Niikon esteellisyys kaupunginvaltuuston 18.5.2020 kokouksessa, joissa päätettiin hyväksyä ko. asemakaavamuutos.

Kaava-aluetta ei ole rajattu nyt valituksen kohteena olevalla päätöksellä, joten valitus on tältä osin aiheeton. Kaupunginvaltuutettu Niikko ei ole ollut esteellinen osallistumaan asian päätöksentekoon kaupunginvaltuustossa pelkästään sillä perusteella, että hän asuu kaava-alueen läheisyydessä, joten valitus on siltä osin perusteeton. Edelleen Jokivarren koulun sisäseinien pintamateriaaliin ei olla otettu kantaa kaavoituksessa, joten valitus on tältäkin osin perusteeton.

Valitus on ilmeisen aiheeton ja esitetään, että kaupunginhallitus pyytää hallinto-oikeutta hylkäämään valitus kokonaisuudessaan.

Harrikujan asemakaavamuutoksesta ei tehty muita valituksia.

Kaupunginhallitus 7.9.2020 § 21

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa liitteen mukainen lausunto,
- b) tarkastaa pöytäkirja tämän pöytäkirjan osalta heti kokouksessa.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Mika Niikko poistui yleislausekejääviyden vuoksi kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Liitteet:

- Vantaan kaupungin vastaus Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntöön / Asemakaavamuutos Harrikuja 002206
- Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö
- Valitus 16.6.2020

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

asemakaava-arkkitehti Noora Koskivaara, puh. 050 302 9293, etunimi.sukunimi@vantaa.fi

lakimies Paula Kovari, puh. 044 206 9355, etunimi.sukunimi@vantaa.fi

Helsingin hallinto-oikeudelle

Vantaan kaupungin vastaus Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntöön 21018/2020, T 2, MAS

Vantaan kaupunki toteaa valituksen olevan kokonaisuudessaan ilmeisen perusteeton ja pyytää kunnioittavasti hallinto-oikeutta hylkäämään valituksen aiheettomana.

1. Kaavoituksesta poistetut korttelit ja päätöksenteon jääviys

Valittajan mukaan kaava-alueesta Vantaan kaupunginhallituksen päätöksellä KH 4.5.2020 § 15 pois jätetyt kolme korttelia olisi tullut sisällyttää kaava-alueeseen niiden luonnonsuojeluarvojen vuoksi.

Vantaan kaupunki toteaa, että kyseiset korttelit rajattiin kaava-alueen ulkopuolelle valmisteltaessa asiaa uudelleen. Kaupunginhallituksen päätöksessä KH 4.5.2020 § 15 oli kyse vastineiden antamisesta muistutuksiin ja lausuntoihin, sekä niissä esitettyjen tarkistusten tekemisestä kaavaedotukseen. Lisäksi kaupunginhallitus päätti saattaa asemakaavamuutosehdotuksen edelleen kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi. Kaupunginhallituksen päätös KH 4.5.2020 § 15 oli asian valmistelua, eikä siitä sen vuoksi voinut valittaa. Varsinainen päätös kaava-asiassa tehtiin kaupunginvaltuuston päätöksellä.

Kaava-aluetta ei ole rajattu nyt valituksen kohteena olevalla päätöksellä, eikä valmistelussa tehdystä kaava-alueen rajauksesta voi valittaa. Valitus on tältä osin hylättävä perusteettomana.

Valittaja toteaa, että kaupunginhallituksen jäsen, kaupunginvaltuutettu Mika Niikko asuu kaava-alueen rajanaapurina, ja pyytää hallinto-oikeutta selvittämään, olisiko Niikon pitänyt jäädä itsensä, koska kolme korttelia on poistettu kaavasta.

Vantaan kaupunki toteaa, että Niikko ei asu kaava-alueen rajanaapurina. Niikko oli kaava-alueen rajanaapuri asian aikaisemmassa valmisteluvaiheessa, mutta ei enää 4.5.2020 kaupunginhallituksessa käsittelyssä olleen ja kaupunginvaltuustossa 18.5.2020 § 21 hyväksytyn kaava-alueen osalta.

Vantaan kaupunki toteaa edelleen, että valtuutettu on kuntalain 52.1 §:n mukaan esteellinen käsittelemään valtuustossa asiaa, joka koskee häntä tai hänen läheistään henkilökohtaisesti. Kriteeriä on oikeuskäytännössä tulkittu suhteellisen suppeasti. Esteellisyyden syntyminen edellyttää yleensä, että asialla on välittömiä ja

henkilökohtaisesti valtuutettuun tai hänen läheiseensä kohdistuvia vaikutuksia. Valtuutetun maanomistus tai -hallinta kaavoitettavalla alueella taikka kaava-alueen välittömässä läheisyydessä ei vielä itsessään tee valtuutettua esteelliseksi päättämään kaupunginvaltuustossa kaavan hyväksymisestä tai hylkäämisestä.

Kaupunginvaltuutettu Niikko ei ole ollut esteellinen osallistumaan asian päätöksentekoon kaupunginvaltuustossa tai kaupunginhallituksessa. Valitus on hylättävä tältä osin perusteettomana.

2. Jokivarren koulun sisäosien suojelun onnistuminen

Valittaja toteaa Jokivarren koulun rakennuksen [sisätilojen] historiallisen ilmeen hävitetyn muun muassa asentamalla puolipaneeleita ja kovalevyjä. Valittajan mukaan suojelupäätöksellä alkuperäinen ulkoasu piilotetaan tarpeettomasti.

Voimassa olevassa asemakaavassa koulurakennus on suojeltu merkinnällä suojeltava rakennus (sr). Vantaan kaupunginmuseo on nyt kyseessä olevan kaavamuutoksen valmisteluvaiheessa antanut lausunnon, jonka mukaan koulurakennuksen kulttuurihistorialliset arvot ovat todettu merkittäviksi, ja kaavamerkintää on katsottu tarpeelliseksi täsmentää ja vahvistaa. Nyt valituksen kohteena olevassa kaavaehdotuksessa koulurakennus on ehdotettu suojeltavan seuraavalla merkinnällä:

sr

Suojeltava rakennus

Historiallisesti, rakennushistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja ympäristön kannalta merkittävä rakennus. Rakennusta tai sen osaa ei saa purkaa eikä siinä saa tehdä sellaisia korjaus-, muutos- ja lisärakentamistoimenpiteitä, jotka vaarantavat edellä mainittujen arvojen säilymisen. Korjaus- ja muutos- ja lisärakentamistoimenpiteille on hankittava paikallisen museoviranomaisen lausunto. Suunnittelutyössä tulee käyttää ammattitaitoista ja historialliseen rakennuskantaan perehtynyttä suunnittelijaa. Koulurakennuksen sisätiloista suojellaan huonejako ja tulisijat, huonetiloista porraskäytävät sekä vanha koulusali.

Valittaja tuo valitusperusteena esiin rakennuksen sisäosien muuttuneen ilmeen. Valituksesta ei kuitenkaan käy ilmi valitusperuste asiassa. Kaavaehdotuksessa ei oteta kantaa esimerkiksi sisäseinien pintamateriaaliin tai hirsirakenteiden näkyvyyteen. Ehdotetun kaavamääräyksen mukaan kaikkiin korjaus- ja muutostöihin on hankittava museoviranomaisen lausunto ja myös työn toteuttajalle asetetaan erityisiä vaatimuksia. Kaavamääräyksellä pyritään suojelemaan arvokasta historiallista rakennusta. Valitus on tältäkin osin täysin perusteeton.

Valittaja pyytää hallinto-oikeudelta katselmusta koulurakennuksen sisätiloihin kohdistuvan suojelupäätöksen osalta. Vantaan kaupunki pitää katselmusta tarpeettomana, sillä Vantaan kaupunginmuseo on inventoinut koulurakennuksen sisätilat kattavasti 23.2.2018 (raportti liitteenä).

Valitus on koulurakennuksen suojelun osalta hylättävä perusteettomana.

Koska valitus on selkeästi rajattu koskemaan vain kaava-alueesta pois rajattua aluetta sekä Jokivarren vanhan koulun tonttia, kaava on kuulutettu muilta osin voimaan Vantaan kaupunginhallituksen päätöksellä 24.8.2020.

VANTAAN KAUPUNGINHALLITUS

Muutoksenhaun alainen päätös

Vantaan kaupunginvaltuusto, 18.05.2020, 21

Valittaja

LAUSUNTOPYYNTÖ

Helsingin hallinto-oikeus pyytää kaupunginhallitusta oheisen valituksen johdosta

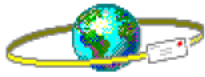
- 1) hankkimaan valtuuston lausunnon / antamaan lausunnon ja
- 2) toimittamaan hallinto-oikeudelle kaikki valituksen kohteena olevan päätöksen perusteena olevat asiakirjat.

Näitä ovat ainakin:

- osallistumis- ja arviointisuunnitelma
- lopullinen värillinen kaavakartta
- kaavamerkinnät ja -määräykset
- kaavaselostus lopullisessa muodossaan
- kaavaan liittyvä mitoitusselitys tilojen rakennusoikeudesta
- kaavaehdotuksesta annetut lausunnot
- kaikki kaavan vaikutuksista tehdyt selvitykset
- muut kaavaselostuksessa mainitut liitteet
- suunnittelualueella voimassa olevat yleis- ja asemakaavakartat kaavamerkintöineen ja -määräyksineen, elleivät nämä tiedot sisälly jo kaavaselostuksen liiteaineistoon

Lausunto ja asiakirjat on toimitettava hallinto-oikeudelle viimeistään 1.9.2020.

aika 16.06.2020 21.38.22

Vastaanottaja: "helsinki.hao@oikeus.fi" <helsinki.hao@oikeus.fi>

Kopio:

Aihe: HAIPA 4103 / Harrikuja valitus ja kaikki sen liitteet

Ohessa Vantaankaupungin valtuuston 18.05.2020 Harrikuja kaavaa koskeva valitus. Asiakirjat ja valitus liitteenä

Ohjeenne mukaan sähköisesti lähetettyä valitusta ei tarvinnut allekirjoittaa? Mikäli tarvitsette kuitenkin allekirjoitukseni niin ilmoittakaa siitä yst terv. [REDACTED]

Lähetetty: [REDACTED]

Lähetetty: tiistai 16. kesäkuuta 2020 20.49

Vastaanottaja: [REDACTED]

Aihe: harrikuja valitus ja kaikki sen liitteet

Hei [REDACTED]

Nämä kaikki liitteenä olevat tiedostot lähetetään sähköpostitse osoitteeseen:

helsinki.hao@oikeus.fi

Ystävällisin terveisin,

kansanedustaja Mika Niikon avustaja

4.5.2020 KH päätös_asemakaavamuutos_002206_ja_tonttijako,_86_nikinmaki_harrikuja_1935146 (2).pdf

3.6.2019 KH päätös_asemakaavamuutos_002206_ja_tonttijako,_86_nikinmaki_harrikuja_1708633 (4).pdf

18.5.2019 KV_asemakaavamuutos_002206_ja_tonttijako,_86_nikinmaki_harrikuja_1943656.pdf

muutoksenhaku_KV päätös 18.5.2020 Harrikuja.docx

poytakirjan_kansilehti_1935112 (1)_KH 4.5.20 osallistujalista.pdf

poytakirjan_kansilehti_1708593 (1)_HK 3.6. osallistujalista.pdf

Muutoksenhaku kaupunginvaltuuston päätökseen

Päätös: Asemakaavamuutos 002206 ja tonttijako, 86 Nikinmäki / Harrikuja
Päätöksen ajankohta: 18.5.2020

Vaadin yllä mainittua Harrikujan kaavanmuutosta uudelleenkäsiteltäväksi Jokivarren koulun sisätilojen suojelun sekä kaavamuutosta koskevan alueen laajuuden osalta.

1. Kaavoituksesta poistetut korttelit ja päätöksenteon jääviys.

Kaavoitus on ollut kaupunginhallituksen käsittelyssä jo joulukuussa 2018.

Vielä 3.6.2019 alkuperäinen kaavamuutosesityksessä oli muka korttelit 86026, 86006, 86028 (86 Nikinmäki). Tällöin kaupunginhallitus päätti palauttaa uudelleen kaavan uudelleen käsiteltäväksi Suomen Luonnonsuojeluliiton huomautuksen jälkeen.

Luontoselvityksen jälkeen kyseisellä kolmella korttelilla havaittiin uhanalaisia sammalia ja korttelit kuitenkin poistettiin kaavasta kaupunginhallituksen 4.5.2020 päätöksessä. Koska kaavasta jätettiin nämä kolme korttelia pois, ei kaupunki halunnut suojella sammalia lain vaatimalla tavalla.

Kaupungin hallituksen päätöksessä 2019 käy ilmi, että poistettujen kortteleiden alueelle saa jo nykyisessä kaavassa rakentaa:

"Vastineessa on todettu mm. että asuinkortteleiden poistaminen ei muuttaisi tilannetta, sillä esitetyt korttelit ovat jo ajantasaisessa asemakaavassa hieman asemakaavan muutosehdosta tehokkaammin asumiseen osoitetut."

Kolmen korttelin alueen luonto on merkittävää ja se olisi tullut jättää kaavaan ja merkitä suojelu- tai puistomerkinnällä. Nykyinen rakennusoikeus mahdollistaa alueelle rakentamisen. Alueelle ei tulisi sallia sellaista rakentamista, joka vaarantaa sammat.

Lisäksi pyydän selvittämään, oliko päätöksenteossa ollut mukana jäävi jäsen. Kaupungin hallituksen jäsenenä on esimerkiksi Mika Niikko, joka asuu itse alueen rajanaapurina ja oli oletettavasti mukana tekemässä aluetta koskevaa päätöstä. Olisiko hänen pitänyt jäävätä itsensä, koska kolme korttelia on poistettu kaavasta?

2. Jokivarren koulun sisäosien suojelun onnistuminen.

Tunnen nuorisotyöntekijänä Jokivarren koulun rakennuksen hyvin, sillä se on toiminut nuorisokotina lähes kahden kymmenen vuoden ajan. Näiden vuosikymmenten aikana rakennuksen alkuperäinen historiallinen ilme on hävitetty muun muassa asentamalla sinne puolipaneleita ja kovalevyjä seinille.

Talo on alkujaan ollut täysin hirsirakenteinen ja sieltä käy ilmi, että esimerkiksi puolapuiden jäljet näkyvät hirsissä, jälkeensä lisättyjen paneleiden alla.

Suojelupäätöksellä alkuperäinen ulkoasu piilotetaan tarpeettomasti. Pyydän hallinto-oikeutta suorittamaan katselmuksen Jokivarren entisen kansakoulun sisätiloihin kohdistuvan suojelupäätöksen osalta.

Liitteet:

KV päätös 18.5.2020
KH päätös 3.6.2019
KH osallistujalista 4.5.2020
KH osallistujalista 3.6.2019

Muutoksen hakija:

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

22 §

Vastaus Anssi Auran ja 32 muun valtuutetun aloitteeseen Kivistön suuralueen liikenneturvallisuuden parantamiseksi

VD/5551/00.02.00.03/2020

HP/HW/TV/KK

Anssi Aura sekä 32 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Kivistön asukkaat ovat havainneet alueella toistuvaa ihmisten turvallisuutta vaarantavaa liikennekäyttäytymistä, joka vaikuttaa paitsi ihmisten turvallisuuteen niin myös alueella asuvien ja aikaansa viettävien ihmisten viihtyvyyteen. Erityisesti keskustelua ja huolta ovat aiheuttanut alueella havaitut tarpeettomat kiihdyttelyt ja räikeät ylinopeudet taajama-alueella.

Me allekirjoittaneet valtuutetut vaadimme pikaisia toimenpiteitä asian kuntoon saattamiseksi. Toivomme, että kaupunki edistää asiaa pikaisesti omin toimin sekä viestii myös asianomaisille viranomaisille asiasta.

Aloitteen tekijät vaativat asiasta avointa ja aktiivista viestintää asukkaiden, alueen yrittäjien, alueella työskentelevien sekä luottamushenkilöiden suuntaan.”

Kaupunginvaltuusto 15.6.2020 § 21

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Liikenneturvallisuuden parantamiseksi tehdään Vantaalla töitä päivittäin, monella eri tasolla ja monin eri keinoin. Osa ratkaisuksista tehdään jo laadittaessa yleiskaavaa, mutta monilta osin tärkeimmät ratkaisut tehdään asemakaavojen laatimisen yhteydessä. Liikenneturvallisuutta parannetaan esimerkiksi vaikuttamalla ajonopeuksiin sekä etenkin jalankulkijoiden kadunylitysten turvallisuuteen. Mahdollisia toimenpiteitä liikenteen rauhoittamiseen ja turvallisuuden parantamiseen ovat muun muassa suojatien välisaarekkeet, korotetut suojatiet ja hidastetöyssyt, ajoradan kavennukset, kiertoliittymät, liikennevalot ja nopeusrajoitukset. Toimenpiteitä toteutetaan niin kuntalaisten, valtuutettujen kuin virkamiestenkin tekemien havaintojen perusteella.

Nopeusrajoituksia on alennettu kaduilla tarpeen mukaan, ja nopeusrajoitus 30 tai 40 km/h on nyt noin puolella Vantaan katuverkosta. Nopeusrajoituksia noudattamaan kannustetaan nopeusnäyttötauluilla, minkä lisäksi poliisi ja maanteiden automaattiset kameravalvontapisteet valvovat nopeusrajoitusten noudattamista.

Vantaalla toteutettavaa liikenneturvallisuustyötä koordinoidaan ja edistetään poikkihallinnollisessa liikenneturvallisuustyöryhmässä. Liikenneturvallisuuden edistämiseksi Vantaalla on laadittu liikenneturvallisuussuunnitelma (2011), jossa määritellään tavoitteita kaupungin liikenneturvallisuudelle. Lisäksi on tehty koulumatkojen turvallisuusselvitys (2014, aineistopäivitykset 2017 ja 2020), jonka tuloksia hyödynnetään tulevien parannustarpeiden kohdentamisessa. Tilastokeskuksen onnettomuustietoja hyödynnetään mm. valittaessa liikenneturvallisuustoimenpiteitä nykyiselle katuverkolle ja suunniteltaessa uusia katuja.

Liikenne- ja viestintäministeriön valvonnassa toimiva Liikenneturva vaikuttaa kansalaisten arvoihin, asenteisiin ja liikennekäyttäytymiseen sekä liikenneturvallisuustietouden ja turvallisuuden arvostuksen lisäämiseen yhteiskunnassa mm. viestimällä ja kampanjoimalla. Perusta hyvälle liikennekäyttäytymiselle luodaan kodeissa ja kouluissa.

Liikennekäyttäytymistä valvova viranomainen on poliisi. Mahdolliset havainnot toistuvista ylinopeuksista tai muista liikennesrikkeistä on siis syytä lähettää suoraan poliisille osoitteeseen liikennepalaute.ita-uusimaa(at)poliisi.fi

Edellä on kerrottu lyhyesti liikenneturvallisuustyöstä Vantaalla. Valtuustoaloitteessa esitettyjen pikaisten toimien toteutettavuuden arvioimiseksi tarvitsemme katukohtaisia kuvauksia ongelmista ja toiveista niiden ratkaisemiseksi.

Kaupunginhallitus 7.9.2020 § 22

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa valtuutettu Anssi Auralle ja 32 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin palauttaa asia valmisteluun.

Liite:

- allekirjoitettu Anssi Auran ja 32 muun valtuutetun aloite pikaisista toimista Kivistön suuralueen liikenneturvallisuuden parantamiseksi.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätöksenteko, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

kaupungininsinööri Henry Westlin, puh. 0400 417 436, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Valtuustoaloitteen otsikko & Aloite	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Valtuustoaloite Kivistön suuralueen liikenneturvallisuuden parantamiseksi Kivistön asukkaat ovat havainneet alueella toistuvaa ihmisten turvallisuutta vaarantavaa liikennekäyttäytymistä, joka vaikuttaa paitsi ihmisten turvallisuuteen niin myös alueella asuvien ja aikaansa viettävien ihmisten viihtyvyyteen. Erityisesti keskustelua ja huolta ovat aiheuttanut alueella havaitut tarpeettomat kiihdyttelyt ja räikeät ylinopeudet taajama-alueella. Me allekirjoittaneet valtuutetut vaadimme pikaisia toimenpiteitä asian kuntoon saattamiseksi. Toivomme, että kaupunki edistää asiaa pikaisesti omin toimin sekä viestii myös asianomaisille viranomaisille asiasta. Aloitteen tekijät vaativat asiasta avointa ja aktiivista viestintää asukkaiden, alueen yrittäjien, alueella työskentelevien sekä luottamushenkilöiden suuntaan. 15.6.2020 i	<u>Aloitteen tekijän nimi:</u> Anssi Aura <u>Aloitteen allekirjoittajat</u> 1. Lauri Kaira 2. Kai-Ari Lundell 3. Juha Hirvonen 4. Emmi Pajunen 5. Minna Kuusela 6. Jouko Jääskeläinen 7. Sirpa Kauppinen 8. Markus Lyyra 9. Sakari Rokkanen 10. Maija Rautavaara 11. Sami Kanerva 12. Maarit Raja-Aho 13. Tiina Tuomela 14. Mika Kasonen 15. Stefan Åstrand 16. Anniina Kostilainen 17. Markku Weckman 18. Siri Ahokas 19. Jan Edelmann 20. Kirsi Mäkilaine 21. Minna Atiye 22. Paula Lehmuskallio 23. Jari Jääskeläinen 24. Janne Leppänen 25. Anitta Orpana

	26.Sveta Silvennoinen-Hiisku 27.Vaula Norrena 28.Jarno Eskelinen 29.Niilo Kärki 30.Sari Multala 31.Jussi Vähäkangas 32. Pirkko Kotila

23 §

Vastaus Jari Jääskeläisen ja 34 muun valtuutetun aloitteeseen kameravalvonnan saamisesta Päiväkummuntien ja Peijaksentien linja-autojen kääntöpaikalla olevan Suomen Pakkauskierätyks RINKI Oy:n keräilypisteelle

VD/2057/00.02.00.03/2020

HP/HW/JI/KK

Jari Jääskeläinen ja 34 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

"Keräilypisteelle tuodaan runsaasti sellaista tavaraa, joka ei kuulu keräyspisteelle. Tavarat pitäisi viedä kierrätettäväksi joko Sorttiin tai kierrätyskeskukseen tai viedä kaatopaikalle.

Ko. alueen kierrätyspisteelle on tuotu mm. seuraavia tavaroita:

- Autonrenkaita ja auton osia, jopa öljykanistereita (joissa öljyä)
- Vanhoja huonekaluja, sänkyjä, patjoja jne.
- Vanhoja televisioita, joita on sitten myöhemmin rikottu asukkaiden ja lemmikkien riesaksi
- Nurmenleikkureita, lastenrattaita ja grillejä

Lisäksi kierrätyspisteelle on tuotu myös biojätettä mm. marjoja, rapuja yms. Tämä tullee lisäämään Vantaan rottaongelmaa.

Metallinkierrätysastioiden reikiä on jopa sahattu suuremmaksi, että esim. isot maalipurkit ovat mahtuneet kierrätysastiaan.

Kameravalvonta hillitsisi isompien tavaroiden tuontia, jotka eivät mahdu kierrätysastioihin ja, jotka on jouduttu tuomaan autolla.

Kamera tulee sijoittaa siten, että auton rekisterinumero tallentuisi, jolloin pystytäisiin vahingonteot ja ylimääräiset kulut veloittamaan "asiakkaalta". Kamera toisi varmasti säästöjä kaupungille ja Suomen Pakkauskierätyks Rinki Oy:lle. Kyseinen valvontakamera kierrätyspisteellä voisi toimia pilottikokeiluna Vantaalla."

Kaupunginvaltuusto 24.2.2020 § 16

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Päiväkummuntien ja Peijaksentien linja-autojen kääntöpaikalla sijaitsee Suomen pakkauskierätyks Rinki Oy:n kierrätyspiste. Alueelle tuodaan runsaasti sellaista jätettä, joka ei sinne kuulu.

Alueen siistinä pitäminen kuuluu alueen haltijalle. Hyväksyttävän kierrätysmateriaalin toimittamisen lisäksi on sinne toimitettu alueelle kuulumatonta materiaalia. Usein tällainen materiaali hylätään laittomasti kierrätysmaksujen välttämiseksi. Tällöin kyseeseen tulee usein sovellettavaksi jokin rikoslain (21.4.1995/578) 48 luvun määrittelemistä ympäristörikoksista. Rikoslain osalta toimintavastuu ja -valta on poliisilla. Kaupunki tai yritys voivat alueensa ongelmien osalta olla yhteydessä poliisiin.

Kameravalvontajärjestelmistä ei ole säädetty erillislaissa. Kameroiden käyttämisestä, sijoittelusta ja tallenteiden säilytyksestä säädetään pääosin rikoslaissa, yksityisyyden suojasta työelämässä annetussa laissa sekä henkilötietolaissa. Vastuu teknisen valvontajärjestelmän käytön lainmukaisuudesta kuuluu yleensä järjestelmän omistajalle, haltijalle ja käyttäjälle. Tallentavasta kameravalvonnasta on ilmoitettava asianmukaisesti.

Tallenteita käytetään lähtökohtaisesti vain niihin tarkoituksiin, joita varten valvontaa on suoritettu. Tallenteiden käsittelyssä on noudatettava henkilötietolain periaatteita. Mahdolliset ylimääräiset tulosteet ja tallenteet on hävitettävä niiden käytyä tarpeettomiksi.

Poliisi suorittaa valvontaa poliisilain 29 §:n mukaisesti ”yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi, rikosten ennalta estämiseksi, rikoksesta epäillyn tunnistamiseksi sekä erityisten valvontakohteiden vartioimiseksi”.

Kunnallisessa päätöksenteossa kameravalvontaa harkittaessa tulee huomioida, että perusteiden tulee olla puolueettomat ja samoja perusteita tulee soveltaa kaikkiin vastaaviin kameravalvonta-asioihin. Tämä syrjimättömyysperiaate ja tasapuolisen kohtelun vaatimus on vahva.

Jätelaki (17.6.2011/646) säätelee jätteenkäsittelyä sekä siihen liittyvää roskaamista. Lähtökohtana on roskaamiskielto. Toissijaisesta siivoamisvelvollisuudesta säädetään jätelain 74 §:ssä. Valtuustoaloitetta koskeva alue sijaitsee asemakaava-alueella. Jos roskaajaa ei saada selville tai tavoiteta taikka jos roskaaja ei huolehdi siivoamisvelvollisuudestaan, kuuluu toissijainen siivoamisvelvollisuus tällöin Rinki Oy:lle. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi määrätä siivoamisvelvollisen täyttämään velvollisuutensa.

Koska roskaaminen on rikosoikeudellisesti rangaistavaa, edellyttää se tekijän identifiointia. Pelkästään ajoneuvon rekisteritunnuksella tämä ei ole mahdollista. Lievissä rikoksissa, kuten roskaamisessa, poliisi usein jättää asian tutkimatta sen vaativuuden vuoksi suhteessa saatavaan hyötyyn (ns. kustannusperusteinen rajoittaminen).

Kameravalvonta on verrattain kallista. Pelkkä kameranhankinta ja asentaminen tarvittavine järjestelmineen maksaa useita tuhansia euroja. Silloinkin, kun kameravalvonnalla saadaan tekijä kiinni, on saatava korvaus verrattain pieni. Muualla Suomessa on jonkin verran kokemuksia kyseisen kaltaisesta kameravalvonnasta. Niillä ei ole saavutettu toivottavaa tulosta. Haittana on ilmennyt myös kameroiden rikkomisen sekä varastaminen.

Muita keinoja puuttua roskaamiseen ovat esimerkiksi jäteasemien aukioloajat, jotta kuntalaiset voivat viedä jätteet suoraan sinne. Tiedottaminen on myös yksi keino vaikuttaa haitalliseen roskaamiseen, josta aiheutuu ympäristöongelmia ja kuluja. Vantaan kaupunki suunnittelee tiedottamisen lisäämistä yhteistyötahojen kanssa.

Kaupunginhallitus 07.09.2020 § 23

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa valtuutettu Jari Jääskeläiselle ja 34 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Jari Jääskeläisen ja 34 muun allekirjoittajan aloite kameravalvonnan saamisesta Päiväkummuntien ja Peijaksentien linja-autojen kääntöpaikalla olevan Suomen Pakkauskierrätys Rinki Oy:n keräilypisteelle.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätöksenteko, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

kaupungininsinööri Henry Westlin, puh. 0400 417 436, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

VALTUUSTOALOITE 24.2.2020

VALTUUSTOALOITE KAMERAVALVONNAN SAAMISESTA PÄIVÄKUMMUNTIENTEN JA PEIJAKSENTIENTEN LINJA-AUTOJEN KÄÄNTÖPAIKALLA OLEVAN SUOMEN PAKKAUSKIERRÄTYS RINKI OY:N KERÄILYPISTEELE.

Keräilypisteelle tuodaan runsaasti sellaista tavaraa, joka ei kuulu keräyspisteelle. Tavarat pitäisi viedä kierrätettäväksi joko Sorttiin tai kierrätyskeskukseen tai viedä kaatopaikalle.

Ko. alueen kierrätyspisteelle on tuotu mm. seuraavia tavaroita:

- Autonrenkaita ja autonosia, jopa öljykanistereita (joissa öljyä)
- Vanhoja huonekaluja, sänkyjä, patjoja jne.
- Vanhoja televisioita, joita on sitten myöhemmin rikottu asukkaiden ja lemmikkien riesaksi
- Nurmenleikkureita, lastenrattaita ja grillejä

Lisäksi kierrätyspisteelle on tuotu myös biojätettä mm. marjoja, rapuja yms. Tämä tullee lisäämään Vantaan rottaongelmaa.

Metallinkierrätysastioiden reikiä on jopa sahattu suuremmaksi, että esim. isot maalipurkit ovat mahtuneet kierrätysastiaan.

Kameravalvonta hillitsisi isompien tavaroiden tuontia, jotka eivät mahdu kierrätysastioihin ja, jotka on jouduttu tuomaan autolla.

Kamera tulee sijoittaa siten, että auton rekisterinumero tallentuisi, jolloin pystytäisiin vahingonteot ja ylimääräiset kulut veloittamaan "asiakkaalta". Kamera toisi varmasti säästöjä kaupungille ja Suomen Pakkauskierrätys Rinki Oy:lle. Kyseinen valvontakamera kierrätyspisteellä voisi toimia pilottikokeiluna Vantaalla.

Vantaalla 24.2.2020

Aloitteen allekirjoittajat: Jari Jääskeläinen

Jari Jääskeläinen

1	<u>Naula Norrena (vihr)</u>	16	<u>Jukka Molsä</u>
2	<u>Antero Eerola</u>	11	<u>MINNA RÄSÄNEN</u>
3	<u>Chan Nguyen</u>	12	<u>Pirna Lehto</u>
4	<u>Jussi Saramo</u>	13	<u>Fayçal Abdi</u>
5	<u>Tanja Eklund</u>	14	<u>JARNA HEISKANEN</u>
6	<u>Jussi Särkén</u>	15	<u>JARNO ESKELINEN</u>
7	<u>RANBIR SODHI</u>	16	<u>TINA TUOMELA</u>
8	<u></u>	17	<u>TANJA VAAHTAMEN</u>
9	<u>Klarna Kijun</u>	18	<u>Minna Atiye</u>

KATSO KUVAT ⇒

- 19 Sari L. SARI LAAKSO
20 Sirpa Kauppinen
21 Minna Kuvola
22 Emmi Pajunen
23 Niilo Kärki
24 Kirsi Mäkelä
25 Eija Liinakoski
26 JENNI CHEN-YE
27 Lasse Norres
28 Maailin Weckelä
29 Taru Kananen
30 Antti Ojanen
31 LAURI KAIRA
32 Otso Kivimäki
33 Mikko Merilä

34 Salla Lindblad - 66

Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit vaatia siihen oikaisua **Vantaan kaupunginhallitukselta**, eli tehdä siitä oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen voit tehdä

- lainmukaisuusperusteella, eli jos
 - päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
 - päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa
 - päätös on muuten lainvastainen

ja/tai

- tarkoituksenmukaisuusperusteella, eli päätöksen sisältöön liittyvillä perusteilla

Voit tehdä oikaisuvaatimuksen, jos olet kunnan jäsen. Asianosaisena voit tehdä oikaisuvaatimuksen kunnan jäsenyydestä riippumatta, jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Toimita oikaisuvaatimus **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Oikaisuvaatimus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta oikaisuvaatimusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä

- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa oikaisuvaatimuksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa oikaisuvaatimuksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee oikaisuvaatimus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä oikaisuvaatimukseen mukaan vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita oikaisuvaatimuksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, oikaisuvaatimuksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotilunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vantaan kaupunginhallituksen yhteystiedot:

Postiosoite: Vantaan kaupungin kirjaamo, PL 1100, 01030 Vantaa kaupunki

Käyntiosoite: Kirjaamon asiakaspalvelu/Tikkurilan Vantaa-Info, Dixi (2. krs.), Ratatie 11, 01300 Vantaa

Puhelin: (09) 8392 2184

Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi

Virka-aika: klo 8.15 - 16.00

Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet tehnyt päätöksestä aiemmin oikaisuvaatimuksen. Kunnan jäsenenä voit tehdä valituksen, jos päätös on muuttunut oikaisuvaatimuksen takia.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä:

- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä,
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat (ellet ole niitä aiemmin toimittanut oikaisuvaatimuksen yhteydessä). Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotilunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vahingonkorvausasiassa hallinto-oikeus voi tutkia ainoastaan, onko päätös tehty muodollisesti oikein. Vahingonkorvauksen perustetta tai määrää koskevan riita-asian käsittelee sen sijaan toimivaltainen yleinen tuomioistuin (käräjäoikeus).

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **260** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Asiointipalvelun osoite: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

3.1. Tähän päätökseen, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa hakea muutosta.
(Kuntalaki 136 §)

3.2. Tähän päätökseen, joka koskee hankinto-oikaisua, ei saa hakea muutosta.
(Hankintalaki 135 §)

3.3. Tähän päätökseen, joilla on päätetty olla käyttämättä etuosto-oikeutta, ei saa hakea muutosta.
(Etuostolaki 22 § 3 mom.)

3.4. Tähän oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen, joka koskee verotusta, ei saa hakea muutosta.
(Veronkantolain 51 § 1 mom. ja 50 § 7 mom.)

Muutoksenhakuohje 4. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, jäljempänä hankintalaki) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (jäljempänä hankintaoikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Hankintaa koskevasta asiasta voi tehdä hankintayksikölle oikaisuvaatimuksen tai markkinaoikeudelle toimitettavan valituksen se, jota asia koskee (jäljempänä asianosainen). Asianosainen on se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

I Hankintaoikaisuohje

Hankintaoikaisuvaatimuksen kohde

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi vaatia hankintalain 132–135 §:n mukaan hankintaoikaisua. Hankintaoikaisua voi vaatia hankintayksiköltä kirjallisesti tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee.

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekemiselle säädetty aika

Asianosaisen on vaadittava hankintaoikaisua 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä valitusosoituksineen tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Vaatimus on esitettävä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi oikaisuvaatimuksen tehdä ennen viraston aukioloajan päättymistä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Sähköinen tiedoksianto

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi hallintolain (434/2003) 59 §:n mukaisesti postitse kirjeellä, katsotaan asianosaisen saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi hallintolain (434/2003) 60 §:n mukaisesti, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintaoikaisua koskevan vaatimuksen sisältö

Hankintaoikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Vaatimuksesta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Vaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, mikäli ne eivät jo ole hankintayksikön hallussa.

Toimitusosoite

Hankintaoikaisu toimitetaan osoitteeseen:

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunginhallitus
PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki
Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Puhelin (kirjaamo): 09-839 22184, fax: 09-8392 4163

Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00

Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

II Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Muutoksenhaun kohde ja rajoitukset

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi voidaan saattaa hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee:

- 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua;
- 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin 75 §:n nojalla; tai
- 3) sitä, että 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia.

Puitejärjestelyyn perustuva hankinta

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää, tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskeva ratkaisu

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Sähköinen tiedoksianto

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi postitse kirjeellä, asianosaisen katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Muutoksenhakuaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan valitusaikaan.

Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä.

Muutoksenhakuaika suoramankinnassa

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 131 §:ssä tarkoitetun suoramankintaa koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Mikäli hankintayksikkö on julkaissut suoramankinnasta jälki-ilmoituksen, mutta ei suoramankintaa koskevaa ilmoitusta, suoramankintaa koskeva valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun suoramankinnasta on julkaistu jälki-ilmoitus Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Mikäli hankintayksikkö ei ole julkaissut suoramankinnasta ilmoitusta tai jälki-ilmoitusta, suoramankintaa koskeva valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hankintasopimus on tehty.

Sopimusmuutosta koskeva ilmoitus

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 58 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitetun sopimusmuutosta koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, on valitus tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Poikkeukset säännönmukaisesta valitusajasta

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa. Odotusaikaa ei tarvitse noudattaa, jos sopimus koskee puitejärjestelyn perusteella tehtävää hankintaa tai sopimus koskee dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä tehtävää hankintaa.

Valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan ja dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevan ratkaisun osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähtetin välityksellä, postitse, telekopiona, asiointipalvelussa tai sähköpostin avulla kuten sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteeseen perustuva muutoksenhakukielto

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa I mainittuun osoitteeseen.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään käsittelystä markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksua 2050 euroa alle miljoonan euron hankinnassa. Jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa, käsittelymaksu on 4100 euroa. Mikäli hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 6140 euroa.

Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa on 510 euroa.

Markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot

Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki

puh. 029 56 43300

fax 029 56 43314

markkinaoikeus(at)oikeus.fi

asiointipalvelun osoite: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Muutoksenhakuohje 5. Valitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet asianosainen, eli jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Voit tehdä valituksen myös, jos olet kunnan jäsen. Poikkeuksen tähän muodostavat vaikutukseltaan vähäiset muutokset muuhun asemakaavaan kuin ranta-asemakaavaan. Näihin vaikutukseltaan vähäisiin muutoksiin kunnan jäsenellä ei ole valitusoikeutta. Vaikutukseltaan vähäisenä ei ole pidettävä asemakaavan muutosta, jossa

- muutetaan rakennuskorttelin tai muun alueen pääasiallista käyttötarkoitusta
- supistetaan puistoja tai muita lähivirkistykseen osoitettuja alueita
- nostetaan rakennusoikeutta tai rakennuksen sallittua korkeutta ympäristöön laajemmin vaikuttavalla tavalla
- heikennetään rakennetun ympäristön tai luonnonympäristön arvojen säilymistä tai
- muutetaan kaavaa muulla näihin rinnastettavalla tavalla.

Valituksen voi tehdä myös

- viranomaisen toimialaansa kuuluvissa asioissa
- maakunnan liitto ja kunta, joiden alueella kaavassa osoitetulla maankäytöllä on vaikutuksia
- rekisteröity paikallinen tai alueellinen yhteisö toimialaansa kuuluvissa asioissa toimialueellaan

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita. Kunnan jäsenen ja asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotilunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot. Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **260** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079, Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Asiointipalvelun osoite: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 6. Valitus rakennuskieltoa koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet asianosainen eli päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Valituksen voi tehdä myös asiassa julkista etua valvova viranomainen.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Asianosaisten katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotilunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **260** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Asiointipalvelun osoite: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 7. Valitus etuosto-oikeuden käyttämistä koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätökseen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet

- ostaja tai
- myyjä.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä:

- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **260** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Asiointipalvelun osoite: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Virka-aika: klo 8.00 - 16.15